

Isaiah

1:1 חֲזֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוֹץ אֲשֶׁר חָזָה עַל-יְהוּדָה וְיְרוּשָׁלַם בְּיָמֵי עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אֲחֹזִיקָהוּ מֶלֶכִי יְהוּדָה:

1:1 נְבוֹאָת יִשְׁעִיָּה בֶר אֲמוֹץ דַּאתְנָבִי עַל אֲנֹשׁ יְהוּדָה וַיְתַבִּי יְרוּשָׁלַם בְּיָמֵי עֲזִיָּה יוֹתָם אֲחֹזִיקָה מֶלֶכִיָּה דְבֵית יְהוּדָה:

1:1 The vision of Isaiah the son of Amoz concerning Judah and Jerusalem, which he saw during the reigns of Uzziah, Jotham, Ahaz and Hezekiah, kings of Judah.

1:2 שְׁמַעוּ שָׁמַיִם וְהָאֲרֶץ כִּי יְהוָה דֹּבֵר בָּנִים גִּדְּלָתִי וְרוֹמַמְתִּי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי:

1:2 שְׁמַעוּ שָׁמַיָא דִּזְעוּ כַד יְהִבִּית אֹרִיתִי לְעַמִּי וְאַצִּיתִי אֶרְעָא דַּאתְרַגִּיפַת דַּאתְרַגִּישַׁת דַּאתְרַגִּימַת מִן קִדָּם פַּתְנָמִי אֲרִי יְיָ מְלִיל עַמִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל קִרִּיתִי לְהוֹן בְּנִין חֲבִיבִתִּינוּן וַיִּקְרַתְנוּן וַאֲיִנוּן מִרְדּוּ בְּמִימְרִי:

1:2 Listen, O heavens, and hear, O earth; For the LORD speaks, "Sons I have reared and brought up, But they have revolted against Me.

1:3 יָדַע שׂוֹר קִנְהוֹ וְחֲמֹר אֲבוֹס בְּעֻלּוֹ יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי לֹא הִתְבּוֹנֵן: 1:3 יָדַע תּוֹרָא זְבִינָה וְחֲמָרָא אֹרִיא דְּמִרוּהִי יִשְׂרָאֵל לֹא אֵילָף לְמִידַע דְּחִלְתִּי עַמִּי לֹא אִסְתַּכַּל לְמַתָּב לְאֹרִיתִי לְדַחֲלָתִי:

1:3 "An ox knows its owner, And a donkey its master's manger, But Israel does not know, My people do not understand."

1:4 הֲוִי גֹוִי חַטָּא עִם כָּבֵד עֹון זֶרַע מִרְעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים עֲזָבוּ אֶת־יְהוָה נֶאֱצָו אֶת־קִדְוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נָזְרוּ אַחֲרָיו:

1:4 וַיַּעַל דַּאתְקִרְיָאוּ עִם קִדִּישׁ וְחֲטֹו כְּנִשָּׂא בְּחִירָא אֲסִגְיָאוּ חֻבִּין אֲתַכְנִיו בְּזֶרַע רְחִימָא וְאֲבִאִישׁוּ וְאֲתַאֲמַר לְהוֹן בְּנִין חֲבִיבִין וְחִבִּילוּ אֹרְחַתְהוֹן שְׁבִקוּ יֵת פּוֹלְחָנָא דִּיּוּי קִצּוּ בְּדַחֲלַת בְּדַחֲלַת קִדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל בְּדִיל עֹבְדִיהוֹן בִּישָׂא אִסְתַּחֲרוּ וְהוּוּ לְאַחֲרָא לְאַחֲרוֹן:

1:4 Alas, sinful nation, People weighed down with iniquity, Offspring of evildoers, Sons who act corruptly! They have abandoned the LORD, They have despised the Holy One of Israel, They have turned away from Him.

1:5 עַל מַה תִּכּוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ סָרָה כָּל־רֹאשׁ לְחָלִי וְכָל־לֵב דִּוִּי: 1:5 לֹא מִסְתַּכְּלִין לְמִימַר עַל מָא לְקִינָא עוֹד מוֹסְפִין לְמַחְשֵׁי לֹא אֲמַרִין מִדִּין כָּל רִישׁ מִרַע וְכָל לֵב דִּוִּי חָלִישׁ:

1:5 Where will you be stricken again, As you continue in *your* rebellion? The whole head is sick And the whole heart is faint.

1:6 מִכַּף־רֶגֶל וְעַד־רֹאשׁ אֵין־בּוֹ מָתָם פָּצַע וְחִבּוּרָהּ וּמִכָּה טְרִיָּה לֹא־זָרוּ וְלֹא חָבְשׁוּ וְלֹא רִכְכָּה בְּשָׁמֹן:

1:6 מִשְׂאָר עָמָא וְעַד רִשָּׂא רִישָׁא לִית בְּהוֹן דְּשָׁלִים בְּדַחֲלָתִי כּוֹלְהוֹן סָרְבִין וּמִרְדִּין אֲתַנְעֵלוּ בְּחֻבִּין בְּחֻבִּיהוֹן כְּמַחָא מְרַסְסָא לֹא שְׁבִקִין מִזְדוּנְהוֹן מִזְדוּנִיהוֹן וְלֹא מַחְמִדִין לְחִיּוּבָא לְחִיּוּבָתָא וְאַף לֹא זָכְנוּ לְהוֹן לְאַנְנָא עֲלִיהוֹן:

1:6 From the sole of the foot even to the head There is nothing sound in it, Only bruises, welts and raw wounds, Not

pressed out or bandaged, Nor softened with oil.

1:7 אֶרְצְכֶם שְׁמָמָה עָרֵיכֶם שָׂרְפוֹת אֲשֶׁר אֲדַמְתֶּם לְגִגְדְּכֶם זָרִים אֹכְלִים אֹתָהּ
וְשְׁמָמָה כְּמִהְפַּכַת זָרִים:

1:7 אֶרְעֻכּוֹן צָדָא קְרוּיכוֹן יְקִידַת נֹר נֹרָא אֶרְעֻכּוֹן לְקַבְלָכוֹן עִמְמִיָּא מַחְסָנִין
יְתָהּ וּבְחֻבִּיכוֹן וּבְחֻבִּיהוֹן צָדִיאַת מְנֻכוֹן אֶתְחַלְפַת וְהָוֹת לְנוֹכְרָאִין:

1:7 Your land is desolate, Your cities are burned with fire, Your fields-- strangers are devouring them in your presence;
It is desolation, as overthrown by strangers.

1:8 וְנוֹתְרָה בְּתִצִּיּוֹן כְּסֻכָּה בְּכָרֶם כְּמִלוּנָה בְּמִקְשָׁה כְּעִיר נְצוּרָה:

1:8 וְאַשְׁתָּאֲרַת כְּנִשְׁתָּא דְצִיּוֹן כְּמִטְלָתָא כְּמִטְלָלָתָא בְּכַרְמָא בְּתַר דְקִטְפוּהִי
כְּעַרְסָל מִבְתוּתָא בְּמִקְשָׁא בְּמִקְשָׁא בְּתַר דְאַבְעִיּוּהִי דְבַעִיּוּהִי כְקֶרְתָּא בְקֶרְתָּא
דְצִירִין עָלָה עָלָהּ:

1:8 The daughter of Zion is left like a shelter in a vineyard, Like a watchman's hut in a cucumber field, like a besieged city.

1:9 לֹא־לִי יְהוָה צְבָאוֹת הוֹתִיר לָנוּ שָׂרִיד כְּמַעֲט כְּסֹדֶם הָיִינוּ לְעִמָּרָה דְמִינוּ: ס

1:9 אִילוֹ אֱלֹוִי לֹא פֻן מוֹתֵר טוֹבִיָּה דְ צְבָאוֹת אֲשָׁר לָנָא שִׁיזְבָּא דְ

בְּרַחֲמוּהִי אִית עִימָנָא חוֹבִין דְ סֹדֹם פֻּן אֲבֻדָּנָא וְ עִמָּרָה אֲשִׁיזְנָא:

1:9 Unless the LORD of hosts Had left us a few survivors, We would be like Sodom, We would be like Gomorrah.

1:10 שְׁמַעוּ דְבַר־יְהוָה קְצִינֵי סֹדֶם הֲאֲזִינוּ תוֹרַת אֱלֹהֵינוּ עִם עִמָּרָה:

1:10 קְבִילוּ פִתְגָמָא דִּיּוּי שְׁלִטוֹנָא דְעוֹבְדִיהוֹן בִּישׁוֹן כְּשִׁלְטוֹנֵי סֹדֹם אֲצִיתוּ

לְאוֹרִיתָא אוֹרִיתָא דְאַלְהָנָא עִמָּא דְעוֹבְדִיהוֹן דְמִן לַעַם עִמָּרָה:

1:10 Hear the word of the LORD, You rulers of Sodom; Give ear to the instruction of our God, You people of Gomorrah.

1:11 לְמַה־לִּי רַב־זְבָּחִיכֶם יֹאמֶר יְהוָה שְׁבַעֲתִי עֲלוֹת אֵילִים וְחֶלֶב מְרִיאִים וְדָם

פָּרִים וּכְבָשִׁים וְעִתוּדִים לֹא חָפְצָתִי:

1:11 לֹא רַעוּא קְדָמִי בְּסִגִּיאוֹת נִכְסַת קוֹדְשִׁיכוֹן אֲמַר יוּי מִיסַת עֲלוֹת עֲלוּן

דְכַרִּין וְתַרְב פְּטִימִין וְדָם תוֹרִין וְאִמְרִין וּגְדִין דְכֹאֲלִין לֹא רַעוּא קְדָמִי בְהוֹן:

1:11 "What are your multiplied sacrifices to Me?" Says the LORD. "I have had enough of burnt offerings of rams And the fat of fed cattle; And I take no pleasure in the blood of bulls, lambs or goats.

1:12 כִּי תִבְאוּ לִרְאוֹת פָּנֵי מִי־בִקֵּשׁ זֹאת מִיִּדְכֶם רִמָּס חֲצָרִי:

1:12 דְאַתוֹן אַתֵּן לְאַתְחַזָּא קְדָמִי מִן תְּבַע דָּא מִידְכוֹן לְמִיתִי לֹא תְרוֹשׁוֹן

עֲזָרְתִּי:

1:12 "When you come to appear before Me, Who requires of you this trampling of My courts?

1:13 לֹא תוֹסִיפוּ הִבִּיא מִנְחַת־שָׁוִא קִטְרַת תוֹעֵבָה הִיא לִי חֹדֶשׁ וְשַׁבָּת קָרָא

מִקְרָא לֹא־אוֹכֵל אֹן וְעֲצָרָה:

1:13 לֹא תִיסָפוֹן לְאַיְתָא מִנְחָא אֲנִיסָא קֶרְבֵּן מִרְחַק דְמִרְחַק הוּא קְדָמִי יִרְחִין

וְשִׁבִין כְּנִישָׂא אַתוֹן מִתְכַּנְשִׁין לֹא שְׁבָקִין חוֹבִיכוֹן לְקַבְּלָא צְלוֹתְכוֹן בְּעָדֵן

כְּנִישְׁתְּכוֹן:

1:13 "Bring your worthless offerings no longer, Incense is an abomination to Me. New moon and sabbath, the calling of assemblies-- I cannot endure iniquity and the solemn assembly.

1:14 חֲדָשִׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שְׁנֵאָה נַפְשִׁי הָיוּ עָלַי לְטָרַח נְלֵאִיתִי נְשָׂא:

1:14 יִרְחִיכוֹן וּמוֹעֲדֵיכוֹן רַחִיק מִימְרִי הָיוּ קְדָמִי לְרִיחֻק אֲסִגִּיתִי לְמִשְׁבָּק:

1:14 "I hate your new moon festivals and your appointed feasts, They have become a burden to Me; I am weary of bearing them.

1:15 וּבִפְרֹשְׁכֶם כַּפֵּיכֶם אֶעֱלֶים עֵינַי מִכֶּם גַּם כִּי־תִרְבּוּ תַפְלָה אֵינֶנִי שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם דְּמִים מְלֹאִי:

1:15 וְכִד כְּהֵנָּא פִרְסִין יִדְיָהוֹן לְצִלָּאָה עֲלִיכּוֹן מְסִילִקְנָא אִפִּי שְׂכִינְתִּי מְנֹכּוֹן וְאִף כִּד אַתּוֹן מְסִגְן לְצִלָּאָה קִדְמִי לֹא רַעְוָא קִדְמִי לְקַבְלָא צְלוּתְכוֹן מְדִידִיכּוֹן דִּם זְכִי מְלִין:

1:15 "So when you spread out your hands *in prayer*, I will hide My eyes from you; Yes, even though you multiply prayers, I will not listen. Your hands are covered with blood.

1:16 רַחֲצוּ הַזְכוּ הִסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם מִנְּגִד עֵינַי חֲדָלוּ הָרַע:

1:16 תּוֹבוּ לְאוֹרִיתָא לְאוֹרִיתִי אֲדַכּוּ מִחוּבִיכּוֹן אַעֲדוּ בִישׁוֹת עוֹבְדִיכּוֹן מְקַבִּיל מִימָרִי אַתְּמַנְעוּ מִלֵּאב־אִשָּׁא:

1:16 "Wash yourselves, make yourselves clean; Remove the evil of your deeds from My sight. Cease to do evil,

1:17 לְמַדּוּ הַיֵּטֵב דְּרִשׁוּ מִשְׁפָּט אֲשֶׁרֻ חֲמוּץ שְׁפָטוּ יְתוֹם רִיבּוֹ אֲלִמְנָה: ס

1:17 אֵילְפוּ לְאִיטְבָּא תְּבַעוּ דִּינָא זְכוּ דְּאָנִיס דִּינוּ דִּין יִתְמָא עֲבִידוּ עִיבִידוּ קְבִילַת אֲרַמְלָתָא:

1:17 Learn to do good; Seek justice, Reprove the ruthless, Defend the orphan, Plead for the widow.

1:18 לְכוּ־נָא וְנוֹכַחַה יֹאמֶר יְהוָה אִם־יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשָּׁלֹג יִלְבִּינוּ אִם־יֵאדְמוּ כְּחוֹלֶע כַּעֲמַר יִהְיוּ:

1:18 בְּכִין כִּד תְּחוּבּוֹן לְאוֹרִיתָא תְּבַעוֹן מִן קִדְמִי וְאַעֲבִיד בְּעוֹתְכוֹן אֲמַר יוֹי אִם יְהוֹן חוּבִיכּוֹן כְּתִימִין כַּצְבַּעֲנִין כַּצִּיבַעוֹנִין כְּתִלְגָּא יַחוּרִין אִם יִסְמְקוֹן כְּזֹהוּרִיתָא כַּעֲמַר נְקִי יִהְיוּ:

1:18 "Come now, and let us reason together," Says the LORD, "Though your sins are as scarlet, They will be as white as snow; Though they are red like crimson, They will be like wool.

1:19 אִם־תֵּאָבּוּ וּשְׁמַעְתֶּם טוֹב הָאֶרֶץ תֹּאכְלוּ:

1:19 אִם תִּיבּוֹן וּתִקְבְּלוּן לְמִימָרִי טוֹבָא דְּאַרְעָא תִּיכְלוּן:

1:19 "If you consent and obey, You will eat the best of the land;

1:20 וְאִם־תִּמְאָנוּ וּמְרִיתֶם חֶרֶב תֹּאכְלוּ כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר: ס

1:20 וְאִם תִּסְרְבוּן וְלֹא תִקְבְּלוּן לְמִימָרִי בְּחֶרֶב סָנָאָה תִּתְקַטְלוּן אֲרִי בְּמִימְרָא דִּיּוֹי גִזִּיר כִּין:

1:20 "But if you refuse and rebel, You will be devoured by the sword." Truly, the mouth of the LORD has spoken.

1:21 אֵיכָּה הִיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָּה נֶאֱמְנָה מִלֵּאטִי מִשְׁפָּט צָדֵק יֵלִין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים:

1:21 אֵיכָּדִין תָּבוּ עוֹבְדָהָא לְמַהוּי כְּטַעִיתָא עוֹבְדִי קִרְתָּא מְהִימְנָתָא דְּהָת מִלֵּיא עֲבָדִי דִּינָא קִשְׁטָא הָוָה מִתְעַבִּיד בָּהּ וּכְעַן הָא אֵינּוֹן קְטוּלִי נַפְשִׁין:

1:21 How the faithful city has become a harlot, She *who* was full of justice! Righteousness once lodged in her, But now murderers.

1:22 כַּסְפְּךָ הָיָה לְסִיגִים סְבָאךָ מְהוּל בְּמִים:

1:22 כַּסְפִּיךָ הָוָה לְפָסוּלָא חֲמֻרִיךָ מְעֵרֵב בְּמִיא:

1:22 Your silver has become dross, Your drink diluted with water.

1:23 שְׁרִיף סוֹרְרִים וְחִבְרִי גִנְבִים כְּלוּ אֶתְבּ שְׁחַד וְרִדְף שְׁלֹמְנִים יְתוֹם לֹא יִשְׁפָּטוּ וְרִיב אֲלִמְנָה לֹא־יָבּוּא אֲלֵיהֶם: פ

1:23 רַבְרֹבֶךָ מְרֹדִין וְשׁוֹתֵפִין לְגַנְבִין כּוֹלְהוֹן רַחֲמִין לְקַבֵּלָא שׁוֹחֲדָא אֲמַרִין גְּבַר
לְחַבְרִיה עֶבֶד לִי בְדִינִי דְאֲשָׁלִים וְאֵנָּה אִישְׁלָם לָךְ בְּדִינְךָ דִּין יִתְמָא לָא
דִּינִין וְקַבִּילַת אֲרַמְלַתָּא לָא עָלָא לְקַדְמִיהוֹן:

1:23 Your rulers are rebels And companions of thieves; Everyone loves a bribe And chases after rewards. They do not defend the orphan, Nor does the widow's plea come before them.

1:24 לָכֵן נֹאֵם הָאֱדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת אֲבִיר יִשְׂרָאֵל הוּא אֲנַחְם מִצָּרֵי וְאֲנַקְמָה
מֵאוֹיְבָי:

1:24 בְּכֵן אֲמַר רַבּוֹן עֲלֵמָא יוּי צְבָאוֹת תְּקִיפָא דִישְׂרָאֵל קִרְתָּא יְרוּשָׁלַם אֲנָא
עֲתִיד לְנַחֲמוּתָה בְּרַם נִי לְרִשְׁיַעְיָא כַּד אֲתַגְלִי לְמַעַבְד פּוֹרַעֲנוֹת דִּין מִסְנְאִי
עֲמָא וְאַחִיב נִקְמָא לְבַעִיל דְּבָבָא:

1:24 Therefore the Lord GOD of hosts, The Mighty One of Israel, declares, "Ah, I will be relieved of My adversaries And avenge Myself on My foes.

1:25 וְאַשְׁיְבָה יָדִי עָלֶיךָ וְאַצְרֹף כֶּבֶר סִינֶיךָ וְאַסִּירָה כָּל-בְּדִילֶיךָ:
1:25 וְאַחִיב מַחַת גְּבוּרָתִי עָלֶיךָ וְאַבְרִיר כֶּמָּא דְּמִנְקֵן בְּבוּרִיתָא כָּל רִשְׁיַע
וְאַעֲדִי כָּל תַּיִיבְךָ:

1:25 "I will also turn My hand against you, And will smelt away your dross as with lye And will remove all your alloy.

1:26 וְאַשְׁיְבָה שְׁפָטֶיךָ כְּבִרְאשְׁנָה וְיַעֲצִיךָ כְּבִתְחִלָּה אַחֲרֵי-כֵן יִקְרָא לָךְ עִיר
הַצֶּדֶק קִרְיָה נֶאֱמָנָה:

1:26 וְאַמְנִי בִיד דִּינִי קוֹשֵׁטָא תְּקַנִּין כִּיד בְּקַדְמִיתָא וּמִלְכִי וּמִלְכִי מַלְכָּךְ כִּיד
מִן אוּלָא בְּתַר כֵּין יִתְקַרִי לִיךְ קִרְתָּא דְּקוֹשֵׁטָא קִרְתָּא מְהִימְנָתָא:

1:26 "Then I will restore your judges as at the first, And your counselors as at the beginning; After that you will be called the city of righteousness, A faithful city."

1:27 צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדָּה וּשְׁבִיָּה בְּצֶדֶקָה:

1:27 צִיּוֹן בְּרִיתָעֲבִיד כַּד יִתְעַבֵּד בַּה דִּינָא תִּתְפָּרִיק וְדַעֲבָדוֹ אוּרִיתָא יְתוּבוֹן
יְסוּפְנִין לָהּ בְּזָכוֹ:

1:27 Zion will be redeemed with justice And her repentant ones with righteousness.

1:28 וְשֹׁבֵר פְּשָׁעִים וְחַטָּאִים יַחְדּוֹ וְעֹזְבֵי יְהוָה יִכְלוּ:

1:28 וְיִתְבַּרֵּן מְרֹדִין וְחַיִּיבִין כַּחְדָּא וְדַשְׁבְּקוֹ אוּרִיתָא דִּיּוּי יִשְׁתִּיצוּן:

1:28 But transgressors and sinners will be crushed together, And those who forsake the LORD will come to an end.

1:29 כִּי יִבְשׁוּ מֵאִילִים אֲשֶׁר חֲמַדְתֶּם וְתַחֲפְרוּ מִתְּהַנּוֹת אֲשֶׁר בָּחַרְתֶּם:

1:29 אֲרִי תִבְהַתּוֹן מֵאִילָנֵי טְעוֹתָא דְּחִמִּידְתּוֹן וְתַתְּכַנְעוּן מִגִּנְיָאךְ טְעוֹתָא דְּאֲתוֹן
מִסְתִּיעִין בְּהוֹן:

1:29 Surely you will be ashamed of the oaks which you have desired, And you will be embarrassed at the gardens which you have chosen.

1:30 כִּי תִהְיֶה כְּאֵלֶּה נִבְלַת עֵלֶה וְכִגְנָה אֲשֶׁר-מִים אֵין לָהּ:

1:30 אֲרִי תִהוֹן כְּבוֹטְמָא דְּבִמְתַּר טְרַפּוּהִי וְכִגְנִית שְׁקֵא דְּמִיּוֹן לִית לָהּ:

1:30 For you will be like an oak whose leaf fades away Or as a garden that has no water.

1:31 וְהָיָה הַחֲסָן לְנִעֲרָת וּפַעֲלוֹ לְנִיצוֹץ וּבַעֲרוֹ שְׁנֵיהֶם יַחְדּוֹ וְאֵין מְכַבָּה: ס

1:31 וְיִהִי תוֹקְפָהוֹן דְּרִשְׁיַעְיָא כְּנִעוּרָתָא כַּחְדָּא וְעוֹבֵד יִדְיָהוֹן כְּנִיצוֹץ נֹרָא כֶּמָּא
דְּמִקְרָבִין דִּין לִסְטֵר דִּין וְדִלְקִין וְדִלְקוֹן תְּרוּוּיָהוֹן כַּחְדָּא כֵּין יְסוּפּוֹן רִשְׁיַעְיָא
אֲנוֹן וְעוֹבְדִיהוֹן בִּישְׂיָא וְלֹא יִהִי עָלֵיהוֹן לַהוֹן חִיס:

1:31 The strong man will become tinder, His work also a spark. Thus they shall both burn together And there will be

2:1 הַדְּבָר 'אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוֹז׃ עַל-יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם׃

2:1 פֶּתַח נְבוּזָה דָּאֲתַנְבִּי יִשְׁעִיָּה בֶר אֲמוֹז׃ עַל אִנֹּשׁ יְהוּדָה וִיתְבִּי יְרוּשָׁלַם׃

2:1 The word which Isaiah the son of Amoz saw concerning Judah and Jerusalem.

2:2 וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הָר בֵּית-יְהוָה בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשָּׂא

מִגְבָּעוֹת וְנִהְרֹוּ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם׃

2:2 וְיִהְיֶה בְּסוֹף יוֹמָיָא מִתְקַן יִהְיֶה טוֹר בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי בְּרִישׁ טוֹרִיא וּמִנְטַל

מִרְמָתָא וִיתְפַּנֵּין לְמַפְלָח עֲלוּהִי כָּל מַלְכוּתָא מַלְכוּתָא׃

2:2 Now it will come about that In the last days The mountain of the house of the LORD Will be established as the chief of the mountains, And will be raised above the hills; And all the nations will stream to it.

2:3 וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנַעֲלָה אֶל-הַר-יְהוָה אֶל-בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

וְיִרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכָּה בְּאַחֲחֵיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבְרֵי-יְהוָה מִירוּשָׁלַם׃

2:3 וְיִהְיוּ עַמִּין סְגִיָּאין וְיִימְרוּן אִיתוּ וְיִסַּק לְטוֹר בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי לְבֵית

שְׁכִינַת אֱלֹהֵיהּ דִּיעֲקֹב וְיִלְפִינָא מְאֹרְחָן דְּתִקְנָן קְדְמוּהִי וְנִהְךָ בְּאַלְפָן

אוֹרִיתִיהּ אֲרִי מִצִּיּוֹן תִּיפּוֹק אוֹרִיתָא וְאַלְפָן פֶּתַחמָא אוֹרִיתָא דִּיּוּי מִירוּשָׁלַם׃

2:3 And many peoples will come and say, "Come, let us go up to the mountain of the LORD, To the house of the God of Jacob; That He may teach us concerning His ways And that we may walk in His paths." For the law will go forth from Zion And the word of the LORD from Jerusalem.

2:4 וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתָם לְאַתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם

לְמִזְמָרוֹת לֹא-יִשָּׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חֶרֶב וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה׃ פ

2:4 וְיִדִּין בֵּין מַלְכוּתָא וְיִוְכַח לְעַמִּין סְגִיָּאין וְיַעֲפֹפוּן סִפֵּיהוֹן לְסִיכִין

וּמוֹרִנִיתְהוֹן לְמַגְלִין לֹא יִטּוּל עִם בְּאַפִּי עִם זֵין וְלֹא יִתְאַלְפוּן עוֹד מִיבְּכִין

קִרְבָּא׃

2:4 And He will judge between the nations, And will render decisions for many peoples; And they will hammer their swords into plowshares and their spears into pruning hooks. Nation will not lift up sword against nation, And never again will they learn war.

2:5 בֵּית יַעֲקֹב לָכֵן וְנִלְכָּה בְּאוֹר יְהוָה׃

2:5 יִימְרוּן בֵּית דְּבֵית יַעֲקֹב אִיתוּ וְנִהְךָ בְּאַלְפָן אוֹרִיתָא דִּיּוּי׃

2:5 Come, house of Jacob, and let us walk in the light of the LORD.

2:6 כִּי נִשְׁשַׁתָּה עַמֶּךָ בֵּית יַעֲקֹב כִּי מְלֹאוּ מִקְדָּם וְעַנְנִים כַּפְלִשְׁתִּים וּבִילְדֵי

נְכָרִים יִשְׁפִּיקוּ׃

2:6 אֲרִי שְׂבָקְתוֹן דַּחֲלַת תְּקִיפָא דַּהֲוָה פְּרִיק פְּרִיק לָכוֹן דְּבֵית יַעֲקֹב אֲרִי

אַתְמָלִיאַת אֲרַעְכוֹן טַעֲוֹן כִּיד מִלְּקַדְמִין וְעַנְנִין כַּפְלִשְׁתָּאִי וּבְנִמוּסֵי עַמִּמָּיָא

אֲזִלִּין׃

2:6 For You have abandoned Your people, the house of Jacob, Because they are filled with influences from the east, And they are soothsayers like the Philistines, And they strike bargains with the children of foreigners.

2:7 וַתִּמְלֵא אֶרֶצוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וְאֵין קֶצֶה לְאַצְרֵתּוֹ וַתִּמְלֵא אֶרֶצוֹ סוּסִים וְאֵין

קֶצֶה לְמִרְכַּבְתָּיו׃

2:7 וְאַתְמָלִיאַת אֲרַעְהוֹן אֲרַעְהוֹן כֶּסֶף וְזָהָב וְלִית סוֹף לְגִנְזוּהִי וְאַתְמָלִיאַת

אֲרַעְהוֹן אֲרַעְהוֹן סוּסוֹן וְלִית סוֹף לְרִתְכוּהִי׃

2:7 Their land has also been filled with silver and gold And there is no end to their treasures; Their land has also been filled with horses And there is no end to their chariots.

2:8 וַתִּמְלֵא אֶרֶצוֹ אֱלִילִים לְמַעֲשֵׂה יָדָיו יִשְׁתַּחֲוּוּ לְאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲצַבְעֵתּוֹ׃

2:8 וְאֶת־מְלֵיאֵת אֲרָעָהוֹן אֲרָעָהוֹן טָעֲוֹן לְעֹבֵד לְעֹבְדֵי יְדִיהוֹן סָגְדִין
לְדֹאֲתָקִינָא אֲצַבְעֵתְהוֹן:

2:8 Their land has also been filled with idols; They worship the work of their hands, That which their fingers have made.

2:9 וַיִּשַׁח אָדָם וַיִּשְׁפֹּל אִישׁ וְאֶל־תְּשָׁא לָהֶם:

2:9 וַיִּמְאֵךְ אִנְשָׁא וַיַּחֲלֹשׁ תְּקוּף גִּבְרִין וְלֹא לֹא תִשְׁבּוֹק לְהוֹן:

2:9 So the *common* man has been humbled And the man *of importance* has been abased, But do not forgive them.

2:10 בּוֹא בְצוּר וְהִטְמֵן בְּעֶפְר מִפְּנֵי פֶחַד יְהוָה וּמִהַדָּר גָּאֹן:

2:10 יֵיעָלוֹן לְמַעַרְק בְּמַעַרְק בְּטַנְרֵיָא בְּמַעַרְת טַנְרֵיָא וּלְאִיטְמָרָא בְּעַפְרָא מִן

קָדָם דְּחִילָא יְיָ וּמִזִּיּוּ יִקְרִיה:

2:10 Enter the rock and hide in the dust From the terror of the LORD and from the splendor of His majesty.

2:11 עֵינֵי גְבַהּוּת אָדָם שָׁפֹל וְשַׁח רוּם אֲנָשִׁים וְנִשְׁגַּב יְהוָה לְבָדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא: ס

2:11 עֵינֵי רָמוֹת אִנְשָׁא יִמְאָכֵן וַיַּחֲלֹשׁ תְּקוּף גִּבְרִין וְתִקְיָא יְיָ בְּלַחֲדוּדֵהִי בְּעִידָנָא

הַהוּא:

2:11 The proud look of man will be abased And the loftiness of man will be humbled, And the LORD alone will be exalted in that day.

2:12 כִּי יוֹם לִיהוָה צָבָאוֹת עַל כָּל־גָּאֹה וְרֹם וְעַל כָּל־נִשְׂא וְשָׁפֹל:

2:12 אֲרִי יוֹמָא עֲתִיד לְמִיתִי מִן קָדָם יְיָ צָבָאוֹת עַל כָּל גִּיּוֹתֵינָא וְרִמִּי לִיבָא

וְעַל כָּל תְּקִיפָא וַיִּמְאָכֵן:

2:12 For the LORD of hosts will have a day *of reckoning* Against everyone who is proud and lofty And against everyone who is lifted up, That he may be abased.

2:13 וְעַל כָּל־אֲרָזֵי הַלְבָנוֹן הָרָמִים וְהַנִּשְׂאִים וְעַל כָּל־אֱלוֹנֵי הַבָּשָׁן:

2:13 וְעַל כָּל מַלְכֵי עַמּוּמָא תְּקִיפָא וְחִסְיָא וְעַל כָּל טוֹרְנֵי מְדִינָתָא:

2:13 And *it will be* against all the cedars of Lebanon that are lofty and lifted up, Against all the oaks of Bashan,

2:14 וְעַל כָּל־הָהָרִים הָרָמִים וְעַל כָּל־הַגְּבָעוֹת הַנִּשְׂאֹת:

2:14 וְעַל כָּל טוֹרְיָא רָמִיָא מְרִמָּא וְעַל כָּל רְמָתָא מְנַטְלָתָא:

2:14 Against all the lofty mountains, Against all the hills that are lifted up,

2:15 וְעַל כָּל־מִגְדָּל גָּבָה וְעַל כָּל־חוֹמָה בְּצוּרָה:

2:15 וְעַל כָּל דִּיתְבִּין בְּמִגְדָּל רָם וְעַל כָּל דְּשָׁרֵן בְּשׁוּר כְּרִיד:

2:15 Against every high tower, Against every fortified wall,

2:16 וְעַל כָּל־אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ וְעַל כָּל־שִׁכְיוֹת הַחֲמָדָה:

2:16 וְעַל כָּל דִּיתְבִּין בְּנִיסֵי נַחְתִּי סְפִינֵי יָמָא וְעַל כָּל דְּשָׁרֵן בְּבִירּוֹת בְּבִירְנִת

שׁוּפְרָא:

2:16 Against all the ships of Tarshish And against all the beautiful craft.

2:17 וְשַׁח גְּבַהּוּת הָאָדָם וְשָׁפֹל רוּם אֲנָשִׁים וְנִשְׁגַּב יְהוָה לְבָדּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:

2:17 וְתִמְאֵךְ וַיִּמְאֵךְ רָמוֹת אִנְשָׁא וַיַּחֲלֹשׁ וַיִּמְאָכֵן תְּקוּף גִּבְרִין וְתִקְיָא יְיָ

בְּלַחֲדוּדֵהִי בְּעִידָנָא הַהוּא:

2:17 The pride of man will be humbled And the loftiness of men will be abased; And the LORD alone will be exalted in that day,

2:18 וְהָאֱלִילִים כָּלִיל יִחְלָף:

2:18 וְשִׁעוֹתָא גִּמְרָא יִסּוּפוּן:

2:18 But the idols will completely vanish.

2:19 וּבָאוּ בַּמַּעֲרוֹת צִרִים וּבַמַּחֲלוֹת עָפָר מִפְּנֵי פֶחַד יְהוָה וּמִהַדָּר גְּאוֹנוֹ בְּקוֹמוֹ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ:

2:19 וַיֵּעָלוּן בַּמַּעֲרֹת טְנָרִיא וּבַמַּחֲלִי עֶפְרָא מִן קֶדֶם דְּחִילָא יוּי וּמִזִּיזוּ יִקְרִיה בְּאַתְגְּלוּתֶיהָ לְמַתְבַּר רְשִׁיעֵי אֶרֶעָא:

2:19 Men will go into caves of the rocks And into holes of the ground Before the terror of the LORD And the splendor of His majesty, When He arises to make the earth tremble.

2:20 בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אִלְיָו כִּסְפוֹ וְאֶת אִלְיָו זָהָבוֹ אֲשֶׁר עָשׂוּ-לוֹ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַחֹפֶר פְּרוֹת וְלַעֲטִלְפִים:

2:20 בַּעֲיֻדְנָא הָהוּא הֵהִיא יִרְחֻקוֹן בְּנֵי אֲנָשָׁא יֵת טַעוֹת כִּסְפָּהוֹן וְיֵת טַעוֹת דְּהַבָּהוֹן דַּעֲבְדוּ לְהוֹן לְמַסְגֵּד לְטַעוֹתָא וּלְצַלְמָנִיא:

2:20 In that day men will cast away to the moles and the bats Their idols of silver and their idols of gold, Which they made for themselves to worship.

2:21 לְבוֹא בְּנִקְרוֹת הַצִּרִים וּבִסְעָפֵי הַסְּלָעִים מִפְּנֵי פֶחַד יְהוָה וּמִהַדָּר גְּאוֹנוֹ בְּקוֹמוֹ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ:

2:21 לְמִיעֵל בַּמַּעֲרֹת טְנָרִיא וּבִשְׂקִיפֵי כִּפְיָא מִן קֶדֶם דְּחִילָא יוּי וּמִזִּיזוּ יִקְרִיה בְּאַתְגְּלוּתֶיהָ לְמַתְבַּר רְשִׁיעֵי אֶרֶעָא:

2:21 In order to go into the caverns of the rocks and the clefts of the cliffs Before the terror of the LORD and the splendor of His majesty, When He arises to make the earth tremble.

2:22 חֲדָלוּ לָכֶם מִן-הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאַפּוֹ כִּי-בִמָּה נִחְשָׁב הוּא: פ

2:22 אַתְמַנְעוּ לְכוֹן מִלֹּאשְׁתַּעֲבָדָא לְאֲנָשָׁא בְּמַעֲבָדִיהָ לְמַעֲבָדִיהָ דְּחִלָּא דְּנִשְׁמַת רוּחַ חַיִּין בְּאַפּוֹתֵי אַרִי יוֹמָא דִּין הוּא קִיָּים מַחַר לִיתוּהִי לֹא אִיתוּי וּכְלָמָא חָשִׁיב הוּא:

2:22 Stop regarding man, whose breath of life is in his nostrils; For why should he be esteemed?

3:1 כִּי הִנֵּה הָאֲדוֹן יְהוָה צָבָאוֹת מִסִּיר מִירוּשָׁלַם וּמִיהוּדָה מִשְׁעָן וּמִשְׁעֻנָּה כָּל מִשְׁעָן-לֶחֶם וְכָל מִשְׁעָן-מַיִם:

3:1 אַרִי הָא רַבּוֹן עֲלָמָא יוּי צָבָאוֹת מַעֲדֵי מִירוּשָׁלַם וּמִיהוּדָה סָמִיךְ וְסָעִיד וְסָעִיד כָּל סָמִיךְ מִיכָל וְכָל סָמִיךְ סָעִיד מִשְׁתִּי:

3:1 For behold, the Lord GOD of hosts is going to remove from Jerusalem and Judah Both supply and support, the whole supply of bread And the whole supply of water;

3:2 גִּבּוֹר וְאִישׁ מִלְחָמָה שׁוֹפֵט וְנָבִיא וְקָסֵם וְזָקֵן:

3:2 גִּיבֹר וּגְבֹר עֶבֶיד קֶרֶב דִּין וְסָפֵר וּמִשְׁתָּאִיל וְסָב:

3:2 The mighty man and the warrior, The judge and the prophet, The diviner and the elder,

3:3 שְׂרָח־מַשִּׁים וְנִשּׂוּא פָנִים וְיוֹעֵץ וְחָכֵם חֲרָשִׁים וְנָבוֹן לַחֹשׁ:

3:3 רַב חֲמֻשִׁין וְנָסִיב אַפִּין וּמַלְךְ מִלְךְ וְאָמֵר וּמִשְׁתַּמֵּעַ וְחָכִים וְסִיב וְסוֹכְלָתָן בַּעֲיָצָא:

3:3 The captain of fifty and the honorable man, The counselor and the expert artisan, And the skillful enchanter.

3:4 וְנָתַתִּי נְעָרִים שָׂרֵיהֶם וְתַעֲלוּלִים יִמְשְׁלוּ-בָם:

3:4 וְאִמְנִי יִנְקִיא פִּרְנִסִיָּהוֹן וְחִלְשִׂיא יִשְׁלֹטוֹן בְּהוֹן:

3:4 And I will make mere lads their princes, And capricious children will rule over them,

3:5 וְנִגְשׁ הָעָם אִישׁ בְּאִישׁ וְאִישׁ בְּרַעְהוּ יִרְהִבוּ הַנֶּעֶר בְּזָקֵן וְהַנְּקִלָּה בְּנֹכְבָד:

3:5 וַיִּתְּגְרוּן עִמָּא גִבֹּר בְּגִבֹּר וּגְבֵר בְּחֻבְרִיהָ יִשְׁלֹטוּן עוֹלִימָא עוֹלִימָא בְּסָבָא וְדָשִׁיט בְּדִיקָר:

3:5 And the people will be oppressed, Each one by another, and each one by his neighbor; The youth will storm against the elder And the inferior against the honorable.

3:6 כִּי־יִתְפֹּשׁ אִישׁ בְּאָחִיו בֵּית אָבִיו שְׂמֹלָה לְכָה קִצִּין תִּהְיֶה־לָּנוּ וְהַמְכָּשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדָךְ:

3:6 אֲרִי יִיחֹד גִּבֹּר בְּאָחוּהִי מִזֶּרְעִית בֵּית אָבוּהִי לְמִימֹר כָּסוּ אֵית לָךְ רַב תְּהִי עֲלֵנָא עִילוּנָא וּמִגְבִּיתָא הָדָא תְּהִי תַחֲת יָדָךְ:

3:6 When a man lays hold of his brother in his father's house, saying, "You have a cloak, you shall be our ruler, And these ruins will be under your charge,"

3:7 יִשָּׂא בְיוֹם הַהוּא לֵאמֹר לֹא־אֶהְיֶה חֹבֶשׁ וּבֵבִיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שְׂמֹלָה לֹא תִשְׁמַנִּי קִצִּין עִם:

3:7 יִתִּיב בְּעִידָנָא הַהוּא לְמִימֹר לִית אֲנָא כָּשָׁר לְמַהוּי רִישׁ וּבֵבִיתִי לִית מָא דְאִיכּוּל וְלִית מָא וּמָא דְאַתְכָּסִי לֹא תִמְנֹנִנִי תִמְנֹנִי רַב עַל עַמָּא:

3:7 He will protest on that day, saying, "I will not be *your* healer, For in my house there is neither bread nor cloak; You should not appoint me ruler of the people."

3:8 כִּי כְשָׁלָה יְרוּשָׁלַם וַיהוּדָה נָפַל כִּי־לְשׁוֹנָם וּמַעַלְלֵיהֶם אֶל־יְהוָה לַמְרוֹת עֲנִי כְבוֹדוֹ:

3:8 אֲרִי אֶתְקִילוּ יִתְבִי יְרוּשָׁלַם וְאַנְשֵׁי יְהוּדָה גָּלוּ אֲרִי מִמַּלְל פּוֹמְהוֹן וְאַגְר עוֹבְדִיהוֹן גָּלֹן קָדָם יְיָ מִרְגִּזִּין קָדָם יְקָרִיָּה:

3:8 For Jerusalem has stumbled and Judah has fallen, Because their speech and their actions are against the LORD, To rebel against His glorious presence.

3:9 הִפְרַת פְּנִיָּהֶם עָנְתָה בָּם וַחֲטֹאתֶם כְּסֹדֶם הִגִּידוּ לֹא כִחְדּוֹ אוֹי לְנַפְשָׁם כִּי־גִמְלוּ לָהֶם רָעָה:

3:9 אֲשַׁתְמוּדְעוֹת אֶפִּיהוֹן בְּדִינָא אֲסַהִיד בַּהוֹן וַחֲטֹאִיָּהוֹן כְּסֹדוֹמָאִי קִבְּלִין לֹא מִנְעִין וַי לְנַפְשָׁהוֹן אֲרִי גִרְמוּ דְתִיתִי לַהוֹן בְּשִׁתָּא:

3:9 The expression of their faces bears witness against them, And they display their sin like Sodom; They do not even conceal it. Woe to them! For they have brought evil on themselves.

3:10 אֲמָרוּ צְדִיק כִּי־טוֹב כִּי־פָרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכְלוּ:

3:10 אִימְרוּ לְצְדִיקָא טוֹבִיכּוֹן אֲרִי פִירִי עוֹבְדִיהוֹן יִשְׁתַּלְמוּן:

3:10 Say to the righteous that *it will go well with them*, For they will eat the fruit of their actions.

3:11 אוֹי לְרָשָׁע רָע כִּי־גִמּוּל יָדָיו יַעֲשֶׂה לוֹ:

3:11 וַי לְרָשִׁיעָא דְעוֹבְדִיהוֹן בִּישִׁין אֲרִי גִמְלָא דִידִיהוֹן יִתְתַּב לַהוֹן:

3:11 Woe to the wicked! *It will go badly with him*, For what he deserves will be done to him.

3:12 עַמִּי נִגְשָׁיו מְעוּלָל וְנָשִׁים מְשָׁלוּ בּוֹ עַמִּי מְאֻשְׁרִיךְ מִתְעִים וְדֶרֶךְ אַרְחֻתִּיךְ בִּלְעוּ: ס

3:12 עַמִּי דְסָרְכוּהִי בְזוּזוּהִי כְּמַעַלְלִי כְּרָמָא וּכְמָרִי חוּבָא שְׁלִישׁוֹ שְׁלִישִׁים בֵּיה עַמִּי מְשַׁבְּחֶךְ אֲטַעֲיוֹךְ וְאוֹרַח שְׁבִילְךָ קִלְקִילוּ:

3:12 O My people! Their oppressors are children, And women rule over them. O My people! Those who guide you lead you astray And confuse the direction of your paths.

3:13 נִצָּב לָרִיב יְהוָה וְעָמַד לְדִין עַמִּים:

3:13 עָתִיד לַמֶּדֶן יְיָ וּמִתְגַּלִּי לְמַעַבַּד פּוֹרְעָנוֹת דִּין מִן עַמְּמָא:

3:13 The LORD arises to contend, And stands to judge the people.

3:14 יְהוָה בְּמִשְׁפָּט יָבוֹא עִם־זִקְנֵי עַמּוֹ וְשָׂרָיו וְאַתֶּם בְּעֶרְתֶּם הַכָּרִם גִּזְלַת הָעֲנִי בְּבִתֵּיכֶם:

3:14 יוֹי בְּדִינָא יִיעוֹל יַעִיל עִם ית סָבִי עֲמִיה וְרַב־רְבוּהִי וְסָרְכוּהִי וְאַתּוֹן אֲנִסְתּוֹן ית עַמִּי חֲטוּף מִסְכִּינָא מִסְכִּינָא בְּבִתֵּיכוֹן:

3:14 The LORD enters into judgment with the elders and princes of His people, "It is you who have devoured the vineyard; The plunder of the poor is in your houses.

3:15 (מֶלֶכְכֶּם) [מָה־] [לָכֶם] תִּדְרָאוּ עַמִּי וּפָנֶי עֲנִיִּים תִּטְחֲנוּ נֶאֱמַר־אֲדֹנִי יְהוָה צְבָאוֹת: ס

3:15 מָה לָכוֹן דֹּאֲתוֹן מִמִּסְכָּנִין ית עַמִּי וְאַפִּי חֲשִׁיכָא מוֹבְלִין מִיבְלִין אֲתוֹן וּמִיתָן בְּדִינְהוֹן אֲמַר יוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת:

3:15 "What do you mean by crushing My people And grinding the face of the poor?" Declares the Lord GOD of hosts.

3:16 וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵעַן כִּי גָבְהוּ בָנוֹת צִיּוֹן וְתַלְכָּנָה (נְשׁוֹת) [נְשׁוֹנוֹת] גָּרוֹן וּמִשְׁקָרוֹת עֵינַיִם הִלּוּךְ וְטַפָּף תַּלְכָּנָה וּבְרַגְלֵיהֶם תַּעֲפֹסְנָה:

3:16 וַאֲמַר יוֹי חִלָּף דֹּאֲתִרְבָּא דֹּאֲתִרְבָּא בָנַת צִיּוֹן אֲזֻלָּן מְרִימָן צִוָּאר וּמִסְרַבְקָן עֵינִין אֲזֻלָּן וּבַפּוֹתֵהוֹן וּבַפּוֹתֵהוֹן מִקָּפָן וּבְרַגְלֵיהוֹן מְרַגְזָן:

3:16 Moreover, the LORD said, "Because the daughters of Zion are proud And walk with heads held high and seductive eyes, And go along with mincing steps And tinkle the bangles on their feet,

3:17 וְשִׁפַּח אֲדֹנִי קֶדְקֶד בָּנוֹת צִיּוֹן וַיְהִי פָתָהֶן יַעֲרָה: ס

3:17 וַיַּשְׁעִיבֵיד יוֹי יִקִּירַת בָּנַת צִיּוֹן וַיּוֹי יִקְרָהוֹן יִקִּירָהֶן יַעֲדִי:

3:17 Therefore the Lord will afflict the scalp of the daughters of Zion with scabs, And the LORD will make their foreheads bare."

3:18 בַּיּוֹם הַהוּא יִסֹּר אֲדֹנִי אֶת תַּפְאֶרֶת הָעֲכָסִים וְהַשְּׁבִיסִים וְהַשְּׁהַרְנִים:

3:18 בְּעִידָנָא הַהוּא יַעֲדִי יוֹי ית תּוֹשַׁבְחַת מְסָנָא וּשְׁבִיסָא וְסַבְכָּא:

3:18 In that day the Lord will take away the beauty of *their* anklets, headbands, crescent ornaments,

3:19 הַנְּטִיפוֹת וְהַשִּׁירוֹת וְהַרְעָלוֹת:

3:19 עֲנָקָא וְשִׁירֵי יָדָא וְחִנְסִנְסָא:

3:19 dangling earrings, bracelets, veils,

3:20 הַפְּאָרִים וְהַצִּעְדוֹת וְהַקְּשָׁרִים וּבִתֵּי הַנֶּפֶשׁ וְהַלְחָשִׁים:

3:20 כְּלִילָא וְשִׁירֵי רַגְלָא וְקוֹלְמוֹמְסָא וְקַלְמוֹסְמָסָא וְקַדְשָׁא וְחִלְיָטָא:

3:20 headdresses, ankle chains, sashes, perfume boxes, amulets,

3:21 הַטְּבָעוֹת וְנִזְמֵי הָאֶף:

3:21 עֲזָקָא וְטַלְטוּלָא:

3:21 finger rings, nose rings,

3:22 הַמַּחְלָצוֹת וְהַמַּעֲטָפוֹת וְהַמְּטָפָחוֹת וְהַחֲרִיטִים:

3:22 כִּיתוֹנָא וְשׁוּשִׁיפָא וּלְבוּרְנָקָא וּלְבוּרְסָא וּמַחְכָּא:

3:22 festal robes, outer tunics, cloaks, money purses,

3:23 וְהַגְּלִינִים וְהַסְּדִינִים וְהַצְּנִיפּוֹת וְהַרְדִּידִים:

3:23 וּמַחְזִיתָא וְקַרְטִיסָא וְכַתְרָא וְכַבִּינְתָא:

3:23 hand mirrors, undergarments, turbans and veils.

3:24 וְהָיָה תַּחַת בָּשֶׁם מִן יְהוָה וְתַחַת חֲגוּרָה נִקְפָּה וְתַחַת מַעֲשֶׂה מִקְשָׁה קָרָחָה וְתַחַת פְּתִיגִיל מַחְגֶּרֶת שֶׁקַּיִּי כִּי־תַחַת יָפִי:

3:24 וְהָיָה אֲתֵר דְּהוּאָה יִהְיֶה בִּוּסְמִין יִתְמָסִי וְאַתֵּר דְּהוּאָה אֶסְרֵן פְּסִיקָא יְהִי רוּשְׁמִין דְּמַחָא וְחִלְף אַקְפּוֹת פְּתָא גִיּוּזֵי רִישׁ וְחִלְף דְּהוּאָה מְהִלְכֵּן בְּגִיּוּה יִיסְרוּן סָקִין דָּא פּוֹרַעְנוּתָא תַּחְעֲבִיד מְנַהוּן אֲרִי טַעָא בְּשַׁפְרֵהוּן:

3:24 Now it will come about that instead of sweet perfume there will be putrefaction; Instead of a belt, a rope; Instead of well-set hair, a plucked-out scalp; Instead of fine clothes, a donning of sackcloth; And branding instead of beauty.

3:25 מְתִידַךְ בְּחֶרֶב יִפְּלוּ וּגְבוּרָתְךָ בַּמִּלְחָמָה:

3:25 שֹׁפֵר גִּבְרֶיךָ גִּבְרִיךָ בְּחֶרֶב יִתְקַטְּלוּן וְעַבְדֵי נִצְחֶיךָ נִצְחֶיךָ בְּקֶרֶב:

3:25 Your men will fall by the sword And your mighty ones in battle.

3:26 וְאֲנִי וְאֶבְלִי פְתַחֲיָה וְנִקְתָּה לְאָרֶץ תִּשָּׁב:

3:26 וְיִצְדוֹן וְיִסּוּפּוֹן תִּרְעִי קְרוּחָא וְתִתְרוּקֵן אֶרֶעָה לְאֶרֶעָה וְתִחְרֹוב:

3:26 And her gates will lament and mourn, And deserted she will sit on the ground.

4:1 וְהִחְזִיקוּ שִׁבְעַ נְשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר לְחֻמְנוּ נֹאכֵל וְשִׁמְלֵתָנוּ נִלְבַּשׁ רַק יִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ אֶסְף חֲרָפָתָנוּ: ס

4:1 וְיִתְקַפֵּן שִׁבְעַ נְשִׁין בְּגִבְרָא חָד בְּעֻדָּא הַהוּא לְמִימַר מְדִילָנָא נִיכּוּל וּמְדִילָנָא נִתְכַּסִּי לְחוּד יִתְקַרִי שְׁמֶךָ עָלָנָא כְּנוּשׁ בְּהִתָּנָא חֲסוּדָנָא:

4:1 For seven women will take hold of one man in that day, saying, "We will eat our own bread and wear our own clothes, only let us be called by your name; take away our reproach!"

4:2 בַּיּוֹם הַהוּא יְהוָה צִמַּח יְהוָה לְצִבִּי וּלְכַבּוֹד וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֹאֲזֵן וּלְתַפְאֶרֶת לְפִלִּיטַת יִשְׂרָאֵל:

4:2 בְּעֻדָּא הַהוּא יְהִי מְשִׁיחָא דִּיּוּי לְחוּדָא וְלִיקַר וְעַבְדֵי אוּרִיתָא לְרַבּוּ וּלְתוֹשְׁבָתָא וּלְתוֹשְׁבַחַתָּא לְשִׁיזְבַת יִשְׂרָאֵל:

4:2 In that day the Branch of the LORD will be beautiful and glorious, and the fruit of the earth will be the pride and the adornment of the survivors of Israel.

4:3 וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ כָּל־הַפְּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלַם:

4:3 וְיְהִי דִישְׁתָּאָר דְּאִישְׁתָּאָר יְתוּב לְצִיּוֹן וְדַעְבַּד אוּרִיתָא יִתְקִיִּים בִּירוּשָׁלַם קָדִישׁ יִתְאֲמַר לִיה כָּל דְּכָתִיב בְּחִי לַחֲיִי עָלְמָא יַחֲזִי בְּנַחְמַת יְרוּשָׁלַם:

4:3 It will come about that he who is left in Zion and remains in Jerusalem will be called holy-- everyone who is recorded for life in Jerusalem.

4:4 אִם רָחֵץ אֲדָנִי אֶת צֹאֵת בְּנוֹת־צִיּוֹן וְאֶת־דָּמֵי יְרוּשָׁלַם יְדִיחַ מִקְרָבָהּ בְּרוּיָח מְשַׁפֵּט וּבְרוּיָח בָּעֵר:

4:4 אִם יַעֲדִי יוּי יֵת תּוֹגְאָלַת בְּנַת צִיּוֹן וְיֵת אֲשֶׁרֵי דָם זָכִי דְּבִירוּשָׁלַם יִגְלִי יַעֲדִי מְנוּהָ בְּמִימַר דִּין וּבְמִימַר גְּמִירָא:

4:4 When the Lord has washed away the filth of the daughters of Zion and purged the bloodshed of Jerusalem from her midst, by the spirit of judgment and the spirit of burning,

4:5 וּבִקְרָא יְהוָה עַל כָּל־מְכוֹן הַר־צִיּוֹן וְעַל־מִקְרָאָהּ עֲנֵן יוֹמָם וְעֶשֶׂן וְנִגְהָ אֵשׁ לְהִבֶּה לִילָה כִּי עַל־כָּל־כְּבוֹד חָפָה:

4:5 וְיִבְרִי יוּי עַל כָּל מִקְדָּשׁ טוּרָא דְּצִיּוֹן וְעַל אֲתֵר בֵּית שְׁכִינְתָּא שְׁכִינְתָּהּ עֲנֵן יִקַּר יְהִי מְטַל עֲלוּהִי עֲלוּהִי בִימְמָא וְאִמִּישְׁתָּא וְזִיחּוּר כְּאִישָׁא שְׁלֵהוּבִי בְּלִילִיא אֲרִי יִתִּיר מִן יִקְרָא דְּאִמִּיר לְאִיתָאָה עֲלוּהִי שְׁכִינְתָּא תְּהִי מְגִנָּא

עֲלוּהִי כַגִּנוֹן:

4:5 then the LORD will create over the whole area of Mount Zion and over her assemblies a cloud by day, even smoke, and the brightness of a flaming fire by night; for over all the glory will be a canopy.

4:6 וְסֶכֶה תִּהְיֶה לְצִלְיוֹמָם מִחֶרֶב וּלְמַחֲסֶה וּלְמִסְתָּוֶה מִזֶּרֶם וּמִמְּוֶרֶת:
4:6 וְעַל יְרוּשָׁלַם תִּהְיֶה מְטֹלֶת עֲנָנִי לְאַטְלָא עָלֶיהָ בַּיּוֹם מִזְרֵב וּלְבַיִת סֶחֶר
וּלְאַנְנָא מִזְרָמִית וּמִמְּוֶרֶת:

4:6 There will be a shelter to give shade from the heat by day, and refuge and protection from the storm and the rain.

5:1 אֲשִׁירָה נָא לִידִידֵי שִׁירַת דָּוִד לְכַרְמִי כִּרְם הָיָה לִידִידֵי בֶקֶרֶן בֶּן-שֹׁמוֹן:
5:1 אָמַר נְבִיאָא אֲשַׁבְּחִיהָ כֶּעֶן לְיִשְׂרָאֵל דְּמִתִּיל בְּכַרְמָא זִרְעִיהָ דְּאַבְרָהָם רַחֲמֵי
תּוֹשְׁבַחַת רַחֲמֵי לְכַרְמִיהָ עָמִי חֲבִיבִי יִשְׂרָאֵל יְהִיבִית לָהּ לֶחֶן לְכוֹן אַחְסָנָא בְּטוֹר
רָם בְּאַרְעֵי שְׁמִינָא:

5:1 Let me sing now for my well-beloved A song of my beloved concerning His vineyard. My well-beloved had a vineyard on a fertile hill.

5:2 וַיַּעֲזָקְהוּ וַיִּסְקָלְהוּ וַיִּטְעֵהוּ שֶׁרֶק וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכּוֹ וְגַם-יָקַב חֲצֵב בּוֹ וַיִּקְוֵ
לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ בְּאֲשִׁים:

5:2 וַקְדִּישְׁתָּנוּ וַיִּקְרַתִּינוּ וַקְיַמְתִּינוּ כְּמִיּוֹצֵב גִּפֶּן בְּחִירָא וּבִנִית מִקְדָּשִׁי
וּבֵית-מִקְדָּשִׁי בִּינִיהוֹן וְאַף מִדְּבַחִי יְהִיבִית לְכַפָּרָא עַל חֲטָאֵיהוֹן אֲמַרִית
דִּיעֲבֹדוֹן עֹבְדִין טָבִין וְאִינוֹן אֲבֹאִישׁוֹ עֹבְדִיהוֹן עֹבְדִיהוֹן:

5:2 He dug it all around, removed its stones, And planted it with the choicest vine. And He built a tower in the middle of it And also hewed out a wine vat in it; Then He expected it to produce good grapes, But it produced only worthless ones.

5:3 וְעַתָּה יוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁפֹטוּ-נָא בֵּינִי וּבֵין כְּרָמִי:
5:3 נְבִיאָא אִמַר לָהּ לֶחֶן הָא בֵּית יִשְׂרָאֵל מִרְדּוֹ מִן אוֹרִיתָא וְלֹא צָבָן לְמַתָּב
וּכְעֵן יְתִבִי יְרוּשָׁלַם וְאִנְשׁ יְהוּדָה דִּינוּ כֶּעֶן דִּינָא קְדָמִי מִן עָמִי:

5:3 "And now, O inhabitants of Jerusalem and men of Judah, Judge between Me and My vineyard.

5:4 מַה-לַּעֲשׂוֹת עוֹד לְכַרְמִי וְלֹא עָשִׂיתִי בּוֹ מִדּוּעַ קִנֵּיתִי לַעֲשׂוֹת עֲנָבִים וַיַּעַשׂ
בְּאֲשִׁים:

5:4 מָא טָבָא אֲמַרִית לְמַעֲבַד עוֹד לַעֲמִי וְלֹא עֲבַדִּית לָהּ לֶחֶן מָא דִּין מַדִּין
אֲמַרִית דִּיעֲבֹדוֹן עֹבְדִין טָבִין וְאִינוֹן אֲבֹאִישׁוֹ עֹבְדִיהוֹן:

5:4 "What more was there to do for My vineyard that I have not done in it? Why, when I expected it to produce good grapes did it produce worthless ones?

5:5 וְעַתָּה אֹדִיעָה-נָא אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר-אֲנִי עֹשֶׂה לְכַרְמִי הִסֵּר מְשׁוֹפָתוֹ וְהָיָה
לְבָעֵר פֶּרֶץ גִּדְרוֹ וְהָיָה לְמַרְמָס:

5:5 וּכְעֵן אַחֵוֹי אִיחֻוִי כֶּעֶן לְכוֹן יֵת דְּאָנָא עֲתִיד לְמַעֲבַד לַעֲמִי אֶסְלִיק אֶסְלִיק
שְׂכִינָתִי מִנְהוֹן וְיִהוֹן לְמִיבַז אֲתָרַע בֵּית מִקְדָּשִׁיהוֹן וְיִהוֹן לְדִישׁ:

5:5 "So now let Me tell you what I am going to do to My vineyard: I will remove its hedge and it will be consumed; I will break down its wall and it will become trampled ground.

5:6 וְאֲשִׁיתָהּ בְּתָהּ לֹא יִזְמַר וְלֹא יַעֲדָר וְעַלָּה שְׁמִיר וְשִׁית וְעַל הָעֵבִים אֲצַוָּה
מִהַמְטִיר עָלָיו מָטָר:

5:6 וְאֲשׁוּיָנוֹן רְטִישִׁין רְטִישִׁין לֹא יִסְתַּעֲדוֹן וְלֹא יִסְתַּמְכוֹן וְיִהוֹן מְטַלְטְלִין
וּשְׁבִיקִין וְעַל נְבִיאָא אֶפְקִיד דְּלֹא יִתְנַבּוֹן עֲלִיהוֹן נְבוּאָה:

5:6 "I will lay it waste; It will not be pruned or hoed, But briars and thorns will come up. I will also charge the clouds to rain no rain on it."

5:7 כִּי כָרַם יְהוָה צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ יְהוּדָה נָטַע שְׁעִשׂוּעִיו וַיִּקְן
לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׁפָּח לְצַדִּיקָה וְהִנֵּה צַעֲקָה: ס

5:7 אָרִי עֲמִיּה דִּיּוּי צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאִנֹּשׁ יְהוּדָה נִצָּבָא דְחַדוּתִיהָ אִמְרִית
דִּיעֲבֻדוֹן דִּינָא וְהָא אָנוּסִין דִּיעֲבֻדוֹן זָכוּ וְהָא אֵינוֹן מִסְנֵן חוּבִין:

5:7 For the vineyard of the LORD of hosts is the house of Israel And the men of Judah His delightful plant. Thus He looked for justice, but behold, bloodshed; For righteousness, but behold, a cry of distress.

5:8 הוּי מְגִיעֵי בֵּית בְּבֵית שָׂדֶה בְּשָׂדֶה יִקְרִיבוּ עַד אָפֶס מְקוֹם וְהוֹשְׁבֵתָם
לְבִדְכֶם בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

5:8 יי ווי דִּמְקַפִּין בָּא עַל בָּא חָקֵל אֹנוֹסָא בְּחַקְלָתְהוֹן מְקַרְבִּין אִמְרִין וְאִמְרִין
עַד דְּנַחֲסִין כָּל אֲתֵר וּמִדְמֵן דִּיתְבּוֹן בְּלַחֲדִיהוֹן בְּגוּה דְאַרְעָא:

5:8 Woe to those who add house to house and join field to field, Until there is no more room, So that you have to live alone in the midst of the land!

5:9 בְּאַזְנֵי יְהוָה צִבְאוֹת אִם-לֹא בָתִּים רַבִּים לְשֹׁמֵה יְהוָה גְּדֹלִים וְטוֹבִים מֵאִין
יֹשֵׁב:

5:9 אִמֵּר נְבִיָּא בְּאוּדְנֵי הוֹיִתִּי שָׁמַע כִּד אֶתְנַזְרַת דָּא מִן קָדָם יי צִבְאוֹת אִם
לֹא בָתִּין סְגִיאוֹן לְצֻדּוֹ יְהוֹן רַבְרַבִּין וְטַבִּין וְטַבִּין מִבְּלִי יָתִיב:

5:9 In my ears the LORD of hosts has sworn, "Surely, many houses shall become desolate, Even great and fine ones, without occupants.

5:10 כִּי עֲשֵׂרֶת צִמְדֵי-כָרֶם יַעֲשׂוּ בֵּת אַחַת וְזֶרַע חֹמֶר יַעֲשֶׂה אֵיפָה: פ

5:10 אָרִי בְּחוּבָא דְלֹא יִהְיוּ מַעֲשֵׂרֵי בֵּית עֶשֶׂר אֲשַׁכְרֵאִין דְּכָרֶם יַעֲבֻדוֹן בְּתָא
חֲדָא וּבֵית כּוֹר זֶרַע יַעֲבִיד תַּלְת סֵאִין:

5:10 "For ten acres of vineyard will yield only one bath of wine, And a homer of seed will yield but an ephah of grain."

5:11 הוּי מִשְׁפִּימֵי בְּבֶקֶר שֹׁכֵר יִרְהָפוּ מֵאַחֲרֵי בִנְשָׁף יִין יִדְלִיקָם:

5:11 יי ווי דִּמְקַדְמִין בְּצַפְרָא לְמִשְׁתֵּי חֹמֶר עֲתִיק רְדָפִין מֵאַחֲרִין לְמַפְטֵר
מִרְמִשִּׁין עַד עַל שׁוּיָהוֹן חֹמֶר אֹנוֹסָא מִלְּהִיק מִדְּלִיק לְהוֹן:

5:11 Woe to those who rise early in the morning that they may pursue strong drink, Who stay up late in the evening that wine may inflame them!

5:12 וְהִיָּה כְנוֹר וְנָבֵל תֵּף וְחָלִיל וְיִין מִשְׁתִּיהֶם וְאֵת פֶּעַל יְהוָה לֹא יִבְיִטוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לֹא רְאוּ:

5:12 וְהוּי עַל יְדֵי כְנֵר וְנָבֵל קִתְרוֹס וְאַבּוּבָא וְחִמְרָא מִשְׁתִּיהוֹן וּבְאוּרִיתָא דִּיּוּי
לֹא אֶסְתַּכְלוּ וְעוֹבֵד גְּבוּרְתִּיהָ לֹא חִזּוּ:

5:12 Their banquets are accompanied by lyre and harp, by tambourine and flute, and by wine; But they do not pay attention to the deeds of the LORD, Nor do they consider the work of His hands.

5:13 לָכֵן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי-דַעַת וּכְבוֹדוֹ מִתִּי רָעַב וְהִמּוֹנוּ צָחָה צָמָא:

5:13 בְּכִין גָּלוּ עַמִּי מִיִּדְלָא יִדְעוּ אוּרִיתָא מִבְּלִי דַעְתָּא וַיִּקְרִיֵּהוֹן מִיתוּ בְּכַפְנָא
וּסְגִיָּהוֹן בְּבוּצְרָתָא בְּצַהוּתָא:

5:13 Therefore My people go into exile for their lack of knowledge; And their honorable men are famished, And their multitude is parched with thirst.

5:14 לָכֵן הִרְחִיבָה שְׂאוֹל נַפְשָׁהּ וּפִעֲרָה פִּיהָ לְבִלִי-חֶק וַיִּרְדּוּ הַדְרָהּ וְהִמּוֹנָהּ
וּשְׂאוֹנָהּ וְעָלָז בָּהּ:

5:14 בְּכִין אֶפְתִּיאת שְׂאוֹל נַפְשָׁהּ וּפִתַּחַת פּוֹמָהּ וְלִית סוּף וּנְחָתוּ וַיִּקְרִיֵּהוֹן
וּסְגִיָּהוֹן וְאֶתְרַגְּשָׁתְהוֹן וּדְתַקִּיף בְּהוֹן:

5:14 Therefore Sheol has enlarged its throat and opened its mouth without measure; And Jerusalem's splendor, her

5:15 וַיִּשַׁח אָדָם וַיִּשְׁפַּל-אִישׁ וְעֵינָי גְּבוּהִים תִּשְׁפַּלְנָה:

5:15 וַיִּמְאֹךְ אֲנָשָׁא וַיַּחֲלֹשׁ תְּקוּף גּוֹבְרִין וְעֵינָי רַמְיָא יִמְאָכּוּ:

5:15 So the *common* man will be humbled and the man of *importance* abased, The eyes of the proud also will be abased.

5:16 וַיִּגְבֶּה יְהוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בַּצְדָקָה:

5:16 וַתִּקְיַף יוֹי צְבָאוֹת בְּדִינָא וְאֱלֹהָא קְדִישָׁא קְדִישׁ בְּזָכוֹתָא:

5:16 But the LORD of hosts will be exalted in judgment, And the holy God will show Himself holy in righteousness.

5:17 וְרָעוּ כְבָשִׁים כְּדִבְרָם וְחֲרֻבוֹת מִחַיִּים גָּרִים יֹאכְלוּ:

5:17 וַיִּתְּפֶרְנְסוּן צְדִיקָא כְּמָא דְאַמִּיר עֲלֵיהוֹן וַיִּסְגּוּן וְנִכְסֵי רִשְׁעִיָּא צְדִיקָא יַחֲסִנוּן:

5:17 Then the lambs will graze as in their pasture, And strangers will eat in the waste places of the wealthy.

5:18 הוּי מִשְׁכֵּי הָעוֹן בַּחֲבִלֵי הַשָּׁוְא וְכַעֲבוֹת הָעֲגֻלָּה חֲטָאָה:

5:18 יי ווי דְּמִשְׁרָן לְמַחֲשֵׁי צִיב חַד נְגִדִין חוֹבִין בַּחֲבִלֵי לָמָּא אֲזִלִּין וְסָגְן עַד דְּתַקְפִּין כַּגְדִּילַת עֲגֻלְתָּא חוֹבִין:

5:18 Woe to those who drag iniquity with the cords of falsehood, And sin as if with cart ropes;

5:19 הָאֲמֹרִים יִמָּהֵר יַחֲשֶׁה מַעֲשָׂהוּ לְמַעַן נִרְאָה וְתִקְרַב וְתִבְּרָא עֲצַת קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְנִדְעָה: ס

5:19 דְּאֲמֹרִין אִימַתִּי יוֹחֵי יִגְלִי פְּרִישְׁתִּיה בְּדִיל דְּנַחֲזֵי וַיִּקְרַב וַיִּתְּקַרַב וַיִּיחֵי וְתִיתִי מַלְכִּיה דְּקְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל וְנִידְעִינָה:

5:19 Who say, "Let Him make speed, let Him hasten His work, that we may see *it*; And let the purpose of the Holy One of Israel draw near And come to pass, that we may know *it*!"

5:20 הוּי הָאֲמֹרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע שְׁמִים חָשֵׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחָשֵׁךְ שְׁמִים מָר לְמִתּוֹק וּמִתּוֹק לְמָר: ס

5:20 יי ווי דְּאֲמֹרִין לְרִשְׁעִיָּא דְּמַצְלַחִין בְּעֵלְמָא הָדִין אַתּוֹן טְבִיָּא וּלְעֲנוּתִנְיָא אַמְרִין אַתּוֹן רִשְׁעִיָּא הָלָא בְּמִיתִי נְהוּרָא לְצְדִיקָא יַחֲשׁוּךְ לְרִשְׁעִיָּא וַיִּבְסְמוּן פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא לְעַבְדֵיהוֹן וַיִּיתִי מָרָא לְרִשְׁעִיָּא וַיִּדְעוּן דְּבִסּוּפָא מָרִיר חֲטָאָה לְעַבְדֵיהֶם:

5:20 Woe to those who call evil good, and good evil; Who substitute darkness for light and light for darkness; Who substitute bitter for sweet and sweet for bitter!

5:21 הוּי חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּ פְּנִיָּהֶם נְבִנִים:

5:21 יי ווי דְּחֲכִימִין בְּעֵינֵי נַפְשָׁהוֹן וְלִקְבִיל אַפִּיהוֹן סוֹכְלִתָנִין:

5:21 Woe to those who are wise in their own eyes And clever in their own sight!

5:22 הוּי גְּבוּרִים לְשִׁתּוֹת יֵין וְאַנְשֵׁי-חַיִל לְמִסַּךְ שֹׁכֵר:

5:22 יי ווי דְּגִיבְרִין לְמִשְׁתֵּי חֲמֵר וְגִבְרִין מָרִי נִכְסִין לְאַתְרֻרָא מִן עֲתִיק:

5:22 Woe to those who are heroes in drinking wine And valiant men in mixing strong drink,

5:23 מְצַדִּיקֵי רָשָׁע עֲקֵב שָׁחַד וְצִדְקַת צְדִיקִים יִסִּירוּ מִמֶּנּוּ: ס

5:23 מְזַכֵּן מִזְכִּין לִיה לְחִיבָא חֲלָף דְּמַקְבְּלִין מִגִּיָּה מִמּוֹן דְּשִׁקְר וּזְכוּת וְזָכָא זָכִיא בְּרִשְׁעָא מַעֲדָן מִיְנֵהוֹן:

5:23 Who justify the wicked for a bribe, And take away the rights of the ones who are in the right!

5:24 לָכֵן כָּאֵכֹל קָשׁ לְשׁוֹן אִשׁ וְחֲשֵׁשׁ לַהֲבָה יִרְפָּה שְׂרָשָׁם כִּמְקַיֵּי יְהוָה וּפְרָחֵם

כָּאֵבֶק יַעֲלֶה כִּי מָאֹסוּ אֶת תּוֹרַת יְהוָה צָבָאוֹת וְאֵת אִמְרַת קְדוֹש־יִשְׂרָאֵל נֶאֱצוּ:
 5:24 בְּכִין יִתְאַכְלֹן כְּקֶשֶׁא בְּאִשְׁתּוֹ וּכְעִמִּירָא בְּשִׁלְהִבִּיתָא מִסְּגִי תּוֹקֶפְהוֹן כְּשִׁבּוֹ
 יְהִי וּמִמּוֹן אוֹנֶסְהוֹן כְּאַבְקָא דְּפִרְחַא אֲרִי קִצּוֹ בְּאוֹרִיתָא דִּיּוּי צָבָאוֹת וְיֵת מִימְרֵ
 קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל רַחִיקוּ:

5:24 Therefore, as a tongue of fire consumes stubble And dry grass collapses into the flame, So their root will become like rot and their blossom blow away as dust; For they have rejected the law of the LORD of hosts And despised the word of the Holy One of Israel.

5:25 עַל־כֵּן חָרָה אֶף־יְהוָה בְּעַמּוֹ וַיִּטּ יָדוֹ עֲלֵיו וַיַּרְגֵּזוּ הַהָרִים וַתְּהִי
 נִבְלָתָם פְּסוּחָהּ בְּקֶרֶב חוּצוֹת בְּכָל־זֹאת לֹא־שָׁב אָפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָה:
 5:25 עַל כֵּן תִּקִּיף רִגְזָא דִּיּוּי בְּעַמִּיָּה וְאֲרִים מַחַת גְּבוּרְתִּיהָ עֲלִיהוֹן כַּד מַחְנוֹן
 וְזַעַזְעוּ טוּרֵיָא וְהוֹת וְהוֹאָה נִבְלַתְהוֹן מְשַׁנָּרָן מְשַׁנָּרָא כְּסַחוּתָא בְּגוֹ שׁוֹקֵיָא בְּכָל
 דָּא לֹא תָבוּ מַחוּבִּיהוֹן דִּיתוּב וִיתוּב רִיגְזִיהָ מְנַהוֹן וְעַד כְּעַן מִתְקַפִּין מְרִידִיהוֹן
 וְעוֹד מַחַתִּיהָ עֲתִידָא לְאַתְפָּרְעָא מִיְנַהוֹן:

5:25 On this account the anger of the LORD has burned against His people, And He has stretched out His hand against them and struck them down. And the mountains quaked, and their corpses lay like refuse in the middle of the streets. For all this His anger is not spent, But His hand is still stretched out.

5:26 וְנִשְׂאֲנֵס לְגוֹיִם מִרְחוֹק וְשָׂרַק לוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְהִנֵּה מִהֵרָה קָל יָבוֹא:
 5:26 וַיִּזְקוֹף אֶת לַעֲמֻמִּיָּא מִרְחִיק וַיִּכְלִי לִיה מְסִיפִי אַרְעָא וְהָא בִּפְרִיעַ מֶלֶךְ
 בְּמִשְׁרִיתִיהָ בְּמִשְׁרִיתִיהָ כְּעַנְיִן קָלִילִין יִיתִי:

5:26 He will also lift up a standard to the distant nation, And will whistle for it from the ends of the earth; And behold, it will come with speed swiftly.

5:27 אֵין־עֵיף וְאֵין־כּוֹשֵׁל בּוֹ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן וְלֹא נִפְתַּח אֲזוּר חֲלָצִיו וְלֹא
 נִתַּק שְׂרוּדָּה נְעֻלָּיו:
 5:27 לִית דְּמִשְׁלָהּ וְלִית דְּמִיתְקִיל בִּיה לֹא יָנוּם וְלֹא יִדְמוּךְ וְלֹא יִשְׁתְּרִי זְרִי
 חֲרָצִיהָ וְלֹא תִתְפַּסִּיק עֲרֶקֶת מִסְּנִיָּה:

5:27 No one in it is weary or stumbles, None slumbers or sleeps; Nor is the belt at its waist undone, Nor its sandal strap broken.

5:28 אֲשֶׁר חֲצִיו שְׁנוֹנִים וְכָל־קִשְׁתֵּיהֶן דְּרִכּוֹת פְּרִסּוֹת סוּסֵיוֹ כַּצָּר נִחְשְׁבוּ וְנִלְגְּלוּ
 כְּסוּפָּה:

5:28 דְּגִירוּהִי מִחֲרָפִין חֲרִיפִין וְכָל קִשְׁתֵּיהֶן מִתִּיחָן פְּרִסַּת סוּסוֹתִיהָ כְּטִינֵרֵיָא
 כְּטִינֵרַת כְּטִינֵרָא תְּקִיפִין וְנִלְגְּלוּהִי קָלִילִין הָא כְּעֹלְעוּלָא:

5:28 Its arrows are sharp and all its bows are bent; The hoofs of its horses seem like flint and its chariot wheels like a whirlwind.

5:29 שֹׁאֲנָה לוֹ פִּלְבִּיָּא (וְשֹׁאֵג) [וְשֹׁאֵג] פְּכַפִּירִים וַיִּנְהֹם וַיֹּאחֲזוּ טֶרֶף וַיַּפְלִיט וְאֵין
 מַצִּיל:

5:29 נִיהִימִי לִיה כְּאַרְיֵי יְנֵהוּם וַיִּנְהוּם כְּבַר אַרְיֹון וַיִּכְלִי וַיִּיחֹד בִּיזָא וַיִּשְׁיִצִי
 וַיִּשְׁיִיב וְלִית דְּמַצִּיל:

5:29 Its roaring is like a lioness, and it roars like young lions; It growls as it seizes the prey And carries it off with no one to deliver it.

5:30 וַיִּנְהֹם עֲלָיו בְּיוֹם הַהוּא פְּנֵה־מֵתִים וְנִבְטָ לְאָרֶץ וְהִנֵּה־חֶשֶׁךְ צָר וְאֹור חֶשֶׁךְ
 בְּעִרְפִּיָּה: פ

5:30 וַיִּכְלִי עֲלוּהִי בְּעִדְנָא בְּיוֹמָא הַהוּא כְּאַתְרִגּוּשְׁתַּ יִּמָּא דְּאֵם יִבְעוֹן רְשִׁיעֵיָא
 סְעִיד מִתְבִּי אַרְעָא עָקָא וְחִבְרֵ אִיתִי עֲלִיהוֹן בְּרַם צְדִיקָנָא דִּיהוֹן דִּי יְהוֹן
 בְּשַׁעְתָּא הָהִיא יִתְכַסּוֹן מִן קֶדָם בְּשַׁתָּא:

5:30 And it will growl over it in that day like the roaring of the sea. If one looks to the land, behold, there is darkness and distress; Even the light is darkened by its clouds.

6:1 בִּשְׁנַת־מוֹת הַמֶּלֶךְ עֲזִיָּהוּ וַאֲרָאָה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא רָם וְנִשְׂא וְשׁוּלְיוֹ מַלְאִים אֶת־הַיִּכָּל:

6:1 בִּשְׁתָּא דִּאתְנַנֵּעַ בַּהּ מַלְכָּא עֲזִיָּה אָמַר נִבְיָא חֲזִינִי יְת יִקְרָא דִּיּוּי שְׂרִי עַל כּוֹרְסֵי כּוֹרְסִיָּה רָם וּמִנְטֵל בְּשָׂמִי מְרוֹמָא וּמִזִּיּוּ יִקְרִיָּה אֶתְמַלִּי הִיכְלָא:

6:1 In the year of King Uzziah's death I saw the Lord sitting on a throne, lofty and exalted, with the train of His robe filling the temple.

6:2 שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאֶחָד בִּשְׁתֵּים יָכֶסֶה פָּנָיו וּבִשְׁתֵּים יָכֶסֶה רַגְלָיו וּבִשְׁתֵּים יַעֲוֹפֶף:

6:2 שְׁמַשִּׁין קְדִישִׁין בְּרוֹמָא קְדָמוּהִי שִׁיתָא גַּפִּין שִׁיתָא גַּפִּין לְחַד בְּתַרְיִן מְכַסִּי אַפּוּהִי דִּילָא חֲזִי וּבְתַרְיִן מְכַסִּי גּוּיְתִיָּה דִּילָא מִתְחַזִּי וּבְתַרְיִן מְשִׁמִּישׁ:

6:2 Seraphim stood above Him, each having six wings: with two he covered his face, and with two he covered his feet, and with two he flew.

6:3 וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וָאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

6:3 וּמִקְבְּלִין דִּין מִדִּין וָאָמְרִין קְדִישׁ בְּשָׂמִי מְרוֹמָא עִילָאָה בֵּית שְׁכִינְתִּיהָ קְדִישׁ עַל אַרְעָא עוֹבֵד גְּבוּרְתִּיהָ קְדִישׁ בְּעָלָם עֲלָמִיא יְיָ צְבָאוֹת מְלֵא כָּל אַרְעָא זִיּוּ יִקְרִיָּה:

6:3 And one called out to another and said, "Holy, Holy, Holy, is the LORD of hosts, The whole earth is full of His glory."

6:4 וַיִּנָּעוּ אֲמוֹת הַסָּפִים מִקּוֹל הַקּוֹרָא וַהֲבִית יִמְלָא עָשָׁן:

6:4 וְזָעוּ אֱלֹת סִיפֵי הִיכְלָא מִקַּל מְלוּלָא וּבֵית מִקְדָּשָׁא אֶתְמַלִּי אֲמִיטָתָא:

6:4 And the foundations of the thresholds trembled at the voice of him who called out, while the temple was filling with smoke.

6:5 וָאָמַר אוֹיְלִי כִּי־נִדְמִיתִי כִּי אִישׁ טָמֵא־שִׁפְתַּי אֲנִכִּי וּבְתוֹךְ עַם־טָמֵא

שִׁפְתִּים אֲנִכִּי יוֹשֵׁב כִּי אֶת־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת רָאוּ עֵינַי:

6:5 וָאָמְרִית וַי לי אֲרִי חֲבִית אֲרִי גִבֹּר חַיִּיב לְאוֹכְחָא אָנָּא וּבִגְנִי עָמָא דְּמִנְעַל

בְּחוּבִין אָנָּא יְחִיב אֲרִי יְת יִקְר שְׁכִינַת מֶלֶךְ עֲלָמִיא יְיָ צְבָאוֹת חֲזָאָה עֵינַי:

6:5 Then I said, "Woe is me, for I am ruined! Because I am a man of unclean lips, And I live among a people of unclean lips; For my eyes have seen the King, the LORD of hosts."

6:6 וַיַּעַף אֵלַי אֶחָד מִן־הַשְּׂרָפִים וּבִידּוֹ רֹצֶפֶה בְּמִלְקָחִים לָקַח מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ:

6:6 וָאֲשַׁתִּיו לִוְתִּי חֹד מִן שְׁמִשָּׂא וּבַפּוּמִיָּה מִמְלַל דְּקַבִּיל מִן קָדָם דְּשְׁכִינְתִּיהָ

עַל כּוֹרְסֵי יִקְרָא בְּשָׂמִי מְרוֹמָא עִיל מִן מִדְּבָחָא:

6:6 Then one of the seraphim flew to me with a burning coal in his hand, which he had taken from the altar with tongs.

6:7 וַיִּגַּע עַל־פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נֹגַע זֶה עַל־שִׁפְתֶיךָ וְסָר עֲוֹנְךָ וַחֲטֹאתֶךָ תִּכָּפֵּר:

6:7 וְסָדֵר בְּפּוּמִי וָאָמַר הָא שְׁוִיתִי פִּתְגָמִי פִּתְגָם נְבוֹאָתִי בְּפּוּמְךָ וַיַּעֲדוֹן חוּכְךָ

וַחֲטָאָךְ יִתְכַּפְּרוּן:

6:7 He touched my mouth with it and said, "Behold, this has touched your lips; and your iniquity is taken away and your sin is forgiven."

6:8 וָאֲשַׁמֵּעַ אֶת־קוֹל אֲדֹנָי אָמַר אֶת־מִי אֲשַׁלַּח וּמִי יִלְךְ־לָנוּ וָאָמַר הִנְנִי שְׁלָחִנִי:

6:8 וּשְׁמַעִית יְת קַל מִימְרָא דִּיּוּי דָּאָמַר יְת מִן אֲשַׁלַּח דָּאֲשַׁלַּח לְאַתְנַבָּאָה וּמִן

יִזִּיל לְאַלְפָּא וָאָמְרִית הָאָנָּא שְׁלַח יְתִי:

6:8 Then I heard the voice of the Lord, saying, "Whom shall I send, and who will go for Us?" Then I said, "Here am I. Send me!"

6:9 וַיֹּאמֶר לִּי וְאָמַרְתָּ לָעָם הַזֶּה שְׁמָעוּ שְׁמוּעַ וְאַל־תִּבְּיִנוּ וּרְאוּ רְאוּ וְאַל־תִּדְּעוּ:
6:9 וְאָמַר אִיזִיל וְתִימָר לַעֲמָא הָדִין דְּשְׁמָעִין מִשְׁמָע וְלֹא מִסְתַּכְּלִין וְחֲזֹן מִחֲזָא
וְלֹא יִדְעִין:

6:9 He said, "Go, and tell this people: 'Keep on listening, but do not perceive; Keep on looking, but do not understand.'"

6:10 הַשָּׁמַיִם לִב־הָעָם הַזֶּה וְאָזְנוֹ הַכֶּבֶד וְעֵינָיו הַשֹּׁעַ פֶּן־יִרְאֶה בְּעֵינָיו וּבְאָזְנוֹ
יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ יִבִּין וְשָׁב וּרְפָא לוֹ:

6:10 טַפִּישׁ לִבִּיהַ דְּעֲמָא הָדִין וְאֹדְנֻהִי יָקָר וְעֵינֻהִי טִמְטִים דְּלִמָּא יַחֲזֹן
בְּעֵינֵיהוֹן וּבְאֹדְנֵיהוֹן וּבְאֹדְנֵיהוֹן יִשְׁמָעוֹן וּבְלִיבָהוֹן יִסְתַּכְּלוֹן וּיְתוּבוֹן וּיְתִיבוֹן
וְיִשְׁתַּבֵּיךְ לָהוֹן:

6:10 "Render the hearts of this people insensitive, Their ears dull, And their eyes dim, Otherwise they might see with their eyes, Hear with their ears, Understand with their hearts, And return and be healed."

6:11 וַאֲמַר עַד־מָתַי אֶדְנִי וַיֹּאמֶר עַד אֲשֶׁר אִם־שָׂאוּ עָרִים מֵאִין יוֹשְׁבֵי וּבָתִּים
מֵאִין אָדָם וְהָאֲדָמָה תִּשָּׂאָה שְׁמָמָה:

6:11 וְאָמַרְתִּי עַד אִימָתִי יוּי וַאֲמַר עַד דִּיצְדִּיין קְרוּנָא מְבִלִי יְתִיב וּבָתִּיא מְבִלִי
מְדִלִית אֲנָשָׁא וְאַרְעָא תַּחֲרוּב וְתִצְדִּי:

6:11 Then I said, "Lord, how long?" And He answered, "Until cities are devastated and without inhabitant, Houses are without people And the land is utterly desolate,

6:12 וּרְחֹק יִהְיֶה אֶת־הָאָדָם וּרְבָה הָעֲזוּבָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

6:12 וּרְחִיק יוּי יֵת בְּנֵי אֲנָשָׁא וְתַסְגִּי צְדִיּוֹתָא בְּנוֹה דְּאַרְעָא:

6:12 "The LORD has removed men far away, And the forsaken places are many in the midst of the land.

6:13 וְעוֹד בָּהּ עֲשָׂרֶיהָ וְשִׁבְהָ וְהִיתָה לְבַעַר כְּאֵלֶּה וְכֵאלֶּה אֲשֶׁר בִּשְׁלֹכַת מִצְבַּת
בָּם זֶרַע קֹדֶשׁ מִצְבַּתָּהּ: פ

6:13 וְיִשְׁתַּאֲרוּן בָּהּ חֹד מִן עֶסְרָא צְדִיקִיא וְיִתְּבוּן וְיִהוֹן לְצַרְבָּא כְּבוֹטְמָא
וּכְבוֹלְטָא וּכְבוֹלְטָא דְּבִמִיתַר טְרַפִּיהוֹן טְרַפּוּהִי דְּמִן לִיבִישִׁין וְעַד כַּעַן אִינּוֹן
רְטִיבִין לְקִימָא מִינְהוֹן זֶרַעָא כִּין גְּלוּוֹתָא כְּנִישְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל יִתְכַנְשׁוּן יִתְכַנְשׁוּן
וְיִתְּבוּן לְאַרְעֵהוֹן אֲרִי זֶרַעָא דְּקוֹדֶשָׁא נִצְבַּתְהוֹן:

6:13 "Yet there will be a tenth portion in it, And it will again be *subject* to burning, Like a terebinth or an oak Whose stump remains when it is felled. The holy seed is its stump."

7:1 וַיְהִי בִימֵי אָחָז בֶּן־יוֹתָם בֶּן־עֲזִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עָלָה רִצְיִן מֶלֶךְ־אַרָם וּפְקַח
בֶּן־רִמְלִיָּהוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמִלְחָמָה עָלֶיהָ וְלֹא יָכַל לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ:

7:1 וְהָיָה בְּיוֹמֵי אָחָז בַּר יוֹתָם בַּר עֲזִיָּהוּ עוֹזִיָּהוּ מֶלֶךְ שְׁבַט־דְּבֵית יְהוּדָה
סָלִיק רִצְיִן מֶלֶכָא דְּאַרָם וּפְקַח בַּר רִמְלִיָּה רִמְלִיָּהוּ מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל לִירוּשָׁלַם
לְאַנְחָא קְרָבָא עָלָה וְלֹא יָכִיל לְאַנְחָא עָלָה:

7:1 Now it came about in the days of Ahaz, the son of Jotham, the son of Uzziah, king of Judah, that Rezin the king of Aram and Pekah the son of Remaliah, king of Israel, went up to Jerusalem to wage war against it, but could not conquer it.

7:2 וַיֵּגֶד לְבֵית דָּוִד לֵאמֹר נָחָה אָרָם עַל־אֲפָרַיִם וַיֵּנַע לָבָבוֹ וּלְבַב עַמּוֹ כְּנוּעַ
עֲצִיָּיעַר מִפְּנֵי־רוּחַ:

7:2 וְאַתְחֹנָה לְבֵית דָּוִד לְמִימָר אֶתְחַבֵּר מֶלֶכָא דְּאַרָם עִם מֶלֶכָא דִּישְׂרָאֵל
לְמִיתִי עָלוּהִי וְזַע לִבִּיהַ וְלִיבָא דְּעַמִּיהַ כְּאַשְׁתְּדִּיּוֹת כְּאַשְׁתְּרִיּוֹת אֵילָנִי חוֹרְשָׁא
מִן קָדָם רוּחָא:

7:2 When it was reported to the house of David, saying, "The Arameans have camped in Ephraim," his heart and the hearts of his people shook as the trees of the forest shake with the wind.

7:3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יִשְׁעִיהוּ צָא־נָא לִקְרֹאת אַחֲז וּשְׂאָר יִשׁוּב בְּנֶגֶד
אֶל־קֶצֶה תַּעֲלֶה הַבֵּרֶכֶה הָעֲלִיזָה אֶל־מִסְלַת שְׂדֵה כּוֹבֵס:
7:3 וַאֲמַר יוֹי לִישְׁעִיה לִישְׁעִיהוּ פּוֹק כַּעַן לִקְדָּמוֹת אַחֲז אֶת וּשְׂאָר דָּלָא חָטוּ
וּדְתָבוּ מִחֲטָאָה תַלְמִידָךְ לִסְיָפִי מְזִיקַת בְּרִיכְתָּא עֲלִיתָא דִּי בְכִיבֵשׁ דְּבִכִּיבֵשׁ
חָקֵל מִשְׁטַח קְצָרִיא:

7:3 Then the LORD said to Isaiah, "Go out now to meet Ahaz, you and your son Shear-jashub, at the end of the conduit of the upper pool, on the highway to the fuller's field,

7:4 וַאֲמַרְתָּ אֵלָיו הַשְׁמֵר וְהִשְׁקֵט אֶל־תִּירָא וּלְבַבְךָ אֶל־יֶרֶךְ מִשְׁנֵי זַנְבוֹת
הָאוּדִים הָעֹשְׂנִים הָאֵלֶּה בְּחַר־יָאֵף רְצִין וְאַרָם וּבֶן־רִמְלִיָּהוּ:
7:4 וְתִימַר לִיה אֶסְתַּמֵּר וְנוּחַ לֹא תִדְחַל וְלִיכָךְ לֹא יִזְעֶה מִן קֶדֶם תִּרְיוֹן מַלְכִּיא
דְּאִינוֹן כְּאוּדִיא מְתַנְנִיא הָאִילִין בְּתַקּוּף רְגִז רְצִין וְאַרָם וּבֶר וּבֶן רִמְלִיָּה
רִמְלִיָּהוּ:

7:4 and say to him, "Take care and be calm, have no fear and do not be fainthearted because of these two stubs of smoldering firebrands, on account of the fierce anger of Rezin and Aram and the son of Remaliah.

7:5 יַעַן כִּי־יַעַן עָלֶיךָ אָרָם רָעָה אֶפְרַיִם וּבֶן־רִמְלִיָּהוּ לֵאמֹר:
7:5 חָלַף אָרִי דִּי מֶלֶךְ עָלֶיךָ אָרָם בִּישָׂא אֶפְרַיִם וּבֶר רִמְלִיָּה רִמְלִיָּהוּ לְמִימַר:
7:5 'Because Aram, with Ephraim and the son of Remaliah, has planned evil against you, saying,

7:6 נַעֲלֶה בִיהוּדָה וְנִקְיָצְנָה וְנִבְקַעְנָה אֵלֵינוּ וְנִמְלִיךְ מֶלֶךְ בְּחוֹכָה אֶת
בֶּן־טַבְּאֵל: ס
7:6 נִיסַק בְּאַרְעָא דְּבֵית יְהוּדָה וְנַחְבְּרִינוֹן וְנַשְׁוִינוֹן עֵימָנָא וְנִמְלִיךְ מַלְכָא מֶלֶךְ
בְּגוּה יֵת מִן דְּכָשֵׁר לָנָא:

7:6 "Let us go up against Judah and terrorize it, and make for ourselves a breach in its walls and set up the son of Tabeel as king in the midst of it,"

7:7 כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה לֹא תִקּוּם וְלֹא תִהְיֶה:
7:7 כְּדָנֹן אָמַר יוֹי אֱלֹהִים לֹא תִקּוּם וְלֹא תִהְיֶה:

7:7 thus says the Lord GOD: "It shall not stand nor shall it come to pass.

7:8 כִּי רֹאשׁ אָרָם דְּמִשְׁק וְרֹאשׁ דְּמִשְׁק רְצִין וּבַעֲדוֹר שְׁשִׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה יַחַת
אֶפְרַיִם מַעַם:
7:8 אָרִי רִישׁ אָרָם דְּמִשְׁק וְרִישׁ דְּמִשְׁק רְצִין וּבַסּוּף שְׁתִּין וְחֲמִישׁ שָׁנִין יַבְטָלוּן
בֵּית יִשְׂרָאֵל מִמַּלְכוּ:

7:8 "For the head of Aram is Damascus and the head of Damascus is Rezin (now within another 65 years Ephraim will be shattered, so that it is no longer a people),

7:9 וְרֹאשׁ אֶפְרַיִם שְׁמֶרוֹן וְרֹאשׁ שְׁמֶרוֹן בֶּן־רִמְלִיָּהוּ אִם לֹא תֶאֱמִינוּ כִּי לֹא
תִאֲמַנּוּ: ס
7:9 וְרִישׁ אֶפְרַיִם שְׁמֶרוֹן וְרִישׁ שְׁמֶרוֹן בֶּר רִמְלִיָּהוּ רִמְלִיָּה אִם לֹא תִהְיִמְנוֹן
לְמִילִי נְבִיאָא נְבִיאָא אָרִי לֹא תִתְקַיֵּמוּן:

7:9 and the head of Ephraim is Samaria and the head of Samaria is the son of Remaliah. If you will not believe, you surely shall not last."

7:10 וַיֹּסֶף יְהוָה דְּבַר אֶל־אַחֲז לֵאמֹר:
7:10 וְאוֹסִיף נְבִיאָא מִימְרָא דִּיּוֹי מַלְיָל לְמַלְכָא עִם אַחֲז לְמִימַר:

7:10 Then the LORD spoke again to Ahaz, saying,

7:11 שֶׁאֵל־לָךְ אוֹת מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הָעֶמְק שְׁאֵלָה אוֹ הַגְּבֹהַּ לְמַעְלָה:
 7:11 שֶׁאֵל לָךְ אַתָּא מִן קָדָם יוֹי אֱלֹהֶךָ שֶׁאֵל דִּיתְעִבִיד לָךְ נִס נִסא סְגִי עַל
 אַרְעָא אוֹ תִיתְחַזִּי לָךְ אֶת בְּשִׁמְיָא:

7:11 "Ask a sign for yourself from the LORD your God; make *it* deep as Sheol or high as heaven."

7:12 וַיֹּאמֶר אַחֲז לֹא־אֶשְׁאֵל וְלֹא־אֶנְסֶה אֶת־יְהוָה:

7:12 וַאֲמַר אַחֲז לֹא אֶשְׁאֵל וְלֹא אֶנְסִי קָדָם יוֹי:

7:12 But Ahaz said, "I will not ask, nor will I test the LORD!"

7:13 וַיֹּאמֶר שְׁמַע־נָא בֵּית דָּוִד הַמַּעַט מִכֶּם הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם
 אֶת־אֱלֹהֵי:

7:13 וַאֲמַר שְׁמַעוּ כֶּעֶן בֵּית דָּוִיד הַזֵּעִיר לְכוּן דִּאתוֹן מַהֲלֵן יֵת נְבִיִּיא אֲרִי
 תַּהֲלוֹן אַף יֵת פִּתְגָמֵי אֱלֹהֵי:

7:13 Then he said, "Listen now, O house of David! Is it too slight a thing for you to try the patience of men, that you will try the patience of my God as well?"

7:14 לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הַנָּה הָעֹלָמָה הָרָה וְיִלְדֶּת בֶּן וְקָרְאת שְׁמוֹ
 עִמָּנוּ אֵל:

7:14 בְּכִין יִתֵּן יוֹי הוּא לְכוּן אַתָּא הָא עוֹלִימָתָא מַעֲדִיא וְתִלִּיד בֶּר וְתִקְרִי
 שְׁמִיה עִמָּנוּ־אֵל:

7:14 "Therefore the Lord Himself will give you a sign: Behold, a virgin will be with child and bear a son, and she will call His name Immanuel.

7:15 חֲמָאָה וּדְבַשׁ יֹאכֵל לְדַעְתּוֹ מָאוֹס בָּרַע וּבָחֹר בְּטוֹב:

7:15 שְׁמֵן וּדְבַשׁ יִיכּוֹל עַד לֹא יָדַע עוֹלִימָא לְרַחֲקָא בִישָׁא וּלְקַרְבָּא טָבָא:

7:15 "He will eat curds and honey at the time He knows *enough* to refuse evil and choose good.

7:16 כִּי בְטָרָם יָדַע הַנָּעַר מָאֹס בָּרַע וּבָחֹר בְּטוֹב תַּעֲזֹב הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה
 קָץ מִפְּנֵי שְׁנֵי מַלְכֶיהָ:

7:16 אֲרִי עַד לֹא יָדַע עוֹלִימָא לְרַחֲקָא בִישָׁא וּלְקַרְבָּא טָבָא תַתְרִישׁ אַרְעָא
 דַּאת מַעִיק מִן קָדָם תִּרִין מַלְכָּהָ:

7:16 "For before the boy will know *enough* to refuse evil and choose good, the land whose two kings you dread will be forsaken.

7:17 יָבִיא יְהוָה עָלֶיךָ וְעַל־עַמְּךָ וְעַל־בֵּית אָבִיךָ יָמִים אֲשֶׁר לֹא־בָאוּ לְיָמֵינוּ
 סוּר־אֲפָרַיִם מֵעַל יְהוּדָה אֶת מֶלֶךְ אַשּׁוּר: פ

7:17 יִיְתִי יוֹי עָלֶךָ וְעַל עַמְּךָ וְעַל בֵּית אָבֹךָ יוֹמִין דְּלֹא אָתוּ לְמִיּוֹמָא לְמַן
 יוֹמָא דַּאתְפְּלִיגוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית יְהוּדָה יֵת מַלְכָּא דַּאתּוּר:

7:17 "The LORD will bring on you, on your people, and on your father's house such days as have never come since the day that Ephraim separated from Judah, the king of Assyria."

7:18 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׂרָק יְהוָה לְזָכוּב אֲשֶׁר בְּקִצָּה יֹאֲרִי מִצְרַיִם וּלְדַבּוּרָה
 אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר:

7:18 וְהִי בַעֲדָנָא הָהוּא יְכֹלִי יוֹי לַעֲם קַטְרֵי מִשְׁרִית גִּיבְרִיא דְּסַגִּיאִין כְּדִיבְבִיא
 וְיִיתִינוּן מֵאֲרַע מְסִיפֵי אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְלַעֲזוּזֵי מִשְׁרִיתָא דַּאיִנוּן תְּקִיפִין
 כְּדַבְרָאִיתָא וְיִיתִינוּן מְסִיפֵי אַרְעָא דַּאתּוּר:

7:18 In that day the LORD will whistle for the fly that is in the remotest part of the rivers of Egypt and for the bee that is in the land of Assyria.

7:19 וּבָאוּ וַנָּחוּ כָּל־מִן־הַבְּנִיָּה וּבְנִיקְיֵי הַסְּלָעִים וּבְכָל־הַנֶּעְצוּצִים וּבְכָל־הַנְּהַלְלִים:

7:19 וַיֵּיתְנוּ וַיִּשְׁרוּן כֹּל־הוֹן בְּרוּחֵי קְרִיאַ וּבִשְׂקִיפֵי כִּיפִיאַ וּבְכָל־מִדְּבָרֵי נֶעְצוּצִיאַ וּבְכָל־בְּתֵי תוֹשְׁבֵיחֲתָא:

7:19 They will all come and settle on the steep ravines, on the ledges of the cliffs, on all the thorn bushes and on all the watering places.

7:20 בַּיּוֹם הַהוּא יִגְלַח אֲדָנִי בְּתַעַר הַשְּׂכִירָה בְּעִבְרֵי נְהַר בְּמִלְךְ אַשּׁוּר אֶת־הָרֹאשׁ וְשַׁעַר הָרַגְלִים וְגַם אֶת־הַזָּקֵן תִּסְפֶּה: ס

7:20 בְּעִידְנָא הָהוּא יִקְטוּל יוּי בְּהוֹן כְּמָא דְּמִתְקָטִיל בְּחָרְבַּ בְּחָרְבַּ חָרִיפָא בְּסַבְכִּיא בְּסִיבִיבִיא בְּמִגִּירִיא בְּעִבְרֵי נְהַרָא בְּמִלְכָא דְּאַחְוֹר יֵת מִלְכָא וְעַם מִשְׁרֵיתִיהּ וְאַף יֵת שְׁלִטוֹנִיא כְּחָדָא יִשְׂיָצִי:

7:20 In that day the Lord will shave with a razor, hired from regions beyond the Euphrates (*that is*, with the king of Assyria), the head and the hair of the legs; and it will also remove the beard.

7:21 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִחְיֶה־אִישׁ עֹגֶלֶת בֶּקָר וּשְׁתֵּי־צֹאן:

7:21 וַיְהִי בְּעִידְנָא הָהוּא יִקְיִים גִּבְרַע עֹגֶלֶת תּוֹרִין וְתַרְתִּין עֵן עֵאן:

7:21 Now in that day a man may keep alive a heifer and a pair of sheep;

7:22 וְהָיָה מִרְבַּע עֲשׂוֹת חֶלֶב יֹאכַל חֲמָאָה כִּי־חֲמָאָה וּדְבַשׁ יֹאכַל כָּל־הַנוֹתָר בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

7:22 וַיְהִי מִסְגִּי טוֹב מִשַּׁח יִיכּוֹל שֶׁמֶן אֲרִי שֶׁמֶן וּדְבַשׁ יִתְפַּרְנְסוּן כָּל־צְדִיקָא דִּישְׁתַּאֲרוּן בְּגוֹה דְּאַרְעָא:

7:22 and because of the abundance of the milk produced he will eat curds, for everyone that is left within the land will eat curds and honey.

7:23 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁם אֵלֶּף גֶּפֶן בְּאַלְף כֶּסֶף לְשֹׁמֵר וּלְשִׁית יִהְיֶה:

7:23 וַיְהִי בְּעִידְנָא הָהוּא יִהְיֶה כָּל־אֶתֶר דִּיהוּיָן דִּיהוֹן תַּמָּן אֵלֶּף גּוֹפְנִין שׁוּיִן שׁוּיִן אֵלֶּף מִנָּן דְּכֶסֶף כֶּסֶף לְהוֹבֵאִי וּבוֹר יִהְיֶה:

7:23 And it will come about in that day, that every place where there used to be a thousand vines, *valued* at a thousand *shekels* of silver, will become briars and thorns.

7:24 בַּחֲצִים וּבִקְשֵׁת יָבוֹא שָׁמָּה כִּי־שָׁמִיר וּשְׁתֵּי תִהְיֶה כָּל־הָאָרֶץ:

7:24 בְּגִירָן בְּגִרְרִין וּבִקְשֵׁתָן יִהְיוּן לְתַמָּן אֲרִי הוֹבֵאִי וּבוֹר תִּהְיֶה כָּל־אַרְעָא:

7:24 *People* will come there with bows and arrows because all the land will be briars and thorns.

7:25 וְכָל־הַהָרִים אֲשֶׁר בְּמַעַדְרֵי יַעֲדְרוּן לֹא־תָבוֹא שָׁמָּה יִרְאֵת שָׁמִיר וּשְׁתֵּי וְהָיָה לְמִשְׁלַח שׁוֹר וּלְמִרְמַס שֶׁה: פ

7:25 וְכָל־טוֹרִיא דְּבֵית יְהוּדָה דְּבְמַעַדְרֵי דִּי בְּמַעַדְרֵי יִתְפַּלְחוּן לֹא תִיעוּל לְתַמָּן דְּחִלַּת הוֹבֵאִי וּבוֹר וַיְהִי לְבֵית אַרְבַּעָה אַרְבַּעַת בְּקֶרֶן דְּתוֹרִין וּלְבֵית מִשְׁרֵי עֲדְרִין דְּעֵן:

7:25 As for all the hills which used to be cultivated with the hoe, you will not go there for fear of briars and thorns; but they will become a place for pasturing oxen and for sheep to trample.

8:1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קַח־לָךְ גִּלְיוֹן גָּדוֹל וּכְתֹב עָלָיו בְּחֶרֶט אֲנֹשׁ לְמַהֵר שָׁלַל חֵשׁ בִּז:

8:1 וַאֲמַר יוּי לִי סַב לָךְ לֹחַ רַב וּכְתוּב עָלוּהִי כְּתֹב מִפְּרֵשׁ מוֹחִי לְמִיבֹז בִּיזָא וּלְמַעַדֵי עֲדָאָה:

8:1 Then the LORD said to me, "Take for yourself a large tablet and write on it in ordinary letters: Swift is the booty, speedy is the prey.

8:2 וְאֶעֱיֶדָה לִּי עֲדִים נֶאֱמָנִים אֶת אֲוִרְיָה הַכֹּהֵן וְאֶת־זַכְרְיָהוּ בֶן יִבְרָכְיָהוּ:
8:2 וְאֶסְהִיד קִדְמִי סִהְדֹן סִהְדִין מִהִימָנִן מִהִימָנִין יָת לְוִטְיָא דְאַמְרִית לְאִיתָאָה
בְּנִבּוּאָת אֲוִרְיָה כִּהְנָא הָא אֲתוּ אֲפִי כִין כָּל נַחְמָתָא דְאַמְרִית לְאִיתָאָה
בְּנִבּוּאָת זַכְרְיָה בֶר יִבְרָכְיָה אֲנָא עֲתִיד לְאַתְבָּא:

8:2 "And I will take to Myself faithful witnesses for testimony, Uriah the priest and Zechariah the son of Jeberechiah."

8:3 וְאֶקְרַב אֶל־הַנְּבִיאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֶּן וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קְרָא שְׁמוֹ
מָהֵר שְׁלָל חֶשׂ בָּז:
8:3 וְעָלִית לֹות נְבִיאָתָא וְעַדִּיאַת וַיֵּלֶדֶת בֶּר וַאֲמַר יְיָ לִי קָרִי שְׁמִיה מוֹחִי
לְמִיבִז בִּיזָא וּלְמַעַדִי עֲדָאָה:

8:3 So I approached the prophetess, and she conceived and gave birth to a son. Then the LORD said to me, "Name him Maher-shalal-hash-baz;

8:4 כִּי בְטָרִם יָדַע הַנֶּעַר קְרָא אָבִי וְאִמִּי יִשָּׂא אֶת־חֵיל דְּמִשְׁק וְאֶת שְׁלָל
שְׁמָרוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר: ס
8:4 אֲרִי עַד לֹא יָדַע עוֹלִימָא מִקָּרִי אָבָא וְאִמָּא יִשְׁבִּי יָת נַכְסֵי דְמִשְׁק וַיֵּת עַדִּי
שְׁמָרוֹן קִדָּם מֶלֶכָא דְאַתּוּר:

8:4 for before the boy knows how to cry out 'My father' or 'My mother,' the wealth of Damascus and the spoil of Samaria will be carried away before the king of Assyria."

8:5 וַיִּסֹּף יְהוָה דְּבַר אֵלַי עוֹד לֵאמֹר:
8:5 וְאוֹסִיף מִימָרָא דִּיּוּי לְמַלְלָא עָמִי עוֹד לְמִימַר:

8:5 Again the LORD spoke to me further, saying,

8:6 יַעֲן כִּי מָאֵס הָעָם הַזֶּה אֶת מֵי הַשִּׁלֹּחַ הַהֲלֹכִים לֹאֹט וּמִשּׁוֹשׁ אֶת־רִצְיוֹן
וּבֶן־רִמְלִיָּהוּ:
8:6 חֲלָף דְּקִין עָמָא הָדִין בְּמַלְכוּתָא דְּבֵית דָּוִיד דְּמַדְבְּרָא לְהוֹן בְּנִיחַ כְּמִי
שִׁילוּחָא דְּנַגְדִין בְּנִיחַ וְאַתְרַעִיאוּ בְּרִצְיוֹן וּבֶר רִמְלִיָּה:

8:6 "Inasmuch as these people have rejected the gently flowing waters of Shiloah And rejoice in Rezin and the son of Remaliah;

8:7 וְלָכֵן הִנֵּה אֲדֹנִי מַעֲלָה עֲלֵיהֶם אֶת־מֵי הַנָּהָר הָעֲצוּמִים וְהַרְבִּים אֶת־מֶלֶךְ
אַשּׁוּר וְאֶת־כָּל־כְּבוֹדוֹ וְעָלָה עַל־כָּל־אֲפִיקָיו וְהִלָּךְ עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו:
8:7 וּבִכִּין בָּכָן הָא יְיָ מִיָּתִי וּמִסִּיק עֲלֵיהוֹן יָת מְשָׁרִית עֲמִמָּיָא דְּסַגִּיאִין כְּמִי
נְהָרָא תְּקִיפָיָא וְחִסְיָנָיָא יָת מֶלֶכָא דְאַתּוּר וַיֵּת כָּל מְשָׁרִיתָהּ וַיִּסֹּק וַיִּסִּק עַל
כָּל פְּצִירוֹהִי וַיִּהְךָ עַל כָּל כִּפּוֹהִי:

8:7 "Now therefore, behold, the Lord is about to bring on them the strong and abundant waters of the Euphrates, Even the king of Assyria and all his glory; And it will rise up over all its channels and go over all its banks.

8:8 וְחֲלָף בִּיהוּדָה שְׁטָף וְעָבַר עַד־צֹנָאֵר יִגִּיעַ וְהָיָה מַטּוֹת כְּנָפָיו מְלֹא
רֶחֱב־אַרְצָךְ עֲמָנוּ אֵל: ס

8:8 וַיַּעַדִי בְּאַרְעָא דְּבֵית יְהוּדָה כְּנַחַל מְגִבֵּר עַד יְרוּשָׁלַם יִמְטִי וַיְהִי עִם
מְשָׁרִיתָהּ מְשִׁירִיתָהּ מְלִי פְתָאִי אֲרַעַךְ יִשְׂרָאֵל:

8:8 "Then it will sweep on into Judah, it will overflow and pass through, It will reach even to the neck; And the spread of its wings will fill the breadth of your land, O Immanuel.

8:9 רָעוּ עַמִּים וְחָתוּ וְהָאֲזִינוּ כָּל מְרַחֲקֵי־אֶרֶץ הַתְּאֲזִירוּ וְחָתוּ הַתְּאֲזִירוּ וְחָתוּ:

8:9 אתחברו עממִיָּא וְאִיתְּבְרוּ וְאִצִּיתוּ כָּל דְּבִסְפִי אֶרְעָא אִיתְּקִפוּ וְאִיתְּבְרוּ
אִיתְּקִפוּ וְאִיתְּבְרוּ:

8:9 "Be broken, O peoples, and be shattered; And give ear, all remote places of the earth. Gird yourselves, yet be shattered; Gird yourselves, yet be shattered.

8:10 עֲצוּ עֲצָה וְתִפְּר דְּבִרּוּ דְּבַר וְלֹא יִקּוּם כִּי עֲמָנוּ אֵל: ס
8:10 אֶתְמַלִּיכוּ מַלְכוּ מִיֵּלַךְ וְיַעֲדִי מַלְיָלוּ פִתְגָמָא וְלֹא יִתְקַיֵּים אֲרִי בְּסַעֲדָנָא
אֱלֹהָא אֱלֹהֵנָא:

8:10 "Devise a plan, but it will be thwarted; State a proposal, but it will not stand, For God is with us."

8:11 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֵלַי כְּחֻזְקַת הַיָּד וַיִּסְרֵנִי מִלֶּכֶת בְּדֶרֶךְ הָעַם־הַזֶּה לֵאמֹר:
8:11 אֲרִי כַדְנֹן אָמַר יוֹי לִי כְּמַתְקָה נְבוּאָתָא וְאַלְפָנִי מִלְמַדְךָ בְּאוֹרַח עָמָא
הָדִין לְמִימְרָא:

8:11 For thus the LORD spoke to me with mighty power and instructed me not to walk in the way of this people, saying,

8:12 לֹא־תֹאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר־יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר וְאֶת־מִוֶּרְאוֹ לֹא־תִירָאוּ
וְלֹא תַעֲרִיצוּ:

8:12 לֹא תִימְרוּן מְרוּד מְרוּד לְכָל דִּיִּימַר עָמָא הָדִין מְרוּד מִירְדָּא וּלְדַחֲלִיתָיָה
לֹא תִדְחַלּוּן וְעַל תּוֹקֶפִיָּה לֹא תִימְרוּן תְּקִיָּה:

8:12 "You are not to say, 'It is a conspiracy!' In regard to all that this people call a conspiracy, And you are not to fear what they fear or be in dread of it.

8:13 אֶת־יְהוָה צְבָאוֹת אַתּוּ תִקְדִּישׁוּ וְהוּא מוֹרָאכֶם וְהוּא מַעֲרָצְכֶם:

8:13 יְתִי יוֹי צְבָאוֹת יְתִיָּה תִימְרוּן קָדִישׁ וְהוּא הוּא דַּחֲלַתְכוֹן וְהוּא תִקְפְּכוֹן:

8:13 "It is the LORD of hosts whom you should regard as holy. And He shall be your fear, And He shall be your dread.

8:14 וְהָיָה לְמִקְדָּשׁ וּלְאַבְן נֶגֶף וּלְצוּר מִכְשׁוֹל לְשָׁנֵי בְּתֵי יִשְׂרָאֵל לִפְחַ וּלְמוֹקֵשׁ
לְיוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם:

8:14 וְאִם וְיִהְיֶה אִם לֹא תִקְבְּלוּן וְיִהְיֶה מִימְרֵיהָ מִימְרֵי בָכוֹן לָכוֹן לְפֹרְעָן לְפֹרְעָן
וּלְאַבְן מָחִי וּלְכִיף מַתְקַל לְתַרְיִן בְּתֵי רַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל לְחַבֵּר וּלְתַקְלָא עַל
דַּאֲתַפְּלִיגוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית יְהוּדָה דִּיתְבִּין בִּירוּשָׁלַם:

8:14 "Then He shall become a sanctuary; But to both the houses of Israel, a stone to strike and a rock to stumble over, And a snare and a trap for the inhabitants of Jerusalem.

8:15 וְכָשְׁלוּ בָם רַבִּים וְנָפְלוּ וְנִשְׁבְּרוּ וְנִקְשְׁוּ וְנִלְכְּדוּ: ס

8:15 וְיִתְקַלּוּן בְּהוֹן סְגִיָּאִין וְיִפְּלוּן וְיִתְבְּרוּן וְיִתְצַדּוּן וְיִתְאַחֲדוּן:

8:15 "Many will stumble over them, Then they will fall and be broken; They will even be snared and caught."

8:16 צוּר תַעֲוֹדָה חֲתוּם תּוֹרָה בְּלִמְדֵּי:

8:16 נְבִיא טַר סְהִדוּתָא לֹא וְלֹא תַסְהִיד בְּהוֹן אֲרִי לֹא מִקְבְּלִין חֲתוּם וְטַמֵּר
אוֹרִיתָא לֹא צָבָן דִּיִּלְפוּן בֵּה:

8:16 Bind up the testimony, seal the law among my disciples.

8:17 וְחִפִּיתִי לַיהוָה הַמְסֹתִיר פָּנָיו מִבֵּית יַעֲקֹב וְקוֹיִתִּי־לוֹ:

8:17 אָמַר נְבִיאָא עַל דָּא צִלִּיתִי קָדָם יוֹי דֹּאֲמַר לְסַלְקָא שְׂכִינְתִּיהָ מִדְּבֵית
יַעֲקֹב וּבִעִיתִי מִן קְדָמוּהִי:

8:17 And I will wait for the LORD who is hiding His face from the house of Jacob; I will even look eagerly for Him.

8:18 הִנֵּה אֲנֹכִי וְהִילָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי יְהוָה לְאַתּוֹת וּלְמוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל מִעַם

יְהוָה צְבָאוֹת הַשֹּׁכֵן בְּהַר צִיּוֹן: ס

8:18 הָאֵל עַד דָּאָנָא אֲנֵא קִיָּם וְעוֹלִימָיָא דִּיהֵב לִי יוֹי יִתְקַיֵּמוֹן בְּנָא אֲתִין וּמוֹפְתִין דְּאִמִּירוּן לְמִיתִי עַל יִשְׂרָאֵל דָּאִם יַחֲזוּן וַיִּתּוּבוּן תְּבַטֵּל גְּזִירְתָּא דְּגִזְרָא עֲלֵיהוֹן דִּיגְלוֹן מְלֵאִיתְחַזָּא קֳדָם יוֹי צְבָאוֹת דְּשְׂכִינְתִּיה בְּטוֹרָא דְּצִיּוֹן:

8:18 Behold, I and the children whom the LORD has given me are for signs and wonders in Israel from the LORD of hosts, who dwells on Mount Zion.

8:19 וְכִי־יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם דְּרִשׁוּ אֶל־הָאֲבוֹת וְאֶל־הַיִּדְעָנִים הַמְּצַפְצָפִים וְהַמְהַגִּים הַלּוֹא־עִם אֶל־אֱלֹהֵיו יִדְרֹשׁ בְּעַד הַחַיִּים אֶל־הַמֵּתִים:

8:19 וְאֲרִי יִימְרוּן לִכּוֹן עֲמֻמָּיָא דְּאֲתוֹן בִּינִיהוֹן תְּבַעו מִן בְּדִין וּמִן זְכוּרוֹ דְּמִנְצָפִין וְדִמְנַהֲמִין הֲלֹא כִין אֹרַח עֲמֻמָּיָא פְּלַחִי טְעוֹתָא עֲמָא מִן טְעוֹתִיהָ תְּבַעִין חֲיָא מִן מִיתָא:

8:19 When they say to you, "Consult the mediums and the spiritists who whisper and mutter," should not a people consult their God? *Should they consult the dead on behalf of the living?*

8:20 לְתוֹרָה וּלְתַעֲוִדָּה אִם־לֹא יֹאמְרוּ כְּדָבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אֵין־לוֹ שָׁחַר:

8:20 כְּדִין תִּימְרוּן לְהוֹן לְאוֹרִיתָא דְּאִתְהֵיבַת לָנָא לְסַהְדּוֹ אֲנַחְנָא שְׁמַעִין אֱלֹא תִגְלוֹן לְבִינִי עֲמֻמָּיָא וַיִּימְרוּן לִכּוֹן כְּפַתְגָּמָא דְּדִין מַכְעֵן לִית לִיה מִן דִּישְׁחַר דְּשָׁחַר וַיִּבְעוּהִי:

8:20 To the law and to the testimony! If they do not speak according to this word, it is because they have no dawn.

8:21 וְעָבַר בָּהּ נִקְשָׁה וְרַעַב וְהָיָה כִי־יִרְעֵב וְהִתְקַצֵּף וְקָלַל בְּמַלְכוֹ וּבֵאלֹהֵיו וּפָנָה לְמַעְלָה:

8:21 וַיַּעֲדִי תַקְלָא בְּאַרְעָא וַיְהִי עָקָא וּכְפֹן וַיְהִי אֲרִי יַחְזִי כְּפֹן וְסִיגוּף וַיִּלּוֹט וַיִּבְזִי שׁוֹם פַּתְכָּרִיהָ וְטְעוֹתִיהָ וַיִּתְפַּנֵּי לְעֵילָא לְמַבְעֵי פִרְקָן בְּתַר דְּתַתְּחַתֵּם גְּזִירְתָּא וְלֹא יָכוֹל:

8:21 They will pass through the land hard-pressed and famished, and it will turn out that when they are hungry, they will be enraged and curse their king and their God as they face upward.

8:22 וְאֶל־אֶרֶץ יִבִּיט וְהִנֵּה צָרָה וַחֲשָׁכָה מְעוֹף צוּקָה וְאַפְלָה מְנַדָּח:

8:22 וּסְעִיד מִיתְבִּי אֶרְעָא יִבְעִי אֲרִי יִיתִי עֲלוּהִי עָקָא כְּפֹן וְשִׁלְהוּי עָקָא קָבַל וּבִידּוֹר:

8:22 Then they will look to the earth, and behold, distress and darkness, the gloom of anguish; and *they will be* driven away into darkness.

8:23 כִּי לֹא מוֹעֵף לְאֲשֶׁר מוֹצֵק לָהּ פַּעַת הָרָאשׁוֹן הַקָּל אֶרְצָה זְבֻלוֹן וְאַרְצָה נַפְתָּלִי וְהָאֲחֵרוֹן הַכְּבִיד דֶּרֶךְ הַיָּם עָבַר הִירְדֵּן גִּלְיָל הַגּוֹיִם:

8:23 אֲרִי לֹא יִשְׁתַּלְּהִי כָל דִּיִּיתִי לְאֶעְקָא לְהוֹן כְּעִידָן קְדָמִי קְדֻמָּא גִלּוֹ עִם עִם אֶרֶע זְבֻלוֹן וְעִם אֶרֶע נַפְתָּלִי וּשְׂאֲרֵהוֹן מִלְךְ תְּקִיף יִגְלִי עַל דְּלֹא אִידְכְּרוּ גְבוּרַת יָמָא נִיִּסֵּי יִרְדְּנָא קָרַב כְּרַכִּי עֲמֻמָּיָא:

9:1 But there will be no *more* gloom for her who was in anguish; in earlier times He treated the land of Zebulun and the land of Naphtali with contempt, but later on He shall make *it* glorious, by the way of the sea, on the other side of Jordan, Galilee of the Gentiles.

9:1 הָעָם הַהֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ רְאוּ אֹרֶךְ גְּדוֹל יִשְׁבִּי בְּאֶרֶץ צִלְמוֹת אֹרֶךְ נִגְהָ עֲלֵיהֶם:

9:1 עֲמָא בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּהוּוּ מְהֻלְכִין בְּמַצְרִים כִּיד בְּקַבְלָא נִפְקוּ לְמַחְזִי נִיהוֹר סְגִי יִתְבִּין דִּיתְבִּין בְּאַרְעֵי שׁוּלִי מוֹתָא נְהוֹרָא אֲזִהֵר עֲלֵיהוֹן:

9:2 The people who walk in darkness Will see a great light; Those who live in a dark land, The light will shine on them.

9:2 הַרְבִּית הַגּוֹי (לֹא) [לֹן] הַגְדִּלְתָּ הַשְׂמֵחָה שְׂמָחוּ לְפָנֶיךָ כְּשִׂמְחַת בִּקְצִיר
כַּאֲשֶׁר יִגִּילוּ בְּחֻלְקָם שְׁלָל:

9:2 אֲסִינִיָּה עִמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהוֹן אֲסִינִיָּה חֲדָא חֲדִיאוּ קִדְמָךְ כְּחֲדוֹת נְצַחֵי
קָרֵב כִּמָּא דְהוּוּ חֲדָן בְּפִלְגֻתְהוֹן בִּיזְתָּא:

9:3 You shall multiply the nation, You shall increase their gladness; They will be glad in Your presence As with the gladness of harvest, As men rejoice when they divide the spoil.

9:3 כִּי אֶת-עַל סָבְלוֹ וְאֶת מַטֵּה שְׂכָמוֹ שִׁבַּט הַנֶּגֶשׁ בּוֹ הַחֲתַתָּ כִּיּוֹם מִדְיָן:
9:3 אֲרִי אֶעֱדִיתָ יָת נִיר מְרוֹתֶיהָ וְיָת שׁוֹלֶטֶן עֲקֻתֶּיהָ שְׁלֹטוֹן דְּהִנֵּה מַפְלַח בֵּיה
אֵיתֵבֵר כִּיּוֹם מִדְיָן:

9:4 For You shall break the yoke of their burden and the staff on their shoulders, The rod of their oppressor, as at the battle of Midian.

9:4 כִּי כָל-סֹאן סֹאן בָּרַעַשׁ וְשִׁמְלָה מְגוֹלָלָה בְּדָמִים וְהִיתָה לְשַׂרְפָּה מֵאֲכָלֶת
אֵשׁ:

9:4 אֲרִי כָל מִיסְבְּהוֹן וּמִיתְנַהוֹן בְּרַשַׁע אֲתַנְעֵלוּ בְּחוּבִין הָא כַּכְסֹו דְּמִלוּשָׂא
בְּדָם דְּלֹא דָּכָן רַשְׁמֵי כְּתֻמָּה כִּיתְמָהּ מִינָה כִּין כִּמָּא דְּלִית בֵּה צְרוּךְ אֱלֹהִין
לְאַתְוֻקְדָּא בְּנוֹרָא כִּין יִיתוֹן עֲלִיהוֹן עֲמֻמָּא דְּתַקִּיפִין כְּאִישְׁתָּא וְיִקְטְלוּנוֹן
וְיִקְטְלוּנוֹן:

9:5 For every boot of the booted warrior in the battle tumult, And cloak rolled in blood, will be for burning, fuel for the fire.

9:5 כִּי-יִלֵּד יִלְדֵּנוּ בֶּן נִתָּן-לָנוּ וְתָהִי הַמְּשֻׁרָה עַל-שְׂכָמוֹ וְיִקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא
יֹעִיץ אֶל גִּבּוֹר אֲבִיעַד שֶׁר-שָׁלוֹם:

9:5 אֲמַר נְבִיא לְבֵית דָּוִיד אֲרִי רַבִּי רַבִּיא אֲתִילִיד לָנָא בֵּר אֲתִיהִיב לָנָא
וְקָבִיל אוֹרִיתָא עֲלוּהִי לְמִיטְרָה וְאַתְקִרִי שְׁמִיה מִן קֶדֶם מַפְלִיא עֵיצָא
אֱלֹהָא גִיבְרָא קִיּוֹם עֲלֻמָּא מְשִׁיחָא דְּשַׁלְמָא יְסִגִּי עֲלָנָא בְּיוֹמוֹהִי:

9:6 For a child will be born to us, a son will be given to us; And the government will rest on His shoulders; And His name will be called Wonderful Counselor, Mighty God, Eternal Father, Prince of Peace.

9:6 (לְסַרְבָּה) [לְמַרְבָּה] הַמְּשֻׁרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין-קֶץ עַל-כֶּסֶּא דָּוִד וְעַל-מַמְלַכְתּוֹ
לְהַכִּין אֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם קִנְיָתָּה יְהוָה צְבָאוֹת
תַּעֲשֶׂה-זֹּאת: ס

9:6 סִגִּי רַבּוֹ לְעַבְדֵי אוֹרִיתָא וּלְנָטְרֵי שְׁלָמָא לִית סוּף עַל כּוֹרְסֵי דָּוִיד וְעַל
מַלְכוּתֶיהָ לְאַתְקַנָּא יָתָה וּלְמַבְנָה בְּדִינָא וּבִזְכוּתָא מְכַעַן וְעַד עֲלָמָא בְּמִימְרָא
דִּיּוֹ צְבָאוֹת תַּתְּעִבִיד דָּא:

9:7 There will be no end to the increase of His government or of peace, On the throne of David and over his kingdom, To establish it and to uphold it with justice and righteousness From then on and forevermore. The zeal of the LORD of hosts will accomplish this.

9:7 דְּבַר שְׁלַח אֲדִנִּי בִיעָקֵב וְנָפַל בִּישְׂרָאֵל:

9:7 פִּתְגָמָא שְׁלַח יוֹי בְּרַבִּית יַעֲקֹב וְאִשְׁתַּמַּע בִּישְׂרָאֵל:

9:8 The Lord sends a message against Jacob, And it falls on Israel.

9:8 וְיָדְעוּ הָעָם כָּלֹו אֶפְרַיִם וְיוֹשֵׁב שְׁמֶרֶן בְּגָאוֹה וּבְגָדֵל לִבָּב לֹאמַר:

9:8 וְאַתְרַבְּרוּ וְאַתְרַבְּרוּ עִמָּא הָדִין כּוֹלְהוֹן אֶפְרַיִם וְיִתִּיב וְיִתִּבֵּי שְׁמֶרֶן בְּרַבּוֹ
וּבִתְקוּף לֵב לְמִימַר:

9:9 And all the people know it, That is, Ephraim and the inhabitants of Samaria, Asserting in pride and in arrogance of heart:

9:9 לְבָנִים נָפְלוּ וְגִזִּית נִבְנָה שְׁקָמִים גִּדְּעוּ וְאַרְזִים נִחְלְיָהּ:

9:9 רִשְׁיָא רִישְׁיָא גָלוּ וּדְטָבִין מְנַהוֹן נִמְנִי נִכְסֵיָא אֲתַבְזִיזוּ וּדְשִׁפִּירִין מְנַהוֹן נִקְנִי:

9:10 "The bricks have fallen down, But we will rebuild with smooth stones; The sycamores have been cut down, But we will replace *them* with cedars."

9:10 וַיִּשְׁגֹּב יְהוָה אֶת־צָרֵי רֶצִין עָלָיו וְאֶת־אֹיְבָיו יִסְכֹּסֶד:

9:10 וְתִקִּיף יְיָ יֵת סְנְאִיהָ דִּישְׂרָאֵל רֶצִין עָלֶיהָ וְיֵת בְּעָלֶי דְּבַבּוּהִי יַעֲרֶר:

9:11 Therefore the LORD raises against them adversaries from Rezin And spurs their enemies on,

9:11 אָרַם מִקְדָּם וּפְלִשְׁתִּים מֵאַחֲרֵי וַיֹּאכְלוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־פֶּה בְּכָל־זֶאֱתָ לֹא־שָׁב אָפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נִטּוּיָהּ:

9:11 אָרַם מִמְּדִנְחָא מִמְּדִנְחָא וּפְלִשְׁתָּאִי מִמְּעֶרְבָא וּבָזוּ יֵת נִכְסֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל אֲתַר בְּכָל דָּא לֹא תָבוּ מַחֲבִיּהוֹן דִּיתּוּב רִגּוּזִיה מְנַהוֹן וְעַד כְּעַן מִתְקַפִּין מִרְדִּיהוֹן וְעוֹד מַחֲתִיָּה עֲתִידָא לֵאֲתַפְרְעָא מְנַהוֹן:

9:12 The Arameans on the east and the Philistines on the west; And they devour Israel with gaping jaws. In *spite of* all this, His anger does not turn away And His hand is still stretched out.

9:12 וְהָעָם לֹא־שָׁב עַד־הַמָּכֶהוּ וְאֶת־יְהוָה צָבָאוֹת לֹא דִרְשׁוּ: ס

9:12 וְעַמָּא לֹא תָבוּ תָבוּן לְפֻלְחָן מִן דִּיאִתִּי עָלֶיהוֹן מַחָא וְאוּלְפָן מִן קָדָם יְיָ צָבָאוֹת לֹא תָבִעוּ:

9:13 Yet the people do not turn back to Him who struck them, Nor do they seek the LORD of hosts.

9:13 וַיִּכְרֹת יְהוָה מִיִּשְׂרָאֵל רֹאשׁ וְזָנָב כַּפֶּה וְאַגְמֹן יוֹם אֶחָד:

9:13 וַיִּשְׁיֹצֵי יְיָ מִיִּשְׂרָאֵל רִישׁ וְהַגְמֹן וְהַגְמֹן שְׁלֹטוֹן וְאַטְרוֹן יוֹמָא חָד:

9:14 So the LORD cuts off head and tail from Israel, *Both* palm branch and bulrush in a single day.

9:14 זָקֵן וְנִשְׂוֹא־פָנִים הוּא הָרֹאשׁ וְנָבִיא מוֹרֶה־שֶׁקֶר הוּא הַזָּנָב:

9:14 סָב וְנָסִיב אָפִין הוּא רִישָׁא וְסֹפֶר מְלִיף שֶׁקֶר הוּא חִלְשָׁא:

9:15 The head is the elder and honorable man, And the prophet who teaches falsehood is the tail.

9:15 וַיְהִיּוּ מְאַשְׂרֵי הָעַם־הַזֶּה מִתְעִים וּמְאַשְׂרֵיו מְבַלְעִים:

9:15 וְהָיוּ מְשִׁבְחִיהָ דְּעַמָּא הָדִין מִטְעֵן וּרְבִרְבּוּהִי מְסַלְעִין:

9:16 For those who guide this people are leading *them* astray; And those who are guided by them are brought to confusion.

9:16 עַל־כֵּן עַל־בְּחֹרָיו לֹא־יִשְׁמַח אֲדָנִי וְאֶת־יְתָמָיו וְאֶת־אֱלֻמְנָתָיו לֹא יִרְחַם כִּי כָלוּ חֲנָף וּמִרְעָ וְכָל־פֶּה דִּבֵּר נִבְלָה בְּכָל־זֶאֱתָ לֹא־שָׁב אָפּוֹ וְעוֹד יָדוֹ נִטּוּיָהּ:

9:16 עַל כֵּין עַל יֵת עוֹלּוּמוּהִי לֹא יַחֲדִי יְיָ וְעַל יִתְמוּהִי וְעַל אֲרֻמְלָתִיהָ לֹא יִרְחִים אָרִי כּוֹלְהוֹן חֲנָפִין וּבִישִׁין וְכָל פּוּמָהוֹן מְמַלְלִין שֶׁקֶר בְּכָל דָּא לֹא תָבוּ מַחֲבִיּהוֹן דִּיתּוּב רִגּוּזִיה מְנַהוֹן וְעַד כְּעַן מִתְקַפִּין מִרְדִּיהוֹן וְעוֹד מַחֲתִיָּה עֲתִידָא לֵאֲתַפְרְעָא מִיְנַהוֹן:

9:17 Therefore the Lord does not take pleasure in their young men, Nor does He have pity on their orphans or their widows; For every one of them is godless and an evildoer, And every mouth is speaking foolishness. In *spite of* all this, His anger does not turn away And His hand is still stretched out.

9:17 כִּי־בַעֲרָה כָּאֵשׁ רִשְׁעָה שָׁמִיר וְשִׁית תֹּאכֵל וְתִצֵּת בְּסִבְכֵי הָיַעַר וַיִּתְּאֲבְכוּ גְאוֹת עֵשֶׂן:

9:17 אָרִי תְדַלֵּק יְדַלֵּק כְּאִישְׁתָּא פּוּרְעָנוֹת חוֹבִיּהוֹן חֲטָאִיא וְחִיבֵיָא תְּשִׁיִּצִי יִשְׁיִצִי וְתִשְׁלוֹט בְּשָׂאֵר עַמָּא וְתִשְׁיִצִי סְגִי מִשְׁרִיתָא:

9:18 For wickedness burns like a fire; It consumes briars and thorns; It even sets the thickets of the forest aflame And they roll upward in a column of smoke.

9:18 בַּעֲבֹרַת יְהוָה צָבָאוֹת נִעְתָּם אֶרֶץ וַיְהִי הָעָם כְּמֹאכֶלֶת אִשׁ אֶל-אָחִיו
לֹא יִחְמְלוּ:

9:18 בְּתַעֲבוֹר מִן קֶדֶם יוֹי צָבָאוֹת חֲרוּבַת אֶרֶץ וַהֲוָה עִמָּא כִּי־קִידַת נֹר גִּבֹּר
עַל אָחוּהִי לֹא חִי־סִין:

9:19 By the fury of the LORD of hosts the land is burned up, And the people are like fuel for the fire; No man spares his brother.

9:19 וַיִּגְזֹר עַל-יָמִין וְרָעַב וַיֹּאכַל עַל-שִׁמְאוֹל וְלֹא שָׁבְעוּ אִישׁ בְּשֶׁר-זֵרְעוֹ יֹאכְלוּ:

9:19 וּבִז מִן דְּרוֹמָא וּכְפִין וְשִׁיזִי מִן צִיפּוֹנָא וְלֹא סָבַע גִּבֹּר נִכְסֵי קְרִיבִיהַ יִבְזוּ:

9:20 They slice off *what is* on the right hand but *still* are hungry, And they eat *what is* on the left hand but they are not satisfied; Each of them eats the flesh of his own arm.

9:20 מְנַשֶּׁה אֶת-אֶפְרַיִם וְאֶפְרַיִם אֶת-מְנַשֶּׁה יַחְדָּו הָמָּה עַל-יְהוּדָה בְּכָל-זֹאת
לֹא-שָׁב אָפוֹ וְעוֹד יָדוֹ נְטוּיָה: ס

9:20 דְּבֵית מְנַשֶּׁה עִם דְּבֵית אֶפְרַיִם וּדְבֵית אֶפְרַיִם עִם דְּבֵית מְנַשֶּׁה כַּחֲדָא
יִתְחַבְּרוּן לְמִיתִי עַל דְּבֵית יְהוּדָה בְּכָל דָּא לֹא תָבוּ מִחוּבִיהוֹן דִּיתוּב דִּי יתוּב
רוּגְזִיהַ מִינְהוֹן וְעַד כֶּעַן מִתְקַפִּין מִרְדִּיהוֹן מִרְדִּהוֹן וְעוֹד מִחֲתִיהַ עֲתִידָא
לְאַתְפָּרְעָא מִנְהוֹן:

9:21 Manasseh devours Ephraim, and Ephraim Manasseh, And together they are against Judah. In spite of all this, His anger does not turn away And His hand is still stretched out.

10:1 הוּי תַּחֲקֻקִים חֲקִיקֵ-אָוֹן וּמִכְתָּבִים עֲמָל כְּתָבוּ:

10:1 יִי ווֹי דְּרִשְׁמִין רִשְׁמִין דְּמִינִס וּכְתַב דְּלִיאוֹ כְּתָבוּן:

10:1 Woe to those who enact evil statutes And to those who constantly record unjust decisions,

10:2 לְהַטּוֹת מִדִּין דְּלִים וּלְגַזֵּל מִשְׁפָּט עֲנִי עַמִּי לְהִיּוֹת אֱלֻמְנוֹת שְׁלָלָם
וְאַת־יְתוּמִים יִבְזוּ:

10:2 לְאַסְטָאָה מִדִּין מִסְכִּינִין וּלְמִינִס מָא דִּירַעַן מִחֲשִׁיכֵי עַמִּי בְּדִינָא לְמַהוּי
דְּאַרְמָלָן עֲדִיהוֹן וַיִּת נִכְסֵי עַמְמִיָּא יִתְמִיָּא יִבְזוּן:

10:2 So as to deprive the needy of justice And rob the poor of My people of *their* rights, So that widows may be their spoil And that they may plunder the orphans.

10:3 וּמַה-תַּעֲשׂוּ לְיוֹם פְּקֻדָּה וּלְשׂוֹאָה מִמֶּרְחָק תָּבוּא עַל-מִי תִנּוּסוּ לַעֲזָרָה וְאַנְהָ
תַעֲזְבוּ כְּבוֹדָכֶם:

10:3 וּמָא תַעֲבְדוּן לְיוֹמָא דִּי־סַעֲרוֹן עֲלִיכוֹן חוּבִיכוֹן וּלְרִיגוֹשׁ עָקָא דְּמִירְחִיק יִיתִי
לְאֵן תַּעֲרָקוֹן לְסַעִיד וְאִיכָא תַשְׁבָּקוֹן יִקְרָכוֹן:

10:3 Now what will you do in the day of punishment, And in the devastation which will come from afar? To whom will you flee for help? And where will you leave your wealth?

10:4 בְּלִתִּי כְרַעַ תַּחַת אֲסִיר וְתַחַת הַרוּגִים יִפְּלוּ בְּכָל-זֹאת לֹא-שָׁב אָפוֹ וְעוֹד
יָדוֹ נְטוּיָה: ס

10:4 בְּכִין בֶּרֶךְ מִן אֶרְעֻכוֹן אֲסִירִין תַּתְּאֲסְרוּן וּבֶר מִקְרוּיכוֹן קְטִילִין תַּתְּרִמוּן
בְּכָל דָּא לֹא תָבוּ מִחוּבִיהוֹן דִּיתוּב דִּי יתוּב רוּגְזִיהַ מִינְהוֹן וְעַד כֶּעַן מִתְקַפִּין
מִרְדִּיהוֹן וְעוֹד מִחֲתִיהַ עֲתִידָא לְאַתְפָּרְעָא מִנְהוֹן:

10:4 Nothing remains but to crouch among the captives Or fall among the slain. In spite of all this, His anger does not turn away And His hand is still stretched out.

10:5 הוּי אֲשׁוּר שָׁבַט אַפִּי וּמִטָּה-הוּא בִידֵם זַעֲמִי:

10:5 יִי ווֹי אֲתוּרָאָה לְאַתוּרָאָה שְׁלֹטֵן רוּגְזִי וּמִלֹּאךְ שְׁלִיחַ מִן קֳדָמִי עֲלִיהוֹן

10:5 Woe to Assyria, the rod of My anger And the staff in whose hands is My indignation,

10:6 בְּגוֹי חָנָף אֲשַׁלְּחֵנוּ וְעַל-עַם עֲבָרְתִּי אֲצַוֶּנּוּ לְשַׁלֵּל שָׁלָל וּלְבַז בֹּז (וּלְשִׁימוֹ) [וּלְשׁוּמוֹן] מִרְמָס כְּחֶמֶר חוּצוֹת:

10:6 בְּכִינָשָׁא חֲנָפָא אֲשַׁלְּחִינִיהָ וְעַל עַמָּא דְעִבְרוּ עַל אוֹרִיתִי אוֹרִיתָא אֶפְקְרִינִיהָ לְמִיבִז בִּיזָא וּלְמַעֲרֵי עֲדָאָה וּלְשִׁנְיֻתִיהָ לְרִישׁ כֶּסֶן כְּטִיאָן שׁוֹקִין:

10:6 I send it against a godless nation And commission it against the people of My fury To capture booty and to seize plunder, And to trample them down like mud in the streets.

10:7 וְהוּא לֹא-כֵן יִדְמָה וּלְבָבוֹ לֹא-כֵן יַחֲשֵׁב כִּי לְהַשְׁמִיד בְּלִבָּבוֹ וּלְהַכְרִית גּוֹיִם לֹא מַעֵט:

10:7 וְהוּא לֹא כִין מְדַמֵּי וּבִלְבִיָּהּ וּלְבִיָּהּ לֹא כִין מְחַשֵּׁב אֲרִי לְשִׁיזָאָה אֲמַר בְּלִיבִיָּהּ וּלְאַסְפָּא עַמְּמִין לֹא בַחִס:

10:7 Yet it does not so intend, Nor does it plan so in its heart, But rather it is its purpose to destroy And to cut off many nations.

10:8 כִּי יֹאמַר הֵלֵא שָׂרֵי יַחֲדוּ מְלָכִים:

10:8 אֲרִי יִימַר הֵלֵא כָּל שְׁלֹטֹנֵי כַחֲדָא כְּמַלְכִין חֲשִׁיבִין קֳדָמִי:

10:8 For it says, "Are not my princes all kings?"

10:9 הֵלֵא כְּכַרְכַּמִּישׁ פִּלְגּוֹ אִם-לֹא כְּאַרְפַּד חֲמַת אִם-לֹא כְּדַמְשֶׁק שְׁמָרוֹן:

10:9 הֵלֵא כְּמָא דְכַרְכַּמִּישׁ כְּבִישָׁא קֳדָמִי כִין כְּלָנוּ אִם לֹא כְּמָא דְאַרְפַּד

מְסִירָא בִידֵי כִין חֲמַת חֲמָא כְּמָא דְעַבְדִּית לְדַמְשֶׁק כִין אַעְבִּיד לְשְׁמָרוֹן:

10:9 "Is not Calno like Carchemish, Or Hamath like Arpad, Or Samaria like Damascus?"

10:10 כַּאֲשֶׁר מִצָּאָה יָדִי לְמַמְלַכַת הָאֵלִיל וּפְסִילֵיהֶם מִירוּשָׁלַם וּמִשְׁמָרוֹן:

10:10 כְּמָא דְאַשְׁכַּחַת יָדִי מַלְכוּן דִּי פִלְחָא דְפִלְחָן לְטַעֲוֹתָא וּצִלְמָנִיהוֹן מָא

שְׁנוֹ מִירוּשָׁלַם וּמִשְׁמָרוֹן:

10:10 "As my hand has reached to the kingdoms of the idols, Whose graven images were greater than those of Jerusalem and Samaria,

10:11 הֵלֵא כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְשְׁמָרוֹן וּלְאִלֵּילֶיהָ כֵן אַעֲשֶׂה לִירוּשָׁלַם וּלְעִצְבֶּיהָ: ס

10:11 הֵלֵא כְּמָא דְעַבְדִּית לְשְׁמָרוֹן וּלְטַעֲוֹתָהָ כִין אַעְבִּיד לִירוּשָׁלַם וּלְצִלְמָנִיא

דְּבָה:

10:11 Shall I not do to Jerusalem and her images Just as I have done to Samaria and her idols?"

10:12 וְהִיא כִּי-יִבְצַע אֲדֹנָי אֶת-כָּל-מַעֲשָׂהּ בְּהָר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם אֶפְקֹד

עַל-פְּרִי-גִדְלָא לְבַב מֶלֶךְ-אַשּׁוּר וְעַל-תַּפְאֲרַת רוּם עֵינָיו:

10:12 וְיְהִי אֲרִי יִשְׁיָצִי יוֹי לְמַעַבְדֵּי יָת כָּל דְּאֲמַר בְּטוֹרָא דְצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם אֲסַעַר

עַל עוֹבְדֵי רָם לִיבָא דְמַלְכָּא דְאַתּוּר וְעַל תּוֹשְׁבַחַת רָמוֹת עֵינוֹהִי:

10:12 So it will be that when the Lord has completed all His work on Mount Zion and on Jerusalem, He will say, "I will punish the fruit of the arrogant heart of the king of Assyria and the pomp of his haughtiness."

10:13 כִּי אָמַר בְּכַח יָדִי עָשִׂיתִי וּבְחִכְמָתִי כִי נִבְנוֹתִי וְאָסִיר גְּבוּלֹת עַמּוֹת

(וְעִתִּידִיתִּיהֶם) [וְעִתִּידוּתִּיהֶם] שׁוֹשְׁתִי וְאוֹרִיד פֶּאֶבִיר יוֹשְׁבִים:

10:13 אֲרִי אֲמַר בְּתַקּוּף יָדִי עַבְדִּית וּבְחִכְמָתִי אֲרִי סוֹכֵלְתָן אֲנָא וְאַגְלִיתִי

עַמְּמִיא מְמַדִּינָא לְמַדִּינָא וְקִרְוִי תּוֹשְׁבַחַתָּהוֹן בְּזִית וְאַחִיתִית בְּתַקּוּף יָת יְתָבִי

כְּרַכִּין תְּקִיפִין:

10:13 For he has said, "By the power of my hand and by my wisdom I did this, For I have understanding; And I removed

the boundaries of the peoples And plundered their treasures, And like a mighty man I brought down *their* inhabitants,

10:14 וַתִּמָּצָא כֶּן יָדִי לַחֲלִיל הָעַמִּים וְכַאֲסָף בִּיצִים עֲזֹבוֹת כָּל־הָאָרֶץ אֲנִי
אֶסְפְּתִי וְלֹא הָיָה נֶדֶד כֶּנֶף וּפִצָּה פֶּה וּמִצְפָּצָף:
10:14 וְאִשְׁכַּחַת כְּקִנְיָא יָדִי נִכְסֵי עַמֻּמְיָא וּכְמִכְנַשׁ בִּיעִין שְׁבִיקוֹן שְׁבִיקוֹן כָּל
דִּי־יִירִי אֶרְעָא אֲנָא כְּנֻשִׁית וְלֹא הָיָה נָטִיל מִיכָא וְשָׂרִי וְשָׂרִי כָא וּפְתַח פּוּמִיָּה
וּמִמְלִיל מְלָא:

10:14 And my hand reached to the riches of the peoples like a nest, And as one gathers abandoned eggs, I gathered all the earth; And there was not one that flapped its wing or opened *its* beak or chirped."

10:15 הִיתָפָאֵר הַגִּרְזֹן עַל הַחֶצֶב בּוֹ אִם־יִתְגַּדֵּל הַמִּשּׁוֹר עַל־מְנִיפּוֹ כְּהִנִּיף שֶׁבֶט
וְאֶת־מְרִימָיו כְּהָרִים מִטָּה לֹא־עֵץ:
10:15 הָאִפְשָׁר דִּישְׁתַּבַּח חוֹלִילָא עַל דְּחִלִּיל בֵּיה לְמִימַר הֲלֹא אֲנָא חֲלָלִית אִם
יִתְרַב מִסְרָא עַל דְּנָגִיד בֵּיה לְמִימַר הֲלֹא אֲנָא נִגְדִית כְּאַרְמָא חוּטְרָא
לְמִמְחִי לֹא חוּטְרָא מְחִי אֱלֹהִין מִן דְּמְחִי בֵּיה:

10:15 Is the axe to boast itself over the one who chops with it? Is the saw to exalt itself over the one who wields it? *That would be like a club wielding those who lift it, Or like a rod lifting him who is not wood.*

10:16 לָכֵן יִשְׁלַח הָאֱדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת בְּמִשְׁמָנִיו רָזוֹן וְתַחַת כְּבֹדוֹ יִקְדּוּ יִקְדּוּ
בִּיקּוֹד אֱשׁ:

10:16 חֲלָף דְּאַתְרַרְב מַלְכָא דְאַתּוּר בְּכִין יִשְׁלַח רַבּוֹן עֲלָמָא יְיָ צְבָאוֹת
בְּרַבְרְבוּהִי מַחָא וְתַחֲתוֹת יִקְרְהוֹן מִיְקָד יִקְדּוּן כִּי־קִידַת אֲשָׁא:

10:16 Therefore the Lord, the GOD of hosts, will send a wasting disease among his stout warriors; And under his glory a fire will be kindled like a burning flame.

10:17 וְהָיָה אֹר־יִשְׂרָאֵל לְאֵשׁ וּקְדוּשׁוֹ לְלֶהָבָה וּבַעֲרָה וְאָכְלָה שִׁיתוֹ וְשִׁמְרִו
בְּיוֹם אֶחָד:

10:17 וְיִהְיִי מְרִיָּה מְרִי נְהוּרִיָּה דִּישְׂרָאֵל וְקְדִישִׁיָּה מִימְרִיָּה תְקִיף כְּאִישְׁתָּא
וּפְתַגְמוּהִי כְּשִׁלְהַבִּיתָא כְּשִׁלְהוּבִיתָא וּקְטִיל וְיִשְׁיָצִי שְׁלִטוֹנוּהִי וְשׁוֹרְנוּהִי בְּיוֹמָא
חָד:

10:17 And the light of Israel will become a fire and his Holy One a flame, And it will burn and devour his thorns and his briars in a single day.

10:18 וּכְבוֹד יַעֲרוֹ וּכְרַמָּלוֹ מִנְפֶּשׁ וְעַד־בָּשָׂר יִכְלָה וְהָיָה כְּמִסַּס נֶסֶס:

10:18 וְיִקְרַע עִם סָגִי מִשְׁרִיתֶיהָ וְעַבְדֵי קְרַבִּיָּה נַפְשָׁהוֹן עִם פִּגְרָהוֹן וְעִם פִּגְרָהוֹן
יִשְׁיָצִי וְיִהְיִי תַבִּיר וְעָרִיק:

10:18 And He will destroy the glory of his forest and of his fruitful garden, both soul and body, And it will be as when a sick man wastes away.

10:19 וְשָׂאֵר עֵץ יַעֲרוֹ מִסְפָּר יִהְיוּ וְנָעַר יִכְתְּבֵם: פ

10:19 וְשָׂאֵר עַבְדֵי קְרַבִּיָּה עִם מִשְׁרִיתֶיהָ יִסּוּפוֹן לְמַהוּי עִם דְּמִנִּין וּמִלְכוֹ חֲלָשָׁא
יִתְחַשְׁבוּן:

10:19 And the rest of the trees of his forest will be so small in number That a child could write them down.

10:20 וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא לֹא־יִוָּסֵף עוֹד שְׂאֵר יִשְׂרָאֵל וּפְלִיטַת בֵּית־יַעֲקֹב לְהִשָּׁעַן
עַל־מִכְּהוֹ וְנִשְׁעֵן עַל־יְהוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּאַמַּת:

10:20 וְיִהְיִי בְּעִידָנָא הַהוּא לֹא יוֹסְפוֹן עוֹד שְׂאֵרָא דִּישְׂרָאֵל וְשִׁזְבַת בֵּית יַעֲקֹב
לְאַסְתְּמָכָא עַל עַמֻּמְיָא דְּהוּוּ מִפְּלַחִין בְּהוֹן וְיִסְתַּמְכוּן עַל מִימְרָא דִּי־י קְדִישָׁא
דִּישְׂרָאֵל בְּקִשׁוּט:

10:20 Now in that day the remnant of Israel, and those of the house of Jacob who have escaped, will never again rely on the one who struck them, but will truly rely on the LORD, the Holy One of Israel.

10:21 שָׁאֵר יִשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב אֶל-אֵל גְּבוּרָה:

10:21 שְׂאֵר דָּלָא חֲטוּ וּדְתָבוּ מִחֲטָאָה שְׂאֲרָא דְבֵית יַעֲקֹב יִתּוּבוּן לְמַפְלַח קָדָם אֱלֹהָא גִיבְרָא:

10:21 A remnant will return, the remnant of Jacob, to the mighty God.

10:22 כִּי אִם-יִהְיֶה עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם שְׂאֵר יִשׁוּב בּוֹ כְּלִיּוֹן חֲרוּץ שׁוֹטֵף צָדָקָה:

10:22 אֲרִי אִם יִהְיֶה עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל סָגִי כְחָלָא דִּימָא שְׂאֵר דָּלָא חֲטוּ וּדְתָבוּ מִחֲטָאָה יִתְעַבְדֵּן לְהוֹן גְּבוּרָן דְּמִתְגַּבְרֵן וּמִי־דְבָרָן בְּזָכוֹ:

10:22 For though your people, O Israel, may be like the sand of the sea, *Only* a remnant within them will return; A destruction is determined, overflowing with righteousness.

10:23 כִּי כֻלָּהּ וְנִחְרַצָּה אֲדָנִי יְהוָה צְבָאוֹת עֲשֵׂה בְקֶרֶב כָּל-הָאָרֶץ: ס

10:23 אֲרִי גְמִירָא וְשִׁינְצָאָה יוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת עֲבִיד עִם כָּל רִשְׁיַעֵי אֶרֶעָא:

10:23 For a complete destruction, one that is decreed, the Lord GOD of hosts will execute in the midst of the whole land.

10:24 לָכֵן כֹּה-אָמַר אֲדָנִי יְהוָה צְבָאוֹת אֶל-תִּירָא עַמִּי יֹשֵׁב צִיּוֹן מֵאֲשׁוּר בַּשֶּׁבֶט יִכְפֹּה וּמִטָּהוּ יִשְׂאֵל-עֲלֶיךָ בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם:

10:24 בְּכִין כְּדָנָן אָמַר יוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת לֹא תִדְחַל עַמִּי יִתִּיב צִיּוֹן מֵאֲתוּרָאָה בְּשׁוֹלְטָנֶיהָ יִמְחִינֶךָ וּמִרוּתֶיהָ יִטּוֹל יְרֵמִי עֲלֶיךָ כִיד בְּאוּרַח מִצְרַיִם:

10:24 Therefore thus says the Lord GOD of hosts, "O My people who dwell in Zion, do not fear the Assyrian who strikes you with the rod and lifts up his staff against you, the way Egypt *did*."

10:25 כִּי-עוֹד מְעַט מִזַּעַר וְכֻלָּהּ זַעַם וְאִפִּי עַל-תְּבִלֵּיתָם:

10:25 אֲרִי עוֹד צִיב חַד כּוּזַעִיר וְיִסּוּפוֹן לְוֹטִיא מִיִּנְכוֹן דְּבֵית יַעֲקֹב וְרַגְזִי עַל עַמִּיָּא עֲבָדֵי תַכְלָא תַבְלָא לְשִׁינְצִיּוֹתָהוֹן:

10:25 "For in a very little while My indignation *against you* will be spent and My anger *will be directed* to their destruction."

10:26 וְעוֹרֵר עָלָיו יְהוָה צְבָאוֹת שׁוֹט כְּמַכַּת מִדְיָן בְּצוּר עוֹרֵב וּמִטָּהוּ עַל-הַיָּם וְנִשְׂאֹו בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם:

10:26 וְיִיתִי עָלוּהִי יוֹי צְבָאוֹת מִחָא כְּמַחַת מִדְיָן בְּשִׁקִּיף עוֹרֵב וּמִחֲתִיהָ וּמִרוּתֶיהָ תַעֲדִי מִיִּנְכוֹן כְּמָא דַּעֲדַת מִיִּנְכוֹן מְרוֹת פְּרַעָה עַל יָמָא וְיִתְעַבְדֵּן לָכוֹן גְּבוּרָן כִיד בְּאוּרַח מִצְרַיִם:

10:26 The LORD of hosts will arouse a scourge against him like the slaughter of Midian at the rock of Oreb; and His staff will be over the sea and He will lift it up the way *He did* in Egypt.

10:27 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִסּוּר סִבְלוֹ מֵעַל שִׁכְמְךָ וְעָלוּ מֵעַל צִנְאָרְךָ וְחָבַל עַל מִפְנֵי-שִׁמּוֹן:

10:27 וְיִהְיֶה בְּעִידָנָא הַהוּא תַעֲדִי מִחֲתִיהָ מְרוּתֶיהָ מִיִּנֶךָ וְנִירִיָּה מֵעַל צוּרְךָ צוּאֲרֵךְ וְיִתְבָּרוֹן עַמִּיָּא מַלְכִי עַמִּיָּא מִן קָדָם מְשִׁיחָא:

10:27 So it will be in that day, that his burden will be removed from your shoulders and his yoke from your neck, and the yoke will be broken because of fatness.

10:28 בָּא עַל-עֵית עֶבֶר בְּמִגְרוֹן לְמִכְמָשׁ יִפְקִיד כְּלָיו:

10:28 אָתָא עַל עֵית עֶבֶר בְּמִגְרוֹן לְמִכְמָשׁ לְמַכְמָס יִמְנִי רַבְנֵי מִשְׁרִיתֶיהָ:

10:28 He has come against Aiath, He has passed through Migron; At Michmash he deposited his baggage.

10:29 עָבְרוּ מֵעֵבֶרָה גִבְעַ מַלּוֹן לָנוּ חֲרָדָה הֶרְמָה גִּבְעַת שְׂאוֹל נִסָּה:
 10:29 גָּזוּ עָבְרוּ יִרְדְּנָא מְגִיזְתָּא בְּגִבְעָ בָּתוּ לְהוֹן אִיתְּבְּרוּ יִתְבִּי רַמְתָּא רַמְתָּא
 אָנֹשׁ גִּבְעַת שְׂאוֹל עָרְקוּ:

10:29 They have gone through the pass, saying, "Geba will be our lodging place." Ramah is terrified, and Gibeah of Saul has fled away.

10:30 צִהְלִי קוֹלְךָ בַּת־גַּלִּים הַקְשִׁיבִי לִישָׁה עֲנִיָּה עֲנֹתוֹת:
 10:30 אֲרִימוּ קָלְכוֹן אָנֹשׁ בַּת גַּלִּים אֲצִיתוּ דִּיתְבִּין בְּלִישׁ דְּדִירִין בַּעֲנִיָּה עֲנֹתוֹת:
 10:30 Cry aloud with your voice, O daughter of Gallim! Pay attention, Laishah and wretched Anathoth!

10:31 נִדְרָה מַדְמְנָה יִשְׁבִּי הַגְּבִים הֵעִיזוּ:
 10:31 אִיתְּבְּרוּ אָנֹשׁ מַדְמְנָה יִתְבִּי גְבִים גָּלוּ:
 10:31 Madmenah has fled. The inhabitants of Gebim have sought refuge.

10:32 עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יִנְפֹף יְדוֹ הָרַ (בֵּית־) [בַּת־]צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלַם: ס
 10:32 עַד כַּעַן יוֹמָא רַב וְסָגִי עֵידָן לִיָּה לְמִיעַל וְהָא סִנְחָרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר
 נָטַל וְעָבַד תַּלְתָּ אֹנִין וּדְבַר עֲמִיָּה אַרְבַּעִין אַלְפִין גִּסְפָּנִין דְּדַהַב דְּבִנִּי מַלְכִין
 קְטִירִי תֵּאנָא יִתְבִּין בְּהוֹן וּדְבַר עֲמִיָּה מָתָן וְשִׁתִּין אַלְפִין אַחֲדִי סִפִּין וְרַמְחִין
 וּדְבַר עֲמִיָּה מָתָן וְשִׁתִּין אַלְפִין מִחְצָצִי גִרִין דְּרַהֲטִין קְדָמוּהִי מָאָה אַלְפִין
 אֲמִין אַרְכָּא אֹרְכָא דְּמִשְׁרִיתָה אַרְבַּע מָאָה פִּרְסִין צֹאֵר סוֹסוֹתָה אַרְבַּעִין
 פִּרְסִין מִנִּין מִשְׁרִיתָה מָתָן וְשִׁתִּין אַלְפִין רַבּוּא חֶסֶר חָד וְכִין אֲתָא אֲתוּ עַל
 אַבְרָהָם אֲבוּנָא כַּד רָמוּ יִתִּיה לָנוּ אֲתוּן נוֹרָא יְקַדָּתָא וְכִין עֲתִידִין לְמִיתִי עִם
 גּוֹג וּמִגּוֹג כַּד יִשְׁלִים עָלְמָא קְצִיָּה לְאַתְפָּרְקָא לְמַתְפָּרְקָא מִשְׁרִיתָא מִשְׁרִיתָא
 קְדָמִיתָא קְמִיתָא כַּד עָבְרוּ בִירְדְּנָא שְׁתוּ מִיָּא מָא דַּהּוּה דַּהּוּ בִירְדְּנָא
 מִשְׁרִיתָא תְּנִייתָא כַּד עָבְרוּ בִירְדְּנָא דָּלוּ עֲקִבֵּי סוֹסוֹתָא וְשְׁתוּ מִיָּא מִשְׁרִיתָא
 תַּלְתִּיתָא לָא אֲשַׁכְּחוּ מִיָּא לְמִשְׁתִּי חֲפְרוּ בִירִין וְשְׁתוּ מִיָּא מָא אֲתָא וְקָם בְּנוֹב
 קְרִית כְּהִנָּא לְקַבִּיל שׁוּרָא דִּירוּשָׁלַם עֲנִי וְאָמַר לְחִילּוֹתָהּ הֲלָא דָּא הִיא
 יְרוּשָׁלַם דִּי עָלָה אֲרִגִּישִׁית כָּל מִשְׁרִיתִי וְעָלָה כְּבִישִׁית כָּל מְדִינַתִּי הָא הִיא
 חֲלָשָׁא מְכָל כְּרָכִי עֲמָמִיָּא דְּכְבִּישִׁית בְּתַקּוּף יְדֵי עָלָה קָם מְנִיד בְּרִישִׁיה
 מוֹבִיל וּמִיתִי בִידִיה עַל טוֹר בֵּית מְקַדָּשָׁא דְּבַצִּיּוֹן וְעַל עֲזְרָתָא דְּבִירוּשָׁלַם:
 10:32 Yet today he will halt at Nob; He shakes his fist at the mountain of the daughter of Zion, the hill of Jerusalem.

10:33 הִנֵּה הָאֲדוֹן יְהוָה צָבָאוֹת מִסְעָף פֶּאֶרָה בְּמַעֲרָצָה וְרַמִּי הַקּוֹמָה גְּדוּעִים
 וְהַגְּבִתִּים יִשְׁפְּלוּ:
 10:33 הָא רַבּוֹן עָלְמָא יוּי צָבָאוֹת רַמִּי קְטוּל בְּמִשְׁרִיתָה כְּבַעוּט דְּמַתְּבַעִיט
 בְּמַעֲצָרָא וְרַמִּי קוֹמָא יִתְקַטְפוּן וְתִקְפִּיָּא יִמְאָכוּן:
 10:33 Behold, the Lord, the GOD of hosts, will lop off the boughs with a terrible crash; Those also who are tall in stature will be cut down And those who are lofty will be abased.

10:34 וְנִקְףָּ סִבְכֵי הַיַּעַר בְּבַרְזֶל וְהִלְבְּנוֹן בְּאֲדִיר יְפוֹל: ס
 10:34 וְיִקְטִיל גִּבְרֵי מִשְׁרִיתָה דְּמַתְּגַבְרִין בְּבַרְזֶלָא וְעַבְדֵּי קְרִבִּיה קְרָבָא עַל
 אֶרֶעָ דִּישְׂרָאֵל יִתְרַמּוּן:
 10:34 He will cut down the thickets of the forest with an iron axe, And Lebanon will fall by the Mighty One.

11:1 וַיֵּצֵא חֲטָר מִגֹּזַע יֵשׁוּ וְנִצַּר מִשְׁרָשָׁיו יִפְרֶה:
 11:1 וַיִּפּוֹק מַלְכָּא מִבְּנוֹהֵי דִישִׁי וּמִשִּׁיחָא מִבְּנֵי בְנוֹהֵי יִתְרִבִּי:
 11:1 Then a shoot will spring from the stem of Jesse, And a branch from his roots will bear fruit.

11:2 וְנָתַתָּה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דָּעַת וִירְאָתָה יְהוָה:

11:2 וְתִשְׁרִי עָלוּהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֶדֶם יְיָ רוּחַ חָכְמָה וְסִכְלָתָנוּ רוּחַ מִילָךְ וּגְבוּרָא רוּחַ מַדַּע וְדַחְלָתָא דִּיּוּ:

11:2 The Spirit of the LORD will rest on Him, The spirit of wisdom and understanding, The spirit of counsel and strength, The spirit of knowledge and the fear of the LORD.

11:3 וְהִרְיָחוּ בִּירְאָתָה יְהוָה וְלֹא-לְמַרְאֶה עֵינָיו יִשְׁפּוּט וְלֹא-לְמִשְׁמַע אָזְנוֹ יוֹכִיחַ: 11:3 וַיִּקְרְבִּינִיהָ לְדַחְלָתֶיהָ יְיָ וְלֹא לַחֲיָיו עֵינֹהִי יְהִי דָאִין דָּאֵן וְלֹא לְמִשְׁמַע אוֹדְנוּהִי יְהִי מוֹכַח:

11:3 And He will delight in the fear of the LORD, And He will not judge by what His eyes see, Nor make a decision by what His ears hear;

11:4 וְשִׁפְטָה בְּצֶדֶק דְּלִים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעֲנוּי־אֶרֶץ וְהִכָּה אֶרֶץ בְּשֶׁבֶט פִּי וּבְרוּחַ שְׁפָתָיו יָמִית רָשָׁע:

11:4 וַיִּדִּין בְּקוֹשֶׁטָא מִסְכִּינִין וַיּוֹכַח בְּהִימָנוּתָא לַחֲשִׁיכֵי עֲמָא דִּארְעָא וַיִּמְחֵי חִיבֵי אֶרְעָא בְּמִימַר פּוּמִיָּה וּבִמְמַלְל סְפוֹתֶיהָ יְהִי מָאִית רְשִׁיעָא:

11:4 But with righteousness He will judge the poor, And decide with fairness for the afflicted of the earth; And He will strike the earth with the rod of His mouth, And with the breath of His lips He will slay the wicked.

11:5 וְהָיָה צֶדֶק אֲזוֹר מִתָּנִיו וְהָאֱמוּנָה אֲזוֹר חֻלְצָיו:

11:5 וַיְהוֹן צְדִיקָא סָחוֹר סָחוֹר לִיה וְעִבְרֵי הִימָנוּתָא מְקַרְבִּין לִיה:

11:5 Also righteousness will be the belt about His loins, And faithfulness the belt about His waist.

11:6 וְגַר זֶאֵב עִם-פֶּבֶשׁ וְנֹמֶר עִם-גְּדִי יִרְבֹּץ וְעֹגֵל וּכְפִיר וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעֲר קֹטָן נִהְגָּ בֵּם:

11:6 בְּיוֹמוֹהִי דְּמִשְׁיחָא דִּישְׂרָאֵל יִסְגִּי שְׁלָמָא בְּאַרְעָא וַיִּדּוֹר דִּיבָא עִם אִימָרָא וְנֹמְרָא עִם גְּדִיא יִשְׂרִי וְעֹגֵל וְאַרְיָא וּפִטִּים כַּחְדָּא וַיִּנִּיק זַעִיר מְדַבֵּר לְהוֹן:

11:6 And the wolf will dwell with the lamb, And the leopard will lie down with the young goat, And the calf and the young lion and the fatling together; And a little boy will lead them.

11:7 וּפִרְיָהּ וְדָבָר תִּרְעִינָהּ יַחְדָּו יִרְבְּצוּ יִלְדֶיהָ וְאַרְיָה כְּבָקָר יֹאכְל־תָּבֶן:

11:7 וְתוֹרְתָא וְדוּבָא יִרְעִין כַּחְדָּא יִשְׂרוּן בְּנִיהוֹן וְאַרְיָא כְּתוֹרָא יִיכּוֹל תִּבְנָא:

11:7 Also the cow and the bear will graze, Their young will lie down together, And the lion will eat straw like the ox.

11:8 וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל-חֹר פֶּתֶן וְעַל מְאוֹרֶת צִפְעוֹנִי גְמוּל יָדוֹ הָדָה:

11:8 וַיַּחֲנִיךְ יִנְקָא עַל חוֹר חֲיוֹי פֶּתֶן וְעַל חֲיוֹי גִּלְגְּלִי עֵינֵי חוֹי חֲרָמָן חֲסִילָא יְדוּהִי יוֹשִׁיט:

11:8 The nursing child will play by the hole of the cobra, And the weaned child will put his hand on the viper's den.

11:9 לֹא-יָרְעוּ וְלֹא-יִשְׁחִיתוּ בְּכָל-הָרָקְדָּשִׁי כִּי-מְלֵאָה הָאֶרֶץ דַּעַת אֶת-יְהוָה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים: פ

11:9 לֹא יִבְאֲשׁוּן וְלֹא יַחְבְּלוּן בְּכָל טוֹרָא דְּקוֹדְשֵׁי אֲרֵי תִתְמַלֵּי אֶרְעָא מַדַּע יֵת דַּחְלָתָא דִּיּוּ כַּמַּיָּא דְּלִימָא חָפֶן:

11:9 They will not hurt or destroy in all My holy mountain, For the earth will be full of the knowledge of the LORD As the waters cover the sea.

11:10 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שְׂרֵשׁ יִשִּׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לָנֶס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ וְהָיְתָה מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד: פ

11:10 וַיְהִי בְּעִידָנָא הַהוּא בְּרִיָּה דִּישִׁי דַּעֲתִיד דִּיקוּם אֶת לְעַמְמִיָּא לִיה

מִלְכּוֹן יִשְׁתַּמְעוֹן וַיְהִי אֶתֶר בֵּית מְשֻׁרְהִי מִשְׁרִיה בִּיקָר:

11:10 Then in that day The nations will resort to the root of Jesse, Who will stand as a signal for the peoples; And His resting place will be glorious.

11:11 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדֹנִי שְׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת־שָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׂאֵר
מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפְתָּרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמִעִילָם וּמִשִּׁנְעָר וּמִחֲמַת וּמֵאֵי הַיָּם:
11:11 וַיְהִי בְעֵידָנָא הַהוּא יוֹסִיף יוֹי תְּנִינּוֹת גְּבוּרְתִּיהָ לְמַפְרָק יֵת שָׂאֲרָא דְעַמִּיהָ
דִּישְׁתָּאֵר מֵאֲתוֹר וּמִמִּצְרַיִם וּמִפְתָּרוֹס וּמִהָדוֹ וּמִעִילָם וּמִבָּבֶל וּמִחֲמַת וּמִנְגּוֹת
יִמָּא:

11:11 Then it will happen on that day that the Lord Will again recover the second time with His hand The remnant of His people, who will remain, From Assyria, Egypt, Pathros, Cush, Elam, Shinar, Hamath, And from the islands of the sea.

11:12 וְנָשָׂא נֹס לְגוֹיִם וְאָסַף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וְנִפְצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת
הָאָרֶץ:

11:12 וַיִּזְקֹף אֶת לַעֲמֻמָּיָא וַיַּכְנִישׁ מִבְּדָרֵי מִבְּדָרֵי יִשְׂרָאֵל וְגִלּוֹת יְהוּדָה יִקְרִיב
מֵאַרְבַּע רוּחֵי אֲרַעָא:

11:12 And He will lift up a standard for the nations And assemble the banished ones of Israel, And will gather the dispersed of Judah From the four corners of the earth.

11:13 וְסָרָה קִנְאָת אֶפְרַיִם וְצָרָרִי יְהוּדָה יִפְרָחוּ אֶפְרַיִם לֹא־יִקְנָא אֶת־יְהוּדָה
וְיְהוּדָה לֹא־יִצָּר אֶת־אֶפְרַיִם:

11:13 וְתַעֲדִי קִנְאָתָא מְדָבִית דְּבֵית אֶפְרַיִם וְדַמְעִיקִין לְדְבֵית יְהוּדָה יִשְׁתִּיצוּן
דְּבֵית אֶפְרַיִם לֹא יִקְנוֹן לְדְבֵית יְהוּדָה וְדְבֵית יְהוּדָה לֹא יַעֲיָקוֹן יְעִיקוֹן
דְּבֵית אֶפְרַיִם:

11:13 Then the jealousy of Ephraim will depart, And those who harass Judah will be cut off; Ephraim will not be jealous of Judah, And Judah will not harass Ephraim.

11:14 וְעָפוּ בְּכַתֵּף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יַחְדָּו יִבְּזוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם אֲדוֹם וּמוֹאָב מִשְׁלֹחַ
יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם:

11:14 וַיִּתְחַבְּרוּן כְּתָף חַד לְמַמְחֵי יֵת פְּלִשְׁתָּאֵי דְּבַמְעַרְבָא כַּחְדָּא יִבְּזוּן יֵת בְּנֵי
מְדִנְחָא בְּאֲדוֹם וּמוֹאָב יוֹשְׁטוֹן יִישְׁטוֹן יִדְהוֹן יִדְהוֹן וּבְנֵי עַמּוֹן יִשְׁתַּמְעוֹן לְהוֹן:

11:14 They will swoop down on the slopes of the Philistines on the west; Together they will plunder the sons of the east; They will possess Edom and Moab, And the sons of Ammon will be subject to them.

11:15 וְהִחָרִים יְהוָה אֶת לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהִנִּיף יָדוֹ עַל־הַנָּהָר בְּעַיִם רוּחוֹ
וְהִפָּהוּ לְשִׁבְעָה נַחְלִים וְהִדְרִיךְ בְּנַעֲלִים:

11:15 וַיִּיבִישׁ וַיִּיבִישׁ יוֹי יֵת לִישָׁן יִמָּא דְּמִצְרָאֵי דְּמִצְרַיִם וַיִּרִים מַחַת גְּבוּרְתִּיהָ
עַל פָּרַת בְּמִימַר נְבִיזָהּ וַיִּמְחִינִיהָ לְשִׁבְעָה נַחְלִין וַיְהִכּוֹן בֵּיהּ בְּסַנְדְּלִין:

11:15 And the LORD will utterly destroy The tongue of the Sea of Egypt; And He will wave His hand over the River With His scorching wind; And He will strike it into seven streams And make *men* walk over dry-shod.

11:16 וְהִיתָה מִסְלָה לְשָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׂאֵר מֵאֲשׁוּר כַּאֲשֶׁר הִיתָה לְיִשְׂרָאֵל
בַּיּוֹם עָלְתוּ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם:

11:16 וְתָהִי אוֹרַח כְּבִישָׂא לְשָׂאֲרָא דְעַמִּיהָ דִּישְׁתָּאֵר מֵאֲתוֹרָאָה כְּמָא דְהָוָה
לְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם מִיִּסְקָהוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם:

11:16 And there will be a highway from Assyria For the remnant of His people who will be left, Just as there was for Israel In the day that they came up out of the land of Egypt.

12:1 וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדֶךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי יֹשֵׁב אֶפְרַיִם וְתִנְחַמְנִי:

12:1 וְתִימְרוּן בְּעֵידָנָא הַהוּא אוֹדִי קְדָמְךָ יוֹי אֲרִי עַל דְּחֲבִית קְדָמְךָ הָוָה רִוּגָךָ

עָלִי כְּדוֹ יִתּוֹב רוּגְזְךָ מִנִּי וּתְרַחֵם עָלַי:

12:1 Then you will say on that day, "I will give thanks to You, O LORD; For although You were angry with me, Your anger is turned away, And You comfort me.

12:2 הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי־עָזַי וְזִמְרַת יְהוָה יְהוָה וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה:

12:2 הָאֵל עַל מִימְרֵי אֱלֹהִים פּוֹרֶקֶנִי אֲנִי רַחֵץ וְלֹא אֲזַדְעֶזֶ אֲזַדְעֶזֶ אֲרִי תוֹקֶפִי וְתוֹשִׁבְחָתִי וְרוּחֲצִנִי דְחִילָא יְיָ אָמַר בְּמִימְרֵיהֶם וַיְהוָה לִי לְפָרִיק:

12:2 "Behold, God is my salvation, I will trust and not be afraid; For the LORD GOD is my strength and song, And He has become my salvation."

12:3 וּשְׁאֲבַתֶּם־מַיִם בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעֲיֵנֵי הַיְשׁוּעָה:

12:3 וּתִקְבְּלוּן אֶלְפֹן חֲדַת בְּחֻדָּא מִבְּחִירֵי צְדָקָא צְדִיקָא:

12:3 Therefore you will joyously draw water From the springs of salvation.

12:4 וְאָמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילָתוֹ הִזְכִּירוּ כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ:

12:4 וְתִמְרוּן בְּעִידָנָא הַהוּא אֹדוּ קָדָם יְיָ צִלּוֹ בְּשִׁמְיָה חַוּ בְּעַמֻּמָּא עוֹבְדוֹתֵי אֲדָכְרוּ אִידְכְּרוּ אֲרִי תִקִּיף שְׁמִיהֶ:

12:4 And in that day you will say, "Give thanks to the LORD, call on His name. Make known His deeds among the peoples; Make *them* remember that His name is exalted."

12:5 זַמְרוּ יְהוָה כִּי גֵאוֹת עָשָׂה (מִיַּדְעַת) [מִוִּדְעַת] זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ:

12:5 שִׁבְחוּ קָדָם יְיָ אֲרִי גְבוּרִין עֲבִיד עֲבַד גִּלְיָא דָּא בְּכָל אֲרָעָא:

12:5 Praise the LORD in song, for He has done excellent things; Let this be known throughout the earth.

12:6 צִהְלִי וְרִנִּי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבְּךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: פ

12:6 בּוֹעִי וְשִׁבְחִי כְנֻשְׁתָּא דְצִיּוֹן אֲרִי רַבָּא אָמַר לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתִּיהָ בְּגוּיךָ קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל:

12:6 Cry aloud and shout for joy, O inhabitant of Zion, For great in your midst is the Holy One of Israel.

13:1 מִשָּׂא בָבֶל אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיהוּ בֶן־אֲמוּזַי:

13:1 מִטַּל כֶּסֶף דְּלֹט לְאַשְׁקָאָה יָת בָּבֶל דְּאֶתְנַבִּי יִשְׁעִיה בֶּר אֲמוּזַי:

13:1 The oracle concerning Babylon which Isaiah the son of Amoz saw.

13:2 עַל הַר־נִשְׁפָּה שְׂאוּ־נֶס הָרִימוּ קוֹל לָהֶם הִנֵּפוּ יָד וַיָּבֹאוּ פִתְחֵי נְדִיבִים:

13:2 עַל כְּרָכָא יְתִיב שְׁלִיָּא זְקוּפוֹ אֲתָא אֲרִימוֹ קָלָא לְהוֹן אֲנִיפוּ יָד וַיִּיעֲלוּן בְּתַרְעוּהֵי בַתְרַעְהָא מִנְדְּבִין:

13:2 Lift up a standard on the bare hill, Raise your voice to them, Wave the hand that they may enter the doors of the nobles.

13:3 אֲנִי צִוִּיתִי לְמַקְדָּשִׁי גַם קָרָאתִי גְבוּרֵי לְאַפִּי עֲלִיזוּ גְאוּתִי:

13:3 אֲנִי פְקִידִית לְמִזְמִנִּי אֲפִי עֲרַעִית גִּבְרֵי וַיִּתְּפַרְעוּן מִנְהוֹן רוּגְזִי תִקִּיף תוֹשִׁבְחָתִי:

13:3 I have commanded My consecrated ones, I have even called My mighty warriors, My proudly exulting ones, To execute My anger.

13:4 קוֹל הַמֶּזֶן בְּהָרִים דְּמוֹת עַם־רַב קוֹל שְׂאוֹן מִמְלָכוֹת גּוֹיִם נֶאֱסָפִים יְהוָה צְבָאוֹת מִפְקֹד צָבָא מִלְחָמָה:

13:4 קַל הַמֶּזֶן בְּטוּרֵיָא דְּמוֹת עַם סִגִּי קַל אֶתְרַגְּוֶשֶׁת מַלְכוּן מַלְכוּת עַמֻּמִּין

עממִיָּא דְּמִתְכַּנְשִׁין יְיָ צְבָאוֹת מִמְּנֵי מִשְׁרָן מִשִּׁירֵיין בְּקִרְבָּא:

13:4 A sound of tumult on the mountains, Like that of many people! A sound of the uproar of kingdoms, Of nations gathered together! The LORD of hosts is mustering the army for battle.

13:5 בָּאִים מֵאֶרֶץ מְרֹחֵק מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם יְהוָה וְכָלִי זַעֲמוֹ לַחֲבֹל כָּל־הָאָרֶץ:
13:5 אֵתֵן מֵאֲרַע רַחִיקָא מִסִּפֵּי שָׁמַיָא יְיָ וּמִנִּי כֹס דְּלוּט קְדָמוּהִי לַחֲבֹלָא כָּל
רְשִׁיעֵי אֲרַעָא:

13:5 They are coming from a far country, From the farthest horizons, The LORD and His instruments of indignation, To destroy the whole land.

13:6 הִילִילוּ כִּי קָרוֹב יוֹם יְהוָה כֹּשֶׁר מִשְׁדֵּי יָבוֹא:
13:6 אִילִילוּ אֲרִי קָרִיב יוֹמָא דְּעֵתִיד לְמִיתִי מִן קָדָם יְיָ כְּבִיזָא מִן קָדָם שְׂדֵי
יִיתִי:

13:6 Wail, for the day of the LORD is near! It will come as destruction from the Almighty.

13:7 עַל־כֵּן כָּל־יָדַיִם תִּרְפִּינָה וְכָל־לֵב אֲנוּשׁ יִמָּס:
13:7 עַל כֵּן כָּל יָדַיָא יִתְרַשְׁלָן וְכָל לֵיבָא דְּאֲנָשָׁא יִתְמָסִי:
13:7 Therefore all hands will fall limp, And every man's heart will melt.

13:8 וְנִבְהָלוּ צִירִים וַחֲבָלִים יֵאָחֲזוּן כִּי־לִדָּה יִחִלּוּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ יִתְמָהוּ פָּנָי
לְהָבִים פְּנִיָּהֶם:
13:8 וְיִתְבַּהֲלוּן עָקָא וַחֲבָלִין יִיחַדּוּנְגוּן זֶע כִּי־לִידָתָא כְּלִידָתָא יִזְעוּן גְּבֵר
בְּחִבְרִיהּ יִתְמָהוּן אִפִּי שְׁלֵהוּבִין אִפִּיהוּן:

13:8 They will be terrified, Pains and anguish will take hold of them; They will writhe like a woman in labor, They will look at one another in astonishment, Their faces aflame.

13:9 הִנֵּה יוֹם־יְהוָה בָּא אֲכֹזְרִי וְעֵבְרָה וְחֲרוֹן אַף לָשׁוּם הָאָרֶץ לְשָׁמָּה וְחִטָּאֶיהָ
יִשְׁמִיד מִמֶּנָּה:
13:9 הָא יוֹמָא מִן קָ יְיָ אֲתִי אֲכֹזְרִי וְתַעֲבוֹר וְתִקּוֹף רִגְזִי לְשׁוֹאָה אֲרַעָא לְצָדוֹ
וְחִיבָהָא יִשְׁיָצִי מִיָּנָה:

13:9 Behold, the day of the LORD is coming, Cruel, with fury and burning anger, To make the land a desolation; And He will exterminate its sinners from it.

13:10 כִּי־כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכִסְלֵיהֶם לֹא יִהְיוּ אוֹרָם חֹשֶׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ בְּצִאתוֹ וַיָּרֶחַ
לֹא־יָגִיד אוֹרֹו:
13:10 אֲרִי כּוֹכְבֵי שָׁמַיָא וְנִפְלִיָּהוּן לֹא יִזְהָרוּן נִיהוּרָהוּן יִקְבֹּל שֶׁמֶשׁא בְּמִפְקִיָּה
וְסִיָּהָא לֹא יִזְהַר נִיהוּרִיָּה:

13:10 For the stars of heaven and their constellations Will not flash forth their light; The sun will be dark when it rises And the moon will not shed its light.

13:11 וּפָקַדְתִּי עַל־תְּבֹל רָעָה וְעַל־רָשָׁעִים עֹנָם וְהִשְׁבַּתִּי גֵּאוֹן זֵדִים וְגִאֲוֹת
עָרִיצִים אֲשַׁפִּיל:
13:11 וְאִסְעֵר עַל דְּדִירִין בְּתֵבֶל בִּישָׁא וְעַל רְשִׁיעֵיָא חוּבִיָּהוּן וְאִבְטִיל רְבוֹת
רְשִׁיעִין וְתִקּוֹף תְּקִיפִיהוּן תְּקִיפִין אֲמַאֲדִי:

13:11 Thus I will punish the world for its evil And the wicked for their iniquity; I will also put an end to the arrogance of the proud And abase the haughtiness of the ruthless.

13:12 אוֹקִיר אֲנוּשׁ מִפָּז וְאָדָם מִכֶּתֶם אוֹפִיר:
13:12 אֲחַבִּיב דְּחִלִּי מְדַהְבָּא דְּמִתְקַרִּין מִנִּיהּ בְּנֵי אֲנָשָׁא וְעַבְדֵי אוֹרִיתָא
מִמֶּסְנָא מִמֶּסְנָא מִמֶּסְנָא דְּאוֹפִיר:

13:12 I will make mortal man scarcer than pure gold And mankind than the gold of Ophir.

13:13 עַל־כֵּן שָׁמַיִם אֲרִגִּיז וְתַרְעַשׁ הָאָרֶץ מִמְּקוֹמָהּ בַּעֲבֹרַת יְהוָה צְבָאוֹת וּבִיּוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ:

13:13 עַל כֵּן שָׁמַיָא אֲזִינַע וְתַזּוּעַ אֲרַעָא מֵאַתְרָהּ בְּתַעֲבוּר מִן קֳדָם יְיָ צְבָאוֹת וּבִיּוֹם תְּקוּף רֹגְזִיָּה:

13:13 Therefore I will make the heavens tremble, And the earth will be shaken from its place At the fury of the LORD of hosts In the day of His burning anger.

13:14 וְהָיָה כַּצִּבִּי מִדָּח וּכַצֵּאֵן וְאִין מִקְבִּץ אִישׁ אֶל־עַמּוֹ יִפְּנוּ וְאִישׁ אֶל־אַרְצוֹ יָנוּסוּ:

13:14 וְיִהְיֶה כַּצְבִּי כַּצְבִּי מִפְּרִיד וּכְעֵן וְלִית דְּמַכְנִישׁ גְּבַר לְעַמִּיָּה יִתְפַּנּוּ וּגְבַר לְאַרְעִיָּה יַעֲרִקוּן:

13:14 And it will be that like a hunted gazelle, Or like sheep with none to gather *them*, They will each turn to his own people, And each one flee to his own land.

13:15 כָּל־הַנִּמְצָא יִדָּקֵר וְכָל־הַנִּסְפָּה יִפּוֹל בַּחֲרָב:

13:15 כָּל דִּישְׁתַּכַּח בָּהּ יִתְקַטֵּל וְכָל דִּייעוֹל לְכַרְבִּי צִירָא יִתְקַטֵּל בַּחֲרָבָא:

13:15 Anyone who is found will be thrust through, And anyone who is captured will fall by the sword.

13:16 וְעַלְלֵיהֶם יִרְטְשׁוּ לְעֵינֵיהֶם יִשָּׁסוּ בְּתִיהֶם וּנְשֵׁיהֶם (תִּשְׁגַּלְנָה) [תִּשְׁכַּבְנָה]:

13:16 וְיִנְקִיחוּן וְעוֹלִימִיחוּן יִטְרְפוּן לְעֵינֵיהוֹן יִתְבַּזּוּן בְּתִיחוֹן וּנְשֵׁיהוֹן יִשְׁתַּכְּבוּן:

13:16 Their little ones also will be dashed to pieces Before their eyes; Their houses will be plundered And their wives ravished.

13:17 הֲנִנִי מַעִיר עֲלֵיהֶם אֶת־מְדֵי אֲשֶׁר־כֶּסֶף לֹא יַחֲשְׁבוּ וְזָהָב לֹא יַחְפְּצוּ־בוֹ:

13:17 הָאֲנָא מִיְתִי עֲלֵיהוֹן יֵת מְדָאִי דְּבַכְסָפָא דִּי בְּכַסְפָּא לֹא מְטַפְסִין מִטְּקִסִין וְדַהֲבָא לֹא מִתְרַעֵן בֵּיהּ:

13:17 Behold, I am going to stir up the Medes against them, Who will not value silver or take pleasure in gold.

13:18 וּקְשָׁתוֹת נְעָרִים תִּרְטַשְׁנָה וּפְרִי־בֶטֶן לֹא יִרְחֲמוּ עַל־בָּנִים לֹא־תַחוּס עֵינָם:

13:18 וּקְשָׁתָתְהוֹן עוֹלִימִין יִבְזְעֵן וְעַל וְלֹד מַעִין לֹא יִרְחֲמוּן עַל בְּנִיא לֹא תַחוּס עֵינְהוֹן:

13:18 And *their* bows will mow down the young men, They will not even have compassion on the fruit of the womb, Nor will their eye pity children.

13:19 וְהָיְתָה בָּבֶל צִבִּי מִמְּלָכוֹת תִּפְאָרֶת גִּאוֹן כְּשָׂדִים כְּמַהֲפַכַת אֱלֹהִים אֶת־סֹדָם וְאֶת־עֲמֻרָהּ:

13:19 וְתִהְיֶה בָּבֶל דְּהָת מְלָקְדָמִין חֲדוֹת מְלָכוֹן תִּשְׁבַּחַת רַבּוֹת כְּסָדָאִי כְּהִפִּיכַתָּא דְּהַפֵּךְ יְיָ יֵת סֹדָם וְיֵת עֲמֻרָהּ:

13:19 And Babylon, the beauty of kingdoms, the glory of the Chaldeans' pride, Will be as when God overthrew Sodom and Gomorrah.

13:20 לֹא־תִשָּׁב לָנֶצַח וְלֹא תִשְׁכֵּן עַד־דְּדוֹר וְדוֹר וְלֹא־יִהְיֶה שֵׁם עַרְבֵי וְרַעִים לֹא־יִרְבְּצוּ שָׁם:

13:20 לֹא תִתִּיב תִּתִּיב לְעָלָם וְלֹא תִשְׁרִי עַד דְּר וְדָר וְלֹא יִפְרוּס תַּמָּן עַרְבֵי מִשְׁכְּנֵיהּ וְרַעִיָּין לֹא יִשְׁרוּן תַּמָּן:

13:20 It will never be inhabited or lived in from generation to generation; Nor will the Arab pitch *his* tent there, Nor will shepherds make *their flocks* lie down there.

13:21 וּרְבֻצוּ־שָׁם צִיִּים וּמְלָאוּ בְּתִיהֶם אֲחִים וְשָׁכְנוּ שָׁם בָּנוֹת יַעֲנָה וּשְׁעִירִים:

יִרְקְדוּ-שָׁם:

13:21 וְיִשְׁרֹן תָּמֶן תָּמֶן וְיִתְמָלוּן בְּתִיהֶון אוֹחִין וְיִשְׁרִין תָּמֶן בְּנֵת נַעֲמָן וְשִׁידִין

יִחְיִיכֹן תָּמֶן:

13:21 But desert creatures will lie down there, And their houses will be full of owls; Ostriches also will live there, and shaggy goats will frolic there.

13:22 וְעֵנָה אֵיִם בְּאַלְמוֹנוֹתָיו וְתַנִּים בְּתִיכְלֵי עֵגֶגְגָּה וְקָרוֹב לָבוֹא עֵתָּה וַיָּמִיָּה לֹא

יִמָּשְׁכוּ:

13:22 וַיִּנְצְפוּן חֲתוּלִין בְּבִירֵנִתָּהוֹן וַיִּרְוּרִין בְּבֵית מִשְׁרֵי תַפְנוּקִיָּהוֹן וְקָרִיב לְמִיתִי

עֵידֶן תִּבְרָה דָּבָל וַיּוֹמָהָ לֹא יִתְרַחֲקוֹן:

13:22 Hyenas will howl in their fortified towers And jackals in their luxurious palaces. Her *fateful* time also will soon come And her days will not be prolonged.

14:1 כִּי יִרְחֵם יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב וּבָחַר עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחָם עַל־אֲדָמָתָם וְנָלוּהָ

הַגֵּר עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל־בֵּית יַעֲקֹב:

14:1 אֲרֵי יִרְחֵם יְיָ עַל בֵּית יַעֲקֹב וְיִתְרַעֲי עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וְיִשְׁרִינוֹן עַל אֲרַעְהוֹן

וְיִתְסַפְּוֹן גִּיּוּרֵין עֲלֵיהֶון וְיִסְתַּמְכוּן עַל בֵּית יַעֲקֹב:

14:1 When the LORD will have compassion on Jacob and again choose Israel, and settle them in their own land, then strangers will join them and attach themselves to the house of Jacob.

14:2 וְלָקְחוּם עַמִּים וְהִבִּיאוּם אֶל־מְקוֹמָם וְהִתְנַחֲלוּם בֵּית־יִשְׂרָאֵל עַל אֲדָמָתָם

יְהוָה לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְהָיוּ שִׁבְיִים לְשִׁבְיָהֶם וְרָדוּ בְּנִגְשֵׁיהֶם: ס

14:2 וַיִּדְבְּרוּנוֹן עַמֻּמִּין וַיּוֹבְלוּנוֹן לְאַתְרֵהוֹן וַיַּחֲסִינוּנוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל אֲרַע

שְׁכִינָתָא דִּיּוֹ לַעֲבָדִין וּלְאַמְהָן וַיְהוֹן שִׁבְן לְשִׁבְיָהוֹן וַיַּפְלְחוּן בְּמִשְׁעַבְדֵיהֶון:

14:2 The peoples will take them along and bring them to their place, and the house of Israel will possess them as an inheritance in the land of the LORD as male servants and female servants; and they will take their captors captive and will rule over their oppressors.

14:3 וְהָיָה בַּיּוֹם הַזֶּה יְהוָה לְךָ מַעֲצָבָהּ וּמִרְגֹּזָהּ וּמִן־הָעֲבָדָה הִקְשָׁה אֲשֶׁר

עָבַדְתָּךְ:

14:3 וַיְהִי בַּיּוֹמָא דִּינִיחַ יְיָ לְךָ מַצְעָרְךָ וּמִמְרוֹתְךָ וּמִן פּוֹלְחָנָא קִשְׁיָא דְאַתְפְּלַח

דִּי אַתְפְּלַח בְּךָ:

14:3 And it will be in the day when the LORD gives you rest from your pain and turmoil and harsh service in which you have been enslaved,

14:4 וְנִשְׁאַתַּת הַמֶּשֶׁל הַזֶּה עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל וְאַמְרַתְּ אִידָּ שָׁבַת נָגַשׁ שְׁבַתָּה מִדְּהָבָה:

14:4 וְתִישׁוּל מִתְּלָא הָדִין עַל מַלְכָּא דְּבָבֶל וְתִימַר אִיכְדִין בְּטִילַת מְרוֹת

מִשְׁעַבְדָּנָא סָף תִּקּוֹף חֲיִיבָא:

14:4 that you will take up this taunt against the king of Babylon, and say, "How the oppressor has ceased, And how fury has ceased!

14:5 שֶׁבֶר יְהוָה מִטָּה רָשָׁעִים שִׁבְט מַשְׁלִים:

14:5 תִּבְרַח יְיָ תִּקּוֹף רָשִׁיעִין שְׁלֹטֵן חֲיִיבִין:

14:5 "The LORD has broken the staff of the wicked, The scepter of rulers

14:6 מִכָּה עַמִּים בְּעִבְרָה מִכָּה בְּלָתִי סָרָה רָדָה בְּאַף גּוֹיִם מִרְדָּף בְּלִי חֶשֶׁד:

14:6 דְּהָוָה מַחִי עַמֻּמִּין בְּתִקּוֹף מַחֵן דִּי לֹא פָסְקֹן מִפְּלַח בְּתִקּוֹף עַמֻּמִּין מִפְּלַח

וְלֹא מִנַּע:

14:6 Which used to strike the peoples in fury with unceasing strokes, Which subdued the nations in anger with unrestrained persecution.

14:7 נָחָה שָׁקֵטָה כָּל־הָאָרֶץ פָּצְחוּ רִנָּה:

14:7 נָחַת שְׂדוּכַת כָּל אֶרֶץ יָבֵעוּ תוֹשִׁבָּהָ:

14:7 "The whole earth is at rest *and* is quiet; They break forth into shouts of joy.

14:8 גַּם־בְּרוֹשִׁים שִׂמְחוּ לָךְ אֲרָזֵי לְבָנוֹן מֵאֵז שָׁכְבַת לֹא־יַעֲלֶה הַפֶּרֶת עָלֵינוּ:

14:8 אֵף שְׁלֹטוֹנֵי חֲדָיו עָלְךָ עֲתִירִי נִכְסֵי־אֲמֹרִין מַעֲדִין דְּשִׁיבְתָּא דִּי

שְׁכִיבְתָּא לֹא סָלִיק מִחֲבַלָּא עָלֵנָּא:

14:8 "Even the cypress trees rejoice over you, *and* the cedars of Lebanon, *saying*, 'Since you were laid low, no *tree* cutter comes up against us.'

14:9 שְׁאוֹל מִתַּחַת רִנָּה לָךְ לִקְרֹאת בּוֹאֵךְ עוֹרֵר לָךְ רִפְאִים כָּל־עַתְוֵדֵי אָרֶץ

הַקִּים מִכְסָּאוֹתָם כָּל מַלְכֵי גוֹיִם:

14:9 שְׁאוֹל מִלְרַע זַעַת לָךְ לִקְדָּמוֹת מִיתָךְ אַעֲרַת לָךְ גִּבְרִין כָּל עֲתִירִי נִכְסֵי־

אֲקִימוּ מִכְרִסוֹתֵהוּן כָּל מַלְכֵי עַמְּמִינָא:

14:9 "Sheol from beneath is excited over you to meet you when you come; It arouses for you the spirits of the dead, all the leaders of the earth; It raises all the kings of the nations from their thrones.

14:10 כָּלֵם יַעֲנוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיךָ גַּם־אַתָּה חֲלִית כְּמוֹנוּ אֵלֵינוּ נִמְשָׁלָתָ:

14:10 כּוֹלְהוֹן יְתִיבוֹן יְתִיבוֹן וַיִּמְרוּן לָךְ אֵף אַתָּה מִרַעְתָּא כּוֹתַנָּא לָנָא דְּמִיתָא:

14:10 "They will all respond and say to you, 'Even you have been made weak as we, You have become like us.'

14:11 הוֹרֵד שְׁאוֹל גֹּאֲוֶנְךָ הַמֵּית נִבְלֶיךָ תַּחְתִּיךָ יֵצַע רָמָה וּמִכְסִּיךָ תוֹלַעָה:

14:11 אִיתַחַת לְשֹׁאֹל יִקְרָךְ תִּשְׁבַּחַת זְמָרְךָ תַּחֲוֹתְךָ יִשּׁוּן רִימָא וְעִיל מִינְךָ

רַחֲשָׂא:

14:11 "Your pomp *and* the music of your harps Have been brought down to Sheol; Maggots are spread out *as your bed* beneath you And worms are your covering.'

14:12 אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם הֵילֵל בֶּן־שָׁחַר נִגְדַעְתָּ לְאָרֶץ חוֹלֵשׁ עַל־גּוֹיִם:

14:12 אֵיכָדִין אַתְרַכִּינְתָּא מִן רוּמָא דְּהוּיָתָא זִיּוֹתָן בְּגוּ בְּנֵי אַנְשָׂא כְּכּוֹכְבֵי

כְּכּוֹכֵב נִגְהָא נִגְהָא בֵּין כּוֹכְבֵי־אֶתְרִישְׁתָּא לְאֶרֶץ דְּהוּיָתָא קָטִיל קָטוֹל

בְּעַמְּמִינָא:

14:12 "How you have fallen from heaven, O star of the morning, son of the dawn! You have been cut down to the earth, You who have weakened the nations!

14:13 וְאַתָּה אָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה מִמֶּעַל לְכּוֹכְבֵי־אֵל אֲרִים כְּסֵאִי

וְאֶשֶׁב בְּהֶרֶם־מוֹעֵד בִּירְפְתִי צָפוֹן:

14:13 וְאַתָּה אָמַרְתָּ בְּלִיבְךָ לְרוּמָא אֶסֶק עֵיל מִן עַמִּיה דְּאַלְהָא אֲשׁוּי כּוֹרְסֵי

מַלְכוּתִי וְאַתִּיב בְּטוֹר זְמַן בְּסִיפֵי צִיפּוֹנָא:

14:13 "But you said in your heart, 'I will ascend to heaven; I will raise my throne above the stars of God, And I will sit on the mount of assembly In the recesses of the north.'

14:14 אֶעֱלֶה עַל־בְּמַתִּי עַב אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן:

14:14 אֶסֶק עֵילוּי כָּל עַמָּא אִיהִי עַלְאִי מְכוֹלְהוֹן:

14:14 'I will ascend above the heights of the clouds; I will make myself like the Most High.'

14:15 אֵף אֶל־שְׁאוֹל תוֹרֵד אֶל־יְרִפְתִּי־בוֹר:

14:15 בָּרֵם לְשֹׁאֹל תִּיתַחַת לְסִיפֵי גּוֹב בֵּית־אֲבָדָנָא:

14:15 "Nevertheless you will be thrust down to Sheol, To the recesses of the pit.

14:16 רֵאִיךָ אֵלֶיךָ יִשְׁגִּיחוּ אֵלֶיךָ יִתְבּוֹנְנוּ הִזֵּה הָאִישׁ מִרְגִּזֵּי הָאָרֶץ מִרְעִישׁ

מִמְלָכוֹת:

14:16 חָזַק עָלֶיךָ יְדִיקוֹן כִּךָ יִסְתַּכְּלוּן יִימְרוּן הָדִין גּוֹבֵרָא אֲזִיעַ אֶרְעָא אֲצִדִי
מַלְכוּתָא:

14:16 "Those who see you will gaze at you, They will ponder over you, saying, 'Is this the man who made the earth tremble, Who shook kingdoms,

14:17 שֵׁם תִּבְלַל כַּמְדְּבָר וְעָרָיו הָרָס אֲסִירָיו לֹא־פָתַח בֵּיתָה:

14:17 שְׂוִי תִבֵּל כַּמְדְּבָרָא וְקִירוּוְהִי פִגְרָא לֹא־אֲסִירוּוְהִי לֹא פָתַח תִּרְעָא:

14:17 Who made the world like a wilderness And overthrew its cities, Who did not allow his prisoners to go home?"

14:18 כָּל־מַלְכֵי גוֹיִם כָּלָם שָׁכְבוּ בְּכָבוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ:

14:18 כָּל מַלְכֵי עַמֻּמְיָא כּוֹלְהוֹן שָׁכְבוּן בִּיקָר גִּבְר בְּבֵית עַלְמִיָּה:

14:18 "All the kings of the nations lie in glory, Each in his own tomb.

14:19 וְאַתָּה הִשְׁלַכְתָּ מִקְבְּרֶךָ פִּנְצָר נִתְעָב לְבוֹשׁ הָרָגִים מְטַעְנֵי חָרֵב יוֹרְדִי

אֶל־אֲבִנֵי־בֹר כַּפְּנֵר מוֹבָס:

14:19 וְאַתָּה אֲתִרְכִּינְתָּא מִקְבְּרֶךָ כִּיחַט טְמִיר חֲפִי קְטִילִין מְטַעְנֵי חָרֵב נִחְתִי

לְגֹב בֵּית אֲבָדְנָא כַּפְּנֵר מְדַשֵּׁשׁ:

14:19 "But you have been cast out of your tomb Like a rejected branch, Clothed with the slain who are pierced with a sword, Who go down to the stones of the pit Like a trampled corpse.

14:20 לֹא־תִתְּחַד אִתָּם בְּקְבוּרָה כִּי־אֶרְצֶךָ שַׁחַת עִמָּךְ הָרַגְתָּ לֹא־יִקְרָא לְעוֹלָם

זֶרַע מְרַעִים:

14:20 לֹא תִהְיֶה כְּחַד מִיְּנֵהוֹן בְּקְבוּרָא אֲרִי אֶרְעֶךָ חֲבִילְתָּא עִמָּךְ קְטִילְתָּא לֹא

יִתְקִיִּים לְעָלָם זֶרַע מִבְּאֲשִׁין:

14:20 "You will not be united with them in burial, Because you have ruined your country, You have slain your people. May the offspring of evildoers not be mentioned forever.

14:21 הַכִּינוּ לְבָנָיו מִטְבַּח בַּעֲנוֹן אֲבוֹתָם בְּלִי־קָמוֹ וִירֵשׁוּ אֶרֶץ וּמִלֹּאֹ פִנְי־תִבֵּל

עָרִים:

14:21 אֲתַקְינוּ לְבִנְיֵהוֹן קְטוֹל בְּחוּבֵי אֲבָהֻתְהוֹן דְּלִמָּא יְקוּמוּן וַיַּחֲסִנוּן אֶרְעָא

וַיִּמְלוּן אִפִּי תִבֵּל בְּעָלֵי דְבָב:

14:21 "Prepare for his sons a place of slaughter Because of the iniquity of their fathers. They must not arise and take possession of the earth And fill the face of the world with cities."

14:22 וְקָמְתִי עֲלֵיהֶם נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת וְהִכֵּיתִי לְבָבָל שֵׁם וּשְׂאֵר וְנִין וְנָכֵד

נְאֻם־יְהוָה:

14:22 וְאַתְּגְלִי לְאַתְפָּרְעָא מִנְהוֹן אֲמַר יוֹי צְבָאוֹת וְאַשִׁיּוּצִי לְבָבָל שׁוּם וּשְׂאֵר

וְיֵבֶר וְיֵבֶר בֵּר אֲמַר יוֹי:

14:22 "I will rise up against them," declares the LORD of hosts, "and will cut off from Babylon name and survivors, offspring and posterity," declares the LORD.

14:23 וְשִׁמְתִּיהָ לְמוֹרֶשׁ קַפְדִּי וְאֲגַמִּי־מַיִם וְטֹאטְאִתִּיהָ בְּמִטְאָטָא הַשְׁמַד נָאִם יְהוָה

צְבָאוֹת: פ

14:23 וְאַשְׁוִינָה לִירוּתַת קוֹפְדִין בֵּית צָדוֹ בִּיצִין בִּישִׁין דְּמִיִּין וְאַתְּמַמְנָה כְּמָא

דְּמַתְּמִין בְּמִבְּינָא וְאַתְּבְּינָה לְשִׁיּוּצָאָה אֲמַר יוֹי צְבָאוֹת:

14:23 "I will also make it a possession for the hedgehog and swamps of water, and I will sweep it with the broom of destruction," declares the LORD of hosts.

14:24 נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר אִם־לֹא כְּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי כֵן הִיְתָה וְכֹאֲשֶׁר יַעֲצָתִי

הִיא תִּקּוּם:

14:24 קִיּוּם יְיָ צְבָאוֹת לְמִימְרֵי אִם לֹא כָמָא דְחֻשְׁבִּית כִּין תְּהִי וּכְמָא דִּיעֲצִית

הִיא תִּקּוּם:

14:24 The LORD of hosts has sworn saying, "Surely, just as I have intended so it has happened, and just as I have planned so it will stand,

14:25 לְשֹׁבֵר אַשּׁוּר בְּאַרְצִי וְעַל־הָרֵי אַבּוּסָנּוּ וְסָר מֵעֲלֵיהֶם עָלּוּ וְסָבְלוּ מֵעַל שְׁכֻמוֹ יָסוּר:

14:25 לְמַתְּבֵר אֶתְּוֹרָאָה בְּאַרְעִי וְעַל טוֹרֵי עַמִּי אֲדוֹשְׁשִׁינִיה וְתַעֲדֵי מִנְהוֹן מְרוֹתֶיהָ וְנִירֶיהָ מֵעַל צוּרֶיהָ וְתִפְסִיק:

14:25 to break Assyria in My land, and I will trample him on My mountains. Then his yoke will be removed from them and his burden removed from their shoulder.

14:26 זֹאת הָעֲצָה הַיְעוּצָה עַל־כָּל־הָאָרֶץ וְזֹאת הַיָּד הַנְּטוּיָה עַל־כָּל־הַגּוֹיִם:

14:26 דִּין מַלְכָּא דְמַלְיָךְ עַל כָּל אַרְעָא וְדָא גְבוּרְתָּא דְמַרְמָמָא דִּי מַרְמָמָא דְשָׁלִיט עַל כָּל מַלְכוּתָא:

14:26 "This is the plan devised against the whole earth; and this is the hand that is stretched out against all the nations.

14:27 כִּי־יִהְיֶה צְבָאוֹת יַעֲזֹב וְיִפֹּר וַיִּדּוּ הַנְּטוּיָה וּמִי יִשִּׁיבָנָהּ: פ

14:27 אֲרִי יְיָ צְבָאוֹת מֶלֶךְ וּמִן יַעֲדֵי וּגְבוּרְתֶּיהָ מַרְמָמָא וְלִית דִּיתִיבִינָהּ:

14:27 "For the LORD of hosts has planned, and who can frustrate it? And as for His stretched-out hand, who can turn it back?"

14:28 בְּשָׁנַת־מוֹת הַמֶּלֶךְ אַחָז הָיָה הַמֶּשֶׁא הַזֶּה:

14:28 בְּשָׁתָא דְּמִית מַלְכָּא אַחָז הָוָה מִטַּל גְּבוּאָתָא הָדָא:

14:28 In the year that King Ahaz died this oracle came:

14:29 אֶל־תִּשְׂמַחִי פִּלֶּשֶׁת כֹּלֶךְ כִּי נִשְׁבֵּר שִׁבְט מִכָּךְ כִּי־מִשְׁרָשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צָפַע וּפְרִי שָׁרָף מְעוֹפֵף:

14:29 לֹא תַחֲדוֹן פִּלְשְׁתַּי כּוֹלְכוֹן אֲרִי אֵיתְּבֵר שְׁלוֹטֵן דְּהָוָה מִפִּלַּח

בְּכוֹן אֲרִי מִבְּנֵי בְנוֹהֵי דִישִׁי יִפּוֹק מְשִׁיחָא וְיִהוֹן עוֹבְדוּהִי בְכוֹן כַּחֲוֵי מִפְּרִית:

14:29 "Do not rejoice, O Philistia, all of you, Because the rod that struck you is broken; For from the serpent's root a viper will come out, And its fruit will be a flying serpent.

14:30 וְרַעוּ בְּכוֹרֵי דָלִים וְאֲבִיוֹנִים לִבְטַח יִרְבְּצוּ וְהַמָּתִי בְּרַעַב שָׁרֵשׁ וּשְׂאֲרֵיתָךְ יִהְיֶה:

14:30 וְיִתְּפִרְנִסּוֹן חֲשִׁיכֵי עָמָא וְעִנּוּתְנָא בְּיוֹמוֹהִי לְרַחֲצֵן יִשְׂרוּן וַיִּמִּית בְּכַפְנָא בְּנֶךְ וּשְׂאֵר עַמִּיךְ יִקְטִיל:

14:30 "Those who are most helpless will eat, And the needy will lie down in security; I will destroy your root with famine, And it will kill off your survivors.

14:31 הִלִּילִי שַׁעַר זַעֲקֵי־עִיר נָמוּג פִּלֶּשֶׁת כֹּלֶךְ כִּי מִצָּפוֹן עָשָׂן בָּא וְאֵין בּוֹדֵד בְּמוֹעֲדָיו:

14:31 אִילִּילִי עַל תַּרְעַךְ צֹחִי עַל קֶרוֹךְ אֵיתְּבֵרְתוֹן פִּלְשְׁתַּי כּוֹלְכוֹן אֲרִי מִצִּיפּוֹנָא פּוֹרַעְנָא פּוֹרַעְנָא אֲתִי וְלִית דְּמֵאחַר בְּמִזְמָנוֹהִי בְּזִמְנוֹהִי:

14:31 "Wail, O gate; cry, O city; Melt away, O Philistia, all of you; For smoke comes from the north, And there is no straggler in his ranks.

14:32 וּמִהָיְעֵנָה מִלֹּא־כִי־גֹי כִּי יִהְיֶה יִסֹּד צִיּוֹן וּבָהּ יַחֲסוּ עַנְיֵי עַמּוֹ: ס

14:32 וּמָא יִבְסְרוֹן אֲזִגְדִּי עַמְּמִיָּא אֲרִי יְיָ שְׁכַלְלָה שְׁכַלִּיל לְצִיּוֹן צִיּוֹן וּבָהּ

יתרחצון ויחרון חשיכי עמא עמיה:

14:32 "How then will one answer the messengers of the nation? That the LORD has founded Zion, And the afflicted of His people will seek refuge in it."

15:1 מִשָּׂא מוֹאֵב כִּי בַלִּיל שָׁדַד עַר מוֹאֵב נִדְמָה כִּי בַלִּיל שָׁדַד קִיר-מוֹאֵב
נִדְמָה:

15:1 מִטַּל כֶּסֶף דִּלְוֹט לְאַשְׁקָאָה יֵת מוֹאֵב אֲרִי בַלִּילִיָּא אֶתְבְּזִיזַת לְחֵיית מוֹאֵב
וְאִינוֹן דְּמִיכִין וּבַלִּילִיָּא אֶתְכַבִּישׁ אֶתְכַבִּישׁת כֶּרְכָּא דְּמוֹאֵב וְאִינוֹן רְדִימִין:

15:1 The oracle concerning Moab. Surely in a night Ar of Moab is devastated *and* ruined; Surely in a night Kir of Moab is devastated *and* ruined.

15:2 עָלָה הַבֵּית וְדִיבֹן הַבְּמוֹת לִבְכִי עַל-נְבוֹ וְעַל מִידְבָּא מוֹאֵב יִלְיֵל
בְּכָל-רֵאשִׁיו קָרְחָה כָּל-זָקֵן גְּרוּעָה:

15:2 סָקוּ סִלְקִיו לְבִתְיָא דְּדִיבֹן לְבִמְתָּא לְמַבְכִּי עַל נְבוֹ וְעַל מִידְבָּא מוֹאֵבֵי
מִלְלִין בְּכָל רִישֵׁיהוֹן מָרַט כָּל וּבְכָל דָּקֵן גִּילוּחַ:

15:2 They have gone up to the temple and to Dibon, *even* to the high places to weep. Moab wails over Nebo and Medeba; Everyone's head is bald *and* every beard is cut off.

15:3 בְּחֻצֹתָיו חָגְרוּ שָׁק עַל גִּנּוֹתֶיהָ וּבְרַחֲבֶיהָ כָּלָה יִלְיֵל יָרֵד בְּבִכּוֹ:

15:3 בְּשׁוּקֵיהוֹן יִיסְרוּן שָׁקִין עַל אִיגְרִיהוֹן וּבְרַחֲבֵיהוֹן כָּלְהוֹן מִלְלִין מְצוּחִין
וּבְכֵן:

15:3 In their streets they have girded themselves with sackcloth; On their housetops and in their squares Everyone is wailing, dissolved in tears.

15:4 וַתִּזְעַק חֶשְׁבוֹן וְאַלְעֵלָה עַד-יַהֲזֵן נִשְׁמָע קוֹלָם עַל-פֶּן חֲלָצֵי מוֹאֵב יִרְעוּ
נַפְשׁוֹ יִרְעָה לוֹ:

15:4 וּצְוָחוֹ יִתְּבִי חֶשְׁבוֹן וְאַלְעֵלָה וְאַלְעֵלָה עַד יַהֲזֵן אֲשַׁתְּמַע קָלְהוֹן עַל כֵּין
מִזְרֵי מוֹאֵב מְצוּחִין עַל נַפְשֵׁהוֹן מִלְלִין:

15:4 Heshbon and Elealeh also cry out, Their voice is heard all the way to Jahaz; Therefore the armed men of Moab cry aloud; His soul trembles within him.

15:5 לִבִּי לְמוֹאֵב יִזְעַק בְּרִיחָה עַד-צֹעַר עֲגֻלַּת שְׁלִישִׁיָּה כִּי מַעֲלָה הַלּוּחִית
בְּבִכּוֹ יַעֲלֶה-בּוֹ כִּי דֶרֶךְ חוֹרֹנַיִם זַעֲקַת-שֹׁבֵר יַעֲעֵרוּ:

15:5 בְּלִיבְהוֹן מוֹאֵבֵי יִימְרוּן לְמַעַרְק עַד צֹעַר עֲגֻלַּת תַּלְתּוֹם רַבְתָּא אֲרִי
מְסִיקִית מְסוּקִית לֹחִית כִּיד בְּכֵן יִסְקוֹן בֵּיהָ אֲרִי בְּמַחֲוִית חוֹרוֹנַיִם צוּחַת
תְּבִירִי קָרֵב יִבְסְרוּן:

15:5 My heart cries out for Moab; His fugitives are as far as Zoar *and* Eglath-shelishiyah, For they go up the ascent of Luhith weeping; Surely on the road to Horonaim they raise a cry of distress over *their* ruin.

15:6 כִּי-מִי נִמְרִים מְשֻׁמּוֹת יִהְיוּ כִּי-יִבֹּשׁ חֲצִיר כָּלָה דָּשָׂא יִרְק לֹא הָיָה:

15:6 אֲרִי מִי נִמְרִים לָצְדוֹ יִהְיוּ אֲרִי יִבֹּשׁ עֶסְבָּא סָף דְּתֹאָה יָרוֹק לֹא הָוָה:

15:6 For the waters of Nimrim are desolate. Surely the grass is withered, the tender grass died out, There is no green thing.

15:7 עַל-פֶּן יִתְרָה עָשָׂה וּפְקַדְתָּם עַל נַחַל הָעֲרָבִים יִשְׁאוּם:

15:7 עַל כֵּין שָׂאָר נִכְסֵיהוֹן דָּקְנוּ יִתְבְּזִזוּן וּתְחוּמָהוֹן עַל יִמָּא מַעַרְבָּאָה יִתְנַסִּיב
מִינְהוֹן:

15:7 Therefore the abundance *which* they have acquired and stored up They carry off over the brook of Arabim.

15:8 כִּי-הִקִּיפָה הַזַּעֲקָה אֶת-גְּבוּל מוֹאֵב עַד-אֲגֻלִּים יִלְלָתָהּ וּבְאֵר אֵילִים יִלְלָתָהּ:

15:8 אֲרִי אֶקִּיפַת צוּחַתָּא יֵת תְּחוּם מוֹאֵב עַד אֲגֻלִּים מִלְלִין וּבְאֵר אֵילִים

מצותחין:

15:8 For the cry of distress has gone around the territory of Moab, Its wail *goes* as far as Eglaim and its wailing even to Beer-elim.

15:9 כִּי מִי דִימוֹן מָלְאוּ דָם כִּי־אִשִּׁית עַל־דִּימוֹן נוֹסְפוֹת לַפְּלִיטָה מוֹאֵב אֲרִיָּה וְלִשְׁאֲרֵית אֲדָמָה:

15:9 אֲרִי מִי דִימוֹן אֶת־מְלִיאוֹ דָם קָטִילִין אֲרִי אֲמִנִי עַל דִּימוֹן כְּנִישֵׁת מִשְׁרִיין לְשִׁיזְבַת מוֹאֵב מִלֶּךְ בְּמִשְׁרִיתֶיהָ יִסַּק לְמִבַּי שְׂאֲרָא דְאַרְעֵהוּן:

15:9 For the waters of Dimon are full of blood; Surely I will bring added *woes* upon Dimon, A lion upon the fugitives of Moab and upon the remnant of the land.

16:1 שְׁלַחוּ־כֹר מִשְׁל־אֶרֶץ מַסְלַע מִדְּבָרָה אֶל־הָר בֶּת־צִיּוֹן:

16:1 יְהוֹן מִסְקִי מָסִין לְמִשִּׁיחָא דִּישְׂרָאֵל דְתִקְיָה עַל דִּהְיָה דִּהוּו כְּמִדְּבָרָא טוֹר כְּנִשְׁתָּא דְצִיּוֹן:

16:1 Send the *tribute* lamb to the ruler of the land, From Sela by way of the wilderness to the mountain of the daughter of Zion.

16:2 וְהָיָה כְּעוֹף־נֹדֶד קֵן מִשְׁלַח תְּהִינָה בְּנוֹת מוֹאֵב מִעֲבָרָת לְאַרְנוֹן:

16:2 וְהָיָה כְּעוֹפָא דְאַפְרָחוּהִי מְקִינִיהָ וְאִיטְלִטֵּל יִתְפַּקֵּן יְהוֹן בְּנֵת מוֹאֵב מְגוֹזִין מְגִיזִין לְהוֹן לְהֵן לְאַרְנוֹן:

16:2 Then, like fleeing birds *or* scattered nestlings, The daughters of Moab will be at the fords of the Arnon.

16:3 (הַבִּיאוּ) [הַבִּיאוּ] עֲצָה עֲשׂוּ פְּלִילָה שִׁיתִּי כְּלִיל צֶלֶךְ בְּתוֹךְ צֹהָרִים סִתְרִי נִדְחִים נֹדֶד אֶל־תִּגְלִי:

16:3 אֶת־מְלִיכִי מִיֶּלֶךְ עֲבִידִי עֵיצָא שׁוֹא כְּלִילָא טוֹלִיךְ כִּימָמָא בְּגוֹ טִיהָרָא טַמְרִי מְטִלְטִילָא וּמִבְּרִיא לֹא תִקְרִבִּין:

16:3 "Give *us* advice, make a decision; Cast your shadow like night at high noon; Hide the outcasts, do not betray the fugitive.

16:4 יִגְוְרוּ בְךָ נִדְחֵי מוֹאֵב הַיִּי־סֹתֵר לָמוּ מִפְּנֵי שׁוֹדֵד כִּי־אֶפֶס הַמָּוֶן כָּלָה שָׂדֶה תָּמוּ רִמָּס מִן־הָאָרֶץ:

16:4 יִתְתַּבּוֹן בִּיד מְטִלְטִילָא מַלְכוּת מוֹאֵב הַיִּי סֹתְרָא לְהוֹן מִן קָדָם בְּזוּזִין אֲרִי סָף מַעִיקָא אֲשִׁתִּיצִי בְּזָא סָפוּ כָּל דִּהוּו דִּישִׁין אֲרַעָא:

16:4 "Let the outcasts of Moab stay with you; Be a hiding place to them from the destroyer." For the extortioner has come to an end, destruction has ceased, Oppressors have completely *disappeared* from the land.

16:5 וְהוֹכֵן בְּחֶסֶד כֶּסֶף וַיֵּשֶׁב עָלָיו בְּאֵמֶת בְּאֵהֶל דָּוִד שֹׁפֵט וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט וּמִהָר צֶדֶק:

16:5 בְּכֵין מִשִּׁיחָא דִּישְׂרָאֵל יִתְקַן בְּטוֹב כּוֹרְסוּהִי וַיִּתִּיב עָלוּהִי בְקִשׁוּט בְּקִרְתָּא דְדָוִיד דִּין וְתַבַּע דִּין וְעָבִיד קִשׁוּט:

16:5 A throne will even be established in lovingkindness, And a judge will sit on it in faithfulness in the tent of David; Moreover, he will seek justice And be prompt in righteousness.

16:6 שְׁמַעְנוּ גְּאוֹן־מוֹאֵב גֵּא מְאֹד גְּאוֹתוֹ וּגְאוֹנוֹ וְעִבְרָתוֹ לֹא־כֵן בְּדָיו: ס

16:6 שְׁמַעְנָא רַבְרְבִי מוֹאֵב דְּמִתְנָאן לַחְדָּא יִקְרִיהוֹן וּמִפְּנִיקִהוֹן וּגְיוֹתְנוֹתְהוֹן לְקַבִּיל פּוֹרְעָנוֹתְהוֹן לֹא שְׂוִי לְהוֹן:

16:6 We have heard of the pride of Moab, an excessive pride; *Even* of his arrogance, pride, and fury; His idle boasts are false.

16:7 לָכֵן יִלְלִי מוֹאֵב לְמוֹאֵב כָּלָה יִלְלִי לְאִשִּׁישִׁי קִיר־חֲרָשֶׁת תִּהְיֶה אֶדְ־נִכְאִים:

16:7 בְּכֵין מִיִּלְלִין מוֹאֲבָאִי וּמוֹאֲבָאִי כּוֹלְהוֹן מִצּוֹחִין עַל אָנֶשׁ כְּרֹךְ תּוֹקְפָהוֹן

יִימְרוּן בָּרֶם כְּבִישׁוֹן:

16:7 Therefore Moab will wail; everyone of Moab will wail. You will moan for the raisin cakes of Kir-hareseth As those who are utterly stricken.

16:8 כִּי שָׁדְמוֹת חֶשְׁבּוֹן אִמָּלֵל גִּפֶּן שִׁבְמָה בְּעֵלֵי גוֹיִם הִלְמוּ שְׂרוּקֶיהָ עַד־יַעְזָר נִגְעוּ תַעֲוֵי מִדְּבַר שְׁלַחֹתֶיהָ נִטְשׁוּ עֲבָרוּ יָם:

16:8 אֲרִי אֶתְבַּזִּיזָא מִשְׁרֵית חֶשְׁבּוֹן אֶתְקַטְלָא סִיעַת שִׁבְמָה מַלְכֵי עַמְמֵיָא קִטְלוּ שְׁלֹטוֹנֵיהוֹן עַד יַעְזָר מָטוּ טַעוּ לְמַדְבָּרָא מִשְׁלֹטֲלִיהוֹן גִּזּוּ עֲבָרוּ יָמָא:

16:8 For the fields of Heshbon have withered, the vines of Sibmah *as well*; The lords of the nations have trampled down its choice clusters Which reached as far as Jazer *and* wandered to the deserts; Its tendrils spread themselves out *and* passed over the sea.

16:9 עַל־כֵּן אֲבֹכָה בְּבִכֵּי יַעְזָר גִּפֶּן שִׁבְמָה אֲרִינֶךְ דְּמַעְתֵּי חֶשְׁבּוֹן וְאַלְעָלָה כִּי עַל־קִיצָךְ וְעַל־קִצִּירְךָ הִידָר נָפַל:

16:9 בְּכִין כָּמָא דְּאִיתִיתִי מִשְׁרֵין עַל יַעְזָר כֵּן אִיתִי קִטּוּלִין עַל סִבְמָה אֲרִינֶיךְ אֲרִינֶיךָ דְּמַעְתָּא חֶשְׁבּוֹן וְאַלְעָלָה אֲרִי עַל חֲצָדִיךְ וְעַל קִטְפִיךָ קִטּוּפִיךָ בְּזוּזִין נָפְלוּ:

16:9 Therefore I will weep bitterly for Jazer, for the vine of Sibmah; I will drench you with my tears, O Heshbon and Elealeh; For the shouting over your summer fruits and your harvest has fallen away.

16:10 וְנֶאֱסַף שִׂמְחָה וְגִיל מִן־הַפְּרִמָּל וּבִפְרִמִּים לֹא־יִרְנָן לֹא יִרְעֶעַ יוֹן בִּיקָבִים לֹא־יִדְרֹךְ תִּדְרֹךְ הִידָר הַשְּׂבָתִי:

16:10 וַיִּתְּכֵנִישׁ בֵּיעַ וַיַּחְדּוּא מִן כְּרִמָּלָא וּבִכְרֵמֵיָא לֹא יִדּוּצוֹן וְלֹא יַחֲיוֹן חֲמַר בְּמַעְצְרֵיָא לֹא יַעֲצִרוֹן עֵיצוּרִין עֵיצוּר אֲבִטְלִית:

16:10 Gladness and joy are taken away from the fruitful field; In the vineyards also there will be no cries of joy or jubilant shouting, No treader treads out wine in the presses, *For* I have made the shouting to cease.

16:11 עַל־כֵּן מַעֲי לְמוֹאֵב כַּכְנֹר יִהְיוּ וְקִרְבֵּי לְקִיר חֲרָשׁ:

16:11 עַל כֵּין מַעִיהוֹן דְּמוֹאֲבָאֵי כְּכִנְרָא הָמֵן וְלִיבְהוֹן עַל אָנֶשׁ כְּרֹךְ תּוֹקְפָהוֹן דְּוֹן:

16:11 Therefore my heart intones like a harp for Moab And my inward feelings for Kir-hareseth.

16:12 וְהִיָּה כִּי־נִרְאָה כִּי־נִלְאָה מוֹאֵב עַל־הַבְּמָה וּבָא אֶל־מִקְדָּשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל וְלֹא יִכָּל:

16:12 וַיְהִי אֲרִי יִהְיִי אֲרִי יִלְאִי מוֹאֵב עַל בְּמָתָא וַיִּיעוֹל לְבֵית טַעוֹתֶיהָ לְמַבְעֵי וְלֹא יִכּוֹל:

16:12 So it will come about when Moab presents himself, When he wearies himself upon *his* high place And comes to his sanctuary to pray, That he will not prevail.

16:13 זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מוֹאֵב מֵאָז:

16:13 דִּין פִּתְגָמָא דְּמִלִּיל יוֹי עַל מוֹאֵב מִבְּכִין:

16:13 This is the word which the LORD spoke earlier concerning Moab.

16:14 וְעַתָּה דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בְּשָׁלֹשׁ שָׁנִים כְּשֶׁנִּי שָׂכִיר וְנִקְלָה כְּבוֹד מוֹאֵב בְּכָל הָהָמוֹן הָרֹב וּשְׂאֵר מַעֲט מוֹזֵר לֹא כְּבִיר: ס

16:14 וּכְעַן גִּזַּר מִלִּיל יוֹי לְמִימַר בְּתֹלַת שָׁנִין כְּשֶׁנִּי אֲנִירָא וַיְסוּף יִקְרָהוֹן דְּמוֹאֲבָאֵי בְּכָל הָמוֹן סוּגִיָּא וּשְׂאֵר צִיב חַד כּוּזַעִיר יְסוּף גִּלָּא כָּל יִקְרָהוֹן:

16:14 But now the LORD speaks, saying, "Within three years, as a hired man would count them, the glory of Moab will be degraded along with all *his* great population, and *his* remnant will be very small *and* impotent."

17:1 מִשָּׂא דְּמִשְׁק הִנֵּה דְּמִשְׁק מוֹסֵר מַעִיר וְהִיתָה מַעִי מִפְּלָה:

17:1 מִטַּל כֶּסֶד דָּלוּט לְאַשְׁקָאָה יֵת דַּמְסֵק דַּמְשֵׁק הָא דַּמְסֵק דַּמְשֵׁק מִתְעַדִּיא
מִמְלָכוֹ וְתֵהִי לְכַרְךָ מִחֲמַרָּא מַחֲמַרָּא מַחֲמַרָּא:

17:1 The oracle concerning Damascus. "Behold, Damascus is about to be removed from being a city And will become a fallen ruin.

17:2 עֲזֹבוֹת עָרֵי עֲרַעֲרָא לְעֵדְרִים תִּהְיֶינָה וְרִבְצֻן וְאִין מִחֲרִיד:

17:2 שְׁבִיקֻן קְרוּיָהוֹן וְחֲרָבֻן לְבֵית מִשְׁרֵי עֲדְרִין דָּעֵן יְהוּיִן וְיִשְׂרוּן וְלִית דַּמְנִיד:

17:2 "The cities of Aroer are forsaken; They will be for flocks to lie down in, And there will be no one to frighten them.

17:3 וְנִשְׁבַּת מִבְצָר מֵאֶפְרַיִם וּמִמְלָכָה מִדַּמְשֵׁק וּשְׂאֵר אָרָם כְּכָבוֹד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
יִהְיוּ נֶאֱמָר יְהוָה צְבָאוֹת: ס

17:3 וְיִבְטַל שְׁלֹטֵן מֵאֶפְרַיִם וּמִלְכוֹ מִדַּמְסֵק מִדַּמְשֵׁק וּשְׂאֵר יִחִידָאִין מֵאָרָם
וְיִקְרָהוֹן יִקְרָהוֹן כִּיקָר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוֹן אָמַר יְיָ צְבָאוֹת:

17:3 "The fortified city will disappear from Ephraim, And sovereignty from Damascus And the remnant of Aram; They will be like the glory of the sons of Israel," Declares the LORD of hosts.

17:4 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִדָּל כְּבוֹד יַעֲקֹב וּמִשְׁמֶן בְּשָׂרוֹ יִרְזָה:

17:4 וְיִהְיֶי בְּעֵידָנָא הַהוּא יִמָּאךְ יָקָר יַעֲקֹב וְעוֹתָר יִקְרִיָּה יִגְלִי:

17:4 Now in that day the glory of Jacob will fade, And the fatness of his flesh will become lean.

17:5 וְהָיָה כְּאִסְףָּ קִצִּיר קִמָּה וְזִרְעוֹ שְׂבָלִים יִקְצֹר וְהָיָה כְּמִלְקֹט שְׂבָלִים בְּעֵמֶק
רֶפְאִים:

17:5 וְיִהְיֶי כְּמִכְנֹשׁ חֶצֶד קָמָא וּבִדְרָעִיהּ שׁוֹבְלִין יַחְצֹד וְיִהְיֶי כְּמִלְקִיט שׁוֹבְלִין
בְּמִישַׁר גִּיבְרָא:

17:5 It will be even like the reaper gathering the standing grain, As his arm harvests the ears, Or it will be like one gleaning ears of grain In the valley of Rephaim.

17:6 וְנִשְׂאֲרֻבוּ עוֹלָלֹת כְּנָקָה זֵית שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה גִּרְגָּרִים בְּרֹאשׁ אֲמִיר אַרְבַּעַה
חֲמִשָּׁה בְּסַעֲפֵיהּ פְּרִיָּה נֶאֱמָר־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ס

17:6 וְיִשְׁתַּאֲרֻן בֵּיהּ עוֹלָלֵן כְּבִיעוֹר זֵיתָא תְּרִין תִּלְתָּה גִּרְגָּרִין בְּרִישׁ צִנְפָּא עֲנַפָּא
אַרְבַּעַה חֲמִשָּׁה בְּסוֹכָא מְרָדָא כִּין יִשְׁתַּאֲרֻן יִחִידָאִין צִדִּיקָא בְּגוֹ עֲלָמָא בִּינֵי
מִלְכוּתָא אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל:

17:6 Yet gleanings will be left in it like the shaking of an olive tree, Two or three olives on the topmost bough, Four or five on the branches of a fruitful tree, Declares the LORD, the God of Israel.

17:7 בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁעָה הָאָדָם עַל־עֲשָׂהוּ וְעֵינָיו אֶל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּרְאִינָה:

17:7 בְּעֵידָנָא הַהוּא יִסְתַּמִּיךְ אִנְשָׁא עַל פִּלְחָן עֲבָדִיהּ וְעֵינוֹהִי לְמִימַר עַל מִימַר
קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל יִסְבְּרֻן:

17:7 In that day man will have regard for his Maker And his eyes will look to the Holy One of Israel.

17:8 וְלֹא יִשְׁעָה אֶל־הַמִּזְבְּחוֹת מַעֲשֵׂה יָדָיו וְאֲשֶׁר עָשָׂו אֲצַבְעָתָיו לֹא יִרְאֶה
וְהָאֲשֵׁרִים וְהַחֲמָנִים:

17:8 וְלֹא יִסְתַּמִּיךְ עַל אִינוּרָא אִינוּרָא עוֹבֵד יְדוּהִי וּדְאִתְקִינָא אֲצַבְעָתִיהּ לֹא
יִתְקִיִּים וְאִשִּׁירָא וְחִנְסִנְסִיא:

17:8 He will not have regard for the altars, the work of his hands, Nor will he look to that which his fingers have made, Even the Asherim and incense stands.

17:9 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיוּ עָרֵי מַעֲזוֹ כַּעֲזוֹבֹת הַחֲרָשׁ וְהָאֲמִיר אֲשֶׁר עָזְבוּ מִפְּנֵי בְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְהִיתָה שְׂמָמָה:

17:9 בְּעֵידָנָא הַהוּא יְהוּיִן קְרוּי תּוֹקְפָהוֹן כְּכַרְךָ דְּחֲרוֹב וְאִתְחַמַּר וְאִשְׁתַּבִּיק מִן

קָדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי לְצָדוֹ:

17:9 In that day their strong cities will be like forsaken places in the forest, Or like branches which they abandoned before the sons of Israel; And the land will be a desolation.

17:10 כִּי שָׁכַחְתָּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֶךָ וְצוּר מְעוֹדְךָ לֹא זָכַרְתָּ עַל־כֵּן תַטְעִי נִטְעֵי נַעֲמָנִים וְזִמְרַת זֶר תִּזְרְעֶנּוּ:

17:10 אֲרִי שִׁבְקַת אֱלֹהַ פּוֹרְקָנִיךָ וַדַּחֲלַת תְּקִיפָא דְמִימְרִיָּה בְּסַעְדִּיךָ לֹא אִידְכַּרְתָּ בְּדִיל דָּאת נִצִּיבָא נִצְבָּא בַּחֲרָא וְעוֹבְדִין מְקַלְקְלִין אֲסַנִּית:

17:10 For you have forgotten the God of your salvation And have not remembered the rock of your refuge. Therefore you plant delightful plants And set them with vine slips of a strange god.

17:11 בְּיוֹם נִטְעָךָ תִּשְׁגְּשְׁגִי וּבִבְקָר זֶרְעֶךָ תִּפְרִיחִי גֵר קָצִיר בְּיוֹם נַחֲלָה וּכְאֹב אָנוּשׁ: ס

17:11 בְּאַתֵּר דְּאַתְקַדְשָׁתוֹן לְמַהוּי עִם תְּמָן קְלִילָתוֹן עוֹבְדִיכוֹן וְאַף כֹּד עַלְתוֹן לְאַרְעַ בֵּית שְׂכִינָתִי תְמָן הוּא חֲזִי לְכוֹן לְמַפְלַח שְׁבַקְתוֹן פּוֹלְחָנִי וּפְלַחְתוֹן לְטַעוֹתָא אֲרַחֲיקְתוֹן יוֹם תִּיּוֹבָא עַד דְּמִטָּא דִּי מִטָּא יוֹם תִּבְרַכוֹן בְּכִין הוּא כִּיבְכוֹן לְמַפְחַת נַפְשׁ:

17:11 In the day that you plant *it* you carefully fence *it* in, And in the morning you bring your seed to blossom; *But* the harvest will *be* a heap In a day of sickliness and incurable pain.

17:12 הוּי הַמוֹן עַמִּים רַבִּים כְּהִמּוֹת יַמִּים יַהֲמִיוֹן וְשִׁאוֹן לְאַמִּים כְּשִׁאוֹן מַיִם כְּבִירִים יִשְׁאוּן:

17:12 יֵי הַמוֹן עַמִּמִּין סְגִיָּאִין דְּכִמְהֵמִי יִמָּא הָמָן וְאַתְרִגּוּשְׁת מַלְכוֹן דְּכַאֲתִרְגּוּשְׁת דִּי כַאֲתִרְגּוּשְׁת מִיִּין תְּקִיפִין מִתְרַגְּשִׁין:

17:12 Alas, the uproar of many peoples Who roar like the roaring of the seas, And the rumbling of nations Who rush on like the rumbling of mighty waters!

17:13 לְאַמִּים כְּשִׁאוֹן מַיִם רַבִּים יִשְׁאוּן וְגַעַר בּוֹ וְנָס מִמֶּרְחָק וְרָדַף כְּמִיץ הָרִים לִפְנֵי־רוּחַ וּכְגִלְגָּל לִפְנֵי סוּפָה:

17:13 מַלְכוֹן דְּכַאֲתִרְגּוּשְׁת מַלְכוֹן דִּי כַאֲתִרְגּוּשְׁת מִיִּין סְגִיָּאִין מִתְרַגְּשִׁין וְיִנְזוּף וְיִנְזוּף בֵּיה וְיַעֲרוֹק מִרְחִיק וְיִתְרַדֵּף כְּמוֹץ טוּרָא מִן קָדָם רוּחָא וּכְגִלְגָּלָא קָדָם עַלְעוּלָא:

17:13 The nations rumble on like the rumbling of many waters, But He will rebuke them and they will flee far away, And be chased like chaff in the mountains before the wind, Or like whirling dust before a gale.

17:14 לַעֲת עֶרֶב וְהִנֵּה בִלְהָה בְּטָרָם בִּקְרִי אֵינֵנוּ זֶה חֶלֶק שׁוֹסִינוּ וְגוֹרָל לְבַזִּינוּ: ס

17:14 לַעֲדִין רַמְשָׁא וְהָא כִּיד לֹא הוּא עַד לֹא הוּא צַפְרָא דְּכַלִּיתוּהִי כְּדַלִּיתוּהִי דִּין חוּלָק לְאַנְסָנָא וְעַדֵּב לְבַזָּנָא:

17:14 At evening time, behold, *there is* terror! Before morning they are no more. Such *will be* the portion of those who plunder us And the lot of those who pillage us.

18:1 הוּי אֶרֶץ צִלְצֹל פְּנָפִים אֲשֶׁר מַעֲבֵר לְנַהֲרֵי־כוּשׁ:

18:1 יֵי אֶרֶעָ דְּאַתָּן לֵה בְּסַפִּינָן מְאַרְעַ רַחֲיקָא וְקַלְעִיהוֹן פְּרִיסִין כְּנִשְׂרָא דְּטָאִיס בְּכַנְפוּהִי דְּמַעֲבֵר לְנַהֲרֵי הוּדוּ:

18:1 Alas, oh land of whirring wings Which lies beyond the rivers of Cush,

18:2 תִּשְׁלַח בָּיִם צִירִים וּבְכִלֵּי־גִמָּא עַל־פְּנֵי־מַיִם לְכוּ מִלְּאָכִים קָלִים אֶל־גּוֹי מִמִּשְׁךְ וּמִזֶּרֶט אֶל־עַם נוֹרָא מִן־הוּא וְהִלָּאָה גּוֹי קוֹ־קוֹ וּמִבּוֹסָה אֲשֶׁר־בָּזָאוּ

נְהָרִים אֶרְצוֹ:

18:2 דְּמַשְׁלַח דִּי מַשְׁלַח בִּימָא אֲזַנְדִּין וּבִדְגוּגִין וּבִדְגוּגִין עַל אֲפִי מִיָּא אִיזִילוּ
אֲזַנְדִּין קְלִילִין לֹת עֲמָא אֲנִיסָא וּבִזִּיזָא לֹת עֲמָא דִּיתְקַף מְבָכִין וּלְהִלָּאָה
עֲמָא אֲנִיסָא וּבִזִּיזָא דְּבִזּוּ עֲמָמִיָּא אֶרְעִיהָ:

18:2 Which sends envoys by the sea, Even in papyrus vessels on the surface of the waters. Go, swift messengers, to a nation tall and smooth, To a people feared far and wide, A powerful and oppressive nation Whose land the rivers divide.

18:3 כָּל-יֹשְׁבֵי תְּבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנַשְׂא-נָס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ: ס
18:3 כָּל דִּיתְבִּין בְּתֵבֵל וּדְשֶׁרֶן בְּאַרְעָא כְּמִזְקַף אֶת עַל טוּרִיָּא תַחֲזוּן אֶתָּא
וּכְמִתְקַע שׁוֹפָרָא תִשְׁמְעוּן פּוֹרְקָן:

18:3 All you inhabitants of the world and dwellers on earth, As soon as a standard is raised on the mountains, you will see it, And as soon as the trumpet is blown, you will hear it.

18:4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֵלַי (אֲשַׁקֹּטָהּ) [אֲשַׁקֹּטָהּ] וְאֶבִּיטָהּ בְּמִכּוֹנִי כָּחַם צֶחַ
עַל-אֹר כְּעָב טַל בְּחַם קִצִּיר:
18:4 אֲרִי כִדְנָן אָמַר יוּי לִי אֲנִיחַ לְעַמִּי יִשְׂרָאֵל וְאֲשַׁקִּיט לְהוֹן וְאַתְרַעִי מִמְדוֹר
קִדְשִׁי לְאַטְבָּא לְאוּטְבָא לְהוֹן בְּרַכָּן וְנִחְמָן אִיתִי לְהוֹן בְּפִרְיעַ כְּשִׁחִין פְּצִיחַ עַל
שְׁמֵשׁ כְּעֵנָן טַל בְּשִׁחִין חֶצֶד:

18:4 For thus the LORD has told me, "I will look from My dwelling place quietly Like dazzling heat in the sunshine, Like a cloud of dew in the heat of harvest."

18:5 כִּי-לִפְנֵי קִצִּיר כְּתִס־פָּרַח וּבְסֵר גִּמְלָה יִהְיֶה נֹצֵה וְכִרְתַּת הַזֹּלְזָלִים בְּמִזְמֹרוֹת
וְאַתְּ-הַנְטִישׁוֹת הַסִּיר הַתִּז:

18:5 אֲרִי עַד לֹא דְלָא יִמְטִי זֶמֶן חֲצָדָא אֵילָנָא לְאַפְרָחָא וּבְסֵרָא מִיָּנִיָּה סְמָדָר
וּיְקַטִּיל שְׁלֹטוֹנֵי עֲמָמִיָּא בְּחֶרְבָּא וְיִתַּת תְּקִיפִיָּא תְּקִיפִיהוֹן יַעֲדִי וַיַּעֲבֵר:

18:5 For before the harvest, as soon as the bud blossoms And the flower becomes a ripening grape, Then He will cut off the sprigs with pruning knives And remove and cut away the spreading branches.

18:6 יַעֲזְבוּ יַחְדָּו לַעֲיֵט הָרִים וּלְבִהֶמַת הָאָרֶץ וְקֶץ עָלֵיו הָעֵיט וְכָל-בְּהֵמַת
הָאָרֶץ עָלָיו תִּתְחַרֵּף:

18:6 יִשְׁתַּבְּקוּן כְּחָדָא לְעוֹפָא דְּטוּרִיָּא דִּי בְּטוּרִיָּא וּלְבַעֲיָרָא דְּאַרְעָא בְּקִישָׁא יְהִי
שְׂרִי עֲלוּהִי עַל כָּל עוֹפָא דְּשָׁמִיָּא וְכָל בְּעִירָא דְּאַרְעָא עֲלוּהִי יַעֲבְדוּן סְתוּא:

18:6 They will be left together for mountain birds of prey, And for the beasts of the earth; And the birds of prey will spend the summer feeding on them, And all the beasts of the earth will spend harvest time on them.

18:7 בָּעֵת הַהִיא יִבְלִשִׁי לִיהוָה צְבָאוֹת עִם מִמְשָׁךְ וּמוֹרֵט וּמַעַם נוֹרָא מִן-הוּא
וְהִלָּאָה גּוֹי קוֹ-קָן וּמִבּוֹסָה אֲשֶׁר בְּזָאוּ נְהָרִים אֶרְצוֹ אֶל-מְקוֹם שֵׁם-יְהוָה צְבָאוֹת
הַר-צִיּוֹן: ס

18:7 בְּעִידְנָא הַהוּא יִיתוּנִיָּה בְּתִקְרָבָא לְקָדָם יוּי צְבָאוֹת לְעֲמָא אֲנִיסָא וּבִזִּיזָא
וּלְעֲמָא וּלֹת עֲמָא דִּיתְקַף מְבָכִין וּלְהִלָּאָה עֲמָא אֲנִיסָא וּבִזִּיזָא דְּבִזּוּ עֲמָמִיָּא
אַרְעִיָּה לְאַתְרָא לְאַרְעָא דְּאַתְקָרִי שְׁמָא יוּי צְבָאוֹת דִּי שְׂכִינְתִּיהָ בְּטוּרָא דְּצִיּוֹן:

18:7 At that time a gift of homage will be brought to the LORD of hosts From a people tall and smooth, Even from a people feared far and wide, A powerful and oppressive nation, Whose land the rivers divide-- To the place of the name of the LORD of hosts, *even* Mount Zion.

19:1 מִשָּׂא מִצָּרִים הִנֵּה יְהוָה רֹכֵב עַל-עָב קַל וּבָא מִצָּרִים וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצָּרִים
מִפְּנֵיו וּלְבָב מִצָּרִים יִמָּס בְּקִרְבּוֹ:

19:1 מַטְל כֶּסֶּד דְּלוּט לְאַשְׁקָאָה יֵת מִצָּרִים הָא יוּי מִתְגַּלִּי בְּעֵנָן יִקְרִיָּה
לְאַתְפָּרְעָא מִן מִצְרָאִי מִמִּצְרַיִם וַיִּתְבָּרוּן טְעוֹת מִצְרָאִי מִן קְדְמוּהִי וְלִיבָא

דְּמַצְרָאִי יִתְמָסִי בַּמַּעִיָּהוֹן:

19:1 The oracle concerning Egypt. Behold, the LORD is riding on a swift cloud and is about to come to Egypt; The idols of Egypt will tremble at His presence, And the heart of the Egyptians will melt within them.

19:2 וְסִכְסַכְתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וְנִלְחָמוּ אִישׁ-בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ עִיר בְּעִיר מִמְּלָכָהּ בְּמִמְלָכָהּ:

19:2 וְאֶנְרִי מִצְרָאִי בְּמִצְרָאִי וַיִּנְיֹחוּן קָרֵב גֹּבֵר בְּאֶחָוֵהוּ וּגְבֵר בְּחִבְרִיָּה קָרִי בְּקָרִי מִלְכוֹ בְּמִלְכוֹ:

19:2 "So I will incite Egyptians against Egyptians; And they will each fight against his brother and each against his neighbor, City against city and kingdom against kingdom.

19:3 וְנִבְקָה רוּחַ-מִצְרַיִם בְּקֶרְבּוֹ וַעֲצָתוֹ אֲבִלַע וְדַרְשׁוֹ אֱלֹהֵ-הָאֱלִילִים וְאֱלֹהֵ-הָאֲבוֹת וְאֱלֹהֵ-הַיִּדְּעָנִים:

19:3 וְתִתְמָסִי רוּחָא דְּמִצְרָאִי בַּמַּעִיָּהוֹן וְחִכְמֵיהוֹן אֲסַלְעִים וְיִתְבַּעֲוֹן מִן טַעֲוֹן וּמִן חֲרָשִׁין וּמִן בְּדִין וּמִן זְכוּרוֹ:

19:3 "Then the spirit of the Egyptians will be demoralized within them; And I will confound their strategy, So that they will resort to idols and ghosts of the dead And to mediums and spiritists.

19:4 וְסִפְרָתִי אֶת-מִצְרַיִם בְּיַד אֲדֹנִים קָשָׁה וּמֶלֶךְ עַל יְמֹשְׁלֵ-בָם נֶאֱמַר הָאֲדֹנָן יִהְיֶה צְבָאוֹת:

19:4 וְאִמְסֹר יֵת מִצְרָאִי בְּיַד רִיבּוֹן קָשִׁי וּמֶלֶךְ תִּקְיָא יִשְׁלוּט בְּהוֹן אֲמֹר רַבּוֹן עַלְמָא יוֹי צְבָאוֹת:

19:4 "Moreover, I will deliver the Egyptians into the hand of a cruel master, And a mighty king will rule over them," declares the Lord GOD of hosts.

19:5 וְנִשְׁתַּוּ-מַיִם מֵהַיָּם וְנִהַר יֵחָרֵב וַיִּבָּשׁ:

19:5 וַיִּצְדּוֹן מַיָּא מִיָּמָא וְנִהַרְהוֹן יֵחָרֹב וַיִּבָּשׁ:

19:5 The waters from the sea will dry up, And the river will be parched and dry.

19:6 וְהָאֲזִנִּיחוּ נְהָרוֹת דָּלְלוּ וְחָרְבוּ יַאֲרֵי מִצּוֹר קָנָה וְסוּף קָמְלוּ:

19:6 וַיִּצְדּוֹן נְהָרוֹתָא נְהָרוֹתְהוֹן יִיבָשׁוּן וְיֵחָרְבוּן נְהָרֵיהוֹן עַמִּיקָא קִנִּי וְגוֹמָא לָא יִסְקוֹן:

19:6 The canals will emit a stench, The streams of Egypt will thin out and dry up; The reeds and rushes will rot away.

19:7 עֲרוֹת עַל-יָאוֹר עַל-פִּי יָאוֹר וְכָל מִזְרַע יָאוֹר יִיבָשׁ נָהָף וְאִינָנוּ:

19:7 יִיבָשׁ רֹבִיָּה דְּנִהָרָא וַיְהִי כְּכִיפִיָּה וְכָל בֵּית מִזְרַע נְהָרְהוֹן יִיבָשׁ יֵחָרֹב וְלֹא יִצְמַח יִצְמַח:

19:7 The bulrushes by the Nile, by the edge of the Nile And all the sown fields by the Nile Will become dry, be driven away, and be no more.

19:8 וְאֲנוּ הַדִּיגִים וְאֲבָלוּ כָּל-מִשְׁלִיכֵי בִּיאֹר חֶפְהָ וּפְרָשֵׁי מִכְמֹרֶת עַל-פְּנֵי-מַיִם אֲמָלוּ:

19:8 וַיִּצְדּוֹן צִידֵי גּוֹנִיָּא וַיִּתְאֲבָלוּן כָּל דְּהוּוּ רָמֵן בְּנִהָרָא חֲכָתָא וּפְרָסִי מִצְדָּן עַל אִפִּי מַיָּא יִצְדּוֹן:

19:8 And the fishermen will lament, And all those who cast a line into the Nile will mourn, And those who spread nets on the waters will pine away.

19:9 וּבָשׁוּ עַבְדֵי פִשְׁתִּים שְׂרִיקוֹת וְאֲרָגִים חוּרִי:

19:9 וַיְבַהֲתוּן פְּלָחֵי כִּתְנָא דְּסָרְקִין וּמִתָּחַן מִנִּיהּ מִצְדָּן:

19:9 Moreover, the manufacturers of linen made from combed flax And the weavers of white cloth will be utterly dejected.

19:10 וְהָיוּ שְׁתֵּתֶיהָ מְדַכְּאִים כָּל־עֹשֵׂי שָׂכָר אֲנָמִי־נַפֶּשׁ:
 19:10 וַיְהִי וַיְהוֹן אַתֶּר בֵּית שְׁתֵּי מֶהָא כְּבִישִׁין אַתֶּר דִּהּוּ עֲבָדִין סִכְרָא וְכִנְשִׁין
 מִיָּא גִבֵּר לְנַפְשֵׁיהּ:

19:10 And the pillars of Egypt will be crushed; All the hired laborers will be grieved in soul.

19:11 אֶדְ-אֲוִלִּים שָׂרֵי צֻעַן חֲכָמִי יַעֲצִי פִרְעָה עֲצָה נִבְעָרָה אִידָּ תֵּאמְרוּ
 אֶל־פִּרְעָה בֶן־חֲכָמִים אָנִי בֶן־מַלְכֵי־קָדָם:
 19:11 בָּרַם אִיטְפֹּשׁוּ רַבְרָבֵי טָאנִים חֲכִימָיָא דְּמַלְכוּהִי לְפִרְעָה מִילַךְ דְּטַעוּ
 אִיכְדִין תִּימְרוּן לְפִרְעָה בְּנֵי חֲכִימִין אֲנַחְנָא וְאַתָּ בֶּר מַלְכִין דְּמִילְקִדְמוּן:

19:11 The princes of Zoan are mere fools; The advice of Pharaoh's wisest advisers has become stupid. How can you men say to Pharaoh, "I am a son of the wise, a son of ancient kings "?

19:12 אֵימִ אִפּוֹא חֲכָמִיד וַיִּגִּידוּ נָא לָךְ וַיִּדְעוּ מַה־יַּעֲזִי יְהוָה צְבָאוֹת עַל־מִצְרַיִם:
 19:12 אֵן אִינוּן חֲכִימָךְ וַיַּחֲוֹן כַּעַן לָךְ וַיִּדְעוּן מָא מַלְךְ יוֹי צְבָאוֹת עַל מִצְרַיִם:

19:12 Well then, where are your wise men? Please let them tell you, And let them understand what the LORD of hosts Has purposed against Egypt.

19:13 נִזְאָלוּ שָׂרֵי צֻעַן נִשְׂאוּ שָׂרֵי נָף הִתְעוּ אֶת־מִצְרַיִם פֶּנֶת שְׁבָטִיהָ:
 19:13 אִיטְפֹּשׁוּ רַבְרָבֵי טָאנִים טַעוּ אֲנֹשׁ מִפִּיס אֲטַעִיאוּ יָת מִצְרַיִם מִצְרָאֵי רַבְנֵי
 פִּלְכָּהָא:

19:13 The princes of Zoan have acted foolishly, The princes of Memphis are deluded; Those who are the cornerstone of her tribes Have led Egypt astray.

19:14 יְהוָה מִסֵּךְ בְּקַרְבָּהּ רוּחַ עֹשִׂים וְהִתְעוּ אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־מַעֲשֵׂהוּ כְּהִתְעוֹת
 שְׂכֹר בְּקִיאוּ:
 19:14 יוֹי רָמָא בִּינִיהוֹן רוּחַ דְּטַעוּ וְאֲטַעִיאוּ יָת מִצְרָאֵי בְּכָל עֹבְדִיהוֹן כְּמָא
 דְּטַעִי רוּיָא וּמִידְשִׁדֵּשׁ בְּתוֹבִיָּה:

19:14 The LORD has mixed within her a spirit of distortion; They have led Egypt astray in all that it does, As a drunken man staggers in his vomit.

19:15 וְלֹא־יִהְיֶה לְמִצְרַיִם מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה רֹאשׁ וְזֶנֶב כַּפָּה וְאֲגֻמּוֹן: ס
 19:15 וְלֹא יִהְיֶה לְמִצְרָאֵי מַלְכָּא דִּימְלוּךְ עֲלִיהוֹן רִישׁ וְהִגְמוֹן וְהִיגְמוֹן שְׁלִטוֹן
 וְאִיטְרוֹן:

19:15 There will be no work for Egypt Which its head or tail, its palm branch or bulrush, may do.

19:16 בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִצְרַיִם כְּנָשִׁים וְחָרָד וּפָחַד מִפְּנֵי תְנוּפֶת יְדִי־הוָה
 צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא מְנִיף עָלֵיו:
 19:16 כְּעִידְנָא הָהוּא יְהוֹן מִצְרָאֵי חֲלָשִׁין כְּנִשְׂיָא וַיִּזְעֹנוּ וַיִּתְבַּרְוּ מִן קָדָם
 אֲרָמוֹת גְּבוּרְתָּא דִּיּוֹ צְבָאוֹת דִּהּוּא מְרִים עֲלִיהוֹן:

19:16 In that day the Egyptians will become like women, and they will tremble and be in dread because of the waving of the hand of the LORD of hosts, which He is going to wave over them.

19:17 וְהִיטָה אֲדָמַת יְהוּדָה לְמִצְרַיִם לְחָגָא כָּל־אֲשֶׁר יִזְכֹּר אֹתָהּ אֵלָיו וּפָחַד
 מִפְּנֵי עֲצַת יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־הוּא יוֹעֵץ עָלֵיו: ס
 19:17 וַתְּהִי אֶרֶץ דְּבֵית יְהוּדָה לְמִצְרַיִם לְדַחְלָא כָּל דִּידְכֹּר דִּידְכֹּר יָתָה לִיָּה
 יִזְעֵ מִן קָדָם מַלְכָּא דִּיּוֹ צְבָאוֹת דִּהּוּא מְלִיךְ עֲלִיהוֹן:

19:17 The land of Judah will become a terror to Egypt; everyone to whom it is mentioned will be in dread of it, because of the purpose of the LORD of hosts which He is purposing against them.

19:18 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה חֲמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שְׁפַת כְּנָעַן וְנֹשְׁבֵי עוֹת לַיהוָה צְבָאוֹת עִיר הַהָרֶס יֹאמַר לְאַחַת: ס

19:18 בְּעִידָנָא הָהוּא יִהְיֶינָּה חֲמִישׁ קְרוֹיִן בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם מִמְּלָלָן מִמְּלָל כְּנַעֲנָאָה כְּנַעֲנָאִי וּמִקְיִמָן בְּשֵׁמָא דִּיּוּ צְבָאוֹת קִרְתָּא בֵּית־שִׁמְשׁ דְּעִתִּידָא לְמַחֲרַב יִתְאַמֵּר הִיא חֲדָא מִנְהוֹן:

19:18 In that day five cities in the land of Egypt will be speaking the language of Canaan and swearing *allegiance* to the LORD of hosts; one will be called the City of Destruction.

19:19 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִצְבֵּה אֶצֶל־גְּבוּלָהּ לַיהוָה:

19:19 בְּעִידָנָא הָהוּא יְהִי מִדְּבַחָא מִתְקֵן קֳדָם יְיָ בְּגוֹ אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְקִמְתָּא בְּסֹטֵר תְּחוּמָּה קֳדָם יְיָ:

19:19 In that day there will be an altar to the LORD in the midst of the land of Egypt, and a pillar to the LORD near its border.

19:20 וְהָיָה לְאוֹת וּלְעֵד לַיהוָה צְבָאוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כִּי־יִצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה מִפְּנֵי לְחָצִים וַיִּשְׁלַח לָהֶם מוֹשִׁיעַ וָרֹב וְהִצִּילָם:

19:20 וַיְהִי לְאוֹת וּלְסִהִיד קֳדָם יְיָ צְבָאוֹת בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אֲרִי יִצְלוֹן קֳדָם יְיָ מִן קֳדָם דְּחֻקֵּיהוֹן וַיִּשְׁלַח לָהוֹן פְּרִיק וְדִין וַיִּשְׁיִיבֵנוּן:

19:20 It will become a sign and a witness to the LORD of hosts in the land of Egypt; for they will cry to the LORD because of oppressors, and He will send them a Savior and a Champion, and He will deliver them.

19:21 וְנוֹדַעַ יְהוָה לְמִצְרַיִם וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַעֲבָדוּ זֶבֶח וּמִנְחָה וְנִדְרוֹ־נֶדֶר לַיהוָה וּשְׁלָמוֹ:

19:21 וַתִּתְגַּלֵּי גְבוּרְתָּא דִּיּוּ לְאַיְטְבָא לְמִצְרַאִי לְמִצְרַיִם וַיִּדְעוּן מִצְרַאִי לְמַדְחַל מִן קֳדָם יְיָ בְּעִידָנָא הָהוּא וַיִּפְלְחוּן בְּנִכְסֵת קֳדָשִׁין וּבְקִרְבָּנִין וַיִּנְדְּרוּן נִדְרֵין קֳדָם יְיָ וּשְׁלָמוֹן:

19:21 Thus the LORD will make Himself known to Egypt, and the Egyptians will know the LORD in that day. They will even worship with sacrifice and offering, and will make a vow to the LORD and perform it.

19:22 וְנָגַף יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם נֶגֶף וּרְפוּאָה וְשָׁבוּ עַד־יְהוָה וְנָעֲתַר לָהֶם וּרְפָאֵם:

19:22 וַיִּמְחִי יְיָ יֵת מִצְרַאִי מִחָא וַיִּסְיִנוּן וַיִּתּוּבוּן לְפִולְחָנָא דִּיּוּ וַיִּקְבִּיל צְלוֹתְהוֹן וַיִּסִּי יִתְהוֹן:

19:22 The LORD will strike Egypt, striking but healing; so they will return to the LORD, and He will respond to them and will heal them.

19:23 בַּיּוֹם הַהוּא תְהִיָּה מִסְלָה מִמִּצְרַיִם אֲשׁוּרָה וּבְאֲ־אֲשׁוּר בְּמִצְרַיִם וּמִצְרַיִם בְּאֲ־אֲשׁוּר וַעֲבָדוּ מִצְרַיִם אֶת־אֲשׁוּר: ס

19:23 בְּעִידָנָא הָהוּא תְהִי אוֹרַח כְּבִישָׁא מִמִּצְרַיִם לְאַתּוּר וַיִּגִּיחוּן אֶתְוֹרָאִי בְּמִצְרַאִי וּמִצְרַאִי בְּאַתְוֹרָאִי וַיִּפְלְחוּן מִצְרַאִי יֵת אֶתְוֹרָאִי:

19:23 In that day there will be a highway from Egypt to Assyria, and the Assyrians will come into Egypt and the Egyptians into Assyria, and the Egyptians will worship with the Assyrians.

19:24 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיָּה לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר בִּרְכָּה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

19:24 בְּעִידָנָא הָהוּא יְהִי יִשְׂרָאֵל תְּלִיתִי לְמִצְרַאִי וּלְאַתְוֹרָאִי בִּרְכָּא בְּגוּוֹה דְּאַרְעָא:

19:24 In that day Israel will be the third *party* with Egypt and Assyria, a blessing in the midst of the earth,

19:25 אֲשֶׁר בִּרְכוּ יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר בְּרוּךְ עַמִּי מִצְרַיִם וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר

וְנַחֲלָתִי יִשְׂרָאֵל: ס

19:25 דְּבִרְכִּיהַּ יְיָ צְבָאוֹת לְמִימְרֵי בְּרִיךְ עַמִּי דְּאַפִּיקִית דְּאַסִּיקִית מִמְּצָרִים דְּעַל דְּחָבוּ קְדָמִי אֲגֻלִּיתִי יְתִהוֹן לְאַתּוֹר וְכָדוּ דְּחָבוּ מִתְקַרְנָן עַמִּי וְאַחֲסִנִּיתִי יִשְׂרָאֵל:

19:25 whom the LORD of hosts has blessed, saying, "Blessed is Egypt My people, and Assyria the work of My hands, and Israel My inheritance."

20:1 בְּשָׁנָה בָּא תִּרְתֵּן אֲשֶׁדּוֹדָה בְּשִׁלַּח אֹתוֹ סָרְגוֹן מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּלָּחֶם בְּאַשְׁדּוֹד וַיִּלְכְּדָהּ:

20:1 בְּשָׁתָא דְּאַתָּא תִּרְתֵּן לְאַשְׁדּוֹד כַּד שִׁלַּח יְתִיה סָרְגוֹן מֶלֶכָא דְּאַתּוֹר וְאַנִּיחַ קִרְבָּא בְּאַשְׁדּוֹד וְכַבְשָׁה:

20:1 In the year that the commander came to Ashdod, when Sargon the king of Assyria sent him and he fought against Ashdod and captured it,

20:2 בָּעֵת הַהִיא דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד יִשְׁעִיהוּ בֶן-אֲמוּץ לֵאמֹר לֵךְ וּפְתַחְתָּ הַשֹּׁק מֵעַל מַתְנֶיךָ וְנָעִלָה תַּחֲלִץ מֵעַל רִגְלֶיךָ וַיַּעַשׂ כֵּן הָלַךְ עָרוֹם וַיַּחֲף: ס

20:2 בְּעֵידָנָא הַהוּא גִזַּר מַלִּיל יְיָ בְּיַד יִשְׁעִיה בֶּר אֲמוּץ לְמִימְרֵי אִיזִיל וְתִיסַר סָקָא בְּחִרְצָךְ וּמִסָּנֵךְ תִּשְׁלֹף מֵעַל רִגְלֶךָ רִיגֵלְךָ וְעַבְדְּךָ כִּין אִזִּיל פָּחַח וַיַּחֲף:

20:2 at that time the LORD spoke through Isaiah the son of Amoz, saying, "Go and loosen the sackcloth from your hips and take your shoes off your feet." And he did so, going naked and barefoot.

20:3 וַיֹּאמֶר יְהוָה כֹּאֲשֶׁר הָלַךְ עַבְדִּי יִשְׁעִיהוּ עָרוֹם וַיַּחֲף שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֹת וּמוֹפֶת עַל-מִצְרַיִם וְעַל-כּוּשׁ:

20:3 וַאֲמַר יְיָ כִּמָּא דְּהַלִּיךְ עַבְדִּי יִשְׁעִיה פָּחַח וַיַּחֲף תַּלְתַּ שָׁנִין אֶת וּמוֹפֶת עַל מִצְרָאִי וְעַל כּוּשָׁאִי:

20:3 And the LORD said, "Even as My servant Isaiah has gone naked and barefoot three years as a sign and token against Egypt and Cush,

20:4 כֵּן יִנְהַג מֶלֶךְ-אַשּׁוּר אֶת-שְׁבִי מִצְרַיִם וְאֶת-גָּלוֹת כּוּשׁ נְעָרִים וְזָקְנִים עָרוֹם וַיַּחֲף וַיַּחֲשׁוּפֵי שֵׁת עֲרוֹת מִצְרַיִם:

20:4 כִּין יִדְבֵּר מֶלֶכָא דְּאַתּוֹר יְת שְׁבִי מִצְרַיִם וְיְת גָּלוֹת כּוּשׁ עוֹלִימִין וְסָבִין פָּחַחִין וַיַּחֲפִין וְגַלְן עֲרִיא קָלָן מִצְרַיִם:

20:4 so the king of Assyria will lead away the captives of Egypt and the exiles of Cush, young and old, naked and barefoot with buttocks uncovered, to the shame of Egypt.

20:5 וַיַּחֲפוּ וַיִּכְשׁוּ מִכּוּשׁ מִבְּטָם וּמִן-מִצְרַיִם תִּפְאָרָתָם:

20:5 וַיִּתְּבִירוּן וַיִּבְהֲתוּן מִכּוּשׁ בֵּית רּוּחְצָנְהוֹן וּמִמִּצְרַיִם וּמִן מִצְרָאִי תִּשְׁבַּחְתֵּהוֹן:

20:5 "Then they will be dismayed and ashamed because of Cush their hope and Egypt their boast.

20:6 וַאֲמַר יֹשֵׁב הָאֵי הַיָּם בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה-כֹה מִבְּטָנוּ אֲשֶׁר-נִסְנֹנוּ שָׁם לְעֶזְרָה לְהִנָּצֵל מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וְאִידָה נִמְלֹט אֲנַחְנוּ: ס

20:6 וַיִּימַר יְתִיב נִיסָא הָדִין בְּעֵידָנָא הַהוּא הִכְדִּין הָהָא אֶתְר בֵּית רּוּחְצָנָא דְּהוּינָא סְבִירִין לְמַעַרְק לְתַמָּן לְסַעֲד לְאַשְׁתִּיזָא מִן קְדָם מֶלֶכָא דְּאַתּוֹר עַד כֶּרֶן כְּדוֹן כְּדוֹן כְּדוֹן נַפְשֵׁהוֹן לֹא שִׁיזִיבוּ וְאִיכְדִין נִשְׁתִּיז אֲנַחְנָא:

20:6 "So the inhabitants of this coastland will say in that day, 'Behold, such is our hope, where we fled for help to be delivered from the king of Assyria; and we, how shall we escape?'"

21:1 מִשָּׂא מַדְבָּרִים כְּסוּפּוֹת בְּנֹגֵב לְחֹלֶף מִמְדָּבָר בָּא מֵאַרְץ נֹרָאָה:

21:1 מִטְּלָן מִשְׁרִין דְּאַתִּין מִמְדָּבְרָא מִן מִדְבָּרָא כְּמִי יִמָּא דְּנִגְדִין כְּעִלְעוּלִין בְּעִלְעוּלִין אֶתְן בְּאוּרַח דְּרוּמָא מִיַּדְבָּרִין וְאַתָּן מִמְדָּבְרָא מֵאַרְעָא דְּאַתְעָבִידָא

בה חסינו:

21:1 The oracle concerning the wilderness of the sea. As windstorms in the Negev sweep on, It comes from the wilderness, from a terrifying land.

21:2 חֲזוֹת קָשָׁה הִגֵּדְלִי הַבּוֹגֵד בּוֹגֵד וְהַשּׁוֹדֵד שׁוֹדֵד עָלַי עִילָם צוּרִי מִדִּי
כָּל־אֲנַחְתָּהּ הַשְּׁבִתִּי:

21:2 אָמַר נְבִיא נְבוּאָה קִשְׁיָא אֶתְחוּה לִי אָנוּסִיא מִתַּאֲנִסִּין וּבְזוּזִיא מִתְבָּזִין סָקוּ
עִלּוּמָאִי תְקִיפִי מִדָּאִי כָּל דְּהוּוּ מִתַּאֲנַחִין מִן קָדָם מַלְכָּא דְּבָבֵל אֲנַחִית לְהוּן:
21:2 A harsh vision has been shown to me; The treacherous one *still* deals treacherously, and the destroyer *still* destroys.
Go up, Elam, lay siege, Media; I have made an end of all the groaning she has caused.

21:3 עַל־כֵּן מָלְאוּ מִתְנִי' חִלְחָלָה צִירִים אֶחְזוֹנִי כְּצִירֵי יוֹלְדָה נַעֲוִיתִי מִשְׁמַע
נִבְהַלְתִּי מִרְאוֹת:

21:3 עַל כֵּן אֶתְמַלִּיאוּ חֲרָצִיהוֹן זִיעָא דְּחָלָא אֶחְדַּתְנוֹן הָא כְּחַבְלִין לִילִידְתָּא
אִיטְפְּשׁוּ מִלְּמִשְׁמַע טְעוּ מִלְּמַחְזִי:

21:3 For this reason my loins are full of anguish; Pains have seized me like the pains of a woman in labor. I am so bewildered I cannot hear, so terrified I cannot see.

21:4 תָּעָה לִבִּי פִלְצוֹת בַּעֲתַתְנִי אֶת נִשְׁף חֲשָׁקִי שָׁם לִי לַחֲרָדָה:

21:4 טָעָא לִיבְהוֹן עָקָא וּבִיעוֹתִין אֶחְדוֹנוֹן אַתְר בֵּית רוּחְצִנְהוֹן הָהּ לְהוֹן לַתְּבַר:
21:4 My mind reels, horror overwhelms me; The twilight I longed for has been turned for me into trembling.

21:5 עָרַךְ הַשְּׁלָחַן צָפָה הַצִּפִּית אָכּוֹל שְׂתָה קוּמוּ הַשָּׂרִים מִשְׁחוּ מִגֹּן: פ

21:5 סִדְרוּ פְתוּרִין אֶקִּימוּ סְכוּאִין אָכּוּלוּ שְׂתוּ קוּמוּ רַבְרַבִּיא מְרִיקוּ וְצַחְצַחוּ
זִינָא:

21:5 They set the table, they spread out the cloth, they eat, they drink; "Rise up, captains, oil the shields,"

21:6 כִּי כֹה אָמַר אֱלֹהֵי אֲדָנִי לֵךְ הַעֲמֵד הַמִּצְפָּה אֲשֶׁר יִרְאֶה יְגִיד:

21:6 אֲרִי כְדֹנָן אָמַר לִי יְיָ אֵיזִיל אֶקִּים סְכוּאָה דִּיחְזִי יַחְזִי:

21:6 For thus the Lord says to me, "Go, station the lookout, let him report what he sees.

21:7 וְרִאֵה רֹכֵב צֹמֵד פָּרָשִׁים רֹכֵב חֲמוֹר רֹכֵב גָּמָל וְהַקְשִׁיב קָשֶׁב רַב־קָשֶׁב:

21:7 וַיַּחְזִי רֶתֶךְ אָנֹשׁ וְעַמִּיָּה זֹוג פָּרָשִׁין רֹכִיב עַל חֲמוֹר רֹכִיב עַל גָּמָל אָמַר
נְבִיא אֲצִיתִית אֲצַתָּא וַחֲזוֹת וְהָא מִשְׁרִין סִגְיָאן אֶתְרִין:

21:7 "When he sees riders, horsemen in pairs, A train of donkeys, a train of camels, Let him pay close attention, very close attention."

21:8 וַיִּקְרָא אֲרִיָּה עַל־מִצְפֶּה אֲדָנִי אֲנֹכִי עֹמֵד תָּמִיד יוֹמָם וְעַל־מִשְׁמַרְתִּי אֲנֹכִי
נֹצֵב כָּל־הַלַּיְלוֹת:

21:8 אָמַר נְבִיא קָל מִשְׁרִין דָּאֶתְרִין בְּסִיטוֹנְהוֹן מֵאֲרִי עַל סְכוּתָא קָדָם יְיָ אֲנָא
קָאִים תְּדִירָא בִּימָמָא וְעַל מִטְרְתִּי אֲנָא מַעֲתֵד כָּל לַיְלִיא:

21:8 Then the lookout called, "O Lord, I stand continually by day on the watchtower, And I am stationed every night at my guard post.

21:9 וְהִנֵּה־זֶה בָּא רֹכֵב אִישׁ צֹמֵד פָּרָשִׁים וַיַּעַן וַיֹּאמֶר נָפְלָה נָפְלָה בָּבֶל
וְכָל־פְּסִילֵי אֱלֹהֶיהָ שָׁבַר לָאָרֶץ:

21:9 וְהָא דִּין אֶתָּא רֶתֶךְ אָנֹשׁ וְעַמִּיָּה זֹוג פָּרָשִׁין וְאֲחִיב וְאָמַר נָפְלָת וְאָף
עֲתִידָא לְמִיפֹל בָּבֶל וְכָל צִלְמֵי טְעוֹתָהָ יִדְקָקוּן יִדְקָקוּן לָאָרְעָא:

21:9 "Now behold, here comes a troop of riders, horsemen in pairs." And one said, "Fallen, fallen is Babylon; And all the images of her gods are shattered on the ground."

21:10 מִדְּשֵׁתִי וּבֶן־גִּרְנִי אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מֵאֵת יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִגַּדְתִּי לָכֶם: ס

21:10 מַלְכִּין דְּאוֹמָנִין לְאַנְחָא קְרָבָא יִיתוֹן עָלֶה לְמִיבְזָה הָא כְּאִיכְרָא דְּאוֹמָן לַמֶּדֶשׁ ית אִידְרָא אֲמַר נְבִיא דְּשִׁמְעִית מִן קָדָם יוֹי צְבָאוֹת אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל חֲוִיתִי לְכוּן:

21:10 O my threshed *people*, and my afflicted of the threshing floor! What I have heard from the LORD of hosts, The God of Israel, I make known to you.

21:11 מִשָּׂא דְּוֹמָה אֵלַי קְרָא מִשְׁעִיר שְׁמֵר מַה־מְלִילָה שְׁמֵר מַה־מְלִיל: ס

21:11 מַטֵּל כָּס דְּלוּט לְאַשְׁקָאָה ית דְּוֹמָה עָלַי אֲכַלִּי מִן שְׁמִיא נְבִיא פְּרִישׁ לַהּוֹן ית נְבוּאֲתָא נְבִיאָא פְּרִישׁ לַהּוֹן מָא דַּעֲתִיד לְמִיתִי:

21:11 The oracle concerning Edom. One keeps calling to me from Seir, "Watchman, how far gone is the night? Watchman, how far gone is the night?"

21:12 אֲמַר שְׁמֵר אַתָּה בְּקֹר וְגַם־לַיְלָה אִם־תִּבְעִיוֹן בַּעֲיּוֹ שְׁבוּ אִתּוֹ: ס

21:12 אֲמַר נְבִיא אִית אֲנִי לְצַדִּיקָא וְאִית פּוֹרַעְנֵי לְרִשְׁעִיא אִם תִּיבִין אַתּוֹן תּוּבוּ עַד דַּאֲתוֹן יְכַלִּין לַמַּתָּב:

21:12 The watchman says, "Morning comes but also night. If you would inquire, inquire; Come back again."

21:13 מִשָּׂא בַּעֲרָב בַּעֲרָב בִּיעַר בַּעֲרָב תִּלְיֵנוּ אַרְחוֹת דְּדָנִים:

21:13 מַטֵּל כָּס דְּלוּט לְאַשְׁקָאָה ית עֲרַבָאֵי בַּחוּרְשָׁא בְּרִמְשָׁא יְבִיתוֹן שִׁירַת בְּנֵי דְדָן:

21:13 The oracle about Arabia. In the thickets of Arabia you must spend the night, O caravans of Dedanites.

21:14 לְקִרְאֵת צָמָא הֲתִיו מִים יִשְׁבִּי אֶרֶץ תִּמָּא בְּלַחֲמוֹ קִדְמוֹ נִדְרָ:

21:14 לְאַפִּי צָהִיא פּוֹקוּ גִידוֹנִין לְמָיָא דִּיתְבִּין בְּאַרְעַ דְּרוֹמָא מָמָא דַּאֲתוֹן אֲכַלִּין זְמִינוּ לַמַּעֲרָקָא:

21:14 Bring water for the thirsty, O inhabitants of the land of Tema, Meet the fugitive with bread.

21:15 כִּי־מִפְּנֵי חֲרָבוֹת נִדְּרוּ מִפְּנֵי חֶרֶב נְטוּשָׁה וּמִפְּנֵי קֶשֶׁת דְּרוּכָה וּמִפְּנֵי כְּבֹד מִלְחָמָה: ס

21:15 אַרִי מִן קָדָם קִיטוּל עֲרָקוּ מִן קָדָם חֶרֶב שְׁלִיפָא וּמִן קָדָם קֶשֶׁת מְתִיחָא וּמִן קָדָם תְּקוּף קְרָבָא:

21:15 For they have fled from the swords, From the drawn sword, and from the bent bow And from the press of battle.

21:16 כִּי־כֹה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹהֵי בָעוֹד שָׁנָה כְּשָׁנִי שְׂכִיר וְכֹלָה כָּל־כְּבוֹד קֶדָר:

21:16 אַרִי כַדְנָן אֲמַר יוֹי לִי בְּסוּף שְׁנִיאָ כְּשָׁנִי אֲגִידָא וַיִּסּוּף כָּל יְקָרְהוֹן דַּעֲרַבָאֵי:

21:16 For thus the Lord said to me, "In a year, as a hired man would count it, all the splendor of Kedar will terminate;

21:17 וּשְׂאֵר מִסְפַּר־קֶשֶׁת גִּבּוֹרֵי בְנֵי־קֶדָר יִמָּעֲטוּ כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל דִּבֶּר: ס

21:17 וּשְׂאֵר תְּקוּף עַבְדֵי קָרָב גִּיבְרֵי בְנֵי עֲרַבָאֵי יִזְעָרוּן אַרִי בְּמִימְרָא דִּיוֹי אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל גִּזִּיר כִּין:

21:17 and the remainder of the number of bowmen, the mighty men of the sons of Kedar, will be few; for the LORD God of Israel has spoken."

22:1 מִשָּׂא גִיא חֲזִיוֹן מַה־לָּךְ אִפּוּא כִּי־עֲלִית כָּלֶךְ לַגָּנוֹת:

22:1 מַטֵּל נְבוּאֲתָא עַל קֶרְתָּא דִּיתְבָּא בַּחִילְתָּא דַּאֲתַנְבִּיאֻ עָלֶה נְבִיאָא מָא לְכוּן כַּדִּין אַרִי סְלִיקְתוֹן כּוֹלְכוֹן לְאַיְגְרָא:

22:1 The oracle concerning the valley of vision. What is the matter with you now, that you have all gone up to the housetops?

22:2 תִּשְׁאוֹת מְלָאָה עִיר הַוִּמְיָה קִרְיָה עֲלִיזָה חֲלָלִיךָ לֹא חֲלָלִי-חֶרֶב וְלֹא מֵתִי מִלְחָמָה:

22:2 מִן קָדָם אֶתְרֹגוֹשָׁא דְאַתְמָלִיאַת קִרְתָּא מִשְׁבַּחְתָּא כִּרְכָּא חֲדָאָה קְטִילְךָ לֹא אֶתְקַטְּלוּ בְּחֶרֶב וְאַף בְּקֶרֶב לֹא מֵתוּ:

22:2 You who were full of noise, You boisterous town, you exultant city; Your slain were not slain with the sword, Nor did they die in battle.

22:3 כָּל-קְצִינֶיךָ נִדְדוּ-יַחַד מִקֶּשֶׁת אֶסְרוּ כָּל-נִמְצָאֶיךָ אֶסְרוּ יַחַדוּ מִרְחוֹק בְּרָחוּ:

22:3 כָּל שְׁלֹטוֹנֶיךָ אִיטְלִטְלוּ כַּחֲדָא מִן קָדָם מִתַּח מִחַת קִשְׁתָּא גָלוּ כָּל

דְּאִשְׁתַּכַּח בֵּיד אֶתְקַטְּלוּ כַּחֲדָא מִירְחִיק עֲרָקוּ:

22:3 All your rulers have fled together, And have been captured without the bow; All of you who were found were taken captive together, Though they had fled far away.

22:4 עַל-כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי אֶמְרָר בְּבִכִּי אֶל-תֵּאֵיצוּ לִנְחָמְנִי עַל-שֹׁד בֵּת-עַמִּי:

22:4 עַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׁבוֹקוּ מִנִּי אֲבִכִּי בְּמָרָר לֹא תִתְבַּעֲתוּ לִנְחָמוֹתַי עַל תִּבְרָ

כְּנִשְׁתָּא דְעַמִּי:

22:4 Therefore I say, "Turn your eyes away from me, Let me weep bitterly, Do not try to comfort me concerning the destruction of the daughter of my people."

22:5 כִּי יוֹם מִהוֹמָה וּמִבוֹסָה וּמִבוֹכָה לֹאֲדָנִי יְהוָה צָבָאוֹת בִּגְיָא חֲזִיוֹן מִקְרָר

קָר וְשׁוֹעַ אֶל-הָהָר:

22:5 אֲרִי יוֹם רִיגוֹשׁ וְאִיתְדָשָׂא וְקִיטוֹל קָדָם יְיָ אֱלֹהִים צָבָאוֹת בְּקִרְתָּא דִּיתְבָּא

בְּחִילְתָּא דְאַתְנַבְּיוּ עָלָה נְבִיִּיא מְבַלְשִׁין בְּתֵיא מְקַפִּין מִגְדְּלֵיא בְּרִישֵׁי טוּרֵיא:

22:5 For the Lord GOD of hosts has a day of panic, subjugation and confusion In the valley of vision, A breaking down of walls And a crying to the mountain.

22:6 וְעִלְמָם נָשָׂא אֲשֶׁפָּה בִּרְכַב אָדָם פִּרְשִׁים וְקִיר עָרָה מִגֹּן:

22:6 וְעִלּוּמָאִי נָטְלוּ זֵין בְּרִתְךָ אָנֹשׁ וְעִימִיָּה זֹוג פִּרְשִׁין וְעַל שׁוֹר דְּבָקוּ תְּרִיסִין:

22:6 Elam took up the quiver With the chariots, infantry and horsemen; And Kir uncovered the shield.

22:7 וַיְהִי מִבְּחַר-עֲמֻקֶּיךָ מְלֵאוּ רֶכֶב וְהַפִּרְשִׁים שֵׁת שָׁתוּ הַשְּׁעָרָה:

22:7 וְהוּא שָׁפַר מִישָׁרְךָ אֶתְמָלִיאֻ רִתִּיכִין וּפִרְשִׁין מִמֶּנּוּ עַל תְּרַעִין:

22:7 Then your choicest valleys were full of chariots, And the horsemen took up fixed positions at the gate.

22:8 וַיִּגַּל אֶת מָסַךְ יְהוּדָה וַתִּבָּט בַּיּוֹם הַהוּא אֶל-נֶשֶׁק בֵּית הַיַּעַר:

22:8 וַיִּגְלִי יֵת מִטְמוּרֵית בֵּית יְהוּדָה וְאִסְתַּכִּי בַּעֲדִידָנָא הַהוּא עַל זֵין גִּנְזֵי בֵּית

מִקְדָּשָׁא בֵּית גִּנְזֵי מִקְדָּשָׁא:

22:8 And He removed the defense of Judah. In that day you depended on the weapons of the house of the forest,

22:9 וְאַתָּה בְּקִיעֵי עִיר-דָּוִד רָאִיתָם כִּי-רָבּוּ וַתִּקְבְּצוּ אֶת-מִי הַבְּרָכָה הַתַּחְתּוֹנָה:

22:9 וְיֵת פְּלוּגַת קִרְתָּא דְּדָוִיד חֲזִיתוֹן אֲרִי סְגִיָּאת וּכְנִשְׁתּוֹן יֵת עָמָא עַמִּי לְמִי

בְּרִיכְתָּא אֲרַעֲיָתָא:

22:9 And you saw that the breaches In the wall of the city of David were many; And you collected the waters of the lower pool.

22:10 וְאַתְּ-בָּתִּי יְרוּשָׁלַם סִפְרָתָם וַתִּתְּצוּ הַבָּתִּים לְבַצֵּר הַחוּמָה:

22:10 וְיֵת בָּתִּי יְרוּשָׁלַם מְנִיתוֹן וַתִּרְעֶתוֹן בְּתֵיא לְתַקְפָּא שׁוּרָא:

22:10 Then you counted the houses of Jerusalem And tore down houses to fortify the wall.

22:11 וּמִקְוֵה עֲשִׂיתָם בֵּין הַחֲמֹתִים לְמִי הַבְּרֶכֶה הַיִּשְׁנָה וְלֹא הִבִּטְתֶּם אֶל-עֲשִׂיהָ
וַיַּצְרָה מִרְחֹק לֹא רִאִיתָם:

22:11 וּמִקְוֵי עֲבֶדְתוֹן בֵּין שְׁוֹרֵי לְמִי בְּרִיכְתָּא עֲתִיקְתָּא וְלֹא אִסְתַּכַּלְתוֹן
בְּדַעְבְּרָה וְדִי בְּרָה וְדַבְּרָה מִלְּקַדְמִין לֹא חֲזִיתוֹן:

22:11 And you made a reservoir between the two walls For the waters of the old pool. But you did not depend on Him who made it, Nor did you take into consideration Him who planned it long ago.

22:12 וַיִּקְרָא אֲדֹנֵי יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לִבְכִּי וּלְמַסְפָּד וּלְקַרְחָה וּלְחֹגֵר שֶׁקֶן:

22:12 וַאֲכָלִי נְבִיאֵי דִיּוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת בְּעֶדְנָא בְּיוֹמָא הַהוּא לְמַבְכִּי וּלְמַסְפָּד
וּלְגִיזוּזֵי רִישׁ וּלְמִיסַר שֶׁקִּין:

22:12 Therefore in that day the Lord GOD of hosts called you to weeping, to wailing, To shaving the head and to wearing sackcloth.

22:13 וְהִנֵּה שִׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה הָרֹג בָּקָר וְשִׁחַט צֹאן אָכַל בָּשָׂר וְשָׁתוֹת יַיִן אָכֹל
וְשָׁתוּ כִּי מָחָר נָמוּת:

22:13 וְהָא בִּיעַ וְחִדְנָא אֲמַרִין נִקְטִיל תּוֹרִין וּנְנַכִּיס עֵן נִיכּוֹל בָּשָׂר וְנִשְׁתִּי חֲמַר
נִיכּוֹל וְנִשְׁתִּי מִדְּנִמוֹת וְלֹא נִיחִי:

22:13 Instead, there is gaiety and gladness, Killing of cattle and slaughtering of sheep, Eating of meat and drinking of wine: "Let us eat and drink, for tomorrow we may die."

22:14 וְנִגְלָה בְּאָזְנִי יְהוָה צְבָאוֹת אִם-יִכְפַּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד-תָּמוֹתוֹן אָמַר
אֲדֹנֵי יְהוָה צְבָאוֹת: פ

22:14 אָמַר נְבִיאַ בְּאֻדְנִי הָוִיתִי שָׁמַע כִּד אֲתַגְזֶרֶת דָּא מִן קֳדָם יוֹי צְבָאוֹת אִם
יִשְׁתַּבֵּיק חוּבָא הָדִין לָכוֹן עַד דְּתַמּוֹתוֹן מוֹתָא תִּנָּנָא אָמַר יוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת:

22:14 But the LORD of hosts revealed Himself to me, "Surely this iniquity shall not be forgiven you Until you die," says the Lord GOD of hosts.

22:15 כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה צְבָאוֹת לְדָבָא אֶל-הַסֵּכֶן הַזֶּה עַל-שִׁבְנָא אֲשֶׁר
עַל-הַבַּיִת:

22:15 כִּדְנֵן אָמַר יוֹי אֱלֹהִים צְבָאוֹת אִיזִיל אִיתָא אִיתָא אִיזִיל לָוֹת פִּרְנָסָא
הָדִין לָוֹת שִׁבְנָא דְּמִמְנָא עַל בֵּיתָא:

22:15 Thus says the Lord GOD of hosts, "Come, go to this steward, To Shebna, who is in charge of the royal household,

22:16 מַה-לָּךְ פֹּה וּמִי לָךְ פֹּה כִּי-חָצַבְתָּ לָךְ פֹּה קֶבֶר חֲצַבִי מָרוֹם קִבְּרוּ חֲקָקִי
בְּסַלַע מִשְׁכָּן לִי:

22:16 וְתִימַר לִיה מָא לָךְ כָּא וּמָא לָךְ כִּדִּין אֲרִי אֲתַקִּינְתָּא אֲתַקִּינַת לָךְ כָּא
אֲתַר אֲתַקִּין בְּרוּמָא אֲתַרִּיה שְׁוִי בְּכִיפָא בֵּית מְדוּרִיה:

22:16 'What right do you have here, And whom do you have here, That you have hewn a tomb for yourself here, You who hew a tomb on the height, You who carve a resting place for yourself in the rock?

22:17 הִנֵּה יְהוָה מְטַלְטֵלְךָ טַלְטֵלָה גָּבֵר וְעֹטֵף עָטָה:

22:17 הָא יוֹי מְטַלְטִיל לָךְ טַלְטוּל דְּגִיבָר וְתַחֲפִינְךָ בַּהֲתָא:

22:17 'Behold, the LORD is about to hurl you headlong, O man. And He is about to grasp you firmly

22:18 צָנוּף יִצְנַפְדָּ צִנְפָּה פְּדוּר אֶל-אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם שָׁמָּה תָּמוּת וְשָׁמָּה
מִרְכַּבּוֹת כְּבוֹדְךָ קָלוֹן בֵּית אֲדֹנִיךָ:

22:18 יַעֲדִי מִינְךָ יֵת מִצְנַפְתָּא וַיִּקְפּוֹנְךָ וַיִּקְפִּינְךָ בַּעֲלֵי דָבָב כְּשׁוּר מִקְּף וַיִּגְלִינְךָ
וַיִּגְלוֹנְךָ לְאַרְעַ פְּתִיּוֹת יָדִין תָּמָן תָּמוּת וּלְתָמָן רְתִיכִי יִקְרָד יְתוּבָן בְּקָלָן עַל

דָּלָא טַמְרָתָא נְטַרְתָּא יִקָּר בֵּית רַבּוּנְךָ:

22:18 And roll you tightly like a ball, To be cast into a vast country; There you will die And there your splendid chariots will be, You shame of your master's house.'

22:19 וְהִדְפַתִּיךָ מִמַּצְבֶּיךָ וּמִמְעַמְדְּךָ יְהִרְסֶךָ:

22:19 וְאִדְחִינֶךָ מִמְקָמְךָ וּמִשִּׁימוֹשְׁךָ אֲמַגְרִינֶךָ:

22:19 "I will depose you from your office, And I will pull you down from your station.

22:20 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא וְקָרָאתִי לְעַבְדִּי לְאֵלִיקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ:

22:20 וַיְהִי בַּעֲדֵדְנָא הַהוּא וְאַרְבִּי לְעַבְדִּי לְאֵלִיקִים בֶּר חִלְקִיָּהוּ:

22:20 "Then it will come about in that day, That I will summon My servant Eliakim the son of Hilkiah,

22:21 וְהִלְבַּשְׁתִּיו כִּתְנֹתָי וְאַבְנֹתָי אֲחַזְקֶנּוּ וּמִמְשַׁלְתָּי אֶתֶּן בְּיָדוֹ וְהָיָה לָאָב

לְיוֹשֵׁב יְרוּשָׁלַם וּלְבֵית יְהוּדָה:

22:21 וְאֶלְבָּשִׁינִיָּה כִּתְוֹנְךָ וְהַמִּינֶךָ אֲזַרְזִינִיָּה וְשִׁלְטֶנְךָ אֶתֶּן בְּיָדֵהּ וַיְהִי לָאָב

לְיָתְבִי יְרוּשָׁלַם וּלְבֵית יְהוּדָה:

22:21 And I will clothe him with your tunic And tie your sash securely about him. I will entrust him with your authority, And he will become a father to the inhabitants of Jerusalem and to the house of Judah.

22:22 וְנָתַתִּי מִפֶּתַח בֵּית־דָּוִד עַל־שִׁכְמוֹ וּפֶתַח וְאֵין סֹגֵר וְאֵין פֶּתַח:

22:22 וְאֶתֶּן מִפֶּתַח בֵּית מִקְדָּשָׁא וְשִׁלְטֵן בֵּית דָּוִד בִּידֵהּ בִּידֵהּ וְיִפְתַּח וְלִית

דְּאֲחִיד וְיִיחָד וְלִית דְּפֶתַח:

22:22 "Then I will set the key of the house of David on his shoulder, When he opens no one will shut, When he shuts no one will open.

22:23 וְתַקַּעְתִּיו יָתֵד בְּמָקוֹם נָאֵמָן וְהָיָה לְכֶסֶף כְּבוֹד לְבֵית אָבִיו:

22:23 וְאֲמַנִּינִיָּה אֲמַרְכָּל מְהִימָן מְשִׁמִּישׁ בְּאַתֵּר קָיִים וַיְהִי לְכוֹרְסֵי יִקָּר לְבֵית

אָבוּהִי:

22:23 "I will drive him like a peg in a firm place, And he will become a throne of glory to his father's house.

22:24 וְתָלוּ עָלָיו כָּל כְּבוֹד בֵּית־אָבִיו הַצֹּאצְאִים וְהַצִּפְעוֹת כָּל כְּלֵי הַקָּטָן

מִכְלֵי הָאֲנָנוֹת וְעַד כָּל־כְּלֵי הַנִּבָּלִים:

22:24 וַיִּסְתַּמְכוּן עָלָוְהִי כָל יִקְרִי בֵּית אָבוּהִי בְּנֵיָּא וּבְנֵי בְּנֵיָּא מִרְבִּרְבֵּיָּא וְעַד

דְּעֲדֻקֵּיָּא מִכְּהִנֵּיָּא לְבָשִׁי אִיפּוּדָּא וְעַד בְּנֵי לֵוִי אֲחֵרֵי נְבִלָּיָא:

22:24 "So they will hang on him all the glory of his father's house, offspring and issue, all the least of vessels, from bowls to all the jars.

22:25 בַּיּוֹם הַהוּא נָאֵם יְהוָה צְבָאוֹת תָּמוּשׁ הֵיטֵד הַתְּקוּעָה בְּמָקוֹם נָאֵמָן

וְנִגְדָּעָה וְנִפְלָה וְנִכְרַת הַמָּשָׂא אֲשֶׁר־עָלֶיהָ כִּי יְהוָה דִּבֶּר: ס

22:25 בַּעֲדֵדְנָא הַהוּא אָמַר יְיָ צְבָאוֹת יַעֲדִי אֲמַרְכָּל מְהִימָן מְשִׁמִּישׁ בְּאַתֵּר קָיִים

וְיִתְקַטֵּף וְיִפּוֹל וְתַבְטֵל מִטֵּל נְבוֹאָתָא דְּעָלוּהִי אֲרִי בְּמִימְרָא דִּיּוּי גִזִּיר כֵּין:

22:25 "In that day," declares the LORD of hosts, "the peg driven in a firm place will give way; it will even break off and fall, and the load hanging on it will be cut off, for the LORD has spoken."

23:1 מִשָּׂא צָר הִלְלִילוּ אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ כִּי־שָׁדַד מִבַּיִת מִבּוֹא מֵאֶרֶץ כְּתִים

נִגְלָה־לָמוֹ:

23:1 מִטֵּל כֶּסֶף דָּלוּט לְאִשְׁקָאָה יָת צוֹר אִילִּילוּ נַחְתִּי סָפִינִי יִמָּא אֲרִי אֲתַבְּזִיו

מַחֲזִיזֵהוּן מִלְּמִיתִי מֵאֶרֶע כִּיתָאִי כוּתָאִי אֲתוּ עָלֵיהוֹן:

23:1 The oracle concerning Tyre. Wail, O ships of Tarshish, For Tyre is destroyed, without house or harbor; It is reported to them from the land of Cyprus.

23:2 דָּמוּ יִשְׁבִּי אִי סַחַר צִידוֹן עֲבַר יָם מִלְּאוּךְ:

23:2 אִיתְּבְּרוּ יִתְּבִי נִיסָא תַּנְגְּרִי צִידוֹן דִּהּוּ עֲדָן בִּימָא מְלוּךְ:

23:2 Be silent, you inhabitants of the coastland, You merchants of Sidon; Your messengers crossed the sea

23:3 וּבְמִים רַבִּים זָרַע שָׁחַר קֶצִיר יְאוּר תְּבוּאַתָּהּ וַתְּהִי סַחַר גּוֹיִם:

23:3 דִּהּוּת מְסַפְקָא סַחֲרָא לְעַמְּמִין סִנְיָאִין דְּבַחְצָד דְּכִי חֲצָד כְּנִישַׁת נַהֲרָא

עָלְלַתָּהּ וַהּוּת סַחֲרָא לְעַמְּמִיא:

23:3 And *were* on many waters. The grain of the Nile, the harvest of the River was her revenue; And she was the market of nations.

23:4 בּוֹשִׁי צִידוֹן כִּי־אָמַר יָם מְעוֹז הָיָם לֹא־אָמַר לֹא־חָלַתִּי וְלֹא־יָלַדְתִּי וְלֹא־

גִּדַּלְתִּי בַּחוּרִים רוֹמְמִתִּי בְּתוֹלוֹת:

23:4 בְּהִיתוּ צִידוֹנָאִי אֲרִי אָמַר מַעֲרֻבָּאָה דִּיתִיב בְּתַקּוּף יִמָּא לְמִימַר לִוִּי לֹא

מִרְעִית וְלֹא אַעֲדִיתִי וְלֹא רַבִּיתִי עוֹלִימִין פְּנִיקִית בְּתוֹלָן:

23:4 Be ashamed, O Sidon; For the sea speaks, the stronghold of the sea, saying, "I have neither travailed nor given birth, I have neither brought up young men *nor* reared virgins."

23:5 כַּאֲשֶׁר־שָׁמַע לְמַצְרַיִם יַחֲלוּ כַּשְׁמַע צָר:

23:5 כִּמָּא דְשָׁמַעוּ דִּי שָׁמַעוּ לְמַחְתָּא דְּלִקּוּ דִּי לִקּוּ מַצְרָאִי זָעוּ כַּד שָׁמַעוּ

צוּרָאִי:

23:5 When the report *reaches* Egypt, They will be in anguish at the report of Tyre.

23:6 עֲבְרוּ תַרְשִׁישָׁה הִילִילוּ יִשְׁבִּי אִי:

23:6 גָּלוּ לְמַדִּינַת יִמָּא אֵילִילוּ יִתְּבִי נִיסָא:

23:6 Pass over to Tarshish; Wail, O inhabitants of the coastland.

23:7 הַזֹּאת לָכֶם עֲלִיזָה מִיּוֹמֵי־קֶדֶם קְדַמְתָּהּ יִבְלִיָּהּ רִגְלֶיהָ מִרְחוֹק לָגוּר:

23:7 הִתְרָא לְכוֹן תְּקִיפְתָּא צוּר מִיּוֹמֵי קֶדֶם מְלָקְדִּין הָווּ מִיתָן לִיה לָהּ

קִרְבָּנִין מֵאַרְעֵי רַחֲיקָא כְּדוּ לְאַתְחַבָּא הָא גִּלְיָא:

23:7 Is this your jubilant *city*, Whose origin is from antiquity, Whose feet used to carry her to colonize distant places?

23:8 מִי יַעֲזֵן זֹאת עַל־צָר הַמַּעֲטִירָה אֲשֶׁר סַחְרֶיהָ שָׂרִים כְּנַעֲנִיָּה נִכְבְּדֵי־אַרְצָן:

23:8 מִן מֶלֶךְ דָּא עַל צוּר דִּהּוּת מִמְּלָכָא מַלְכִּין דְּתַנְגְּרִיָּה דְּתַנְגְּרִיָּה רַבְרָבִין

שְׁלֹטֹנָהּ יִקִּירִי אַרְעָא:

23:8 Who has planned this against Tyre, the bestower of crowns, Whose merchants were princes, whose traders were the honored of the earth?

23:9 יְהוָה צְבָאוֹת יַעֲצֶה לְחַלֵּל גִּאוֹן כָּל־צִבִּי לְהַקְלִל כָּל־נִכְבְּדֵי־אַרְצָן:

23:9 יוֹי צְבָאוֹת מַלְכָּה לְאַפְסָא יִקֵּר כָּל חֲדוּתָהּ לְאַקְלָא כָּל יִקִּירִי אַרְעָא:

23:9 The LORD of hosts has planned it, to defile the pride of all beauty, To despise all the honored of the earth.

23:10 עֲבְרִי אֶרֶצְךָ כִּי־אֵר בַּת־תַּרְשִׁישׁ אֵין מִזַּח עוֹד:

23:10 גִּלְיָא מֵאַרְעֶיךָ כִּמִּי נַהֲרָא עִירוֹקִי לְמַדִּינַת יִמָּא לִית תְּקוּף עוֹד:

23:10 Overflow your land like the Nile, O daughter of Tarshish, There is no more restraint.

23:11 יָדוּ נֹטָה עַל־הָיָם הִרְגִּיזוּ מַמְלָכוֹת יְהוָה צוּהָ אֶל־כְּנָעַן לְשִׁמּוֹד מַעֲזָנִיהָ:

23:11 גְּבוּרְתִּיהָ מִרְמָמָא עַל יִמָּא לְאַזְעָא מַלְכוּתָא יוֹי פִּקִּיד עַל כְּנָעַן לְשִׁיזָּאָה

תּוֹקְפָהּ:

23:11 He has stretched His hand out over the sea, He has made the kingdoms tremble; The LORD has given a command concerning Canaan to demolish its strongholds.

23:12 וַיֹּאמֶר לֹא-תוֹסִיפִי עוֹד לַעֲלוֹז הַמַּעֲשָׂקָה בְּתוֹלַת בֶּת-צִידוֹן (כְּתִיִּים)
[כְּתִיִּים] קוּמִי עֲבְרִי גַם-שָׁם לֹא-יָנוּחַ לָךְ:

23:12 וַאֲמַר לֹא תוֹסִפִּין חִסְפּוֹן עוֹד לְמַתְקָה דְּהוּיָתוֹן אָנְסִין לְעָמָא דְּבַצִּידוֹן
לְכַתִּים קוּמוּ גְלוּ אִף תָּמָן לֹא יְהִי לָכוֹן נִיחַ:

23:12 He has said, "You shall exult no more, O crushed virgin daughter of Sidon. Arise, pass over to Cyprus; even there you will find no rest."

23:13 הֵן אֶרֶץ כְּשָׂדִים זֶה הָעָם לֹא הָיָה אֲשׁוּר יִסְדָּהּ לְצִיִּים הַקִּימוּ (בְּחִינִיו)
[בְּחִינִיו] עָרְרוּ אֲרָמְנוֹתֶיהָ שָׁמָּה לְמַפְלָה:

23:13 הָא אֶרֶע כְּסָדָאִי דִין עָמָא כִיד לֹא הוּוּ הָהּ אַתּוּרָאָה שְׁכַלְלָה לְנַגְוֹן
אָקִימוּ חֲזִיתָהָּ פָּגְרוּ בִירְנִיתָהָּ שְׁוִיָּהָּ לְדַמְחֻמָּא:

23:13 Behold, the land of the Chaldeans-- this is the people *which* was not; Assyria appointed it for desert creatures-- they erected their siege towers, they stripped its palaces, they made it a ruin.

23:14 הַיִּלְלוּ אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ כִּי שָׁדַד מַעֲזֹכָן: ס

23:14 אִילִּילוּ נַחְתִּי סָפִינִי יָמָא אַרִי אַתְבָּזִיז מַחֲזִיז מַחֲזִיז תַּקְפָּכוֹן:

23:14 Wail, O ships of Tarshish, For your stronghold is destroyed.

23:15 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא וְנִשְׁכַּחַת צֹר שִׁבְעִים שָׁנָה כִּימֵי מֶלֶךְ אַחַד מִקֵּץ שִׁבְעִים
שָׁנָה יִהְיֶה לְצֹר כְּשִׁירַת הַזֹּנָה:

23:15 וְיִהְיֶה בְּעֶדְנָא הַהוּא וְתִתְרַחַק צֹר שִׁבְעִין שָׁנִין כִּיּוֹמֵי מַלְכָּא חַד מְסוּף
שִׁבְעִין שָׁנִין יִהְיֶה לְצֹר כְּתִשְׁבַּחַת נָפֶקֶת בְּרָא:

23:15 Now in that day Tyre will be forgotten for seventy years like the days of one king. At the end of seventy years it will happen to Tyre as *in* the song of the harlot:

23:16 קַחִי כִנּוֹר סָבִי עִיר זֹנָה נִשְׁכַּחַת הַיִּטִּיבִי נָגַן הַרְבֵּי-שִׁיר לְמַעַן תִּזְכְּרִי:

23:16 אַתְחַלֵּף יִקְרִיךְ אִישְׁלִטַּל לְמַדִּינָא קִרְתָּא דְּהוּת כְּנָפֶקֶת בְּרָא אַתְרַחֶקֶת
הַפּוֹכִי כִּינֹרֶיךְ לְאַבְלָא וְזִמְרִיךְ לְאַלְיָא מָא אִם יִיעוֹל דּוֹכְרֵנִיךְ:

23:16 Take *your* harp, walk about the city, O forgotten harlot; Pluck the strings skillfully, sing many songs, That you may be remembered.

23:17 וְהָיָה מִקֵּץ שִׁבְעִים שָׁנָה יִפְקֹד יְהוָה אֶת-צֹר וְשָׁבָה לְאַתְנָנָה וְזִנְתָּה
אֶת-כָּל-מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה:

23:17 וְיִהְיֶה מְסוּף שִׁבְעִין שָׁנִין יִיעוֹל דּוֹכְרֵנָה דְּצֹר לְקָדָם יוּי וְתִתּוֹב לְאַתְרָהּ
וְתִהְיֶה מְסַפָּקָא סְחוּרָא לְכָל מַלְכוּת עַמְמִיָּא דְּעַל אֲפִי אֶרֶעָא:

23:17 It will come about at the end of seventy years that the LORD will visit Tyre. Then she will go back to her harlot's wages and will play the harlot with all the kingdoms on the face of the earth.

23:18 וְהָיָה סְחָרָהּ וְאַתְנָנָהּ קָדַשׁ לַיהוָה לֹא יֵאָצֵר וְלֹא יִחָסֵן כִּי לַיִּשְׁבָּיִם לִפְנֵי
יְהוָה יִהְיֶה סְחָרָהּ לְאֹכֶל לְשִׁבְעָה וְלַמְכַּסָּה עֲתִיק: פ

23:18 וְתִהְיֶה סְחוּרְתָּהּ וְאַגְרָהּ קָדְשָׁא קָדִישָׁא קָדָם יוּי לֹא יִתְאַצֵּר וְלֹא יִתְגַּנֵּז
אַרִי לְדַמְשַׁמְשִׁין קָדָם יוּי יִהְיֶה אֲגֵרָה לְמִיכַל לְמַסְבֵּעַ וְלִכְסוּ דִיקָר:

23:18 Her gain and her harlot's wages will be set apart to the LORD; it will not be stored up or hoarded, but her gain will become sufficient food and choice attire for those who dwell in the presence of the LORD.

24:1 הִנֵּה יְהוָה בּוֹקֵק הָאָרֶץ וּבּוֹלֵקָהּ וְעוֹהָהּ פָּנֶיהָ וְהַפִּיץ יִשְׁבִּיָּהּ:

24:1 הָא יוּי מִבִּיז יֵת אֶרֶעָא וּמָסַר לִיהָ לָהּ לְסִנְאָה וְתַחֲפִי בַּהֲתָא אֲפִי
רַבְרַבָּהּ עַל דְּעִבְרוּ עַל אוֹרִיתָא וַיְבַדֵּר יֵת דִּיתְבִּין בַּהּ:

24:1 Behold, the LORD lays the earth waste, devastates it, distorts its surface and scatters its inhabitants.

24:2 וְהָיָה כַּעַם כַּכֹּהֵן כַּעֲבָד כַּאֲדָנָיו כַּשֹּׁפֶחַה כַּגִּבֹּרֶתָהּ כַּקֹּנֶה כַּמּוֹכֵר כַּמְלוּה׃
כְּלוֹה כַּנִּשֵּׂה כַּאֲשֶׁר נָשָׂא בּוֹ:

24:2 וְהָיָה חִילוֹנָאָה כַּכֹּהֵנָּה עַבְדָּא כַּרִּיבוֹנִיָּה אִמְתָּא כַּמִּרְתָּה זִבְנָא כַּמּוֹזְבָּנָא
יִזְפָּא כַּמּוֹזְפָּא רִשְׁיָא כַּמֶּן דְּרִשְׁי דְּרִשֵּׁן בֵּיה:

24:2 And the people will be like the priest, the servant like his master, the maid like her mistress, the buyer like the seller, the lender like the borrower, the creditor like the debtor.

24:3 הַבּוֹק תִּבּוֹק הָאָרֶץ וְהַבּוֹז תִּבּוֹז כִּי יְהוָה דִּבֶּר אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה:

24:3 אַתְּבִזָּא תַתְּבִיז אַרְעָא וְאִיתְדָשָׂא תַתְּדִישׁ אֲרִי יְיָ מְלִיל יֵת פִּתְגָמָא הָדִין:

24:3 The earth will be completely laid waste and completely despoiled, for the LORD has spoken this word.

24:4 אֲבֵלָה נִבְלָה הָאָרֶץ אֲמִלְלָה נִבְלָה תִּבֵּל אֲמַלְלוּ מְרוֹם עַם־הָאָרֶץ:

24:4 אַתְּאֲבֵלַת חֲרוּבַת אַרְעָא צְדִיאַת חֲרוּבַת תִּבֵּל סָפוּ תִקּוֹף עָמָא דְאַרְעָא:

24:4 The earth mourns and withers, the world fades and withers, the exalted of the people of the earth fade away.

24:5 וְהָאָרֶץ חֲנִפָה תַחַת יִשְׁבִּיָּה כִּי־עֲבָרוּ תוֹרַת חֻלְפוֹ חֻק הַפְּרוּ בְּרִית עוֹלָם:

24:5 וְאַרְעָא חֲבַת תַּחֲוֹת יִתְבַּהֵּא אֲרִי עֲבָרוּ עַל אוֹרִיתָא אֲבִטִּילוּ מוֹעֲדִיא

אֲשֵׁנְיָאוּ קִנְיָא דְּמֶן עֲלָמָא:

24:5 The earth is also polluted by its inhabitants, for they transgressed laws, violated statutes, broke the everlasting covenant.

24:6 עַל־כֵּן אֱלֹהִים אֲכָלָה אֶרֶץ וַיֵּאֲשֻׁמוּ יֹשְׁבֵי בָהּ עַל־כֵּן חָרוּ יֹשְׁבֵי אֶרֶץ וְנִשְׂאָר
אֲנוֹשׁ מְזֻעָר:

24:6 עַל כֵּין מֶן קִדָּם מוֹמִי דְשִׁקֵּר חֲרוּבַת אַרְעָא וְצִדִּיאוּ דִּיתְבִּין בַּהּ עַל כֵּין
סָפוּ יִתְבִּי אַרְעָא וְאִשְׁתַּאֲר אֲנוֹשָׁא כּוֹזֵעִיר:

24:6 Therefore, a curse devours the earth, and those who live in it are held guilty. Therefore, the inhabitants of the earth are burned, and few men are left.

24:7 אֲבֵל תִּירוֹשׁ אֲמַלְלָה־גִּפֶּן נֶאֱנַחוּ כָּל־שִׁמְחֵי־לֵב:

24:7 אַתְּאֲבֵלוּ כָּל שְׁתֵּי חֲמַר אֲרִי אַתְּפְרִיכוּ גּוֹפְנִיא אַתְּאֲנַחוּ כָּל חֲדִי לִיבָא:

24:7 The new wine mourns, The vine decays, All the merry-hearted sigh.

24:8 שָׁבַת מְשׁוֹשׁ תַּפִּים חֲדַל שְׁאוֹן עַלְיוֹנִים שָׁבַת מְשׁוֹשׁ כְּנֹר:

24:8 בְּטִילַת חֲדוֹת תּוֹפִין אַתְּמַנְעַת אַתְּרַגְוֶשֶׁת תִּקְיָפִין פִּסְקַת חֲדוֹת כִּנְרָא:

24:8 The gaiety of tambourines ceases, The noise of revelers stops, The gaiety of the harp ceases.

24:9 בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתּוּ־יַיִן וַיֹּמַר שֹׂכֵר לְשִׁתּוֹ:

24:9 עַל יְדֵי זִמְרָא לֹא יִשְׁתּוֹן חֲמַר וַיֹּמַר עֲתִיקָא לְשִׁתּוּהִי:

24:9 They do not drink wine with song; Strong drink is bitter to those who drink it.

24:10 נִשְׁבְּרָה קְרִית־תְּהוֹ סָגַר כָּל־בֵּית מִבּוֹא:

24:10 אִיתְבְּרַת קְרִיתְהוֹן צְדִיאַת אַתְּאֲחִידוּ כָּל בֵּיתָא מִלְּמִיעַל לְמִיעַל:

24:10 The city of chaos is broken down; Every house is shut up so that none may enter.

24:11 צוֹחָה עַל־הַיִּין בַּחוּצוֹת עֲרֵבָה כָּל־שִׁמְחָה גִּלָּה מְשׁוֹשׁ הָאָרֶץ:

24:11 מַצּוֹחִין עַל חֲמַרָּא בְּשׁוּקִיא שְׁלִימַת כָּל חֲדוֹתָא גִּלָּא בִיעַ מֶן אַרְעָא:

24:11 There is an outcry in the streets concerning the wine; All joy turns to gloom. The gaiety of the earth is banished.

24:12 נִשְׂאָר בְּעִיר שָׁמָּה וּשְׂאִיָּה יַפְת־שָׁעַר:

24:12 אִשְׁתַּאֲר בְּקִרְתָּא צָדוּ וְאַתְּרַגְוֶשָׁא בְּפִיגּוֹר תִּרְעִין:

24:12 Desolation is left in the city And the gate is battered to ruins.

24:13 כִּי כֹה יִהְיֶה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ בְּתוֹךְ הָעַמִּים כְּנֻקָּה זֹאת כְּעוֹלָלַת אִם-כְּלָה בְּצִיר:

24:13 אֲרִי כְּדִין יִשְׁתָּאֲרוּן יַחֲדָאִין צְדִיקָא בְּגוֹ עֲלָמָא בִּינֵי מַלְכוּתָא כְּבִיעוּר זֵיתָא כְּעוֹלָלָן בְּתֵר קִטְף:

24:13 For thus it will be in the midst of the earth among the peoples, As the shaking of an olive tree, As the gleanings when the grape harvest is over.

24:14 הִמָּה יִשְׂאוּ קוֹלָם יִרְנּוּ בְּנֶאֱוֹן יְהוָה צִהְלוּ מִיָּם:

24:14 אֲנוּן יְרִימֹון קְלִהוֹן יִשְׁבַּחוּן בְּשִׂמְאָ דִּיּוּ יְבוֹעוּן כְּמָא דְּבָעוּ דִּיבְעוּ עַל גְּבוּרֵן דְּאַתְעִבִּידָא לְהוֹן עַל יָמָא:

24:14 They raise their voices, they shout for joy; They cry out from the west concerning the majesty of the LORD.

24:15 עַל-כֵּן בְּאֲרִים כְּבָדוֹ יְהוָה בְּאֵי הַיָּם שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ס

24:15 עַל כֵּין בְּמִיתִי נְהוּרָא לְצְדִיקָא יִיקְרוּן קֳדָם יְיָ בְּנִי־סִי יָמָא יְהוֹן מוֹדֵן וּמְבָרְכִין שְׂמָא דִּיּוּ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל:

24:15 Therefore glorify the LORD in the east, The name of the LORD, the God of Israel, In the coastlands of the sea.

24:16 מִכְּנָף הָאָרֶץ זְמֶרֶת שְׁמַעְנֹו צְבִי לְצְדִיק וְאָמַר רְזִי-לִי רְזִי-לִי אֹי לִי בְּגָדִים בְּגָדוֹ וּבְגָד בּוֹגָדִים בְּגָדוֹ:

24:16 מִבֵּית מִקְדָּשָׁא דְּמִיתְמָן עֲתִיד לְמִיפֹק חֲדוּא לְכָל יְתָבִי אֶרְעָא תוֹשְׁבָהָא שְׁמַעְנָא לְצְדִיקָא אָמַר נְבִיא רִז אֲנִי לְצְדִיקָא אִיתְחַזִּי לִי רִז פּוֹרְעֵנוּ לְרִשְׁיַעֲיָא אֲתַגְלִי לִי וְיִי לְאַנוּסִיָּא דְּמִתְאַנְסִין וְלַבּוּזִי בּוּזִין דְּהָא מִתְבַּזִּין:

24:16 From the ends of the earth we hear songs, "Glory to the Righteous One," But I say, "Woe to me! Woe to me! Alas for me! The treacherous deal treacherously, And the treacherous deal very treacherously."

24:17 פֶּחַד וּפְחַת וּפֶחַ עָלֶיךָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ:

24:17 דַּחְלָא וְכוּמְצָא וּמִצְרָא וּמִצְרָא עָלֶךָ יְתִיב אֶרְעָא:

24:17 Terror and pit and snare Confront you, O inhabitant of the earth.

24:18 וְהָיָה הַנֶּס מִקּוֹל הַפֶּחַד יִפֹּל אֶל-הַפְּחַת וְהָעוֹלָה מִתּוֹךְ הַפְּחַת יִלְכֹּד בִּפְחַ כִּי-אַרְבּוֹת מַמְרוֹם נִפְתָּחוּ וַיִּרְעָשׁוּ מוֹסְדֵי אָרֶץ:

24:18 וַיְהִי דִיעֲרוֹק מִן קֳדָם דַּחְלָא יִפּוֹל לְגוֹ כּוּמְצָא וּדִיֶּסֶק מִגּוֹ כּוּמְצָא יִתְאַחֵד בְּסַרְיָתָא אֲרִי גְבוּרֵן בְּשִׂמְיָא אֲתַעֲבִידָא וְזַעוּ יְסוּדֵי אֶרְעָא:

24:18 Then it will be that he who flees the report of disaster will fall into the pit, And he who climbs out of the pit will be caught in the snare; For the windows above are opened, and the foundations of the earth shake.

24:19 רָעָה הִתְרַעְעָה הָאָרֶץ פּוֹר הִתְפּוֹרְרָה אָרֶץ מוֹט הִתְמוֹטְטָה אָרֶץ:

24:19 מְזַע תְּזוּע אֶרְעָא מְנַד תְּנוּד אֶרְעָא פִּירוֹק תִּתְפָּרִיק אֶרְעָא:

24:19 The earth is broken asunder, The earth is split through, The earth is shaken violently.

24:20 נֹוע תִנּוּע אָרֶץ כְּשֹׁכּוֹר וְהִתְנוּדְדָה כְּמִלּוֹנָה וְכִבְד עָלֶיהָ פִּשְׁעָה וְנִפְלָה וְלֹא-תִסִּיף קוּם: ס

24:20 אֲשַׁתְּדָּאָה תִשְׁתְּדִי אֶרְעָא כְּרוּיָא וְתַהִי אֲזִלָּא וְאַתִּיָּא כְּעִרְזִלָּא כְּעִרְסִלָּא כְּאַרְזִלָּא וְיִתְקַפּוֹן עָלָה חוּבָה וְתִיפּוֹל וְלֹא תוֹסִיף לְמַקָּם:

24:20 The earth reels to and fro like a drunkard And it totters like a shack, For its transgression is heavy upon it, And it will fall, never to rise again.

24:21 וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה עַל-צָבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם וְעַל-מַלְכֵי הָאָדָמָה

עַל־הָאָדָמָה:

24:21 וַיְהִי בַעֲדָנָא הָהוּא יַסְעֵר יוּי עַל חֵילֹת תּוֹקֶפָא דִּיתְבִּין בְּתוֹקֶפָא וְעַל מַלְכֵי בְנֵי אָנְשָׁא דְדִירִין עַל אַרְעָא:

24:21 So it will happen in that day, That the LORD will punish the host of heaven on high, And the kings of the earth on earth.

24:22 וְאִסְפוּ אִסְפָּה אֲסִירֵי עַל־בּוֹר וְסִגְרוּ עַל־מִסְגָּר וּמִרְבַּי יָמִים יִפְקְדוּ:

24:22 וַיִּכְנָשׁוּנוֹנוֹן מִכְנָשׁ לְבֵית אֲסִירֵי וַיִּגְנוֹנוֹנוֹן וַיַּעֲנוֹנוֹנוֹן לְבֵית עֲגָנָא וּמִסְגֵּי יוֹמִין יִיעוֹל דְּכַרְנָהוֹן דּוֹכְרָנְכוֹן:

24:22 They will be gathered together *Like* prisoners in the dungeon, And will be confined in prison; And after many days they will be punished.

24:23 וַחֲפָרָה הִלְבְּנָה וּבּוֹשָׁה הִחֲמָה כִּי־מֶלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת בָּהֶר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנָגַד זִקְנָיו כָּבוֹד: פ

24:23 וַיִּבְהֲתוּן דְּפִלְחִין לְסִיְהָרָא וַיִּתְכַנְעוּן דְּסִגְדִּין לְשִׁמְשָׁא אֲרִי תַחְגְּלֵי מַלְכוּתָא דִּיוּי צְבָאוֹת בְּטוֹרָא דְּצִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וּקְדָם סְבִי עֲמִיָּה בִיקָר:

24:23 Then the moon will be abashed and the sun ashamed, For the LORD of hosts will reign on Mount Zion and in Jerusalem, And *His* glory will be before His elders.

25:1 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲתָה אֲרוֹמַמְךָ אוֹדָה שְׁמֶךָ כִּי עָשִׂיתָ פִּלָּא עֲצוֹת מִרְחוֹק אֲמוֹנָה אֲמִן:

25:1 יוּי אֱלֹהֵי אַתְּ אֲרַמְמִינְךָ אוֹדִי שְׁמֶךָ אֲרִי עֲבַדְתָּא פְּרִישָׁן מַלְכִּין דְּאִמְרַתָּא לְאִיתָאָה מַלְקַדְמִין בְּכִין אִיתִיתָא וְקִיַּיִמַתָּא:

25:1 O LORD, You are my God; I will exalt You, I will give thanks to Your name; For You have worked wonders, Plans *formed* long ago, with perfect faithfulness.

25:2 כִּי שְׁמַתָּ מַעִיר לְגַל קָרְיָה בְּצוּרָה לְמַפְלָה אֲרַמּוֹן זָרִים מַעִיר לְעוֹלָם לֹא יִבְנֶה:

25:2 אֲרִי שְׁוִיתָא קְרוּי פְּצַחִין לְגַלִּין כְּרָךְ תְּקִיף לְדַמְחֲמַרָא בֵּית דַּחֲלַת עַמְמָא בְּקִרְתָּא יְרוּשָׁלַם לְעָלָם לֹא יִתְבְּנִי יִתְנַבִּי:

25:2 For You have made a city into a heap, A fortified city into a ruin; A palace of strangers is a city no more, It will never be rebuilt.

25:3 עַל־כֵּן יִכְבְּדוּךָ עַם־עוֹ קְרִית גּוֹיִם עָרִיצִים יִירָאוּךָ:

25:3 עַל כֵּן יִיקְרִיין קְדָמְךָ עַם תְּקִיף קְרִית עַמְמִין חֲסִינִין וּדְחֲלוּן מִן קְדָמְךָ:

25:3 Therefore a strong people will glorify You; Cities of ruthless nations will revere You.

25:4 כִּי־הָיִיתָ מָעוֹז לְדָל מָעוֹז לְאֲבִיוֹן בְּצַר־לוֹ מַחֲסֶה מִזֶּרֶם צֶל מַחֲרֵב כִּי רוּחַ עָרִיצִים כְּזָרֵם קִיר:

25:4 אֲרִי הָיִיתָ תְּקוּף לְמַסְכִּין סָעִיד לְחֲשִׂיד בַּעֲדָן עָקָא כְּמָא דְּמַטְמְרִין מִן קְדָם זָרְמִית כְּטַל מִיִּשְׂרָב כִּין מְלִי רְשִׁיעִיא לְצַדִּיקָא כְּזָרְמִית דְּשִׁקְפָא בְּכַתּוּל בְּכוּתַל:

25:4 For You have been a defense for the helpless, A defense for the needy in his distress, A refuge from the storm, a shade from the heat; For the breath of the ruthless Is like a *rain* storm *against* a wall.

25:5 כְּחֹרֵב בְּצִיּוֹן שְׁאוֹן זָרִים תִּכְנֶנֶּה חֹרֵב בְּצֶל עָב זְמִיר עָרִיצִים יַעֲנֶה: פ

25:5 כְּשֹׂרֵב בְּאַרְעֵי צָהֳיָא אֲתַרְגּוּשֶׁת תְּקִיפִין תִּמְאִיד כְּטַל כִּיף מִקָּר בְּאַרְעֵי מְשֻׁלְּהִיא כִּין נִיח רוּחָא לְצַדִּיקָא כִּד יִמְאָכוֹן רְשִׁיעִיא:

25:5 Like heat in drought, You subdue the uproar of aliens; *Like* heat by the shadow of a cloud, the song of the ruthless is silenced.

25:6 וַעֲשֵׂה יְהוָה צְבָאוֹת לְכָל-הָעַמִּים בְּהָר הַזֶּה מִשְׁתֵּה שְׁמָנִים מִשְׁתֵּה שְׁמָרִים שְׁמָנִים מִמַּחֲוִים שְׁמָרִים מִזְקָקִים:

25:6 וַיַּעֲבִיד יוֹי צְבָאוֹת לְכָל עַמְמֵיָא בְּטוֹרָא הָרִין שִׁירוֹ וּזְמֹן מִדְּמֵן דְּהִיא דִּיקָר וּתְהִי לְהוֹן לְקַלָּן מַחֵן דִּילָא יִשְׁתִּיזְבוּן מְנַהֵן מַחֵן דִּיסוּפוֹן בְּהִין:

25:6 The LORD of hosts will prepare a lavish banquet for all peoples on this mountain; A banquet of aged wine, choice pieces with marrow, And refined, aged wine.

25:7 וּבִלְעַ בְּהָר הַזֶּה פָּנֵי-הַלֹּט הַלֹּט עַל-כָּל-הָעַמִּים וְהַמַּסְכָּה הַנְּסוּכָה עַל-כָּל-הַגּוֹיִם:

25:7 וַיִּסְתַּלַּעְמוּן בְּטוֹרָא הָרִין אָפִי רַבָּא דְרַב עַל כָּל עַמְמֵיָא וְאָפִי מַלְכָּא דְשָׁלִיט עַל כָּל מַלְכוּתָא מַלְכוּתָא:

25:7 And on this mountain He will swallow up the covering which is over all peoples, Even the veil which is stretched over all nations.

25:8 בִּלְעַ הַמּוֹת לְנֶצַח וּמַחָה אֶרְצִי יְהוָה דְּמַעָּה מֵעַל כָּל-פָּנִים וְחִרְפַּת עֵמֹד יִסִּיר מֵעַל כָּל-הָאָרֶץ כִּי יְהוָה דִּבֶּר: פ

25:8 יִתְנַשּׁוּן מוֹתָא לְעֵלְמִין וַיִּמְחִי יוֹי אֱלֹהִים דְּמַעָּתָא מֵעַל כָּל אַפִּיָא וְחִסּוּדֵי עֵמִיָּה יַעֲדִי מֵעַל כָּל אַרְעָא אֲרִי בְּמִימְרָא דִּיוֹי גִּזִּיר כִּין:

25:8 He will swallow up death for all time, And the Lord GOD will wipe tears away from all faces, And He will remove the reproach of His people from all the earth; For the LORD has spoken.

25:9 וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִיְּנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְהוָה קִיְּנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ:

25:9 וַיִּימַר בְּעֵדְנָא הַהוּא הָא אֱלֹהֵנָא דִּין דְּסַבְרָנָא לִיה וַיִּפְרְקִינָא דִּין יוֹי דְּהִינָא מִסַּבְרִין לְמִימְרֵיהּ נְבוּעַ וְנַחְדִּי בְּפוֹרְקָנִיהּ:

25:9 And it will be said in that day, "Behold, this is our God for whom we have waited that He might save us. This is the LORD for whom we have waited; Let us rejoice and be glad in His salvation."

25:10 כִּי-תִנּוּחַ יַד-יְהוָה בְּהָר הַזֶּה וְנָדוּשׁ מוֹאָב תַּחְתּוֹ כְּהַדוּשׁ מַתְּבֵן (בְּמִי) [בְּמוֹ] מִדְּמָנָה:

25:10 אֲרִי תַתְּגִלִּי גְבוּרְתָּא דִּיוֹי בְּטוֹרָא הָרִין וַיִּתְדָּשׁוּן וַיִּדְדָּשׁוּן מוֹאֲבָא בְּאַתְרֵהוֹן כְּמָא דְּמַתְדָּשׁ דְּמִדְדָּשׁ דְּמִידָּשׁ תַּבְנָא בְּטִינָא:

25:10 For the hand of the LORD will rest on this mountain, And Moab will be trodden down in his place As straw is trodden down in the water of a manure pile.

25:11 וּפְרֵשׁ יָדָיו בְּקֶרְבּוֹ כַּאֲשֶׁר יִפְרֹשׁ הַשָּׁחַ לַשָּׁחַת וְהַשְׁפִּיל גְּאוּתוֹ עִם אֲרָבוֹת יָדָיו:

25:11 וַיִּפְרִישׁ וַיִּפְרֹשׁ מַחַת גְּבוּרְתִּיהּ בִּינְיָהוֹן כְּמָא דְּמַפְרִישׁ שְׂיִיטָא לְמַשְׁט וַיִּמְאִיד יִקְרִיהּ עִם אֲשׁוֹת אֲשִׁיות יְדוּהִי:

25:11 And he will spread out his hands in the middle of it As a swimmer spreads out his hands to swim, But the Lord will lay low his pride together with the trickery of his hands.

25:12 וּמִבְצָר מִשְׁגָּב חוֹמָתֶיךָ הַשָּׁחַ הַשְׁפִּיל הִגִּיעַ לָאָרֶץ עַד-עָפָר: ס

25:12 וּכְרֵךְ תְּקוּף כְּרָכִי עַמְמֵיָא יִמְגַּר יִרְמִי יִמְטִי לְאַרְעָא עַד עָפְרָא:

25:12 The unassailable fortifications of your walls He will bring down, Lay low and cast to the ground, even to the dust.

26:1 בַּיּוֹם הַהוּא יוֹשֵׁר הַשִּׁיר-הַזֶּה בְּאֶרֶץ יְהוּדָה עִיר עֲזֻלָּנוּ יִשׁוּעָה יִשִּׁית חוֹמוֹת וְחָל:

26:1 בְּעֵדְנָא הַהוּא יִשְׁבְּחוּן תּוֹשְׁבֵחָא תּוֹשְׁבַחְתָּא תְּדַתָּא הָדָא בְּאַרְעָא דְּבֵית

יְהוּדָה קִרִּית תּוֹקֶפָא לְנָא פֹּרְקָן יִתְסֵם עַל שׁוֹרְהָא וְרַחֲמִין:

26:1 In that day this song will be sung in the land of Judah: "We have a strong city; He sets up walls and ramparts for security.

26:2 פִּתְחוּ שְׁעֵרִים וַיָּבֹא גוֹי־צְדִיק שְׁמֵר אֱמָנִים:

26:2 פִּתְחוּ תַרְעִיָא וַיֵּיעוֹל עֲמָא זְכָאָה דְנִטְרוּ אוֹרִיתָא בְּלִבָּב שְׁלִים:

26:2 "Open the gates, that the righteous nation may enter, The one that remains faithful.

26:3 יֵצֵר סָמוּךְ תִּצֹר שְׁלֹם שְׁלֹם כִּי בָךְ בְּטוּחַ:

26:3 בְּלִבָּב שְׁלִים נִטְרוּ שְׁלָמָא שְׁלָמָא יִתְעַבִּיד לְהוֹן אֲרִי בְּמִמְרֵךְ אֶתְרַחֲצוּ:

26:3 "The steadfast of mind You will keep in perfect peace, Because he trusts in You.

26:4 בְּטַחוּ בִיהוָה עַד־עַד כִּי בֵּיהּ יְהוָה צוּר עוֹלָמִים:

26:4 אֶתְרַחֲצוּ עַל מִמְרָא דִּיּוּי לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלִמְיָא אֲרִי בְכִין תַּתְּפִּרְקוּן

בְּמִימֵר דְּחִילָא יוּי תְּקוּף תְּקוּף עֲלִמְיָא:

26:4 "Trust in the LORD forever, For in GOD the LORD, we have an everlasting Rock.

26:5 כִּי הִשָּׁח יִשְׁבִּי מְרוֹם קְרִיָה נִשְׁגָּבָה יִשְׁפִּילָנָה יִשְׁפִּילָהּ עַד־אֶרֶץ יִגְיעָנָה

עַד־עָפָר:

26:5 אֲרִי אֲמַאיִךְ יִתְבִּי רֹמָא קְרִיָא תְּקִיפָא יִמְאָכִינָה יִרְמִינָה עַד אֶרְעָא יִמְטִינָה

עַד עָפְרָא:

26:5 "For He has brought low those who dwell on high, the unassailable city; He lays it low, He lays it low to the ground, He casts it to the dust.

26:6 תִּרְמֹסְנָה רַגְלֵי רַגְלֵי עֲנִי פַעֲמֵי דְלִים:

26:6 יְדוּשִׁינָה רַגְלִין רַגְלֵי צְדִיקָא פִּרְסַת עֲנוּתְנִיָא חֲשִׁיכֵי עֲמָא:

26:6 "The foot will trample it, The feet of the afflicted, the steps of the helpless."

26:7 אֶרֶח לְצְדִיק מִיִּשְׁרִים יֵשֶׁר מַעְגַּל צְדִיק תְּפִלָּס:

26:7 אוֹרַחַת צְדִיקָא כִּינּוֹן אֶף עוֹבְדֵי אוֹרַחַת צְדִיקָא תַחֲקִין:

26:7 The way of the righteous is smooth; O Upright One, make the path of the righteous level.

26:8 אֶף אֶרֶח מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה קוֹיִנוּךְ לְשִׁמּוֹךְ וּלְזִכְרֶךָ תְּאוֹת־נַפְשִׁי:

26:8 אֶף לְאוֹרַח דִּינְךָ יוּי סִבְרָנָא לְשִׁמּוֹךְ וּלְדוֹכְרָנְךָ חֲמִידַת נַפְשָׁנָא נַפְשִׁיא:

26:8 Indeed, while following the way of Your judgments, O LORD, We have waited for You eagerly; Your name, even Your memory, is the desire of our souls.

26:9 נַפְשִׁי אֲנִיתִיךָ בְּלִילָה אֶף־רוּחִי בְּקֶרְבִּי אֶשְׁחַרְךָ כִּי פֶאֶשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאֶרֶץ

צֶדֶק לְמַדּוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל:

26:9 נַפְשִׁי מִחֲמַדָּא לְצִלָּאָה קְדָמְךָ בְּלִילָיָא אֶף רוּחִי בַמַּעֲי מְבָרְכָא לָךְ אֲרִי

כְּמָא דְּדִינְךָ תְּקִינּוּ תְּקִין לְאֶרְעָא קוֹשְׁטָא יִתְאַלְפוּן לְמַעַבְד דְּדִירִין בְּתִבֵּל:

26:9 At night my soul longs for You, Indeed, my spirit within me seeks You diligently; For when the earth experiences Your judgments The inhabitants of the world learn righteousness.

26:10 יַחַן רָשָׁע בַּל־לָמַד צֶדֶק בְּאֶרֶץ נִכְחוֹת יַעוֹל וּבִל־יִרְאָה גְּאוּת יְהוָה: ס

26:10 יִהְבְּתָא לְהוֹן אֶרְכָּא לְרִשְׁיַעֲיָא דָּאִם יִתּוּבּוֹן לְאוֹרִיתְךָ וְלֹא תִבּוּ כָּל יוֹמִין

דְּהוּוּ קְיִימִין יַעֲבְדוּן קִשּׁוּט עַל אֶרְעָא הוּוּ שְׁקִרִין אֶף אֲנוּן לֹא יַחֲזוּן בְּתוֹשִׁבְתָּה

יִקְרָךְ יוּי:

26:10 Though the wicked is shown favor, He does not learn righteousness; He deals unjustly in the land of uprightness, And does not perceive the majesty of the LORD.

26:11 יְהוָה רָמָה יָדָךְ בְּלִיַּחוּיִן יַחֲזֹוּ וַיִּבְשּׁוּ קִנְאֹתֶיךָ אַף־אֵשׁ צָרִיךְ תֹּאכְלֶם: ס

26:11 יִי כֹד תִּתְגַּלִּי בַּגְבוּרָתְךָ לְאִיטָב לְדַחֲלֶךָ לֹא יִנְהַר לְסָנְאֵי עִמָּךְ יַחֲזֹוּ

רְשִׁיעִיא וַיִּבְהַתּוּן פּוֹרְעָנוֹת עִמָּא תַּחֲפִינוּן אַף אֲשַׁתָּא לְבַעֲלֵי דְבִבְךָ תְּשִׁיעִי:

26:11 O LORD, Your hand is lifted up *yet* they do not see it. They see *Your* zeal for the people and are put to shame; Indeed, fire will devour Your enemies.

26:12 יְהוָה תִּשְׁפֹּת שְׁלוֹם לָנוּ כִּי גַם כָּל־מַעֲשֵׂינוּ פָּעִלְתָּ לָנוּ:

26:12 יִי תַתְּקִין שְׁלָמָא לָנָא אַרִי בְּכָל עֶדֶן חֶסוֹךְ מַחֻבָּנָא אֵת עֶבֶיד אֶתְעֵבִיד

עֲמָנָא:

26:12 LORD, You will establish peace for us, Since You have also performed for us all our works.

26:13 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בַּעֲלוֹנוּ אֲדָנִים זִוְלָתְךָ לְבַד־בְּךָ נִזְכִּיר שִׁמְךָ:

26:13 יִי אֱלֹהֵנָא שְׁלִיטוּ בְנָא עֲמָמִיא לְמַהוּי עֲלָנָא רַבּוּנִין בָּר מִנְךָ בָּרַם

בְּמִימָרְךָ אֲנַחְנָא רְחִיצִין בְּשִׁמְךָ אֲנַחְנָא מוֹדִין:

26:13 O LORD our God, other masters besides You have ruled us; *But* through You alone we confess Your name.

26:14 מֵתִים בְּלִיַּחוּי רַפָּאִים בְּלִיַּקְמוּ לָכֵן פָּקַדְתָּ וַתִּשְׁמִידֵם וַתֹּאבֵד כָּל־זָכָר

לָמוֹ:

26:14 אֵינוֹן פִּלְחִין לְמִיתִין דְּלֹא יִיחֹון לְגִיבְרִיהוֹן דְּלֹא יִקְוִמוּן וּבְכִין כֹּד תִּסְעֵר

עֲלֵיהוֹן חוֹבִיָּהוֹן וַתִּשְׁיַצִּינוּן וַתְּבִיד כָּל דְּכַרְנָהוֹן:

26:14 The dead will not live, the departed spirits will not rise; Therefore You have punished and destroyed them, And You have wiped out all remembrance of them.

26:15 יִסְפֹּת לְגוֹי יְהוָה יִסְפֹּת לְגוֹי נִכְבְּדָתָ רַחֲמָתָ כָּל־קְצוּי־אֶרֶץ:

26:15 אַתְּגִלִּיתָא לְכַנְשָׂא מִבְּדָרֵי עִמָּךְ יִי אַף עֵתִיד אֵת לְקַרְבָּא גְּלוּתָהוֹן

לְאַתְּגִלָּאָה בַּגְבוּרָתְךָ לְרַחֲקָא כָּל רְשִׁיעִיא לְגִיָּהֶם:

26:15 You have increased the nation, O LORD, You have increased the nation, You are glorified; You have extended all the borders of the land.

26:16 יְהוָה בָּצַר פְּקֻדּוֹךְ צָקוֹן לַחֹשׁ מוֹסְרָךְ לָמוֹ:

26:16 יִי בַעֲקָא הָנוּן הוּוּ דְּכִירִין לְדַחֲלָתְךָ בַּעֲקָתָהוֹן הוּוּ מַלְפִין אַלְפִין אוֹרִיתְךָ

בוֹחֲשִׁי:

26:16 O LORD, they sought You in distress; They could only whisper a prayer, Your chastening was upon them.

26:17 כָּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לִלְדֹת תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבֻלֶיהָ כֵּן הָיִינוּ מִפְּנֶיךָ יְהוָה:

26:17 כַּמַּעֲדִיא דְּבַעֲדָן מוֹלְדָא זִיעָא וּמִצּוּחָא בַּחֲבֻלָּהָא כֵּין הָוִינָא מִן קָדָם

דְּחַבְנָא קְדָמְךָ יִי:

26:17 As the pregnant woman approaches *the time* to give birth, She writhes *and* cries out in her labor pains, Thus were we before You, O LORD.

26:18 הָרִינוּ חֲלָנוּ כָּמוֹ יִלְדָנוּ רוּחַ יִשׁוּעַת בַּל־נַעֲשֶׂה אֶרֶץ וּבַל־יִפְּלוּ יֹשְׁבֵי תִבְל:

26:18 אוּחִיתָנָא אַחְדָתָנָא עָקָא דְּמַעֲדִיא כַּמַּעֲדִיא דְּבַעֲדָן דְּעֶדֶן דְּעֶדֶן מִיִּלְדָּה

קָלִיל כְּרוּחָא פּוֹרְקָן לֹא אִיתִיאוּ אַרְעָא לֹא עֲבָדוּ אַף פְּרִישָׁן לֹא יִכְלוּן

לְמַעַבְד דְּדִירִין בְּתִבְל:

26:18 We were pregnant, we writhed *in labor*, We gave birth, as it seems, *only* to wind. We could not accomplish deliverance for the earth, Nor were inhabitants of the world born.

26:19 יַחֲזִינוּ מִתִּיד נִבְלָתִי יִקְוִמוּן הִקְיָצוּ וּרְנָנוּ שְׁכֵנֵי עִפְר כִּי טַל אוֹרֶת טַלְךָ

וְאַרְצָן רַפָּאִים תַּפִּיל: ס

26:19 אֵת הוּא מַחֵי מִיתִין גְּרַמֵּי נִבְלִיתָהוֹן אֵת מְקִים יִיחֹון וַיִּשְׁבְּחוּן קְדָמְךָ כָּל

דְּהוּוּ רִמּוֹן בְּעַפְרָא אֲרִי טַל נִיהוּר טַלְךָ לְעַבְדֵי אוֹרִיתְךָ וְרִשְׁיַעֲיָא דִּיהִבְתָּא דִּי
יְהִבְתָּא לְהוֹן גְּבוּרִין גְּבוּרָא וְאַנּוּן עֲבְרוּ עַל מִימְרְךָ לְגִיהֲנָם תַּמְסַר:

26:19 Your dead will live; Their corpses will rise. You who lie in the dust, awake and shout for joy, For your dew *is as* the dew of the dawn, And the earth will give birth to the departed spirits.

26:20 לָךְ עַמִּי בֵּא בְּחֻדְרֶיךָ וְסָגֵר (דְּלִתֶּיךָ) בְּעֶדְךָ חֲבִי כַּמְעַט־רַגַּע
עַד־ (יַעֲבוּר) [יַעֲבֹר־]זַעַם:

26:20 אֵיזִיל עַמִּי עֲבִיד לָךְ עוֹבְדִין טְבִין דִּיגְנוּן עַלְךָ בְּעֶדָן עָקָא אִיטְמוּר כּוּזַעִיר
זְמַן עַד דִּיעֲדִי לוֹט:

26:20 Come, my people, enter into your rooms And close your doors behind you; Hide for a little while Until indignation runs *its* course.

26:21 כִּי־הִנֵּה יְהוָה יֵצֵא מִמְּקוֹמוֹ לִפְקֹד עוֹן יֹשְׁבֵי־הָאָרֶץ עָלָיו וְגִלְתָּה הָאָרֶץ
אֶת־דְּמִיָּה וְלֹא־תִכַּסֶּה עוֹד עַל־הַרוּגֶיהָ: ס

26:21 אֲרִי הָאֵל יוֹי מִתְגַּלִּי מֵאַתֵּר בֵּית שְׁכִינְתִּיהָ לְאַסְעָרָא חוּב יִתִּיב אַרְעָא
עָלוּהִי וְתִגְלִי אַרְעָא עַל דָּם זָכִי דְאַתְאַשֵּׁד בָּהּ וְלֹא תִכְסִי עוֹד עַל קְטִילָהָ:

26:21 For behold, the LORD is about to come out from His place To punish the inhabitants of the earth for their iniquity; And the earth will reveal her bloodshed And will no longer cover her slain.

27:1 בַּיּוֹם הַהוּא יִפְקֹד יְהוָה בְּחַרְבּוֹ הַקָּשָׁה וְהַגְּדוֹלָה וְהַחֲזָקָה עַל לְוִיתָן נָחֵשׁ
בָּרַח וְעַל לְוִיתָן נָחֵשׁ עֲקֻלָּתוֹן וְהָרַג אֶת־הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם: ס

27:1 בְּעֶדְנָא הָהוּא יִסְעֵר יוֹי בְּחַרְבִּיהָ רַבָּתָא וְתִקְיַפְתָּא וְחִסִּינְתָּא עַל מַלְכָּא
דְּאַתְרָרֵב כְּפִרְעָה מַלְכָּא קִדְמָאָה וְעַל מַלְכָּא דְאַתְנָאִי כְּסַנְחִרִיב מַלְכָּא תַנִּינָא
וְיִקְטִיל יֵת מַלְכָּא דְתִקְיָא כְּתַנִּינָא דְבִימָא כְּתַנִּינָא דִּי בִימָא:

27:1 In that day the LORD will punish Leviathan the fleeing serpent, With His fierce and great and mighty sword, Even Leviathan the twisted serpent; And He will kill the dragon who *lives* in the sea.

27:2 בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַם חֲמֹד עֲנוּ־לָהּ:

27:2 בְּעֶדְנָא הָהוּא כְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל דְּהִיא כְּכֶרֶם נִסָּב נָצִיב בְּאַרְעֵ טָבָא שְׁבָחוּ
לָהּ:

27:2 In that day, "A vineyard of wine, sing of it!"

27:3 אֲנִי יְהוָה נֹצְרָה לְרַגְעִים אֲשַׁקֶּנָּה פֶּן יִפְקֹד עָלֶיהָ לֵילָה וַיּוֹם אֲצַרְנָהּ:

27:3 אֲנִי יוֹי נָטַר לְהוֹן קָנָם אֲבָהֻתְהוֹן וְלֹא אֲשִׁיצִינוּן אֲלֵא בּוֹזְמֵן דְּאַנּוּן מְרַגְזִין
קְדָמִי אֲנֵא מִשְׁקִי לְהוֹן כֶּס פּוֹרְעָנוּתְהוֹן אִי לֹא אֲלֵא חוּבִיהוֹן גְּרַמִּין לְהוֹן
לְאַתְפָּרְעָא מְנַהוֹן כְּבֵר לֵילִי וַיּוֹמָם מִימְרֵי מִגִּין עָלִיהוֹן:

27:3 "I, the LORD, am its keeper; I water it every moment. So that no one will damage it, I guard it night and day.

27:4 חֲמָה אֵין לִי מִי־יִתְנִי שְׁמִיר שִׁית בְּמַלְחָמָה אֲפִשְׁעָה בָּהּ אֲצִיתְנָה יַחַד:

27:4 הָא גְבוּרִין סָגִי קְדָמִי הֲלֵא אִם יִשְׁווּן בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲפִיהוֹן לְמַעַבְד אוֹרִיתָא
אֲשַׁלַּח רוּגְזִי וְחִמְתִּי בְּעַמְמִיָּא דְּמִתְגַּרְן בְּהוֹן וְאֲשִׁיצִינוּן כְּמָא דְּמִשְׁיַצִּיא אֲשָׁתָא
הוּבֵאִי וְבוּר כַּחְדָּא:

27:4 "I have no wrath. Should someone give Me briars *and* thorns in battle, *Then* I would step on them, I would burn them completely.

27:5 אוּ יַחֲזֹק בְּמַעוּזִי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה־לִּי:

27:5 אוּ אִם יִתְקַפּוֹן בְּפִתְגָמִי אוֹרִיתִי יִתְעַבִּיד שְׁלָמָא לְהוֹן מִכְעַן שְׁלָמָא יִתְעַבִּיד
לְהוֹן:

27:5 "Or let him rely on My protection, Let him make peace with Me, Let him make peace with Me."

27:6 הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב יִצְיֵן וּפְרַח יִשְׂרָאֵל וּמִלְאֻוּ פְּנֵי-תְבֵל תְּנוּבָה: ס
 27:6 יתְכַנְשׁוּן מִבֵּינִי גִלְוֹתֵהוּן וַיְתוּבֹון לְאַרְעֵהוּן תִּמָּן יתִּילְדוּן דְּבֵית יַעֲקֹב וַיִּפְשׁוּן
 וַיִּסְגְּוּ דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹון אִפִּי תְבֵל בְּנֵי בְנוּי:

27:6 In the days to come Jacob will take root, Israel will blossom and sprout, And they will fill the whole world with fruit.

27:7 הַכֹּמֶכֶת מַכֵּהוּ הִכָּהוּ אִם-כֹּהֶרֶג הֶרְגִּיו הֶרֶג: ס
 27:7 הַכֹּמֶחַתָּא דִּהּוּהּ מַחִי מַחוּהִי וְאִם כִּקְטוּל קְטִילוּהִי אֶתְקַטִּיל:

27:7 Like the striking of Him who has struck them, has He struck them? Or like the slaughter of His slain, have they been slain?

27:8 בְּסֹאסָאָה בְּשִׁלְחָהּ תְּרִיבְנָה הִנֵּה בְרוּחוֹ הַקָּשָׁה בְּיוֹם קָדִים: ס
 27:8 בְּסָתָא דִּהּוּיָּתָא כְּאִיל בַּהּ יְכִילוּן לֶךְ דִּהּוּיָּתָא שְׁלַח וּמַעִיק לְהוּן מִיָּנִי
 עֲלִיהוּן בְּמִילָא מַתְקִיר עֲלִיהוּן בְּיוֹם כְּיוֹם לְנֹט:

27:8 You contended with them by banishing them, by driving them away. With His fierce wind He has expelled them on the day of the east wind.

27:9 לָכֵן בְּזֹאת יִכָּפֵר עֲוֹן-יַעֲקֹב וְזֶה כָּל-פְּרִי הָסֵר חֲטָאתוֹ בְּשׁוּמוֹ כָּל-אַבְנֵי
 מִזְבֵּחַ כְּאַבְנֵי-גֵר מִנְפָצוֹת לֹא-יָקֻמוּ אֲשֶׁרִים וְחִמְנִים:

27:9 בְּכֵין בְּדָא יִשְׁתַּבְּקוּן חוּבֵי בֵית יַעֲקֹב וְדִין כָּל עוֹבְדֵי אֲסִטּוֹת חוּבוּהִי
 בְּשׁוּיּוֹתֵיהּ כָּל אַבְנֵי אִיגוּרָא כְּאַבְנֵי גֵיר מִנְפָּצָן לֹא יתְקַיִּמוּן אֲשִׁירֵא וְחִנְסִנְסִיא:

27:9 Therefore through this Jacob's iniquity will be forgiven; And this will be the full price of the pardoning of his sin: When he makes all the altar stones like pulverized chalk stones; When Asherim and incense altars will not stand.

27:10 כִּי עִיר בְּצוּרָה בְּדָר נֹה מְשֻׁלַּח וְנַעֲזֹב כַּמְדָּבָר שֵׁם יִרְעָה עֵגֶל וְשֵׁם
 יִרְבֵּץ וְכֻלָּה סַעֲפִיָּה:

27:10 אֲרִי קֶרְתָּא דִּהּוּת כְּרִיקָא בְּלַחוּדָה תִּיתִיב תְּהִי רְטִישָׁא מְטִלְטָלָא וְשִׁבִּיקָא
 כַּמְדָּבָרָא בַּהּ יִגִּיחוּן צְדִיקָא וַיִּבְזֹון יֵת נִכְסָהָ וּ מְשִׁרְתָּהָ ס:

27:10 For the fortified city is isolated, A homestead forlorn and forsaken like the desert; There the calf will graze, And there it will lie down and feed on its branches.

27:11 בִּיבֶשׁ קְצִירָהּ תִּשְׁבְּרָנָה נָשִׁים בָּאוֹת מֵאִירוֹת אוֹתָהּ כִּי לֹא עִם-פִּינוֹת הוּא
 עַל-כֵּן לֹא-יִרְחַמְנוּ עֲשׂוּהוּ וַיִּצְרוּ לֹא יִחַנְנוּ: ס

27:11 יתְקַצֵּר יתְקַצֵּר חִילֵּהוּן יִבְהִתוּן בְּעוֹבְדֵיהוּן יתְבָּרוּן נְשִׂיא עָלִין לְבֵית
 דְּחַלְתֵּהוּן וּמִלְפָּן יתְהוּן אֲרִי לֹא עִם סְכֻלְתָּן אֲנוּן עַל כֵּין לֹא יִרְחִים עֲלִיהוּן
 דְּעִבְדִּינוּן וְדִי בְּרָנוּן וְדִבְרָנוּן לֹא יָחוּס עֲלִיהוּן:

27:11 When its limbs are dry, they are broken off; Women come and make a fire with them, For they are not a people of discernment, Therefore their Maker will not have compassion on them. And their Creator will not be gracious to them.

27:12 וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יַחֲבֹט יְהוָה מִשְׁבַּלְת הַנָּהָר עַד-נַחַל מִצְרַיִם וְאַתֶּם
 תִּלְקְטוּ לְאַחַד אֶחָד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ס

27:12 וַיְהִי בְּעֶדְנָא הַהוּא יתְרַמּוּן קְטִילִין קָדָם יוֹי מְכִיף נִהָרָא פָּרַת עַד נַחֲלָא
 דְּמִצְרַיִם וְאַתּוּן תתְקַרְבוּן חַד לְסַטֵּר חַד בְּנֵי בֵית יִשְׂרָאֵל:

27:12 In that day the LORD will start His threshing from the flowing stream of the Euphrates to the brook of Egypt, and you will be gathered up one by one, O sons of Israel.

27:13 וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יתְקַע בְּשׁוּפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאַרְצָא אֲשׁוּר
 וְהַנְּדָחִים בְּאַרְצָא מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה בְּהָר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם:

27:13 וַיְהִי בְּעֶדְנָא הַהוּא יתְקַע בְּשׁוּפָרָא רַבָּא וַיִּיתוּן דְּגָלוּ לְאַרְעָא דְּאַתּוּר
 וּדְאַטְלִטְלוּ לְאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וַיִּסְגְּדוּן קָדָם יוֹי בְּשׁוּרָא דְּקוּדְשָׁא בִּירוּשָׁלַם:

27:13 It will come about also in that day that a great trumpet will be blown, and those who were perishing in the land of Assyria and who were scattered in the land of Egypt will come and worship the LORD in the holy mountain at Jerusalem.

28:1 הוֹי עֲטֶרֶת גִּאוֹת שְׁכָרֵי אֶפְרַיִם וְצִיץ נָבֵל צִבִּי תִפְאֶרְתּוֹ אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ גִּיא־שְׁמָנִים הַלְּוִמִּי יֵין:
28:1 יֵי דִיהִיב כְּתָרָא לְגִיּוֹתָנָא לְגִיּוֹתָנָא טַפְשָׁא רַבָּא דִּישְׂרָאֵל וְיִהְיִיב מְצַנְפְּתָא לְרִשְׁיַעְיָא לְרִשְׁיַעְיָא דְּבֵית מִקְדָּשָׁא תִשְׁבַּחְתִּיהָ דְּעַל רִישׁ חֵילָא שְׁמִינָא כְּתִישִׁי חֲמֵר:

28:1 Woe to the proud crown of the drunkards of Ephraim, And to the fading flower of its glorious beauty, Which is at the head of the fertile valley Of those who are overcome with wine!

28:2 הִנֵּה חֲזַק וְאִמָּץ לְאֹדְנִי כְּזֶרֶם בָּרָד שֶׁנֶּר קָטָב כְּזֶרֶם מַיִם כְּפִירִים שְׁטָפִים הֵנִיחַ לָאָרֶץ בִּיד:
28:2 הָא מַחֵן תְּקִיפֹן וְחִסִּינֹן אֲתִין מִן קָדָם יֵי כְזַרְמִית בָּרָד כְּעֹלֵעוֹל בְּעֹלֵעוֹל רוּחַ כְּזַרְמִית מִיֵּין תְּקִיפִין שְׁטָפִין כִּין יִיתוֹן עֲלִיהוֹן עַמְמִיָּא וְיִגְלוֹנוֹן מֵאֶרְעָהוֹן לְאֶרֶע אוֹחְרִי בְּחוּבִיא דְּבִידִיהוֹן:

28:2 Behold, the Lord has a strong and mighty agent; As a storm of hail, a tempest of destruction, Like a storm of mighty overflowing waters, He has cast it down to the earth with His hand.

28:3 בְּרִגְלִים תִּרְמֹסְנָה עֲטֶרֶת גִּאוֹת שְׁכָרֵי אֶפְרַיִם:
28:3 בְּרִגְלִין יִתְדָשׁ כְּתָרָא דְּגִיּוֹתָנָא דְּגִיּוֹתָנָא טַפְשָׁא רַבָּא דִּישְׂרָאֵל בִּישְׂרָאֵל:
28:3 The proud crown of the drunkards of Ephraim is trodden under foot.

28:4 וְהָיְתָה צִיצַת נָבֵל צִבִּי תִפְאֶרְתּוֹ אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ גִּיא שְׁמָנִים כְּכַפּוּרָה בְּטָרָם קֵיץ אֲשֶׁר יִרְאֶה הָרָאָה אוֹתָהּ בַּעֲוֹדָה בְּכַפּוּ יִבְלַעְנָהּ: ס
28:4 וְיִהְיִי דִיהִיב מְצַנְפְּתָא לְרִשְׁיַעְיָא לְרִשְׁיַעְיָא דְּבֵית מִקְדָּשָׁא תִשְׁבַּחְתִּיהָ דְּעַל רִישׁ חֵילָא שְׁמִינָא כְּכַכְרָא עַד לָא קִיטָא דָּאֵם יַחְזִי דְּחִזִּי יִתָּה כְּאִילוּ הִיא בִידִיהָ יִבְלַעֲנָהּ:

28:4 And the fading flower of its glorious beauty, Which is at the head of the fertile valley, Will be like the first-ripe fig prior to summer, Which one sees, And as soon as it is in his hand, He swallows it.

28:5 בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה צְבָאוֹת לְעֲטֶרֶת צִבִּי וְלִצְפִירַת תִּפְאֶרֶת לְשָׂאֵר עַמּוֹ:
28:5 בְּעֶדְנָא הַהוּא יְהִי מְשִׁיחָא דִּיּוֹי צְבָאוֹת לְכִלִּיל דְּחֶדְנָא וְלִכְתָּר דְּתִשְׁבַּחָא לְשִׂאָרָא דְּעַמִּיָּה:
28:5 In that day the LORD of hosts will become a beautiful crown And a glorious diadem to the remnant of His people;

28:6 וְלִרוּחַ מְשַׁפֵּט לִיּוֹשֵׁב עַל־הַמִּשְׁפָּט וְלִגְבוּרָה מְשִׁיבִי מִלְחָמָה שְׁעָרָה: ס
28:6 וְלִמְיָמָר קִשּׁוּט דְּדִין לְדִיתָבִין לְדִיתָבִין בְּבֵית דִּינָא לְמִדָּן דִּין דְּקִשּׁוּט וְלִמְתָּן נִצְחָנָא לְדִנְפָקִין בְּקֶרְבָּא לְאַתְבוּתָהוֹן בְּשָׁלָם לְבִתְיָהוֹן:
28:6 A spirit of justice for him who sits in judgment, A strength to those who repel the onslaught at the gate.

28:7 וְגַם־אֵלֶּה בֵּין שָׂגוּ וּבִשְׁכָּר תָּעוּ כֹּהֵן וְנָבִיא שָׂגוּ בִשְׁכָּר נִבְלָעוּ מִן־הֵינָן תָּעוּ מִן־הַשְׁכָּר שָׂגוּ בְּרָאָה פָּקוּ פְּלִילִיָּה:
28:7 וְאַף אֵלִין בְּחֲמָרָא רוּוּ וּבַעֲתִיקָא אֶסְתַּלְעֲמוּ כֹהֵן וְסֹפֵר רוּוּ מִן עֲתִיק אֶסְתַּלְעֲמוּ מִן חֲמֵר טַעוּ מִן עֲתִיק אֶתְפָּנְיָאוּ בְּתַר מִיכָל בְּסִים טַעוּ דִּינְהָא:
28:7 And these also reel with wine and stagger from strong drink: The priest and the prophet reel with strong drink, They are confused by wine, they stagger from strong drink; They reel while having visions, They totter when rendering judgment.

28:8 כִּי כָל־שְׁלַחְנוֹת מְלָאוּ קִיא צֹאֶה בְּלִי מְקוֹם: ס

28:8 אָרִי כָּל פְּתוּרֵיהוֹן פְּתוּרֵיהוֹן מִלֵּן מִיכָּל מִנְעֵל וּמִשְׁקֵץ לִית לְהוֹן אַחֵר
דְּנִקִּי מִן אוֹנִיס:

28:8 For all the tables are full of filthy vomit, without a *single clean* place.

28:9 אַתְּמִי יוֹרָה דְּעָה וְאַתְּמִי יִבִּין שְׁמוּעָה וְמוֹלִי מַחְלָב עֲתִיקִי מִשְׁדִּים:

28:9 לְמִן אַתִּיהִיבַת דְּאַתִּיהִיבַת אוֹרִיתָא וּמִן אַתְּפַקֵּד לְמַסְבֵּר חֲכָמָא הֲלָא
לְבֵית יִשְׂרָאֵל דְּרַחֲמִין מְכָל עַמְמִיָּא וְחַבִּיבִין מְכָל מַלְכוּתָא:

28:9 "To whom would He teach knowledge, And to whom would He interpret the message? Those *just* weaned from milk? Those *just* taken from the breast?

28:10 כִּי צֹו לְצֹו צֹו לְצֹו קוֹ לְקוֹ קוֹ לְקוֹ זַעִיר שָׁם זַעִיר שָׁם:

28:10 אֲנוּן אַתְּפַקְדוּ לְמַעְבַּד אוֹרִיתָא וּמָא דְאַתְּפַקְדוּ לָא צְבִיאוּ לְמַעְבַּד
אַתְנַבִּיאוּ עֲלֵיהוֹן נְבִיָּא דָאָם יְתוּבִין וּלְמִילִי נְבִיָּא לָא קְבִילוּ הִלִּיכוּ בְרַעוּת
נַפְשֵׁהוֹן וְלָא חֲמִידוּ לְמַעְבַּד רַעוּתִי סַבְרוּ דִּיתְקִיָּם לְהוֹן פּוֹלְחִין טַעֲנוּתָא וְלָא
סַבְרוּ לְפִלְחִין בֵּית מִקְדָּשִׁי כּוּזְעִיר הָוָה בְּעִינֵיהוֹן בֵּית מִקְדָּשִׁי לְמַפְלַח תַּמָּן
כּוּזְעִיר הָוָה בְּעִינֵיהוֹן שְׂכִינְתִּי תַמָּן:

28:10 "For *He* says, 'Order on order, order on order, Line on line, line on line, A little here, a little there.'"

28:11 כִּי בִלְעָנִי שִׁפְהָ וּבִלְשׁוֹן אַחֲרֵת יִדְבֵּר אֶל־הָעָם הַזֶּה:

28:11 אָרִי בְּשׁוּנֵי מַמְלָל וּבִלִּישָׁן תּוֹלַעְבָּא הוּוּ מְלַעְגִּין לְקַבִּיל נְבִיָּא דְּמַתְנַבֵּן
לְהוֹן עַמָּא הָדִין:

28:11 Indeed, He will speak to this people Through stammering lips and a foreign tongue,

28:12 אֲשֶׁר אָמַר אֲלֵיהֶם זֹאת הַמְנוּחָה הַנִּיחָה לַעֲיָף וְזֹאת הַמְרֻנָּעָה וְלֹא אָבוּא
שְׁמוּעָה:

28:12 דְּאָמְרִין לְהוֹן נְבִיָּא דִּין בֵּית מִקְדָּשָׁא פִלְחוּ בֵּיה וְדָא אַחֲסַנַת בֵּית נִיחָא
וְלֹא אָבוּ לְקַבֵּל אֹולָפִין:

28:12 He who said to them, "Here is rest, give rest to the weary," And, "Here is repose," but they would not listen.

28:13 וְהָיָה לָהֶם דְּבַר־יְהוָה צֹו לְצֹו צֹו לְצֹו קוֹ לְקוֹ קוֹ לְקוֹ זַעִיר שָׁם זַעִיר
שָׁם לְמַעַן יִלְכוּ וְכָשְׁלוּ אַחֲרֵי וְנִשְׁבְּרוּ וְנִקְּשׁוּ וְנִלְכְּדוּ: פ

28:13 דִּין יְהִי כֹס פּוֹרַעְנוּתְהוֹן עַל דְּעַבְרוּ עַל פְּתִנְמָא דִּיּוּ וְעַל דְּאַתְּפַקְדוּ
לְמַעְבַּד אוֹרִיתָא וּמָא דְאַתְּפַקְדוּ לָא צְבִיאוּ לְמַעְבַּד בְּכִין יַתְמָסְרוּן לְעַמְמִיָּא
דְּלֹא יִדְעוּ אוֹרִיתָא וְעַל דְּהִלִּיכוּ בְרַעוּת נַפְשֵׁהוֹן וְלֹא חֲמִידוּ לְמַעְבַּד רַעוּתִי
בְּכִין יִסְבְּרוּן לְסַעִיד בְּעֵדֵן דְּאִיתִי עֲלֵיהוֹן עָקָא וְלֹא יְהִי לְהוֹן סַעִיד סַעִיד
וְסַמִּיד וְסַמִּיד וְעַל דְּהָוָה זַעִיר בְּעִינֵיהוֹן בֵּית מִקְדָּשִׁי לְמַפְלַח תַּמָּן בְּכִין
יִשְׁתַּאֲרוּן כּוּזְעִיר בִּינִי עַמְמִיָּא דִּיגְלוּן לְתַמָּן בְּדִיל דִּיהֲכוּן וְיִתְקַלּוּן לְאַחֲרָא
וְיִתְבַּרְוּ וְיִתְצַדּוּן וְיִתְאַחֲדוּן:

28:13 So the word of the LORD to them will be, "Order on order, order on order, Line on line, line on line, A little here, a little there," That they may go and stumble backward, be broken, snared and taken captive.

28:14 לְכֹן שְׁמַעוּ דְּבַר־יְהוָה אַנְשֵׁי לְצֹון מִשְׁלֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:

28:14 בְּכִין קְבִילוּ פְתִנְמָא דִּיּוּ גְבַרִין רַשִׁיעִין שְׁלֹטוֹנֵי עַמָּא הָדִין דְּבִירוּשָׁלַם:

28:14 Therefore, hear the word of the LORD, O scoffers, Who rule this people who are in Jerusalem,

28:15 כִּי אָמַרְתֶּם פְּרַתְנוּ בְּרִית אֶת־מֹות וְעַם־שְׂאוֹל עֲשִׂינוּ חֲזָה (שׁוּט) [שׁוּט]

שׁוּטָא כִּי־[עֵבֵר] לָא יְבוֹאֲנוּ כִּי שְׁמוֹנוּ כְּזָב מַחֲסֵנוּ וּבִשְׁקָר נִסְתַּרְנוּ: ס

28:15 אָרִי אָמַרְתֶּן גִּזְרָנָא קִיָּם עִם קַטְלָא וְעִם מַחְבֵּלָא עֲבַדְנָא שְׁלָמָא מַחַת

סָנְאָה אֲרִי תִיתִי עָלֵיכֶם כְּנַחַל מִגְבֵּר דָּאֲתוֹן אֲמַרִּין לֹא תִיתִי עַלְנָא אֲרִי
שׁוֹינָא בְּכַדָּב רוּחַצְנָא וּבִגִּין שְׁקָרִין וּבִגִּין שְׁקָרִין אִישְׁמִרְנָא:

28:15 Because you have said, "We have made a covenant with death, And with Sheol we have made a pact. The overwhelming scourge will not reach us when it passes by, For we have made falsehood our refuge and we have concealed ourselves with deception."

28:16 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנֵי יְהוָה הִנְנִי יֹסֵד בְּצִיּוֹן אֶבֶן אֶבֶן בְּחֵן פִּנֶּת יִקְרָת
מוֹסֵד מוֹסֵד הַמַּאֲמִין לֹא יִחִישׁ:

28:16 בְּכֵן כְּדִנֵּן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים הָאֲנִי מִמֶּנִּי בְּצִיּוֹן מֶלֶךְ מֶלֶךְ תִּקְרָה גִּיבֹר
וְאִימָתָן אֲתַקְפִּינִיה אֲתַקְפִּינִיה וְאֲחַסְנִינִיה אָמַר נְבִיא וְצַדִּיקָא דְהִימִינוּ בְּאֵלִין
בְּמִיתִי עָקָא לֹא יִזְדַּעְזְעוּ:

28:16 Therefore thus says the Lord GOD, "Behold, I am laying in Zion a stone, a tested stone, A costly cornerstone for the foundation, firmly placed. He who believes in it will not be disturbed.

28:17 וְשִׁמְתִּי מִשְׁפָּט לָקוֹ וְצִדְקָה לְמִשְׁקֶלֶת וְיֶעֱה בָרֹד מַחְסֵה כָּזָב וְסֹתֵר מַיִם
יִשְׁטָפוּ:

28:17 וְאֲשׁוּי דִּינָא תִּקִּין כְּחוֹט בְּנִינָא וְזִכּוּתָא כְּאֶבֶן מִשְׁקֶלֶתָא וְיִדְלַק רוּגְזִי
בְּרַחֲצוֹן כְּדִבְיָכֹן וְעַל דְּאִישְׁמִרְתּוֹן מִן קֳדָם מְעִיקָא יִתְכּוֹן עִמָּמִין יִגְלוּ:

28:17 "I will make justice the measuring line And righteousness the level; Then hail will sweep away the refuge of lies And the waters will overflow the secret place.

28:18 וְכִפֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת־מֹות וְחַזִּיתְכֶם אֶת־שְׂאוֹל לֹא תִקּוֹם שׁוֹט שׁוֹטָף כִּי
יַעֲבֹר וְהִיִּיתֶם לוֹ לְמַרְמָס:

28:18 וְיִבְטֹל קִימָכוֹן דְּעָם קִטְלָא וְשִׁלְמָכוֹן דְּעָם מַחְבֵּלָא לֹא יִתְקִיִּים מַחַת
סָנְאָה אֲרִי תִיתִי עָלֵיכֶם כְּנַחַל מִגְבֵּר וְתַהוֹן לִיה לְדִישׁ:

28:18 "Your covenant with death will be canceled, And your pact with Sheol will not stand; When the overwhelming scourge passes through, Then you become its trampling place.

28:19 מִדֵּי עָבְרוּ יִקַּח אֶתְכֶם כִּי־בִבְקָר בִּבְקָר יַעֲבֹר בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְהִיהָ
רַק־זֹעָה הָבִין שְׁמוּעָה:

28:19 בְּזִמָּן מַעְדוּהִי יִגְלִי יִתְכּוֹן אֲרִי בְּצַפֵּר בְּצַפֵּר יַעֲדִי בַיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְיִהִי עַד
לֹא יִמְשִׁי זָמָן לְוֶטֶא תִּסְתַּכְּלוֹן בְּמַלִּי נְבִיא:

28:19 "As often as it passes through, it will seize you; For morning after morning it will pass through, anytime during the day or night, And it will be sheer terror to understand what it means."

28:20 כִּי־קָצֵר הַמָּצֵעַ מִהַשְׁתַּרְעַ וְהַמַּסְכָּה צָרָה כְּהַתְכַּנֵּס:

28:20 אֲרִי יִתְקַצֵּר יִתְקַצֵּר חִילָהוֹן מִשְׁעֵבֹד תִּקְרָה וְשִׁלְטוֹן מְעִיק יִסְגִּי מְרוּא:

28:20 The bed is too short on which to stretch out, And the blanket is too small to wrap oneself in.

28:21 כִּי כְהִרְפְּרָצִים יָקוּם יְהוָה כְּעֵמֶק בְּגִבְעוֹן יִרְגֹּז לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂהוּ זֹר
מַעֲשָׂהוּ וְלַעֲבֹד עֲבָדְתּוֹ נִכְרִיָּה עֲבָדְתּוֹ:

28:21 אֲרִי כְמָא דְזָעוּ טוֹרָא כֹּד אֲתַגְלִי יִקְרָא דִּיּוּ בִּיּוֹמֵי עֲזִיָּה מִלְכָּא וּכְנָסִין
דְּעַבְדִּי לִיהוֹשֻׁעַ בְּמִישָׁר גִּבְעוֹן לְאֲתַפְרֵעָא מִרְשִׁיעִיא דְּעַבְרוּ עַל מִימְרֵיהָ כֵּן
יִתְגְּלִי לְאֲתַפְרֵעָא מִדְּעַבְדִּין עוֹבְדִין נֹכְרָאִין עוֹבְדִיהוֹן וּמִדְּפִלְחִין פּוֹלְחִין
טַעֲוִתָּא פּוֹלְחִנְהוֹן:

28:21 For the LORD will rise up as at Mount Perazim, He will be stirred up as in the valley of Gibeon, To do His task, His unusual task, And to work His work, His extraordinary work.

28:22 וְעַתָּה אֶל־תְּלַוְצוּ פֶן־יִחַזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם כִּי־כָלָה וְנִחַרְצָה שְׁמַעְתִּי מֵאֵת
אֲדֹנֵי יְהוָה צְבָאוֹת עַל־כָּל־הָאָרֶץ:

28:22 וּכְעַן לֹא תִתְרַשְׁעוּן דְּלִמָּא יִתְקַפּוּן יִסּוּרִיכּוֹן אֲסוּרִיכּוֹן אֲרִי גְמִירָא
וְשִׁיצָאָה שְׁמַעִית מִן קָדָם יוֹי אֱלֹהִים צָבָאוֹת עַל כָּל יְתִבֵּי אַרְעָא:

28:22 And now do not carry on as scoffers, Or your fetters will be made stronger; For I have heard from the Lord GOD of hosts Of decisive destruction on all the earth.

28:23 הֶאֱזִינוּ וּשְׁמַעוּ קוֹלִי הִקְשִׁיבוּ וּשְׁמַעוּ אִמְרָתִי:

28:23 אֲמַר נְבִיא אֲצִיתוֹ וּשְׁמַעוּ קוֹלִי אֲתַפְּנוּ וְקַבִּילוּ לְמִימְרִי:

28:23 Give ear and hear my voice, Listen and hear my words.

28:24 הֲכֹל הַיּוֹם יַחְרֹשׁ הַחֹרֶשׁ לְזֶרַע יִפְתַּח וַיִּשְׁדֹּד אֲדָמָתוֹ:

28:24 בְּכָל עֶדֶן מִתְנַבֵּן נְבִיאָא לְאַלְפָּא מָא אִם יִתְפַּתְחֵן אֲדוּנֵי חִיבִיא וַיִּקְבְּלוּן
אוֹלְפָן:

28:24 Does the farmer plow continually to plant seed? Does he continually turn and harrow the ground?

28:25 הֲלוֹא אִם־שֹׂהַ פָּנִיהָ וְהַפִּיץ קֶצֶחַ וּכְמֵן יִזְרַק וְשֵׁם חֲטָה שׁוֹרָה וּשְׁעָרָה
נִסְמָן וְכִסְמַת גְּבֻלָּחוֹ:

28:25 הֲלֹא אִם יִשׁוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶפִּיהוֹן לְמַעַבְדַּא אֲוִרִיתָא יְתוּב וַיִּכְנִישׁ יְתָהוֹן
מִבִּינֵי עֲמֻמָּא דְּאֲנוֹן מִבְּדִרִין בִּינִיהוֹן הָא כְּקֻצָּא וּכְכֻמוֹנָא דְּמִזְדְּרִיק וַיִּקְרִיב
יְתָהוֹן זֶרַעַן זֶרַעַן לְשִׁבְטֵיהוֹן הָא כְּזֶרַעֵי חֲטִין עַל לִגְנִין לְוַגְנִין בִּייר וּסְעָרִין
עַל סִימְנִין וְכוּנְתִין עַל תְּחוּמִין:

28:25 Does he not level its surface And sow dill and scatter cummin And plant wheat in rows, Barley in its place and rye within its area?

28:26 וַיִּסְרוּ לְמִשְׁפָּט אֱלֹהֵיוּ יוֹרְגוֹ:

28:26 הָא כָּל אֱלִין לְהוֹן אוֹלְפָן דְּדִין דִּידְעוֹן דְּאַלְהָא מַחֲוֵי לְהוֹן אוֹרְחָא
דְּתַקְנָא דִּיהֲכוֹן בַּהּ:

28:26 For his God instructs and teaches him properly.

28:27 כִּי לֹא בַּחֲרוּץ יוֹדֵשׁ קֶצֶחַ וְאוֹפֵן עֲגָלָה עַל־פָּנָן יוֹסֵב כִּי בַּמַּטֶּה יַחֲבֹט
קֶצֶחַ וּכְמֵן בַּשֶּׁבֶט:

28:27 אֲרִי לֹא בְּמוֹרְגֵי בְּרוּזָא מְדַרְכִּין מְדַרְכִּין קֻצָּא וְגִלְגְּלֵי עֲגָלָא עַל כְּמוֹנָא
מַחֲזִרִין אֲרִי בְּחוּטְרָא חֲבָטִין קֻצָּא וּכְמוֹנָא בְּמַחְבּוּטָא:

28:27 For dill is not threshed with a threshing sledge, Nor is the cartwheel driven over cummin; But dill is beaten out with a rod, and cummin with a club.

28:28 לֶחֶם יוֹדֵק כִּי לֹא לִנְצַח אֲדוּשׁ יְדוּשְׁנוּ וְהֵמָּם גִּלְגַּל עֲגָלָתוֹ וּפָרְשָׁיו
לֹא־יִדְקֶנוּ:

28:28 יֵת עֲבוּרָא מְדַרְכִּין מְדַרְכִּין אִף יֵתִיהָ אֲרִי לֹא לְעֵלְמָא אֲדַרְכָּא
יִדְרֻכּוּנִיהָ וּמִבְּלִבִּיל בְּגִלְגְּלֵי עֲגָלָתִיהָ וּמִפָּרִישׁ וּמִפָּרִישׁ יֵת עֲבוּרָא וּמִפָּרַח יֵת
דּוּקָא:

28:28 Grain for bread is crushed, Indeed, he does not continue to thresh it forever. Because the wheel of his cart and his horses eventually damage it, He does not thresh it longer.

28:29 גַּם־זֹאת מִעַם יְהוָה צָבָאוֹת יִצָּאָה הַפְּלִיא עֲצָה הַגְּדִיל תּוֹשִׁיָּה: ס

28:29 אִף דָּא מִן קָדָם יוֹי צָבָאוֹת נִפְקַת דְּאַתְקִין עֲלִמָּא בְּמַחְשְׁבַת דַּעֲתִיהָ
רַבְתָּא אֲסִגִּי עוֹבְדֵי בְּרִישִׁית בְּסִגֵּי חֲכַמְתִּיהָ:

28:29 This also comes from the LORD of hosts, Who has made His counsel wonderful and His wisdom great.

29:1 הוּי אֲרִיאֵל אֲרִיאֵל קִרִּית חֲנָה דּוּד סָפוּ שָׁנָה עַל־שָׁנָה חֲגִים יִנְקָפוּ:

29:1 יי מִדְּבַחַת מִדְּבַחַת דְּבִנִּי דְּבִנִּי בְּקִרְתָּא דְּשָׂרָא בְּה דְּוִיד מִן קָדָם כְּנִישַׁת מִשְׁרֵינ דְּמִתְכַּנְשִׁין עָלֶה שָׁנָא שָׁנָא בִּשְׁנָא בִּיד חֲגִין יִבְטְלוּ:
29:1 Woe, O Ariel, Ariel the city where David once camped! Add year to year, observe your feasts on schedule.

29:2 וְהִצִּיקוּתִי לְאַרְיֵאל וְהִיתָה תֹּאנִיָּה וְאִנִּיָּה וְהִיתָה לִּי כְּאַרְיֵאל:
29:2 וְאֵעִיק לְקִרְתָּא דְּמִדְּבַחַת בְּה וְתִהִי צְרִיָּא וְרִיקְנִיָּא וְתִהִי מִקְפָּא קְדָמִי דִּם קְטִילִין כְּאַקְפּוֹת מִדְּבַחַת דִּם נִכְסֵת קוֹדֶשִׁיא בְּיוֹמָא דְּחִנָּא סְחוֹר סְחוֹר:
29:2 I will bring distress to Ariel, And she will be a city of lamenting and mourning; And she will be like an Ariel to me.

29:3 וְחִנִּיתִי כְּהוֹר עָלֶיךָ וְצִרְתִּי עָלֶיךָ מִצֵּב וְהִקְוִמְתִּי עָלֶיךָ מִצֻּרָת:
29:3 וְאִשְׁרֵי עָלְךָ מִשְׁרֵינ וְאִבְנֵי עָלְךָ כְּרִקוֹם וְאִצְבוֹר עָלְךָ מְלִיתָא:
29:3 I will camp against you encircling you, And I will set siegeworks against you, And I will raise up battle towers against you.

29:4 וְשִׁפְלִית מֵאַרְצֵי תְּרַבְרִי וּמִעֲפָר תִּשָּׁח אִמְרָתְךָ וְהָיָה כְּאוֹב מֵאַרְצֵי קוֹלֶךָ וּמִעֲפָר אִמְרָתְךָ תִּצְפָּצֵף:
29:4 וְתִמְאֲכִין מֵאַרְעָא תְּמַלְלִין וּמִעֲפָרָא יִנְצָפִן מִיֶּלֶךְ וְיִהִי כְּאוֹב מֵאַרְעָא קְלִיךָ וּמִעֲפָרָא מִיֶּלֶךְ יִנְצָפִן:
29:4 Then you will be brought low; From the earth you will speak, And from the dust where you are prostrate Your words will come. Your voice will also be like that of a spirit from the ground, And your speech will whisper from the dust.

29:5 וְהָיָה כְּאַבֶּק דִּק הִמּוֹן זֶרֶךְ וּכְמִץ עִבְרָא עֲרִיצִים וְהָיָה לִפְתַּע פְּתָאִם:
29:5 וְיִהִי כְּאַבֶּק דִּקִּיק הִמּוֹן מְבִדֶּרֶךְ וּכְמוֹץ דְּעָדִי אֲתִרְגּוּשַׁת תְּקִיפִין וְיִהִי בְּתִכּוּף אֲתִרְגּוּשָׁא:
29:5 But the multitude of your enemies will become like fine dust, And the multitude of the ruthless ones like the chaff which blows away; And it will happen instantly, suddenly.

29:6 מִעַם יִהְיֶה צְבָאוֹת תִּפְקֹד בְּרַעַם וּבְרַעַשׁ וּקוֹל גְּדוֹל סוּפָה וְסַעְרָה וְלֶהֱבֹאֵשׁ אוֹכְלָה:
29:6 מִן קָדָם יִי צְבָאוֹת תִּתְּפָקִיד בְּרַעַם וּבִזְעָה וּקָל סָנִי בְּעִלְעוֹל וּבְרוּחַ וּשְׁלֵהוֹבִי אִישָׁא דְּמִשְׁיָצִיא:
29:6 From the LORD of hosts you will be punished with thunder and earthquake and loud noise, With whirlwind and tempest and the flame of a consuming fire.

29:7 וְהָיָה כְּחִלּוֹם חֲזוֹן לַיְלָה הִמּוֹן כָּל-הַגּוֹיִם הַצְּבָאִים עַל-אַרְיֵאל וְכָל-צְבִיָּהּ וּמִצֻּרָתָהּ וְהִמְצִיקִים לָהּ:
29:7 וְיִהִי כְּמַחֲלֵם הַרְהוֹר לַיְלִי הִמּוֹן כָּל עַמְמֵיָא דְּמִתְכַּנְשִׁין עַל קִרְתָּא דְּמִדְּבַחַת בְּה וְכָל חִילִיָּהוֹן וּמִשְׁרִיתָהוֹן וְדִמְעִיקִין לָהּ:
29:7 And the multitude of all the nations who wage war against Ariel, Even all who wage war against her and her stronghold, and who distress her, Will be like a dream, a vision of the night.

29:8 וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יַחֲלֵם הָרָעֵב וְהֵנָּה אוֹכֵל וְהִקְיָן וְרִיקָה נִפְשׁוֹ וְכִאֲשֶׁר יַחֲלֵם הַצָּמָא וְהֵנָּה שֹׁתֶה וְהִקְיָן וְהֵנָּה עֵיף וְנִפְשׁוֹ שׁוֹקֶקָה כֵּן יִהְיֶה הִמּוֹן כָּל-הַגּוֹיִם הַצְּבָאִים עַל-הָרָה צִיּוֹן: ס
29:8 וְיִהִי כְּמָא דִּיחֲלּוֹם כְּפִנָּא וְהָא אָכִיל וּמִיתְעַר וְחִסְרָא נִפְשִׁיָּה וּכְמָא דִּיחֲלּוֹם צָהִיָּא וְהָא שְׁתִּי וּמִיתְעַר וְהוּא מְשִׁלְהִי וְנִפְשִׁיָּה מְשִׁלְהִיָּא כֵּן יִהִי הִמּוֹן כָּל עַמְמֵיָא דְּמִתְכַּנְשִׁין עַל טוֹרָא דְּצִיּוֹן:
29:8 It will be as when a hungry man dreams-- And behold, he is eating; But when he awakens, his hunger is not satisfied, Or as when a thirsty man dreams-- And behold, he is drinking, But when he awakens, behold, he is faint And his thirst is not quenched. Thus the multitude of all the nations will be Who wage war against Mount Zion.

29:9 הַתְּמָהֶמְהוּ וְהַתְּמָהוּ הַשְׁתַּעֲשְׂעוּ וְשָׁעוּ שְׂכָרוֹ וְלֹא־יִין נָעוּ וְלֹא שָׁכָרוּ:
29:9 אֶתְרָפוּ אֶתְרָפוּ שֶׁהוּ אֲשַׁתְּגִישׁוּ וְאֲשַׁתְּמִימוּ רוּחַ וְלֹא מִן חֶמֶר טָעוּ וְלֹא מִן עֵתִיק:

29:9 Be delayed and wait, Blind yourselves and be blind; They become drunk, but not with wine, They stagger, but not with strong drink.

29:10 כִּי־נִסַּךְ עֲלֵיכֶם יְהוָה רֹחַ תִּרְדָּמָה וַיַּעֲצֶם אֶת־עֵינֵיכֶם אֶת־הַנְּבִיאִים וְאֶת־רְאשֵׁיכֶם הַחֲזִים כֶּסֶה:
29:10 אֲרִי רָמָא בִּינִיכּוֹן יְיָ רֹחַ דְּטָעוּ וְאַטְמַר מִנְכוֹן יֵת נְבִיאָא יֵת סַפְרִיאָא וְיֵת מִלְפִּיאָא דִּהוּ מִלְפִּין לְכוֹן אֲלַפֵּן אוֹרִיתָא טַמַר:

29:10 For the LORD has poured over you a spirit of deep sleep, He has shut your eyes, the prophets; And He has covered your heads, the seers.

29:11 וַתְּהִי לָכֶם חֲזוֹת הַכֹּל כְּדִבְרֵי הַסֵּפֶר הַחֲתוּם אֲשֶׁר־יִתְּנוּ אֹתוֹ אֶל־יֹדֵעַ (הַסֵּפֶר) [סֵפֶר] לֵאמֹר קְרָא נֹאזָה וְאָמַר לֹא אוֹכֵל כִּי חֲתוּם הוּא:
29:11 וְהָיָה לְכוֹן נְבוֹאָת כּוֹלָא כְּפִתְגָמֵי סֵפֶרָא דְּחֲתִים דָּאֵם יִתְּנוּן יִתִּיה לְדִידַע סֵפֶרָא סֵפֶרָא לְמִימַר קְרִי כֶּעַן דִּין וַיִּימַר לִית אָנָּא יָכִיל אֲרִי חֲתִים הוּא:
29:11 The entire vision will be to you like the words of a sealed book, which when they give it to the one who is literate, saying, "Please read this," he will say, "I cannot, for it is sealed."

29:12 וְנָתַן הַסֵּפֶר עַל־אִשֶּׁר לֹא־יָדַע סֵפֶר לֵאמֹר קְרָא נֹאזָה וְאָמַר לֹא יָדַעְתִּי סֵפֶר: ס
29:12 וְיִתִּיב סֵפֶרָא לְדָלָא יָדַע סֵפֶרָא לְמִימַר קְרִי כֶּעַן דִּין וַיִּימַר לִית אָנָּא יָדַע סֵפֶרָא:

29:12 Then the book will be given to the one who is illiterate, saying, "Please read this." And he will say, "I cannot read."

29:13 וַיֹּאמֶר אֲדָנִי יַעֲן כִּי נִגַּשׁ הָעָם הַזֶּה בִּפְּיוֹ וּבִשְׂפָתָיו כְּבָדוֹנִי וּלְבֹו רַחֵק מִמֶּנִּי וַתְּהִי יִרְאָתָם אֹתִי מִצּוֹת אֲנָשִׁים מִלְמָדָה:
29:13 וְאָמַר יְיָ חֲלָף דָּאֶתְרָב עָמָא הָדִין בְּפוּמָהוֹן וּבִסְפוּתָהוֹן מִיִּקְרִין קִדְמֵי וְלִיבָהוֹן אֶתְרַחֵק מִדְּחֻלָּתִי וְהָיָה דְּחֻלָּתָהוֹן קִדְמֵי כְּתַפְקִידַת גְּבָרִין מִלְפִּין:
29:13 Then the Lord said, "Because this people draw near with their words And honor Me with their lip service, But they remove their hearts far from Me, And their reverence for Me consists of tradition learned by rote,

29:14 לָכֵן הִנְנִי יוֹסֵף לְהַפְלִיא אֶת־הָעַם־הַזֶּה הַפֶּלֶא וּפְלֹא וְאֶבְדָּה חֲכָמָת חֲכָמָיו וּבֵינָת נְבִיאֵי תִסְתַּתֵּר: ס
29:14 בְּכִין הָאָנָּא מוֹסִיף לְמַמְחִי יֵת עָמָא הָדִין מִחוּן מְפָרְשֵׁן וְיִתִּיב חֲכָמָתָא מַחְכִּימִיהוֹן וְסִכְלָתָנוּתָא מִסְכְּלָתָנִיהוֹן מִסְכְּלָתָנוּתָהוֹן תִּטְמַר:
29:14 Therefore behold, I will once again deal marvelously with this people, wondrously marvelous; And the wisdom of their wise men will perish, And the discernment of their discerning men will be concealed."

29:15 הוּי הַמַּעֲמִיקִים מִיְהוָה לְסַתֵּר עֲצָה וְהָיָה בְּמַחֲשָׁד מַעֲשֵׂיהֶם וַיֹּאמְרוּ מִי רָאֵנוּ וּמִי יוֹדַעְנוּ:

29:15 יִי דְּמַדְמֵן לְאַטְמָרָא עֵיצָא מִן קִדְמֵי יְיָ וְהוֹן כֹּד בְּקַבְלָא עוֹבְדִיהוֹן וְאָמְרִין לִית דְּחֻזִּי לָנָא וְלִית דִּידַע בְּעוֹבְדָנָא:

29:15 Woe to those who deeply hide their plans from the LORD, And whose deeds are done in a dark place, And they say, "Who sees us?" or "Who knows us?"

29:16 הַפְּכֶכֶם אִם־כְּחֶמֶר הַיֵּצֶר יִחָשֵׁב כִּי־יֹאמַר מַעֲשֶׂה לַעֲשֹׂהוּ לֹא עָשִׂנִי וַיֵּצֶר אָמַר לְיוֹצְרוֹ לֹא הִבִּין:

29:16 הִלְמַהפֶּךְ עֹבְדֵיכֹון אֲתוֹן בְּעַן הָא כָּמָא דְּשִׁנָּא בִּיד פִּתְרָא כִּין אֲתוֹן
חֲשִׁיבִין קְדָמִי הָאפְשֶׁר דְּיִימַר טִינָא לְעִבְדֵיהָ לָא עֲבַדְתָּנִי וּבְרִיתָא דְּתִימַר
לְבִרְהָא לָא חֲכַמַת לִי:

29:16 You turn *things* around! Shall the potter be considered as equal with the clay, That what is made would say to its maker, "He did not make me"; Or what is formed say to him who formed it, "He has no understanding"?

29:17 הֲלוֹא־עוֹד מַעֲט מְזַעַר וְשָׁב לְבָנוֹן לְפֶרֶמֶל וְהַפֶּרֶמֶל לִיעֵר יִחְשָׁב:
29:17 הֲלֹא עוֹד צִיב חָד כּוֹזְעִיר וַיִּתּוֹב לְבָנוֹן לְמַהוּי כְּכֶרֶמֶלָא וְכֶרֶמֶלָא קְרוּיִן
לְקְרוּיִן סְגִיאיִן יִתִּיב יִתִּיב:

29:17 Is it not yet just a little while Before Lebanon will be turned into a fertile field, And the fertile field will be considered as a forest?

29:18 וְשִׁמְעוּ בְּיוֹם־הַהוּא הַחֲרָשִׁים דְּבִרְי־סֵפֶר וּמֵאֲפֹל וּמִחֲשָׁךְ עֵינֵי עוֹרִים
תִּרְאִינָה:
29:18 וַיִּשְׁמְעוּ בְּעֶדְנָא הַהוּא דְּכַחֲרִשִׁין מְלִי סֵפֶר וּמִקְבֵּל וּמִחֲשׁוֹךְ עֵינֵי סְמִין
יִחְזִיין:

29:18 On that day the deaf will hear words of a book, And out of *their* gloom and darkness the eyes of the blind will see.

29:19 וַיִּסְפּוּ עֲנוּיִם בִּיהוָה שִׂמְחָה וְאַבְיוֹנֵי אָדָם בִּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל יִגִּילוּ:
29:19 וַיּוֹסְפוּן מִקְבְּלֵי עוֹלָבָן בְּמִימְרָא דִּי חֲדָא וְחֲשִׁיכֵי בְּנֵי אִנְשָׁא בְּמִימַר
קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל יְבוֹעוּן:

29:19 The afflicted also will increase their gladness in the LORD, And the needy of mankind will rejoice in the Holy One of Israel.

29:20 כִּי־אִפֹּס עָרִיץ וְכָלָה לֶגַע וְנִכְרְתוּ כָּל־שֹׁקְדֵי אֹוֹן:
29:20 אַרִי סָף מַעֲיָקָא וְאַשְׁתִּיזִי בְּזוּא וְסָפּוּ כָּל דְּהוּוּ מְשַׁחְרִין לְמִינִס:
29:20 For the ruthless will come to an end and the scorner will be finished, Indeed all who are intent on doing evil will be cut off;

29:21 מִחֲטִיאֵי אָדָם בְּדָבָר וְלִמּוֹכִיחַ בְּשַׁעַר יִקְשׁוּן וַיִּטּוּ בִּתְהוּ צָדִיק: ס
29:21 מְחִיבִין בְּנֵי אִנְשָׁא בְּמַלְיָהוֹן וְלִדְמוּכַח לְהוֹן בֵּית דִּינָא פִּתְגָמֵי אוֹרִיתָא
בְּעַן לִיָּה תִקְלָא וְאַסְטִיאוּ בְּשֹׁקֶר דִּין זְכָאִין:

29:21 Who cause a person to be indicted by a word, And ensnare him who adjudicates at the gate, And defraud the one in the right with meaningless arguments.

29:22 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת־אַבְרָהָם לֹא־עֲתָה יִבּוֹשׁ
יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְזָרוּ:
29:22 בְּכִין כְּדָנָן אָמַר יְיָ עַל בֵּית יַעֲקֹב דְּפִרְק יֵת אַבְרָהָם לָא מִכְעָן יִבְהַתּוֹן
דְּבֵית יַעֲקֹב וְלֹא מִכְעָן אִפִּיהוֹן יִשְׁתַּנּוּן יִשְׁתַּנּוּן:

29:22 Therefore thus says the LORD, who redeemed Abraham, concerning the house of Jacob: "Jacob shall not now be ashamed, nor shall his face now turn pale;

29:23 כִּי בִּרְאֻתוֹ יִלְדּוּ מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּקֶרְבּוֹ יִקְדִּישׁוּ שְׁמִי וְהִקְדִּישׁוּ אֶת־קְדוֹשׁ
יַעֲקֹב וְאֶת־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲרִיצוּ:
29:23 אַרִי בְּמַחְזוּהֵי גְבוּרָן דְּאַעֲבִיד דְּאַתְעֲבִיד לְבִנוּהֵי טְבוּת אַבְרָהָם לְזִרְעִיהּ
בְּתִירוּהֵי עַל אֶרְעָהוֹן בִּינִיהוֹן יִקְדִּישׁוּן שְׁמִי וַיִּימְרוּן קְדִישׁ קְדִישָׁא דְּיַעֲקֹב וְעַל
אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל יִימְרוּן תְּקִיף:

29:23 But when he sees his children, the work of My hands, in his midst, They will sanctify My name; Indeed, they will sanctify the Holy One of Jacob And will stand in awe of the God of Israel.

29:24 וַיִּדְעוּ תַעֲרִיכָהּ בִּינָה וְרוֹגְנִים יִלְמְדוּ־לָקַח:

29:24 וַיִּדְעוּן דָּלָא אֵילָפוּ רוּחַ דְּסוּכְלָתְנוּ וְדַהּוּ אִמְרִין לִית כָּל אַלִּין יִקְבְּלוּן
אוֹלָפִין:

29:24 "Those who err in mind will know the truth, And those who criticize will accept instruction.

30:1 הוּי פְּנִים סוֹרְרִים נְאֻם־יְהוָה לַעֲשׂוֹת עֲצָה וְלֹא מִנִּי וּלְנִסֵּךְ מִסַּכָּה וְלֹא
רוּחִי לְמַעַן סָפוֹת חַטָּאת עַל־חַטָּאת:
30:1 יִי בְנִיא מְרֹדִיא אִמַּר יוּי לְמַעַבְדַּר עֵיצָא וְלֹא מִמִּימְרֵי וּלְאַתְמִלְכָּא מִיִּלְךְ
וְלֹא שְׁאֲלִין בְּנִבְיִי בְּדִיל לְאוֹסְפָא חוּבִין עַל חוּבֵי נַפְשֵׁהוּן:

30:1 "Woe to the rebellious children," declares the LORD, "Who execute a plan, but not Mine, And make an alliance, but not of My Spirit, In order to add sin to sin;

30:2 הֶהָלְכִים לְרֶדֶת מִצְרַיִם וּפִי לֹא שְׁאָלוּ לָעֹז בְּמַעֲזוֹ פֶּרַעַה וּלְחָסוֹת בְּצֹל
מִצְרַיִם:

30:2 דְּאֲזַלִּין לְמִיחַת לְמִצְרַיִם וּבִפְתָּנִי נְבִי לֹא שְׁאִילוּ לְאַיִתְקַפָּא בְּתַקּוּף
פֶּרַעַה וּלְאַתְרַחֲצָא בְּטַלִּל מִצְרַיִם:

30:2 Who proceed down to Egypt Without consulting Me, To take refuge in the safety of Pharaoh And to seek shelter in the shadow of Egypt!

30:3 וְהָיָה לָכֶם מַעֲזוֹ פֶּרַעַה לְבָשֶׁת וְהַחֲסוֹת בְּצֹל־מִצְרַיִם לְכָל־מָוָה:
30:3 וְיִהְיִי לָכּוֹן תַּקּוּף פֶּרַעַה לְבִהְתָּא וְאַתְרַחֲצָא בְּטַלִּל מִצְרַיִם
לְאַתְכְּנֻעוּ:

30:3 "Therefore the safety of Pharaoh will be your shame And the shelter in the shadow of Egypt, your humiliation.

30:4 כִּי־הָיוּ בָצְעִין שָׂרָיו וּמַלְאָכָיו חָנַס יִגְיֵעוּ:

30:4 אֲרִי הָיוּ בְּטָאֲנִים רַבְרָבוּהִי וְאַזְגְּרוּהִי עַד תַּחֲפִנְחֻס מִטּוֹ:

30:4 "For their princes are at Zoan And their ambassadors arrive at Hanes.

30:5 כָּל (הַבְּאִישׁ) [הַבִּישׁ] עַל־עַם לֹא־יִוָּעִילוּ לָמוּ לֹא לְעֹזֹר וְלֹא לְהוֹעִיל כִּי
לְבָשֶׁת וְגַם־לְחַרְפָּה: ס

30:5 כּוֹלְהוֹן אֲזַלִּין לְמִבְּהַת לֹות עֲמָא דְלֹא יִהְנוּן לְהוֹן לֹא לְסַעִיד וְלֹא
לְהִנָּאָה אֲרִי לְבִהְתָּא וְאַף לְחִיסוּדִין:

30:5 "Everyone will be ashamed because of a people who cannot profit them, *Who are* not for help or profit, but for shame and also for reproach."

30:6 מִשָּׂא בַּהֲמוֹת נֶגֶב בְּאַרְצֵי צָרָה וְצוּקָה לְבִיא וְלִישׁ מִהֶם אִפְעָה וְשָׂרָף
מְעוּפָף וְשֹׂאוֹ עַל־כְּתָף עִירִים חִילָהֶם וְעַל־דִּבְשֶׁת גְּמָלִים אוֹצְרֵתָם עַל־עַם לֹא
יִוָּעִילוּ:

30:6 נְטָלִין עַל בְּעִירְהוֹן בְּאוֹרַח דְּרוּמָא בְּאַרְעַ עֲקָא וְעֵיק אֲתַר דְּאַרְיֵי בַר
אַרְיוֹן וְחִיוֹנוֹן דְּחַרְמָנִין חַרְמָנִין מִפִּירְתִּין מִפְּרִיתִין מִפְּרִיתִין נְטָלִין עַל
כְּתָף עַלִין נַכְסִיהוֹן וְעַל חֲטוּרִית חֲטוּרִית גְּמָלִין מָא דְּבִאוּצְרִיהוֹן וּמוֹבְלִין
לְעַם דְּלֹא יִהְנוּן לְהוֹן:

30:6 The oracle concerning the beasts of the Negev. Through a land of distress and anguish, From where *come* lioness and lion, viper and flying serpent, They carry their riches on the backs of young donkeys And their treasures on camels' humps, To a people who cannot profit *them*;

30:7 וּמִצְרַיִם הִבֵּל וְרִיק יַעֲזֹרוּ לָכֵן קָרָאתִי לָזֹאת רַהַב הֵם שֶׁבַת:

30:7 וּמִצְרַאִי לְמָא וְרִיקָנוּ סַעְדָּהוֹן בְּכִין עֲרַעִית מְנַהוֹן קְטִילִין זְמַנִּין אִיתִי
עָלֶיהוּן:

30:7 Even Egypt, whose help is vain and empty. Therefore, I have called her "Rahab who has been exterminated."

30:8 עֲתָה בּוֹא כְּתֹבָה עַל־לֹחַ אֹתָם וְעַל־סֵפֶר חֻקָּה וְתִהְיֶה לְיוֹם אַחֲרוֹן לְעַד עַד־עוֹלָם:

30:8 כָּעַן עוֹל כְּתוּב עַל לֹחַ בִּינִיחוֹן וְעַל שְׁטִין דְּסִפֵּר רְשׁוּם וְתִהְיֶה לְיוֹם דִּין לְסִהְרוֹ קְדָמִי עַד עָלְמָא:

30:8 Now go, write it on a tablet before them And inscribe it on a scroll, That it may serve in the time to come As a witness forever.

30:9 כִּי עִם מְרִי הוּא בָנִים כְּחָשִׁים בָּנִים לֹא־אָבוּ שְׁמוּעַ תּוֹרַת יְהוָה:
30:9 אֲרִי עִם סָרְבָן אֲנוֹן בְּנִיָּא כְּדַבֵּיָּא בְּנִיָּא דְלֹא אָבוּ לְקַבְּלָא אוֹרִיתָא דִּיּוּי:

30:9 For this is a rebellious people, false sons, Sons who refuse to listen To the instruction of the LORD;

30:10 אֲשֶׁר אָמְרוּ לְרָאִים לֹא תֵרְאוּ וּלְחַזִּים לֹא תַחֲזוּ־לָנוּ נִכְחוֹת דְּבִירוֹ־לָנוּ חֻלְקוֹת חֲזוּ מִהֲתַלּוֹת:

30:10 דְּאָמְרִין לְנַבִּיָּא לֹא תַתְנַבּוֹן וּלְמַלְפִּיָּא לֹא תַלְפּוֹן לָנָא אַלְפִּין אוֹרִיתָא בְּסִימָן מַלִּילוֹ עֲמָנָא אֲשַׁתְּעוּ לָנָא שׁוֹנִיּוֹן:

30:10 Who say to the seers, "You must not see visions"; And to the prophets, "You must not prophesy to us what is right, Speak to us pleasant words, Prophecy illusions.

30:11 סוּרוּ מִנִּי־דֶרֶךְ הַטּוֹ מִנִּי־אַרְחַּהּ הַשְּׁבִיתוּ מִפְּנֵינוּ אֶת־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: ס
30:11 אֲסַטְוֵנָּא מְאֹרְחָא דְתַקְנָא אַבְטְלוֹנָא מִמְסַרְתָּא אַרְחִיקוּ מִן קְדָמָנָא יְת מִימַר קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל:

30:11 "Get out of the way, turn aside from the path, Let us hear no more about the Holy One of Israel."

30:12 לָכֵן כֹּה אָמַר קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל יַעַן מֵאֲסַכְכֶם בְּדָבָר הַזֶּה וַתִּבְטְחוּ בְּעֶשֶׂק וּנְלֹזוּ וַתִּשְׁעֵנוּ עָלָיו:

30:12 בְּכִין כְּדָנָן אָמַר קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל חֲלַף דְּקַצְתוֹן בְּפִתְגָמָא הָרִין וְאַתְרַחֲצִיתוֹן בְּשַׁקְרָא וּבְאוֹנְסָא וְאַסְתַּמְכְּתוֹן עָלוֹהִי:

30:12 Therefore thus says the Holy One of Israel, "Since you have rejected this word And have put your trust in oppression and guile, and have relied on them,

30:13 לָכֵן יִהְיֶה לָכֶם הָעֵנָן הַזֶּה כַּפְרֵץ נָפֹל נִבְעָה בַּחוּמָה נִשְׁגָּבָה אֲשֶׁר־פָּתְאָם לִפְתָּע יִבּוֹא שִׁבְרָה:

30:13 בְּכִין יְהִי לָכוֹן חוּבָא הָרִין כַּכְרֵךְ דְּחִרּוּב וְאַתְחַמֵּר כְּשׁוּר מִקַּף מִתְקַף דְּבַתְכִּיף שְׁלוּ יִיתִי תִבְרָה תִבְרִיהִי:

30:13 Therefore this iniquity will be to you Like a breach about to fall, A bulge in a high wall, Whose collapse comes suddenly in an instant,

30:14 וְשִׁבְרָה כְּשֶׁבֶר נֶבֶל יוֹצְרִים כְּתוּת לֹא יִחְמַל וְלֹא־יִמָּצֵא בְּמִכְתָּחוֹ חֶרֶשׁ לַחֲתוֹת אֵשׁ מִיְקוֹד וּלְחֶשֶׁף מַיִם מִגִּבָּא: פ

30:14 וְתִבְרָה וְתִבְרִיהִי כְּתִיבוּר מִן דְּחֶסֶף דְּמַדְקָק לֹא בַחֲסִים וְלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּדִיקוּקִיָּה חֶסֶף לְמַחֲתֵי נוֹר מִמְּבַעוֹר וּלְמִזְחָל וּלְמִזְלַח מִיּוֹן מִפְּצִיד:

30:14 Whose collapse is like the smashing of a potter's jar, So ruthlessly shattered That a sherd will not be found among its pieces To take fire from a hearth Or to scoop water from a cistern."

30:15 כִּי כֹה־אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּבָה וְנָחַת תִּנְשָׁעוֹן בְּהֶשְׁקֵט וּבִבְטָחָה תִּהְיֶה גְבוּרַתְכֶם וְלֹא אֲבִיתֶם:

30:15 אֲרִי כְּדָנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל אֲמַרִית דְּתַתּוּבוֹן לְאוֹרִיתָא לְאוֹרִיתִי תְנוּחוֹן תַּתְּפַּרְקוֹן תִּשְׁקָטוֹן תִּשְׁרוֹן לְרוּחָצָן תִּהְיוֹן גִּבְרִין וְלֹא אֲבִיתוֹן:

30:15 For thus the Lord GOD, the Holy One of Israel, has said, "In repentance and rest you will be saved, In quietness and trust is your strength." But you were not willing,

30:16 וְתֹאמְרוּ לֹא־כִי עַל־סוּס נָנוּס עַל־כֵּן תִּנוּסוּן וְעַל־קַל נִרְכָּב עַל־כֵּן יִקְלוּ רַדְפֵיכֶם:

30:16 וְאָמַרְתוּן לֹא אֱלֹהִין עַל סוּסוֹן נִעְרוֹק עַל כֵּן תִּעְרָקוּן וְעַל דָּקְלִיל קְלִילִין נִרְכֹּב עַל כֵּן יִהְיוּ קְלִילִין רַדְפֵיכֶם:

30:16 And you said, "No, for we will flee on horses," Therefore you shall flee! "And we will ride on swift horses," Therefore those who pursue you shall be swift.

30:17 אֵלֶּךָ אֶחָד מִפְּנֵי גִעְרַת אֶחָד מִפְּנֵי גִעְרַת חֲמֹשֶׁה תִּנָּסוּ עַד אִם־נוֹתְרָתָם פֶּתֶרֶן עַל־רֹאשׁ הַהָר וְכִנֹּס עַל־הַגְּבֻעָה:

30:17 אֶלְפָּא חֵד חֵדָּא מִן קָדָם מְזוּפִית חֵד מִן קָדָם מְזוּפִית חֲמִשָּׁא תִּעְרָקוּן עַד אִם דְּתִשְׁתְּאָרוּן כְּבִיעוּרָא כְּבוּעוּרָא עַל רִישׁ טוּרָא וּכְאֲתָא עַל רִמְתָּא:

30:17 One thousand will flee at the threat of one man; You will flee at the threat of five, Until you are left as a flag on a mountain top And as a signal on a hill.

30:18 וְלָכֵן יִחַפֶּה יְהוָה לַחֲנֻכֶּם וּלְכֵן יִרְוֶם לְרַחֲמֶכֶם כִּי־אֱלֹהֵי מִשְׁפָּט יְהוָה אֲשֶׁר־יְכַל־חֻכֵּי לוֹ: ס

30:18 וּבְכֵן עֲתִיד יוֹי לְמַחֵס עֲלֵיכֶם וְלִיהוֹן וְתִקְיָה הוּא דִּירְחִים עֲלֵיכֶם אֲרִי אֱלֹהָא עֲבִיד דִּינָא יוֹי טוֹבִי צְדִיקָא דְּמִסְבְּרִין לְפִרְקָנִיה:

30:18 Therefore the LORD longs to be gracious to you, And therefore He waits on high to have compassion on you. For the LORD is a God of justice; How blessed are all those who long for Him.

30:19 כִּי־עַם בְּצִיּוֹן יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם בָּכוּ לֹא־תִבְכֶּה חֲנוּן יַחֲנֹךְ לְקוֹל זַעֲקֶךָ כְּשִׁמְעָתוֹ עָנָךְ:

30:19 אֲרִי עָמָא בְּצִיּוֹן יִתִּיב בִּירוּשָׁלַם מִבְּכָא לֹא תִבְכִּי רַחֲמָא יִרְחִים עֲלֶךָ לְקַל קַל צְלוֹתְךָ יִקְבִּיל וְיַעֲבִיד בְּעוֹתְךָ:

30:19 O people in Zion, inhabitant in Jerusalem, you will weep no longer. He will surely be gracious to you at the sound of your cry; when He hears it, He will answer you.

30:20 וְנָתַן לָכֶם אֲדָנִי לֶחֶם צָר וּמִים לַחֵץ וְלֹא־יִכְנַף עוֹד מוֹרֶיךָ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת־מוֹרֶיךָ:

30:20 וְיִתֵּן לָכֶם יוֹי לָכֶם יִתְּנָה וּבִיזָת מְעִיקָא וְלֹא יִסְלִיךְ עוֹד שְׂכִינְתִּיהָ מִבֵּית מִקְדָּשָׁא וְיִהְיוּ עֵינֶיךָ חֲזוּן יִתְּנָה שְׂכִינְתָּא בְּבֵית מִקְדָּשָׁא:

30:20 Although the Lord has given you bread of privation and water of oppression, He, your Teacher will no longer hide Himself, but your eyes will behold your Teacher.

30:21 וְאֶזְנֶיךָ תִּשְׁמַעְנָה דְּבַר מֵאַחֲרֶיךָ לֵאמֹר זֶה הַדֶּרֶךְ לָכוּ בּוֹ כִּי תִאֲמִינוּ וְכִי תִשְׁמְאוּלוּ:

30:21 וְאֲדָנֶךָ יִשְׁמָעוּן יִשְׁמָעוּן פִּתְגָמָא מִבְּתָרְךָ לְמִימַר הָדָא אֲוִרְחָא דְּתִקְנָא הִלִּיכוּ בָּהּ לֹא תִסְטוּן מִינָּה מִינָּה לִימִינָא וּלְסִמְלָא:

30:21 Your ears will hear a word behind you, "This is the way, walk in it," whenever you turn to the right or to the left.

30:22 וְטִמַּאתֶם אֶת־צַפּוּי פְּסִילֵי כֶסֶף וְאֶת־אִפְדֹת מַסַּכֶת זָהָב תִּזְרֹם כִּמּוֹ דָּוָה צֹא תֹאמַר לוֹ:

30:22 וְתִסְאָבוּן יִתְּ חִפּוּי צִלְמֵי כֶסֶפְכוֹן וְיִתְּ תִקּוֹן מִתְּכַת דְּהַבְכוֹן תִּרְחֲקוּנוֹן כִּמָּא דְּמִרְחֲקִין יִתְּ טוֹמְאָתָא כֵּן תִּרְחֲקוּנוֹן:

30:22 And you will defile your graven images overlaid with silver, and your molten images plated with gold. You will scatter them as an impure thing, and say to them, "Be gone!"

30:23 וְנָתַן מִטֶּר זֶרַעַךְ אֲשֶׁר-תִּזְרַע אֶת-הָאֲדָמָה וְלֶחֶם תִּבְּוֹאת הָאֲדָמָה וְהָיָה דָשֵׁן וְשֶׁמֶן יִרְעָה מִקֶּנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא כֹּר נִרְחֹב:

30:23 וַיְחִין מִטֶּר אֶרֶץ דְּתִזְרַע יָת אֲרָעָא וְעֵבֹר וְעֵלְלָא יִסְגִי בְּאַרְעָא וְיִהְיֶה פִּרְנוֹס וְטֵב יִתְּפִרְנִסוֹן צְדִיקָנָא מִגִּיתִיהוֹן בְּעֵדְנָא הָהוּא שֶׁמֶן רִכִּיכִין וּפְטִימִין:

30:23 Then He will give *you* rain for the seed which you will sow in the ground, and bread *from* the yield of the ground, and it will be rich and plenteous; on that day your livestock will graze in a roomy pasture.

30:24 וְהָאֵלָפִים וְהָעִירִים עֲבָדֵי הָאֲדָמָה בְּלִיל חֲמִיץ יֹאכְלוּ אֲשֶׁר-זָרָה בְּרַחַת וּבִמְזֹרָה:

30:24 וְתוֹרֵיָא וְחֲמֵרֵיָא דְּמַפְלָחִין בְּהוֹן יָת אֲרָעָא בְּלִיל מִפְטָם יִיכָלוֹן דְּדִרְא דִּיִּדְרָא בְּרַחַתָּא בְּרִיחַתָּא וּבִמְדִרְיָא:

30:24 Also the oxen and the donkeys which work the ground will eat salted fodder, which has been winnowed with shovel and fork.

30:25 וְהָיָה עַל-כָּל-הָר גִּבָּה וְעַל כָּל-גִּבְעָה נִשְׂאָה פִלְגִּים יִבְלִי-מַיִם בַּיּוֹם הַהוּא רַב בְּנֶפֶל מִגִּדְלִים:

30:25 וְיִהְיֶה עַל כָּל טוֹר רָם וְעַל כָּל רָמָא מְנַטְלָא פְּצִידִין נִגְדִין מִיִּין תַּקְלָא לְמַלְכִין וּלְמִשְׁרִיתָהוֹן בַּיּוֹם קִישׁוֹל רַב בְּמִיפַל רַבְרָבִין:

30:25 On every lofty mountain and on every high hill there will be streams running with water on the day of the great slaughter, when the towers fall.

30:26 וְהָיָה אוֹר-הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֶמֶה וְאוֹר הַחֶמֶה יִהְיֶה שִׁבְעָתַיִם כְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים בַּיּוֹם חֹבֵשׁ יִהְיֶה אֶת-שֶׁבֶר עַמּוֹ וּמַחֲזִין מִפְּתוֹ יִרְפָּא: ס

30:26 וְיִהְיֶה נִיהוֹר סִיְהָרָא כְּנִיהוֹר שְׁמֶשָׁא וְנִיהוֹר שְׁמֶשָׁא יְהִי עֲתִיד לְאִזְהָרָא עַל חַד תֵּלַת מָאָה אַרְבַּעִין וּתְלָתָה כְּנִיהוֹר שִׁבְעַת שִׁבְעָה יוֹמִיָא בְּיוֹמָא דִּיתִיב יוֹי יָת גְּלוּת עַמִּיה וּמִרְעַ מַחֲתִיה יָסִי:

30:26 The light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be seven times *brighter*, like the light of seven days, on the day the LORD binds up the fracture of His people and heals the bruise He has inflicted.

30:27 הִנֵּה שְׁמִי-הוּא בָּא מִמְּרוֹחַק בְּעַר אַפּוֹ וְכֹבֵד מִשְׁאָה שְׁפָתָיו מְלֹאוֹ זַעַם וּלְשׁוֹנוֹ כָּאֵשׁ אֹכֶלֶת:

30:27 הָא שְׁמָא דִּיּוֹ מַתְגַּלִּי כְּמָא דְּאַתְנַבִּיאוֹ עֲלוֹהִי נְבִיָּא מְלַקְדִּמִין דְּמְלַקְדִּמִין תַּקִּיף רֹגֵזִיה וּקְשִׁי מְלִסּוּבָרָא מִן קְדָמוֹהִי עַל רְשִׁיעֵיָא נְפִיק לְנֹט וּמִימְרִיה כְּאִישָׁא אֹכֵלָא:

30:27 Behold, the name of the LORD comes from a remote place; Burning is His anger and dense is *His* smoke; His lips are filled with indignation And His tongue is like a consuming fire;

30:28 וְרוּחוֹ כְּנַחַל שׁוֹטֵף עַד-צְוָאר יַחֲצֶה לְהִנְפֶּה גּוֹיִם בְּנַפְת שׁוּא וְרִסָן מַתָּעָה עַל לַחְיֵי עַמִּים:

30:28 וּמִימְרִיה כְּנַחַל מְגֹבֵר עַד צְוָאר תַּקִּיפִין יִקְטִיל לְאַרְמָא עַמְמִיָא בְּרַמּוֹת רִיקָנוֹ וּזְמָם דְּטַעוֹ בְּלִיסַת עַמְמִיָא:

30:28 His breath is like an overflowing torrent, Which reaches to the neck, To shake the nations back and forth in a sieve, And to *put* in the jaws of the peoples the bridle which leads to ruin.

30:29 הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקַדְּשָׁתְּךָ וְשִׁמְחַת לִבְּךָ כְּהוֹלֵךְ בְּחַלִּיל לְבֹא בְּהַר-יְהוּדָה אֶל-צִוְר יִשְׂרָאֵל:

30:29 תּוֹשְׁבָחָא תְּהִי לְכוֹן כְּלִילָא דְּאַתְקַדֵּשׁ בֵּיה חֲנָא וְחֲדוֹת לִיבָא כְּמָא דְּנִגְדִין בְּתוֹרְתָא בְּתוֹדְתָא וּבִאֲבוּבָא לְמִיעַל בְּטוֹר קִדְשָׁא מְקַדֵּשׁ דִּיּוֹ לְאַתְחַזָּא קִדְם תַּקִּיפָא דִּישְׂרָאֵל:

30:29 You will have songs as in the night when you keep the festival, And gladness of heart as when one marches to the sound of the flute, To go to the mountain of the LORD, to the Rock of Israel.

30:30 וְהִשְׁמִיעַ יְהוָה אֶת־הוֹד קוֹלוֹ וְנָחַת זְרוּעוֹ יִרְאֶה בְּזַעַף אָף וּלְהַב אֵשׁ אוֹכֵלָה נֶפֶץ וְזֶרֶם וְאֵבֶן בָּרָד:

30:30 וַיִּשְׁמַע יוֹי יֵת זִיו קֹל מִיִּמְרֶיהָ וּתְקוּף דָּרַע גְּבוּרָתֶיהָ יִגְלִי יִגְלִי בְּתִקְוֹף רִגְזוֹ וְשִׁלְחוּבֵי אִישָׁא אִישָׁתָא דְּמִשְׁיָצִיא פְּסִילָן וְזֶרְמִית וְאֵבֶנִין דְּבִרְדִּי:

30:30 And the LORD will cause His voice of authority to be heard, And the descending of His arm to be seen in fierce anger, And in the flame of a consuming fire In cloudburst, downpour and hailstones.

30:31 כִּי־מִקּוֹל יְהוָה יַחַת אַשּׁוּר בִּשְׁבַט יַפֶּה:

30:31 אֲרִי מִקַּל מִיִּמְרָא דִּיּוּ מִתְבַּר אַחְוָרָא דְּבִשְׁלֹטָן מַחִי:

30:31 For at the voice of the LORD Assyria will be terrified, When He strikes with the rod.

30:32 וְהָיָה כָּל מַעֲבַר מִטָּה מוֹסְדָה אֲשֶׁר יִנַּח יְהוָה עָלָיו בְּתַפִּים וּבְכִנּוֹרוֹת וּבַמִּלְחָמוֹת תִּנּוּפָה נִלְחָם־[בָּהּ] [בָּם]:

30:32 וַיְהִי כָּל מַעֲבַר רַב־בִּיּהוֹן וְתִקְיָפִיהוֹן דִּינִיחַ יוֹי פּוֹרְעָנוֹת גְּבוּרָתֶיהָ בִּינִיּהוֹן בְּתוֹפִין וּבְכִנָּרִין יִשְׁבְּחוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל קִרְבָּא תְּקִיפָא דִּיתְעִבִיד לְהוֹן בְּעַמּוּיָא:

30:32 And every blow of the rod of punishment, Which the LORD will lay on him, Will be with the music of tambourines and lyres; And in battles, brandishing weapons, He will fight them.

30:33 כִּי־עָרוּךְ מֵאֲתָמוּל תַּפְתָּה גַם־[הוּא] [הֵיא] לְמֶלֶךְ הוֹכֵן הָעַמִּיק הֶרְחַב מְדֻרָתָה אֵשׁ וְעֵצִים הִרְבָּה נִשְׁמַת יְהוָה כְּנַחַל גִּפְרִית בַּעֲרָה בָּהּ: ס

30:33 אֲרִי מִסְדָּרָא מִן עֲלָמִין לְקַבִּיל חוֹבִיּהוֹן גִּיהֶנָּם אָף הִיא מֶלֶךְ עֲלָמִיָא אַתְקִנָה לְעַמְקָא וּלְאַפְתָּא מְדוּרָה אִישָׁתָא דְּלִקָּא בַּהּ כִּיד בְּאָעִין סְגִיָּאִין מִיִּמְרָא דִּיּוּ כְנַחַל גִּפְרִית דְּלִקָּא בָּהּ:

30:33 For Topheth has long been ready, Indeed, it has been prepared for the king. He has made it deep and large, A pyre of fire with plenty of wood; The breath of the LORD, like a torrent of brimstone, sets it afire.

31:1 הָיוּ הַיִּרְדִּים מִצְרִים לַעֲזָרָה עַל־סוֹסִים יִשְׁעֵנוּ וַיִּבְטְחוּ עַל־רֶכֶב כִּי רָב וְעַל פָּרָשִׁים כִּי־עֲצָמוּ מָאֵד וְלֹא שָׁעוּ עַל־קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוָה לֹא דָרְשׁוּ:

31:1 יִי דְנַחֲתִין לְמִצְרַיִם לְסַעִיד עַל סוֹסוֹתָא מִסְתַּמְכִּין וּמִתְרַחֲצִין עַל רִתִּיכִיָּא אֲרִי סְגִיָּאִין סְגִיָּאִין וְעַל פָּרָשִׁין פָּרָשִׁיָּא אֲרִי תְקִיפִין לַחְדָּא וְלֹא אִסְתַּמִּיכוּ עַל מִימַר קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל וְאַלְפָּן מִן קָדָם יוֹי לֹא תִבְעוּ:

31:1 Woe to those who go down to Egypt for help And rely on horses, And trust in chariots because they are many And in horsemen because they are very strong, But they do not look to the Holy One of Israel, nor seek the LORD!

31:2 וְגַם־הוּא חָכֵם וַיָּבֵא רָע וְאֶת־דְּבָרָיו לֹא הִסִּיר וְקָם עַל־בֵּית מְרָעִים וְעַל־עֲזָרַת פְּעָלֵי אָוֶן:

31:2 וְאָף הוּא בַּחֲכָמָתִיהָ אִיתִי בִשְׁתָּא עַל דְּעַבְדָּה וַיֵּת פִּתְגָּמוּהִי לֹא בְטִיל וְאִקִּים עַל בֵּית מְבֹאֲשִׁין וְעַל דְּסַעְדִּין לִיאֹת שָׁקֶר:

31:2 Yet He also is wise and will bring disaster And does not retract His words, But will arise against the house of evildoers And against the help of the workers of iniquity.

31:3 וּמִצְרַיִם אָדָם וְלֹא־אֵל וְסוֹסֵיהֶם בָּשָׂר וְלֹא־רוּחַ וַיְהִיָּה יִטָּה יָדוֹ וְכַשָּׁל עוֹזֵר וְנִפְּל עֵזֶר וַיַּחֲדוּ כָּלָם יַכְלִיוּן: ס

31:3 וּמִצְרָאִי אָנָּשׁ וְלֹא רַב וְסוֹסוֹתֶיהוֹן בָּשָׂר וְלֹא רוּחַ וַיְוִי יָרִים מַחַת גְּבוּרָתֶיהָ וַיִּתְקִיל סַעִיד וַיִּפּוֹל סַעִיד וְכַחֲדָא כּוֹלֵהוֹן יִשְׁתִּיצוּן:

31:3 Now the Egyptians are men and not God, And their horses are flesh and not spirit; So the LORD will stretch out

His hand, And he who helps will stumble And he who is helped will fall, And all of them will come to an end together.

31:4 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיָּה וְהַכֹּפִיר עַל־טְרָפוֹ אֲשֶׁר יִקְרָא
עָלָיו מִלֹּא רַעִים מִקּוֹלָם לֹא יִחַת וּמִהַמוֹנָם לֹא יַעֲנֶה כֹּן יִרְדֹּךָ יְהוָה צָבָאוֹת
לְצַבָּא עַל־הַר־צִיּוֹן וְעַל־גִּבְעָתָהּ:

31:4 אֲרִי כֹדֵן אָמַר יוֹי לִי כָמָא דִּיכְלִי דִּמְכְלִי אֲרִי בֶר אֲרִינֹן עַל צִידִיה
דְּמוֹדְמִנִין דְּמוֹמִנִין עֲלוֹהֵי דִיר רַעִין מְקַלְהוֹן לֹא מַתְבֵּר וּמֵאֲתִרְגּוּשְׁתָּהוֹן לֹא
מַתְעַכֵּב כִּין תַּתְּגִּיל מַלְכוּתָא דִּיּוֹי צָבָאוֹת לְמִשְׁרֵי עַל טוֹרָא דְּצִיּוֹן וְעַל רְמָתָהּ:

31:4 For thus says the LORD to me, "As the lion or the young lion growls over his prey, Against which a band of
shepherds is called out, And he will not be terrified at their voice nor disturbed at their noise, So will the LORD of hosts
come down to wage war on Mount Zion and on its hill."

31:5 כְּצִפְרִים עָפוֹת כֹּן יִגֹּן יְהוָה צָבָאוֹת עַל־יְרוּשָׁלַם גִּנּוֹן וְהַצִּיל פֶּסַח וְהַמְלִיט:
31:5 כְּעוֹפֵא דְטָאִיס כִּין תַּתְּגִיל גְּבוּרְתָא דִּיּוֹי צָבָאוֹת עַל יְרוּשָׁלַם יִגִּין וְיִשְׁיִיב
יִצִּיל וְיַעֲדִי:

31:5 Like flying birds so the LORD of hosts will protect Jerusalem. He will protect and deliver it; He will pass over and
rescue it.

31:6 שׁוּבוּ לַאֲשֶׁר הֶעֱמִיקוּ סָרָה בְנֵי יִשְׂרָאֵל:
31:6 תּוּבוּ לְאוֹרִיתָא אֲרִי אֲסִגִּיתוֹן לְמַחְטִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

31:6 Return to Him from whom you have deeply defected, O sons of Israel.

31:7 כִּי בַיּוֹם הַהוּא יִמָּאֲסוֹן אִישׁ אֱלִילִי כִסְפּוֹ וְאֱלִילִי זָהָבוֹ אֲשֶׁר עָשׂוּ לָכֶם
יָדֵיכֶם חַטָּא:

31:7 אֲרִי בְעִדְנָא הַהוּא יִרְחֲקוֹן גְּבֵר טַעוֹת כִּסְפָּהוֹן וְטַעוֹת דְּהַבְהוֹן דְּעִבְדָּא
לְכוֹן יָדִיכוֹן חוּבָא:

31:7 For in that day every man will cast away his silver idols and his gold idols, which your sinful hands have made for
you as a sin.

31:8 וְנָפַל אַשּׁוּר בַּחֶרֶב לֹא־אִישׁ וְחֶרֶב לֹא־אָדָם תֹּאכְלֵנוּ וְנָס לוֹ מִפְּנֵי־חֶרֶב
וּבְחוּרָיו לְמָס יִהְיוּ:

31:8 וְיִפּוֹל אַתּוּרָא בַּחֶרֶב לֹא אָנֶשׁ וְחֶרֶב לֹא אָנֶשׁ תְּשִׁי־צִינִיה וְיַעֲרוֹק לִיה מִן
קֶדֶם דְּקַטְלִין בַּחֶרֶב וְגִבְרִיהוֹן וְגִבְרוּהֵי לְתַבֵּר יִהּוֹן לְתַבְרָהוֹן:

31:8 And the Assyrian will fall by a sword not of man, And a sword not of man will devour him. So he will not escape
the sword, And his young men will become forced laborers.

31:9 וְסָלְעוּ מִמְּגוֹר יַעֲבוֹר וְחַתּוּ מִנֶּס שָׂרָיו נֹאם־יְהוָה אֲשֶׁר־אוֹר לוֹ בְּצִיּוֹן וְתִנּוֹר
לוֹ בִירוּשָׁלַם: ס

31:9 וְשִׁלְטוֹנֵהֵי מִן קֶדֶם דַּחְלָא יַעֲדוֹן וְיִתְבְּרוֹן מִן קֶדֶם נִיסָא רַבְרְבוּהֵי אָמַר
יוֹי דְּזִיהוֹר לִיה בְּצִיּוֹן לְעִבְדֵי אוֹרִיתִיה וְתִנּוֹר בְּעַר לִיה דְּאִישָׁא בִירוּשָׁלַם
לְדַעֲבָרוּ עַל מִימְרִיהּ:

31:9 "His rock will pass away because of panic, And his princes will be terrified at the standard," Declares the LORD,
whose fire is in Zion and whose furnace is in Jerusalem.

32:1 הֵן לְצִדִּיק יִמְלֹךְ־מֶלֶךְ וּלְשָׁרִים לְמִשְׁפַּט יִשְׁרוּ:

32:1 הָא לְקִשְׁטָא יִמְלוֹךְ מַלְכָא וְצִדִּיקָא לְמַעֲבַד פּוֹרְעָנוֹת דִּין מִן עַמְמֵי
יִתְרַבּוּן:

32:1 Behold, a king will reign righteously And princes will rule justly.

32:2 וְהָיָה־אִישׁ כְּמַחְבֵּא־רוּחַ וְסִתֵּר זָרָם כְּפִלְגֵי־מִים בְּצִיּוֹן כָּצֵל סֶלַע־כָּבֵד

בָּאָרֶץ עִיפָה:

32:2 וַיְהִי־זֶה־צְדִיקָא דְּמִיטְמְרִין מִן קָדָם רְשִׁיעִיא כְּמָא דְּמִיטְמְרִין מִן קָדָם זְרַמִּית יְתוּבֹון וַיְתַרְבּוּן וַיִּתְקַבְּלוּ אֶלְפָּנֵהוּן בְּפִרְיעַ כַּפְצִידֵי בְּפִצִּידֵי מָא דְּנִגְדִין בָּאָרֶע צְהִיא כְּטַל כִּיף מִקָּר בָּאָרֶע מְשַׁלְּהִיא:

32:2 Each will be like a refuge from the wind And a shelter from the storm, Like streams of water in a dry country, Like the shade of a huge rock in a parched land.

32:3 וְלֹא תִשְׁעִינָה עֵינֵי רְאִים וְאָזְנֵי שְ�מַעִים תִּקְשְׁבִנָּה:

32:3 וְלֹא יִטְמַטְמֵן עֵינֵי צְדִיקָא וְאָדְנֵי מִקְבְּלֵי אוֹלְפָן יִצִּיתוּ:

32:3 Then the eyes of those who see will not be blinded, And the ears of those who hear will listen.

32:4 וּלְבָב נִמְהָרִים יִבִּין לְדַעַת וּלְשׁוֹן עֲלֻגִים תִּמְהַר לְדַבֵּר צְחוֹת:

32:4 וּלְבָב מְהֻרָּרִין יִסְבֵּר לְמִידַע וְלִישְׁנֵהוּן דְּהוּה כָּלִים בְּלִים יוֹחֵי לְמַלְלָא בְּצַחְצָחָן:

32:4 The mind of the hasty will discern the truth, And the tongue of the stammerers will hasten to speak clearly.

32:5 לֹא־יִקְרָא עוֹד לְנָבֵל נָדִיב וּלְכִילִי לֹא יֵאמָר שׁוֹעַ:

32:5 לֹא יֵאמָר עוֹד לְרְשִׁיעִיא צְדִיקָא וּלְדַעְבְּרוּ עַל מִימְרֵיהּ לֹא יִתְאַמֵּר תְּקִיפִין:

32:5 No longer will the fool be called noble, Or the rogue be spoken of as generous.

32:6 כִּי נָבֵל נִבְלָה יִדְבֵּר וּלְבוֹ יַעֲשֶׂה־אֹן לַעֲשׂוֹת חֲנָף וּלְדַבֵּר אֶל־יְהוָה תוֹעָה לְהָרִיק נֶפֶשׁ רָעַב וּמִשְׁקָה צָמָא יַחֲסִיר:

32:6 אֲדִי רְשִׁיעִיא רְשָׁע מְמַלְלִין וּבִלְבָהוּן מִתְעַשְׂתִּין אוֹנִים לְמַעַבְד שֶׁקֶר וּלְמַלְלָא קָדָם יוֹי סְטִיא לְשַׁלְּהָא נֶפֶשׁ צְדִיקָא דְּמַחְמִדִּין לְאֶלְפָּנָא הָא כְּכַפָּנָא לְלַחְמָא וּפְתַגְמֵי אוֹרִיתָא דְּאִנּוֹן כְּצְהִיא לְמִיא מְדָמִין לְבִטְלָא:

32:6 For a fool speaks nonsense, And his heart inclines toward wickedness: To practice ungodliness and to speak error against the LORD, To keep the hungry person unsatisfied And to withhold drink from the thirsty.

32:7 וְכִלִּי כָלִי רָעִים הוּא זְמוּת יַעֲזֵן לְחַבֵּל (עֲנִיִּים) בְּאִמְרֵי־שֶׁקֶר וּבְדַבֵּר אֲבִיוֹן מִשְׁפָּט:

32:7 וְרְשִׁיעִיא דְּעוֹבְדֵיהוּן בִּישִׁין וְאִינּוֹן עַל עֵיצַת חֲטִין מִתְמַלְכִּין לְחַבֵּל עֲנוּתָנָא בְּמִלֵּי שֶׁקֶר וּפְתַגְמֵי חֲשִׁיכָא בְּדִינָא:

32:7 As for a rogue, his weapons are evil; He devises wicked schemes To destroy the afflicted with slander, Even though the needy one speaks what is right.

32:8 וְנָדִיב נְדִיבוֹת יַעֲזֵן וְהוּא עַל־נְדִיבוֹת יָקוּם: פ

32:8 וְצְדִיקָא קוֹשְׁטָא מִתְמַלְכִּין וְאִנּוֹן עַל קִשְׁטָהוּן יִתְקַיְּמוּן:

32:8 But the noble man devises noble plans; And by noble plans he stands.

32:9 נָשִׁים שְׂאֲנָנוֹת קָמְנָה שְׁמַעְנָה קוֹלֵי בָנוֹת בְּטָחוֹת הָאֲזָנָה אִמְרָתִי:

32:9 מְדִינָן דִּיתְבִּין שְׁלִינָא קוֹמָא שְׁמַעָא קְלִי כְּרַכִּין דְּשֶׁרֶן לְרוּחְצָן אֲצִיתוּ אֲצִיתָא לְמִימְרֵי:

32:9 Rise up, you women who are at ease, And hear my voice; Give ear to my word, You complacent daughters.

32:10 יָמִים עַל־שָׁנָה תִּרְגַּזְנָה בְּטָחוֹת כִּי כָלָה בְּצִיר אֶסְף בְּלִי יָבוֹא:

32:10 יוֹמִין עִם שְׁנִין יִזְוְעוּן דְּשֶׁרֶן לְרוּחְצָן אֲרִי סָף עֲבוּרָא עֲלָלָא לִית לְמַכְנָשׁ:

32:10 Within a year and a few days You will be troubled, O complacent daughters; For the vintage is ended, And the fruit gathering will not come.

32:11 חֲרָדוּ שְׂאֲנָנוֹת רְגֵזָה בְּטַחֲוֹת פְּשָׁטָה וְעָרָה וַחֲגֹרָה עַל-חֻלְצִים:
 32:11 אִיתְּבְּרוּ דִּיתְבִּין שְׁלִיָא זְעוּ דְשָׁרְן לְרוּחָצֵן שְׁלַחוּ וְאַתְעַרְטְלוּ וְאִיסְרוּ עַל
 חֲרָצִין:

32:11 Tremble, you women who are at ease; Be troubled, you complacent daughters; Strip, undress and put sackcloth on your waist,

32:12 עַל-שָׁדִים סָפְדִים עַל-שָׁדֵי-חֶמֶד עַל-גֶּפֶן פְּרִיָה:

32:12 עַל תְּדִין סָפְדִין עַל חֻקְלֵי חֲמֻדָּתָא עַל גּוֹפְנִין טַעֲנִין:

32:12 Beat your breasts for the pleasant fields, for the fruitful vine,

32:13 עַל אֲדָמַת עֲמִי קוֹץ שָׁמִיר תַּעֲלֶה כִּי עַל-כָּל-בֵּתִי מָשׁוֹשׁ קָרְיָה עֲלִיָּה:

32:13 עַל אֲרָעָה עֲמִי דְהוּבָאִי וּבֹר תַּסִּיק אֲרִי עַל כָּל בֵּתִי דִּין קָרְיָה תְּקִיפָא:

32:13 For the land of my people in which thorns and briars shall come up; Yea, for all the joyful houses and for the jubilant city.

32:14 כִּי-אַרְמוֹן נִפְשׁ הַמּוֹן עִיר עֶזְבָּ עֶפְלָ וּבַחֲן הָיָה בְּעַד מְעָרוֹת עַד-עוֹלָם
 מָשׁוֹשׁ פְּרָאִים מִרְעָה עֲדָרִים:

32:14 אֲרִי בֵית מִקְדָּשָׁא חֲרוֹב הַמּוֹן קָרְיָה דְהוּאָה פִּלְחָן בֵּיה צְדִיאָה בֵּית
 תּוֹקֶפְנָא וּמִטְמוּרָנָא אֲתַבְּלִישׁ כְּדו חֲרוֹב וְצָדִי עַד זְמַן אֲתַר דְהוּאָה בֵּיה בֵּית
 חֲדוּא חִירו חִידו לְמַלְכִּיא כְּדו הוּא מִיבֹז לְמִשְׁרָן:

32:14 Because the palace has been abandoned, the populated city forsaken. Hill and watch-tower have become caves forever, A delight for wild donkeys, a pasture for flocks;

32:15 עַד-יַעֲרָה עָלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם וְהָיָה מִדְּבַר לְפָרְמָל (וְכַרְמָל) [וְהַפְּרָמָל]
 לַיַּעַר יִחְשָׁב:

32:15 כָּל דָּנָא עַד דִּינִי לָנָא רוּחַ מִן קָדָם דְשְׁכִינְתִּיה בְּשָׁמִי מְרוּמָא וִיחִי
 מִדְּבָרָא לְכַרְמָלָא וְכַרְמָלָא קְרוּיָן סְגִיאִין יְחִיב:

32:15 Until the Spirit is poured out upon us from on high, And the wilderness becomes a fertile field, And the fertile field is considered as a forest.

32:16 וְשָׁכֵן בְּמִדְבָּר מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּכַרְמָל תֵּשֵׁב:

32:16 וַיִּשְׁרוֹן בְּמִדְבָּרָא עֲבָדִי דִּינָא וְעַבְדִּי צִדְקָתָא יְתַבְּרוּן יִתְבּוֹן:

32:16 Then justice will dwell in the wilderness And righteousness will abide in the fertile field.

32:17 וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצִּדְקָה שָׁלוֹם וְעֵבֶדֶת הַצִּדְקָה הַשְׁקֵט וּבִטָּח עַד-עוֹלָם:

32:17 וַיְהוֹן עֲבָדִי צִדְקָתָא שָׁלָם וּמִפְּלַחִי צִדְקָתָא יִשְׁקֻטוּן וַיִּשְׁרוֹן לְרוּחָצֵן עַד
 עֲלָמָא:

32:17 And the work of righteousness will be peace, And the service of righteousness, quietness and confidence forever.

32:18 וַיֵּשֶׁב עַמִּי בְּנוֹה שָׁלוֹם וּבְמִשְׁכָּנֹת מִבְּטָחִים וּבְמִנוּחַת שְׂאֲנָנוֹת:

32:18 וַיִּתְבּוֹן עַמִּי בְּמִדְּוִרֵיהוֹן שָׁלָם וְעַל אֲרַעְהוֹן לְרַחֲצֵן וּבְקִרְוֵיהוֹן שְׁלִיָא:

32:18 Then my people will live in a peaceful habitation, And in secure dwellings and in undisturbed resting places;

32:19 וּבְרֵד בְּרֵדַת הַיַּעַר וּבִשְׁפָלָה תִשְׁפַּל הָעִיר:

32:19 וַיִּחֹת בְּרֵדָא וַיִּקְטִיל מִשְׁרֵית עַמְמָא וַיִּצְדוֹן וַיִּסּוּפוֹן דִּירֵיהוֹן:

32:19 And it will hail when the forest comes down, And the city will be utterly laid low.

32:20 אֲשֶׁרִיכֶם זֶרְעִי עַל-כָּל-מִים מִשְׁלַחִי רֵגַל-הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר: ס

32:20 טוֹבִיכּוֹן צְדִיקָא עֲבַדְתּוֹן לְכוֹן עוֹבְדִין עֲבָדִין טָבִין דְאַתּוֹן דְּמִן לְדוֹרְעִין
 עַל שְׁקִיא דְּמִשְׁלַחִין מִשְׁלַחִין לְאַדְרָכָא בְּתוֹרָא וּלְמַכְנָשׁ בְּחַמְרָא:

32:20 How blessed will you be, you who sow beside all waters, Who let out freely the ox and the donkey.

33:1 הוֹי שׁוֹדֵד וְאַתָּה לֹא שׁוֹדֵד וּבֹגֵד וְלֹא־בֹגֵדוּ בּוֹ כִּהְתִּמְךָ שׁוֹדֵד תּוֹשֵׁד
כְּנִלְתְּךָ לְבֹגֵד יִבְגְּדוּ־בְךָ: ס
33:1 יִי דֹאֲתִי לְמִבְזִי וְיִתֵּךְ לֹא יִבְזֹון וּדְאֲתִי לְמִיֵּנס וְיִתֵּךְ לֹא יִינָסוּן כִּד תִּיתִי
לְמִיבְזִי יִבְזֹון כִּד תִּלְאִי לְמִיֵּנס יִינָסוּךְ:

33:1 Woe to you, O destroyer, While you were not destroyed; And he who is treacherous, while *others* did not deal treacherously with him. As soon as you finish destroying, you will be destroyed; As soon as you cease to deal treacherously, *others* will deal treacherously with you.

33:2 יְהוָה חֲנֻנוּ לָךְ קִוִּינוּ הָיָה זִרְעָם לְבִקְרִים אֶף־יִשְׁוּעַתָּנוּ בָּעֵת צָרָה:
33:2 יוֹי רַחֲמִים עָלֵנָּה לְמִימְרֶךְ סִבְרָנָה הוּי תּוֹקֶפְנָה בְּכֹל יוֹם אֶף פֶּרֶקְנָה בְּעֵדן
עָקָא:

33:2 O LORD, be gracious to us; we have waited for You. Be their strength every morning, Our salvation also in the time of distress.

33:3 מְקוֹל הַמּוֹן נִדְדוּ עַמִּים מִרוֹמְמַתְךָ נִפְצוּ גוֹיִם:
33:3 מְקָל הַמּוֹן אֵיתְּבְרוּ עַמְּמִיָּא מִסְגִּי גְבוּרָן אֵתְּבְּדְרוּ אֵתְּבְּדְרָא מַלְכוּתָא:
33:3 At the sound of the tumult peoples flee; At the lifting up of Yourself nations disperse.

33:4 וְאַסְף שְׁלָלָכֶם אֶסְף הַחֲסִיל כַּמֶּשֶׁק גְּבִים שׁוֹקֵק בּוֹ:
33:4 וְיִכְנָשׁוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל נִכְסֵי עַמְּמִיָּא סְנְאִיהוֹן כְּמָא דְכְנָשִׁין יֵת זַחְלָא אֲזֹן
בְּמַנִּי זִינָא כְּמָא דְאֲזֹן בִּזְרִיקָתָא:
33:4 Your spoil is gathered as the caterpillar gathers; As locusts rushing about men rush about on it.

33:5 נִשְׁגָּב יְהוָה כִּי שָׁכַן מְרוֹם מְלֵא צִיּוֹן מִשְׁפָּט וְצִדְקָה:
33:5 תְּקִיף יוֹי דְאֲשֵׁרִי שְׁכִינְתִּיהָ בְּשִׁמִּי מְרוֹמָא דְאֲמַר לְמַמְלֵי צִיּוֹן עֲבָדֵי דִין
דְקִשׁוּט וְזָכוּ:
33:5 The LORD is exalted, for He dwells on high; He has filled Zion with justice and righteousness.

33:6 וְהָיָה אֱמוּנַת עֲתִיד חֶסֶן יְשׁוּעַת חֲכֻמַּת וּדְעַת יִרְאֵת יְהוָה הִיא אוֹצְרוֹ: ס
33:6 וְיִהִי מָא דְאֲמַרְתָּא לְאִיטְבָּא לְדַחְלָךְ אֵיתִיתָא וְקִיִּימַתָּא בְּעַדְנִיהָ תְּקוּף
וּפּוֹרְקָן חֲכָמָא וּמַדְעָ לְדַחְלִיא דִּיּוֹי אוֹצֵר טוֹבִיָּה עֲתִיד:
33:6 And He will be the stability of your times, A wealth of salvation, wisdom and knowledge; The fear of the LORD is his treasure.

33:7 הֵן אֲרָאֲלֶם צַעֲקוֹן חָצָה מִלֵּאכֵי שְׁלוֹם מִר יִבְכּוּן:
33:7 הָא כִּד תַּתְּגַלִּי לְהוֹן יַצּוּחוֹן בְּמַרְר אֲזִנְדִי עַמְּמִיָּא דְאֲזָלוּ לְבִסְרָא שְׁלָם
תְּבוּ לְמַהוּי בְּכֹן בְּמַרְר נִפְשׁ:
33:7 Behold, their brave men cry in the streets, The ambassadors of peace weep bitterly.

33:8 נִשְׁמֹו מִסְלֹות שְׁבַת עֵבֶר אֶרֶח הַפָּר בְּרִית מָאס עָרִים לֹא חֲשַׁב אָנוּשׁ:
33:8 צִדִּיאֹו כְּבִשְׂיָא פֶסְקוּ עָדִי אוֹרְחָן עַל דְאֲשִׁנְיָאוּ קִיִּימָא אֵתְּרַחְקוּ מִקְרוֹיְהוֹן
לֹא חֲשִׁיבוּ בְנֵי אָנוּשָׁא דְבִשְׂתָּא אֵתִיא עֲלִיהוֹן:
33:8 The highways are desolate, the traveler has ceased, He has broken the covenant, he has despised the cities, He has no regard for man.

33:9 אֲבָל אִמְלִלָּהּ אֶרֶץ הַחֲפִיר לְבָנוֹן קָמַל הָיָה הַשְּׂרוֹן כְּעֶרְבָה וְנֶעַר בָּשָׂן
וְכַרְמֶל:
33:9 אֵתְּאֲבֵלַת חֲרוּבַת אֶרְעָא יָבִישׁ לְבָנוֹן נֵתַר הָיָה שְׂרוּנָא כְּמִישְׂרָא וְצָדִי מִתָּנוּ

וְכַרְמֶלָא:

33:9 The land mourns *and* pines away, Lebanon is shamed *and* withers; Sharon is like a desert plain, And Bashan and Carmel lose *their foliage*.

33:10 עֲתָה אֶקוּם יֹאמַר יְהוָה עֲתָה אֲרוּמָם עֲתָה אֲנֹשָׂא:

33:10 כֵּעַן אֲתַגְלִי אֹמַר יוֹי כֵּעַן אֲתַרְמָם כֵּעַן אֲתַנְטֵל:

33:10 "Now I will arise," says the LORD, "Now I will be exalted, now I will be lifted up.

33:11 תַּהֲרֹו חֲשֵׁשׁ תִּלְדֹּו קֶשׁ רוּחְכֶם אֲשׁ תֹאכֻלְכֶם:

33:11 אֲתַעֲשֶׂתְתוֹן אֲתַעֲשֶׂתוֹן לִכּוֹן עֲמִמָּא עֲשֶׂתוֹנִין דְּרַשַׁע עֲבַדְתוֹן לִכּוֹן עוֹבְדִין

בִּישִׁין בְּדִיל עוֹבְדִיכּוֹן בִּישָׂא מִימְרִי כְעֻלְעוּלָא לְקִשָּׂא יִשְׂצִי יִתְכוּן:

33:11 "You have conceived chaff, you will give birth to stubble; My breath will consume you like a fire.

33:12 וְהָיוּ עַמִּים מְשֻׁרְפוֹת שִׂיד קוֹצִים כְּסוּחִים בְּאֵשׁ יִצְתּוּ: ס

33:12 וְיִהְיוּ עֲמִמָּא יְקִידַת גּוֹר כּוֹבִין מִפְּסָכִין בְּגוֹרָא יִתְקַדּוּן:

33:12 "The peoples will be burned to lime, Like cut thorns which are burned in the fire.

33:13 שְׁמַעוּ רְחוּקִים אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְדַעוּ קְרוֹבִים גְּבֻרָתִי:

33:13 שְׁמַעוּ צְדִיקָא דְנִטְרו אֲוִרִיתִי מִלְקַדְמִין מָא דְעַבְדִּית וְדַעוּ תְּבִיא דְתָבו

לְאֲוִרִיתִי לְאֲוִרִיתָא קָרִיב גְּבוּרָתִי:

33:13 "You who are far away, hear what I have done; And you who are near, acknowledge My might."

33:14 פִּתְחוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים אַחְזָה רַעְדָּה חֲנָפִים מִי יִגּוֹר לָנוּ אֲשׁ אוֹכֻלָּה

מִי־יִגּוֹר לָנוּ מוֹקְדִי עוֹלָם:

33:14 אֲתַבְּרוּ בְּצִיּוֹן חִיבִין דְּחָלָא אֲתַדְתְּנוֹן לְרַשִׁיעִיא דְהָווּ מְגַנְבִין אוֹרְחַתְהוֹן

אֲמַרִין מִן יְדוֹר לָנָא בְּצִיּוֹן דְּבָה זִיְהוֹר שְׂכִינְתָּא שְׂכִינְתִּיהָ כְּאִישָׂא אֲכָלָא מִן

מִן יִתּוֹתֵב לָנָא בִירוּשָׁלַם דְּבָה עֲתִידִין רַשִׁיעִיא לְאֲתַדְנָא לְאִידִדְנָא לְאֲתַמְסָרָא

לְגִיהֶנֶם יְקִידַת עֹלָם:

33:14 Sinners in Zion are terrified; Trembling has seized the godless. "Who among us can live with the consuming fire? Who among us can live with continual burning?"

33:15 הֲלֵךְ צְדָקוֹת וְדָבָר מִיִּשְׁרָיִם מֵאֵס בְּבַצֵּעַ מַעֲשִׂקוֹת נֶעַר כַּפּוֹי מִתְמַךְ

בְּשַׁחַר אֲטֵם אֲזִנּוֹ מִשְׁמַע דְּמִים וְעֵצֶם עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע:

33:15 אֹמַר נְבִיא יִתּוֹתְבוֹן בֵּה צְדִיקָא כָּל דְּמַהֲלִיךְ בְּזָכוּ וּמִמְלִיל כִּיּוֹנָן

מִתְרַחֵק מִמְּמוֹן דְּשִׁקָר מִרְחִיק נַפְשִׁיהָ מִן אֲנוּסִין מִנַּע יְדוּהִי מִלְקַבְּלָא שׁוֹחַדָא

מִטְמַטִּים אוֹדְנוּהִי מִלְמַשְׁמַע בְּאֲשָׁדִי דֵם זָכִי וְכָלִי עֵינוּהִי מִלְמַחְזִי בְעַבְדִי בִישׁ:

33:15 He who walks righteously and speaks with sincerity, He who rejects unjust gain And shakes his hands so that they hold no bribe; He who stops his ears from hearing about bloodshed And shuts his eyes from looking upon evil;

33:16 הוּא מְרוֹמִים יִשְׁכֹּן מְצֻדּוֹת סֻלְעִים מְשֻׁגְּבוֹ לַחְמוֹ נָתַן מִימּוֹ נְאֻמָּנִים:

33:16 הוּא בְּאַתֵּר רֶם וּמִנְטֵל יְהִי בֵית מְשׁוּרוּהִי בֵית מְקַדְשָׁא תְּסַבֵּעַ נַפְשִׁיהָ

מְזוּנִיהָ מִסַּפֵּק מוֹהִי קִינִינִין כְּמַבּוּעַ דְּמִיין דְּלֹא פָּסְקִין מוֹהִי:

33:16 He will dwell on the heights, His refuge will be the impregnable rock; His bread will be given *him*, His water will be sure.

33:17 מֶלֶךְ בִּיפּוֹ תַחֲזִינָה עֵינֶיךָ תִּרְאִינָה אֶרֶץ מְרֻחָקִים:

33:17 יֵת יִקַּר שְׂכִינַת מֶלֶךְ עֲלִמָּא בְּתַשְׁבְּחַתִּיהָ יַחֲזִין עֵינֶךָ תַּסְתַּכֵּל תַּחֲזִי בְּנַחְתִּי

אֶרֶע גִּיהֶנֶם:

33:17 Your eyes will see the King in His beauty; They will behold a far-distant land.

33:18 לִבְךָ יִהְיֶה אֵימָה אֵימָה סֵפֶר אֵימָה שֶׁקֶל אֵימָה סֵפֶר אֶת־הַמְּגִדָּלִים:
 33:18 לִבְךָ יִחְשִׁיב רִבְרֹבֵן אֵיכָא סִפְרָא אֵיכָא חֲשִׁבָּא יִיתֹן אִם יִכְלֹן לַחֲשָׁבָא
 מִנֵּין קְטִילֵי רִישֵׁי מִשְׁרֵית גִּבְרָא:

33:18 Your heart will meditate on terror: "Where is he who counts? Where is he who weighs? Where is he who counts the towers?"

33:19 אֶת־עַם נֹעֵז לֹא תִרְאֶה עִם עֲמֻקֵּי שָׁפָה מְשֻׁמֹּעַ נִלְעַג לְשׁוֹן אֵין בִּינָה:

33:19 יֵת מִרְוֹת עִם תְּקִיף לֹא תוֹסִיף לְמַחֲזִי עֲמָא דִּהוּה עֲמִיק מִמְלִלְהוֹן
 מִלְּמֻשְׁמַע מִלְּעִינִין בְּלִישְׁנָהוֹן מִדְּלִית בְּהוֹן סִכְלָתָנוּ:

33:19 You will no longer see a fierce people, A people of unintelligible speech which no one comprehends, Of a stammering tongue which no one understands.

33:20 חֲזֶה צִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵנוּ עֵינֵינוּ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאֲנָן אֶהֱל בְּלִי־צֶעֱן
 בְּלִי־סַע יִתְדֹתָיו לִנְצַח וְכָל־חֲבָלָיו בְּלִי־נִתְקוֹן:

33:20 תַּחֲזִי בַּמִּפְלָתָהוֹן צִיּוֹן קִרְיַת זְמַנָּא עֵינְךָ יַחֲזִין בְּנִחְמַת יְרוּשָׁלַם
 בְּאַצְלָחוּתָהּ בְּשִׁלְיוֹתָהּ כְּמִשְׁכָּנָא דְּלֹא מִתְפָּרֵק וְלֹא מוֹשְׁתַּלְפָן מוֹשְׁתַּלְפִין סִיכּוּהִי
 לְעָלָם וְכָל אֲטוּנוּהִי לֹא מִתְפַּסְקִין יִתְפַּסְקוּן:

33:20 Look upon Zion, the city of our appointed feasts; Your eyes will see Jerusalem, an undisturbed habitation, A tent which will not be folded; Its stakes will never be pulled up, Nor any of its cords be torn apart.

33:21 כִּי אִם־שָׁם אֲדִיר יְהוָה לָנוּ מְקוֹם־נִהְרִים יְאֲרִים רַחְבֵּי יָדַיִם בְּלִתְלַף בּוֹ
 אֲנִי־שֵׁיט וְצִי אֲדִיר לֹא יַעֲבֹרֵנוּ:

33:21 אֱלֹהִין מִתְמָן תַּחְגְּלִי גְבוּרְתָא דִּיּוּי לֹא־יִטְבָּא לָנָא מֵאַחַר נָפְקִין נִהְרִין
 שְׁטָפִין פְּתִיּוֹת יָדִין דְּלֹא תִיזִיל בִּיה סְפִינַת צִיִּידִין וּבּוֹרֵנִי רַבְתָּא לֹא תַגּוּזִינָה:

33:21 But there the majestic One, the LORD, will be for us A place of rivers and wide canals On which no boat with oars will go, And on which no mighty ship will pass--

33:22 כִּי יְהוָה שְׁפֹטֵנוּ יְהוָה מַחֲקֵנוּ יְהוָה מְלַפְּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ:

33:22 אָרִי יוּי דִּינָנָא דְּאַפְקָנָא בְּגְבוּרְתִּיהּ מִמְצָרִים יוּי מְלַפְּנָא דִּיהֵב לָנָא אֶלְפִן
 אוֹרִיתִיהּ מְסִינִי יוּי מְלַכְנָא הוּא יַפְרִקֵנָא וְיַעֲבִיד לָנָא פּוֹרְעָנוֹת דִּין מִן מִשְׁרֵית
 גּוֹג:

33:22 For the LORD is our judge, The LORD is our lawgiver, The LORD is our king; He will save us--

33:23 נָטְשׁוּ חֲבָלֶיךָ בְּלִי־חֲזָקוֹ כֹּן־תִּרְנָם בְּלִי־פִרְשׁוֹ נָס אֲזַ חֶלֶק עַד־שָׁלַל מִרְבֵּה
 פְּסָחִים בָּזְזוּ בּוֹ:

33:23 בְּעֲדָנָא הֵהוּא יִתְבָּרוּן עֲמֻמָּא מִתְקַפְּהוֹן וִיהוֹן דָּמֵן לְסְפִינָא דְּאַתְפַּסִּיקוֹ
 חֲבִלְהָא וְלִית לָהּ תְּקוּף עַל תִּרְנָהוֹן דְּאַתְפַּסִּיק וְלֹא אֶפְשָׁר לְמַפְרֵס עָלוּהִי
 קָלַע בְּכִין יַפְלָגוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נִכְסֵי עֲמֻמָּא סְגִיּוֹת עָדִי וּבָזוּ וְאַפְּלוּ אֵית בְּהוֹן
 עוֹרִין וְחִגְרִין אַף אֲנוּן יַפְלָגוֹן סְגִיּוֹת עָדִי וּבָזוּ:

33:23 Your tackle hangs slack; It cannot hold the base of its mast firmly, Nor spread out the sail. Then the prey of an abundant spoil will be divided; The lame will take the plunder.

33:24 וּבִלִּי־אֹמֵר שָׁכֵן חֲלִיתִי הָעַם הֵי־שָׁב בָּהּ נִשָּׂא עוֹן:

33:24 וְלֹא יִימָרוּן מִכְּעַן לְעֲמָא דְשָׁרֹן לְרוּחָצֵן סָחוּר סָחוּר לְשִׁכְנִתָּא מְלוֹתְכוֹן
 אַתָּת עֲלָנָא מִחַת מִרַע עֲמָא בֵּית יִשְׂרָאֵל יִתְכַנְשׁוּן וִיתוּבוֹן לְאַרְעֵהוֹן לְאַתְרֵהוֹן
 שְׂבִיֵּק לְחֻבִּיָּהוֹן:

33:24 And no resident will say, "I am sick"; The people who dwell there will be forgiven *their* iniquity.

34:1 קָרְבוּ גוֹיִם לְשִׁמְעַ וּלְאֻמִּים הִקְשִׁיבוּ תִשְׁמַע הָאָרֶץ וּמִלֵּאָה תִּבֵּל

וְכָל-צָאצְאֵיהָ:

34:1 אֲתִקְרְבוּ עִמָּמִיָּא לְמִשְׁמַע וּמִלְכוּתָא וּמִלְכוּתָא אֲצִיתָא תִשְׁמַע אֶרֶעָא
וּמִלָּאָה תִּבֵּל וְכָל דְּדִירִין בָּהּ:

34:1 Draw near, O nations, to hear; and listen, O peoples! Let the earth and all it contains hear, and the world and all that springs from it.

34:2 כִּי קִצֵּף לִיהוָה עַל-כָּל-הַגּוֹיִם וַחֲמָה עַל-כָּל-צְבָאָם הַחֲרִימָם נִתְּנָם לַטֶּבַח:

34:2 אֲרִי רָגַז מִן ק יְיָ עַל כָּל עִמָּמִיָּא וְקִטְלָא עַל כָּל מִשְׁרֵיתֵהוּן חֵיבָנוֹן
מִסְרָנוֹן לְקִטְלָא:

34:2 For the LORD'S indignation is against all the nations, And His wrath against all their armies; He has utterly destroyed them, He has given them over to slaughter.

34:3 וַחֲלָלֵיהֶם יִשְׁלָכוּ וּפְגָרֵיהֶם יַעֲלֶה בְּאֵשׁ וְנִמְסוּ הָרִים מִדָּמָם:

34:3 וְקִטְלֵיהֶם יִתְרָמוֹן וּפְגָרֵיהֶם יִסַּק תִּנְהֶהוּן וַיִּתְּמֶסוֹן שׁוּרֵיָא מִדְּמֵהוּן:

34:3 So their slain will be thrown out, And their corpses will give off their stench, And the mountains will be drenched with their blood.

34:4 וְנִמְקוּ כָל-צְבָא הַשָּׁמַיִם וְנִגְלוּ כִסְפֵּר הַשָּׁמַיִם וְכָל-צְבָאָם יִבּוֹל כַּנָּבֵל עָלֶיהָ
מִגִּפֶּן וְכִנְבֵּלֶת מִתְאַנֶּה:

34:4 וַיִּתְּמֶסוֹן מִשְׁחָבִיב כָּל חִילֵי שָׁמַיָּא וַיִּתְּמַחוּן מִתְּחוֹת שָׁמַיָּא כְּמָא דְּאִמִּיר
עָלֶיהֶם בְּסִפְרָא וְכָל מִשְׁרֵיתֵהוּן יִסּוּפֶן יִסּוּפֶן כְּמִיתָר טָרֵף מִיִּגְפֶן וְכִנְבֵּלָא
מִיִּתִּינָא:

34:4 And all the host of heaven will wear away, And the sky will be rolled up like a scroll; All their hosts will also wither away As a leaf withers from the vine, Or as one withers from the fig tree.

34:5 כִּי-רוֹתָהּ בַּשָּׁמַיִם חֲרָבִי הִנֵּה עַל-אֲדוֹם תֵּרֵד וְעַל-עַם חֲרָמִי לְמִשְׁפָּט:

34:5 אֲרִי תִתְגַּלִּי בַשָּׁמַיָּא חֲרָבִי הָא עַל אֲדוֹם תִּתְגַּלִּי וְעַל עַמָּא דְּחֵיבִית לְדִינָא:

34:5 For My sword is satiated in heaven, Behold it shall descend for judgment upon Edom And upon the people whom I have devoted to destruction.

34:6 חֲרַב לִיהוָה מְלֵאָה דָּם הִדְשָׁנָה מִחֶלֶב מִדָּם פָּרִים וְעִתּוּדִים מִחֶלֶב פְּלִיּוֹת

אֵילִים כִּי זָבַח לִיהוָה בְּבִצְרָה וְטָבַח גְּדוֹל בְּאֶרֶץ אֲדוֹם:

34:6 חֲרָבָא מִן קָדָם יְיָ אֶתְמַלִּיאַת דָּם אִידֵהֵנָּה מִתְּרַב מִדָּם מַלְכִין וְשִׁלְטוֹנִין

מִתְּרַב כּוֹלֵית רַבְרָבִין אֲרִי שְׁגוּשׁ קִטְלָא קָדָם יְיָ בְּבִצְרָה וְנִכְסָא סִגְיָאָה

בְּאֶרֶעָא דְּאֲדוֹם:

34:6 The sword of the LORD is filled with blood, It is sated with fat, with the blood of lambs and goats, With the fat of the kidneys of rams. For the LORD has a sacrifice in Bozrah And a great slaughter in the land of Edom.

34:7 וַיִּרְדּוּ רְאֵמִים עִמָּם וּפָרִים עִם-אֲבִירִים וְרוֹתָהּ אֲרָצָם מִדָּם וְעַפְרָם מִחֶלֶב
יִדְשָׁן:

34:7 וַיִּתְּקִטְלוּן גִּיבָרִין עִמָּהוּן וְשִׁלְטוֹנִין עִם שׁוּרִנִין וְתִרְוֵי אֶרְעֵהוּן מִדְּמֵהוּן

וְעַפְרֵהוּן מִתְרַבֵּהוּן יִדְהֶן:

34:7 Wild oxen will also fall with them And young bulls with strong ones; Thus their land will be soaked with blood, And their dust become greasy with fat.

34:8 כִּי יוֹם נָקָם לִיהוָה שְׁנַת שְׁלוּמִים לָרִיב צִיּוֹן:

34:8 אֲרִי יוֹם פּוֹרְעָנוּתָא קָדָם יְיָ שְׁנַת תּוֹשְׁלָמָא לְמַעַבְד פּוֹרְעָנוּת דִּין עוֹלָבָנָה

דְּצִיּוֹן:

34:8 For the LORD has a day of vengeance, A year of recompense for the cause of Zion.

34:9 וְנִהְפְּכוּ נַחֲלֵיהָ לְזָפֶת וְעַפְרָהּ לְגַפְרִית וְהִיתָה אֶרְצָהּ לְזָפֶת בַּעֲרָה:

34:9 וְיִתְהַפְּכוּן נַחֲלֵה נַחֲלֵהָ דְרוּמֵי לְזָפָא וְעַפְרָה לְגֹפְרִיתָא וְתֵהִי אֶרֶצָה לְזָפָא בְּעָרָא:

34:9 Its streams will be turned into pitch, And its loose earth into brimstone, And its land will become burning pitch.

34:10 לַיְלָה וַיּוֹמָם לֹא תִכָּבֶּה לְעוֹלָם יַעֲלֶה עֲשָׁנָה מְדוּרָה לְדוֹר תִּחַרְבַּב לְנֹצַח נֹצְחִים אֵין עֹבֵר בָּהּ:

34:10 לַיְלִי וַיּוֹמָם לֹא תִשָּׁפִי לְעֵלָם יֶסֶק תִּנְנָה מְדָר לְדָר תַּחֲרוּב לְעֵלָם עֲלֻמִּיא לִית דְּעָרֵי בָהּ:

34:10 It will not be quenched night or day; Its smoke will go up forever. From generation to generation it will be desolate; None will pass through it forever and ever.

34:11 וִירְשׁוּהָ קֶאֱת וְקַפּוֹד וַיִּנְשׂוּף וְעָרַב יִשְׁכְּנוּ-בָּהּ וְנָטָה עָלֶיהָ קוֹתָהּ וְאַבְנֵי-בָהּ:

34:11 וַיַּחֲסֹנְנָה קָתִין וְקַפְדִּין וְקַפּוּפִין וְעוֹרְבִין יִשְׂרוּן בָּהּ וַיִּתְנַגֵּיד עָלֶיהָ חוֹט דְּחַרְבָּנָא וּמִשְׁקוּלְתָּא דְּצַדִּיקוֹתָא:

34:11 But pelican and hedgehog will possess it, And owl and raven will dwell in it; And He will stretch over it the line of desolation And the plumb line of emptiness.

34:12 חֲרִיָּה וְאֵין-שָׁם מְלוּכָה יִקְרְאוּ וְכָל-שָׂרֶיהָ יִהְיוּ אָפֶס:

34:12 דְּהוּוּ אֲמַרִין בְּנֵי חוֹרִין אֲנַחְנָא לֹא צָבָן לְקַבְּלָא עֲלֵיהוֹן מַלְכוּ וְכָל רַבְרָבָהּ יִהְיוּ לְלִמָּא:

34:12 Its nobles-- there is no one there Whom they may proclaim king-- And all its princes will be nothing.

34:13 וְעָלְתָה אֲרָמְנֵתֶיהָ סִירִים קָמוֹשׁ וְחוֹחַ בְּמִבְצָרֶיהָ וְהִיתָה נֹגַהּ תַּנִּים חֲצִיר לְבָנוֹת יַעֲנָה:

34:13 וַיִּסְקֵן בִּירְנִיתָהּא סִירִין קַרְסוּלִין וְחוֹחִין בְּתַקּוּף כְּרֻכָּהּא וְתֵהִי מְדוּרָה יְרוּרִין אֲתָרָא לְבָנֹת נַעֲמִין:

34:13 Thorns will come up in its fortified towers, Nettles and thistles in its fortified cities; It will also be a haunt of jackals And an abode of ostriches.

34:14 וּפָגְשׁוּ צִיִּים אֶת-אֵיִים וְשָׁעִיר עַל-רַעְיָהּ יִקְרָא אֶת-שֵׁם הָרְגִיעָה לַיְלִית וּמִצָּאָהּ לָהּ מְנוּחָ:

34:14 וַיַּעֲרָעֵן תָּמָן בְּחַתּוּלִין וְשִׁידִין חַד עִם חֲבֵרִיהָ יִחְיִיכוּן בְּרֵם תָּמָן יִשְׂרִיין לַיְלִין וַיִּשְׁכְּתֵן לָהּוֹן נִיחָ:

34:14 The desert creatures will meet with the wolves, The hairy goat also will cry to its kind; Yes, the night monster will settle there And will find herself a resting place.

34:15 שָׁמָּה קִנְיָה קַפּוּזָא וְתַמְלִט וּבִקְעָה וְדִנְרָה בְּצִלָּהּ אֶת-שֵׁם נִקְבְּצוּ דִּיּוֹת אִשָּׁה רַעוּתָהּ:

34:15 תָּמָן תִּקְנִין קוּפְדָּא וְתַשְׁיִיב וְקוּרִיהוֹן וְגוּרִיהוֹן יִנְצְפוּן בְּשׁוּלָה בְּרֵם לְתָמָן יִתְכַנְשֵׁן דִּיאָתָא חָדָא לָזֹת חֲבֵרְתָהּ:

34:15 The tree snake will make its nest and lay eggs there, And it will hatch and gather them under its protection. Yes, the hawks will be gathered there, Every one with its kind.

34:16 דְּרִשׁוּ מַעַל-סֵפֶר יְהוָה וְקִרְאוּ אַחַת מֵהֶנָּה לֹא נַעֲדָרָה אִשָּׁה רַעוּתָהּ לֹא פָקְדוּ כִּי-פִי הוּא צִנָּה וְרוּחוֹ הוּא קִבְּצָן:

34:16 תִּבְעוּ מַעַל סִפְרָא דִּיּוֹי וּבְעוּ חָדָא מִנְהוֹן לֹא שָׁנַת וְאַתְתָּא לְחֲבֵרְתָהּ לֹא עֵכִיבַת אֲרִי בְּמִימְרֵיהָ יִתְכַנְשֵׁן וּבְרַעוּתֶיהָ יִתְקַרְבָּן:

34:16 Seek from the book of the LORD, and read: Not one of these will be missing; None will lack its mate. For His mouth has commanded, And His Spirit has gathered them.

34:17 וְהוּא־הִפִּיל לָהֶן גּוֹלָל וַיְדֹו חִלְקָתָהּ לָהֶם בְּקוֹ עַד־עוֹלָם יִירָשׁוּהָ לְדוֹר וָדוֹר יִשְׁכְּנוּ־בָהּ: ס

34:17 וְהוּא בְּמִימְרֶיהָ רָמָא לַהוֹן עַדְבָּא וּבִרְעוּתֶיהָ פְּלִיג לַהוֹן בְּחוּטָא עַד עֲלָמָא יַחֲסִנּוּנָהּ לְדָר וָדָר יִשְׁרוּן בָּהּ:

34:17 He has cast the lot for them, And His hand has divided it to them by line. They shall possess it forever; From generation to generation they will dwell in it.

35:1 יִשְׁשׂוּם מִדְּבַר וְצִיָּה וְתִגַּל עֲרֶבָה וְתִפְרַח כַּחֲבַצְלֹת:

35:1 יַחְדוֹן דִּיתְבִּין בְּמִדְבָּרָא בְּאַרְעַ צִהָא וַיְבוֹעִין דְּשָׁרֹן בְּמִישְׁרָא וַיִּזְהָרוּן וַיִּזְהָרוּן כְּשׁוֹשְׁנִיא:

35:1 The wilderness and the desert will be glad, And the Arabah will rejoice and blossom; Like the crocus

35:2 פֶּלַח תִּפְרַח וְתִגַּל אֶף גִּילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְבָּנוֹן נִתַּן־לָהּ הַר הַכַּרְמֶל וְהַשְּׁרֹן הֵמָּה יֵרְאוּ כְבוֹד־יְהוָה הַר אֱלֹהֵינוּ: ס

35:2 מְדַץ יְדוּצוֹן וַיַּחְדוֹן אֶף בִּיעַ וַיַּחְדָּא יָקָר לְבָנוֹן יִתְהַיֵּב לַהוֹן זִיו כְּרִמְלָא וְשָׁרוּנָא בֵּית יִשְׂרָאֵל דִּי לַהוֹן דִּילְהוֹן אֲמִירָן אֲמִירָן אֲלִין אֲנוֹן יַחְזוֹן יִקְרָא דִּיּוּי זִיו תְּשַׁבַּחְתָּא תְּשַׁבַּחְתִּיהָ דְּאֱלֹהֵנָא:

35:2 It will blossom profusely And rejoice with rejoicing and shout of joy. The glory of Lebanon will be given to it, The majesty of Carmel and Sharon. They will see the glory of the LORD, The majesty of our God.

35:3 חֲזִקוּ יָדִים רַפּוֹת וּבְרָכִים כְּשָׁלוֹת אֲמַצּוּ:

35:3 אֲמַר נְבִיא תְקִיפוּ יָדִין יָדִין דְּרַשְׁלוֹן וּרְכוּבִין דְּרַעְלָן חֲסִינוּ:

35:3 Encourage the exhausted, and strengthen the feeble.

35:4 אֲמַרוּ לְנַמְהֲרֵי־לֵב חֲזִקוּ אַל־תִּירְאוּ הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם נֹקֵם יָבוֹא גְמוּל אֱלֹהִים הוּא יָבוֹא וַיִּשְׁעֵכֶם:

35:4 אִימְרוּ לְדַמּוּחִין בְּלִיבָהוֹן לְמַעַבְדַּא אוֹרִיתָא תְקַפּוּ לֹא תִדְחָלוּן הָא אֱלֹהִינוֹן לְמַעַבְדַּא פּוֹרְעָנוֹת דִּין מַתְגַּלִּי מָרִי גְמֻלָּא יִי הוּא יִתְגַּלִּי וַיִּפְרְקִינוּכוֹן:

35:4 Say to those with anxious heart, "Take courage, fear not. Behold, your God will come *with* vengeance; The recompense of God will come, But He will save you."

35:5 אִזְ תִּפְתַּחְנָה עֵינֵי עוֹרִים וְאָזְנֵי חֲרָשִׁים תִּפְתַּחְנָה:

35:5 בְּכִין יִתְפַּתַּח עֵינֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּאֲנוֹן כְּסֻמָּן מִן אוֹרִיתָא וְאִדְנָהוֹן דְּכַחֲרֵשִׁין לְקַבְּלָא לְמַלִּי נְבִיא יִצִּיתָן:

35:5 Then the eyes of the blind will be opened And the ears of the deaf will be unstopped.

35:6 אִזְ יִדְלַג כְּאַיִל פֶּסַח וְתָרֵן לִשְׁוֹן אֵלֶם כִּי־נִבְקְעוּ בַּמִּדְבָּר מַיִם וְנַחֲלִים בְּעֲרֶבָה:

35:6 בְּכִין בְּמַחְזִיָּהוֹן גְּלוּתָא דִּישְׂרָאֵל דְּמַתְכַּנְשָׁן וְסֻלְקָן לְאַרְעָהוֹן הָא כְּאַיִלִין קָלִילִין וְלֹא לְאַתְעֵכְבָּא וַיִּשְׁבַּח לִישְׁנָהוֹן דְּהוּא כְּלִים בְּלִים אֲרִי אַתְבָּזְעוּ בְּמִדְבָּרָא מִיָּא וְנַחֲלִין בְּמִישְׁרָא בְּמִישְׁרֵיא:

35:6 Then the lame will leap like a deer, And the tongue of the mute will shout for joy. For waters will break forth in the wilderness And streams in the Arabah.

35:7 וְהָיָה הַשָּׂרֵב לְאֵנָם וְצִמְאֻן לְמַבּוּעֵי מַיִם בְּנוּהָ תַנִּים רַבְצָה חֲצִיר לִקְנָה וְגִמְאָ:

35:7 וַיְהִי שָׁרוּבָא לְאַנְמִין דְּמִיִּין בֵּית צִהָנָא לְמַבּוּעֵי מִיָּא אַתְר דְּהִנָּאָה יְרוּרִין שָׁרִין תַּמָּן יִסְגִּי קִנִּי וְגִמְאָ:

35:7 The scorched land will become a pool And the thirsty ground springs of water; In the haunt of jackals, its resting place, Grass *becomes* reeds and rushes.

35:8 וְהָיָה שָׁם מַסְלֹל וְדֶרֶךְ וְדֶרֶךְ תִּקְרָא לָהּ לֹא־יַעֲבִרְנוּ טָמֵא וְהוּא־לְמוֹ
הַלֵּךְ דֶּרֶךְ וְאוֹיְלִים לֹא יִתְעוּ:

35:8 וְיִהְיֶה תָמָן כִּיבֶשׂ אֹרֶחַ וְתִיקוֹן אֹרֶחַהּ דְּקוֹדֶשָׁא יִתְקַרֵּי לָהּ לֹא יַעֲדוֹן בָּהּ
מִסְאֲבִין וְלֹא יִפְסְקוֹן עַדִּי אֹרֶחָא אֹרֶחַהּ וּדְלָא אִילִיפּוֹ לֹא יִשְׁעוֹן:
35:8 A highway will be there, a roadway, And it will be called the Highway of Holiness. The unclean will not travel on it, But it will be for him who walks *that* way, And fools will not wander *on it*.

35:9 לֹא־יִהְיֶה שָׁם אַרְיֵה וּפְרִיץ חַיּוֹת בְּלִי־עֵלְנָהּ לֹא תִמָּצֵא שָׁם וְהָלְכוּ גְאוּלִּים:
35:9 לֹא יִהְיֶה תָמָן מֶלֶךְ מִבְּאִישׁ וְשִׁלְטוֹן מְעִיק לֹא יִגּוּזִינָהּ לֹא יִשְׁתַּכְחֵן תָּמָן
וְיִהְיֶה כוֹן פְּרִיקוֹן:

35:9 No lion will be there, Nor will any vicious beast go up on it; These will not be found there. But the redeemed will walk *there*,

35:10 וּפְדוּיֵי יְהוָה יֵשְׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל־רֹאשָׁם שָׁשׂוֹן
וְשִׂמְחָה יִשְׂגּוּ וְנָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה: פ
35:10 וּפְרִיקָא דִּיּוּי יִתְכַנְשׁוֹן מִבִּינֵי גְלוּתָהוֹן וַיִּיעֲלוֹן לְצִיּוֹן בְּתִשְׁבָּחָא וְחִדּוֹת
עָלָם תְּהִי לָהּ דִּי לֹא דְלָא פְסָקָא וְעַנָּן יָקָר יִהְיֶה מִטָּל עַל רִישִׁיהוֹן רִישִׁיכוֹן
בִּיעַ וְחִדּוֹא יִשְׁכַּחוֹן וַיִּסּוּף מִנְהוֹן מִבֵּית יִשְׂרָאֵל דְּוֹנָא וְתִינַחְתָּא:

35:10 And the ransomed of the LORD will return And come with joyful shouting to Zion, With everlasting joy upon their heads. They will find gladness and joy, And sorrow and sighing will flee away.

36:1 וְיִהְיֶה בְּאַרְבַּעַ עָשָׂר שָׁנָה לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ עָלָה סִנְחַרִּיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל
כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת וַיִּתְּפָשׂם:
36:1 וְהָיָה בְּאַרְבַּע עָסְרֵי שָׁנִין לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּה סִלִּיק סִנְחַרִּיב מֶלֶךְא דְאַתּוּר עַל
כָּל קְרוּיָא דְבֵית יְהוּדָה כְּרִיכְתָא וְאַחַד־יָנוֹן:

36:1 Now in the fourteenth year of King Hezekiah, Sennacherib king of Assyria came up against all the fortified cities of Judah and seized them.

36:2 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־רַב־שָׁקָה מֶלֶכִּישׁ יְרוּשָׁלַּיִם אֶל־הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ
בְּחִיל כָּבֵד וַיַּעֲמֵד בְּתַעֲלַת הַבְּרֶכֶה הָעֲלִיּוֹנָה בְּמִסְלַת שְׂדֵה כּוֹבֶס:
36:2 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְא דְאַתּוּר יָת רַב שָׁקִי שָׁקָה מֶלֶכִּישׁ לִירוּשָׁלַם לְוֹת מֶלֶךְא
חִזְקִיָּה בְּמִשְׁרָן סְנִיָּאן וְקָם בְּמִזְקַת בְּרִיכְתָא עֲלִיתָא דְבַכִּיבֶשׂ חָקַל מִשְׁטַח
קִצְרִיא:

36:2 And the king of Assyria sent Rabshakeh from Lachish to Jerusalem to King Hezekiah with a large army. And he stood by the conduit of the upper pool on the highway of the fuller's field.

36:3 וַיֵּצֵא אֵלָיו אֱלִיָּקִים בֶּן־חֶלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת וְשִׁבְנָא הַסֹּפֵר וַיּוֹאֵחַ
בֶּן־אַסָּף הַמְּזַכִּיר:
36:3 וּנְפַק לְוִתִּיָּה אֱלִיָּקִים בֶּר חֶלְקִיָּה דְּמִמְנָא עַל בֵּיתָא וְשִׁבְנָא סֹפֶרָא וַיּוֹאֵחַ
בֶּר אַסָּף דְּמִמְנָא עַל דּוֹכְרִנָּא:

36:3 Then Eliakim the son of Hilkiah, who was over the household, and Shebna the scribe, and Joah the son of Asaph, the recorder, came out to him.

36:4 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם רַב־שָׁקָה אִמְרוּ־נָא אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה הַבְּטָחוֹן הַזֶּה אֲשֶׁר בְּטַחְתָּ:
36:4 וַאֲמַר לָהּ רַב שָׁקִי אִימְרוּ כַּעַן לְחִזְקִיָּה כַּדָּן אָמַר מֶלֶךְא דְּרַבְתָּנָא
מֶלֶךְא דְאַתּוּר מָא רּוֹחֲצָנָא הָדִין דְאַתְרִחֲצָתָא:

36:4 Then Rabshakeh said to them, "Say now to Hezekiah, 'Thus says the great king, the king of Assyria, "What is this confidence that you have?"

36:5 אִמְרָתִי אֶךְ־דְּבַר־שְׁפָתַיִם עֲצָה וּגְבוּרָה לַמֶּלֶכְמָה עֲתָה עַל־מִי בְטַחַת כִּי מִרְדָּתָ בִּי:

36:5 אִמְרִית בָּרַם בְּמַמְלַל כְּמַמְלַל סִפּוֹן בְּמִילָךְ וּבְגִבּוּרָא וּבְגִבּוּרָא אַעֲבִיד קִרְבָּא כְּעַן עַל מִן אַתְרַחֲצָתָא אֲרִי מִרִידָתָא בִּי:

36:5 "I say, 'Your counsel and strength for the war are only empty words.' Now on whom do you rely, that you have rebelled against me?"

36:6 הִנֵּה בְטַחַת עַל־מַשְׁעֲנֵת הַקֶּנֶה הִרְצוּן הַזֶּה עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִסְמָךְ אִישׁ עָלָיו וּבָא בְכַפּוֹ וּנְקָבָהּ כֵּן פִּרְעָה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְכָל־הַבְּטָחִים עָלָיו:

36:6 הָא אַתְרַחֲצָתָא עַל סִמָּךְ קִנְיָא רַעֲיָא הָדִין עַל פִּרְעָה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם דָּאם יִסְתַּמֶּיךְ גִּבְרָא עֲלוּהִי וַיִּיעוֹל בִּידֵיהּ וַיִּבְזְעִינָה כֵּן פִּרְעָה מֶלֶכָא דְּמִצְרַיִם לְכָל דְּמִתְרַחֲצִין עֲלוּהִי:

36:6 "Behold, you rely on the staff of this crushed reed, *even* on Egypt, on which if a man leans, it will go into his hand and pierce it. So is Pharaoh king of Egypt to all who rely on him.

36:7 וְכִי־תֹאמַר אֵלַי אֱלֹהֵיהֶּה אֵלֵהֵינוּ בְטַחְנוּ הֲלוֹא־הוּא אֲשֶׁר הִסִּיר חֲזַקְיָהוּ אֶת־בְּמִתּוֹ וְאֶת־מִזְבְּחֵהוּ וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה וּלְיְרוּשָׁלַם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה תִּשְׁתַּחֲווּ:

36:7 וְאֲרִי תִימַר תִּימְרוֹן לִי עַל מִימְרָא דִּיּוֹ אֱלֹהֵנָא אַתְרַחֲצָנָא הֲלֹא הוּא דָּאֲעָדִי חֲזַקְיָה יָת בְּמִתּוּהִי וַיִּת אִיגוּרוֹהִי וַאֲמַר לְאַנָּשׁ יְהוּדָה וּלְיִתְבֵּי יְרוּשָׁלַם קִדְּם מִדְּבַחָא הָדִין תִּסְגְּדוּן:

36:7 "But if you say to me, 'We trust in the LORD our God,' is it not He whose high places and whose altars Hezekiah has taken away and has said to Judah and to Jerusalem, 'You shall worship before this altar'?"

36:8 וְעֲתָה הִתְעַרַב נָא אֶת־אֲדָנִי הַמֶּלֶךְ אֲשׁוּר וְאַתָּנָה לָךְ אֲלָפִים סוּסִים אִם־תִּכְלָל לָתֶת לָךְ רֶכֶבִים עֲלֵיהֶם:

36:8 וּכְעַן אַתְעָרַב כְּעַן עִם רַבּוּנִי מֶלֶכָא דָּאֲתוּר וְאַתִּין לָךְ תְּרִין אֲלָפִין סוּסוֹן אִם תְּכּוֹל לְמִנָּאָה לְמִיתָן לָךְ רֶכֶבִין עֲלֵיהוֹן:

36:8 "Now therefore, come make a bargain with my master the king of Assyria, and I will give you two thousand horses, if you are able on your part to set riders on them.

36:9 וְאִיךָ תִּשְׁיֵב אֶת פְּנֵי פֶחַת אֶתֶר עַבְדֵי אֲדָנִי הַקְּטָנִים וּתְבַטֵּחַ לָךְ עַל־מִצְרַיִם לָרֶכֶב וּלְפָרָשִׁים:

36:9 וְאִיכְדִין אֶת מַדְמֵי לְאַתְבָּא יָת אֲפִי חַד מְשַׁלְטוֹנֵי עַבְדֵי רַבּוּנִי זַעֲרִיא וְאַתְרַחֲצִית לָךְ עַל מִצְרַיִם מִצְרָאִי לְרַתְכִין וּלְפָרָשִׁין:

36:9 "How then can you repulse one official of the least of my master's servants and rely on Egypt for chariots and for horsemen?"

36:10 וְעֲתָה הַמְּבַלְעָדִי יְהוָה עָלִיתִי עַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְהַשְׁחִיתָהּ יְהוָה אָמַר אֵלַי עֲלֵה אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַשְׁחִיתָהּ:

36:10 וּכְעַן הִבֵּר מִמִּימְרָא דִּיּוֹ סְלִיקִית עַל אַרְעָא הָדָא לְחַבְלֻתָהּ יוֹי אָמַר לִי סָק עַל אַרְעָא הָדָא וְחַבִּילָא:

36:10 "Have I now come up without the LORD'S approval against this land to destroy it? The LORD said to me, 'Go up against this land and destroy it.'"

36:11 וַיֹּאמֶר אֲלֵיָקִים וְשִׁבְנָא וַיּוֹאֲחַ אֶל־רַב־שָׁקָה דְּבִרְנָא אֶל־עַבְדֵּיךָ אֲרַמִּית כִּי שְׁמַעִים אֲנַחְנוּ וְאֶל־תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ יְהוּדִית בְּאָזְנֵי הָעָם אֲשֶׁר עַל־הַחוּמָה:

36:11 וַאֲמַר אֲלֵיָקִים וְשִׁבְנָא וַיּוֹאֲחַ לְרַב שָׁקִי מַלִּיל כְּעַן עִם עַבְדְּךָ אֲרַמִּית

אֲרָמִית אֲרִי שָׁמְעִין אֲנַחְנָא וְלֹא תַמְלִיל עֲמָנָא יְהוּדַת יְהוּדִית קָדָם עֲמָא דְעַל
שׁוּרָא:

36:11 Then Eliakim and Shebna and Joah said to Rabshakeh, "Speak now to your servants in Aramaic, for we understand *it*; and do not speak with us in Judean in the hearing of the people who are on the wall."

36:12 וַיֹּאמֶר רַב־שָׁקָה הֲאֵל אֲדֹנֶיךָ וְאֵלֶיךָ שְׁלַחְנִי אֲדֹנִי לְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הֲלֹא עַל־הָאֲנָשִׁים הַיֹּשְׁבִים עַל־הַחֻמָּה לֵאכֹל אֶת־(חֲרָאִיהֶם) [צוּאָתָם]
וְלִשְׁתּוֹת אֶת־(שִׁינֵיהֶם) [מִימֵין] [רַגְלֵיהֶם] עִמָּכֶם:

36:12 וַאֲמַר רַב שָׁקִי הֲעַל רַבּוֹנְךָ וְעַלְךָ שְׁלַחְנִי רַבּוּנִי לְמַלְלָא יֵת פִּתְגָמִיא
הָאֵלִין הֲלֹא עַל גְּבַרְיָא דִּיתְבִּין עַל שׁוּרָא לְמִיכַל יֵת מִפְקִתְהוֹן וּלְמִשְׁתֵּי יֵת
מִימֵי רַגְלֵיהוֹן בְּצִירָא עִמָּכֶן:

36:12 But Rabshakeh said, "Has my master sent me only to your master and to you to speak these words, *and* not to the men who sit on the wall, *doomed* to eat their own dung and drink their own urine with you?"

36:13 וַיַּעֲמֹד רַב־שָׁקָה וַיִּקְרָא בְּקוֹל־גָּדוֹל יְהוּדִית וַיֹּאמֶר שְׁמְעוּ אֶת־דְּבָרֵי הַמֶּלֶךְ
הַגָּדוֹל מֶלֶךְ אַשּׁוּר:

36:13 וְקָם רַב שָׁקִי וְאֹכְלֵי בָקָל רַב יְהוּדַת יְהוּדִית וַאֲמַר שְׁמְעוּ יֵת פִּתְגָמִי
מֶלֶכָא דְּרַבְתָּנָא מֶלֶכָא דְאַתּוּר:

36:13 Then Rabshakeh stood and cried with a loud voice in Judean and said, "Hear the words of the great king, the king of Assyria.

36:14 כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ אֱלִישָׁא לָכֶם חֲזַקְיָהוּ כִּי לֹא־יִוָּכַל לְהַצִּיל אֶתְכֶם:

36:14 כַּדְנֵן אָמַר מֶלֶכָא לֹא יִטְעִי יִטְעִי לְכוֹן חֲזַקְיָה אֲרִי לֹא יְכוּל לְשִׁיזְבָּא
יִתְכוּן:

36:14 "Thus says the king, 'Do not let Hezekiah deceive you, for he will not be able to deliver you;

36:15 וְאֶל־יִבְטַח אֶתְכֶם חֲזַקְיָהוּ אֱלִי־יְהוָה לֵאמֹר הֲצִל יִצְיָלָנוּ יְהוָה לֹא תִנָּתֵן
הָעִיר הַזֹּאת בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר:

36:15 וְלֹא יִרְחִיץ יִתְכוּן חֲזַקְיָה עַל מִימְרָא דִּיּוּי לְמִימַר שִׁיזְבָּא יִשִּׁיזְבְּנָא יוּי
וְלֹא תִתְמַסֵּר קִרְתָּא הָדָא בְּיַד מֶלֶכָא דְאַתּוּר:

36:15 nor let Hezekiah make you trust in the LORD, saying, "The LORD will surely deliver us, this city will not be given into the hand of the king of Assyria."

36:16 אֶל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲזַקְיָהוּ ס כִּי כֹה אָמַר הַמֶּלֶךְ אַשּׁוּר עֲשׂוּ־אִתִּי בִרְכָה
וּצִאֻ אֵלַי וְאָכְלוּ אִישׁ־גִּפְנוֹ וְאִישׁ תְּאֲנָתוֹ וּשְׁתּוּ אִישׁ מִי־בּוֹרוֹ:

36:16 לֹא תִקְבְּלוּן מִן חֲזַקְיָה אֲרִי כַּדְנֵן אָמַר מֶלֶכָא דְאַתּוּר עֲבִידוּ עִמִּי שְׁלָמָא
וּפּוֹקוּ לְוֹתִי וְאָכְלוּ גִבְר פִּירִי גִפְנוֹהִי וּגְבַר פִּירִי תִינּוּהִי וּשְׁתּוּ גִבְר מִי גּוּבִיָּה:

36:16 'Do not listen to Hezekiah,' for thus says the king of Assyria, 'Make your peace with me and come out to me, and eat each of his vine and each of his fig tree and drink each of the waters of his own cistern,

36:17 עַד־בֹּאִי וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ פְּאָרְצְכֶם אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אֶרֶץ לֶחֶם
וּכְרָמִים:

36:17 עַד מִיתָא וְאִדְבַּר יִתְכוּן לְאַרְע טְבָא כְּאַרְעֶכוֹן אֶרֶע עֲבוּר וְחִמַּר אֶרֶע
חֲקָלִין וְכִרְמִין:

36:17 until I come and take you away to a land like your own land, a land of grain and new wine, a land of bread and vineyards.

36:18 פֶּן־יִסִּית אֶתְכֶם חֲזַקְיָהוּ לֵאמֹר יְהוָה יִצְיָלָנוּ הֲהֲצִילוּ אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אִישׁ
אֶת־אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ אַשּׁוּר:

36:18 דְּלִמָּא יִשְׁעִי יִתְּכֹן חִזְקִיָּה לְמִימַר יְיָ יִשְׁיִבְנֶנָּא הַשִּׁיזִיבָא דְּחֻלַּת עַמְּמִיָּא
גְּבַר יֵת אַרְעִיָּה מִיַּד מַלְכָּא דְאַחֹר:

36:18 'Beware that Hezekiah does not mislead you, saying, "The LORD will deliver us." Has any one of the gods of the nations delivered his land from the hand of the king of Assyria?

36:19 אֵיָּה אֱלֹהֵי חַמַּת וְאַרְפָּד אֵיָּה אֱלֹהֵי סַפְרַוַּיִם וְכִי־הֲצִילוּ אֶת־שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי:

36:19 אֲנִי דְחֻלַּת חַמַּת וְאַרְפָּד אֲנִי דְחֻלַּת סַפְרַוַּיִם וְאַרְיִי שִׁיזִיבוּ יֵת שֹׁמְרוֹן מִן יָדִי:

36:19 'Where are the gods of Hamath and Arpad? Where are the gods of Sepharvaim? And when have they delivered Samaria from my hand?

36:20 מִי בְּכָל־אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־הֲצִילוּ אֶת־אֲרָצָם מִיָּדִי כִי־יִצִּיל

יְהוָה אֶת־יְרוּשָׁלַם מִיָּדִי:

36:20 מִן בְּכָל דְּחֻלַּת מְדִינַתָּא הָאֵלִין דְּשִׁיזִיבָא יֵת אַרְעֵהוֹן מִן יָדִי אֲרִי יִשְׁיִיב

יְיָ יֵת יְרוּשָׁלַם מִן יָדִי:

36:20 'Who among all the gods of these lands have delivered their land from my hand, that the LORD would deliver Jerusalem from my hand?'"

36:21 וַיַּחֲרִישׁוּ וְלֹא־עָנוּ אֹתוֹ דְּבַר כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא לֹא תַעֲנֶהוּ:

36:21 וּשְׁתִּיקוּ וְלֹא אָתִיבוּ יְתִיָּה פִתְגָם פִּתְגָמָא אֲרִי תַפְקִידַת מַלְכָּא הִיא לְמִימַר

לֹא תַחֲיִבּוּנִיָּה:

36:21 But they were silent and answered him not a word; for the king's commandment was, "Do not answer him."

36:22 וַיָּבֹא אֱלִיָּקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר־עַל־הַבַּיִת וְשִׁבְנָא הַסּוֹפֵר וַיּוֹאֵחַ בֶּן־אַסָּף

הַמִּזְכִּיר אֶל־חִזְקִיָּהוּ קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּידוּ לוֹ אֶת דְּבָרֵי רַב־שָׁקָה: ס

36:22 וְאַתָּא אֱלִיָּקִים בֶּר חִלְקִיָּה דִּמְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְשִׁבְנָא סָפֵרָא וַיּוֹאֵחַ בֶּר

אַסָּף דִּמְמַנָּא עַל דּוֹכְרִנָּא לֹות חִזְקִיָּה כַּד מְבִזְעִין לְבוּשִׁיהוֹן וְחוּיָאוּ לִיָּה יֵת

פִּתְגָמֵי רַב־שָׁקִי רַב־שָׁקָה:

36:22 Then Eliakim the son of Hilkiyah, who was over the household, and Shebna the scribe and Joah the son of Asaph, the recorder, came to Hezekiah with their clothes torn and told him the words of Rabshakeh.

37:1 וַיְהִי כִשְׁמַע' הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְּכֶם בַּשָּׁק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה:

37:1 וַהֲוָה כַּד שָׁמַע מַלְכָּא חִזְקִיָּה וּבִזַּע יֵת לְבוּשׁוֹהִי וְאַתְכַּסִּי סָקָא וְעַל לְבֵית

מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי:

37:1 And when King Hezekiah heard it, he tore his clothes, covered himself with sackcloth and entered the house of the LORD.

37:2 וַיִּשְׁלַח אֶת־אֱלִיָּקִים אֲשֶׁר־עַל־הַבַּיִת וְאֵת שִׁבְנָא הַסּוֹפֵר וְאֵת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים

מִתְּכַסִּים בַּשָּׁקִים אֶל־יִשְׁעֵיהֶוּ בֶּן־אַמּוּץ הַנְּבִיא:

37:2 וּשְׁלַח יֵת אֱלִיָּקִים דִּמְמַנָּא עַל בֵּיתָא וְיֵת שִׁבְנָא סָפֵרָא וְיֵת סַבִּי כְּהֵנָּא כַּד

כַּד מְכַסֵּן סָקִיא לֹות יִשְׁעִיָּה בֶר אָמוּץ נְבִיא:

37:2 Then he sent Eliakim who was over the household with Shebna the scribe and the elders of the priests, covered with sackcloth, to Isaiah the prophet, the son of Amoz.

37:3 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכַחָה וְנֹאצָּה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי

בָּאוּ בָנִים עַד־מִשְׁבֵּר וְכַח אֵין לְדָלָה:

37:3 וְאָמְרוּ לִיָּה כַּדְנָן אָמַר חִזְקִיָּה יוֹם עָקָא וְחִיסּוּדִין וְנִיאֻצִּין וְנִיאֻצָּא יוֹמָא

הַדִּין אֲרִי אֲקִיפְתָּנָא עָקָא כְּאַתָּא דִּיתְבָּא עַל מִתְבָּרָא וְחִיל לִית לָהּ לְמִילָד:

37:3 They said to him, "Thus says Hezekiah, "This day is a day of distress, rebuke and rejection; for children have come to birth, and there is no strength to deliver.

37:4 אוּלִי יִשְׁמַע' יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֵת דְּבָרֵי רַב־שָׁקָה אֲשֶׁר שָׁלְחוּ מֶלֶךְ־אַשּׁוּר

אֲדַנְיוֹ לְחֶרֶף אֱלֹהִים חַי וְהוֹכִיחַ בְּדִבְרֵים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁאַתַּת
תְּפִלָּה בְּעַד הַשְּׂאִרִית הַנִּמְצָאָה:

37:4 מָא אַם שְׁמִיעַ ק יְיָ אֱלֹהֶיךָ ית פִּתְגָמֵי רַב־שָׁקִי דְשִׁלְחִיה מַלְכָּא דְאַתּוּר
רְבוּנִיָּה לְחֶסְדָּא עִמָּא דִּיּוּ קִיּוּמָא דִּיעֲבִיד וְיַעֲבִיד פּוֹרַעְנוּתָא עַל כָּל פִּתְגָמֵי
דְשְׁמִיעִין קֳדָם קְדָמוּהֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְתַתְחַנֵּן בְּצִלוֹ עַל שְׂאִרָא הָרִין דְאַשְׁתָּאֵר:

37:4 Perhaps the LORD your God will hear the words of Rabshakeh, whom his master the king of Assyria has sent to reproach the living God, and will rebuke the words which the LORD your God has heard. Therefore, offer a prayer for the remnant that is left."

37:5 וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל־יִשְׁעִיָּהוּ:

37:5 וְאַתּוּ עֲבָדֵי מַלְכָּא חִזְקִיָּה לֹות יִשְׁעִיָּה:

37:5 So the servants of King Hezekiah came to Isaiah.

37:6 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִשְׁעִיָּהוּ כֹה תֹאמְרוּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־אֶתִירָא
מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אוֹתִי:

37:6 וְאָמַר לַהוֹן יִשְׁעִיָּה כִּדִּין תִּימְרוּן לְרְבוּנְכוֹן כִּדְנָן אָמַר יְיָ לֹא תִדְחַל מִן
קְדָם פִּתְגָמֵיָא דְשְׁמַעְתָּ דְחִסִּידוֹ עוֹלִימֵי מַלְכָּא דְאַתּוּר קְדָמִי:

37:6 Isaiah said to them, "Thus you shall say to your master, 'Thus says the LORD, "Do not be afraid because of the words that you have heard, with which the servants of the king of Assyria have blasphemed Me.

37:7 הִנְנִי נֹותֵן בּוֹ רוּחַ וְשִׁמְעַת שְׁמוּעָה וְשָׁב אֶל־אַרְצוֹ וְהִפְלִתִיו בְּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ:

37:7 הָאֲנָא יְהִיב בִּיה רוּחָא וְיִשְׁמַע בְּסוּרָא וְיִתּוּב לְאַרְעִיה וְאַפְלִינִיה בְּחֶרֶב
בְּאַרְעִיה:

37:7 "Behold, I will put a spirit in him so that he will hear a rumor and return to his own land. And I will make him fall by the sword in his own land.""

37:8 וַיָּשָׁב רַב־שָׁקִה וַיִּמְצָא אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר נֹלָחַם עַל־לִבְנָה כִּי שָׁמַע כִּי נָסַע
מִלְכִּישׁ:

37:8 וְתָב רַב שָׁקִי וְאַשְׁכַּח ית מַלְכָּא דְאַתּוּר מְגִיחַ קְרָבָא עַל לִבְנָה אֲרִי שְׁמַע
אֲרִי נָטַל מִלְכִּישׁ:

37:8 Then Rabshakeh returned and found the king of Assyria fighting against Libnah, for he had heard that the king had left Lachish.

37:9 וַיִּשְׁמַע עַל־תִּרְהַקָּה מֶלֶךְ־כוּשׁ לֵאמֹר יֵצֵא לְהִלָּחֶם אִתְּךָ וַיִּשְׁמַע וַיִּשְׁלַח
מַלְאָכִים אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר:

37:9 וְשָׁמַע עַל תִּרְהַק מַלְכָּא דְכוּשׁ לְמִימַר נָפַק לְאַנְחָא קְרָבָא עִמָּךְ וְשָׁמַע
וַשְׁלַח אֲזַנָּדִין לֹות חִזְקִיָּה לְמִימַר:

37:9 When he heard *them* say concerning Tirhakah king of Cush, "He has come out to fight against you," and when he heard *it* he sent messengers to Hezekiah, saying,

37:10 כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר אֶל־יִשְׁאָף אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אִתָּה
בּוֹטָח בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן יְרוּשָׁלַם בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר:

37:10 כִּדִּין תִּימְרוּן לְחִזְקִיָּה מֶלֶךְ שְׁבָטָא דְבֵית יְהוּדָה לְמִימַר לֹא יִשְׁעִינָךְ
אֱלֹהֶיךָ דָּאת רְחִיץ לְאַשְׁתִּיזָבָא בִּיה לְמִימַר לֹא תִתְמַסֵּר יְרוּשָׁלַם בְּיַד מַלְכָּא
דְאַתּוּר:

37:10 "Thus you shall say to Hezekiah king of Judah, 'Do not let your God in whom you trust deceive you, saying, "Jerusalem will not be given into the hand of the king of Assyria."

37:11 הִנֵּה אִתָּה שְׁמַעְתָּ אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר לְכָל־הָאַרְצוֹת לְהַחְרִימָם וְאַתָּה
תִּנְצֹל:

37:11 הָאֵת אֲתָ שְׁמַעְתָּא דְּעַבְדֵּי מַלְכֵי אַתּוּר לְכָל מְדִינְתָא לְגַמְרוּתָהוֹן וְאֵת
מְדַמֵּי לְאַשְׁתִּיזְבָּא:

37:11 'Behold, you have heard what the kings of Assyria have done to all the lands, destroying them completely. So will you be spared?

37:12 הִהְצִילוּ אוֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁתִּיתִי אֲבוֹתַי אֶת־גּוֹזָן וְאֶת־חֲרָן וְרֶצֶף
וּבְנֵי־עֵדֶן אֲשֶׁר בְּתֶלְסָר:

37:12 הַשִּׁיזִיבָא יְתָהוֹן דְּחִלַּת עַמְמִיָּא דְּחִבְלֵי אֲבָהָתִי יֵת גּוֹזָן וְיֵת חֲרָן וְרֶצֶף
וּבְנֵי עֵדֶן דְּבִתְלָסָר:

37:12 'Did the gods of those nations which my fathers have destroyed deliver them, *even* Gozan and Haran and Rezepah and the sons of Eden who *were* in Telassar?

37:13 אֵי־הָ מֶלֶךְ־חַמַּת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ לַעִיר סַפְרוּיִם הֲנֶעַ וְעוֹהָ:
37:13 אֵן מַלְכָּא דְּחַמַּת וּמַלְכָּא דְּאַרְפָּד וּמַלְכָּא דְּלַקְרֵתָא סַפְרוּיִם הָלָא
טַלְטִילוּנוֹן וְאַגְלִיאוּנוֹן:

37:13 'Where is the king of Hamath, the king of Arpad, the king of the city of Sepharvaim, *and of* Hena and Ivvah?'"

37:14 וַיִּקַּח חֲזַקְיָהוּ אֶת־הַסִּפְרָיִם מִיַּד הַמַּלְאָכִים וַיִּקְרָאֵהוּ וַיַּעַל בֵּית יְהוָה
וַיַּפְרֹשֶׁהוּ חֲזַקְיָהוּ לִפְנֵי יְהוָה:

37:14 וַנְּסִיב חֲזַקְיָה יֵת אִיגְרָתָא מִיַּד אֲזַנְדָּיָא וַקְרָא חֲדָא מִנְהוֹן וְסָלִיק לְבֵית
מַקְדָּשָׁא דִּיּוּ וּפְרַסָּה חֲזַקְיָה קֳדָם יוֹי:

37:14 Then Hezekiah took the letter from the hand of the messengers and read it, and he went up to the house of the LORD and spread it out before the LORD.

37:15 וַיִּתְפַּלֵּל חֲזַקְיָהוּ אֶל־יְהוָה לֵאמֹר:

37:15 וַצִּלִּי חֲזַקְיָה קֳדָם יוֹי לְמִימְרָ:

37:15 Hezekiah prayed to the LORD saying,

37:16 יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִּים אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ
לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ:
37:16 יוֹי צְבָאוֹת אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל דְּשַׁכְּיִנְתָּךְ דְּשַׁכְּיִנְתִּיה שְׂרָיָא עִיל מִן כְּרוּבָיָא
אַתְּ הוּא יוֹי קְדָמְךָ לִית בָּר מִנְךָ לְכָל מַלְכוּת אַרְעָא אַתְּ עֲבַדְתָּא יֵת שְׁמִיָּא
וְיֵת אַרְעָא:

37:16 "O LORD of hosts, the God of Israel, who is enthroned *above* the cherubim, You are the God, You alone, of all the kingdoms of the earth. You have made heaven and earth.

37:17 הִטָּה יְהוָה אָזְנוֹךְ וּשְׁמֶעַ פִּקְחַ יְהוָה עֵינֶיךָ וּרְאָה וּשְׁמַע אֶת כָּל־דְּבָרֵי
סַנְחֶרִיב אֲשֶׁר שָׁלַח לְחַרֵּף אֱלֹהִים חַיִּי:

37:17 גִּלִּי קְדָמְךָ יוֹי וְדִין וּשְׁמִיעַ קְדָמְךָ יוֹי וְאַתְּפָרַע וְעֵבִיד פּוֹרְעָנוּ עַל כָּל
פְּתַגְמֵי סַנְחֶרִיב דְּשָׁלַח לְחַסְדָּא עֲמָא דִּיּוּי קִיּוּמָא:

37:17 "Incline Your ear, O LORD, and hear; open Your eyes, O LORD, and see; and listen to all the words of Sennacherib, who sent *them* to reproach the living God.

37:18 אֲמַנָּם יְהוָה הַחֲרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר אֶת־כָּל־הָאֲרָצוֹת וְאֶת־אֲרָצָם:

37:18 בְּקוֹשְׁטָא יוֹי אַחֲרִיבוּ מַלְכֵי אַתּוּר יֵת כָּל מְדִינְתָא וְיֵת אַרְעָהוֹן:

37:18 "Truly, O LORD, the kings of Assyria have devastated all the countries and their lands,

37:19 וְנָתַן אֶת־אֱלֹהֵיהֶם בְּאֶשׁ כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם־מַעֲשֵׂה יְדֵי־אָדָם עֵץ
וְאֶבֶן וְיֶאֱבָדוּם:

37:19 וּמוֹקְדִין יֵת טְעוּתָהוֹן בְּנוֹרָא אַרִי לֹא טְעוֹן דְּאִית בְּהִין צְרוּךְ אַנְיִן אֱלֹהִין

עוֹבֵד יְדֵי אִנְשָׁא אֶעָא וְאַבְנָא וְאַבִּידוֹנוֹן:

37:19 and have cast their gods into the fire, for they were not gods but the work of men's hands, wood and stone. So they have destroyed them.

37:20 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁיעֵנוּ מִיָּדוֹ וְיִדְעוּ כָּל־מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה יְהוָה לְבַדָּךְ:

37:20 וּכְעַן יְיָ אֱלֹהֵנָּא פְּרוֹקֵנָּא מִן יָדֶיהָ וְיִדְעוּן כָּל מַלְכוֹת אֶרֶעָא אֲרִי אֵת יְיָ לִית בָּר מִנָּךְ:

37:20 "Now, O LORD our God, deliver us from his hand that all the kingdoms of the earth may know that You alone, LORD, are God."

37:21 וַיִּשְׁלַח יִשְׁעִיהוּ בֶן־אֲמוּזַן אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִתְפַּלֵּלְתָּ אֵלַי אֶל־סַנְחֶרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר:

37:21 וּשְׁלַח יִשְׁעִיהוּ בֶר אֲמוּזַן לֹת חִזְקִיָּה לְמִימַר כִּדְּנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִּישְׂרָאֵל דְּבַעִיתָא מִן קִדְמִי עַל סַנְחֶרִיב מַלְכָא דַּאֲתוּר:

37:21 Then Isaiah the son of Amoz sent word to Hezekiah, saying, "Thus says the LORD, the God of Israel, 'Because you have prayed to Me about Sennacherib king of Assyria,

37:22 זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה עָלָיו בָּזָה לָךְ לַעֲנָה לָךְ בְּתוֹלַת בֶּת־צִיּוֹן אַחֲרֶיךָ רֹאשׁ הַנִּיעָה בֵּת יְרוּשָׁלַם:

37:22 דִּין פִּתְנָמָא דְגִזֵּר יְיָ עָלוּהִי מִבְּסָרָא עָלְךָ מַעֲיָקָא עָלְךָ מַלְכוֹת כְּנַשְׁתָּא דְצִיּוֹן בְּתַרְךָ רִישִׁיהוֹן רִישִׁהוֹן מְנִידִין עָמָא דְבִירוּשָׁלַם:

37:22 this is the word that the LORD has spoken against him: "She has despised you and mocked you, The virgin daughter of Zion; She has shaken *her* head behind you, The daughter of Jerusalem!

37:23 אֶת־מִי חֲרַפְתָּ וְגַדַּפְתָּ וְעַל־מִי הִרִימֹתָ קוֹל וַתִּשָּׂא מְרוֹם עֵינֶיךָ אֶל־קִדְוֶשׁ יִשְׂרָאֵל:

37:23 יֵת מִן חֲסִידָתָא וְעַל מִן אֶתְרַבְתָּא וּקְדָם מִן אֲרִימְתָא קָלָא וּזְקַפְתָּא לְרוּמָא עֵינְךָ וְאַמְרָתָא מַלִּין דְּלֹא כְּשֶׁרֶן קְדָם קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל:

37:23 "Whom have you reproached and blasphemed? And against whom have you raised *your* voice And haughtily lifted up your eyes? Against the Holy One of Israel!

37:24 בְּיַד עֲבָדֶיךָ חֲרַפְתָּ אֶדְנִי וַתֹּאמֶר בָּרַב רֶכֶבִי אֲנִי עָלִיתִי מְרוֹם הָרִים יִרְבְּתִי לְבָנוֹן וְאַכְרַת קוֹמַת אֶרְצוֹ מִבְּחַר בְּרָשָׁיו וְאַבּוּא מְרוֹם קִצּוֹ יַעַר פְּרָמָלוֹ:

37:24 בְּיַד עֲבָדְךָ חֲסִידָתָא עָמָא דִּיוֵי וְאַמְרָתָא בְּסִגְיָאוֹת רַחֲכָאִי אֲנָא סְלִיקִית לַתְקוּף כְּרַכִּיהוֹן וְאַף אֵיחוּד בֵּית מִקְדָּשִׁיהוֹן וְאַקְטִיל שֹׁפֵר גִּבְרִיהוֹן מִבְּחַר שְׁלֹטוֹנִיהוֹן וְאַכְבִּישׁ קִרִּית תּוֹקְפָהוֹן וְאַשִׁיעִי סִגֵּי מִשְׁרִיתָהוֹן:

37:24 "Through your servants you have reproached the Lord, And you have said, 'With my many chariots I came up to the heights of the mountains, To the remotest parts of Lebanon; And I cut down its tall cedars *and* its choice cypresses. And I will go to its highest peak, its thickest forest.

37:25 אֲנִי קָרַתִּי וְשִׁתִּיתִי מַיִם וְאַחֲרַב בְּכַף־פַּעֲמֵי כָּל יְאִרֵי מִצְרָיִם:

37:25 אֲנָא הִוִּיתִי חֲפֵר גּוֹבִין וְשִׁתִּי מַיִין וּשְׁפַחִית בְּפִרְסַת רִגְלִי עָמָא דְעַמִּי כָּל מִי נַהֲרִין עֲמִיקִין:

37:25 'I dug *wells* and drank waters, And with the sole of my feet I dried up All the rivers of Egypt.'

37:26 הֲלֹא־שָׁמַעַתָּ לְמַרְחוֹק אוֹתָהּ עָשִׂיתִי מִיָּמִי קָדָם וַיִּצְרַתֶּיהָ עֲתָה הִבֵּאתִיהָ וַתְּהִי לְהַשְׁאוֹת גְּלִים נָצִים עָרִים בְּצֻרוֹת:

37:26 הֲלֹא שָׁמַעְתָּ מִלְּקַדְמִין מָא דְעַבְדִּית לְפִרְעָה מַלְכָא דְּמִצְרַיִם עַל דְּשָׁלִיט בָּהוֹן וְאַף עָלְךָ אֶתְנַבִּיאֻ נְבִיֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִבְתָּא וְדָא הָוָה לָךְ חֲזִיא

קָדְמִי מִיּוֹמִי קֶדֶם לְמַעֲבֹד לָךְ וְאַף אֶתְקִינְתָּה כְּעַן אִתִּיתָה וְדָא הֵוֹת לָךְ
לְתַקְלָא עַל דְּהוּאָה קְדָמְךָ כְּאַתְרִגּוּשְׁתָּ גִלְיָן דְּשָׂדוּ דְּשָׁחוּ קְרוּיָן כְּרִיכָן:

37:26 "Have you not heard? Long ago I did it, From ancient times I planned it. Now I have brought it to pass, That you should turn fortified cities into ruinous heaps.

37:27 וַיִּשְׁבִּיֵהוּן קִצְרֵי־יָד חָתוּ וּבָשׂוּ הָיוּ עֲשָׂב שָׂדֵה וַיִּרְק דְּשֵׁא חֲצִיר גִּגּוֹת
וַיִּשְׁדָּמָה לִפְנֵי קִמָּה:

37:27 וַיִּתְּבִיֵהוּן אֶתְקַצֵּר אֶתְקַצֵּר חִילֵהוּן אִיתְּבָרוּ וּבִהִיתוּ הָיוּ כְּעֲשָׂב חֲקִלְיָא
וּכְיִרּוֹק דְּתָאָה וּכְעֶסֶב אִיגְרִיא דִּישְׁלֹק עַד לֹא מָטָא לְמַהוּי שׁוּבְלִין:

37:27 "Therefore their inhabitants were short of strength, They were dismayed and put to shame; They were as the vegetation of the field and as the green herb, As grass on the housetops is scorched before it is grown up.

37:28 וּשְׁבַתְךָ וַצֵּאתְךָ וּבּוֹאְךָ יָדַעְתִּי וְאֵת הַתְּרַגְּזָךְ אֵלַי:

37:28 וּמִיתְּבֵךְ בְּעֵיצָא וּמִפְּקָךְ לְאַנְחָא קִרְבָּא וּמִיתְּךָ לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל גִּלְיָן קְדָמִי
וַיִּת דְּאַרְגִּיזְתָּא קְדָמִי גִלְיָן:

37:28 "But I know your sitting down And your going out and your coming in And your raging against Me.

37:29 יַעֲן הַתְּרַגְּזָךְ אֵלַי וּשְׁאֲנַנְךָ עָלַה בְּאַזְנִי וּשְׁמַתִּי חָחִי בְּאַפִּיךָ וּמַתְגִּי בְּשַׁפְּתֶיךָ
וְהַשִּׁיבְתִּיךָ בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר־בָּאתָ בָּהּ:

37:29 חֲלָף דְּאַרְגִּיזְתָּא עַל מִימְרֵי וְאַתְרִגּוּשְׁתְּךָ סְלִיקַת לְקֶדְמִי וְאַשְׁוִי שִׁירִין
בְּלִסְתְּךָ וּזְמָם בְּסַפּוֹתְךָ וְאַתִּיבִינְךָ בְּאוֹרְחָא דְּאַתִּיתָא בָּהּ:

37:29 "Because of your raging against Me And because your arrogance has come up to My ears, Therefore I will put My hook in your nose And My bridle in your lips, And I will turn you back by the way which you came.

37:30 וְזֶה־לָּךְ הָאוֹת אֲכֹל הַשָּׁנָה סָפִיחַ וּבִשְׁנָה הַשְּׁנִית שְׁחִיס וּבִשְׁנָה הַשְּׁלִישִׁית
זֶרְעוּ וּקְצֹרוּ וּנְטְעוּ כִרְמִים (וְאֲכֹל) [וְאֲכָלוּ] פְּרִים:

37:30 וְדִין לָךְ אֲתָא אִיכֹל בְּשָׂא הָדָא כְּתִין וּבִשְׂתָא תְּנִייתָא כְּת כְּתִין וּבִשְׂתָא
תְּלִיתִיתָא זֶרְעוּ וּחֲצֹדּוּ וְצִיבּוּ כִרְמִין וְאִיבִהוּן:

37:30 "Then this shall be the sign for you: you will eat this year what grows of itself, in the second year what springs from the same, and in the third year sow, reap, plant vineyards and eat their fruit.

37:31 וַיִּסְפָּה פְּלִיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרָה שָׂרֵשׁ לְמַטָּה וְעֵשֶׂה פְּרִי לְמַעְלָה:

37:31 וַיִּוֹסְפוּן מְשִׁיבֵיא דְּבֵית יְהוּדָה דִּישְׁתַּאֲרוּן וַיִּשְׁתַּאֲרוּן כְּאִילָן דְּמִשְׁלַח
שְׂרִשׁוּהִי לָרַע וּמְרִים נוֹפִיָה לְעִילָא:

37:31 "The surviving remnant of the house of Judah will again take root downward and bear fruit upward.

37:32 כִּי מִירוּשָׁלַם תֵּצֵא שְׂאֲרִית וּפְלִיטָה מִהַר צִיּוֹן קִנְאָת יְהוָה צְבָאוֹת
תַּעֲשֶׂה־זֹאת: ס

37:32 אֲרִי מִירוּשָׁלַם יִפְקֹן שְׂאֵר צְדִיקָא וְשִׁיזְבַת מְקִימִי מְקִימִי אֲוִרִיתָא מְטוּרָא
דְּצִיּוֹן בְּמִימְרָא דִּיּוֹי צְבָאוֹת תַּתְּעִבִיד דָּא:

37:32 "For out of Jerusalem will go forth a remnant and out of Mount Zion survivors. The zeal of the LORD of hosts will perform this."

37:33 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֵל־מֶלֶךְ אֲשׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יִזְרֶה
שָׁם חֵץ וְלֹא־יִקְדַּמְנָה מִגֵּן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סִלְלָה:

37:33 בְּכִין כְּדִנֵּן אָמַר יוֹי עַל מַלְכָּא דְּאַתּוּר לֹא יִיעוֹל לְקִרְתָּא הָדָא וְלֹא
יִקְשִׁית חֲמֵן גִּיר וְלֹא יִקְדַּמְנָה בְּתַרְסִין וְלֹא יַצְבֵּר עָלֶיהָ מְלִיתָא:

37:33 "Therefore, thus says the LORD concerning the king of Assyria, 'He will not come to this city or shoot an arrow there; and he will not come before it with a shield, or throw up a siege ramp against it.

37:34 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר-בָּא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל-הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא נְאֻם-יְהוָה:

37:34 בְּאֻרְחָא דְאַתָּא בָּהּ יָתוּב וְלִקְרֹתָא הָדָא לֹא יֵיעוּל אָמַר יְיָ:

37:34 'By the way that he came, by the same he will return, and he will not come to this city,' declares the LORD.

37:35 וַנִּגְדַּתִּי עַל-הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: ס

37:35 וְאֲנִי עַל קִרְתָּא הָדָא לְמַפְרָקָהּ בְּדִיל מִימְרֵי וּבְדִיל דָּוִד עַבְדִּי:

37:35 'For I will defend this city to save it for My own sake and for My servant David's sake.'

37:36 וַיֵּצֵא מֵלֶאכֶּדֶּי יְהוָה וַיִּכֶּה בַּמַּחֲנֶה אֲשׁוּר מֵאָה וּשְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֲלָף

וַיִּשְׁכְּמוּ בַּבֹּקֶר וַהֲנֶה כָּלֶם פְּגָרִים מֵתִים:

37:36 וַנִּפֶּק מֵלֶאכָּא דִּיּוּי וְקִטְל בְּמִשְׁרֵית אֲתוּרָאָה מֵאָה וּתְמָנָן וַחֲמִשָּׁה אֲלָפִין

וְאֶקְדִּימוּ בְּצַפְרָא וְהָא כּוֹלְהוֹן פְּגָרִין מֵיָתִין:

37:36 Then the angel of the LORD went out and struck 185,000 in the camp of the Assyrians; and when men arose early in the morning, behold, all of these were dead.

37:37 וַיֵּסַע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב סֶנְחֶרִיב מֶלֶךְ-אֲשׁוּר וַיָּשָׁב בְּנִינֹה:

37:37 וַנִּטַּל וְאִזֹּל וְתָב סֶנְחֶרִיב מֶלֶכָּא דְאַתּוּר וַיִּתֵּיב בְּנִינֹה:

37:37 So Sennacherib king of Assyria departed and returned home and lived at Nineveh.

37:38 וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרוֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמְלֵךְ וְשָׂרְאֶצֶר בְּנָיו הִכּוּהוּ

בַּחֶרֶב וְהִמָּה נִמְלִטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֶסְרַחְדּוֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו: ס

37:38 וַהֲוֶה הוּא סָגִיד בֵּית נִסְרוֹךְ טְעוּתִיהּ וְאַדְרַמְלֵךְ וְשָׂרְאֶצֶר בְּנוֹהֵי קִטְלוּהִי

בַּחֶרֶבָּא וְאֲנוּן אֲשִׁתִּיזְבוּ לְאַרְעָה קִרְדּוֹ וּמֶלֶךְ אֶסְרַחְדּוֹן בְּרִיהַ תַּחְתּוּהִי:

37:38 It came about as he was worshipping in the house of Nisroch his god, that Adrammelech and Sharezer his sons killed him with the sword; and they escaped into the land of Ararat. And Esarhaddon his son became king in his place.

38:1 בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבוֹא אֵלָיו יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אָמוּץ הַנְּבִיא

וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה-אָמַר יְהוָה צֹן לְבֵיתְךָ כִּי מָת אַתָּה וְלֹא תַחֲיָה:

38:1 בְּיוֹמָיָא הָאֵינוּן מֵרַע חִזְקִיָּה לְמָמַת וְאַתָּא לִוְתִּיהּ יִשְׁעִיָּה בֶר אָמוּץ נְבִיא

וְאָמַר לִיה כְּדָנָן אָמַר יְיָ פִּקִּיד עַל אָנֶשׁ בֵּיתְךָ לְבֵיתְךָ אֲרִי מָאִית אַת וְלֹא

תִּיחִי מִמֶּרְעָךְ:

38:1 In those days Hezekiah became mortally ill. And Isaiah the prophet the son of Amoz came to him and said to him, "Thus says the LORD, 'Set your house in order, for you shall die and not live.'"

38:2 וַיִּסֹּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל-הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל-יְהוָה:

38:2 וַאֲסַחֵר חִזְקִיָּה אַפּוּהִי לְכוֹתֵל בֵּית מִקְדָּשָׁא וְצִלִּי קֶדֶם יְיָ:

38:2 Then Hezekiah turned his face to the wall and prayed to the LORD,

38:3 וַיֹּאמֶר אָנָּה יְהוָה זְכַר-נָא אֶת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם

וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיִּבֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל: ס

38:3 וְאָמַר קִבֵּיל בְּעוּתִי יְיָ אֲדַכֵּר כֶּעֶן יָת דְּפִלְחִית קִדְמָךְ בְּקִשׁוּט וּבִלְב

וּבִלְבָב שְׁלִים וּדְתָקִין קִדְמָךְ עַבְדִּית וּבְכָא חִזְקִיָּה בְּכִי סְנִיאָה:

38:3 and said, "Remember now, O LORD, I beseech You, how I have walked before You in truth and with a whole heart, and have done what is good in Your sight." And Hezekiah wept bitterly.

38:4 וַיְהִי דְּבַר-יְהוָה אֶל-יִשְׁעִיָּהוּ לֵאמֹר:

38:4 וְהִוָּה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֶדֶם יְיָ עִם יִשְׁעִיָּה לְמִימַר:

38:4 Then the word of the LORD came to Isaiah, saying,

38:5 הַלּוֹךְ וְאָמַרְתָּ אֶל-חִזְקִיָּהוּ כֹה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָּוִד אָבִיךָ שְׁמַעְתִּי

אֶת־תַּפְלֹתְךָ רָאִיתִי אֶת־דַּמְעָתְךָ הִנֵּנִי יוֹסֵף עַל־יָמֶיךָ חֲמִשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה:
38:5 אִיזִיל וְתִימָר לְחִזְקָהּ כִּדְנֹן אָמַר יְיָ אֱלֹהֵיהּ דָּדוּיִד אֲבוּךָ שְׁמִיעָא קְדָמִי
צְלוֹתְךָ גִּלְיָא קְדָמִי דַּמְעָתְךָ הָאֲנָא מוֹסִיף עַל יוֹמֶךָ חֲמִישׁ עָסְרִי שָׁנִין:

38:5 "Go and say to Hezekiah, 'Thus says the LORD, the God of your father David, "I have heard your prayer, I have seen your tears; behold, I will add fifteen years to your life."

38:6 וּמִכָּף מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶצִּילְךָ וְאֵת הָעִיר הַזֹּאת וְגִנּוֹתֶיהָ עַל־הָעִיר הַזֹּאת:

38:6 וּמִיַּד מַלְכָּא דְאַתּוּר אֲשִׁיזְבִּינְךָ וְיֵת קִרְתָּא הָדָא וְאֲגִין עַל קִרְתָּא הָדָא:

38:6 "I will deliver you and this city from the hand of the king of Assyria; and I will defend this city."

38:7 וְזֶה־לָּךְ הָאוֹת מֵאֵת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבֶּר:

38:7 וְדִין לְךָ אֲתָא מִן קֶדֶם יְיָ דִּיעֲבִיד יֵת פִּתְגָמָא הָדִין דְּמַלְיָל:

38:7 "This shall be the sign to you from the LORD, that the LORD will do this thing that He has spoken:

38:8 הִנֵּנִי מָשִׁיב אֶת־צֶלֶם הַמַּעְלֹת אֲשֶׁר יָרְדָה בַּמַּעְלֹת אֲחִזּוּ בְשֶׁמֶשׁ אַחֲרֵנִית

עֲשֶׂר מַעְלֹת וְתָשֵׁב הַשֶּׁמֶשׁ עֲשֶׂר מַעְלֹת בַּמַּעְלֹת אֲשֶׁר יָרְדָה: ס

38:8 הָאֲנָא מַחִיב יֵת טוֹל אֲבָן שְׁעִיא דִּנְחַתָּת בְּמִסְקָנָא דְאַחִזּוּ שְׁמָשׁ

לְאַחֲרוּהִי עָסֵר שְׁעָן וְתָב שְׁמָשׁא עָסֵר שְׁעָן בְּצוּרַת אֲבָן שְׁעִיא דִּנְחַתָּת:

38:8 "Behold, I will cause the shadow on the stairway, which has gone down with the sun on the stairway of Ahaz, to go back ten steps." So the sun's *shadow* went back ten steps on the stairway on which it had gone down.

38:9 מִכְּתָב לְחִזְקִיָּהּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּחֻלָּתוֹ וַיְחִי מִחֻלָּיו:

38:9 כְּתָב אוֹדָאָה עַל נִסָּא דְאַתְעֵבִיד לְחִזְקִיָּה מֶלֶךְ שְׁבִטָא דְּבֵית יְהוּדָה כִּד

מֶרַע וְאַתְסִי מִמֶּרְעִיָּה:

38:9 A writing of Hezekiah king of Judah after his illness and recovery:

38:10 אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּדָמִי יָמִי אֵלֶכָה בְּשַׁעְרֵי שְׁאוּל פִּקְדָתִי יֵתֵר שְׁנוֹתַי:

38:10 אֲנָא אֲמַרִית בְּדוּוֹן יוֹמִי אֵהָךְ בְּתַרְעֵי שְׁאוּל עַל דּוֹכְרֵנִי לְטָב אִיתוֹסַף עַל

שְׁנֵי:

38:10 I said, "In the middle of my life I am to enter the gates of Sheol; I am to be deprived of the rest of my years."

38:11 אֲמַרְתִּי לֹא־אֶרְאֶה יְהוָה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים לֹא־אֲבִיט אָדָם עוֹד עִם־יוֹשְׁבֵי

חַדְלָ:

38:11 אֲמַרִית לֹא אֶתְחַזִּי עוֹד קֶדֶם דְּחִילָא דִּיּוּי בְּאַרְעֵי בֵּית שְׁכִינְתָּא דְּבָה

אֲרִיכוֹת חַיָּא וְלֹא אֶפְלַח קְדָמוּהִי עוֹד בְּבֵית מִקְדָּשָׁא דְּמִתְמָן עֲתִיד לְמַפֵּךְ

חֲדוּא לְכָל יְתָבִי אֶרְעָא מִלְּמִדָּר בִּירוּשָׁלַם קִרְתָּא דְּקִדְשָׁא דְּקוֹשְׁטָא מְדוּרֵי

פִּסְק:

38:11 I said, "I will not see the LORD, The LORD in the land of the living; I will look on man no more among the inhabitants of the world.

38:12 דּוּרִי נָסַע וְנִגְלָה מִנִּי פֶּאֱהֵל רַעִי קִפְדָתִי כְּאַרְגָּ חַיִּי מוֹדֵלָה יִבְצְעֵנִי מִיּוֹם

עַד־לַיְלָה תְּשְׁלִימֵנִי:

38:12 מִבְּנֵי דְרִי אֶתְנַטִּילוּ יוֹמִי אֶתְקַצִּיצוּ וּגְלוּ מִנִּי אֶתְכַפִּילוּ כְּמִשְׁכֵּן דְּרַעִי

אֶתְקַפְּלוּ אֶתְקַפְּלוּ כְּנֹל גִּידוּדִין כְּנֹל גִּרְדָּאִין כְּנַחַל גִּידוּדִין כְּנֹל גִּרְדָּאִין

מִנַּחַל גִּידוּרִין חַיִּי מִיָּקָר מַלְכוּתִי אֲנָא גִּלְיָי יוֹמִי וְלִילוֹתִי שְׁלִימוּ:

38:12 "Like a shepherd's tent my dwelling is pulled up and removed from me; As a weaver I rolled up my life. He cuts me off from the loom; From day until night You make an end of me.

38:13 שְׁוִיתִי עַד־בֹּקֶר כְּאַרְיֵי כֵּן יִשְׁבֵּר כָּל־עֲצָמוֹתַי מִיּוֹם עַד־לַיְלָה תְּשְׁלִימֵנִי:

38:13 נְהִימִית עַד צַפְרָא כְּאַרְיָא דְנִהִים וְתִבְרַר כָּל גְּרָמֵי חַיּוֹתָא חַיּוֹתָא כִּין
מִתְבְּרִין מִן קֳדָם דְּוֹנָא כָּל גְּרָמֵי גְרָמֵי יִמְמֵי וְיִמְמֵי וְלִילוּתֵי שְׁלִימוֹ:

38:13 "I composed *my soul* until morning. Like a lion-- so He breaks all my bones, From day until night You make an end of me.

38:14 כְּסוֹס עֲגוּר כֵּן אֶצְפֹּץ אֶהְגֶּה כִּיּוֹנָה דְלֹ עֵינִי לְמָרוֹם אֲדָנִי עֲשֻׁקָה לִי
עֲרַבְנִי:

38:14 כְּעֹפֹא כְּסוֹסְיָא דְאַחִיד וּמְנַצֵּץ כִּין נְצִיפִית וְנְהִימִית כִּיּוֹנָה זְקַפִּית עֵינִי
דִּיִּיתִי לִי רוּחַ מִן קֳדָם דְּשְׁכִינְתִּיהּ בְּשָׁמַי מְרוֹמָא יְיָ קְבִיל צְלוֹתִי עֲבַד בְּעוֹתִי:

38:14 "Like a swallow, *like* a crane, so I twitter; I moan like a dove; My eyes look wistfully to the heights; O Lord, I am oppressed, be my security.

38:15 מָה־אֲדַבֵּר וְאֶמְרֶה לִי וְהוּא עָשָׂה אֲדַדְּהָ כָּל־שְׁנוֹתַי עַל־מַר נַפְשִׁי:

38:15 מָה אֲמַלִּיל תִּשְׁבַּחְתָּ וְאֵימַר קְדְמוֹתֵי וְהוּא אֲסִגִּי טְבוּנוֹן לְמַעַבְדַּר עִמִּי מָה

אֶפְלַח וְאֲשָׁלִים קְדְמוֹתֵי כָּל שְׁנָא דְאוֹסִיף עַל חַיִּי וְשִׁיזִיב מִמָּרַר נַפְשִׁי:

38:15 "What shall I say? For He has spoken to me, and He Himself has done it; I will wander about all my years because of the bitterness of my soul.

38:16 אֲדָנִי עֲלִיהֶם יַחֲיוּ וְלִכְל־בָּהֶן חַיִּי רוּחִי וְתַחֲלִימֵנִי וְהַחֲיֵנִי:

38:16 יְיָ עַל כָּל מִיתָא אֲמַרְתָּ לְאַחָא וּקְדָם כּוֹלְהוֹן אַחֲיִיתָא רוּחִי וְאַחֲיִיתָנִי

וְקִיִּימְתָּנִי:

38:16 "O Lord, by *these* things *men* live, And in all these is the life of my spirit; O restore me to health and let me live!

38:17 הִנֵּה לְשָׁלוֹם מִרְ-לִי מָר וְאַתָּה חֲשַׁקְתָּ נַפְשִׁי מִשְׁחַת בְּלִי כִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי
נֹף כָּל־חַטָּאִי:

38:17 הָא לְעַבְדֵי אוֹרִיתָא סָגִי שְׁלָמָא קְדָמְךָ וְאַתָּה מִיִּתִּי מִרְרָא לְרִשְׁעִינָא בְּכִין

כַּד יִדְעִית יוֹם מוֹתִי שְׁפַכִּית דְּמַעְתִּי בְּצִלוֹ קְדָמְךָ מִרְ לִי סָגִי וְאַתָּה אַתְרַעִיתָא

בְּחַיִּי בְּדִיל דְּלֹא לְחַבְלָא נַפְשִׁי אֲרִי אַרְחִיקְתָּא מִן קְדָמְךָ כָּל חַטָּאִי:

38:17 "Lo, for *my own* welfare I had great bitterness; It is You who has kept my soul from the pit of nothingness, For You have cast all my sins behind Your back.

38:18 כִּי לֹא שְׂאוֹל תוֹדֶךָ מוֹת יִהְלַךְ לֹא־יִשְׁבְּרוּ יוֹרְדֵי־בוֹר אֶל־אֲמַתְךָ:

38:18 אֲרִי לֹא דְבִשְׂאוֹל מוֹדֵן קְדָמְךָ מִיתָא לֹא מִשְׁבַּחִין לָךְ לֹא מְסַבְּרִין נַחְתִּי

גּוֹב בֵּית אֲבָדְנָא לְפָרְקָנְךָ:

38:18 "For Sheol cannot thank You, Death cannot praise You; Those who go down to the pit cannot hope for Your faithfulness.

38:19 חַי חַי הוּא יוֹדֶךָ כְּמוֹנֵי הַיּוֹם אָב לְבָנִים יוֹדִיעַ אֶל־אֲמַתְךָ:

38:19 דְּחַי חַי הוּא יוֹדִי קְדָמְךָ כּוֹתִי יוֹמָא דִּין אֲבָהֶן לְבִנְיָהוֹן יַחוּוֹן גְּבוּרְתְךָ

וְיודוֹן לְמִימַר דְּכָל אֱלִין קָשׁוּט:

38:19 "It is the living who give thanks to You, as I do today; A father tells his sons about Your faithfulness.

38:20 יְהוָה לְהוֹשִׁיעֵנִי וּנְגִנּוֹתַי נִנְגֵן כָּל־יְמֵי חַיִּינוּ עַל־בֵּית יְהוָה:

38:20 יְיָ לְמַפְרָקְנָא אֲמַר וְנִיגוֹן תּוֹשְׁבַחְתִּיהּ נִנְגִין כָּל יוֹמֵי חַיִּינָא עַל בֵּית

מִקְדָּשָׁא דִּיּוֹי:

38:20 "The LORD will surely save me; So we will play my songs on stringed instruments All *the* days of our life at the house of the LORD."

38:21 וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיהוּ יִשְׂאוּ דְבַלְתַּת תְּאַנִּים וַיִּמְרְחוּ עַל־הַשְּׁחִין וַיַּחֲיוּ:

38:21 וְאִמַּר יִשְׁעִיָּה יִסְבוֹן דְּבַלְתַּת תִּינִין וַיִּסְרְטוּן וַיִּשְׁטְרוּן עַל שְׁחָנָא שְׁטָרָא שְׁחָנָא

38:21 Now Isaiah had said, "Let them take a cake of figs and apply it to the boil, that he may recover."

38:22 וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ מֶה אוֹת כִּי אֵעָלֶה בֵּית יְהוָה: ס

38:22 וַאֲמַר חֲזַקְיָה מָה אֶת אֲרִי אֶסֶק לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיּוּי:

38:22 Then Hezekiah had said, "What is the sign that I shall go up to the house of the LORD?"

39:1 בָּעֵת הַהִוא שָׁלַח מֶרְדַּךְ בֶּלְאָדָן בֶּן־בִּלְאָדָן מֶלֶךְ־בָּבֶל סִפְרִים וּמִנְחָה אֶל־חֲזַקְיָהוּ וַיִּשְׁמַע כִּי חָלָה וַיֵּיחֲזֶק:

39:1 בַּעֲדָנָא הָהוּא שָׁלַח מֶרְדַּךְ בִּלְאָדָן בֶּר בִּלְאָדָן מֶלְכָּא דְבָבֶל אִיגְרִין וְקוֹרְבָנִין לִוְת חֲזַקְיָה כַּד שָׁמַע אֲרִי מֵרַע וַאֲיִתְּסִי:

39:1 At that time Merodach-baladan son of Baladan, king of Babylon, sent letters and a present to Hezekiah, for he heard that he had been sick and had recovered.

39:2 וַיִּשְׂמַח עֲלֵיהֶם חֲזַקְיָהוּ וַיֵּרְאֵם אֶת־בֵּית (נִכְתָּה) [נִכְלֹן] אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֶת הַשָּׁמֶן הַטּוֹב וְאֶת כָּל־בֵּית כְּלָיו וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר נִמְצָא בְּאֻצְרוֹתָיו לֹא־הָיָה דָּבָר אֲשֶׁר לֹא־הָרְאָם חֲזַקְיָהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מִמְשָׁלוֹ:

39:2 וַחֲדֵי עֲלִיהוֹן חֲזַקְיָה וְאַחֲזִינֹן יֵת בֵּית גִּנְזוּהִי גִנְזוּהִי יֵת כֶּסֶף וְיֵת דָּהָב וְיֵת בַּסְמִיָּא וְיֵת מִשְׁחָא טָבָא וְיֵת כָּל בֵּית־מְנוּהִי וְיֵת כָּל דְּאִשְׁתַּכַּח בְּגִנְזוּהִי לֹא הָיָה מִדְּעָם לֹא אַחֲזִינֹן חֲזַקְיָה בְּבֵיתָהּ וּבְכָל אֶרֶע שְׁלִטְנוּתֶיהָ שְׁלִטְנֶיהָ:

39:2 Hezekiah was pleased, and showed them *all* his treasure house, the silver and the gold and the spices and the precious oil and his whole armory and all that was found in his treasuries. There was nothing in his house nor in all his dominion that Hezekiah did not show them.

39:3 וַיָּבֹא יִשְׁעִיָּהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ חֲזַקְיָהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶה אָמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה וּמֵאֵין יָבֹאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ מֵאַרְצָן רְחוֹקָה בָּאוּ אֵלַי מִבָּבֶל:

39:3 וְאַתָּא יִשְׁעִיָּה נָבִיא לִוְת מֶלְכָּא חֲזַקְיָה חֲזַקְיָה מֶלְכָּא וַאֲמַר לִיה מָה אָמְרוּ גַבְרֵיָא הָאֵלִין וּמִנֵּן אָתוּ לִוְתֵךְ וַאֲמַר חֲזַקְיָה מֵאַרְע רְחוֹקָה אָתוּ לִוְתִּי מִבָּבֶל:

39:3 Then Isaiah the prophet came to King Hezekiah and said to him, "What did these men say, and from where have they come to you?" And Hezekiah said, "They have come to me from a far country, from Babylon."

39:4 וַיֹּאמֶר מֶה רָאוּ בְּבֵיתְךָ וַיֹּאמֶר חֲזַקְיָהוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא־הָיָה דָּבָר אֲשֶׁר לֹא־הָרְאִיתִים בְּאֻצְרוֹתַי:

39:4 וַאֲמַר מָה חָזוּ בְּבֵיתְךָ וַאֲמַר חֲזַקְיָה יֵת כָּל דְּבַבְתִּי חָזוּ לֹא הָיָה מִיַּדְעָם דְּלֹא אַחֲזִינֹן בְּגִנְזִי:

39:4 He said, "What have they seen in your house?" So Hezekiah answered, "They have seen all that is in my house; there is nothing among my treasuries that I have not shown them."

39:5 וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיָּהוּ אֶל־חֲזַקְיָהוּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה צְבָאוֹת:

39:5 וַאֲמַר יִשְׁעִיָּה לְחֲזַקְיָה קְבִיל פִּתְגָמָא דִּיּוּי צְבָאוֹת:

39:5 Then Isaiah said to Hezekiah, "Hear the word of the LORD of hosts,

39:6 הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנָשָׂא כָל־אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וְאֲשֶׁר אֲצֻרֹי אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶל לֹא־יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה:

39:6 הָא יוֹמִיָּא אָתָּן וַיִּתְּנִשִּׁיל כָּל דְּבַבְתֶּךָ וְדִגְנֶךָ אֲבָהָתְךָ עַד יוֹמָא הַדִּין וַיִּתּוּבֵל לְבָבֶל לֹא יִשְׁתָּאֵר מִדְּעָם אָמַר יוּי:

39:6 'Behold, the days are coming when all that is in your house and all that your fathers have laid up in store to this day will be carried to Babylon; nothing will be left,' says the LORD.

39:7 וּמִבְּנֵיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָּ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקְחוּ וְהָיוּ סְרִיסִים בְּהִיכַל מֶלֶךְ:

בְּבִל:

39:7 וּמִבְּנֵי דִּפְקוֹן מִן־דְּחֹלִיד יִדְּבָרוּן יִדְּבָרוּן וַיְהוּן רַבְרַבִּין בְּהִיכְלָא דְּמַלְכָּא דְּבָבֵל:

39:7 'And some of your sons who will issue from you, whom you will beget, will be taken away, and they will become officials in the palace of the king of Babylon.'

39:8 וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יִשְׁעִיָּהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַיֹּאמֶר כִּי יִהְיֶה שְׁלֹום וְאִמְתָּ בְיָמָי: פ

39:8 וַאֲמַר חִזְקִיָּה לִישְׁעִיָּה תְקִין פִּתְגָמָא דִּיּוּי דְּמַלְיִלְתָּא וַאֲמַר אֲרִי יְהִי שְׁלֹם וּקְשׁוּט בְּיוֹמָי:

39:8 Then Hezekiah said to Isaiah, "The word of the LORD which you have spoken is good." For he thought, "For there will be peace and truth in my days."

40:1 נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמֶר אֱלֹהֵיכֶם:

40:1 נְבִיאָא אֲתַנְבוּ תַנְחוּמִין עַל עַמִּי אֲמַר אֱלֹהֵכוֹן:

40:1 "Comfort, O comfort My people," says your God.

40:2 דְּבַרְוּ עַל־לֵב יְרוּשָׁלַם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ כִּי מְלָאָה צָבָאָה כִּי נִרְצָה עֲוֹנָהּ כִּי לָקְחָהּ מִיַּד יְהוָה כַּפָּלִים בְּכָל־חַטָּאתֶיהָ: ס

40:2 מְלוּ מַלִּילוּ עַל לִיבָה דִּירוּשָׁלַם וְאֲתַנְבוּ עָלֶהּ אֲרִי עֲתִידָא דְּתַתְּמְלִי מַעַם גְּלוּתָהּ אֲרִי אֲשַׁתְּבִּיקוּ לָהּ חֻבְבָּא אֲרִי קַבִּילַת כָּס תַנְחוּמִין מִן קָדָם יְיָ כְּאֵלוּ לָקַת עַל חַד תַּרְיִן בְּכָל חַטָּאתָהּ:

40:2 "Speak kindly to Jerusalem; And call out to her, that her warfare has ended, That her iniquity has been removed, That she has received of the LORD'S hand Double for all her sins."

40:3 קוֹל קוֹרָא בְּמִדְבָּר פָּנוּ דֶּרֶךְ יְהוָה יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָה מִסְלָה לֵאלֹהֵינוּ:

40:3 קָל דְּמַכְלִי בְּמִדְבָּרָא פָּנוּ אֹרְחָא קָדָם עֲמָא דִּיּוּי כְּבִישׁוּ בְּמִישְׁרָא כְּבִישׁוּ קָדָם כְּנִשְׁתָּא דֵאלֹהֵנָא:

40:3 A voice is calling, "Clear the way for the LORD in the wilderness; Make smooth in the desert a highway for our God.

40:4 כָּל־גֵּיא יִנָּשָׂא וְכָל־הָר וְגִבְעָה יִשְׁפָּלוּ וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרָכָסִים לְבִקְעָה:

40:4 כָּל חִילְיָא יִרְאֻמוֹן וְכָל טוֹר וְרִמָּא יִמְאָכוֹן וַיְהִי כַפְּלָא לְמִישְׁרָא וּבֵית גִּידוּדִין לְבִקְעָא:

40:4 "Let every valley be lifted up, And every mountain and hill be made low; And let the rough ground become a plain, And the rugged terrain a broad valley;

40:5 וְנִגְלָה כְבוֹד יְהוָה וְרָאוּ כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר: ס

40:5 וַיִּתְגַּלֵּי יִקְרָא דִּיּוּי וַיַּחְזֹן כָּל בְּנֵי בְּסָרָא כַחַדָּא אֲרִי בְּמִימְרָא דִּיּוּי גִזִּיר כִּין: 40:5 Then the glory of the LORD will be revealed, And all flesh will see it together; For the mouth of the LORD has spoken."

40:6 קוֹל אֲמַר קָרָא וַאֲמַר מָה אֶקְרָא כָּל־הַבָּשָׂר חֲצִיר וְכָל־חֶסֶדּוֹ פְּצִיץ הַשָּׂדֶה:

40:6 קָל דְּאֲמַר אֲתַנְבִּי וּמַחִיב וַאֲמַר מָה אֲתַנְבִּי כָּל רְשִׁיעִיָּא כְּעֶסְבָּא וְכָל תַּקְפֹּהוֹן כְּמוֹצָא דְּחַקְלָא:

40:6 A voice says, "Call out." Then he answered, "What shall I call out?" All flesh is grass, and all its loveliness is like the flower of the field.

40:7 יִבֶּשׂ חֲצִיר נִבֵּל צִיץ כִּי רוּחַ יְהוָה נִשְׁבָּה בּוֹ אֲכֹן חֲצִיר הָעֵם:

40:7 יִבִּישׁ עֶסְבָּא נִתֵּר נִצִּיה אֲרִי רוּחָא מִן קָדָם יְיָ נִשְׁבַּת בֵּיהּ בְּכִין כְּעֶסְבָּא

חֲשִׁיבִין רְשִׁיעָא בְּעָמָא:

40:7 The grass withers, the flower fades, When the breath of the LORD blows upon it; Surely the people are grass.

40:8 יִבֹּשׁ חֲצִיר נָבֵל צִיץ וּדְבַר־אֱלֹהֵינוּ יָקוּם לְעוֹלָם: ס

40:8 מִיֵּת רְשִׁיעָא אֲבָדוּ עֲשֻׁתוֹנוֹהִי וּפְתָנָמָא דְּאֱלֹהָנָא קִיָּם לְעֵלְמִין:

40:8 The grass withers, the flower fades, But the word of our God stands forever.

40:9 עַל הַר־גְּבוּהָ עֲלִי־לֶךְ מִבְּשָׂרָת צִיּוֹן הָרִימִי בִּפְתָח קוֹלְךָ מִבְּשָׂרָת יְרוּשָׁלַם
הָרִימִי אֶל־תִּירָאִי אֲמַרִי לְעָרִי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם:

40:9 עַל טוֹר רָם סָקוּ לָכֹן נְבִיא דְּמַבְסְרִין לְצִיּוֹן אָרִימוּ בְּחִילָא קָלְכוֹן
דְּמַבְסְרִין לִירוּשָׁלַם אָרִימוּ לֹא תִדְחָלוֹן אִימְרוּ לְקִרְוָא דְּבֵית יְהוּדָה אֲתַגְלִיאַת
מַלְכוּתָא דְּאֱלֹהֵכוֹן:

40:9 Get yourself up on a high mountain, O Zion, bearer of good news, Lift up your voice mightily, O Jerusalem, bearer of good news; Lift *it* up, do not fear. Say to the cities of Judah, "Here is your God!"

40:10 הִנֵּה אֲדֹנִי יְהוָה בְּחֻזֶּק יָבוֹא וְזָרְעוּ מַשְׁלָה לּוֹ הִנֵּה שֹׁכְרוֹ אֲתוֹ וּפַעֲלָתוֹ
לְפָנָיו:

40:10 הָא יוֹי אֱלֹהִים בְּחֻזֶּק מַתְגַּלִּי וּתְקוּף דָּרַע גְּבוּרָתִיה שְׁלֵטָא קְדָמוֹהִי הָא
אֲנֵר עֲבָדֵי מִימְרִיהָ עֲמִיהָ דְּכָל עוֹבְדִיהוֹן גִּלּוֹן קְדָמוֹהִי:

40:10 Behold, the Lord GOD will come with might, With His arm ruling for Him. Behold, His reward is with Him And His recompense before Him.

40:11 כְּרֹעָה עֲדָרוֹ יִרְעָה בְּזָרְעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא עֲלֹת יְנֵהָל: ס

40:11 כְּרֹעִיא דְּעֲדָרִיהָ רָעִי בְּדָרְעִיהָ מְכַנִּישׁ אִימְרוֹן וּבַחֲנִיָּה מְסוֹבֵר רְכִיכִין

מִיִּנְקָתָא בְּנִיחַ מְדַבֵּר:

40:11 Like a shepherd He will tend His flock, In His arm He will gather the lambs And carry *them* in His bosom; He will gently lead the nursing *ewes*.

40:12 מִי־מָדַד בְּשַׁעְלוֹ מַיִם וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תַּפְּן וְכָל בְּשָׁלֵשׁ עֶפֶר הָאָרֶץ וְשָׁקַל
בְּפָלֶס הָרִים וּגְבָעוֹת בְּמֵאזְנַיִם:

40:12 מִן אֲמַר אֱלִין קִיָּם אֲמַר וְעֲבִיד דְּכָל מִי עֲלָמָא חֲשִׁיבִין קְדָמוֹהִי כְּטִיפָא
בְּשַׁעוּלָא וּמִשְׁחַת שָׁמַיָא כְּאֵלּוּ בְּזֶרֶתָא מִתְקַנִּין וְעֶפְרָא דְּאָרְעָא כְּאֵילוּ בְּמַכִּילָא
אִיתְכַּל וְטוֹרִיא כְּאֵילוּ מִתְקַל תְּקִילִין וְרַמְתָּא הָא כִּיד בְּמוֹזְנָא:

40:12 Who has measured the waters in the hollow of His hand, And marked off the heavens by the span, And calculated the dust of the earth by the measure, And weighed the mountains in a balance And the hills in a pair of scales?

40:13 מִי־תַפֵּן אֶת־רוּחַ יְהוָה וְאִישׁ עֲצָתוֹ יוֹדִיעֵנוּ:

40:13 מִן תַּקִּין יֵת רוּחַ קוֹדֶשָׁא בְּפֹם כָּל נְבִיאָא הָלֹא יוֹי וְצִדִּיקָא עֲבָדֵי

מִימְרִיהָ פְתָנְמִי רְעוּתִיהָ הוֹדְעִינוּ:

40:13 Who has directed the Spirit of the LORD, Or as His counselor has informed Him?

40:14 אֶת־מִי נוֹעֵץ וַיְבִינֵהוּ וַיִּלְמְדֵהוּ בְּאֶרֶחַ מִשְׁפָּט וַיִּלְמְדֵהוּ דַּעַת וְדָרֶךְ תְּבוּנוֹת
יוֹדִיעֵנוּ:

40:14 לְהוֹן דְּבַעוּ מִן קְדָמוֹהִי אֲסַבֵּר חֲכָמָא וְאֵלִיפָנוֹן אוֹרַח דְּדִין וַיְהִי לְבִנְיָהוֹן
אוֹרִיתָא וְאוֹרַח דְּסַכְלָתָנוּ לְבִנֵי בְנִיהוֹן הוֹדְעִינוּ:

40:14 With whom did He consult and *who* gave Him understanding? And *who* taught Him in the path of justice and taught Him knowledge And informed Him of the way of understanding?

40:15 הֵן גּוֹיִם כָּמָר מִדְּלִי וּכְשֹׁחַק מֵאֲזִנִּים נַחֲשָׁבוּ הֵן אִיִּם כְּדָק יִטּוּל:

40:15 הָא עֲמָמִיא כְּטִיפָא מְדוּלָּא וּכְעִיּוּל מֵאֲזִנָּא חֲשִׁיבִין הָא נְנוּתָא כְּדוּקָא

דַּפְּרָח:

40:15 Behold, the nations are like a drop from a bucket, And are regarded as a speck of dust on the scales; Behold, He lifts up the islands like fine dust.

40:16 וּלְבָנוֹן אֵין דִּי בָעֵר וְחֵיתוֹ אֵין דִּי עוֹלָה: ס
40:16 וְאֵילָנִי לְבָנוֹן לֹא יִסְפְּקוֹן לְאֹדֶלְקָא וְחֵיתוֹתָא וְחֵיוֹתָא דְּבֵיהּ לִית הִיא כְּמִסַּת לַעֲלֹא:

40:16 Even Lebanon is not enough to burn, Nor its beasts enough for a burnt offering.

40:17 כָּל-הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאַפֵּס וְתֵהוּ נִחְשְׁבוּ-לוֹ:
40:17 כָּל עַמְמֵיָא כְּלָמָא עוֹבְדֵיהוֹן גְּמִירָא וְשִׁיצָאָה אֵינוֹן חֲשִׁיבִין קְדְמוּהִי:
40:17 All the nations are as nothing before Him, They are regarded by Him as less than nothing and meaningless.

40:18 וְאַל-מִי תְדַמְיוֹן אֵל וּמַה-דְּמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ:
40:18 וְלִמֵּן וּלְמָא אַתּוֹן תְּדַמֵּן מִדְּמֵן לְמִדְּן קְדָם אֵל וּמָא דְּמוּת דְּאַתּוֹן מְסֻדְרִין קְדְמוּהִי:

40:18 To whom then will you liken God? Or what likeness will you compare with Him?

40:19 הַפֶּסֶל נִסַּךְ חֲרָשׁ וְצִרְף בְּזָהָב יִרְקַעְנוּ וּרְתָקוֹת כֶּסֶף צוּרָף:
40:19 הָא צִלְמָא נִגְרָא עֲבִיד וְקִינָאָה בְּדֵהָב מְחַפִּי לִיה וְשִׁישְׁלָן דְּכֶסֶף קִינָאָה מְאַחִיד לִיה:
40:19 As for the idol, a craftsman casts it, A goldsmith plates it with gold, And a silversmith fashions chains of silver.

40:20 הַמִּסְכָּן תְּרוּמָה עֵץ לֹא-יִרְקַב יִבְחַר חֲרָשׁ חֲכָם יִבְקֹשׁ-לוֹ לְהָכִין פֶּסֶל לֹא יִמוּט:
40:20 אוּרִין בְּרִי אַעָא דְּלֹא אַחִיד בֵּיה רִקְבָא בָּחַר נֹגֵר אוּמָן בְּעִי לִיה לְאַתְקִנָא צִילָם דְּלֹא יִצְטָלִי:

40:20 He who is too impoverished for *such* an offering Selects a tree that does not rot; He seeks out for himself a skillful craftsman To prepare an idol that will not totter.

40:21 הֲלוֹא תִדְעוּ הֲלוֹא תִשְׁמְעוּ הֲלוֹא הִגֵּד מֵרֹאשׁ לָכֶם הֲלוֹא הִבִּינְתֶּם מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ:
40:21 הֲלֹא יָדַעְתֶּן הֲלֹא שָׁמַעְתֶּן הֲלֹא אַתְחִוּהּ מִן אוּלָא עוֹבֵד סְדְרֵי בְּרֹאשִׁית לְכוּן הֲלֹא תִסְתַּכְּלוּן לְמִדְּחַל קְדָם מִן דְּבִרָא יְסוּדֵי אֶרֶעָא:

40:21 Do you not know? Have you not heard? Has it not been declared to you from the beginning? Have you not understood from the foundations of the earth?

40:22 הַיֹּשֵׁב עַל-חֻג הָאָרֶץ וַיִּשְׁבֶּיהָ פַּחַנְגָּבִים הַנוֹטָה כְּדֹק שָׁמַיִם וַיִּמְתָּחֶם כְּאַהֶל לַשָּׁבֶת:

40:22 דְּאַשְׁרֵי בְּתִקּוּף רוּמָא שְׂכִינַת יִקְרִיהּ וְכָל יְתִבֵּי אֶרֶעָא חֲשִׁיבִין קְדְמוּהִי כְּקִמְצִין דְּמִתַּח כּוּזֵיר שְׂמִיָא וּפְרַסְיוֹן כְּמִשְׁכָּן יִקְרָא לְבֵית שְׂכִינְתָא שְׂכִינְתִּיהּ:
40:22 It is He who sits above the circle of the earth, And its inhabitants are like grasshoppers, Who stretches out the heavens like a curtain And spreads them out like a tent to dwell in.

40:23 הַנוֹתֵן רוּזָנִים לֵאֵין שְׁפָטֵי אָרֶץ פְּתָהוּ עָשָׂה:
40:23 דְּמָסַר שְׁלִטוֹנִין לְחוּלְשָׁא דִּינֵי אֶרֶעָא כְּלָמָא עֲבִיד:
40:23 He *it is* who reduces rulers to nothing, Who makes the judges of the earth meaningless.

40:24 אָף בַּל-נִטְעוּ אָף בַּל-זָרְעוּ אָף בַּל-שָׂרַשׁ בָּאָרֶץ גִּזְעָם וְגַם-נִשְׁף בָּהֶם וַיִּבְשּׁוּ וַסַּעֲרָה כְּקֶשׁ תִּשְׁאָם: ס

40:24 אִפְלוּ יִפְשֹׁן אִפִּילוּ יִסְגֹּן אִפִּילוּ יִתְרַבֹּן בְּאַרְעָא בְּנִיהֶון וְאַף רִוְגִיזִיה יִשְׁלַח
בְּהֶון וַיִּבְהֶתֶון וּמִימְרִיה כְּעֵלְעוּלָא לְקִשָּׁא יִבְדֵּר יִתְהוֹן:

40:24 Scarcely have they been planted, Scarcely have they been sown, Scarcely has their stock taken root in the earth,
But He merely blows on them, and they wither, And the storm carries them away like stubble.

40:25 וְאַל־מִי תִדְמִיוֹנִי וְאַשׁוּהָ יֹאמֶר קְדוֹשׁ:

40:25 וְלִמֵּן תִּדְמֵן קְדָמִי וְתִשׁוּן יִימֵר קְדִישָׁא:

40:25 "To whom then will you liken Me That I would be *his* equal?" says the Holy One.

40:26 שְׂאוּ־מַרְוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי־בָרָא אֱלֹהֵ הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָל־
בָּשָׂם יִקְרָא מֶרֶב אוֹנִים וְאַמְיִץ כָּח אִישׁ לֹא נֶעְדָּר: ס

40:26 זְקוּפוֹ לְרוּמָא עֵינִיכֶון וַחֲזוּ לְמַדְחַל קְדָם מִן מִן דְּבָרָא אֱלִין דְּאַפִּיק
בְּמִנֵּין חִילֵי שְׂמִיָּא לְכוֹלְהֶון בְּשִׁמְהֶון קָרִי מְסִי גְבוּרָן וְתַקִּיף חִיל חַד מְסִדְרִיה
לֹא מִתְעַכֵּב:

40:26 Lift up your eyes on high And see who has created these *stars*, The One who leads forth their host by number, He
calls them all by name; Because of the greatness of His might and the strength of *His* power, Not one of *them* is missing.

40:27 לָמָּה תֹאמַר יַעֲקֹב וְתִדְבֵּר יִשְׂרָאֵל נִסְתָּרָה דְרָכֵי מִיָּהוָה וּמַאֲלֵהִי מִשְׁפָּטֵי
יַעֲבֹר:

40:27 לָמָּה תִימַר יַעֲקֹב וְתִמְלִיל יִשְׂרָאֵל מִטְמָרָא אוֹרְחֵי מִן קְדָם יְיָ וּמִן קְדָם
אֱלֹהֵי דִינֵי יַעֲדֵי:

40:27 Why do you say, O Jacob, and assert, O Israel, "My way is hidden from the LORD, And the justice due me
escapes the notice of my God "?

40:28 הֲלוֹא יָדַעְתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם יְהוָה בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ לֹא
יִיעָף וְלֹא יִיגַע אֵין חֶקֶר לְתַבּוּנָתוֹ:

40:28 הֲלֹא יָדַעְתָּ אִם־לֹא שָׁמַעְתָּ אֱלֹהֵי עוֹלָם יְיָ דְּבָרָא יְסוּדֵי אֶרֶעָ לֹא
בְּעֵמֶל וְלֹא בְּלִיאוֹ לִית סוּף לְסִכְלַתְנוּתִיה:

40:28 Do you not know? Have you not heard? The Everlasting God, the LORD, the Creator of the ends of the earth Does
not become weary or tired. His understanding is inscrutable.

40:29 נָתַן לַיָּעֵף כָּח וּלְאֵין אוֹנִים עֲצָמָה יִרְבֶּה:

40:29 יְהִיב לְצַדִּיקָא דְּמִשְׁלָהן לְפִתְגָמֵי אוֹרִיתִיה חֲכָמָא וְלַדְלִית וְלִית לְהוֹן
תְּקוּף נִכְסִין מְסִי:

40:29 He gives strength to the weary, And to *him who* lacks might He increases power.

40:30 וַיַּעֲפוּ נְעָרִים וַיִּגְעוּ וּבַחֲוָרִים כָּשׁוּל יִפְשְׁלוּ:

40:30 וַיִּשְׁתַּלְּהוּ עוֹלִימִין חִיבִין וַיִּלְאוּ וְרוּנְקֵי רִשִּׁיעִיָּא אֲתַקְלָא יִתְקַלּוּן:

40:30 Though youths grow weary and tired, And vigorous young men stumble badly,

40:31 וְקוּי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כָח יַעֲלוּ אֲבַר כְּנַשְׂרִים יְרוּצוּ וְלֹא יִיגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא
יִיעֲפוּ: פ

40:31 וּדְסִבְרוּ לְפִרְקָנָא דִּיּוּי יִתְכַנְשׁוּן מִבִּינֵי גְלוּתֵהוֹן וַיִּסְפּוּן חִיל וַיִּתְחַדְתּוּן
לְעוֹלִימוּתֵהוֹן כְּצִימוּחַ דְּסָלִיק עַל גְּדִפֵי נִשְׁרִין יִרְהֻטוּן וְלֹא יִלְאוּן יִהְיוּן וְלֹא
יִשְׁתַּלְּהוּן:

40:31 Yet those who wait for the LORD Will gain new strength; They will mount up *with* wings like eagles, They will
run and not get tired, They will walk and not become weary.

41:1 תַּחֲרִישׁוּ אֵלֵי אֵיִם וּלְאָמִים יַחֲלִיפוּ כָח יִגְשׁוּ אֲזִי יִדְבְּרוּ יַחֲדוּ לְמִשְׁפָּט
נִקְרְבָה:

41:1 אֲצִיתוֹ לְמִימְרֵי נְגוּן וּמַלְכֻן יוֹסֵפֶן חֵיל יִתְקַרְבוּן בְּכִין יִמְלִלֻן כַּחֲדָא
לְדִינָא נִתְקַרֵּב:

41:1 "Coastlands, listen to Me in silence, And let the peoples gain new strength; Let them come forward, then let them speak; Let us come together for judgment.

41:2 מִי הָעִיר מְמוֹזָח צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרַגְלוֹ יִתֵּן לַפָּנִיּוֹ גּוִים וּמַלְכִים יִרְדּוּ יִתֵּן
כַּעֲפָר חֲרָבוֹ כְּקֶשׁ נֶדֶף קִשְׁתּוֹ:

41:2 מִן אִיתִי בְּגָלִי מְמוֹדָנָח אֲבָרְהָם בַּחֲרִיר צִדְקָא בְּקִשּׁוֹט קָרְבִּיָּה לְאַתְרֵיהּ
מִסַּר קְדָמוֹהִי עִמָּמִין וּמַלְכִין תִּבְר רָמָא כַּעֲפָרָא קְטִילִין קָדָם חֲרָבִיָּה כְּקִשָּׂא
רִדְפֻנוּן קָדָם קִשְׁתִּיהּ:

41:2 "Who has aroused one from the east Whom He calls in righteousness to His feet? He delivers up nations before him And subdues kings. He makes them like dust with his sword, As the wind-driven chaff with his bow.

41:3 יִרְדָּפֻם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם אֶרֶץ בְּרַגְלֵיוֹ לֹא יָבוֹא:

41:3 רִדְפִינוּן עָדָא שְׁלָם חֵילָת אֹרַח בְּרַגְלוֹהִי לֹא עָלָת עָלָת:

41:3 "He pursues them, passing on in safety, By a way he had not been traversing with his feet.

41:4 מִי־פָעַל וַעֲשֶׂה קָרָא הַדְּרוֹת מִרְאֵשׁ אֲנִי יְהוָה רֵאשׁוֹן וְאַתְּ־אַחֲרָנִים אֲנִי־הוּא:

41:4 מִן אֲמַר אֵלִין קִיָּם אֲמַר וְעָבִיד דְּסִדֵּר דְּרִיָּא מְלַקְדָּמִין אֲנָא יְיָ בְּרִית
עָלְמָא מְבָרִישִׁית אֲפִי עָלְמֵי עָלְמֵיָא דִּילִי אֲנוּן וּבֵר מְנִי לִית אֱלֹהֵי:

41:4 "Who has performed and accomplished it, Calling forth the generations from the beginning? I, the LORD, am the first, and with the last. I am He."

41:5 רְאוּ אֵימִם וַיִּירָאוּ קִצּוֹת הָאָרֶץ יַחֲרָדוּ קָרְבוּ וַיֵּאֲתִיּוּן:

41:5 חֲזוּ נִגְוֹתָא וַיִּדְחֻלוּן דְּבִסְיָפִי אֶרְעָא יִזְעֻנוּן יִתְקַרְבוּן וַיֵּיחֲתוּן:

41:5 The coastlands have seen and are afraid; The ends of the earth tremble; They have drawn near and have come.

41:6 אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וּלְאֶחָיו יֹאמַר חֲזַק:

41:6 גִּבֵּר יֵת חֲבֵרִיָּה יִסְעֲרוּן וּלְאֶחָוֵהִי יִימַר תְּקַף:

41:6 Each one helps his neighbor And says to his brother, "Be strong!"

41:7 וַיִּחֲזַק חֲרָשׁ אֶת־צִרְף מַחְלִיק פִּטִּישׁ אֶת־הוֹלֵם פָּעַם אֲמַר לְדָבֶק טוֹב הוּא

וַיִּחֲזַקְהוּ בְּמַסְמְרִים לֹא יִמוּט: ס

41:7 הֲלֹא יִבְהֲתוּן בְּעוֹבְדֵיהוֹן דְּמַתְּקִיף נִגְרָא עִם קִינָאָה מְחִי בְּפִטִּישָׁא עִם

דְּמַטְפַּח בְּקִרְנָסָא זְמָנָא אֲמַר עַל דְּבָקָא תְּקִין הוּא וּמַתְּקִיף לִיָּה בְּמַסְמְרִין

דְּלֹא יִצְטָלִי:

41:7 So the craftsman encourages the smelter, And he who smooths metal with the hammer encourages him who beats the anvil, Saying of the soldering, "It is good"; And he fastens it with nails, So that it will not totter.

41:8 וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחִרְתִּיךָ זֶרַע אֲבָרְהָם אֱהָבִי:

41:8 וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עַבְדִּי יַעֲקֹב דְּאַתְרֵיעִיתִי בְּךָ זֶרַעִיָּה דְּאַבְרָהָם רַחֲמִי:

41:8 "But you, Israel, My servant, Jacob whom I have chosen, Descendant of Abraham My friend,

41:9 אֲשֶׁר הִחֲזַקְתִּיךָ מִקְצוֹת הָאָרֶץ וּמֵאַצִּילִיָּהּ קָרָאתִיךָ וְאָמַר לְךָ עַבְדִּי־אַתָּה

בְּחִרְתִּיךָ וְלֹא מֵאַסְתִּיךָ:

41:9 דְּקָרִיבְתִּיךָ מִזֶּרְעִית אֶרְעָא וּמִמַּלְכוּתָא בְּחִרְתִּיךָ וְאָמַרְתִּי לְךָ עַבְדִּי אַתָּה

אַתְרֵיעִיתִי בְּךָ וְלֹא אֶרְחֻקִּיךָ:

41:9 You whom I have taken from the ends of the earth, And called from its remotest parts And said to you, "You are My servant, I have chosen you and not rejected you.

41:10 אֶל־תִּירָא כִּי עִמּוֹד־אֲנִי אֶל־תִּשְׁתַּע כִּי־אֲנִי אֱלֹהֶיךָ אֲמַצְתִּיךָ אַף־עֲזַרְתִּיךָ
אַף־תִּמְכַּתִּיךָ בַּיּוֹם צִדְקִי:

41:10 לֹא תִדְחַל אֲרִי בְּסַעֲדְךָ מִימָרִי לֹא תִתְבַּר אֲרִי אֲנִי אֱלֹהֶךָ אֲתַקְפִּינֶךָ
אַף אֲסַעֲדִינֶךָ אַף אֲחַדִּינֶךָ בַּיּוֹם קוֹשְׁטִי:

41:10 'Do not fear, for I am with you; Do not anxiously look about you, for I am your God. I will strengthen you, surely I will help you, Surely I will uphold you with My righteous right hand.'

41:11 הֵן יִבְשׁוּ וַיִּפְּלְמוּ כָּל הַנִּחָרִים בְּךָ יִהְיוּ כְּאִין וַיֵּאבְדּוּ אַנְשֵׁי רִיבְךָ:

41:11 הֵא יִבְהַתּוּן וַיִּתְכַנְעוּן כָּל עַמְמֵיָא דְהוּוּ מִתְגַּרְן בְּךָ יִהוּן כְּלָמָא וַיִּיבְדּוּן
אַנְשֵׁ דִינֶךָ:

41:11 "Behold, all those who are angered at you will be shamed and dishonored; Those who contend with you will be as nothing and will perish.

41:12 תִּבְקָשׁם וְלֹא תִמְצָאם אַנְשֵׁי מִצְתְּךָ יִהְיוּ כְּאִין וְכַאֲפֹס אַנְשֵׁי מִלַּחֲמָתְךָ:

41:12 תִּבְעִינוּן וְלֹא תִשְׁכַּחֲנוּן לְאַנְשֵׁ מִצּוֹתְךָ יִהוּן כְּלָמָא וְכֹלֹא מִדְּעַם גּוֹבְרִין
דְּהוּוּ מִתְגַּרְן לְמַעַבְדַּ עִמָּךְ קָרֵב:

41:12 "You will seek those who quarrel with you, but will not find them, Those who war with you will be as nothing and non-existent.

41:13 כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִחֲזִיק יְמִינְךָ הָאֹמֵר לְךָ אֶל־תִּירָא אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ: ס

41:13 אֲרִי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶךָ מִתְקִיף יְמִינְךָ דְאֹמְרִית לְךָ לֹא תִדְחַל מִימָרִי בְּסַעֲדְךָ:

41:13 "For I am the LORD your God, who upholds your right hand, Who says to you, 'Do not fear, I will help you.'

41:14 אֶל־תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב מִתִּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ נֹאס־יְהוָה וְגֹאֲלְךָ
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

41:14 לֹא תִדְחַלּוּן שְׁבַטֵיָא דְבֵית יַעֲקֹב זִרְעֵיתָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל מִימָרִי בְּסַעֲדְכוֹן
אֹמֵר יְיָ וּפְרִיקְכוֹן קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל:

41:14 "Do not fear, you worm Jacob, you men of Israel; I will help you," declares the LORD, "and your Redeemer is the Holy One of Israel.

41:15 הִנֵּה שְׁמַתִּיךָ לְמוֹרֵג חֲרוּץ חָדָשׁ בַּעַל פִּיפְיוֹת תְּדוֹשׁ הָרִים וְתִדָּק וּגְבָעוֹת
כַּמּוֹץ תִּשִּׂים:

41:15 הֵא שְׁוִיתְכוֹן לְמוֹרֵג תְּקוּף חֲדַת מְלִי סַמְפִּירִין תִּקְטִיל בְּעַמְמֵיָא עַמְמֵיָא
וְתִשְׂצִי וּמִלְכוּתָא כְּמוֹצָא תִשּׁוּי:

41:15 "Behold, I have made you a new, sharp threshing sledge with double edges; You will thresh the mountains and pulverize them, And will make the hills like chaff.

41:16 תִּזְרַם וְרוּחַ תִּשְׁאָם וְסַעֲרָה תִּפְיֵץ אוֹתָם וְאַתָּה תִּגִּיל בִּיהוָה בְּקִדְוֶשׁ
יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל: פ

41:16 תִּדְרִינוּן וְרוּחָא תִטּוּלְנוּן וּמִימָרִיהָ כְּעֵלְעוּלָא לְקִשָּׁא יְבַדֵּר יִתְהוּן וְאַתָּה
תִּבּוֹעַ בְּמִימְרָא דִּיּוּ בְּקִדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל תִּשְׁתַּבַּח:

41:16 "You will winnow them, and the wind will carry them away, And the storm will scatter them; But you will rejoice in the LORD, You will glory in the Holy One of Israel.

41:17 הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיּוֹנִים מִבְּקָשִׁים מִים וְאִין לְשׁוֹנָם בְּצִמָּא נִשְׁתָּה אֲנִי יְהוָה
אֲעֲנֵם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֲעֲזֹבֶם:

41:17 עֲנוּתֵיָא וְחִשְׁכֵיָא דְמַחֲמָדִין לֹא־לִפְנָא הֵא כְּצִהֵיָא לְמֵיָא וְלֹא מִשְׁכַּחֲחִין
רוּחְהוֹן בְּסִגּוּפָא מִשְׁלֵהֵיָא אֲנִי יְיָ אֲקַבִּיל צְלוּתְהוֹן אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל לֹא
אֲרַחֲקֵנוּן:

41:17 "The afflicted and needy are seeking water, but there is none, And their tongue is parched with thirst; I, the LORD,

will answer them Myself, As the God of Israel I will not forsake them.

41:18 אֶפְתַּח עַל־שְׁפִיּוֹם נְהָרוֹת וּבְתוֹךְ בְּקָעוֹת מַעֲיִנוֹת אֲשִׁים מְדַבֵּר לְאַגְם־מַיִם
וָאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹצְאֵי מַיִם:

41:18 אֶקְרִיב גְּלוּתֵהוּן מִבֵּינִי עִמָּמִיא וְאֶדְבָּרֵינוּן וְאֶבְדְּרִינוּן בְּאוֹרַח תְּקֵנָא
וְאֶפְתַּח לְהוֹן עַל גְּנָדִין נְהָרִין וּבְגוּ מִיִּשְׁרָיִן מְבוֹעִין אֲשׁוּי מְדַבָּרָא לְאַגְמִין דְּמִיין
וְאֶרֶע בֵּית צְהֻנָּא לְמְבוֹעֵי מַיָּא:

41:18 "I will open rivers on the bare heights And springs in the midst of the valleys; I will make the wilderness a pool of water And the dry land fountains of water.

41:19 אֶתֵּן בַּמִּדְבָּר אֶרֶז שֹׁטֶה וְהִדְס וְעֵץ שָׁמֶן אֲשִׁים בְּעֶרְכָּה בְּרוֹשׁ תְּדָרָה
וְתַאֲשׁוּר יַחְדָּו:

41:19 אֶתֵּן בַּמִּדְבָּרָא אֶרְזִין שֹׁטִין וְהִדְסִין וְאֶעִין דְּמִשַּׁח אֶרְבִּי בְּמִישְׁרָא בִּירוֹן
מוֹרְנִין וְאַשְׁכְּרַעִין כַּחְדָּא:

41:19 "I will put the cedar in the wilderness, The acacia and the myrtle and the olive tree; I will place the juniper in the desert Together with the box tree and the cypress,

41:20 לְמַעַן יֵרְאוּ וַיֵּדְעוּ וַיִּשְׁימוּ וַיִּשְׁכִּילוּ יַחְדָּו כִּי יַד־יְהוָה עָשְׂתָה זֹאת וְקָדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל בְּרָאָה: פ

41:20 בְּדִיל דִּיחֻזּוֹן וַיֵּדְעוּן וַיִּשׁוּן יֵת דַּחְלָתִי עַל לִיבְהוֹן וַיִּסְתַּכְּלוּן כַּחְדָּא אֶרִי
גְבוּרְתָּא דִּיּוּ עֲבַדְתָּ דָּא וְקִדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל בְּרָא יְתָה:

41:20 That they may see and recognize, And consider and gain insight as well, That the hand of the LORD has done this, And the Holy One of Israel has created it.

41:21 קִרְבוּ רִיבְכֶם יֹאמֶר יְהוָה הִגִּישׁוּ עֲצֻמוֹתֵיכֶם יֹאמֶר מֶלֶךְ יַעֲקֹב:

41:21 קִרְבוּ דִּינְכוֹן אֹמֶר יוּי אַעִילוּ חֲזִיתְכוֹן אֹמֶר מַלְכִּיה דִּיעֲקֹב:

41:21 "Present your case," the LORD says. "Bring forward your strong arguments," The King of Jacob says.

41:22 יִגִּישׁוּ וַיִּגִּידוּ לָנוּ אֵת אֲשֶׁר תִּקְרִינָה הִרְאֵשְׁנוֹת מָה הִנֵּה הִגִּידוּ וְנִשְׁימָה
לְבָנוּ וְנִדְעָה אַחֲרֵיתָן אוֹ הַבְּאוֹת הַשְּׁמִיעֵנוּ:

41:22 יִתְקַרְבוּן וַיַּחֲוִין לָנָא יֵת דִּיעֲרַעֲינָא קִדְמִיתָא מָא אֲנִין חוּוּ וְנִשְׁוִי לְבָנָא
וְנִידַע סוֹפְהוֹן אוֹ דַּעֲתִידִן לְמִיתִי בְּסָרוּנָא:

41:22 Let them bring forth and declare to us what is going to take place; As for the former events, declare what they were, That we may consider them and know their outcome. Or announce to us what is coming;

41:23 הִגִּידוּ הָאֲתִיּוֹת לְאַחֹר וְנִדְעָה כִּי אֱלֹהִים אַתֶּם אֲפִי־תִשְׁבּוּ וְתִרְעוּ
וְנִשְׁתַּעָּה (וְנִרָּא) [וְנִרָּאָה] יַחְדָּו:

41:23 חוּוּ דַּאֲתִין לְסוֹפָא וְנִידַע אִם לְטַעֲוִין דַּאִית בְּהִין צְרוּךְ אַתּוֹן פְּלַחִין אִם
יִכְלִן אֲנִין לְאִיטְבָּא וּלְאִבְאָשָׁא וְנִסְתַּכַּל וְנִדִּין כַּחְדָּא:

41:23 Declare the things that are going to come afterward, That we may know that you are gods; Indeed, do good or evil, that we may anxiously look about us and fear together.

41:24 הֵן־אַתֶּם מֵאִין וּפַעֲלְכֶם מֵאַפַּע תּוֹעֲבָה יִבְחַר בְּכֶם:

41:24 הָא אַתּוֹן לָמָּא וְעוֹבְדִיכוֹן לֹא מְדַעַם תּוֹעִיבָא דַּאֲתַרְעִיתוֹן לְכוּן:

41:24 Behold, you are of no account, And your work amounts to nothing; He who chooses you is an abomination.

41:25 הַעִירוֹתִי מִצָּפוֹן וַיָּאֵת מִמְּזִרַח־שָׁמֶשׁ יִקְרָא בְּשִׁמִּי וַיָּבֹא סָגְנִים כְּמוֹ־חֶמֶר
וּכְמוֹ יוֹצֵר יִרְמִס־טִיט:

41:25 אִיתִי בְּגִלְאֵי מֶלֶךְ דְּתַקִּיף כְּרוּחַ צִיפּוּנָא וַיִּיתִי כְּמַפֵּק שְׁמֵשׁא בְּגְבוּרְתִּיהָ
מִמְדַּנְחָא אֲנִבְרַנִּיה בְּשִׁמִּי וַיִּיתִי וַיְדוּשׁ שְׁלֹטוֹנִי עִמָּמִיא כְּמָא דְּדִישִׁין יֵת עֲפְרָא

וּכְפָחָרָא דְעָרִיךְ יֵת טִינָא:

41:25 "I have aroused one from the north, and he has come; From the rising of the sun he will call on My name; And he will come upon rulers as *upon* mortar, Even as the potter treads clay."

41:26 מִי־הִגִּיד מֶרֶאשׁ וְנִדְעָה וּמִלְפָּנִים וְנֹאמַר צְדִיק אֶף אֵין־מִגִּיד אֶף אֵין מִשְׁמִיעַ אֶף אֵין־שֹׁמֵעַ אֲמָרִיכֶם:

41:26 מִן חוּי מִן אֹלָא וְנִידַע וּמִלְקַדְמִין וְנִימַר קָשׁוּט אֶף לִית דְּמַחְוֵי אֶף לִית דְּמַבְסַר אֶף לִית דְּשִׁמְעַ לְמַלִּיכוֹן:

41:26 Who has declared *this* from the beginning, that we might know? Or from former times, that we may say, "*He is right!*"? Surely there was no one who declared, Surely there was no one who proclaimed, Surely there was no one who heard your words.

41:27 רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הֵנָּה וְלִירוּשָׁלַם מְבַשֵּׁר אֶתָּן:

41:27 פְּתַגְמֵי נְחֻמָּתָא דְאַתְנַבְיוּ נְבִיָּא מִלְקַדְמִין עַל צִיּוֹן הָא אֶתָּו וְלִירוּשָׁלַם מְבַסַר אֶתָּן:

41:27 "Formerly *I said* to Zion, 'Behold, here they are.' And to Jerusalem, 'I will give a messenger of good news.'"

41:28 וְאַרְאֵ וְאֵין אִישׁ וּמַאֲלָה וְאֵין יוֹעֵץ וְאַשְׁאֲלֵם וְיִשְׁיבּוּ דְבַר:

41:28 וְגַלִּי קְדָמִי וְלִית גְּבַר דְּלִיה עוֹבְדִין טְבִין וּמַאֲלִין וְלִית דְּמַלִּיךְ מִיֶּלֶךְ וְשִׁאִלְתִּינוּן אִם יְתִיבּוֹן פְּתָגְם:

41:28 "But when I look, there is no one, And there is no counselor among them Who, if I ask, can give an answer."

41:29 הֵן כָּלָם אֲוֹן אֶפְסֵי מַעֲשֵׂיהֶם רוּחַ וְתֵהוּ נִסְפִּיהֶם: פ

41:29 הָא כּוֹלְהוֹן לְמָא וְלֹא מְדַעַם עוֹבְדִיהוֹן בְּזָא וְתַבְרָא עֲשׂוּנִיהוֹן:

41:29 "Behold, all of them are false; Their works are worthless, Their molten images are wind and emptiness."

42:1 הֵן עַבְדִּי אֶתְמַדְבּוּ בְּחִירֵי רַצְתָּה נַפְשִׁי נִתְתִּי רוּחִי עָלָיו מִשְׁפָּט לְגוֹיִם יוֹצִיא:

42:1 הָא עַבְדִּי אֶקְרַבְנִיה בְּחִירֵי דְאַתְרֵעֵי בֵּיה מִימְרֵי אֶתָּן רוּחַ קוֹדֶשִׁי עָלֵיהּ דִּינִי לְעַמּוּמִין יְגַלִּי:

42:1 "Behold, My Servant, whom I uphold; My chosen one *in whom* My soul delights. I have put My Spirit upon Him; He will bring forth justice to the nations."

42:2 לֹא יִצְעַק וְלֹא יִשָּׂא וְלֹא־יִשְׁמִיעַ בַּחוּץ קוֹלוֹ:

42:2 לֹא יִצְוַח וְלֹא יִכְלִי וְלֹא יִרִם בְּבָרָא קְלִיה:

42:2 "He will not cry out or raise *His voice*, Nor make *His voice* heard in the street."

42:3 קָנָה רְצוּץ לֹא יִשְׁבּוֹר וּפִשְׁתָּה כְּהָה לֹא יִכְבְּנָה לְאַמַּת יוֹצִיא מִשְׁפָּט:

42:3 עֲנוּתִנָּא דְכַקְנִי רַעִיעַ לֹא יִתְבַר וְחִשְׁכִּיא דְכַבּוּצִין עָמִי לֹא יִטְפִּי לְקוֹשְׁטִיה יִפִּיק דִּינָא:

42:3 "A bruised reed He will not break And a dimly burning wick He will not extinguish; He will faithfully bring forth justice."

42:4 לֹא יִכְהָה וְלֹא יִרוּץ עַד־יִשִּׁים בְּאַרְצָן מִשְׁפָּט וּלְתוֹרָתוֹ אֵיִם יִיחִילוּ: פ

42:4 לֹא יִהְיֶה יֵלֵהּ וְלֹא יֵלֵא עַד דִּיתְקִין בְּאַרְעָא דִּינָא וּלְאוֹרִיתִיה נִגְוֹן יִכְתְּרוּן:

42:4 "He will not be disheartened or crushed Until He has established justice in the earth; And the coastlands will wait expectantly for His law."

42:5 כְּה־אֲמַר הָאֵל יִהְיֶה בּוֹרָא הַשָּׁמַיִם וְנוֹשִׁיָּהֶם רַקַּע הָאָרֶץ וְצִאֲצָאֶיהָ נִתָּן נִשְׁמָה לְעַם עָלֶיהָ וְרוּחַ לַהֲלָכִים בָּהּ:

42:5 כִּדְנוֹן אָמַר אֱלֹהִים עֲלָמָא יְיָ דְּבִרָא שְׁמַיָא וְתַלְמוֹן שְׁכִלִיל אֶרְעָא וְדִירָהָא יִהְיֶה נִשְׁמָא נִשְׁמָתָא לְעַם דְּעָלָה וְרוּחַ וְרוּחָא לְדִמְהִלְכִין בָּהּ:

42:5 Thus says God the LORD, Who created the heavens and stretched them out, Who spread out the earth and its offspring, Who gives breath to the people on it And spirit to those who walk in it,

42:6 אֲנִי יְהוָה קָרָאתִיךָ בְּצֶדֶק וְאֶחְזֹק בְּיָדְךָ וְאֶצְרָף וְאֶתְנַהֵל לְבָרִית עִם לְאוּרִי גוֹיִם:

42:6 אֲנִי יְהוָה קָרָאתִיךָ בְּצֶדֶק וְאֶחְזֹק בְּיָדְךָ וְאֶתְנַהֵל לְבָרִית עִם לְאוּרִי גוֹיִם:

42:6 "I am the LORD, I have called you in righteousness, I will also hold you by the hand and watch over you, And I will appoint you as a covenant to the people, As a light to the nations,

42:7 לְפָקַח עֵינַיִם עוֹרוֹת לְהוֹצִיא מִמִּסְגָּר אֲסִיר מִבֵּית כְּלָא יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ:

42:7 לְפָתַח עֵינַי בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּאֲנוֹן כְּסִמֵּן מִן אוֹרִיתָא לְאַפְקָא גְלוּתָהוֹן מִבֵּינֵי עַמְמָא דְּאֲנוֹן דְּמֵן לְאַסִּירִין וּלְמַפְרָקָהוֹן מִשְׁעָבוֹד מַלְכוּתָא דְּאֲנוֹן עֲנִינִין כְּאַסִּירֵי קַבְלִי:

42:7 To open blind eyes, To bring out prisoners from the dungeon And those who dwell in darkness from the prison.

42:8 אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא־אֶתֵּן וְתַהֲלֹתִי לְפָסִילִים:

42:8 אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וְיִקְרִי דְּאֶתְנַלִּיתִי עָלֵיכוֹן לְעַם אַחֲרֵן לֹא אֶתֵּן וְתוֹשִׁבְחֹתִי לְפָלְחֵי צִלְמָא:

42:8 "I am the LORD, that is My name; I will not give My glory to another, Nor My praise to graven images.

42:9 הֲרֵאשֹׁנוֹת הִנֵּה־בָאוּ וְחִדְשׁוֹת אֲנִי מַגִּיד בְּטָרָם תְּצַמְחָנָה אֲשִׁמִּיעַ אֶתְכֶּם: פ

42:9 קְדַמְיִתָא הָא אֶתְהָא וְחִדְתֵּן אֲנִי מַחְוֵי עַד לֹא יִיתֵן אֲבִסֵּר יִתְכוּן:

42:9 "Behold, the former things have come to pass, Now I declare new things; Before they spring forth I proclaim them to you."

42:10 שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ תַּהֲלֹתוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ יוֹרְדֵי הַיָּם וּמִלְּאוֹ אִיִּים וַיִּשְׁבִּיָּהֶם:

42:10 שִׁבְחוּ ק' יְיָ תְּשַׁבְּחָא חֲדָתָא אֲמִרֵי תוֹשִׁבְחָתִיה מִסִּפֵּי אֶרְעָא נַחְתִּי יִמָּא וּמִלְּאִיָּה וּמִלְּאָה נְגוּוֹן וַיִּתְּבִיָּהוֹן:

42:10 Sing to the LORD a new song, Sing His praise from the end of the earth! You who go down to the sea, and all that is in it. You islands, and those who dwell on them.

42:11 יִשְׂאוּ מִדְּבַר וְעָרְיוּ חֲצָרִים תִּשָּׁב קֶדֶר יִרְנֹו יֹשְׁבֵי סֹלֶעַ מִרְאשׁ הָרִים יִצְוּחוּ:

42:11 יִשְׁבַּח מִדְּבָרָא וְקִרְוִין דִּיתְבָּן בֵּיה פְּצַחִין יִתְבָּן מִדְּבַר עֲרִבָאֵי יִשְׁבַּחִין מִתֵּיָא כֹּד יִפְקֹון מִבְּתֵי עֲלָמִיהוֹן מִרִישׁ מִרִישֵׁי טוּרֵיָא יִרְמִין קְלָהוֹן:

42:11 Let the wilderness and its cities lift up their voices, The settlements where Kedar inhabits. Let the inhabitants of Sela sing aloud, Let them shout for joy from the tops of the mountains.

42:12 יִשְׁיִמוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְתַהֲלֹתוֹ בְּאִיִּים יִגִּידוּ:

42:12 יִשְׁוּוֹן קֶדֶם יְיָ יִקְרָא וְתִשְׁבַּחְתִּיה בְּנְגוּוֹן יִחוּוֹן:

42:12 Let them give glory to the LORD And declare His praise in the coastlands.

42:13 יְהוָה כְּגִבּוֹר יֵצֵא פֶּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעֲרִי קִנְיָה יִרְעֵי אֶף־יִצְרִיחַ עַל־אִיְבּוֹ יִתְגַּבֵּר: ס

42:13 יְיָ לְמַעַבְד גְּבוּרָן מִתְגַּלִּי לְמַעַבְד גְּבוּרָן מִתְגַּלִּי בְּרִנּוֹ בְּמִלּוּל אֶף בִּזְעַע עַל בְּעָלֵי דְּבִבּוּהֵי מִתְגַּלִּי בְּגִבּוּרְתִּיה:

42:13 The LORD will go forth like a warrior, He will arouse His zeal like a man of war. He will utter a shout, yes, He will raise a war cry. He will prevail against His enemies.

42:14 הַחֲשִׁיתִי מְעוֹלָם אַחֲרֵי־שׁ אֶתְאַפֵּק כִּי־לִדְהָ אֶפְעָה אֲשֶׁם וְאֲשַׁאֲף יָחַד:
 42:14 יִהְיֶינָה לְהוֹן אַרְכָּא מְעַלְמָא דְאֵם יְתוּבֹן לְאוּרִיתָא וְלֹא תָבו כְּחַבְלִין עַל
 יִלְדָּא יִתְגַּלִּי דִּינִי עֲלֵיהוֹן יִצְדוֹן וְיִסּוּפּוֹן כַּחֲדָא:

42:14 "I have kept silent for a long time, I have kept still and restrained Myself. Now like a woman in labor I will groan, I will both gasp and pant.

42:15 אַחֲרִיב הָרִים וְגִבְעוֹת וְכָל־עֵשְׂבָם אוֹבִישׁ וְשִׁמְתִי נְהָרוֹת לְאֵיִם וְאֲנָמִים
 אוֹבִישׁ:

42:15 אַחֲרִיב טוֹרִין וְרָמָן וְכָל עֵסְבָהוֹן אוֹבִישׁ וְאֲשׁוּי נְהָרִין לִנְגּוּוֹן וְאֲנָמִין אוֹבִישׁ:
 42:15 "I will lay waste the mountains and hills And wither all their vegetation; I will make the rivers into coastlands And dry up the ponds.

42:16 וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ בְּנִתִיבוֹת לֹא־יָדְעוּ אֲדָרִיכֶם אֲשִׁים
 מִחֲשֶׁךְ לִפְנֵיהֶם לְאוֹר וּמַעֲקָשִׁים לְמִישׁוֹר אֵלֶּה הַדְּבָרִים עֲשִׂיתֶם וְלֹא עֲזַבְתֶּם:
 42:16 וְאֲדַבֵּר דְּכִסְמָן בְּאוֹרַח דְּלֹא יָדְעוּ בְּשִׁבְלִין דְּלֹא אֵילְפוּ אֲדָרִיכִינוּן אֲשׁוּי
 קָבַל קְדָמִיהוֹן לְגִיּהוֹר וְכַפְלָא לְמִישְׁרָא אֲלִין פִּתְנָמְיָא אַעֲבִידִינוּן וְלֹא
 אֲרַחֲקִינוּן:

42:16 "I will lead the blind by a way they do not know, In paths they do not know I will guide them. I will make darkness into light before them And rugged places into plains. These are the things I will do, And I will not leave them undone."

42:17 נִסְגּוּ אַחוֹר יִבְשׁוּ בִשֶׁת הַבְּטָחִים בַּפֶּסֶל הָאֱמֻרִים לְמַסַּכָּה אַתֶּם אֱלֹהֵינוּ: ס
 42:17 יִסְתַּחֲרוּן לְאַחֲרָא יִבְהַתּוֹן בַּהֲתָא פְּלַחִי צִלְמֵיָא דְאֱמֻרִין לְצֻלִים מִתְכָּא
 אַתּוֹן טַעֲוִתָּנָא:

42:17 They will be turned back and be utterly put to shame, Who trust in idols, Who say to molten images, "You are our gods."

42:18 הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ וְהָעוֹרִים הִבִּיטוּ לְרֹאוֹת:
 42:18 רְשִׁיעֵיָא דְאֲנוּן כְּחֲרָשִׁין הֵלֵא אוֹדִנִין לְכוּן שָׁמְעוּ וְחִיִּיבֵיָא דְאֲנוּן כִּסְמוֹן
 הֵלֵא עֵינִין לְכוּן אִסְתַּכְלוּ וְחִזּוּ:

42:18 Hear, you deaf! And look, you blind, that you may see.

42:19 מִי עוֹר כִּי אִם־עֶבְדִּי וְחֲרָשׁ כְּמַלְאָכִי אֲשַׁלַּח מִי עוֹר כְּמַשְׁלֵם וְעוֹר כְּעֶבֶד
 יִהְיֶה:
 42:19 הֵלֵא אִם יְתוּבֹן רְשִׁיעֵיָא יִתְקָרוּן עֲבָדִי וְחִיִּיבֵיָא דְנַבִּי שְׁלַחִית עֲלֵיהוֹן
 אֵלֹא רְשִׁיעֵיָא עֲתִידִין לְאַשְׁתַּלְמָא פּוֹרְעָנוֹת חוֹבִיָהוֹן בְּרִם אִם יְתוּבֹן יִתְקָרוּן
 עֲבָדֵיָא דִּיּוּ:

42:19 Who is blind but My servant, Or so deaf as My messenger whom I send? Who is so blind as he that is at peace with Me, Or so blind as the servant of the LORD?

42:20 (רְאִיתָ) [רֹאוֹת] רַבּוֹת וְלֹא תִשְׁמַר פְּקוּחַ אֲזִנִּים וְלֹא יִשְׁמַע:
 42:20 חֲזִיתוֹן סְגִיָאן וְלֹא נִטְרַתּוֹן אַתְּפַתְחָא אֲדִנְכוּן וְלֹא קִבִּילְתּוֹן אֲלַפּוֹן:

42:20 You have seen many things, but you do not observe them; Your ears are open, but none hears.

42:21 יִהְיֶה חֲפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יִגְדִּיל תּוֹרָה וְיֹאדִיר:
 42:21 יוּי רְעִי בְּדִיל לְזַכְאוּתִיהָ דִּישְׂרָאֵל יִרְבִּי לְעֶבְדִּי אוֹרִיתִיהָ יִתְקִיף וְיִקְיִים
 יִתְהוֹן וְיִתְקִיף בְּהוֹן:

42:21 The LORD was pleased for His righteousness' sake To make the law great and glorious.

42:22 וְהוּא עִם־בְּזוּז וְשֹׁסִי הִפֵּחַ בַּחֲוָרִים כָּלֶם וּבִבְתֵי כָלֵאִים הֶחָבְאוּ הָיוּ לָבוֹ
וְאֵין מַצִּיל מִשְׁסָּה וְאֵין־אָמַר הִשָּׁב:

42:22 וְהוּא עִם בְּזוּז וְאֲנִים וְאֶתְחַפִּיאוּ בַּהֲתָא עוֹלִימִין כּוֹלְהוֹן וּבִבְתֵי יִסּוּרִין
עֲנִיָּהוֹן הוּוּ לַעְדֵי לַעְדֵי וְלִית דְּמַשְׁיִיב לְבָזָא וְלִית דְּאָמַר אֲחִיב:

42:22 But this is a people plundered and despoiled; All of them are trapped in caves, Or are hidden away in prisons;
They have become a prey with none to deliver *them*, And a spoil, with none to say, "Give *them* back!"

42:23 מִי בָכֶם יֵאָזֵן זֹאת יִקְשֹׁב וְיִשְׁמַע לְאַחֲוֹר:

42:23 מִן בְּכוּן יֵצִית דָּא יִקְבִּיל וְיִסְבֵּר לְסוּפָא:

42:23 Who among you will give ear to this? Who will give heed and listen hereafter?

42:24 מִי־נָתַן (לְמִשּׁוּסָה) [לְמִשְׁסָּה] יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבְּזוּזִים הֲלוֹא יְהוָה זֶו חֲטָאֲנוּ
לֹו וְלֹא־אָבוּ בְּדַרְכֵי הַלֹּוד וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ:

42:24 מִן מָסַר לַעְדֵי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבְּזוּזִין הֲלֹא יוִי מִן קָדָם דָּחְבוּ קְדָמוּהִי
וְלֹא אָבוּ לְמַהֲךְ בְּאוּרְחָן דְּתַקְנָן קְדָמוּהִי וְלֹא קְבִילוּ אֶלְפָן אוּרִיתִיה:

42:24 Who gave Jacob up for spoil, and Israel to plunderers? Was it not the LORD, against whom we have sinned, And
in whose ways they were not willing to walk, And whose law they did not obey?

42:25 וַיִּשְׁפֹּךְ עָלָיו חֲמָה אָפוּ וַעֲזוּז מִלְחָמָה וַתִּלְהַטְהוּ מִסָּבִיב וְלֹא יָדַע
וַתִּבְעַר־בּוֹ וְלֹא־יָשִׁים עַל־לֵב: פ

42:25 וַשִּׁפֹּךְ עָלֵיהוֹן עֲלוּהִי חֲמַת רֹגֶזִיה וַתִּקּוֹף עֲבָדֵי קָרְבִּיה אִיתִי עָלֵיהוֹן
וַקְטִילוּ בְּהוֹן מִסְּחוּר־סְחוּר בְּהוֹן וְלֹא יָדְעוּ וּשְׁלִישׁוּ בְּהוֹן וְלֹא שְׁוִיאוּ דְּחִלְתִּיה
עַל לֵב:

42:25 So He poured out on him the heat of His anger And the fierceness of battle; And it set him aflame all around, Yet
he did not recognize *it*; And it burned him, but he paid no attention.

43:1 וַעֲתָה כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּרֹאֶךְ יַעֲקֹב וַיִּצְרֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־תִּירָא כִּי גִאֲלִיתִיךָ
קָרָאתִי בְּשִׁמְךָ לִי־אֲתָה:

43:1 וַכַּעֲן כְּדָנָן אָמַר יוִי דִּי בְּרֶךְ דְּבֶרְךְ יַעֲקֹב וּדְאֶתְקַנְךְ יִשְׂרָאֵל לָא תְּדַחַל
אֲרִי פִּרְקַתְךָ רַבִּיתְךָ בְּשִׁמְךָ דִּילִי אַת:

43:1 But now, thus says the LORD, your Creator, O Jacob, And He who formed you, O Israel, "Do not fear, for I have
redeemed you; I have called you by name; you are Mine!

43:2 כִּי־תַעֲבֹר בַּמַּיִם אֶתְךָ־אֲנִי וּבִנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטָפוּךָ כִּי־תֵלֵךְ בַּמּוֹ־אֵשׁ לֹא
תִּכְוֶה וְלֹהֲבָה לֹא תִבְעַר־בָּךְ:

43:2 בְּקִדְמִיתָא כִּד עֲבַרְתוֹן בִּימָא דְּסוּף מִימְרֵי הָוָה בְּסַעֲדָכוֹן פִּרְעָה וּמִצְרָאִי
דְּסִגְיָאִין כְּמִי נִהְרָא לֹא יִכְלוּן לְכוֹן אַף בְּתַנִּיתָא כִּד תִּהְכוֹן לְבִינִי עִמָּמִיא
דְּתַקִּיפִין כְּאִשְׁתָּא לֹא יִכְלוּן לְכוֹן וּמִלְכוֹן דְּחִסִּינָן כְּשִׁלְהִבִּיתָא לֹא
יִשְׁיַצוֹן יִתְכוֹן:

43:2 "When you pass through the waters, I will be with you; And through the rivers, they will not overflow you. When
you walk through the fire, you will not be scorched, Nor will the flame burn you.

43:3 כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעֶךָ נָתַתִּי כְּפָרְךָ מִצְרִים כּוֹשׁ
וּסְבָא תַּחְתִּיךָ:

43:3 אֲרִי אָנָּא יוִי אֱלֹהֶךָ קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל פִּרְקֶךָ יְהִבִּית חֲלוּפְךָ מִצְרִים כּוֹשׁ
וּסְבָא תַּחוּתְךָ:

43:3 "For I am the LORD your God, The Holy One of Israel, your Savior; I have given Egypt as your ransom, Cush and
Seba in your place.

43:4 מֵאֲשֶׁר יִקְרָתָּ בְּעֵינַי נִכְבַּדְתָּ וְאֲנִי אֶהְבֵּתִיךָ וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיךָ וְלְאֻמִּים תַּחַת נַפְשְׁךָ:

43:4 מִדָּאֵת חֲבִיב קִדְמִי אֶתִּיקְרָתָא וְאַנָּא רְחִימְתֵּךְ וּמִסֵּרִית עִמָּמְיָא תַּחוּתְךָ וּמִלְכוּתָא חֲלָף נַפְשְׁךָ:

43:4 "Since you are precious in My sight, Since you are honored and I love you, I will give other men in your place and other peoples in exchange for your life.

43:5 אֶל־תִּירָא כִּי אֶתֶּד־אֲנִי מִמְּזֶרֶחַ אָבִיָּא זְרַעְךָ וּמִמַּעֲרֵב אֶקְבְּצֶךָ:

43:5 לֹא תִדְחַל אֲרִי בְּסַעֲדְךָ מִימְרֵי מִמְדִּנְחָא אִיתִי קִדְמְךָ בְּנֶךְ וּמִמַּעֲרָבָא אֶקְרִיב גְּלוּתְךָ:

43:5 "Do not fear, for I am with you; I will bring your offspring from the east, And gather you from the west.

43:6 אֹמַר לְצָפוֹן תָּנִי וּלְתִימָן אֶל־תִּכְלָאִי הֶבִיֵּאִי בְנֵי מִרְחוֹק וּבָנוֹתִי מִקְצֵה הָאָרֶץ:

43:6 אֵימַר לְצָפוֹנָא אֵיתָא וּלְדִרוּמָא לֹא תַעֲכִיב אִיתִי בְנֵי מִרְחִיק וּגְלוּת עַמִּי מִסִּפֵּי אֲרַעָא:

43:6 "I will say to the north, 'Give them up!' And to the south, 'Do not hold them back.' Bring My sons from afar And My daughters from the ends of the earth,

43:7 כָּל הַנִּקְרָא בִּשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאֲתִיו יִצְרָתִיו אֶף־עָשִׂיתִיו:

43:7 כָּל דָּא בְּדִיל אֲבָהָתְכוֹן דֹּאֲתָקְרִי שְׁמִי עָלֵיהוֹן וְלִיקְרִי בְּרִיתִינוֹן אֶתְקִינִית גְּלוּתָהוֹן אֶף עֲבָדִית לְהוֹן נִסִּין:

43:7 Everyone who is called by My name, And whom I have created for My glory, Whom I have formed, even whom I have made."

43:8 הוֹצִיא עַם־עוֹר וְעֵינַיִם יֵשׁ וְחֲרָשִׁים וְאָזְנִים לְמוֹ:

43:8 דֹּאֲפִיק עָמָא מִמַּצְרִים דֹּאֲנוֹן כְּסֻמֵּן וְעֵינִין לְהוֹן וּכְחֲרָשִׁין וְאֲדִנִּין לְהוֹן:

43:8 Bring out the people who are blind, even though they have eyes, And the deaf, even though they have ears.

43:9 כָּל־הַגּוֹיִם נִקְבְּצוּ יַחְדָּו וַיֹּאסְפוּ לְאֻמִּים מִי בָהֶם יִגִּיד זֹאת וְרֵאשֻׁנוֹת יִשְׁמִיעֵנּוּ יִתְּנוּ עֲדֵיהֶם וַיִּצְדְּקוּ וַיִּשְׁמְעוּ וַיֹּאמְרוּ אִמֶּת:

43:9 כָּל עִמָּמְיָא יִתְכַנְשׁוּן כַּחְדָּא וַיִּתְקַרְבוּן מִלְכוֹן מִן בְּהוֹן יַחְדָּו דֹּא וְקִדְמִיתָא יִבְסְרוּנָא יִתְּנוֹן סִהְדֵיהוֹן וַיִּזְכוּן וַיִּשְׁמְעוּן וַיִּמְרוּן קְשׁוּט:

43:9 All the nations have gathered together So that the peoples may be assembled. Who among them can declare this And proclaim to us the former things? Let them present their witnesses that they may be justified, Or let them hear and say, "It is true."

43:10 אַתֶּם עֲדִי נְאֻם־יְהוָה וְעַבְדִּי אֲשֶׁר בַּחֲרָתִי לְמַעַן תִּדְעוּ וְתֹאמְרוּנוּ לִי וְתִבְּיְנוּ כִּי־אֲנִי הוּא לִפְנֵי לֹא־נוֹצַר אֵל וְאַחֲרָי לֹא יִהְיֶה: ס

43:10 אַתּוֹן סִהְדִין קִדְמִי אֹמַר יְיָ וְעַבְדִּי מְשִׁיחָא דֹּאֲתַרְעִיתִי בֵּיה בְּדִיל דְּתִדְעוּן וְתִהְיִמוֹן קִדְמִי וְתִסְתַּכְּלוֹן אֲרִי אֲנָא הוּא אֲנָא הוּא דְּמִלְקִדְמִין אֶף עָלְמִי עָלְמְיָא דִּילִי אֲנוֹן וּבֵר מְנִי לִית אֱלֹה:

43:10 "You are My witnesses," declares the LORD, "And My servant whom I have chosen, So that you may know and believe Me And understand that I am He. Before Me there was no God formed, And there will be none after Me.

43:11 אֲנֹכִי אֲנֹכִי יְהוָה וְאֵין מִבְּלַעְדִּי מוֹשִׁיעַ:

43:11 אֲנָא אֲנָא יְיָ וְלִית בֵּר מְנִי פָרִיק:

43:11 "I, even I, am the LORD, And there is no savior besides Me.

43:12 אֲנֹכִי הִגַּדְתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי וְהִשְׁמַעְתִּי וְאֵין בְּכֶם זֶר וְאַתֶּם עֲדִי נְאֻם־יְהוָה

וְאֲנִי־אֵל:

43:12 אֲנִי חַיִּיתִי לְאַבְרָהָם אֲבוֹכּוֹן מֵאֵד עַתִּיד לְמִיתִי אֲנִי פֶרֶקִית יִתְכוֹן
מִמְצָרִים כְּמֵא דְקִיּוּמִית לִיה בֵּין בְּתֵרִיא אֲנִי אֲשַׁמְעִית יִתְכוֹן אוֹלְפֵן אוֹרִיתִי
מִסִּינִי וְעַד דְּאַתּוֹן קִיּוּמִין וְלִית בְּכוֹן נֹכְרִי וְאַתּוֹן סֶהְרִין קִדְמִי אֲמַר יְיָ וְאֲנִי
אֱלֹהֵא:

43:12 "It is I who have declared and saved and proclaimed, And there was no strange *god* among you; So you are My witnesses," declares the LORD, "And I am God.

43:13 גַּם־מִיּוֹם אֲנִי הוּא וְאֵין מִיָּדִי מִצִּיל אֲפַעֵל וּמִי יִשְׁיבֶנָּה: ס
43:13 אֵף מִעֲלָמָא מִן עֲלָמָא אֲנִי הוּא וְלִית דְּמִן יְדִי מְשִׁיבֵיב אַעֲבִידֶנָּה וְלֹא
אַתִּיבִּינָה:

43:13 "Even from eternity I am He, And there is none who can deliver out of My hand; I act and who can reverse it?"

43:14 כֹּה־אָמַר יְהוָה גֹּאֲלְכֶם קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה וְהוֹרְדֹתִי
בְּרִיחִים כָּל־עַמִּים וְכַשְׂדִּים בְּאַנְיֹת רִנָּתָם:
43:14 כַּדְנֵן אָמַר יְיָ פְּרִיקֶכּוֹן קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל בְּדִיל חֻבִּיכוֹן אִיתְגְּלִיתוֹן לְבָבֵל
וְאַחִיתִית בְּמִשׁוּטִין כְּלָהוֹן וְכַסְדָּאִי בַּסְפִּינִי תוֹשְׁבַתְחָהוֹן:

43:14 Thus says the LORD your Redeemer, the Holy One of Israel, "For your sake I have sent to Babylon, And will bring them all down as fugitives, Even the Chaldeans, into the ships in which they rejoice.

43:15 אֲנִי יְהוָה קְדוֹשְׁכֶם בּוֹרֵא יִשְׂרָאֵל מֶלֶכְכֶם: ס
43:15 אֲנִי יְיָ קְדִישְׁכוֹן דְּבִרְהִי לִישְׂרָאֵל מֶלֶכְכוֹן:

43:15 "I am the LORD, your Holy One, The Creator of Israel, your King."

43:16 כֹּה אָמַר יְהוָה הַנוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבַמַּיִם עֵזִים נְתִיבָה:
43:16 כַּדְנֵן אָמַר יְיָ דְאַתְקִין בַּיָּמָא אוֹרַח וּבַמַּיִין תְּקִיפִין שְׁבִילָא:
43:16 Thus says the LORD, Who makes a way through the sea And a path through the mighty waters,

43:17 הַמוֹצִיא רֶכֶב־וָסוּס חֵיל וְעֶזְזוֹ יַחְדָּו יִשְׁכְּבוּ בְּלִי־קוּמוֹ דְּעִכוּ כַּפְשָׁתָה כְּבוֹ:
43:17 דְּאַפִּיק רְתִיכִין וְסוּסוֹן מִשְׁרִין וְעַם סָגִי כַחֲדָא אַתְבָּלְעוּ וְלֹא קָמוּ דְּעִכוּ
כְּבוֹצִין עָמִי טָפוּ:

43:17 Who brings forth the chariot and the horse, The army and the mighty man (They will lie down together *and* not rise again; They have been quenched *and* extinguished like a wick):

43:18 אַל־תִּזְכְּרוּ רְאשֻׁנוֹת וְקִדְמֹנִיּוֹת אַל־תִּתְּבַנְּנוּ:
43:18 לֹא תִדְכְּרוּן קִדְמִיתָא וּדְמִן אוֹלָא לֹא תִסְתַּכְּלוּן:
43:18 "Do not call to mind the former things, Or ponder things of the past.

43:19 הֲנִנִי עֲשֵׂה חֲדָשָׁה עֲתָה תִצְמַח הַלּוֹא תִדְעוּהָ אֵף אֲשִׁים בְּמִדְבָּר דֶּרֶךְ
בִּישְׁמוֹן נְהָרוֹת:

43:19 הֵא אֲנִי הָאֲנִי עֲבִיד חֲדָתָא וְכַעַן תִּתְגַּלִּי הַלּוֹא תִידְעוּנָה אֵף אֲשִׁי
בְּמִדְבָּרָא אוֹרַח בְּצִדְיוֹתָא נְהָרוֹן:

43:19 "Behold, I will do something new, Now it will spring forth; Will you not be aware of it? I will even make a roadway in the wilderness, Rivers in the desert.

43:20 תִּכְבְּדֶנִּי חַיַּת הַשָּׂדֶה תַּנִּים וּבָנוֹת יַעֲנֶה כִּי־נִתְּתִי בְּמִדְבָּר מַיִם נְהָרוֹת
בִּישְׁמוֹן לְהַשְׁקוֹת עָמִי בְּחִירִי:

43:20 יִיקְרוּן קִדְמִי כַּד אִיתִיב מְדִינָן דְּצִדֵּין אֶתֶר דְּהִנָּאָה שְׁרִין יְרוּרִין וּבִנְת
נַעֲמָן אֲרִי יְהִבִּית בְּמִדְבָּרָא מֵא נְהָרִין בְּצִדְיוֹתָא לְאַשְׁקָאָה גְּלוֹת עָמִי

דַּאתְרַעִיתִי בִּיהַ:

43:20 "The beasts of the field will glorify Me, The jackals and the ostriches, Because I have given waters in the wilderness And rivers in the desert, To give drink to My chosen people.

43:21 עִם־זֹו יִצְרָתִי לִי תִהְלְתִּי יִסְפְּרוּ: ס

43:21 עֲמָא דִּין אַתְקִינִית לְפִלְחָנִי בְּתוֹשִׁבְחָתִי יְהוֹן מוֹשְׁתָּעִן:

43:21 "The people whom I formed for Myself Will declare My praise.

43:22 וְלֹא־אֲתִי קָרָאתָ יַעֲקֹב כִּי־יָגַעַת בִּי יִשְׂרָאֵל:

43:22 אֲמִיר עַל יְדֵי נְבִיאָא וְלֹא בְּפִלְחָנִי עָרַעְתּוֹן דְּבֵית יַעֲקֹב אֲרִי לְאִיתּוֹן
בְּאַלְפֵן אוֹרִיתִי יִשְׂרָאֵל:

43:22 "Yet you have not called on Me, O Jacob; But you have become weary of Me, O Israel.

43:23 לֹא־הִבִּיאָתָ לִי שֶׁהַ עֲלִיתִיד וְזִבְחִיד לֹא כִבְדָתָנִי לֹא הֶעֱבַדְתִּיד בְּמִנְחָה
וְלֹא הוֹנַעְתִּיד בְּלִבְוִנָה:

43:23 לֹא אִיתִיתָא קֳדָמִי אִימְרִין לַעֲלֹא וְנִכְסַת קֳדָשְךָ לֹא יִקְרָתָא קֳדָמִי לֹא
אִסְגִּיתִי עֲלֶיךָ בְּקוֹרְבָנִין וְלֹא אַתְקִיפִית עֲלֶיךָ בְּלִבְוִנָתָא:

43:23 "You have not brought to Me the sheep of your burnt offerings, Nor have you honored Me with your sacrifices. I have not burdened you with offerings, Nor wearied you with incense.

43:24 לֹא־קָנִיתִי לִי בְּכֶסֶף קָנָה וְחֶלֶב זִבְחִיד לֹא הִרְוִיתָנִי אֶךְ הֶעֱבַדְתָּנִי
בְּחִטָּאוֹתִיד הוֹנַעְתָּנִי בַּעֲוֹנוֹתִיד: ס

43:24 לֹא זִבְינְתָא קֳדָמִי בְּכֶסֶף קָנִי בְּסֶם וְתִרְבַּ נִכְסַת קֳדָשְךָ לֹא דִהִינְתָא עַל
מִדְבַּחִי בְּרֶם אִסְגִּיתָא קֳדָמִי בְּחוּבְךָ אַתְקִיפְתָא קֳדָמִי בַּעֲוֹתֶיךָ:

43:24 "You have bought Me not sweet cane with money, Nor have you filled Me with the fat of your sacrifices; Rather you have burdened Me with your sins, You have wearied Me with your iniquities.

43:25 אֲנִכִּי אֲנִכִּי הוּא מַחֶה פִּשְׁעֶיךָ לְמַעַנִי וְחִטָּאתֶיךָ לֹא אֲזִכֹּר:

43:25 אֲנָא אֲנָא הוּא שָׁבִיק לְחוּבְךָ בְּדִיל שְׁמִי וְחִטָּאֶךָ לֹא יִדְכֹּרוּן:

43:25 "I, even I, am the one who wipes out your transgressions for My own sake, And I will not remember your sins.

43:26 הַזְכִּירָנִי נִשְׁפָּטָה יַחַד סֵפֶר אַתָּה לְמַעַן תִּצְדָּק:

43:26 אִימַר כְּעֵן נִדִּין כַּחֲדָא אֲשַׁתְּעִי אַתְּ אִם תִּיכּוֹל וְתִזְכִּי:

43:26 "Put Me in remembrance, let us argue our case together; State your *cause*, that you may be proved right.

43:27 אָבִיד הָרֵאשׁוֹן חָטָא וּמְלִיצִיד פִּשְׁעוּ בִּי:

43:27 אָבוּךָ קִדְמָאָה חָטָא וּמְלַפֵּךְ מִרְדּוּ בְּמִימְרִי:

43:27 "Your first forefather sinned, And your spokesmen have transgressed against Me.

43:28 וְאַחֲלַל שָׂרֵי קֳדָשׁ וְאַתְנָה לְחֶרֶם יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְגִדּוּפִים: ס

43:28 וְאַפִּיס רַבְרָבִי קֳדָשָׁא וְאַמְסַר לְקַטְלָא יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְחִיסּוּדִין:

43:28 "So I will pollute the princes of the sanctuary, And I will consign Jacob to the ban and Israel to revilement.

44:1 וְעַתָּה שְׁמַע יַעֲקֹב עַבְדִּי וְיִשְׂרָאֵל בְּחִרְתִּי בּוֹ:

44:1 וְכַעֲן שְׁמַע יַעֲקֹב עַבְדִּי וְיִשְׂרָאֵל דַּאתְרַעִיתִי בִּיהַ:

44:1 "But now listen, O Jacob, My servant, And Israel, whom I have chosen:

44:2 כַּה־אָמַר יְהוָה עֲשֹׂךְ וַיִּצְרֶךְ מִבְּטָן יַעֲזָרְךָ אֶל־תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וַיִּשְׁרוֹן
בְּחִרְתִּי בּוֹ:

44:2 כְּדָנָן אָמַר יְיָ דַּעֲבָדְךָ וּדְאִתְקַנְךָ מִמַּעֲיָן יִסְעָדִינְךָ לֹא תִדְחַל עַבְדִּי יַעֲקֹב

וישורון וישראל דאתרעיתי ביה:

44:2 Thus says the LORD who made you And formed you from the womb, who will help you, 'Do not fear, O Jacob My servant; And you Jeshurun whom I have chosen.

44:3 כִּי אֶצְקֵם מַיִם עַל-צִמָּא וְנִזְלִים עַל-יִבְשָׁה אֶצְקֵם רוּחִי עַל-זֶרְעֶךָ וּבִרְכָתִי עַל-צִאצְאֶיךָ:

44:3 אֲרִי כִמָּא דְמַתִּיהֶבִין מֵיָא עַל אֶרֶע בֵּית צְהוּנָא וּמַתִּנְגְדִין עַל יִבְשָׁתָא כִּין אַתִּין רוּחַ קוֹדֶשִׁי עַל בְּנֶךָ וּבִרְכָתִי עַל בְּנֵי בְנֶךָ:

44:3 'For I will pour out water on the thirsty land And streams on the dry ground; I will pour out My Spirit on your offspring And My blessing on your descendants;

44:4 וְצִמְחוּ בִּבְיִן חֲצִיר פְּעֻרָּבִים עַל-יִבְלֵי-מַיִם:

44:4 וַיִּתְרַבּוּן צְדִיקָיָא רַכִּיכִין וּמִפְנֵקִין כְּלַבְלָבִי עֶסֶב כְּאֵילָן דְּמַשְׁלַח שׁוֹרְשׁוֹהִי עַל גְּנָדִין דְּמִיִּין:

44:4 And they will spring up among the grass Like poplars by streams of water.'

44:5 זֶה יֹאמֵר לִיהוָה אֲנִי וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם-יְעֻקֵּב וְזֶה יִכְתֹּב יְדוֹ לִיהוָה וּבִשְׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה: פ

44:5 דִּין יִימַר מִדְּחִלְיָא דִּיּוּי אָנָּא וְדִין יִצְלִי בְּשׁוּם בְּשׁוּם יְעֻקֵּב וְדִין יִקְרִיב קוֹרְבָנִיה קָדָם יְיָ וּבִשְׁמָא דִּישְׂרָאֵל יִתְקַרֵּב:

44:5 "This one will say, 'I am the LORD'S'; And that one will call on the name of Jacob; And another will write on his hand, 'Belonging to the LORD,' And will name Israel's name with honor.

44:6 כֹּה-אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל וְגֵאלוֹ יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וּמִבְלַעְדֵי אֵין אֱלֹהִים:

44:6 כַּדְנָן אָמַר יְיָ מַלְכִּיה דִּישְׂרָאֵל וּפְרָקִיה יְיָ צְבָאוֹת אָנָּא הוּא אָנָּא הוּא דְּמַלְקִדְמִין אַף עָלְמֵי עָלְמֵיָא דִּילִי אֲנִין וְכֹר מְנִי לִית אֱלֹהִי:

44:6 "Thus says the LORD, the King of Israel and his Redeemer, the LORD of hosts: 'I am the first and I am the last, And there is no God besides Me.

44:7 וּמִי-כְמוֹנִי יִקְרָא וַיְגִידָהּ וַיַּעֲרֹכָהּ לִי מִשְׁוֵמִי עִם-עוֹלָם וְאַתִּיּוֹת וְאַשֶּׁר תִּבְאֶנָּה יַגִּידוּ לִמּוֹ:

44:7 וּמִן כּוֹתִי דִיעֲרַעִינָה וַיַּחֲוִינָה וַיִּסְדְּרִינָה קְדָמִי מִשְׁוֵיּוֹתִי עִמָּא דְּמִן עָלְמָא וּדְאַתִּין וְדַעֲתִידִין לְמִיתִי יַחוּוֹן לָנָא:

44:7 'Who is like Me? Let him proclaim and declare it; Yes, let him recount it to Me in order, From the time that I established the ancient nation. And let them declare to them the things that are coming And the events that are going to take place.

44:8 אַל-תִּפְחָדוּ וְאַל-תִּרְהוּ הֲלֹא מֵאָז הִשְׁמַעְתִּיכֶם וְהִגַּדְתִּי וְאַתֶּם עֲדִי הִישׁ אֱלֹהִי מִבְּלַעְדֵי וְאֵין צוּר בַּל-יִדְּעֵתִי:

44:8 לֹא תִדְחִלּוּן וְלֹא תִיתְבַּרּוּן הֲלֹא מִבְּכּוֹן מִבְּכִין בְּסִרְתְּךָ וַחֲוִיתִי וְאַתּוֹן סִהְדִין קְדָמִי הָאִית אֱלֹהִי בָר מְנִי וְלִית דְּתַקִּיף אֱלֹהִין דְּמִן קְדָמִי מַתִּיהִיב לִיה לְכוּן תְּקוּף:

44:8 'Do not tremble and do not be afraid; Have I not long since announced it to you and declared it? And you are My witnesses. Is there any God besides Me, Or is there any other Rock? I know of none.'

44:9 יִצְרִי-פֶסֶל כָּלָם תִּהְיוּ וַחֲמוּדֵיהֶם בַּל-יִוְעִילוּ וְעַדִּיתֶם הִנֵּה בַל-יִרְאוּ וּבַל-יִדְּעוּ לְמַעַן יִבְשׁוּ:

44:9 עֲבָדִי צִלְמָא כּוֹלְהוֹן לְמָא וּפְלַחִיהוֹן דְּלֹא יִהְנוּן לְהוֹן וְסִהְדִין אִינּוֹן בְּנַפְשָׁתְהוֹן דְּלֹא חָזַן וְלֹא יִדְעִין בְּדִיל דִּיבְהִתּוּן:

44:9 Those who fashion a graven image are all of them futile, and their precious things are of no profit; even their own witnesses fail to see or know, so that they will be put to shame.

44:10 מִי־יִצֵּר אֵל וּפָסֵל נֹסֵךְ לְבִלְתִּי הוֹעִיל:

44:10 מִן עֶבֶד רַחֵלָא וְצִלְמָא אַתִּיךְ בְּדִיל דְּלֹא לְהִנָּאָה:

44:10 Who has fashioned a god or cast an idol to no profit?

44:11 הֵן כָּל־חֲבֵרָיו יִבְשׁוּ וְחֲרָשֵׁים הֵמָּה מֵאָדָם יִתְקַבְּצוּ כָּלָם יַעֲמִדוּ וַיִּפְחֲדוּ יִבְשׁוּ יַחַד:

44:11 הָא כָּל פְּלַחֵיהוֹן וּבִהַתּוֹן וְאוּמָנִין עֲבָדוֹנִין מִבְּנֵי אָנָּשָׁא יִתְכַנְשׁוּן כּוֹלְהוֹן יִקּוּמוּן יִתְבַּרְוּן וְיִבְהַתּוּן כַּחֲדָא:

44:11 Behold, all his companions will be put to shame, for the craftsmen themselves are mere men. Let them all assemble themselves, let them stand up, let them tremble, let them together be put to shame.

44:12 חָרַשׁ בְּרִזֵּל מַעֲצָד וּפַעֲלָ בַּפָּחִים וּבַמִּקְבּוֹת יִצְרֶהוּ וַיַּפְעֵלְהוּ בְּזִרְעָ כָּחוֹ גַּם־רָעֵב וְאֵין כֹּחַ לֹא־שֹׁתָה מַיִם וַיִּיעֵף:

44:12 נִפְחָא מִבְּרִזְלָא חֲצִינָא עֲבִיד וְנִפְחָ נּוֹר בְּשִׁיחֻרִין וּבַמִּקְבִּין מִתְקִיף לִיה וְעֲבִיד לִיה בְּתִקּוּף חִילִיה דָּאִם יִכְפֵּן עֲבָדִיהּ וְלֹא יָכוֹל לֹא יְהִי בֵּיה חִיל וְאִם יִצְהִי וְלֹא יִשְׁתִּי מַיָּא יְהִי מִשְׁלֵהִי:

44:12 The man shapes iron into a cutting tool and does his work over the coals, fashioning it with hammers and working it with his strong arm. He also gets hungry and his strength fails; he drinks no water and becomes weary.

44:13 חָרַשׁ עֲצִים נֹטֶה קוֹ יִתְאַרְהוּ בְּשֶׁרֶד יַעֲשֶׂהוּ בַּמִּקְצָעוֹת וּבַמַּחְוֶנֶה יִתְאַרְהוּ וַיַּעֲשֶׂהוּ כְּתַבְנִית אִישׁ כְּתַפְאֶרֶת אָדָם לְשִׁבְתָּ בֵּית:

44:13 נִגְרָא אֶעִין נָפִיץ בַּחוּטָא מִסֵּר לִיה בַּמִּשְׁקֶלְתָא מְגֻזִי לִיה בְּאוּזְמִילָא וּבִנְצוּרִין מְאַחִיד לִיה וְעֲבִיד לִיה כְּדַמּוּת גִּבּוֹר כְּתַשְׁבַּחַת אַתָּא אִיתְתָּא יִתְבַּת בֵּיתָא:

44:13 Another shapes wood, he extends a measuring line; he outlines it with red chalk. He works it with planes and outlines it with a compass, and makes it like the form of a man, like the beauty of man, so that it may sit in a house.

44:14 לִכְרַת־לוֹ אֲרָזִים וַיִּקַּח תְּרִזָּה וְאַלּוֹן וַיֹּאמֶץ־לוֹ בַּעֲצֵי־יַעַר נָטַע אֲרֶן וּגְשָׁם יִגְדֵּל:

44:14 לְמִקְץ לִיה אֲרָזִין וְנָסִיב תֵּרֶן תּוֹרִז תֵּרֶן תּוֹרִן וּבִלּוֹט וּמִתְקִיף וּמִתְקִין לִיה בְּאֶעִי חָרַשָׁא נָצַב אוֹרְנָא וּמִטְרָא מְרַבִּי:

44:14 Surely he cuts cedars for himself, and takes a cypress or an oak and raises it for himself among the trees of the forest. He plants a fir, and the rain makes it grow.

44:15 וְהָיָה לְאָדָם לְבָעֵר וַיִּקַּח מֵהֶם וַיִּחַם אֶף־יִשְׁקִי וְאִפְּהָ לֶחֶם אֶף־יַפְעֵל־אֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֵ עֲשֶׂהוּ פָּסֵל וַיִּסְגֹּד־לְמוֹ:

44:15 וְהָוִי לְאָנָּשָׁא לְאִדְלָקָא וְנָסִיב מִנְהוֹן וּשְׁחִין אֶף אֲזָא וְאִפְּא לֶחִים אֶף עֲבָדִיהּ רַחֵלָא וּסְגִיד אַתְכִּיהּ צִלְמָא וּבַעֲא מְנִיהּ:

44:15 Then it becomes *something* for a man to burn, so he takes one of them and warms himself; he also makes a fire to bake bread. He also makes a god and worships it; he makes it a graven image and falls down before it.

44:16 חֲצִיו שָׂרָף בְּמוֹ־אֵשׁ עַל־חֲצִיו בְּשֶׁר יֹאכֵל יִצְלָה צָלִי וַיִּשְׁבַּע אֶף־יָחִם וַיֹּאמֶר הָאֵח חֲמוּתִי רָאִיתִי אוֹר:

44:16 פְּלָגִיהּ אוֹקִיד בְּנוֹרָא עַל פְּלָגִיהּ אֹכֵל בְּסָרָא בְּסָרָא אֹכֵל טוֹא טוֹא וּסְבַע אֶף שְׁחִין וַאֲמַר אֵח שְׁחִינִית חֲזִיתִי נּוֹר נוֹרָא:

44:16 Half of it he burns in the fire; over *this* half he eats meat as he roasts a roast and is satisfied. He also warms himself and says, "Aha! I am warm, I have seen the fire."

44:17 וּשְׂאֲרֵיתוֹ לֹא־עָשָׂה לְפָסְלוֹ (יִסְגֹּד־) [יִסְגֹּד־] לוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֵּ וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו
וַיֹּאמֶר הַצִּילֵנִי כִּי אֱלֹהֵי אֲתָהּ:

44:17 וּשְׂאֲרִיהָ לְדַחֲלָא עֶבֶד לְצִלְמָא סְגִיד וַאֲשַׁתְּעַבֵּד לִיה וּבִעָא מִנִּיה וַאֲמַר
שִׁיזִיבֵנִי אֲרִי דַחֲלֵתִי אֲתָהּ:

44:17 But the rest of it he makes into a god, his graven image. He falls down before it and worships; he also prays to it and says, "Deliver me, for you are my god."

44:18 לֹא יָדְעוּ וְלֹא יָבִינוּ כִּי טַח מְרֹאוֹת עֵינֵיהֶם מִהַשְׁכִּיל לְבָתָם:

44:18 לֹא יָדְעִין וְלֹא מִסְתַּכְּלִין אֲרִי מִטְמִטְמֵן מִלְּמַחֲזֵי עֵינֵיהֶן מִלְּאִסְתַּכְּלָא
בְּלִבָּהֶן:

44:18 They do not know, nor do they understand, for He has smeared over their eyes so that they cannot see and their hearts so that they cannot comprehend.

44:19 וְלֹא־יֹשִׁיב אֶל־לְבָבוֹ וְלֹא דַעַת וְלֹא־תְבוּנָה לֵאמֹר חֲצִי שְׂרַפְתִּי בְּמוֹ־אֵשׁ
וְאֵף אֶפִּיתִי עַל־גַּחְלִיוֹ לֶחֶם אֲצַלֶּה בָּשָׂר וְאֶכֶל וַיִּתְּרוּ לְתוֹעֵבָה אַעֲשֶׂה לְבוֹל
עֵץ אֶסְגֹּד:

44:19 וְלֹא מְתִיב לְלִיבִיהָ וְלֹא מַדַּע וְלֹא סוֹכְלָתָנָה לְמִימַר פְּלִגְיָה אוֹקִידִית
בְּנוֹרָא וְאֵף אֶפִּיתִי עַל גְּמִרוּהִי לְחִים טוֹיִת בְּסָרָא וְאֶכְלִית וּשְׂאֲרִיהָ לְתוֹעִיבָא
אֶעֱבִיד לְבִלִּי אֶעָא אֶעָא אֶסְגֹּד:

44:19 No one recalls, nor is there knowledge or understanding to say, "I have burned half of it in the fire and also have baked bread over its coals. I roast meat and eat it. Then I make the rest of it into an abomination, I fall down before a block of wood!"

44:20 רַעְיָה אֶפֶר לֵב הוֹתֵל הִטָּהוּ וְלֹא־יִצִּיל אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא יֹאמֶר הֲלוֹא שִׁקָּר
בִּימִינִי: ס

44:20 הָא דַחֲלִיתִיה פְּלִגְיָה קְטָמָא לְבִיהָ שְׂטִיָא אִטְעִיָה וְלֹא יִשְׁיזִיב יָת נַפְשִׁיהָ
וְלֹא יִימַר הֲלֹא שִׁקָּרָא עֲבַדְתִּי יְמִינִי:

44:20 He feeds on ashes; a deceived heart has turned him aside. And he cannot deliver himself, nor say, "Is there not a lie in my right hand?"

44:21 זְכֹר־אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל כִּי עַבְדִּי־אֲתָהּ יִצְרַתִּיךָ עֶבֶד־לִי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל
לֹא תִנְשְׁנִי:

44:21 אִידְכֹּר אֵלֶיךָ יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל אֲרִי עַבְדִּי אֲתָהּ אֲתִקְנִיתִךָ לְמַהוּי עֶבֶד פֶּלַח
קְדָמִי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל לֹא תִנְשְׁנִי דַחֲלִיתִי:

44:21 "Remember these things, O Jacob, And Israel, for you are My servant; I have formed you, you are My servant, O Israel, you will not be forgotten by Me.

44:22 מַחֲיִיתִי כְעָב פִּשְׁעֶיךָ וְכַעֲנָן חַטֹּאוֹתֶיךָ שׁוֹבָה אֵלַי כִּי גִלְתִּיךָ:

44:22 מַחֲיִיתִי כְעִיבָא חוֹבֵךְ וְכַעֲנָן דְּעָדִי עָדִי כָּל חֲטָאךָ תוֹב לְפִלְחָנִי אֲרִי
פִּרְקִתִּךָ:

44:22 "I have wiped out your transgressions like a thick cloud And your sins like a heavy mist. Return to Me, for I have redeemed you."

44:23 רָנוּ שָׁמַיִם כִּי־עָשָׂה יְהוָה הֲרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אֶרֶץ פָּצְחוּ הָרִים רָנָה יַעַר
וְכָל־עֵץ בּוֹ כִּי־גָאֵל יְהוָה יַעֲקֹב וּבִי־יִשְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר: פ

44:23 שְׁבַחוּ שָׁמַיָא אֲרִי עֶבֶד יְיָ פּוֹרְקָן לְעַמִּיָּה יְבַעוּ יְבוּעוּ יְסוּדֵי אֶרְעָא בּוּעוּ
טוֹרֵיָא תְּשַׁבְּחָא חוֹרְשָׁא וְכָל אֵילָנָא דְּבִיהָ אֲרִי פִּרְקָא יְיָ יַעֲקֹב וּבִי־יִשְׂרָאֵל
יִשְׁתַּבַּח:

44:23 Shout for joy, O heavens, for the LORD has done it! Shout joyfully, you lower parts of the earth; Break forth into a shout of joy, you mountains, O forest, and every tree in it; For the LORD has redeemed Jacob And in Israel He shows

forth His glory.

44:24 כֹּה־אָמַר יְהוָה גֹּאֲלְךָ וַיִּצְרֶךָ מִבֶּטֶן אִנִּי יְהוָה עָשָׂה כָּל נֹטָה שָׁמַיִם
לְבִדִּי רָקַע הָאָרֶץ (מִי) (אֵתִי) [מֵאִתִּי]:

44:24 כֹּדֶנָּה אָמַר יוֹי דְּפָרְקָךָ וּדְאִתְקַנְךָ מִמַּעֲיִין אָנָּה יוֹי עֶבֶיד כּוֹלָא תְּלִית
שָׁמַיָא בְּמִימְרֵי שְׁכִלְיָלִית אַרְעָא בְּגִבּוֹרָתִי:

44:24 Thus says the LORD, your Redeemer, and the one who formed you from the womb, "I, the LORD, am the maker of all things, Stretching out the heavens by Myself And spreading out the earth all alone,

44:25 מִפֶּרֶ אֲתוֹת בָּדִים וְקִסְמִים יְהוֹלֵל מְשִׁיב חַכְמִים אַחֲזָר וְדַעְתָּם יִשְׁכַּל:

44:25 מִבְטִיל אֲתוֹת בְּדִין וְקִסּוּמִין מְשַׁנֵּשׁ מְתִיב חֲכִימָא לְאַחְרָא וְדַעְתְּהוֹן
מִקְלָקִיל:

44:25 Causing the omens of boasters to fail, Making fools out of diviners, Causing wise men to draw back And turning their knowledge into foolishness,

44:26 מְקִים דְּבַר עֲבָדוֹ וַעֲצַת מַלְאָכָיו יִשְׁלִים הָאָמַר לִירוּשָׁלַם תּוֹשֵׁב וְלַעֲרֵי
יְהוּדָה תִּבְנִינָה וְחֲרֻבוֹתֶיהָ אֶקְוֶם:

44:26 מְקִים פִּתְגָם עֲבֻדוֹהִי צְדִיקָא וּמִלְךָ שְׁלִיחוֹהִי מְשִׁלִּים דֹּאמַר לִירוּשָׁלַם
תְּתִיב וּלְקֻרְוֵא דְּבֵית יְהוּדָה יִתְבְּנִן וְחֲרַבְתָּהּ אֶקְמִים:

44:26 Confirming the word of His servant And performing the purpose of His messengers. *It is I* who says of Jerusalem, 'She shall be inhabited!' And of the cities of Judah, 'They shall be built.' And I will raise up her ruins *again*.

44:27 הָאָמַר לְצוֹלָה חֲרָבִי וְנִהְרִיתִךְ אוֹבִישׁ:

44:27 דֹּאמַר עַל כָּבֵל תַּחֲרוֹב וְנִהְרָא אִיבִישׁ:

44:27 "It is I who says to the depth of the sea, 'Be dried up!' And I will make your rivers dry.

44:28 הָאָמַר לְכוֹרֶשׁ רַעִי וְכָל־חֲפְצֵי יִשְׁלֵם וְלֹאמַר לִירוּשָׁלַם תִּבְנֶנָּה וְהִכָּל
תּוֹסֵד: ס

44:28 דֹּאמַר עַל כּוֹרֶשׁ לְמִיתָן לִיה מַלְכוֹ וְכָל רַעוּתִי יִקְיִם וּלְדֹאמַר לִירוּשָׁלַם
תְּתַבְנִי וְהִכָּלָא יִשְׁתַּכְּלָל:

44:28 "It is I who says of Cyrus, 'He is My shepherd! And he will perform all My desire.' And he declares of Jerusalem, 'She will be built,' And of the temple, 'Your foundation will be laid.'"

45:1 כֹּה־אָמַר יְהוָה לְמַשִּׁיחוֹ לְכוֹרֶשׁ אֲשֶׁר־הִחַזְקָתִי בִּימִינוֹ לְרַד־לְפָנָיו גּוֹיִם
וּמַחֲנֵי מַלְכִּים אֶפְתַּח לְפִתְּחָ לְפָנָיו דְּלָתִים וּשְׁעָרִים לֹא יִסָּגְרוּ:

45:1 כֹּדֶנָּה אָמַר יוֹי לְמַשִּׁיחִיהָ לְכוֹרֶשׁ דְּאִתְקִיפִית בִּימִינִיהָ לְמַמְסַר קְדָמוֹהִי
עֲמֻמִּין וְחֲרָצִי מַלְכּוֹן מַלְכִּין אֲשֶׁרִי לְפִתְחָא קְדָמוֹהִי דְּשִׁין וְתַרְעִין לֹא יִתְאַחֲדוּן:

45:1 Thus says the LORD to Cyrus His anointed, Whom I have taken by the right hand, To subdue nations before him And to loose the loins of kings; To open doors before him so that gates will not be shut:

45:2 אֲנִי לְפָנֶיךָ אֵלְךָ וְהִדּוּרִים (אוֹשֶׁר) [אִישָׁר] דְּלָתוֹת נְחוֹשֶׁה אֲשַׁבֵּר וּבְרִיחֵי
בְּרִזָּל אֲגַדֵּעַ:

45:2 מִימְרֵי קִדְמָד יִהְיֶה וְשׁוּרֵיָא אֲכַבִּישׁ דְּשִׁין דְּנַחֲשׁ אֲתַבֵּר וְעִבְרִין דְּבְרִזָּל
אֶקְצִיץ:

45:2 "I will go before you and make the rough places smooth; I will shatter the doors of bronze and cut through their iron bars.

45:3 וְנָתַתִּי לָךְ אוֹצְרוֹת חֶשֶׁד וּמִטְמֵנִי מִסְתָּרִים לְמַעַן תִּדַּע כִּי־אֲנִי יְהוָה הַקּוֹרָא
בְּשֵׁמוֹךְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

45:3 וְאֲתִין לָךְ אוֹצְרִין דְּחֶשֶׁד וְסִימָן דְּמִיטְמָרָן בְּדִיל דְּתִידַע אֲרִי אָנָּה יוֹי

דְּרַבִּיתְךָ בְּשֵׁםךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

45:3 "I will give you the treasures of darkness And hidden wealth of secret places, So that you may know that it is I, The LORD, the God of Israel, who calls you by your name.

45:4 לְמַעַן עֲבָדִי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל בְּחִירִי וְאַקְרָא לְךָ בְּשֵׁםךָ אֲכַנֶּךָ וְלֹא יִדְעָתָנִי:
45:4 בְּדִיל עֲבָדִי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל בְּחִירִי וְקִרִית לְךָ בְּשֵׁםךָ אֶתְקִינֶתְךָ וְלֹא יִדְעָתָא
לְמַפְלַח קְדָמִי:

45:4 "For the sake of Jacob My servant, And Israel My chosen one, I have also called you by your name; I have given you a title of honor Though you have not known Me.

45:5 אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד זִוְלָתִי אֵין אֱלֹהִים אַחֲרָי וְלֹא יִדְעָתָנִי:
45:5 אָנָּה יְיָ וְלִית עוֹד בַּר מְנִי לִית אֱלֹהֵי סַעֲרָתְךָ וְלֹא יִדְעָתָא לְמַפְלַח קְדָמִי:
45:5 "I am the LORD, and there is no other; Besides Me there is no God. I will gird you, though you have not known Me;

45:6 לְמַעַן יֵדְעוּ מִמְּזֶרֶח־שֶׁמֶשׁ וּמִמַּעֲרֵבָה כִּי־אֲפֹס בִּלְעָדִי אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד:
45:6 בְּדִיל דִּידְעוּן מִמְּדִנַּח שְׁמֵשׁא וּמִמַּעֲרֵבִיָּה וּמִמַּעֲרָבָא אֲרִי לִית בַּר מְנִי אָנָּה
יְיָ וְלִית עוֹד:

45:6 That men may know from the rising to the setting of the sun That there is no one besides Me. I am the LORD, and there is no other,

45:7 יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא רָע אֲנִי יְהוָה עֹשֶׂה כָּל־אֱלֹהֵי: ס
45:7 דְּאַתְקִין נִיהוּר וּבְרִי חֹשֶׁךְ עֹבִיד שְׁלָם וּבְרִי בִישׁ אָנָּה יְיָ עֹבִיד כָּל אֱלִין:
45:7 The One forming light and creating darkness, Causing well-being and creating calamity; I am the LORD who does all these.

45:8 הֲרַעִיפוּ שָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁחֻקִּים יִזְלוּ־צֶדֶק תִּפְתַּח־אֲרֶץ וּפְרוֹי־יֵשַׁע וּצְדָקָה
תִּצְמֹחַ יַחַד אֲנִי יְהוָה בִּרְאִיתִי: ס
45:8 יִשְׁמְשׁוּן שְׁמַיָּא מְלַעִילָא וְעִנְיָא יִגְדוּן טוֹבָא תִּתְפַּתַּח תִּתְפַּתַּח אֲרַעָא וְיִיחֹן
מִיִּתִּיא וְזָכוּתָא תִּתְגַּלִּי כַּחֲדָא אָנָּה יְיָ בְּרִיתִינוּן:

45:8 "Drip down, O heavens, from above, And let the clouds pour down righteousness; Let the earth open up and salvation bear fruit, And righteousness spring up with it. I, the LORD, have created it.

45:9 הֲוִי רַב אֶת־יִצְרוֹ חֲרַשׁ אֶת־חֲרָשֵׁי אֲדָמָה הֵיאֵמֶר חָמָר לִי־צֵרוֹ מִה־תַּעֲשֶׂה
וּפַעֲלָהּ אֵין־יָדַיִם לוֹ: ס
45:9 יְיָ דְּמִדְּמִי לְמַדָּן לְמַקָּם לְקַבִּיל פְּתָנְמִי בְּרוּהִי וּרְחִיץ דִּיּוֹטְבֹון לִיהַ צְלָמִי
פַּחְרָא דְּעֵבִידִין מַעְפֵּר אֲדָמָתָא הָאֲפֹשֶׁר דִּי־יִמֵּר טִינָא לְעֵבְרִיָּה לָא עֲבַדְתָּנִי
וְעוֹבְדֶךָ לִית יָדִין לִיהַ:

45:9 "Woe to the one who quarrels with his Maker-- An earthenware vessel among the vessels of earth! Will the clay say to the potter, 'What are you doing?' Or the thing you are making say, 'He has no hands'?"

45:10 הֲוִי אֵמֶר לָאֵב מִה־תּוֹלִיד וּלְאִשָּׁה מִה־תְּחִילִין: ס
45:10 יְיָ דְּאֵמֶר לָאֵב מָא תּוֹלִיד וּלְאִיתָתָא מָא תַעֲדָן:
45:10 "Woe to him who says to a father, 'What are you begetting?' Or to a woman, 'To what are you giving birth?'"

45:11 כֹּה־אָמַר יְהוָה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְיִצְרוּ הָאֲתִיּוֹת שְׂאֵלוֹנִי עַל־בְּנֵי וְעַל־פַּעַל
יָדִי תִצְוֵנִי:
45:11 כַּדָּנָן אָמַר יְיָ קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל וּדְאַתְקִנִּיָּה דַּעֲתִידָן לְמִיתִי אֲתוּן שְׂאֵלִין
מִן קְדָמִי עַל עַמִּי וְעַל עוֹבֵד גְּבוּרָתִי תִפְקְדוּנִי:

45:11 Thus says the LORD, the Holy One of Israel, and his Maker: "Ask Me about the things to come concerning My sons, And you shall commit to Me the work of My hands.

45:12 אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וָאָדָם עָלֶיהָ בָּרָאתִי אֲנִי יְדִי נָטוּ שָׁמַיִם וְכָל-צָבָאָם
צִוִּיתִי:

45:12 אֲנִי בְּמִימְרֵי עֲבָדִית אֶרְעָא וְאִנְשָׁא עָלָה בְּרִיתִי אֲנִי בְּגִבּוֹרְתִי תָלִית
שָׁמַיָא וְכָל חִלְיָהוֹן שְׁכַלְלִית:

45:12 "It is I who made the earth, and created man upon it. I stretched out the heavens with My hands And I ordained all their host.

45:13 אֲנֹכִי הֵעִירְתִּהֶן בְּצֶדֶק וְכָל-דֶּרֶכָיו אִישׁר הוּא-יְבַנֶּה עִירֵי וְגִלּוֹתַי יִשְׁלַח
לֹא בְּמַחִיר וְלֹא בְּשָׁחַד אָמַר יְהוָה צָבָאוֹת: פ

45:13 אֲנִי אוֹתִינִיָּה בְּגִלִּי בְּקִשׁוֹט וְכָל אוֹרְחָתִיָּה אֶתְקִין הוּא יְבַנֶּי קִרְתִּי וְגִלּוֹתַי
עָמִי יִשְׁלַח לֹא בְּדָמוֹן וְלֹא בְּמָמוֹן אָמַר יְיָ צָבָאוֹת:

45:13 "I have aroused him in righteousness And I will make all his ways smooth; He will build My city and will let My exiles go free, Without any payment or reward," says the LORD of hosts.

45:14 כֹּה אָמַר יְהוָה יִגִּיעַ מִצְרַיִם וּסְחָר-כּוֹשׁ וּסְבָאִים אֲנָשֵׁי מִדֵּה עֲלֵיךָ יַעֲבֹרוּ
וְלֶךְ יִהְיוּ אַחֲרֶיךָ יִלְכוּ בְּזִקִּים יַעֲבֹרוּ וְאַלֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ אֲלֶיךָ יִתְפַּלְּלוּ אַךְ בְּךָ
אֵל וְאֵין עוֹד אַפְסֵי אֱלֹהִים:

45:14 כַּדָּנָן אָמַר יְיָ לִיאֹת מִצְרַיִם מִצְרָאִי וְתַגְרִי כּוֹשׁ וְאִנְשׁ סְבָא וּסְבָא גְבָרִין
דְּסַחֲרָא עֲלֶיךָ יַעֲבֹרוּן יַעֲדוּן וְדִילִיד יִהְיוּ בְּתַר פְּתַגְמָךְ יִהְיוּ בְּשִׁישְׁלָן יַעֲדוּן
וְלִיד יִסְגְּדוּן מִנִּיד יַבְעוּן וְיִדְוּן לְמִימַר בְּקוֹשְׁטָא בִיד אֱלֹהָא וְלִית עוֹד אֱלֹה
בְּרַ מְנִיָּה:

45:14 Thus says the LORD, "The products of Egypt and the merchandise of Cush And the Sabeans, men of stature, Will come over to you and will be yours; They will walk behind you, they will come over in chains And will bow down to you; They will make supplication to you: 'Surely, God is with you, and there is none else, No other God.'"

45:15 אֲכֹן אֶתָּה אֵל מְסֻתָּת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ:

45:15 בְּקוֹשְׁטָא אַתָּה אֱלֹהָא אֲשֶׁרִיתָא בְּתַקוּף רוּמָא שְׁכִינְתָךְ אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל
פְּרִיק:

45:15 Truly, You are a God who hides Himself, O God of Israel, Savior!

45:16 בּוֹשׁוּ וְגַם-נִכְלָמוּ כָּל־מַלְאָכָא וְיִחָדּוּ הִלְכוּ בְּכַלְמָה חֲרָשֵׁי צִירִים:

45:16 בְּהִיתוּ וְאַף אֶתְכַנְעוּ כּוֹלְהוֹן כַּחֲדָא הִלְכוּ בְּאַתְכַנְעוּ פִּלְחֵי צִלְמִיא:

45:16 They will be put to shame and even humiliated, all of them; The manufacturers of idols will go away together in humiliation.

45:17 יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בִּיהוָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים לֹא-תִבָּשׂוּ וְלֹא-תִפְלָמוּ עַד-עוֹלָמֵי
עַד: פ

45:17 יִשְׂרָאֵל אֶתְפְּרִיק בְּמִימְרָא דִּיּוּי פּוֹרְקָן עֲלָמִין לֹא תִיבַהֲתוּן וְלֹא תִתְכַנְעוּן
לְעֲלָמָא וְלְעֲלָמֵי עֲלָמִיא:

45:17 Israel has been saved by the LORD With an everlasting salvation; You will not be put to shame or humiliated To all eternity.

45:18 כִּי כֹה אָמַר-יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם הוּא הָאֱלֹהִים יֵצֵר הָאָרֶץ וַעֲשָׂהּ הוּא
כּוֹנֵנָה לֹא-תִהְיוּ בְּרָאָה לְשִׁבְתָּ יֵצֵרָה אֲנִי יְהוָה וְאֵין עוֹד:

45:18 אֲרִי כַּדָּנָן אָמַר יְיָ דְּבִרָא שָׁמַיָא הוּא אֱלֹהִים דְּשַׁכְלִיל אֶרְעָא וְעַבְדָּה
הוּא אֶתְקַנָּה לֹא לְרִיקָנוּ בְּרָה אֱלֹהִין לְאַסְנָאָה עָלָה בְּנֵי אִנְשָׁא אֶתְקַנָּה אֲנִי
יְיָ וְלִית עוֹד:

45:18 For thus says the LORD, who created the heavens (He is the God who formed the earth and made it, He established it and did not create it a waste place, but formed it to be inhabited), "I am the LORD, and there is none else.

45:19 לֹא בִסְתֵר דִּבַּרְתִּי בְּמָקוֹם אֲרֶץ חֹשֶׁךְ לֹא אָמַרְתִּי לְזָרַע יַעֲקֹב תִּהְיוּ
בְּקִשְׁוֹנֵי אֲנִי יְהוָה דִּבֵּר צֶדֶק מִיִּשְׁרָאֵל:

45:19 לֹא בִסְתֵרָא מְלִילִית בְּאַחַר אֲרַע קָבַל לֹא אָמַרְתִּי לְזָרְעָא דְּבֵית יַעֲקֹב
לְרִיקָנוֹ תִּבְעוּ דַּחְלִיתִי אָנָּה יוּי מִמְּלִיל קִשּׁוּט מַחְוֵי כִּיּוֹנָן:

45:19 "I have not spoken in secret, In some dark land; I did not say to the offspring of Jacob, 'Seek Me in a waste place';
I, the LORD, speak righteousness, Declaring things that are upright.

45:20 הִקְבְּצוּ וּבֹאוּ הַתְּנַגְּשׁוּ יַחַד פְּלִיטֵי הַגּוֹיִם לֹא יָדְעוּ הַנְּשָׂאִים אֶת־עֵץ פִּסְלָם
וּמִתְפַּלְלִים אֶל־אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ:

45:20 אֲתַכְנִשׁוּ וְאִיתוֹ אֲתַקְרְבוּ כַּחֲדָא מְשִׁיזְבֵי עִמְמִיָּא לֹא יָדְעִין דְּנִטְלִין יְתָ אַע
צִלְמָהוֹן וּבָעִין מִן דַּחְלָא דְלֹא יִפְרוּק:

45:20 "Gather yourselves and come; Draw near together, you fugitives of the nations; They have no knowledge, Who
carry about their wooden idol And pray to a god who cannot save.

45:21 הִגִּידוּ וְהַגִּישׁוּ אִף יוֹעֲצוּ יַחַד מִי הַשְׁמִיעַ זֹאת מִקֶּדֶם מֵאִזְ הִגִּידָה הָלוֹא
אֲנִי יְהוָה וְאִין־עוֹד אֱלֹהִים מִבִּלְעָדִי אֶל־צָדִיק וּמוֹשִׁיעַ אִין זֹלָתִי:

45:21 חוּ וְאֲתַקְרְבוּ אִף אֲתַמְלִיכוּ כַּחֲדָא מִן בֶּסֶר דָּא מִלְּקַדְמִין מִבְּכִין חוּיָה
הָלֹא אָנָּה יוּי וְלִית עוֹד אֱלֹה בֶּר מְנִי אֱלֹה דְּזָכִי וּפְרִיק לִית אֱלֹא אָנָּה:

45:21 "Declare and set forth *your case*; Indeed, let them consult together. Who has announced this from of old? Who has
long since declared it? Is it not I, the LORD? And there is no other God besides Me, A righteous God and a Savior; There
is none except Me.

45:22 פְּנוּ־אֵלַי וְהוֹשְׁעוּ כָּל־אֲפִסֵּי־אֲרֶץ כִּי אֲנִי־אֵל וְאִין עוֹד:

45:22 אֲתַפְּנוּ לְמִימְרֵי וְאֲתַפְּרִיקוּ כָּל דְּבִסְפֵי אֲרַעָא אֲרִי אָנָּה אֱלֹהָא וְלִית עוֹד:

45:22 "Turn to Me and be saved, all the ends of the earth; For I am God, and there is no other.

45:23 בִּי נִשְׁבַּעְתִּי יֵצֵא מִפִּי צְדָקָה דְּבַר וְלֹא יָשׁוּב כִּי־לִי תִכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ
תִּשָּׁבַע כָּל־לִשׁוֹן:

45:23 בְּמִימְרֵי קִיּוּמִית נִפְק מִן קְדָמִי בְּזָכוּ פִתְגָם וְלֹא יִבְטֹל אֲרִי קְדָמִי תִכְרַע
כָּל בֶּרֶךְ תִּקְיִים כָּל לִישׁוֹן:

45:23 "I have sworn by Myself, The word has gone forth from My mouth in righteousness And will not turn back, That
to Me every knee will bow, every tongue will swear *allegiance*.

45:24 אֵךְ בִּיהוָה לִי אָמַר צְדָקוֹת וְעַז עֲדִיו יִבּוֹא וַיִּבְשׁוּ כָּל הַנִּחְרִים בּוֹ:

45:24 בְּרַם בְּמִימְרָא דִּיּוּי עָלִי אָמַר לְאִיתָאָה זְכוּן וּתְקוּף בְּמִימְרֵיהּ יוֹדוֹן
וַיִּבְהֲתוֹן בְּטַעוֹתָהוֹן כָּל עִמְמִיָּא דְּהוּוּ מִתְנַרְן בְּעִמְיָה:

45:24 "They will say of Me, 'Only in the LORD are righteousness and strength.' Men will come to Him, And all who
were angry at Him will be put to shame.

45:25 בִּיהוָה יִצְדָּקוּ וַיִּתְהַלְּלוּ כָּל־זָרַע יִשְׂרָאֵל:

45:25 בְּמִימְרָא דִּיּוּי יִזְכוּן וַיִּשְׁתַּבְּחוּן כָּל זָרְעָא דִּישְׂרָאֵל:

45:25 "In the LORD all the offspring of Israel Will be justified and will glory."

46:1 פֶּרַע בֵּל קָרַס נָבוּ הָיוּ עֲצָבֵיהֶם לַחֲיָה וּלְבַהֲמָה נִשְׂאֲתִיכֶם עֲמוּסוֹת מִשָּׂא
לְעִיפָה:

46:1 חֲמִיט בֵּל אֲתַקְטִיף נָבוּ הָיוּ צִלְמִנִיהוֹן דְּמוֹת חֲיָא חֲיִין וּבַעִיר מִטּוּלִי
טַעוֹתָהוֹן יִקִּירִין עַל נִטְלִיהוֹן וְאִינוֹן מִשְׁלָהוֹן:

46:1 Bel has bowed down, Nebo stoops over; Their images are *consigned* to the beasts and the cattle. The things that you
carry are burdensome, A load for the weary *beast*.

46:2 קָרְסוּ כִרְעוּ יַחַד לֹא יָכְלוּ מַלְט מִשָּׂא וְנַפְשָׁם בַּשָּׂבִי הִלְכָה: ס

46:2 אֶתְקַצְצוּ אֶתְקַטְּפוּ כַּחַד אֶל יָכִילוּ לְשִׁיזְבָּא נְטִלְיָהוֹן וּפְלִחִיָּהוֹן בְּשִׁבְיָא
אֲזָלוּ:

46:2 They stooped over, they have bowed down together; They could not rescue the burden, But have themselves gone into captivity.

46:3 שְׁמָעוּ אֵלַי בֵּית יַעֲקֹב וְכָל־שְׂאֲרֵית בֵּית יִשְׂרָאֵל הַעֲמָסִים מִנִּי־בֶטֶן הַנְּשָׂאִים
מִנִּי־רֶחֶם:

46:3 קִבְּלוּ לְמִימְרֵי דְבֵית יַעֲקֹב וְכָל שְׂאֲרָא דְבֵית יִשְׂרָאֵל דְּרַחֲמִין מְכָל
עַמְּמָא חֲבִיבִין וְחֲבִיבִין מְכָל מַלְכוּתָא:

46:3 "Listen to Me, O house of Jacob, And all the remnant of the house of Israel, You who have been borne by Me from birth And have been carried from the womb;

46:4 וְעַד־זְקֵנָה אֲנִי הוּא וְעַד־שִׁיבָה אֲנִי אֶסְבֵּל אֲנִי עֲשִׂיתִי וְאֲנִי אֶשָּׂא וְאֲנִי
אֶסְבֵּל וְאֶמְלֹט: ס

46:4 וְעַד עֲלָמָא אֲנָא הוּא וְעַד עָלַם עֲלָמָא מִימְרֵי קִיָּם אֲנָא בְּרִית כָּל אִנְשָׂא
אֲנָא בְּדִרְיָת יְתָהוֹן לְבִינִי עַמְּמָא אֶף אֲנָא אֲשַׁבּוּק לְחֻבִּיָּהוֹן וְאֶסְלַח:

46:4 Even to *your* old age I will be the same, And even to *your* graying years I will bear *you*! I have done *it*, and I will carry *you*; And I will bear *you* and I will deliver *you*.

46:5 לְמִי תִדְמִיוֹנִי וְתִשְׁוֶה וְתַמְשְׁלוֹנִי וְנִדְמָה:

46:5 לְמִן תִּדְמוֹן קְדָמִי וְתִשְׁווֹן וְתַכְּוֹנוֹן קְדָמִי בְּקִשּׁוּט:

46:5 "To whom would you liken Me And make Me equal and compare Me, That we would be alike?

46:6 הַזֵּלִים זֶהָב מִפִּיס וְכֶסֶף בַּקָּנָה יִשְׁקְלוּ יִשְׁפְּרוּ צוּרָף וַיַּעֲשֶׂהוּ אֵל יִסְגְּרוּ
אֶף־יִשְׁתַּחֲוּוּ:

46:6 הָא עַמְּמָא גִבְן דְּהָב מִכִּיס וְכֶסֶף בַּמִּזְנֵי תַקְלִין אֲגִרִין קִינָא
וְעֵבִיד לִיה רַחֲלָא סְגִדִין אֶף מִשְׁתַּעֲבָדִין:

46:6 "Those who lavish gold from the purse And weigh silver on the scale Hire a goldsmith, and he makes it *into* a god; They bow down, indeed they worship it.

46:7 יִשְׂאֲהוּ עַל־כֶּתֶף יִסְבְּלָהוּ וַיִּנִּיחֵהוּ תַחְתּוֹ וַיַּעֲמֵד מִמְּקוֹמוֹ לֹא יִמָּשׁ
אֶף־יִצְעַק אֵלָיו וְלֹא יַעֲנֶה מִצָּרָתוֹ לֹא יוֹשִׁיעֵנּוּ: ס

46:7 נְטִלִין לִיה עַל כַּתְפִּיהוֹן סְבִלִין לִיה וּמַחְתִּין לִיה בְּאַתְרֵיהּ וְקָאִים
מֵאַתְרֵיהּ לֹא אִפְשָׁר לִיה דִּינוּד אֶף יִבְעִי מְנִיָּה וְלֹא יְתִיבְנִיָּה מַעֲקָתִיהּ לֹא
יִפְרָקְנִיָּה:

46:7 "They lift it upon the shoulder *and* carry it; They set it in its place and it stands *there*. It does not move from its place. Though one may cry to it, it cannot answer; It cannot deliver him from his distress.

46:8 זְכֹרוּ־זֹאת וְהִתְאַשְׁשׁוּ הָשִׁיבוּ פִּשְׁעֵיכֶם עַל־לֵב:

46:8 אֲדַכְּרוּ דָא וְאִיתְקַפּוּ וְאִתְּבוּ מְרֹדִין עַל לֵב:

46:8 "Remember this, and be assured; Recall it to mind, you transgressors.

46:9 זְכֹרוּ רֵאשִׁנוֹת מַעֲלָם כִּי אֲנֹכִי אֵל וְאֵין עוֹד אֱלֹהִים וְאַפְסָא כְּמוֹנִי:

46:9 אֲדַכְּרוּ קְדָמִיתָא דְּמִן עֲלָמָא אֲרִי אֲנָא אֱלֹהָא וְלִית עוֹד אֱלֹהָ בְּרַ מְנִי:

46:9 "Remember the former things long past, For I am God, and there is no other; *I am* God, and there is no one like Me,

46:10 מְגִיד מְרֵאשִׁית אַחֲרִית וּמִקְדָּם אֲשֶׁר לֹא־נַעֲשָׂה אֲמַר עֲצָתִי תִקְוֶם
וְכָל־חֲפָצִי אַעֲשֶׂה:

46:10 מִחֲוֵי מִן אוֹלָא לְסוּפָא וּמִלְּקַדְמִין דְּלֹא אִתְּעִבִּידָא אֲמַר מַלְכִּי יִתְקִיָּם
וְכָל רְעוּתִי אֲעִבִּיד:

46:10 Declaring the end from the beginning, And from ancient times things which have not been done, Saying, 'My purpose will be established, And I will accomplish all My good pleasure';

46:11 קרא ממזרח עֵיט מֵאֶרֶץ מֶרְחָק אִישׁ (עֲצָתוֹ) [עֲצָתִי] אֶף־דִּבַּרְתִּי
אֶף־אֲבִיאָנָה יִצְרָתִי אֶף־אֶעֱשֶׂנָּה: ס

46:11 דָּאֵמַר לְכַנְשָׂא גְלוּתָא מִמְדִּנְחָא לְאִיתָאָה בְּגֵלָאִי כְּעוּף קָלִיל מֵאֶרֶע
רְחִיקָא בְּנִי אֲבַרְהָם בְּחִירִי אֶף מְלִילִית אֶף אִיתִינָה אֶתְקִינָה אֶף אֶעֱבִידִנָּה:
46:11 Calling a bird of prey from the east, The man of My purpose from a far country. Truly I have spoken; truly I will bring it to pass. I have planned it, surely I will do it.

46:12 שְׁמָעוּ אֵלַי אֲבִירֵי לֵב הֶרְחוּקִים מִצְדָּקָה:

46:12 קִבְּלוּ לְמִימָרִי תְּקִיפֵי לְבָא דְּרְחִיקִין מִזְכוּתָא מִן זְכוּתָא:

46:12 "Listen to Me, you stubborn-minded, Who are far from righteousness.

46:13 קִרְבָּתִי צָדִיקִי לֹא תִרְחָק וּתְשׁוּעָתִי לֹא תֵּאָחֵר וְנִתְּנִי בְּצִיּוֹן תְּשׁוּעָה
לְיִשְׂרָאֵל תִּפְאָרְתִּי: ס

46:13 קְרִיבָא זְכוּתִי לֹא תִתְרַחֵק וּפִירְקָנִי לֹא יִתְעַכֵּב וְאֵתִין בְּצִיּוֹן פְּרִיק
לְיִשְׂרָאֵל תִּשְׁבַּחְתִּי:

46:13 "I bring near My righteousness, it is not far off; And My salvation will not delay. And I will grant salvation in Zion, And My glory for Israel.

47:1 רְדִי וּשְׁבִי עַל־עֹפֹר בְּתוּלַת בֶּת־בָּבֶל שְׁבִי־לְאֶרֶץ אֵין־כֶּסֶּא בֶּת־כְּשָׁדִים כִּי
לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּלָךְ רַכָּה וְעֵנְגָה:

47:1 חוֹתִי וְחִיבִי עַל עֹפְרָא מַלְכוּת כְּנִשְׁתָּא דְּבָבֶל חִיבִי לְאֶרְעָא לִית כּוֹרְסִי
יִקְר מַלְכוּת כִּסְדָּאִי אֲרִי לֹא תוֹסִפִין דִּיקְרוֹן לִיךְ רַכִּיכָא וּמִפְּנִקָא:

47:1 "Come down and sit in the dust, O virgin daughter of Babylon; Sit on the ground without a throne, O daughter of the Chaldeans! For you shall no longer be called tender and delicate.

47:2 קְחִי רַחִים וּטַחֲנִי קִמַּח גְּלִי צִמְתָּךְ חֲשָׁפִי־שֹׁבֵל גְּלִי־שׁוֹק עֲבְרֵי נְהָרוֹת:

47:2 קִבְּלִי מְרוּעָא וְעוּלִי בְּשַׁעְבוֹד גְּלָא יִקְר מַלְכוּתִיךְ אִיתְּבְּרוּ שְׁלֹטוֹן
אֲתַבְּדְּרוּ עִם מִשְׁרִיתֶיךָ גְּלוּ כְּמִי כְּמוֹ נְהָרָא:

47:2 "Take the millstones and grind meal. Remove your veil, strip off the skirt, Uncover the leg, cross the rivers.

47:3 תִּגְל עֲרוֹתְךָ גַּם תִּרְאָה חֲרַפְתְּךָ נָקִם אֶקַּח וְלֹא אֶפְגַּע אָדָם: ס

47:3 תִּתְּגַלִּי בַּהֲתִתֶּיךָ אֶף יִתְחַזִּי קֶלְנֶךָ פּוֹרַעֲנוֹת גְּמִירָא אֲתַפְרַע מִנֶּיךָ וְאֲשַׁנִּי
דִּינֶיךָ מִבְּנֵי אֲנָשָׁא:

47:3 "Your nakedness will be uncovered, Your shame also will be exposed; I will take vengeance and will not spare a man."

47:4 גְּאֲלָנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

47:4 פִּרְקָנָא יוֹי צְבָאוֹת שְׁמִיהּ קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל:

47:4 Our Redeemer, the LORD of hosts is His name, The Holy One of Israel.

47:5 שְׁבִי דּוּמָם וּבְאִי בַחֲשָׁךְ בֶּת־כְּשָׁדִים כִּי לֹא תוֹסִיפִי יִקְרְאוּלָךְ גְּבַרְת
מִמְּלָכוֹת:

47:5 תִּיבִי שְׁתַּקָּא וְעוּלִי בְּקַבְלָא יִקְר מַלְכוּת כְּנִשְׁתָּא דְּכִסְדָּאִי אֲרִי לֹא תוֹסִפִין
דִּיקְרוֹן יִקְרוֹן לִיךְ תְּקִיפַת מַלְכוּן:

47:5 "Sit silently, and go into darkness, O daughter of the Chaldeans, For you will no longer be called The queen of kingdoms.

47:6 קִצַּפְתִּי עַל־עַמִּי חַלְלִיתִי נִחַלְתִּי וְאֲתָנָם בִּידֶךָ לֹא־שָׁמַתְ לָהֶם רַחֲמִים

על־זֶקֶן הַכְּבֶדֶת עָלָךְ מָאֵד:

47:6 רְגִיזִית עַל עַמִּי אֶפְסִית אַחֲסַנְתִּי וּמִסְרַתִּינוּן בִּידֶיךָ לֹא אֶתְמַלִּית עָלֵיהוֹן
רַחֲמִין עַל סָבָא אֶתְקִיפַת מְרוֹתֶיךָ לַחֲדָא:

47:6 "I was angry with My people, I profaned My heritage And gave them into your hand. You did not show mercy to them, On the aged you made your yoke very heavy.

47:7 וַתֹּאמְרִי לְעוֹלָם אֶהְיֶה גְבֵרַת עַד לֹא־שָׁמַת אֱלֹהַּ עַל־לִבִּי לֹא זָכַרְתִּי
אַחֲרֵיתָהּ: ס

47:7 וַאֲמַרְתְּ לְעָלַם אֵיחִי תִקְיַפַת מַלְכוּוֹן עַד לֹא שְׁוִית אֵלִין עַל לְבִיד לֹא
אֲדַכְרַת לְסוּפָא:

47:7 "Yet you said, 'I will be a queen forever.' These things you did not consider Nor remember the outcome of them.

47:8 וְעַתָּה שְׁמַעֲי־זֹאת עֲדִינָה תִּישָׁבֶת לְבָשָׁח הָאִמְרָה בְּלִבָּהּ אֲנִי וְאֶפְסִי עוֹד
לֹא אֲשַׁב אֶלְמָנָה וְלֹא אֲדַע שָׂכוֹל:

47:8 וְכַעַן שְׁמַעֲי דָא מִפְּנִקְתָּא דִּיתְבָּא לְרַחֲצֵן דְּאִמְרָא בְּלִיבָהּ אֲנָא וְלִית בָּר
מְנִי עוֹד לֹא אֲחִיב אֲרַמְלוֹ וְלֹא אֲדַע תַּכְלוֹ:

47:8 "Now, then, hear this, you sensual one, Who dwells securely, Who says in your heart, 'I am, and there is no one besides me. I will not sit as a widow, Nor know loss of children.'

47:9 וַתְּבֹאנָה לָךְ שְׁתֵּי־אֱלֹהִי רְגַע בְּיוֹם אֶחָד שָׂכוֹל וְאֶלְמָן כְּתָמָם בָּאוּ עָלֶיךָ
בְּרַב כְּשָׁפִיד בְּעֲצַמַת חֲבֵרִיד מָאֵד:

47:9 וַיִּיתְנֵן לֶיד עָלְךָ תַרְתִּין אֵלִין זְמַן בְּיוֹמָא חַד תַּכַּל וְאֲרַמְלוֹן כִּיד כַּד שְׁלָמָן
יִיתְנֵן עָלְךָ בְּסִגְיָאוֹת חֲרָשְׁךָ בְּתַקּוּף קִסְמְךָ לַחֲדָא:

47:9 "But these two things will come on you suddenly in one day: Loss of children and widowhood. They will come on you in full measure In spite of your many sorceries, In spite of the great power of your spells.

47:10 וַתִּבְטַחְתִּי בְּרַעְתְּךָ אִמְרַת אֵין רֹאֲנִי חֲכַמְתְּךָ וְדַעְתְּךָ הִיא שׁוֹבְבַתְךָ וַתֹּאמְרִי
בְּלִבִּי אֲנִי וְאֶפְסִי עוֹד:

47:10 וְאַתְרַחֲצִית בְּבִשְׁתֶּיךָ אִמְרַת לִית דְּחָזִי לִי חֲכַמְתֶּיךָ וְדַעְתֶּיךָ הִיא
קַלְקִילְתֶּיךָ וַאֲמַרְתְּ בְּלִבִּיךָ אֲנָא וְלִית בָּר מְנִי עוֹד:

47:10 "You felt secure in your wickedness and said, 'No one sees me,' Your wisdom and your knowledge, they have deluded you; For you have said in your heart, 'I am, and there is no one besides me.'

47:11 וּבָא עָלֶיךָ רָעָה לֹא תִדְעִי שְׁחָרָה וְתַפֵּל עָלֶיךָ הוּזָה לֹא תוּכְלִי כַּפְרָה
וְתִבָּא עָלֶיךָ פְּתָאָם שׁוֹאָה לֹא תִדְעִי:

47:11 וְחִיתִי עָלְךָ בְּשִׁתָּא לֹא תִידְעִין לְמַבְעֵי עָלָה וְתַפּוּל עָלְךָ עָקָא לֹא
תִּיכְלִין לְאַעֲדִיּוּתָהּ וַיִּיתִי עָלְךָ בְּתַכִּיף אֶתְרַגּוּשָׁא לֹא תִידְעִין:

47:11 "But evil will come on you Which you will not know how to charm away; And disaster will fall on you For which you cannot atone; And destruction about which you do not know Will come on you suddenly.

47:12 עֲמַדִּינָא בְּחֲבֵרִיד וּבְרַב כְּשָׁפִיד בְּאַשֶּׁר יִגְעַת מְנַעוּרִיד אוּלִי תוּכְלִי
הוּעִיל אוּלִי תַעְרוּצִי:

47:12 קוּמִי כַעַן בְּקִסְמְךָ וּבְסִגְיָאוֹת חֲרָשְׁךָ דְּהוּיַת מַתַּעֲסָקָא בְּהוֹן מִיְנִקוּתֶיךָ
מָאִים תִּיכְלִין לְהִנָּאָה מָא אִם תִּיכְלִין לְמַתְקָף:

47:12 "Stand *fast* now in your spells And in your many sorceries With which you have labored from your youth; Perhaps you will be able to profit, Perhaps you may cause trembling.

47:13 נִלְאִית בְּרַב עֲצָתֶיךָ יַעֲמְדוּנָא וַיּוֹשִׁיעֶיךָ (הִבְרוּ) [הִבְרִין] שְׁמַיִם תְּחַזִּים
בְּכּוֹכְבִּים מוֹדִיעַם לַחֲדָשִׁים מְאַשֶּׁר יָבֹאוּ עָלֶיךָ:

47:13 לְאִית בְּסִיאוֹת מַלְכְךָ יִקְוֹמוּ כֵּעַן וַיִּפְרְקוּנִיךָ דְּהוּוּ דְּהוּוּת מִסֶּכֶן לְמִזְלָת
שְׁמִיָּא חֲזֹן בְּכֹכְבֵּיָא מְהוֹדְעִין בְּזִמְנֵיָא זִמְנֵיָא מִטַּעַן לֵידָךְ לְמִימַר כִּין עֲתִיד
לְמִיתִי עֲלֶיךָ יִרַח בִּירַח:

47:13 "You are wearied with your many counsels; Let now the astrologers, Those who prophesy by the stars, Those who predict by the new moons, Stand up and save you from what will come upon you.

47:14 הִנֵּה הָיוּ כְּקֶשׁ אִשׁ שֶׁרָפְתָם לֹא־יִצִּילוּ אֶת־נַפְשָׁם מִיַּד לִהְבֶּה אֵין־נִחַלֶת
לְחֻמִּם אֹר לְשִׁבֶת נִגְדוּ:

47:14 הָא הָיוּ חֲלָשִׁין כְּקֶשׁא עֲמֻמָּיָא דְתִקִּיפִין כְּאִשְׁתָּא שִׁיִּצִּיאוֹנוֹן לֹא יִשְׁיֻבוֹן
יֵת נַפְשֵׁהוֹן מִיַּד קְטוּלִין לִית לְהוֹן שְׂאָר וּמִשִּׁיזִּיב אֶף לֹא אֲתֵר לְאִשְׁתִּיזָבָא
בִּיה בֵּה:

47:14 "Behold, they have become like stubble, Fire burns them; They cannot deliver themselves from the power of the flame; There will be no coal to warm by *Nor* a fire to sit before!

47:15 כֵּן הָיוּ־לָךְ אֲשֶׁר יִגְעַת סַחְרֶיךָ מִנְּעוּרֶיךָ אִישׁ לְעֶבְרֹתָ תָּעוּ אֵין מוֹשִׁיעֶיךָ: ס

47:15 כִּין הָיוּ בִיד עוֹבְדֵי שְׁקֶרֶךְ דְּהוּוּת מִתַּעֲסָקָא בְּהוֹן מִיִּנְקוּתֶיךָ שְׁלִטוֹנִי
תִּקְפֹךְ גִּבֵּר לְקַבִּיל אַפּוּהִי גִלּוּ לִית דְּפָרִיק לֵידָךְ:

47:15 "So have those become to you with whom you have labored, Who have trafficked with you from your youth; Each has wandered in his own way; There is none to save you.

48:1 שְׁמַעוּ־נָא אֶת־בֵּית־יַעֲקֹב הַנִּקְרָאִים בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל וּמִמִּי יְהוּדָה יֵצְאוּ הַנִּשְׁבָּעִים
בְּשֵׁם יְהוָה וּבֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִזְכְּרוּ לֹא בִאֲמַת וְלֹא בַצִּדְקָה:

48:1 שְׁמַעוּ דָּא בֵּית יַעֲקֹב דְּמִתְקַרְן בְּשֵׁמָא דִּישְׂרָאֵל וּמִזְרַעֲיָת יְהוּדָה נִפְקוּ
דְּגִזִּיר לְהוֹן קִנָּם בְּשֵׁמָא דִּיוֵי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל לֹא יַפְסוּק דְּיוֹכְרָנְכוֹן הֲלָא קִינָם
מִיִּמְרִיה בְּקִשׁוּט וּבִזְכוּ:

48:1 "Hear this, O house of Jacob, who are named Israel And who came forth from the loins of Judah, Who swear by the name of the LORD And invoke the God of Israel, *But* not in truth nor in righteousness.

48:2 כִּי־מַעִיר הַקֹּדֶשׁ נִקְרָאוּ וְעַל־אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמְכוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ: ס

48:2 אֲרִי בְּקִרְתָּא דְּקוֹדֶשָׁא חוֹלְקָהוֹן וְעַל אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל רֹוחְצִנְהוֹן יֵי צְבָאוֹת
שְׁמִיה:

48:2 "For they call themselves after the holy city And lean on the God of Israel; The LORD of hosts is His name.

48:3 הֲרֵאשֵׁנוֹת מֵאֲזַן הַגִּדְתִּי וּמִפִּי יֵצְאוּ וְאֲשִׁמִּיעֶם פִּתְאֵם עֲשִׂיתִי וְתִבְאֵנָה:

48:3 קְדַמְיָאֲתָא מִבְּכִין חוּתִי וּמִמִּימְרֵי נִפְקָא וּבְסִרְתִּינוֹן בְּתִכִּיף עֲבַדְתִּינוֹן
וְאֲתָאָה:

48:3 "I declared the former things long ago And they went forth from My mouth, and I proclaimed them. Suddenly I acted, and they came to pass.

48:4 מִדַּעֲתִי כִי קִשָּׁה אֶתָּה וְגִיד בְּרָזֶל עֶרְפֶּךָ וּמִצְחֶךָ נְחוּשָׁה:

48:4 גִּלִּי קִדְמִי דָּאֵת סָרְבֵּן וּקִשִּׁי כְּבִרְזֵלָא קִדְלָךְ וּבֵית עֵינֶךָ חֲסִין כְּנִחְשָׁא:

48:4 "Because I know that you are obstinate, And your neck is an iron sinew And your forehead bronze,

48:5 וְאֶגִּיד לָךְ מֵאֲזַן בְּטָרָם תָּבוֹא הַשְׁמַעְתִּיךָ פֶּן־תֹּאמַר עֲצָבִי עָשָׂם וּפִסְלִי
וְנִסְכִּי צָוָם:

48:5 וְחוּתִי לָךְ מִבְּכִין עַד לֹא יִיתֵן בְּסִרְתְךָ דְּלִמָּא תִימַר דְּחִלְתִּי עֲבַדְתִּנוֹן
וְצִלְמִי וּמִתְכִּי אֲתִיכּוֹנוֹן:

48:5 Therefore I declared *them* to you long ago, Before they took place I proclaimed *them* to you, So that you would not say, 'My idol has done them, And my graven image and my molten image have commanded them.'

48:6 שְׁמַעְתָּ חֲזָה כֻּלָּהּ וְאַתֶּם הִלּוּא תִגִּידוּ הַשְׁמַעְתִּיךָ חֲדָשׁוֹת מַעֲתָה וּנְצֻרוֹת
וְלֹא יָדַעְתֶּם:

48:6 שְׁמַעְתָּ הָאֲתִנְיָאוֹת לְכָל עִם כִּמָּא מָא דְאַתְנִיאוֹת לְכוּן וְאַתּוּן הִלָּא
תַּחֲוּוֹן בְּסִרְתְּךָ חֲדָתָן מִכַּעַן וּנְטִירָן וְלֹא יָדַעְתִּינוּ:

48:6 "You have heard; look at all this. And you, will you not declare it? I proclaim to you new things from this time,
Even hidden things which you have not known.

48:7 עֲתָה נִבְרָאוּ וְלֹא מֵאֶז וּלְפָנֵינוּ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם פֶּן-תֹּאמַר הִנֵּה יָדַעְתִּינוּ:

48:7 כֵּעַן אֲתִבְרִיאוּהָ וְלֹא מִבְּכִין וּקְדָם יוֹם מִיִּתְיָהוֹן וְלֹא בְּסִרְתִּינוּ דְּלִמָּא תִימַר
הָא יָדַעְתִּינוּ אֲנִין יָדַעְתִּינוּ:

48:7 "They are created now and not long ago; And before today you have not heard them, So that you will not say,
'Behold, I knew them.'

48:8 גַּם לֹא-שְׁמַעְתָּ גַּם לֹא יָדַעְתָּ גַּם מֵאֶז לֹא-פִתַּחְתָּ אָזְנוֹךָ כִּי יָדַעְתִּי בְּנוֹר
תִּבְנוֹר וּפִשַׁע מִבְּטָן קָרָא לְךָ:

48:8 אִף לֹא שְׁמַעְתָּ לְמַלִּי נִבְיָא אִף לֹא קִבִּילְתָּ אֹלְפָן אוֹרִיתָא אִף
לְפִתְגָמִי בְּרָכָן וּלְוִטִין קִימִי דְאַקִימִית עִמְכוֹן בְּחוֹרֵב לֹא אֲרַכִּינְתָּא אוֹדְנָךְ
לְקַבְּלָא אֲרִי גִלִּי קְדָמִי דְתִשְׁקָרָא דְשִׁקְרָא דָּאת שִׁקְרָא וּמִרִיד מִמַּעֲיִין
יִתְקַרִי לְךָ:

48:8 "You have not heard, you have not known. Even from long ago your ear has not been open, Because I knew that
you would deal very treacherously; And you have been called a rebel from birth.

48:9 לְמַעַן שְׁמִי אֲאַרְיֶךְ אִפִּי וְתַהֲלִיתִי אַחֲטָם-לְךָ לְבַלְתִּי הַכְרִיתְךָ:

48:9 בְּדִיל שְׁמִי אֲרַחֵיק אֲרַחֵיק רִוְגִי וְתִשְׁבַּחְתִּי אֲקִיִּים לְךָ בְּדִיל דְּלֹא
לְשִׁיזְיוֹתְךָ:

48:9 "For the sake of My name I delay My wrath, And for My praise I restrain it for you, In order not to cut you off.

48:10 הִנֵּה צִרְפַּתִּיךָ וְלֹא בְּכֶסֶף בְּחִרְתִּיךָ בְּכוֹר עֲנִי:

48:10 הָא צִרְפַּתְךָ וְלֹא בְּכֶסֶף בְּחִרְתְּךָ בְּדַחוּק מִסְכִּינוֹ:

48:10 "Behold, I have refined you, but not as silver; I have tested you in the furnace of affliction.

48:11 לְמַעַנִּי לְמַעַנִּי אַעֲשֶׂה כִּי אֵיךְ יַחַל וּכְבוֹדִי לֹא-אַתָּן: ס

48:11 בְּדִיל שְׁמִי בְּדִיל מִימָרִי אַעֲבִיד דְּלֹא יַתַּחַל וְיִקְרִי דְאַתְנִיאוֹתִי עָלֶיכוֹן
לְעַם אַחֲרָן לֹא אֲתִין:

48:11 "For My own sake, for My own sake, I will act; For how can My name be profaned? And My glory I will not give
to another.

48:12 שְׁמַע אֵלַי יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל מִקְרָאִי אֲנִי-הוּא אֲנִי רִאשׁוֹן אִף אֲנִי אַחֲרוֹן:

48:12 קִבִּילוּ לְמִימָרִי דְּבֵית יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל מִזְמִנִּי אֲנָא הוּא אֲנָא הוּא

דְּמִלְקַדְמִין אִף עָלְמִי עָלְמִיא דִּילִי אֲנוּן וּבֶר מִנִּי לִית אֱלֹהִ:

48:12 "Listen to Me, O Jacob, even Israel whom I called; I am He, I am the first, I am also the last.

48:13 אִף-יָדִי יִסְדָּה אֶרֶץ וְיָמִינִי טִפַּחְתָּ שָׁמַיִם קָרָא אֲנִי אֱלֹהֵיהֶם יַעֲמָדוּ יַחְדָּו:

48:13 אִף בְּמִימָרִי שְׁכִלְלִית אֶרְעָא וּבִגְבוּרָתִי תִלִּית שְׁמִיא קָרִית אֲנָא לְהוֹן

קָמוּ כַּחְדָּא:

48:13 "Surely My hand founded the earth, And My right hand spread out the heavens; When I call to them, they stand
together.

48:14 הִקְבְּצוּ כָלְכֶם וּשְׁמַעוּ מִי בְּהֶם הִגִּיד אֶת-אֱלֹהֵי יְהוָה אֲהָבוּ יַעֲשֶׂה חֲפְצוֹ
בְּכָבֵל וּזְרָעוּ פְּשָׁדִים:

48:14 אֶתְכַנְשׁוּ כֹלְכֹן וּשְׁמְעוּ מִן בְּהוֹן חֲוֵי יֵת אֱלֹין יְיָ מְדַרְחִים לִיה לְיִשְׂרָאֵל
יַעֲבִיד רַעוּתִיה בְּבָבֶל וּתְקוֹף דְּרַע גְּבוּרָתֶיה יִגְלִי בְּכַסְדָּאִי:

48:14 "Assemble, all of you, and listen! Who among them has declared these things? The LORD loves him; he will carry out His good pleasure on Babylon, And His arm will be against the Chaldeans.

48:15 אֲנִי אֲנִי דִבַּרְתִּי אֶף־קָרָאתִיו הִבִּיאֲתִיו וְהַצְלִיחַ דְּרָכּוֹ:

48:15 אֲנִי אֲנִי בְּמִימְרֵי גְזֵרִית קָם עִם אֲבָרְהָם אֲבוּכֹן אֶף רַב־יִתִּיה אַעִילִתִּיה
לְאַרְעַ בֵּית שְׁכִינָתִי וְאַצְלִיחִית אוֹרְחֶיהָ:

48:15 "I, even I, have spoken; indeed I have called him, I have brought him, and He will make his ways successful.

48:16 קִרְבוּ אֵלַי שְׁמַעוּ־זֹאת לֹא מֵרָאשׁ בְּסֵתֶר דִּבַּרְתִּי מֵעַת הָיֹתָה שֵׁם אֲנִי
וְעַתָּה אֲדַנִּי יְהוָה שְׁלַחֲנִי וְרוּחֹ: פ

48:16 אֶתְקִרְבוּ לְמִימְרֵי שְׁמַעוּ דָּא לֹא מִן אוּלָא בְּסֵתֶרָא מְלִילִית מַעֲדָן
דְּאַתְפְּרִשׁוּ עִמָּמִיא מִדְּחַלְתִּי מִתְמָן אֲבָרְהָם אֲבוּכֹן קְרִיבִתִּיה קְרִיבִתִּיה לְפִלְחָנִי
אֲמַר נְבִיא וְכַעֲן יְיָ אֱלֹהִים שְׁלַחֲנִי וּמִימְרֶיהָ:

48:16 "Come near to Me, listen to this: From the first I have not spoken in secret, From the time it took place, I was there. And now the Lord GOD has sent Me, and His Spirit."

48:17 כֹּה־אָמַר יְהוָה גֹּאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְלַמֶּדֶךָ לְהוֹעִיל
מְדַרְיֶכֶךָ בְּדֶרֶךְ תִּלְךָ:

48:17 כַּדְנָן אֲמַר יְיָ פִּרְקֶךָ קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶךָ מְלִיף לְךָ לְהִנָּאֵה
מִחֲוֵי לְךָ בְּאוֹרַח דְּתַהֲךָ:

48:17 Thus says the LORD, your Redeemer, the Holy One of Israel, "I am the LORD your God, who teaches you to profit, Who leads you in the way you should go.

48:18 לֹא הִקְשַׁבְתָּ לְמִצְוֹתַי וַיְהִי כִנְהַר שְׁלוֹמֶךָ וְצַדִּיקְתָּךְ כְּגִלֵּי הַיָּם:

48:18 אֵילוּ אֲצִיתָתָא לְפִקּוּדֵי וְהוּהּ פּוֹן כְּשַׁפַּע נְהַר פֶּרֶת שְׁלֹמֶךָ וְזִכּוּתְךָ כְּגִלֵּי
יָמָא:

48:18 "If only you had paid attention to My commandments! Then your well-being would have been like a river, And your righteousness like the waves of the sea.

48:19 וַיְהִי כַחֲוֵל זֶרַעַךְ וְצִאֲצָאִי מַעֲיָךְ כְּמַעֲתִיו לֹא־יִפְרֹת וְלֹא־יִשְׁמַד שְׁמוֹ מִלְּפָנַי:

48:19 וְהוּהּ פּוֹן סְגִי כַחֲלָא דִּימָא בְּנֶךְ וּבְנֵי בְנֶךְ כְּפִרְיֻדוּהִי לֹא יִפְסֹק וְלֹא
יִשְׁתִּיצִי שְׁמִיה דִּישְׂרָאֵל מִן קְדָמִי לְעַלְמָ:

48:19 "Your descendants would have been like the sand, And your offspring like its grains; Their name would never be cut off or destroyed from My presence."

48:20 צֵאוּ מִבָּבֶל בְּרַחוּ מִפְּשָׁדִים בְּקוֹל רִנָּה הִגִּידוּ הַשְּׁמִיעוּ זֹאת הוֹצִיאֹהָ

עַד־קֶצֶה הָאָרֶץ אֲמַרוּ גֹאֵל יְהוָה עֲבָדוֹ יַעֲקֹב:

48:20 פּוּקוּ מִבָּבֶל עִירוֹקוּ מִמְּדִינַת אֲרַע כַּסְדָּאִי בְּקַל תִּשְׁבַּחָא חֲוֹ וּבִסְרוּ דָּא
אַפְקוּהָא עַד סִפִּי אֲרַע־אִימְרוּ פִּרְקָא יְיָ עֲבָדוּהִי דְּבֵית יַעֲקֹב:

48:20 Go forth from Babylon! Flee from the Chaldeans! Declare with the sound of joyful shouting, proclaim this, Send it out to the end of the earth; Say, "The LORD has redeemed His servant Jacob."

48:21 וְלֹא צָמְאוּ בַּחֲרָבוֹת הוֹלִיכֶם מִים מִצּוֹר הוֹיֵל לָמוֹ וַיִּבְקַע־צוּר וַיִּזְבּוּ מִים:

48:21 וְלֹא אֲצַהֲיִנוּן בַּחֲרָבְתָא דְּבִרְיָנוּן מִיָּא מְטַנְרָא אִפִּיק לְהוֹן וּבִזַּע טִינְרָא
וַיִּנְבְּעוּ וַיִּגְבוּ מִיָּא:

48:21 They did not thirst when He led them through the deserts. He made the water flow out of the rock for them; He split the rock and the water gushed forth.

48:22 אֵין שְׁלוֹם אֲמַר יְהוָה לְרַשָּׁעִים: ס

48:22 לֵית שְׁלָמָא אֲמַר יוֹי לְרַשְׁעִיָּא:

48:22 "There is no peace for the wicked," says the LORD.

49:1 שְׁמַעוּ אִיִּים אֵלַי וְהִקְשִׁיבוּ לְאֲמִים מִרְחוֹק יְהוָה מִבֶּטֶן קִרְאָנִי מִמֶּעִי אֲמִי הַזִּפִּיר שְׁמִי:

49:1 קָבִילוּ נְגוּנָן לְמִימָרִי וְאַצִּיחָא מִלְכָּן מִרְחִיק יוֹי עַד לֹא הָיִיתִי זְמַנִּי מִמֶּעִי אֲמִי אֲדַכֵּר שְׁמִי:

49:1 Listen to Me, O islands, And pay attention, you peoples from afar. The LORD called Me from the womb; From the body of My mother He named Me.

49:2 וַיִּשֶׁם פִּי כְחֶרֶב חֲדָה בְּצֶל יָדוֹ הִחְבִּיאָנִי וַיְשִׁימָנִי לְחֵץ בְּרוּר בְּאַשְׁפָּתוֹ הַסְתִּירָנִי:

49:2 וְשׁוֹי פִתְגָמוֹהִי בְּפֹמִי כְחֶרֶב חֲרִיפָא בְּטִלַּל גְּבוּרָתִיהָ אֲנִין עָלַי וְשׁוֹיִנִי דְשׁוֹיִנִי כְגִיר בְּחִיר דְּבִבִּית אֲזִינִן מִסְתֵּר:

49:2 He has made My mouth like a sharp sword, In the shadow of His hand He has concealed Me; And He has also made Me a select arrow, He has hidden Me in His quiver.

49:3 וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי־אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בִּךָ אֶתְפָּאֵר:

49:3 וַאֲמַר לִי עַבְדִּי אֶת יִשְׂרָאֵל דְּבִךְ אֲשַׁתְּבַּח:

49:3 He said to Me, "You are My Servant, Israel, In Whom I will show My glory."

49:4 וְאַנִּי אֲמַרְתִּי לְרִיק יִגְעַתִּי לְתַהוֹ וְהִבֵּל כְּחִי כְלִיתִי אֲכֹן מִשְׁפָּטִי אֶת־יְהוָה וּפְעַלְתִּי אֶת־אֱלֹהִי:

49:4 וְאַנָּא אֲמַרִית לְרִיקָנִי לְאִיתִי לְלָמָּא וְלֹא מִדָּעָם חִילִי שִׁיִּצִּיתִי בְּרֵם דִּינִי גְלִי קָדָם יוֹי וְאַנֶּר עוֹבְדִי קָדָם אֱלֹהִי:

49:4 But I said, "I have toiled in vain, I have spent My strength for nothing and vanity; Yet surely the justice *due* to Me is with the LORD, And My reward with My God."

49:5 וְעַתָּה אֲמַר יְהוָה יִצְרִי מִבֶּטֶן לְעַבְדִּי לֹא לְשׁוֹבֵב יַעֲקֹב אֵלָיו וַיִּשְׂרָאֵל (לֹא) [לֹא] יֶאֱסֹף וְאֶכְבֵּד בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֱלֹהֵי הָיָה עִזִּי:

49:5 וְכַעַן אֲמַר יוֹי דְּאַתְקַנְנִי מִמֶּעִין לְמַהוּי עַבְדִּי פִּלַּח קְדָמוֹהִי לְאַתְבָּא דְּבֵית יַעֲקֹב לְפִלְחָנִיהָ וַיִּשְׂרָאֵל לְדַחְלָתִיהָ יִתְקַרֵּב וְאַתִּיקֵר וַיִּקְרִינָא קָדָם יוֹי וּמִימֹר אֱלֹהֵי הוּא בְּסַעְדִּי:

49:5 And now says the LORD, who formed Me from the womb to be His Servant, To bring Jacob back to Him, so that Israel might be gathered to Him (For I am honored in the sight of the LORD, And My God is My strength),

49:6 וַיֹּאמֶר נִקַּל מִהְיוֹתְךָ לִי עַבְדִּי לְהִקִּים אֶת־שְׁבָטֵי יַעֲקֹב (וּנְצִירִי) [וּנְצִוֹרִי]

יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיב וּנְתִתִּיךָ לְאֹר גּוֹיִם לְהִיּוֹת יִשׁוּעָתִי עַד־קֶצֶה הָאָרֶץ: ס

49:6 וַאֲמַר הַזְעִיר לְכוֹן דְּאַתּוֹן מִתְקַרְן עַבְדִּי לְאַקְמָא יִתְ שְׁבָטֵי יַעֲקֹב וְגִלּוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַתְבָּא וְאַתְנִינְךָ לְנִיהוּר עֲמֻמִּין לְמַהוּי פּוֹרְקָנִי עַד סִפִּי אַרְעָא:

49:6 He says, "It is too small a thing that You should be My Servant To raise up the tribes of Jacob and to restore the preserved ones of Israel; I will also make You a light of the nations So that My salvation may reach to the end of the earth."

49:7 כֹּה אֲמַר־יְהוָה גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁוֹ לְבִזָּה־נַפֶּשׁ לְמַתְעֵב גּוֹי לְעַבְדִּי מִשְׁלִים מְלָכִים יִרְאוּ וְקָמוּ שָׂרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעַן יְהוָה אֲשֶׁר נֶאֱמַן קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל וַיִּבְחָרְךָ:

49:7 כְּדָנָן אֲמַר יוֹי פִּרְקִיָּה דְּיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁיָּה לְדַבְּסִירִין בֵּינִי עֲמֻמָּא

לְדַמְטִלְטִין בֵּינִי מַלְכוּתָא לְדַהּוּ עַבְדִּין לְשַׁלְטָנִין לְהוֹן מַלְכִין יַחְזוֹן וַיִּקְוֹמוֹן רַבְרַבִּין וַיִּסְגְּדוּן בְּדִיל יוֹי דְּמַהִימָן קְדִישָׁא דְּיִשְׂרָאֵל וְאַתְרַעִי בְּךָ:

49:7 Thus says the LORD, the Redeemer of Israel and its Holy One, To the despised One, To the One abhorred by the

nation, To the Servant of rulers, "Kings will see and arise, Princes will also bow down, Because of the LORD who is faithful, the Holy One of Israel who has chosen You."

49:8 כֹּה אָמַר יְהוָה בַּעֲת רְצוֹן עֲנִיתִיךָ וּבְיוֹם יְשׁוּעָה עֲזַרְתִּיךָ וְאַצְרִיךָ וְאַתְּנֶנִּי לְבִרְיִית עָם לְהִקִּים אֶרֶץ לְהִנָּחִיל נַחֲלֹת שְׁמֹמֹת:

49:8 כִּדְנֹן אָמַר יוֹי בְּעֶדֶן דָּאֲתוֹן עֲבָדִין רַעוּתִי אֲנִי מִקְבִּיל צְלוּתְכוֹן וּבְיוֹם עָקָא אֲנִי מִקִּים פִּרְקָן וְסַעִיד וְסַעִיד לְכוֹן וְאַתְּקִינֶנִּיךָ וְאַתְּנִינֶנִּיךָ לְקִים עָם לְאַקְמָא צְדִיקָא דְשִׁכְבִּין עִפְרָא לְאַחֲסָנָא יְרוּתָן דְּצַדִּיק:

49:8 Thus says the LORD, "In a favorable time I have answered You, And in a day of salvation I have helped You; And I will keep You and give You for a covenant of the people, To restore the land, to make *them* inherit the desolate heritages;

49:9 לֹא אָמַר לְאַסּוּרִים צֹאוּ לְאַשֶׁר בַּחֲשֶׁךְ הִגְלוּ עַל-דְּרָכִים יִרְעוּ וּבְכָל-שְׁפִיִּים מִרְעִיתָם:

49:9 לְמִימַר לְדֹאסִירִין בִּינִי עֲמֻמָּא פּוֹקוּ לְדַעְגִּינִין בִּינִי מַלְכוּתָא כִּד בְּקַבְלָא אֲתַגְלוּ לְגִיחּוּר עַל אוֹרְחָן יִשְׁרוֹן וּבְכָל נִגְדִין בֵּית מִשְׁרִיהוֹן:

49:9 Saying to those who are bound, 'Go forth,' To those who are in darkness, 'Show yourselves.' Along the roads they will feed, And their pasture *will be* on all bare heights.

49:10 לֹא יִרְעָבוּ וְלֹא יִצְמָאוּ וְלֹא-יִפָּם שָׂרֵב וְשֹׁמֵשׁ כִּי-מִרְחָמָם יִנְהֹג וְעַל-מִבּוּעֵי מַיִם יִנְהַלֵּם:

49:10 לֹא יִכְפֹּנוּ וְלֹא יִצְהוּן לֹא יִלְקִינוּן שָׂרֵבָא וְשֹׁמֵשׁ אֲרִי דַעֲתִיד לְרַחֲמָא עֲלֵיהוֹן יִדְבְּרִינוּן וְעַל מִבּוּעֵי מַיָּא יִשְׁרִינוּן:

49:10 "They will not hunger or thirst, Nor will the scorching heat or sun strike them down; For He who has compassion on them will lead them And will guide them to springs of water.

49:11 וְשִׁמְתִּי כָל-הָרִי לְדֶרֶךְ וּמִסְלָתִי יִרְמוֹן:

49:11 וְאַשְׁוִי טוֹרֵא כְּבִישִׁין קְדָמִיהוֹן כְּאוֹרַח וּכְבִּשְׂאִי יִרְאֻמוֹן:

49:11 "I will make all My mountains a road, And My highways will be raised up.

49:12 הִנֵּה-אֵלֶּה מִרְחֹק יָבֹאוּ וְהִנֵּה-אֵלֶּה מִצָּפוֹן וּמִיָּם וְאֵלֶּה מֵאֶרֶץ סִינִים:

49:12 הֵא אֵלֶּין מִרְחִיק יִיתוֹן וְהֵא אֵלֶּין מִצִּיפּוֹנָא וּמִמַּעַרְבָא וְאֵלֶּין מֵאֶרֶץ דְּרוֹמָא:

49:12 "Behold, these will come from afar; And lo, these *will come* from the north and from the west, And these from the land of Sinim."

49:13 רָנוּ שָׁמַיִם וְגִילִי אֶרֶץ (וּפִצְחוּ) (וּפִצְחוּ) הָרִים רָנָה כִּי-נִתְחַם יְהוָה עִמּוֹ וְעֲנִין יִרְחָם: ס

49:13 שִׁבְחוּ שְׁמֵיָא וּבּוּעֵי אֶרֶעָ וְדוּצוּ טוֹרֵא תִּשְׁבַּחָא אֲרִי עֲתִיד יוֹי לְנַחֲמָא עַמִּיה וְעַל עֲנוּתָנוּהִי יִרְחִים:

49:13 Shout for joy, O heavens! And rejoice, O earth! Break forth into joyful shouting, O mountains! For the LORD has comforted His people And will have compassion on His afflicted.

49:14 וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְהוָה וְאֲדָנִי שָׁכַחְנִי:

49:14 עַל דְּאִמְרַת צִיּוֹן סָלִיק שְׁכִינְתִּיהָ יוֹי יוֹי שְׁכִינְתִּיהָ מִנִּי וַיּוֹי רַחֲמֵנִי:

49:14 But Zion said, "The LORD has forsaken me, And the Lord has forgotten me."

49:15 הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מִרְחָם בֶּן-בִּטְנָה גַם-אֵלֶּה תִּשְׁכַּחְנָה וְאַנְכִּי לֹא אֶשְׁכַּח:

49:15 הָאִפְשָׁר דְּתַתְּנִישִׁי אֲתַתָּא בְּרָה מִלְּרַחֲמָא עַל בֶּר מַעְהָא אֶף אִם אֵלֶּין יִתְנַשֵּׁן מִימָרִי לֹא יִרְחַקְנִיךָ:

49:15 "Can a woman forget her nursing child And have no compassion on the son of her womb? Even these may forget, but I will not forget you.

הֵן עַל-כַּפַּיִם חֲקַתֶּיךָ חוֹמֹתֶיךָ נִגְדִי תָמִיד:

הָא כֹד עַל יָדֶיךָ אֶת צִירָא קִדְמִי שׁוֹרֵךְ לְקַבְּלִי תְדִירָא:

49:16 "Behold, I have inscribed you on the palms of My hands; Your walls are continually before Me.

מִהֲרֵי בָנֶיךָ מִהֲרִסֶיךָ וּמִחֲרָבֶיךָ מִמּוֹךְ יֵצְאוּ:

יֹחֲזֵן יִבְנוּן חֲרָבְתֶּיךָ מִפְּגָרְךָ וּמִחֲרָבְךָ מִנִּיךְ יִגְלוּן:

49:17 "Your builders hurry; Your destroyers and devastators Will depart from you.

שְׁאֵי-סָבִיב עֵינֶיךָ וְרֹאֵי כָלֵם נִקְבְּצוּ בְּאוֹלֶךְ חַי-אֲנִי נֹאם-יְהוָה כִּי כָלֵם
כַּעֲדִי תִלְבָּשִׁי וְתִקְשְׁרִים כִּפְלָה:

זְקוּפֵי יְרוּשָׁלַם סָחוּר סָחוּר עֵינֶךָ וַחֲזָא כָל בְּנֵי עַם גְּלוּתֶיךָ מִתְכַּנְשִׁין
דְּמִתְכַּנְשִׁין וְאַתָּן לְגוּיֶךָ קִיִּם אֲנָא אָמַר יְיָ אֲרִי כּוֹלְהוֹן לֵיךְ כְּלָבוּשׁ דִּיקָר
וְעוֹבְדֵיהוֹן בְּגוּיֶךָ כְּקִשׁוּט כְּקִשׁוּט כְּלָתָא:

49:18 "Lift up your eyes and look around; All of them gather together, they come to you. As I live," declares the LORD, "You will surely put on all of them as jewels and bind them on as a bride.

כִּי חֲרָבְתֶּיךָ וְשִׁמְמֹתֶיךָ וְאַרְצֶךָ הִרְסִיתֶךָ כִּי עֲתָה תִצָּרִי מִיּוֹשֵׁב וְרִחֲקוּ
מִבְּלָעֶיךָ:

אֲרִי חֲרָבְתֶּיךָ וְצַדִּיּוֹתֶיךָ וְאַרְעֶךָ מִפְּגָרוֹתֶיךָ אֲרִי כֶעַן תִּדְחָקוּן מִצִּיבִי
וְיִתְרַחֲקוּן מִסְּלַעֲמֶךָ:

49:19 "For your waste and desolate places and your destroyed land-- Surely now you will be too cramped for the inhabitants, And those who swallowed you will be far away.

עוֹד יֹאמְרוּ בְּאָזְנֶיךָ בְּנֵי שִׁפְלֶיךָ צֶר-לִי הַמָּקוֹם נִשְׁה-לִי וְאַשְׁבָּה:

מִכֶּעַן יִימְרוּן חֹד חֹד בְּגוּיֶךָ בְּנֵי עַם גְּלוּתֶיךָ עָק לִי אֶתְרָא רוּחַ לִי וְאַתִּיב:

49:20 "The children of whom you were bereaved will yet say in your ears, 'The place is too cramped for me; Make room for me that I may live here.'

וְאָמַרְתָּ בְּלִבְּךָ מִי יִלְד-לִי אֶת-אֱלֹהִים וְאֲנִי שְׂכוּלָה וְגִלְמוּדָה גִּלָּה וְסוּרָה
וְאֱלֹהִים מִי גִדֵּל הֵן אֲנִי נִשְׁאָרְתִּי לְבָדִי אֱלֹהִים אֵיפָה הֵם: פ

וְתִימְרוּן בְּלִבְּךָ מִן רַבִּי לִי יָת אֱלֹהִים וְאֲנָא תְּכֵלָא וְיַחֲדָא גְּלִיָּא

וּמִשְׁלָטָא וְאֱלֹהִים מִן רַבִּי הָא אֲנָא הָאֲנָא אֲשֶׁתְּאֲרִית בְּלַחוּדִי אֱלֹהִים אֵיכָא הוּא:

49:21 "Then you will say in your heart, 'Who has begotten these for me, Since I have been bereaved of my children And am barren, an exile and a wanderer? And who has reared these? Behold, I was left alone; From where did these come?'"

כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה הִנֵּה אֲשָׂא אֶל-גּוֹיִם יָדַי וְאֶל-עַמִּים אֲרָם נָסִי וְהִבִּיאוּ
בְּנֶיךָ בְּחֶצֶן וּבִנְתֶיךָ עַל-כַּתֵּף תִּנְשָׂאנָה:

כִּדְנֵן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים הָא אֲגִלִּי בְּעַמְמִיָּא גְבוּרְתִּי וְעַל מַלְכוּתָא מַלְכוּתָא
אֲרָם נָסִי וְיִיתוּן בְּנֶךָ בְּצִבְיָן וּבִנְתְּךָ עַל פְּרָזוֹן יִתְנַטְלוּן:

49:22 Thus says the Lord GOD, "Behold, I will lift up My hand to the nations And set up My standard to the peoples; And they will bring your sons in their bosom, And your daughters will be carried on their shoulders.

וְהָיוּ מַלְכִּים אֲמִנֶיךָ וְשָׂרוֹתֵיהֶם מִיְּנִיקְתֶּיךָ אֲפִים אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ וְעִפְר
רְגִלְךָ יִלְחָכוּ וְיִדְעַת כִּי-אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר לֹא-יִבָּשׁוּ קִנִּי: ס

וְיִהְיוּ מַלְכֵיָא תּוֹרְבִינֶךָ וּמַלְכְּתֵיהוֹן יִשְׁמְשׁוּנֶיךָ עַל אִפְּהוֹן עַל אֶרְעָא
יִשְׁתַּחֲווּן לְמַבְעֵי מִנֶּיךָ וְעִפְר רְגִלְךָ יִלְחָכוּן וְתִדְעִין אֲרִי אֲנָא יְיָ דְּלֹא יִבְהֲתוּן
צְדִיקָיָא דְּמִסְבְּרִין לְפָרְקָנִי:

49:23 "Kings will be your guardians, And their princesses your nurses. They will bow down to you with their faces to

the earth And lick the dust of your feet; And *you* will know that I am the LORD; Those who hopefully wait for Me will not be put to shame.

49:24 הִיָּקַח מִגִּבּוֹר מִלִּקְחוֹ וְאִם־שָׁבִי צָדִיק יִמָּלֵט:

49:24 הָאִפְשָׁר דִּיתַנְסִיב מִגִּבּוֹר עָדִי וְאִם דְּשָׁבוּ זָכָאִין יִשְׁתִּיזָב:

49:24 "Can the prey be taken from the mighty man, Or the captives of a tyrant be rescued?"

49:25 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה גִּבּוֹר יִקַּח וּמִלִּקְחוֹ עָרִיץ יִמָּלֵט וְאֶת־יָרִיבָּךְ

אָנֹכִי אָרִיב וְאֶת־בָּנֶיךָ אָנֹכִי אוֹשִׁיעַ:

49:25 אֲרִי כִדְנֹן אָמַר יוֹי אִף דְּשָׁבוּ גִבּוֹרִין אֲתִיב וְדַעְדוּ תְּקִיפִין אֲשִׁיזִיב וְיָת

פּוֹרַעֲנוּתֶיךָ אָנָּה אֲתַפְרַע וְיָת בִּנְךָ אָנָּה אֲפָרוֹק:

49:25 Surely, thus says the LORD, "Even the captives of the mighty man will be taken away, And the prey of the tyrant will be rescued; For I will contend with the one who contends with you, And I will save your sons.

49:26 וְהֵאכְלַתִּי אֶת־מוֹנֵיךְ אֶת־בָּשָׂרָם וְכַעֲסִים דָּמָם יִשְׁכְּרוּן וַיִּדְעוּ כָּל־בָּשָׂר כִּי

אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעַךְ וְגֹאֲלֶךָ אֲבִיר יַעֲקֹב: ס

49:26 וְאֶתִּין יָת בָּסַר דְּהוּוּ מוֹנֵן לִיךְ מִיכָל לְכָל עוֹפָא דְּשִׁמְיָא וּכְמָא דְּמַתְרוֹן

מִיחֲמַר מָרִית כִּין חַיִּת בָּרָא מִדְּמָהוֹן תַּתְרוּי וַיִּדְעוּן כָּל בְּנֵי בָסָרָא אֲרִי אָנָּה

יוֹי פִּרְקִיךָ וּמִשְׁזִיבֶיךָ תְּקִיפָא דִּיעֲקֹב:

49:26 "I will feed your oppressors with their own flesh, And they will become drunk with their own blood as with sweet wine; And all flesh will know that I, the LORD, am your Savior And your Redeemer, the Mighty One of Jacob."

50:1 כֹּה אָמַר יְהוָה אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ אוֹ מִי מְנוּשִׁי

אֲשֶׁר־מָכַרְתִּי אֲתֹכֶם לוֹ הֵן בַּעֲוֹנוֹתֵיכֶם נִמְכַּרְתֶּם וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם:

50:1 כִּדְנֹן אָמַר יוֹי אִידָא הִיא אֲגֵרַת פִּטְוִרִין דִּיהִבִּית לְכַנִּישְׁתְּכוֹן לְכַנְשְׁתְּכוֹן

אֲרִי אֲתַרְחַקְתָּ אוֹ מִן גִּבּוֹר דְּלִיה חוּבָא קִדְמִי דְּזַבִּינִית יִתְכוֹן לִיהָ הָא

בְּחוּבֵיכוֹן אִזְדַּבְּנִתוֹן וּבְמַרְדֵּיכוֹן אֲתַרְחַקְתָּ כְּנִישְׁתְּכוֹן:

50:1 Thus says the LORD, "Where is the certificate of divorce By which I have sent your mother away? Or to whom of My creditors did I sell you? Behold, you were sold for your iniquities, And for your transgressions your mother was sent away.

50:2 מִדּוּעַ בָּאתִי וְאִין אִישׁ קָרָאתִי וְאִין עוֹנָה הִקְצֹר קִצְרָה יָדִי מִפְּדוּת

וְאִם־אִין־בִּי כֹחַ לְהַצִּיל הֵן בְּנַעֲרָתִי אַחֲרִיב יָם אֲשִׁים נְהָרוֹת מִדְּבַר תַּבָּאֵשׁ

דְּגַתָּם מֵאִין מִים וְתָמַת בְּצָמָא:

50:2 מִדִּין שְׁלַחִית נְבִי וְלֹא תָבוּ אֲתַנְבִּיאוּ וְלֹא קִבִּילוּ הָאֲתַקְפְּדָא אֲתַקְפַּרְתָּ

גִּבּוֹרְתִי מִלְּמַפְרָק וְאִם לִית קִדְמִי חֵיל לְשִׁיזְבָא הָא בְּמִזּוּפִיתִי אַחֲרִיב יָמָא

אֲשִׁי נְהָרִין מִדְּבָרָא יִסְרוֹן נוֹנִיהוֹן מִבְּלִי מִיָּא וַיִּמּוּתוּן בְּצָהוּתָא:

50:2 "Why was there no man when I came? When I called, *why* was there none to answer? Is My hand so short that it cannot ransom? Or have I no power to deliver? Behold, I dry up the sea with My rebuke, I make the rivers a wilderness; Their fish stink for lack of water And die of thirst.

50:3 אֲלַבִּישׁ שָׁמַיִם קִדְרוֹת וְשֹׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם: ס

50:3 אֲכַסִּי שְׁמִיָּא כִיד בְּקַבְלָא וּכְסָא אֲשִׁי כְּסוּתְהוֹן:

50:3 "I clothe the heavens with blackness And make sackcloth their covering."

50:4 אֲדַנִּי יְהוָה נָתַן לִי לְשׁוֹן לַמּוֹדִים לְדַעַת לַעֲוֹת אֶת־יַעֲקֹב דְּבַר יַעֲרִי בִּבְקָר

בִּבְקָר יַעֲרִי לִי אֶזֶן לְשִׁמְעַת פְּלִמּוּדִים:

50:4 יוֹי אֱלֹהִים יְהִי לִי לִישׁוֹן דְּמִלְפִין לְהוֹדְעָא לְאַלְפָּא לְצָדִיקָא דְּמִשְׁלַחַן

לְפַתְגְּמֵי אוֹרִיתִיהָ חֲכָמָא בְּכִין בְּצַפֵּר בְּצַפֵּר מִקְדִּים לְשַׁלְחָא נְבִיזְהִי מָא אִם

יִתְפַּתְחוּן אֲדִנִּי חִיבָא וַיִּקְבְּלוּן אוֹלָפוֹן:

50:4 The Lord GOD has given Me the tongue of disciples, That I may know how to sustain the weary one with a word.
He awakens *Me* morning by morning, He awakens My ear to listen as a disciple.

50:5 אֲדַנִּי יְהוָה פִּתַּח־לִי אָזְנוֹ וְאָנֹכִי לֹא מָרִיתִי אַחֲרָיִךְ לֹא נִסּוּגְתִּי:

50:5 יְיָ אֱלֹהִים שִׁלַּחֲנִי לֹא־תִנָּבֵאָה וְאֲנִי לֹא סָרִיבִית לֹא־אֲחָרָא לֹא אִסְתַּחֲרִית:

50:5 The Lord GOD has opened My ear; And I was not disobedient Nor did I turn back.

50:6 גִּוִּי נָתַתִּי לַמַּכִּים וְלִחְיִי לַמִּרְטִים פָּנָי לֹא הִסְתַּרְתִּי מִכָּל־מוֹת וְרוּקִי:

50:6 גִּבִּי יְהִיבִית לַמַּחֲנֶה וְלִסְתִּי לַמִּרְטִין אִפִּי לֹא טַמְרִית טַמְרִית מֵאֲתַכְנֻעֻו וְרוּקִי:

50:6 I gave My back to those who strike *Me*, And My cheeks to those who pluck out the beard; I did not cover My face from humiliation and spitting.

50:7 וְאֲדַנִּי יְהוָה יַעֲזֹר־לִי עַל־כֵּן לֹא נִכְלַמְתִּי עַל־כֵּן שָׁמַתִּי פָנָי כַּחֲלָמִישׁ

וְאֲדַע כִּי־לֹא אֲבוֹשׁ:

50:7 וַיְיָ אֱלֹהִים סָעִיד לִי עַל כֵּן לֹא אֲתַכְנֵעִית עַל כֵּן שְׁוִיתִי אִפִּי תְקִיפִין

כְּטִינָרָא וַיִּדְעֵנָא אֲרִי לֹא אִיבָהֶת:

50:7 For the Lord GOD helps Me, Therefore, I am not disgraced; Therefore, I have set My face like flint, And I know that I will not be ashamed.

50:8 קְרוֹב מִצְדִּיקִי מִי־יָרִיב אֲתִי נֶעֱמָדָה יֶחֱד מִי־בַעַל מִשְׁפָּטִי יִגַּשׁ אֵלָי:

50:8 קְרִיבָא זְכוּתִי מִן יָדִין עָמִי נִקּוּם כַּחֲדָא מִן בַּעִיל דִּינִי יִתְקַרֵּב לְוֹתִי:

50:8 He who vindicates Me is near; Who will contend with Me? Let us stand up to each other; Who has a case against Me? Let him draw near to Me.

50:9 הֵן אֲדַנִּי יְהוָה יַעֲזֹר־לִי מִי־הוּא יִרְשִׁיעֵנִי הֵן כֻּלָּם כַּבָּגָד יִבְלוּ עֵשׂ יֹאכְלֻם:

50:9 הָא יְיָ אֱלֹהִים סָעִיד לִי מִן הוּא דִּיחִיבִינֵנִי הָא כּוֹלְהוֹן כְּלָבוּשָׂא דְבָלִי

דְּעֵשָׂא אָכִיל לִיה:

50:9 Behold, the Lord GOD helps Me; Who is he who condemns Me? Behold, they will all wear out like a garment; The moth will eat them.

50:10 מִי בְכֶם יֵרָא יְהוָה שְׁמַע בְּקוֹל עַבְדּוֹ אֲשֶׁר הִלָּךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נֹגֵה לוֹ

יִבְטַח בְּשֵׁם יְהוָה וַיִּשְׁעֵן בְּאֱלֹהָיו:

50:10 מִן בְּכוֹן מִדְּחַלִּיא דִּיּוּי דְּשְׁמַע בְּקַל עַבְדּוּהִי נִבְיִיא דְּעַבְדֵּי אֲוִרִיתָא בְּעָקָא

כְּגַבֵּר דְּמַהֲלִיךְ בְּקַבְלָא וְלִית זִיהוּר לִיה מִתְרַחֲצִין בְּשִׁמָּא דִּיּוּי וּמִסְתַּמִּיךְ עַל

פּוֹרְקָנָא דְּאֱלֹהִיה:

50:10 Who is among you that fears the LORD, That obeys the voice of His servant, That walks in darkness and has no light? Let him trust in the name of the LORD and rely on his God.

50:11 הֵן כֻּלְכֶם קִדְחִי אֵשׁ מֵאֲזָרִי זִיקוֹת לָכוּ בְּאוּר אֲשַׁכֶּם וּבְזִיקוֹת בְּעֶרְתֶּם

מִיָּדִי הִיִּתְהַזָּאת לָכֶם לְמַעַצְבָּה תִּשְׁכְּבוּן: פ

50:11 הָא כּוֹלְכוֹן מְגֵרֵן בְּאֲשָׁא מִתְקַפִּי חֲרֵב אִיזִילוּ פִּילוּ בְּאֲשָׁא דְגִרִיתוֹן וּבְחֲרֵב

דְּתִקִּיפְתוֹן מִמִּימְרֵי הָת דָּא לָכוֹן לְתַקְלָתְכוֹן תְּתוּבוּן:

50:11 Behold, all you who kindle a fire, Who encircle yourselves with firebrands, Walk in the light of your fire And among the brands you have set ablaze. This you will have from My hand: You will lie down in torment.

51:1 שְׁמַעוּ אֵלַי רְדָפִי צַדִּיק מִבְּקִשֵּׁי יְהוָה הִבִּיטוּ אֶל־צוּר חֲצֵבְתָּם וְאֶל־מִקְבֵּת

בּוֹר נִקְרְתָּם:

51:1 קִבִּילוּ לְמִימְרֵי רְדָפִי קוֹשְׁטָא דְּבָעֵן אֶלְפָן מִן קָדָם יְיָ אִסְתַּכְלוּ דְּכַחֲצִיבָא

מִטִּינָרָא אֲתַחֲצִיבוּתוֹן וּכְפִסּוּלָא דְּמַגּוּב מַגּוּב רִיקָן אֲתַפְסִילוּתוֹן:

51:1 "Listen to me, you who pursue righteousness, Who seek the LORD: Look to the rock from which you were hewn And to the quarry from which you were dug.

51:2 הִבִּיטוּ אֶל־אַבְרָהָם אֲבִיכֶם וְאֶל־שָׂרָה תְּחוֹלְלֶכֶם כִּי־אֶחָד קָרָאתִיו
וְאֶבְרָכְהוּ וְאָרְבֵּהוּ: ס

51:2 אֶסְתַּכְּלוּ בְּאַבְרָהָם אֲבוֹכֹן וּבְשָׂרָה דְּעַד־יָאֲתָכוֹן אֲרִי חַד הָיָה אַבְרָהָם
יֶחֱדָאִי בְּעָלְמָא קָרִיבְתִּיהָ לְפִלְחָנִי וּבְרִיכְתִּיהָ וְאֶסְגִּיתִיהָ:

51:2 "Look to Abraham your father And to Sarah who gave birth to you in pain; When *he was but* one I called him, Then I blessed him and multiplied him."

51:3 כִּי־נָחַם יְהוָה צִיּוֹן נָחַם כָּל־חֲרֻבְתֶּיהָ וַיִּשֶׁם מִדְּבָרָהּ כַּעֲדָן וְעַרְבָתָהּ
כַּגֶּן־יְהוָה שָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָּהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה: ס

51:3 אֲרִי עֲתִיד יוֹי לְנַחְמָא צִיּוֹן לְנַחְמָא כָּל חֲרֻבְתָּהּא וַיִּשְׁוֵי מִדְּבָרָהּ כַּעֲדָן
וַיִּמְשָׁרָה כְּגִינְתָּא דִּיּוֹי בִּיעַ וְחֲדָא יִשְׁתַּכַּח בָּהּ מַעְלֵי תּוֹדָתָא וְקַל דְּמִשְׁבְּחִין:

51:3 Indeed, the LORD will comfort Zion; He will comfort all her waste places. And her wilderness He will make like Eden, And her desert like the garden of the LORD; Joy and gladness will be found in her, Thanksgiving and sound of a melody.

51:4 הִקְשִׁיבוּ אֵלַי עַמִּי וְלֹאֻמִּי אֵלַי הֶאֱזִינוּ כִּי תוֹרָה מֵאִתִּי תֵצֵא וּמִשְׁפָּטִי
לְאוֹר עַמִּים אֲרַגִּיעַ:

51:4 קַבִּילוּ לְמִימְרֵי עַמִּי וּכְנֻשְׁתִּי לְפֹלְחָנִי אֲצִיתָא אֲרִי אוֹרִיתָא מִן קֳדָמִי
תִּיפּוֹק וְדִינִי כְּנִיהוֹר לִיהָ עַמְּמִין יִזְדַּמְּנוּ:

51:4 "Pay attention to Me, O My people, And give ear to Me, O My nation; For a law will go forth from Me, And I will set My justice for a light of the peoples.

51:5 קָרוֹב צָדִיקִי יֵצֵא יִשְׁעֵי וּזְרָעֵי עַמִּים יִשְׁפָּטוּ אֵלַי אֵימִם יִקְווּ וְאֶל־זְרָעִי יִיחַלּוּן:

51:5 קָרִיבָא זְכוֹתִי נִפְק פּוֹרְקָנִי וּבִתְקוּף דְּרַע גְּבוּרָתִי עַמְּמִין עַמְּמִיא יִדְדֵנוּן
לְמִימְרֵי נְגוּוֹן יִסְבְּרוּן וּלְתִקְוָף דְּרַע גְּבוּרָתִי יִכְתָּרוּן:

51:5 "My righteousness is near, My salvation has gone forth, And My arms will judge the peoples; The coastlands will wait for Me, And for My arm they will wait expectantly.

51:6 שְׂאוּ לַשָּׁמַיִם עֵינֵיכֶם וְהַבִּיטוּ אֶל־הָאָרֶץ מִתַּחַת כִּי־שָׁמַיִם כַּעֲשָׁן נִמְלָחוּ
וְהָאָרֶץ כַּבֵּגֵד תִּבְלָה וַיִּשְׁבִּיהָ כְּמוֹ־כֵן יָמוּתוּן וַיִּשׁוּעָתִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וְצַדִּיקִי
לֹא תַחַת: ס

51:6 זְקוּפוּ לַשָּׁמַיִם עֵינֵיכֹן וְאֶסְתַּכְּלוּ בָּאָרֶעָ מִלְרַע אֲרִי שָׁמַיָא כְּתֻנָּא דְּעַדִּי
כִּין יַעֲדוּן וְאָרֶעָ כַּכְסוּתָא דְּבִלְיָא כִּין תִּבְלִי וַיִּתְּבֵהָ אַף אֵינוֹן הַכִּין יָמוּתוּן
וּפּוֹרְקָנִי לְעָלַם יִהְיֶה תְּהִי וְזְכוֹתִי לֹא תִתְעַכֵּב:

51:6 "Lift up your eyes to the sky, Then look to the earth beneath; For the sky will vanish like smoke, And the earth will wear out like a garment And its inhabitants will die in like manner; But My salvation will be forever, And My righteousness will not wane.

51:7 שְׁמַעוּ אֵלַי יְדַעִי צָדִיק עִם תּוֹרָתִי בְּלִבָּם אֶל־תִּירְאוּ חֲרַפַּת אָנוּשׁ וּמִגְדַּפְתָּם
אֶל־תַּחַתוּ:

51:7 קַבִּילוּ לְמִימְרֵי יְדַעִי קוֹשְׁטָא עָמָא דְּאוּלְפָן אוֹרִיתִי בְּלִיבְהוֹן לֹא תִרְחַלּוּן
מִחֲסוּדֵי בְנֵי אָנְשָׁא וּמֵאֲתִרְבֻּבְתֵּיהוֹן לֹא תִתְבָּרוּן:

51:7 "Listen to Me, you who know righteousness, A people in whose heart is My law; Do not fear the reproach of man, Nor be dismayed at their revilings.

51:8 כִּי כַבֵּגֵד יֹאכְלֵם עֵשׂ וּכְצֹמֵר יֹאכְלֵם סֹס וְצַדִּיקִי לְעוֹלָם תִּהְיֶה וַיִּשׁוּעָתִי
לְדוֹר דּוֹרִים: ס

51:8 אֲרִי כְּלָבוּשָׁא דְּאָכִיל לִיהָ עֵשָׂא וּכְעִמְרָא דְּאֶחִיד בֵּיהּ רִקְבָּא וְזְכוֹתִי
לְעָלַם תִּהְיֶה וּפּוֹרְקָנִי לְדֹר דְּרִין:

51:8 "For the moth will eat them like a garment, And the grub will eat them like wool. But My righteousness will be

51:9 עוֹרִי עוֹרִי לְבָשִׁי-עוֹ זְרוּעַ יְהוָה עוֹרִי כְּדָם דְּרוֹת עוֹלָמִים הָלֹא
אֶת־הִיא הַמַּחְצֶבֶת רַחֵב מַחֲלֵלֶת תַּנִּין:

51:9 אֶתְגַּלֵּא אֶתְגַּלֵּא לְבָשִׁי תְּקוּף גְּבוּרָא מִן קֶדֶם יוֹי אֶתְגַּלֵּא כְּיוֹמֵי קֶדֶם דְּרִיא
דְּמֶלְקֶדְמִין הָלֹא בְּדִילִיךְ כְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל תְּבִרִית גִּיבְרִיא שִׁיִּצִּיתִי פִּרְעָה
וּמִשְׁרִיתִיה דְּהוּוּ תְּקִיפִין כְּתַנִּינָא:

51:9 Awake, awake, put on strength, O arm of the LORD; Awake as in the days of old, the generations of long ago. Was it not You who cut Rahab in pieces, Who pierced the dragon?

51:10 הָלֹא אֶת־הִיא הַמַּחְרַבֶּת יָם מִי תְּהוֹם רַבָּה הִשְׁמָה מַעַמְקֵי-יָם דְּרִיךְ
לַעֲבֹר גְּאוּלִּים:

51:10 הָלֹא בְּדִילִיךְ כְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל אַחֲרִיבִית יָמָא מִי תְּהוֹם רַבָּה שְׁוִיתִי
עוֹמְקֵי יָמָא אוֹרַח לְמַגְזֵי מִשְׁיֻבִּיא:

51:10 Was it not You who dried up the sea, The waters of the great deep; Who made the depths of the sea a pathway For the redeemed to cross over?

51:11 וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל-רֹאשֵׁם שִׁשׁוֹן
וְשִׂמְחָה יִשְׁיֹגוּן נָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה: ס

51:11 וּפְרִיקִינָא דִּיּוֹי יִתְכַנְשׁוּן מִבִּינֵי גְלוּתֵהוּן וַיַּעֲלוּן לְצִיּוֹן בְּתִשְׁבָּחָא וְחֲדוּת
עַל־מִן תְּהִי לְהוּן דִּי לֹא דְלֹא פִּסְקָא וְעַנּוּ יָקָר יְהִי מִטַּל עַל רִישֵׁיהוּן בִּיעַ
וְחֲדוּא יִשְׁכַּחוּן וַיִּסּוּף מִנְהוּן מִבֵּית מִדְּבִית יִשְׂרָאֵל דְּוֹנָא וְתִינַחְתָּא:

51:11 So the ransomed of the LORD will return And come with joyful shouting to Zion, And everlasting joy will be on their heads. They will obtain gladness and joy, And sorrow and sighing will flee away.

51:12 אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם מִי-אֵת וְתִירָאִי מֵאֲנֹשׁ יָמוּת וּמִבֶּן-אָדָם חָצִיר
יִנָּתֵן:

51:12 אֲנָא אֲנָא הוּא מְנַחֲמֶכֶן מִמֶּן אֲתוֹן דְּחֵלִין מֵאֲנָשָׁא דְּמָאִית וּמִבֶּר אֲנָשָׁא
דְּכַעֲסָבָא חָשִׁיב:

51:12 "I, even I, am He who comforts you. Who are you that you are afraid of man who dies And of the son of man who is made like grass,

51:13 וְתִשְׁכַּח יְהוָה עֲשֹׂךְ נוֹטָה שָׁמַיִם וַיִּסְדֵּךְ אֶרֶץ וְתִפְחָד תַּמִּיד כָּל-הַיּוֹם מִפְּנֵי
חֲמַת הַמַּצִּיק פֶּאֶשֶׁר כּוֹנֵן לְהַשְׁחִית וְאִיהָ חֲמַת הַמַּצִּיק:

51:13 וְאֶתְנַשִּׁיתָא פּוֹלְחָנָא דִּיּוֹי דְּעִבְדִּיךְ דְּתִלָּא שְׁמִיא וְשְׁכִלִיל אֶרְעָא וּדְחִילִתָּא
תְּדִירָא כָּל יוֹמָא מִן קֶדֶם חֲמַת מְעִיקָא כְּמָא דְּמִתְקַנִּין לְחַבְלָא וְכַעַן אֵן הִיא
חֲמַת מְעִיקָא:

51:13 That you have forgotten the LORD your Maker, Who stretched out the heavens And laid the foundations of the earth, That you fear continually all day long because of the fury of the oppressor, As he makes ready to destroy? But where is the fury of the oppressor?

51:14 מִהֵרָ צַעַה לְהַפְתָּח וְלֹא-יָמוּת לִשְׁחַת וְלֹא יִחְסֹר לַחֲמוֹ:

51:14 מוֹחִי פּוֹרַעֲנָא לְאַתְגַּלְאָה וְלֹא יָמוּתוֹן צְדִיקָנָא לְחַבְלָא וְלֹא יִחְסְרוֹן מְזוֹנְהוּן:

51:14 "The exile will soon be set free, and will not die in the dungeon, nor will his bread be lacking.

51:15 וְאֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ רַגַע הֵימָּן וַיִּהְיוּ גַלְיוֹ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ:

51:15 וְאֲנָא יוֹי אֱלֹהֶךָ דְּנִזִּיף בִּימָא וְהָמָן גְּלוּהִי יוֹי צְבָאוֹת שְׁמִיהָ:

51:15 "For I am the LORD your God, who stirs up the sea and its waves roar (the LORD of hosts is His name).

51:16 וְאֲשִׁים דְּבִרִי בְּפִיד וּבְצֵל יְדֵי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֹאֲמֹר

לְצִיּוֹן עַמִּי־אַתָּה: ס

51:16 וְשׁוֹנֵי פִתְגָמִי נְבוֹאָתִי בְּפֹמֶךְ וּבִטְלָל גְּבוּרָתִי אֲגִינִית עָלֶיךָ לְקִיּוֹמָא עֲמָא דְאֲמִיר עֲלִיהוֹן יִסְגּוֹן דִּיסְגּוֹן כְּכֹכְבִי שְׁמִיא וּלְשַׁכְלָלָא כְּנִשְׁתָּא דְאֲמִיר עֲלִיהוֹן יִסְגּוֹן כְּעִפְרָא דְאֲרַעָא וּלְמִימַר לְדִדְרִין בְּצִיּוֹן עַמִּי אַתּוֹן:

51:16 "I have put My words in your mouth and have covered you with the shadow of My hand, to establish the heavens, to found the earth, and to say to Zion, 'You are My people.'"

51:17 הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי קוֹמִי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר שָׁתִית מִיַּד יְהוָה אֶת־כּוֹס חֲמָתוֹ אֶת־קִבְעַת כּוֹס הַתְּרַעְלָה שָׁתִית מְצִית:

51:17 אַתְרַבָּא אַתְרַבָּא קוֹמִי יְרוּשָׁלַם דְּקִבִּילַת מִן קָדָם יוֹי יֵת כָּסָא דְחֲמָתִיה יֵת פִּי־לִי כָּסָא דְלוֹטָא שָׁתִית אַעֲדִית אַעֲרִית:

51:17 Rouse yourself! Rouse yourself! Arise, O Jerusalem, You who have drunk from the LORD'S hand the cup of His anger; The chalice of reeling you have drained to the dregs.

51:18 אֵין־מְנַהֵל לָהּ מִכָּל־בָּנִים יִלְדָה וְאֵין מַחְזִיק בְּיָדָהּ מִכָּל־בָּנִים גְּדָלָהּ:

51:18 לֵית דְּמִנְחִים לָהּ מִכָּל בָּנִין דִּילִידַת וְלֵית דְּמַתְקִיף דְּמַסְקִיף בִּידָהּ מִכָּל בָּנִין דְּרַבִּיאַת:

51:18 There is none to guide her among all the sons she has borne, Nor is there one to take her by the hand among all the sons she has reared.

51:19 שְׁתֵּים הֵנָּה קְרָאֲתִיךְ מִי יְנוּד לָךְ הַשֹּׁד וְהַשֹּׁבֵר וְהָרַעַב וְהַחֲרָב מִי אֲנַחְמֶיךָ:

51:19 תַּרְחִין עָקֵן אַתָּאָה עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם לֹא יִכִּילַת לְמַקָּם כִּיד אַרְבַּע יֵיתִין עָלֶיךָ בָּזָא וְחִבְרָא וְכַפְנָא וְחִרְבָּא לֵית דִּינְחֲמִיךְ אֱלֹהִין אֲנָא:

51:19 These two things have befallen you; Who will mourn for you? The devastation and destruction, famine and sword; How shall I comfort you?

51:20 בָּנֶיךָ עָלְפוּ שָׁכְבוּ בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת פְּתוּא מִכְמָר הַמַּלְאִים חֲמַת־יְהוָה גַּעֲרַת אֱלֹהֶיךָ:

51:20 בְּנֶךְ יְהוֹן מְטַרְפִּין רִמֵּן בְּרִישׁ כָּל שׁוּקָא כְּמִזְרְקִי כְּמִרְזִיקִי מִצְדֵּן מֶלֶךְ חֲמָתָא מִן קָדָם יוֹי מְזוּפִיתָא מִן קָדָם אֱלֹהֶיךָ:

51:20 Your sons have fainted, They lie *helpless* at the head of every street, Like an antelope in a net, Full of the wrath of the LORD, The rebuke of your God.

51:21 לָכֵן שְׁמַעֲנָא זֹאת עֲנִיָּה וּשְׁכַרְתָּ וְלֹא מִיִּין: ס

51:21 בְּכִין שְׁמַעֲנִי כֵּעֵן דָּא מְטַלְטְלָתָא דְרוּיָא מִן עָקָא וְלֹא מִן חֲמָר:

51:21 Therefore, please hear this, you afflicted, Who are drunk, but not with wine:

51:22 כֹּה־אָמַר אֲדֹנֶיךָ יְהוָה וְאֱלֹהֶיךָ יְרִיב עִמּוֹ הֵנָּה לִקְחָתִי מִיָּדְךָ אֶת־כּוֹס

הַתְּרַעְלָה אֶת־קִבְעַת כּוֹס חֲמָתִי לֹא־תוֹסִיפִי לְשִׁתוּתָהּ עוֹד:

51:22 כְּדָנֵן אָמַר רְבוּנֶיךָ יוֹי וְאֱלֹהֶיךָ דַּעֲתִיד לְמַעַבְד פּוֹרְעֵנוֹת דִּין עִמִּיהָ הָא קִבִּילִית מִן יָדֶיךָ יֵת כָּסָא דְלוֹטָא יֵת פִּי־לִי כָּסָא דְחֲמָתִי לֹא תוֹסִיפִין לְמַשְׁתָּהּ עוֹד:

51:22 Thus says your Lord, the LORD, even your God Who contends for His people, "Behold, I have taken out of your hand the cup of reeling, The chalice of My anger; You will never drink it again.

51:23 וְשִׁמְתִּיהָ בְּיַד־מוֹנִיךָ אֲשֶׁר־אָמְרוּ לְנַפְשְׁךָ שְׁתִּי וְנַעֲבְרָה וְתִשְׁמִי כְּאֶרֶץ גֹּדֶף וְכַחוּץ לְעֵבְרִים: ס

51:23 וְאִמְסְרִינָהּ בְּיַד דְּהוּוּ מוֹנֵן לִיךְ דְּהוּוּ אֲמַרִין לְנַפְשִׁיךָ אִמְאִיכִי וְנַעֲדִי וְאִמְאִיכַת כְּאֲרַעָא יִקְרִיךְ וְהוּוּיַת כְּשׁוּק לְעָדֶיךָ:

51:23 "I will put it into the hand of your tormentors, Who have said to you, 'Lie down that we may walk over you.' You

have even made your back like the ground And like the street for those who walk over *it*."

52:1 עוֹרֵי עוֹרֵי לְבָשִׁי עוֹד צִיּוֹן לְבָשִׁי בְּגָדֵי תַפְאֲרָתָךְ יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ כִּי
לֹא יוֹסִיף יְבֹאֲבֶךָ עוֹד עָרַל וְטָמֵא:

52:1 אֲתַגְלֵא אֲתַגְלֵא לְבָשִׁי תוֹקֶפֶךָ צִיּוֹן לְבָשִׁי תוֹשִׁבַּחְתִּיךָ יְרוּשָׁלַם
קִרְתָּא דְקוֹדֶשׁא אֲרִי לֹא יוֹסְפִין דִּיעֲדוֹן יַעֲדוֹן בֵּיךְ עוֹד עָרְלִין וּמִסְאָבִין:
52:1 Awake, awake, Clothe yourself in your strength, O Zion; Clothe yourself in your beautiful garments, O Jerusalem,
the holy city; For the uncircumcised and the unclean Will no longer come into you.

52:2 הַתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוֹמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם (הַתְּפַתְּחִי) [הַתְּפַתְּחִי] מוֹסְרֵי צִנּוֹרְךָ
שְׁבִיָה בַת־צִיּוֹן: ס

52:2 אֲתַנְפְּצִי מֵעָפָר קוֹמִי תִיבִי עַל כּוֹרְסֵי יְקָרִיד יְקָרֵא יְרוּשָׁלַם אֲתַפְסֶקוּ
חֲנָקִי צוּרִיכוֹן שְׁבוּיֵי כְנֶשֶׁתָא דְצִיּוֹן:
52:2 Shake yourself from the dust, rise up, O captive Jerusalem; Loose yourself from the chains around your neck, O
captive daughter of Zion.

52:3 כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה חֲנָם נִמְכַּרְתֶּם וְלֹא בְכֶסֶף תִּגְאָלוּ:

52:3 אֲרִי כִדְנֹן אָמַר יוֹי מִגֵּן אֲזַדְבַּנְתוֹן וְלֹא בְכֶסֶף תִּתְּפַרְקוֹן:
52:3 For thus says the LORD, "You were sold for nothing and you will be redeemed without money."

52:4 כִּי כֹה אָמַר אֱדָנִי יְהוָה מִצְרַיִם יִרְדֵּעַמִּי בְּרֹאשְׁנָה לְגוֹר שָׁם וְאַשּׁוּר בְּאַפִּס
עֲשָׂקוּ:

52:4 אֲרִי כִדְנֹן אָמַר יוֹי אֱלֹהִים לְמִצְרַיִם נָחַת עָמִי בְּקַדְמִיתָא לְאַתּוֹתְבָא תִמָּן
וְאַתּוֹרָאָה בְּלִמָּא אַנְסִיָה:
52:4 For thus says the Lord GOD, "My people went down at the first into Egypt to reside there; then the Assyrian
oppressed them without cause.

52:5 וְעַתָּה (מִי־לִי) [מִה־לִּי] פֹּה נֹאם־יְהוָה כִּי־לִקַּח עָמִי חֲנָם (מִשְׁלוֹ) [מִשְׁלִי] וְיִהְיֶה
נֹאם־יְהוָה וְתִמִּיד כָּל־הַיּוֹם שְׁמִי מִנֶּאֱמָן:

52:5 וְכַעַן עֲתִדְנָא לְמַפְרָק אָמַר יוֹי אֲרִי אֲזַדְבֵּן עָמִי מִגֵּן עֲמִמִּיא דְשְׁלִישׁוֹ בֵּיה
בְּהוֹן מִשְׁתַּבְּחִין אָמַר יוֹי וְתִדְרָא כָל יוֹמָא עַל פִּלְחָן שְׁמִי מִרְגָּזִין:
52:5 "Now therefore, what do I have here," declares the LORD, "seeing that My people have been taken away without
cause?" Again the LORD declares, "Those who rule over them howl, and My name is continually blasphemed all day
long.

52:6 לָכֵן יֵדַע עָמִי שְׁמִי לָכֵן בְּיוֹם הַהוּא כִּי־אֲנִי־הוּא הַמְדַּבֵּר הַגָּנִי:

52:6 בְּכִין יִתְרַבֵּא בְּעִמְמִיא שְׁמִי בְכִין בְּעִידְנָא הַהוּא תִידְעוֹן אֲרִי אֲנָא הוּא
מְלִילִית וּמִימָרֵי קִיָּם:
52:6 "Therefore My people shall know My name; therefore in that day I am the one who is speaking, 'Here I am.'"

52:7 מִה־נְאוֹו עַל־הַהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם מְבַשֵּׁר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה
אָמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ:

52:7 מָא יֶאֱיֵן עַל טוֹרֵי אֶרֶעָא דִּישְׂרָאֵל רַגְלֵי מְבַסֵּר מִשְׁמַע שְׁלָם מְבַסֵּר טָב
מִשְׁמַע פּוֹרְקָן אָמַר אָמַר לְכַנְשֶׁתָא דְצִיּוֹן אֲתַגְלִיאַת מַלְכוּתָא דְאַלְהֶיךָ:
52:7 How lovely on the mountains Are the feet of him who brings good news, Who announces peace And brings good
news of happiness, Who announces salvation, And says to Zion, "Your God reigns!"

52:8 קוֹל צִפְיָךְ נִשְׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יִרְנְנוּ כִּי עֵין בְּעֵין יֵרְאוּ בָשׁוּב יְהוָה צִיּוֹן:

52:8 קָל פִּרְנָסְךָ דְּמַרְיָמִין קְלָהוֹן כְּתָדָא מִשְׁבַּחִין אֲרִי בְּעִינֵיהוֹן יַחְזוֹן גְּבוּרָן
דִּיעֲבִיד יוֹי כִּד יִתִּיב שְׁכִינְתִּיהָ לְצִיּוֹן:
52:8 Listen! Your watchmen lift up *their* voices, They shout joyfully together; For they will see with their own eyes

When the LORD restores Zion.

52:9 פָּצְחוּ רִנְנוּ יַחְדוֹ חֲרָבוֹת יְרוּשָׁלַם כִּי־נָחַם יְהוָה עָמוֹ גָּאֹל יְרוּשָׁלַם:
52:9 בּוֹעוּ וּשְׂבְּחוּ כַחֲדָא חֲרַבַת יְרוּשָׁלַם אֲרִי עֲתִיד יוֹי לְנַחֲמָא עַמִּיה פֶּרֶק
יְרוּשָׁלַם:

52:9 Break forth, shout joyfully together, You waste places of Jerusalem; For the LORD has comforted His people, He has redeemed Jerusalem.

52:10 חֲשֵׁף יְהוָה אֶת־זְרוּעֵ קִדְשׁוֹ לְעֵינֵי כָל־הַגּוֹיִם וְרָאוּ כָל־אֲפִסֵּי־אֶרֶץ אֵת
יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ: ס
52:10 גֵּלָא גֵּלָא יוֹי יֵת דְּרַע קוֹדֶשִׁיה לְעֵינֵי כָל עַמְמִיָּא וַיַּחֲזוּ כָל דְּבִסְפִי
אַרְעָא יֵת פּוֹרְקָנָא דְאַלְהָנָא:

52:10 The LORD has bared His holy arm In the sight of all the nations, That all the ends of the earth may see The salvation of our God.

52:11 סֹרוּ סֹרוּ צֵאוּ מִשָּׁם טָמֵא אֶל־תִּגְעוּ צֵאוּ מִתּוֹכָהּ הִבְרֹו נָשְׂאֵי כָלִי יְהוָה:
52:11 אֲתַפְּרְשׁוּ אֲתַפְּרְשׁוּ פּוֹקוּ מִתְּמָן בְּמִסְאֵב לֹא תִקְרְבוּן פּוֹקוּ מִגִּוָּה אֲתַבְּחֵרוּ
נְטָלֵי מִנִּי בֵּית מִקְדָּשָׁא דִּיוֹי:

52:11 Depart, depart, go out from there, Touch nothing unclean; Go out of the midst of her, purify yourselves, You who carry the vessels of the LORD.

52:12 כִּי לֹא בַחֲפֹזוֹן תֵּצְאוּ וּבִמְנוּסָה לֹא תֵלְכוּן כִּי־הִלֵּךְ לִפְנֵיכֶם יְהוָה
וּמִאֲסַפְכֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ס
52:12 אֲרִי לֹא בְּבַהִילוֹ תִּפְקֹן מִבֵּינֵי עַמְמִיָּא וּבְעִירוֹקֵי לֹא תִתּוּבְלוּן לְאַרְעֵכוֹן
אֲרִי מְדַבֵּר קִדְמִיכוֹן יוֹי וְעֲתִיד לְכַנְשָׂא גְלוּתֵכוֹן אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל:

52:12 But you will not go out in haste, Nor will you go as fugitives; For the LORD will go before you, And the God of Israel will be your rear guard.

52:13 הִנֵּה יִשְׁכִּיל עַבְדֵי יְרוֹם וְנִשָּׂא וְגָבַהּ מְאֹד:
52:13 הָא יִצְלַח עַבְדֵי מְשִׁיחָא יִרְאֵם וַיִּסְגֵּי וַיִּתְקַף לַחֲדָא:

52:13 Behold, My servant will prosper, He will be high and lifted up and greatly exalted.

52:14 כַּאֲשֶׁר שָׁמְמוּ עָלֶיךָ רַבִּים כֵּן־מִשְׁחַת מֵאִישׁ מֵרָאֵהוּ וְתֹאדָרוּ מִבְּנֵי אָדָם:
52:14 כִּמְא דְסִבְרוּ לִיה בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹמִין סְגִיָּאִין דְּהוּה חֲשׁוֹךְ בֵּינֵי עַמְמִיָּא
חֲזוּהוֹן וַיִּזְיֶהוֹן מִבְּנֵי אָנְשָׁא:

52:14 Just as many were astonished at you, *My people*, So His appearance was marred more than any man And His form more than the sons of men.

52:15 כֵּן יִזְהַ גּוֹיִם רַבִּים עָלָיו יִקְפְּצוּ מְלָכִים פִּיהֶם כִּי אֲשֶׁר לֹא־סִפֵּר לָהֶם
רָאוּ וְאֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ הִתְבּוֹנְנוּ:

52:15 כֵּין יְבַדֵּר עַמְמִין סְגִיָּאִין עֲלוּהֵי יִשְׁתַּקֹּן מַלְכִין יִשׁוּן יִדְהוֹן וַיִּדְהוֹן עַל
פּוֹמָהוֹן אֲרִי דְלֹא אֲשַׁתְּעִיאוּ לָהוֹן חֲזוּ וּדְלֹא שָׁמְעוּ אִסְתַּכְלוּ:

52:15 Thus He will sprinkle many nations, Kings will shut their mouths on account of Him; For what had not been told them they will see, And what they had not heard they will understand.

53:1 מִי הֵאֱמִין לְשִׁמְעָתֵנוּ וַיִּזְרַע יְהוָה עַל־מִי נִגְלָתָהּ:
53:1 מִן הַיָּמִין לְבִסּוּרְתָנָא דָּא וְתִקּוּף דְּרַע גְּבוּרְתָּא דִּיוֹי כְּדִין עַל מִן אֲתַגְלִיָּאת:
53:1 Who has believed our message? And to whom has the arm of the LORD been revealed?

53:2 וַיַּעַל פִּינֹק לְפָנָיו וְכִשְׁרָשׁ מֵאַרְץ צִיָּה לֹא־תֵאָר לוֹ וְלֹא הָדָר וְנִרְאָהוּ
וְלֹא־מֵרָאֶה וְנִחְמְדָהוּ:

53:2 וַיִּתְרַבּא צְדִיקָנָא קְדָמוּהִי הָא כְּלַבְלָבִין דְּפָרָן וּכְאִילָן דְּמִשְׁלַח שְׁוֹרְשׁוּהִי
עַל נִגְדִין דְּמִיּוּן כִּין יִסְגִּין תּוֹלְדָת קוֹדֶשָׁא בְּאַרְעָא דְּהָת צְרִיכָה לִיה לָא
חֲזוּיָה חֻלָּא חֲזוּיָה וְלָא אִימָתִיָּה אִימַת הַדְיוּט וַיְהִי זִיו קוֹדֶשָׁא זִיוִּיה דְּכָל
דִּיחֲזוּיָיָה יִסְתַּכַּל בֵּיה:

53:2 For He grew up before Him like a tender shoot, And like a root out of parched ground; He has no stately form or majesty That we should look upon Him, Nor appearance that we should be attracted to Him.

53:3 נִבְזָה וַיִּחַדַּל אִישִׁים אִישׁ מִכְּאֲבוֹת וִידוּעַ חָלִי וּכְמִסְתָּר פָּנִים מִפָּנֵינוּ נִבְזָה
וְלָא חֲשַׁבְנָהוּ:

53:3 בְּכִין יְהִי לְבוֹסָרָן וַיִּפְסֹק וַיִּפְסִיק יָקָר כָּל מַלְכוּתָא יְהוֹן חֲלָשִׁין וְדוּוֹן הָא
כְּאַנָּשׁ כִּיבִין וּמִזְמָן לְמַרְעִין וּכְמָא דְּהָת מְסַלְקָא אַפִּי שְׂכִינְתָּא מִנָּנָא בְּסִירִין
וְלָא חֲשִׁיבִין:

53:3 He was despised and forsaken of men, A man of sorrows and acquainted with grief; And like one from whom men hide their face He was despised, and we did not esteem Him.

53:4 אֲכָן חֲלִינֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמִכְּאֲבֵינוּ סְבָלָם וְאַנְחֵנוּ חֲשַׁבְנָהוּ נִגּוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים
וּמַעֲנָה:

53:4 בְּכִין עַל חוֹבָנָא הוּא יַבְעִי וְעוֹיְתָנָא בְּדִילִיה יִשְׁתַּבֵּק וְאַנְחָנָא חֲשִׁיבִין
כְּתִישִׁין מִחֵן מִחֵן מִן ק יִי וּמַעֲנִין:

53:4 Surely our griefs He Himself bore, And our sorrows He carried; Yet we ourselves esteemed Him stricken, Smitten of God, and afflicted.

53:5 וְהוּא מִחֻלָּל מִפְּשָׁעֵנוּ מִדְּכָא מַעֲוֹנְתֵינוּ מוֹסֵר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבָרְתּוֹ
נִרְפָּא לָנוּ:

53:5 וְהוּא יַבְנֵי בֵּית מִקְדָּשָׁא דְּאִיתְחַל בְּחוֹבָנָא אֶתְמַסַּר בְּעוֹיְתָנָא וּבְאַלְפָּנִיה
שְׁלָמָא שְׁלָמִיָּה יִסְגִּי עֲלָנָא וּבִידְנַתִּינוּהִי וּבִדְנַתִּנְהִי וּכְדַנְתִּינְהִי לְפַתְגְּמוּהִי חוֹבָנָא
יִשְׁתַּבֵּקוֹן לָנָא:

53:5 But He was pierced through for our transgressions, He was crushed for our iniquities; The chastening for our well-being fell upon Him, And by His scourging we are healed.

53:6 כָּלָנוּ כְּצֹאן תַעֲיִינוּ אִישׁ לְדֶרֶכוֹ פָּנֵינוּ וַיְהִיֵּה הַפְּגִיעַ בּוֹ אֶת עוֹן כָּלָנוּ:
53:6 כּוֹלָנָא כְּעָנָא אֶתְבְּרַנָּא גִבֵּר לְקַבִּיל אוֹרְחִיָּה גְלִינָא וּמִן ק יִי הָת רַעְוָא
לְמִשְׁבַּק חוֹבֵי כּוֹלָנָא בְּדִילִיה:

53:6 All of us like sheep have gone astray, Each of us has turned to his own way; But the LORD has caused the iniquity of us all To fall on Him.

53:7 נִגַּשׁ וְהוּא נַעֲנָה וְלָא יִפְתַּח־פִּיו כְּשֶׂה לְטַבַּח יוֹכֵל וּכְרָחֵל לִפְנֵי גִזְזִיָּה
נְאֻלְמָה וְלָא יִפְתַּח פִּיו:

53:7 בְּעִי וְהוּא מִיתַבֵּב מִיתוּתַב וְעַד לָא פִּתַּח פּוּמִיָּה מִתְקַבֵּל תְּקִיפֵי עַמְמִיָּא
כְּאִימְרָא לְנִכְסְתָא יִמְסַר וּכְרַחֲלָא דְּקָדָם גִּזְזִיָּה שְׁתַּקָּא וְלִית לְקַבְלִיָּה דְּפִתַּח
פִּתַּח פּוּמִיָּה וּמִמְלִיל מְלָא:

53:7 He was oppressed and He was afflicted, Yet He did not open His mouth; Like a lamb that is led to slaughter, And like a sheep that is silent before its shearers, So He did not open His mouth.

53:8 מַעְצָר וּמִמְשַׁפֵּט לָקַח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יִשׁוּחַח כִּי נִגְזַר מֵאַרְצֵן חַיִּים מִפְּשָׁע
עַמִּי נִגַּע לָמוּ:

53:8 מִיִּסּוּרִין וּמִפּוֹרַעְנוּ יִקְרִיב גְּלוּתָנָא פְּרִישָׁן דִּיתַעְבְּדָן לָנָא בְּיוֹמוּהִי מִן יָכּוּל
לְאַשְׁתַּעָּא אַרִי יַעֲדִי שׁוֹלְטָן עַמְמִיָּא מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל חוֹבִין דְּחָבוּ עַמִּי עַד
לְוִתְהוֹן יַמְטִי:

53:8 By oppression and judgment He was taken away; And as for His generation, who considered That He was cut off out of the land of the living For the transgression of my people, to whom the stroke *was due*?

53:9 וַיִּתֵּן אֶת־רָשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עֲשִׂיר בְּמֹתָיו עַל לֹא־חַמָּס עָשָׂה וְלֹא מַרְמָה בִּפְּיוֹ:

53:9 וַיִּמָּסֶר יְת רִשְׁיָעִיא לְגִיהֶנֶם וַיֵּת עֲתִירִי נַכְסִיא דַּאֲנָסוּ בְּמוֹתָא דַּאֲבָדְנָא בְּדִיל דְּלֹא יִתְקַיְיִמוּן עֲבָדֵי חֲטָאָה וְלֹא יִמְלִלּוּן נַכְלִין נַכְסִין בְּפִּוְמָהוֹן:

53:9 His grave was assigned with wicked men, Yet He was with a rich man in His death, Because He had done no violence, Nor was there any deceit in His mouth.

53:10 וַיְהִיָּה חָפִיץ דְּכַאוּל הַחֲלִי אִם־תִּשְׁשִׁים אָשָׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זָרַע יֶאֱרִיךְ יָמָיִם וְחָפִיץ יִהְיֶה בְּיָדוֹ יִצְלַח:

53:10 וּמִן קָדָם יְיָ הָיָה רַעְוָא לְמַצְרָף וּלְדַכָּאָה יֵת שְׂאָרָא דְעַמִּיָּה בְּדִיל לְנַקָּאָה מַחֲוָבִין נַפְשָׁהוֹן יַחֲזוּן בְּמַלְכוּת מְשִׁיחָהוֹן יִסְגּוּן בְּנִין וּבְנִין יִרְכּוּן יוֹמִין וְעֲבָדֵי אוֹרִיתָא דִּיּוּי בְּרַעְוִיתָהּ יִצְלַחוּן:

53:10 But the LORD was pleased To crush Him, putting Him to grief; If He would render Himself as a guilt offering, He will see His offspring, He will prolong His days, And the good pleasure of the LORD will prosper in His hand.

53:11 מַעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׁבַּע בְּדַעְתּוֹ יִצְדִּיק צְדִיק עֲבָדֵי לְרַבִּים וַעֲוֹנָתָם הוּא יִסְבֹּל:

53:11 מְשַׁעְבֹּד עַמְמִיא יִשְׁיִיב נַפְשָׁהוֹן יַחֲזוּן בְּפִוְרַעְנוֹת סְנַאִיָּהוֹן יִסְבְּעוּן מִבֵּית מַלְכִּיָּהוֹן בְּחַכְמָתִיהָ יִזְכִּי זַכָּאִין בְּדִיל לְשַׁעֲבָדָא סְנַאִין לְאוֹרִיתָא וְעַל חֻבִּיָּהוֹן הוּא יִבְעִי:

53:11 As a result of the anguish of His soul, He will see it and be satisfied; By His knowledge the Righteous One, My Servant, will justify the many, As He will bear their iniquities.

53:12 לָכֵן אֶחְלַק־לוֹ בְּרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יַחְלַק שְׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הָעֲרָה לַמּוֹת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פְּשָׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֲטָא־רַבִּים נָשָׂא וּלְפִשְׁעִים יַפְגִּיעַ: ס

53:12 בְּכִין אֶפְלִיג לִיה בִּיזַת עַמְמִין סְנַאִין וַיֵּת נַכְסִי כְּרִכִּין תְּקִיפִין יַפְלִיג עֲדָאָה חֲלָף דְּמָסֶר לְמוֹתָא נַפְשִׁיהָ וַיֵּת מְרוּדְיָא שְׁעִבִיד לְאוֹרִיתָא וְהוּא עַל חֻבִּין סְנַאִין יִבְעִי וּלְמְרוּדְיָא יִשְׁתַּבֵּיךְ בְּדִילִיהָ לִיה:

53:12 Therefore, I will allot Him a portion with the great, And He will divide the booty with the strong; Because He poured out Himself to death, And was numbered with the transgressors; Yet He Himself bore the sin of many, And interceded for the transgressors.

54:1 רְנִי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה פַּצְחִי רְנָה וְצִהְלִי לֹא־חָלָה כִּי־רַבִּים בְּנֵי־שׁוּמְמָה מִבְּנֵי בְּעוּלָה אָמַר יְהוָה:

54:1 שְׂבַחִי יְרוּשָׁלַם דְּהָנֹת כְּאִתָּא עֲקָרָא דְּלֹא יִלְדַת בּוֹעִי תִּשְׁבַּחָא וְדוּצִי דְּהָנֹת כְּאִתָּא דְּלֹא עֲדִיאַת אֲרִי סְנַאִין יְהוֹן בְּנֵי יְרוּשָׁלַם צְדִיתָא מִבְּנֵי רוּמִי יִתִּיבְתָא אָמַר יְיָ:

54:1 "Shout for joy, O barren one, you who have borne no *child*; Break forth into joyful shouting and cry aloud, you who have not travailed; For the sons of the desolate one *will be* more numerous Than the sons of the married woman," says the LORD.

54:2 הִרְחִיבִי מְקוֹם אֹהֶלְךָ וִירִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יִטּוּ אֶל־תַּחֲשָׁכִי הֲאִירִכִי מִיִּתְרֶיךָ וַיִּתְּתֶיךָ חֲזָקִי:

54:2 אַפְתָּא אַתָּר בֵּית מִשְׁכָּךְ וְקִרְוֵי אֲרַעֶיךָ יִתִּיבִי לֹא תִּמְנַעֵין אִסְגָּא עִם מִשְׁרִיתֶיךָ וְשִׁלְטוֹנֶךָ תְּקִיפִי:

54:2 "Enlarge the place of your tent; Stretch out the curtains of your dwellings, spare not; Lengthen your cords And strengthen your pegs.

54:3 כִּי־יִמִּין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי וְזָרַעְךָ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעַרְיִם נִשְׁמֹות יוֹשִׁיבוּ:

54:3 אֲרִי לְדְרוֹמָא וּלְצָפוֹנָא תִּתְקַפֵּין וּבִנְךָ עַמּוּיִן יִירָתוּן וְקִרְוִיִן דְּצִדְוִן יִיתְבוּ:

54:3 "For you will spread abroad to the right and to the left. And your descendants will possess nations And will resettle the desolate cities.

54:4 אַל־תִּירָאִי כִּי־לֹא תְבוּשִׁי וְאַל־תִּכְלָמִי כִּי לֹא תִחְפְּרִי כִּי בִשֶׁת עָלְמוֹיְךָ

תִּשְׁפָּחִי וְחִרְפַּת אֱלֻמְנוּתֶיךָ לֹא תִזְכְּרִי־עוֹד:

54:4 לֹא תִדְחֲלִין אֲרִי לֹא תִבְהַתִּין וְלֹא תִתְכַנַּעִין אֲרִי לֹא תִתְכַלָּמִן תִּתְכַלָּמִין

אֲרִי בִהַתַּת עוֹלִימוֹתֶיךָ תִתְנַשֵּׁן וְחִסּוּדֵי אִרְמְלוּתֶיךָ לֹא תִדְכְּרִין עוֹד:

54:4 "Fear not, for you will not be put to shame; And do not feel humiliated, for you will not be disgraced; But you will forget the shame of your youth, And the reproach of your widowhood you will remember no more.

54:5 כִּי בַעֲלִיךָ עֲשִׂיךָ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגֹאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ

יִקְרָא:

54:5 אֲרִי מְרִיד דְּעִבְדִּיךָ יוֹי צְבָאוֹת שְׁמִיהּ וּפְרָקִיךָ קִדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל

אֶרֶץ יִתְקַרֵּי:

54:5 "For your husband is your Maker, Whose name is the LORD of hosts; And your Redeemer is the Holy One of Israel, Who is called the God of all the earth.

54:6 כִּי־כֹאשָׁה עֲזוּבָה וְעִצּוּבַת רֹחַ קָרָאךָ יְהוָה וְאַשְׁתִּי נְעוּרַיִם כִּי תִמָּאֵס אִמִּי

אֱלֹהֶיךָ:

54:6 אֲרִי כֹאִיתָא שְׁבִיקָא וְעִיקַת רֹחַ עָרַעַת שְׁכִינְתָּא דִּיוֹי וּכְאִיתַת עָלְמוֹיִן

דְּאִתְרַחַקַת אִמִּר אֱלֹהֶיךָ:

54:6 "For the LORD has called you, Like a wife forsaken and grieved in spirit, Even like a wife of one's youth when she is rejected," Says your God.

54:7 בְּרִנָּע קָטָן עֲזַבְתִּיךָ וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶךָ:

54:7 בְּרִנּוֹ זַעִיר רַחֲמִיקֶיךָ וּבְרַחֲמִין סְגִיאיִן אֶקְרִיב גְּלוּתֶיךָ:

54:7 "For a brief moment I forsook you, But with great compassion I will gather you.

54:8 בְּשֹׁצֵף קֶצֶף הִסְתַּרְתִּי פָנַי רִנָּע מִמֶּךָּ וּבְחֶסֶד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ אִמִּר גֹּאֲלֶךָ

יְהוָה: ס

54:8 בְּשַׁעַא זַעִירָא סְלִיקִית אִפִּי שְׁכִינְתִּי זְמַן מְנִיךָ וּבִטְבוּת עָלַם דְּלֹא פִסְקוֹן

אֲרַחֲמִים עֲלֶיךָ אִמִּר פְּרָקִיךָ יוֹי:

54:8 "In an outburst of anger I hid My face from you for a moment, But with everlasting lovingkindness I will have compassion on you," Says the LORD your Redeemer.

54:9 כִּי־מִי נָח זֹאת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מִיַּנַּח עוֹד עַל־הָאָרֶץ כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי

מִקְצֶף עָלֶיךָ וּמִגֹּעַר־בְּךָ:

54:9 כִּיּוֹמֵי נָח דָּא קָדְמִי דְקִיּוּמִית בְּמִימְרֵי דְלֹא יַעֲדוּן מִי טוּפְנָא דְהוּוּ בִּיּוֹמֵי

נָח עוֹד עַל אֶרֶץ כֵּן קִיּוּמִית בְּמִימְרֵי דְלֹא יַחוּל רוּגְזִי עֲלֶיךָ וְלֹא אֲזוּף בִּיד:

54:9 "For this is like the days of Noah to Me, When I swore that the waters of Noah Would not flood the earth again; So I have sworn that I will not be angry with you Nor will I rebuke you.

54:10 כִּי הַהָרִים יִמוּשׁוּ וְהַגְּבָעוֹת תִּמוּטְנָה וְחִסְדִּי מֵאֲתָךְ לֹא־יִמּוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי

לֹא תִמוּט אִמִּר מְרַחֲמֶךָ יְהוָה: ס

54:10 אֲרִי טוּרִיא יַעֲדוּן וְרַמְתָּא יִתְפָּרְקוּן וְטוּבִי מִנֶּיךָ יְרוּשָׁלַם לֹא יַעֲדִי וּקְנָם

שְׁלָמִי לֹא יִתְרַחַק אִמִּר דַּעֲתִיד לְרַחֲמָא עֲלֶיךָ אִמִּר יוֹי:

54:10 "For the mountains may be removed and the hills may shake, But My lovingkindness will not be removed from you, And My covenant of peace will not be shaken," Says the LORD who has compassion on you.

54:11 עֲנִיָּה סַעְרָה לֹא נִחְמָה הִנֵּה אֲנֹכִי מִרְבִּיץ בַּפּוֹדֹף אֲבִינִי וַיִּסְדֹּתִיךָ בַּסְפִּירִים:
 54:11 חֲשִׁיכְתָּא מִקְבֵּלֶת עוֹלָבָן קִרְתָּא דְאַמְרִין עָלֶיהָ עֲמֻמָּיָא לֹא תַתְנַחֵם הָאָנָּא
 כָּבִישׁ בַּצִּדִּידָא אֲבִי רִצְפָתִיךָ וְאַשְׁכְּלִילִינִיךָ בְּאַבְנֵין טָבוֹן:
 54:11 "O afflicted one, storm-tossed, and not comforted, Behold, I will set your stones in antimony, And your foundations I will lay in sapphires.

54:12 וְשִׁמְתִי כְּדָכָר שְׁמֹשֶׁתִּיךָ וְשַׁעֲרֶיךָ לְאַבְנֵי אֶקֶדָּח וְכָל-גְּבוּלְךָ לְאַבְנֵי-חַפְצִין:
 54:12 וְאַשְׁוִי כְּמַרְגְּלִין אֶעֱךָ וְתַרְעֶךָ לְאַבְנֵי גֶמֶר וְכָל תְּחוּמְךָ לְאַבְנֵי צֹרוּךְ:
 54:12 "Moreover, I will make your battlements of rubies, And your gates of crystal, And your entire wall of precious stones.

54:13 וְכָל-בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ:
 54:13 וְכָל בֶּנֶךָ יִהְיוּ אֲלֵפִין בְּאוֹרֵיתָא דִּיּוּ וְסִגִּי יְהִי שְׁלָם בְּנֶךָ:
 54:13 "All your sons will be taught of the LORD; And the well-being of your sons will be great.

54:14 בַּצִּדָקָה תִּכּוֹנְנִי רַחֲמֵי מַעֲשֶׂךָ כִּי-לֹא תִירָאִי וּמִמַּחֲתָהּ כִּי לֹא-תִקְרַב אֵלֶיךָ:
 54:14 בְּזִכּוּתָא תִתְקַנֵּין אֶתְרַחֲמֵי מַעֲשִׂיקָא אֲרִי לֹא תִדְחֲלִין וּמִתְבָּרָא אֲרִי לֹא
 יִיעוֹל עָלֶיךָ:
 54:14 "In righteousness you will be established; You will be far from oppression, for you will not fear; And from terror, for it will not come near you.

54:15 הֵן גּוֹר יִגּוֹר אִפְסֵי מְאוּתִי מִי־גֵר אֶתְךָ עָלֶיךָ יִפּוֹל:
 54:15 הָאֵל אֶתְכַנְשָׁא יִתְכַנְשׁוֹן לִיךָ גְּלוּת עִמִּיךָ לְסוּפָא בְּסוּפָא מַלְכֵי עֲמֻמָּיָא
 דְּמִתְכַנְשִׁין לְאַעְקָא לִיךָ יְרוּשָׁלַם בְּגוּיךָ יִתְרַמּוּן:
 54:15 "If anyone fiercely assails you it will not be from Me. Whoever assails you will fall because of you.

54:16 (הֵן) [הִנֵּה] אֲנֹכִי בְּרָאֲתִי חֶרֶשׁ נִפְחַ בְּאֵשׁ פִּתְּחָם וּמוֹצִיא כָּלִי לְמַעֲשָׂהוּ
 וְאֲנֹכִי בְּרָאֲתִי מִשְׁחִית לְחַבֵּל:
 54:16 הָאֵל אֲנָא הָאָנָּא בְּרִית נִפְחָא נִפְחַ נּוֹר בְּשִׁיחֻרִין וּמִפִּיק מָנָא לְצוּרְכֵיהּ
 וְאֲנָא בְּרִית מַחְבֵּלָא לְחַבֵּלָא:
 54:16 "Behold, I Myself have created the smith who blows the fire of coals And brings out a weapon for its work; And I have created the destroyer to ruin.

54:17 כָּל-כְּלֵי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלַח וְכָל-לָשׁוֹן תִּקּוּם-אֶתְךָ לְמַשְׁפָּט תִּרְשָׁעִי
 זֹאת נִחְלַת עֲבָדֵי יְהוָה וְצִדְקָתָם מֵאֲתִי נֶאֱמַר יְהוָה: ס
 54:17 כָּל זֵין דִּיתְקֵן עָלֶיךָ יְרוּשָׁלַם לֹא יִצְלַח וְכָל לִישָׁן דִּיקוּם עִמִּיךָ לְדִינָא
 תַּחֲיִיבִינִיהּ דָּא אַחֲסַנְתָּ עֲבָדֵי דִּיּוּ וְזִכּוּתָהוֹן מִן קִדְמִי אֲמַר יוּי:
 54:17 "No weapon that is formed against you will prosper; And every tongue that accuses you in judgment you will condemn. This is the heritage of the servants of the LORD, And their vindication is from Me," declares the LORD.

55:1 הוּי כָּל-צָמָא לָכוּ לַמֵּים וְאֲשֶׁר אֵין-לֹו כֶּסֶף לָכוּ שְׁבִרוּ וְאָכְלוּ וּלְכוּ שְׁבִרוּ
 בְּלוּ-כֶּסֶף וּבְלוּ מַחִיר יֵין וְחֶלֶב:
 55:1 יֵי כָּל דְּצָבִי לְמִילָךְ יִיתִי וְיִילַךְ וּדְלִית לִיהּ כֶּסֶף אִיתוּ שְׁמַעוּ וְאִילְפוּ
 אִיתוּ שְׁמַעוּ וְאִילְפוּ בְּלֹא בְּדַמִּין וְלֹא בְּמָמוֹן אֲלַפְן דְּטָב מִיחְמָר וּמִיחֶלֶב:
 55:1 "Ho! Every one who thirsts, come to the waters; And you who have no money come, buy and eat. Come, buy wine and milk Without money and without cost.

55:2 לְמָה תִּשְׁקֻלוּ-כֶּסֶף בְּלוּ-לָחֶם וַיִּנְיַעְכֶּם בְּלוּ לְשִׁבְעָה שְׁמַעוּ שְׁמַעוּ אֵלַי
 וְאָכְלוּ-טוֹב וְתַתְּעִנְגּ בְּדִשָׁן נִפְשְׁכֶם:
 55:2 לְמָה תִתְקַלּוּן כֶּסֶפְכוֹן בְּלֹא לְמִיכַל וְלִיאֻתְכוֹן בְּלֹא לְמַסְבַּע קִבְּלוּ קִבְּלוּ
 55:2

לְמִימְרֵי וְאִכְלוּ דָטָב וְתִתְפַּנֵּק בְּדַדְהִין נַפְשָׁכֹן:

55:2 "Why do you spend money for what is not bread, And your wages for what does not satisfy? Listen carefully to Me, and eat what is good, And delight yourself in abundance.

55:3 הִטּוּ אָזְנוֹכֶם וּלְכוּ אֵלַי שְׁמְעוּ וּתְחִי נַפְשְׁכֶם וְאִכְרַתָּה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם חֲסֵדִי דָוִד הַנְּאֻמִּים:

55:3 אֲרַכִּינוּ אֲדַנְכוֹן וְקִבִּילוּ לְמִימְרֵי שְׁמְעוּ וּתְתַקִּיִּים נַפְשָׁכֹן וְאִגְזֹר לָכוֹן קָיָם עַל־ם טְבוֹת דָּוִיד דְּמַהֲיֻמְנִין:

55:3 "Incline your ear and come to Me. Listen, that you may live; And I will make an everlasting covenant with you, According to the faithful mercies shown to David.

55:4 הֵן עַד לְאוֹמִים נִתְּתִיו נְגִיד וּמִצְוָה לְאֻמִּים:

55:4 הָא רַב לַעֲמֻמָּא מְנִיחָה מֶלֶךְ וְשְׁלִיט עַל כָּל מַלְכוּתָא:

55:4 "Behold, I have made him a witness to the peoples, A leader and commander for the peoples.

55:5 הֵן גֹּוִי לֹא־תִדְעַ תִּקְרָא וְגֹוִי לֹא־יִדְעוּךָ אֲלִיךָ יִרְוּצוּ לְמַעַן יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֶאֶרְךָ: ס

55:5 הָא עִם דְּלֹא תִדְעַ יִפְלַחוּנְךָ וְעִם דְּלֹא יִדְעוּךָ יִרְהֲטוּן לְאַסְקָא לָךְ מִסִּין בְּדִיל יִי אֱלֹהֶךָ וְלִקְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל אֲרִי שְׁבַחְךָ:

55:5 "Behold, you will call a nation you do not know, And a nation which knows you not will run to you, Because of the LORD your God, even the Holy One of Israel; For He has glorified you."

55:6 דְּרִשׁוּ יְהוָה בְּהִמְצָאוֹ קִרְאוּהוּ בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב:

55:6 תִּבְעוּ דַחֲלֵתָא דִּיוֵי עַד דִּאֲתוּן חַיִּין בְּעוֹ מִן קְדָמוּהִי עַד דִּאֲתוּן קִיּוּמִין:

55:6 Seek the LORD while He may be found; Call upon Him while He is near.

55:7 יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכּוֹ וְאִישׁ אֹן מַחֲשַׁבְתּוֹ וַיֵּשֶׁב אֶל־יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל־אֱלֹהֵינוּ כִּי־יִרְבֶּה לְסֻלּוֹחַ:

55:7 יִשְׁבּוּק רָשִׁיעָא אֹרְחִיהּ דְּרִשְׁעָא וּגְבַר אָנִס עֲשֻׁתוֹנוּהִי וַיִּתּוֹב לְפִלְחָנָא דִּיוֵי וִירַחֲמֵם עָלוּהִי וְלִדַּחֲלֵתָא וְלִדַּחֲלֵתִיהּ דִּאֱלֹהֵנָּא אֲרִי מִסְגִּי לְסֻלְחָא:

55:7 Let the wicked forsake his way And the unrighteous man his thoughts; And let him return to the LORD, And He will have compassion on him, And to our God, For He will abundantly pardon.

55:8 כִּי לֹא מַחֲשַׁבוֹתַי מַחֲשַׁבוֹתֵיכֶם וְלֹא דְרָכֵיכֶם דְּרָכֵי נָאִם יְהוָה:

55:8 אֲרִי לֹא כְּמַחֲשַׁבְתִּי מַחֲשַׁבְתְּכוֹן וְלֹא אֹרְחַתְכוֹן תִּקְנֵן כְּאֹרְחַת כְּאֹרַח טוֹבִי אֹמַר יוֹי:

55:8 "For My thoughts are not your thoughts, Nor are your ways My ways," declares the LORD.

55:9 כִּי־גִבְהוּ שָׁמַיִם מֵאֶרֶץ כֵּן גִּבְהוּ דְּרָכֵי מִדְּרָכֵיכֶם וּמַחֲשַׁבְתִּי מִמַּחֲשַׁבְתֵּיכֶם:

55:9 אֲרִי כְּמֵא דְרָמִין שְׁמַיָּא מִן אֶרֶעָא כֵּין תִּקְנֵן אֹרְחַת טוֹבִי מֵאֹרְחַתְכוֹן וּמַחֲשַׁבְתִּי יִתְקַנֵּן מִמַּחֲשַׁבְתְּכוֹן:

55:9 "For as the heavens are higher than the earth, So are My ways higher than your ways And My thoughts than your thoughts.

55:10 כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן־הַשָּׁמַיִם וְשִׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם־הִרְוָה אֶת־הָאָרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לְזֶרַע וְלֶחֶם לְאֹכֵל:

55:10 אֲרִי כְּמֵא דְנִחִית מִטְרָא וְתִלְגָּא מִן שְׁמַיָּא וְלִתְמֵן לֹא אִפְשָׁר לִיָּה דִּיתּוֹב אֱלֹהִין מְרוּי יֵת אֶרֶעָא וּמִרְבִּי לָהּ וּמוֹעִילָהּ וּמוֹעִילָהּ וּמוֹעִי לָהּ וַיְהִיב בָּר זֶרַעָא כְּמִיסַת לְזֶרַע וְלֶחֶמָא כְּמִסַת לְאֹכִיל:

55:10 "For as the rain and the snow come down from heaven, And do not return there without watering the earth And making it bear and sprout, And furnishing seed to the sower and bread to the eater;

55:11 כֵּן יִהְיֶה דְבָרִי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא-יָשׁוּב אֵלַי רִיקָם כִּי אִם-עָשָׂה אֶת-אֲשֶׁר
חָפְצְתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּיו:

55:11 כֵּן הוּא פֶתֶן טוֹב וְנָפִיק מִן קֶדְמִי לֹא אֶפְשֶׁר דִּיתוֹב לְקֶדְמִי רִיקָן
אֱלֹהִין עֲבִיד יְת דְרַעֲיָנָא וּמְצַלַח לְדַשְׁלַחְנָא לִיה:

55:11 So will My word be which goes forth from My mouth; It will not return to Me empty, Without accomplishing what I desire, And without succeeding in the matter for which I sent it.

55:12 כִּי-בִשְׂמִיחָה תֵצֵאוּ וּבְשָׁלוֹם תּוּבְלוּן הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה
וְכָל-עֵצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ-כָף:

55:12 אֲרִי בַחֲדוּא תִיפְקֹן מִבֵּינִי עֲמֻמָּיָא וּבְשָׁלְמָא תַתּוּבְלוּן לְאַרְעֶכוֹן טוֹרִיָא
וְרַמְתָּא יְבוּעוֹן קֶדְמִיכוֹן תִּשְׁבַּחָא וְכָל אֵילָנִי חֻקְלָא יִשְׁעֲנוֹן יִשְׁעֲנוֹן בְּעִנְפֵיהוֹן
בְּעִנְפֵיהוֹן:

55:12 "For you will go out with joy And be led forth with peace; The mountains and the hills will break forth into shouts of joy before you, And all the trees of the field will clap their hands.

55:13 תַּחַת הַנֶּעְצוּץ יַעֲלֶה בְרוֹשׁ (תַּחַת) [וְתַחַת] הַסַּרְפָּד יַעֲלֶה הָדָס וְהָיָה
לְיֵהוָה לְשֵׁם לְאוֹת עוֹלָם לֹא יִכָּרֵת: ס

55:13 חֻלְף רִשִׁיעִיָא יִתְקַיֵּמוֹן צְדִיקָיָא וְחֻלְף חִיבִיָא יִתְקַיֵּמוֹן דְּחִלֵי חֲטָאָה וְיִהִי
קֶדָם יְיָ לְאוֹת לְשׁוֹם לְשׁוֹם לְאוֹת עָלַם דְּלֹא יִפְסֹק:

55:13 "Instead of the thorn bush the cypress will come up, And instead of the nettle the myrtle will come up, And it will be a memorial to the LORD, For an everlasting sign which will not be cut off."

56:1 כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי-קְרוּבָה יִשׁוּעָתִי לָבוֹא
וְצִדְקָתִי לְהִגָּלוֹת:

56:1 כַּדְנֵן אָמַר יְיָ טְרוּ דִינָא וַעֲבִידוּ צִדְקָתָא אֲרִי קָרִיב פִּרְקָנִי לְמִיתִי וְזִכּוֹתִי
לְאַתְגָּלָאָה:

56:1 Thus says the LORD, "Preserve justice and do righteousness, For My salvation is about to come And My righteousness to be revealed.

56:2 אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה-זֹאת וּבֶן-אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שַׁבָּת מִחֲלָלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ
מִעֲשׂוֹת כָּל-רָע: ס

56:2 טוֹבִי אֲנָשָׁא דִיעֲבִיד דָּא וּבֶר אֲנָשָׁא דִיתַקַּף בַּה יִטֵּר שַׁבְּתָא מֵאַחֲלוּתִיהָ
וְיִטֵּר יְדוּהִי מִלְמַעַבְד כָּל בִּישׁ:

56:2 "How blessed is the man who does this, And the son of man who takes hold of it; Who keeps from profaning the sabbath, And keeps his hand from doing any evil."

56:3 וְאֵל-יֹאמַר בֶּן-הַנֶּזֶר הַנְּלוּהָ אֶל-יְהוָה לֵאמֹר הִבְדֵּל יְבַדִּילֵנִי יְהוָה מֵעַל
עַמּוֹ וְאֵל-יֹאמַר הַסָּרִיס הֵן אֲנִי עֵץ יָבֵשׁ: ס

56:3 וְלֹא יִימַר בֶּר עַמּוּמִין דְּמַתּוֹסַף עַל עַמִּיָּה דִיּוּי לְמִימַר אֶפְרָשָׁא וּפְרָשִׁינִי
יְיָ מֵעַל עַמִּיָּה וְלֹא יִימַר סְרִיסָאָה הָא אֲנָא הָאֲנָא כָּאֵע יָבִישׁ:

56:3 Let not the foreigner who has joined himself to the LORD say, "The LORD will surely separate me from His people." Nor let the eunuch say, "Behold, I am a dry tree."

56:4 כִּי-כֹה אָמַר יְהוָה לְסָרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת-שַׁבְּתוֹתַי וּבָחָרוּ בְּאֲשֶׁר
חָפְצְתִי וּמַחֲזִיקִים בְּבְרִיתִי:

56:4 אֲרִי כַדְנֵן אָמַר יְיָ לְסָרִיסָא דִיטְרוּן יְת יוֹמִי שַׁבְּיָא דִילִי וּמַתְרַעֵן
בְּדַצְבִּינָא וּמַתְקִפִּין בְּקִימִי:

56:4 For thus says the LORD, "To the eunuchs who keep My sabbaths, And choose what pleases Me, And hold fast My covenant,

56:5 וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבָּנִים וּמִבָּנוֹת שֵׁם עוֹלָם
אֶתֵּן-לוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכָּרֵת: ס

56:5 וְאֶתֵּן לָהֶן בְּבֵית מִקְדָּשִׁי וּבִאֲרָע בֵּית שְׁכִינָתִי אֶתֶר וְשׁוֹם וְשׁוֹם דָּטָב טָב
מִבָּנִין וּמִבָּנִין וּבָנִין שׁוֹם עָלֶם אֶתֵּן לָהֶן דְּלֹא יִפְסֹק:

56:5 To them I will give in My house and within My walls a memorial, And a name better than that of sons and daughters; I will give them an everlasting name which will not be cut off.

56:6 וּבְנֵי הַנֶּכֶד הַנְּלוּיִם עַל-יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה אֶת-שֵׁם יְהוָה לְהִיּוֹת לוֹ
לְעֹבְדִים כָּל-שְׁמֵר שַׁבָּת מִחֲלָלוֹ וּמִחֲזִיקִים בְּבְרִיתִי:

56:6 וּבְנֵי עַמְּמִיָּא דְּמִתּוֹסְפִין עַל עַמִּיָּה דִּיּוּי לְשִׁמְשׁוּתִיהָ וּלְמִרְחָם יָת שְׁמָא דִּיּוּי
לְמַהוּי לִיָּה לְעֹבְדִין כָּל דִּיּוּר שַׁבְּתָא מֵאַחֲלוּתִיהָ וּמִתְקַפִּין בְּקִיָּמִי:

56:6 "Also the foreigners who join themselves to the LORD, To minister to Him, and to love the name of the LORD, To be His servants, every one who keeps from profaning the sabbath And holds fast My covenant;

56:7 וְהֵבִיאֹתִים אֶל-הַר קָדְשִׁי וְשִׁמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלָתֵיהֶם וּזְבִחֵיהֶם
לְרָצוֹן עַל-מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית-תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל-הָעַמִּים:

56:7 וְאִיתִינוּן לְטוֹרָא דְּקָדְשִׁי דְּקוֹדֶשָׁא וְאַחֲדִינוּן בְּבֵית צְלוּתִי עֲלוֹתֵהוֹן וְנִכְסֵת
קִדְשֵׁיהוֹן יִתְסַקוֹן וְתִסְקוֹן לְרַעְוָא עַל מִדְּבַחִי אֲרִי בֵית מִקְדָּשִׁי בֵּית צְלוּ יִתְקַרֵּי
לְכָל עַמְּמִיָּא:

56:7 Even those I will bring to My holy mountain And make them joyful in My house of prayer. Their burnt offerings and their sacrifices will be acceptable on My altar; For My house will be called a house of prayer for all the peoples."

56:8 נֹאם אֲדֹנֵי יְהוָה מִקְבֶּץ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְבֹּץ עֲלֵיו לְנִקְבְּצֵיו:
56:8 אָמַר יְיָ אֱלֹהִים דַּעֲתִיד לְכַנְשָׁא מִבְּדָרֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְרִיב גְּלוּתֵהוֹן
לְכַנְשָׁא יִתְהוֹן:

56:8 The Lord GOD, who gathers the dispersed of Israel, declares, "Yet *others* I will gather to them, to those *already* gathered."

56:9 כָּל חַיְתוֹ שָׂדֵי אֲתִיו לֶאֱכֹל כָּל-חַיְתוֹ בִּיעֵר: ס
56:9 כָּל מַלְכֵי עַמְּמִיָּא דְּמִתְכַנְשִׁין לְאַעְקָא לִיד יְרוּשָׁלַם בְּגוּיךְ יִתְרַמּוֹן יְהוֹן
מִיכָל לַחֲיַת בָּרָא תִסְבַּע מְנַהֵן חַיַּת חוֹרְשָׁא:

56:9 All you beasts of the field, All you beasts in the forest, Come to eat.

56:10 (צָפוּ) [צָפוּן] עוֹרִים כָּלֶם לֹא יָדְעוּ כָּלֶם כָּלֶם אֲלֵמִים לֹא יוֹכְלוּ לִנְבֹּחַ
הַזִּים שְׂכָבִים אֲהֵבִי לָנוּם:

56:10 סְכוּאֵיהוֹן סֶמֶן כָּלְהוֹן לֹא יָדְעִין מַדְעָם כָּלְהוֹן כָּלְהוֹן מַדְעָם כָּלֶבֶן
חֲרָשִׁין לֹא יִכְלִין לְמִיבַח נִימִין שְׂכָבִין רַחֲמִין לְמַדְמַד:

56:10 His watchmen are blind, All of them know nothing. All of them are mute dogs unable to bark, Dreamers lying down, who love to slumber;

56:11 וְהַכְּלָבִים עֲזִי-נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁבָעָה וְהִמָּה רַעִים לֹא יָדְעוּ הָבִין כָּלֶם
לְדַרְכָּם פָּנוּ אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ:

56:11 וְכָלֶבֶיָּא תְּקִיפֵי נֶפֶשׁן לֹא יָדְעִין לְמַסְבַּע וְאַנּוֹן מִבְּאֲשִׁין לֹא יָדְעִין
לְאַסְתְּכָלָא כָּלְהוֹן גִּבֵּר לְקַבִּיל אוֹרְחִיָּה גְלוּ גִבֵּר לְמִיבֹז מְמוֹנִיָּה דִּישְׂרָאֵל:

56:11 And the dogs are greedy, they are not satisfied. And they are shepherds who have no understanding; They have all turned to their own way, Each one to his unjust gain, to the last one.

56:12 אֲתִיו אֶקְחָה-יֵינִי וְנִסְבָּאָה שְׂכָר וְהָיָה כֹּזֶה יוֹם מָחָר גָּדוֹל יֵתֵר מְאֹד:
56:12 אֲמַרְיִן אִיתוֹ וְנִסְבִּי חֲמַר וְנִתְרֹוִי מִן עֲתִיק וְתִהִי שִׁירוּתְנָא דְּמַחַר טָבָא

מדיומא דין סגיאה לחדא:

56:12 "Come," *they say*, "let us get wine, and let us drink heavily of strong drink; And tomorrow will be like today, only more so."

57:1 הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כִּי־מִפְּנֵי הָרָעָה נֶאֱסַף הַצַּדִּיק:

57:1 צדיקא מיתין ולית אנש דמשוי דחלתי על לב וגוברי גמלי חסדא מתכנשין לא מסתכלין ארי מן קדם בשתא דעתידא למיתי מתכנשין צדיקא:
57:1 The righteous man perishes, and no man takes it to heart; And devout men are taken away, while no one understands. For the righteous man is taken away from evil.

57:2 יבוא שלום ינוחו על־משכבותם הלך נכון:

57:2 יהכון שלם ינוחון על אתר בית־משריהון בית־משכבהון עבדי אוריתיה:
57:2 He enters into peace; They rest in their beds, *Each one* who walked in his upright way.

57:3 ואתם קרבו־הנה בני עננה זרע מנאף ותזנה:

57:3 ואתון אתקרבו הלכא בני עם דרא דעובדיהון בישינ דמנצבת קדשא נצבתהון ואתון ואנון מנאפין ומזנן:

57:3 "But come here, you sons of a sorceress, Offspring of an adulterer and a prostitute.

57:4 על־מי תתענגו על־מי תרחיבו פה תאריכו לשון הלא־אתם ילדי־פשע זרע שקר:

57:4 על מן אתון מתפנקין וקדם מן תפתחון פומכון תסגון למללא רברבן הלא אתון ילדי מרוד זרעא שקרא:

57:4 "Against whom do you jest? Against whom do you open wide your mouth And stick out your tongue? Are you not children of rebellion, Offspring of deceit,

57:5 הנחמים באלים תחת כל־עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים:

57:5 דפלחין לטעותא תחות כל אילן עבוף נכסי ינקיא בנחליא תחות שקיפי כיפא:

57:5 Who inflame yourselves among the oaks, Under every luxuriant tree, Who slaughter the children in the ravines, Under the clefts of the crags?

57:6 בחלקי־נחל חלקך הם הם גורלך גם־להם שפכת נסך העלית מנחה העל אלה אנחם:

57:6 בשעיעות כיף נחלא חולקיד אף תמן אנון ערבך אף להון נסיכת נסבת נסכין אסיקת קרבנין העל אליו יתוב מימרי:

57:6 "Among the smooth *stones* of the ravine Is your portion, they are your lot; Even to them you have poured out a drink offering, You have made a grain offering. Shall I relent concerning these things?

57:7 על הר־גבה ונשא שמת משכבך גם־שם עלית לזבח זבח:

57:7 על שור דם ומנטל שוית אתר בית משרך אף לתמן סליקת לדבחא דבח:

57:7 "Upon a high and lofty mountain You have made your bed. You also went up there to offer sacrifice.

57:8 ואחר הדלת והמזוזה שמת זכרונך כי מאתי גלית ותעלי הרחבת משכבך ותכרת־לך מהם אהבת משכבם יד חזית:

57:8 ואחורי דשא ומזוזתא שוית דוכרן טעותיך הוית דמא לאתא דרחימא דרחימתא על בעלה וטעת בחר נוכראין אפתית אתר בית משרך וגזרת לך

מִנְהוֹן קִנִּים רְחִימַת אֶתֶר בֵּית מִשְׁכְּבֵיהוֹן אֶתֶר בְּחֶרֶת:

57:8 "Behind the door and the doorpost You have set up your sign; Indeed, far removed from Me, you have uncovered yourself, And have gone up and made your bed wide. And you have made an agreement for yourself with them, You have loved their bed, You have looked on *their* manhood.

57:9 וַתֵּשֶׁרִי לַמֶּלֶךְ בְּשֶׁמֶן וַתְּרַבֵּי רֶקֶתְיָךְ וַתְּשַׁלְּחִי צִדִּיךְ עַד־מֶרְחָק וַתִּשְׁפִּילִי עַד־שְׁאוֹל:

57:9 כִּד עֲבַדְתָּ לִיךְ אוֹרִיתָא אַצְלַחַת בְּמַלְכוּתָא וְכִד אַסְגִּית לִיךְ עוֹבְדִין טָבִין סְגִיָּאָה מִשְׁרִיתְךָ וְשַׁלַּחַת אֲזַנְךָ עַד מֶרְחִיק וְאַמְאִיכַת תְּקִיפִי עִמָּמִיא עַד לְשִׁאוֹל:

57:9 "You have journeyed to the king with oil And increased your perfumes; You have sent your envoys a great distance And made *them* go down to Sheol.

57:10 בְּרַב דִּרְכְּךָ יִגְעַת לֹא אָמַרְתָּ נוֹאֵשׁ חַיִּת יָדְךָ מִצָּאת עַל־כֵּן לֹא חָלִית:

57:10 בְּסִגִּיאוֹת אוֹרַחְתִּיךָ לֹאִית לֹא אָמַרְתָּ לְמַתָּב נִכְסִין סְגִיָּאִין אַסְגִּית עַל כֵּין לֹא סִבַּרְתָּ לְמַתָּב:

57:10 "You were tired out by the length of your road, Yet you did not say, 'It is hopeless.' You found renewed strength, Therefore you did not faint.

57:11 וְאַתָּה־מִי דָאֲגַת וַתִּירָאִי כִּי תִכְזָּבִי וְאוֹתִי לֹא זָכַרְתָּ לֹא־שָׁמַתָּ עַל־לִבְךָ הֲלֹא אֲנִי מַחֲשָׁה וּמַעֲלָם וְאוֹתִי לֹא תִירָאִי:

57:11 וַיִּתְּ מִן יִצִּיפַת וּקְדָם מִן דְּחִילַת אֲרִי אַסְגִּית לְמַלְלָא כַּדְבִּין וּפְלַחְנִי לֹא אִידְכַּרְתָּ אֲדַכַּרְתָּ לֹא שׁוֹיַת דְּחַלְתִּי עַל לִבְיָךְ הֲלֹא אֲנָא יְהִיבִית לִיךְ אַרְכָּא מַעֲלָמָא דָּאֵם תְּתוּבִין לְאוֹרִיתָא וּלְקַדְמִי לֹא תַבַּת:

57:11 "Of whom were you worried and fearful When you lied, and did not remember Me Nor give *Me* a thought? Was I not silent even for a long time So you do not fear Me?

57:12 אֲנִי אֲגִיד צְדָקְתְּךָ וְאַתָּה־מַעֲשֶׂיךָ וְלֹא יוֹעִילוּךָ:

57:12 אֲנָא חֲנוּיַת לִיךְ עוֹבְדִין טָבִין דְּאִינוּן זָכֹן לִיךְ וְאַתָּה אַסְגִּית לִיךְ עוֹבְדִין בִּישִׁין דְּלֹא יִהְיוּן לִיךְ:

57:12 "I will declare your righteousness and your deeds, But they will not profit you.

57:13 בְּזַעֲקְךָ יִצִּילְךָ קְבוּצֶיךָ וְאַתָּה־כָּלָם יִשְׁאֲרוּנָה וְיִחַדְהֶבֶל וְהַחֹסֶה בִּי יִנְחַל־אֶרֶץ וַיִּירַשׁ הֶרֶם־קִדְשִׁי:

57:13 אַצְחוּיָי כַּעַן אִם יִפְרָקוּנִיךָ עוֹבְדֵי עַבְדֵי שְׁקָרִיךָ דְּהוּיַת מַתְעַסְקָא בְּהוֹן מִיִּנְקוּתִיךָ וַיִּת כּוֹלְהוֹן יִשׁוּל רֹחָא יְהוֹן לְלָמָּא וְדִרְחִינָן עַל מִימְרֵי יַחֲסִין אַרְעָא וַיִּירַת שׁוּרָא דְּקִדְשִׁי:

57:13 "When you cry out, let your collection of *idols* deliver you. But the wind will carry all of them up, And a breath will take *them* away. But he who takes refuge in Me will inherit the land And will possess My holy mountain."

57:14 וְאָמַר סְלוּ־סְלוּ פְּנוּ־דֶרֶךְ הָרִימוּ מִכְשׁוֹל מִדֶּרֶךְ עַמִּי: ס

57:14 וַיִּימַר אֱלִיפּוֹ וְאִזְהָרוּ אֶפְנוֹ לֵב עָמָא לְאוֹרַח תְּקַנָּא סְלִיקוּ תְּקַלַּת רְשִׁיעִיא מְאוֹרַח כְּנִשְׁתָּא דְּעַמִּי:

57:14 And it will be said, "Build up, build up, prepare the way, Remove *every* obstacle out of the way of My people."

57:15 כִּי כֹה אָמַר רַם וְנָשָׂא שָׁכֵן עַד וְקִדְוֹשׁ שָׁמוֹ מְרוֹם וְקִדְוֹשׁ אֲשַׁכּוֹן וְאַתָּה־דָּכָא וְשַׁפְּל־רוּחַ לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נִדְּפָאִים:

57:15 אֲרִי כַּדְנֵן אָמַר רָמָא וּמִנְטָלָא שְׂרִי דְשָׂרִי בְּשִׁמְיָא וְקִדִּישׁ שְׁמִיָּה בְּרוּמָא שְׂרִי שְׂרִי וְקִדִּישָׁא שְׁכִינְתִּיהָ אָמַר לְמַפְרָק לְתַבִּירִי לְבָא וּלְמִכִּיכִי רוּחָא

לְקַיֵּמָא רוּחַ מְכִיכִין וּלְמַסְעֵד לֵב תְּבִירִין:

57:15 For thus says the high and exalted One Who lives forever, whose name is Holy, "I dwell on a high and holy place, And also with the contrite and lowly of spirit In order to revive the spirit of the lowly And to revive the heart of the contrite.

57:16 כִּי לֹא לְעוֹלָם אָרִיב וְלֹא לִנְצַח אֶקְצוֹף כִּי־רוּחַ מִלְּפָנַי יַעֲטוֹף וּנְשָׁמוֹת אֲנִי עֹשִׂיתִי:

57:16 אֲרִי לֹא לְעֹלָמָא אֲתַפְרַע כְּדִין וְלֹא לֵאפְרָשׁ יְהִי רוּגְזִי אֲרִי רוּחִי מִיִּתְיָא אֲנָא עֲתִיד לֵאֲתַבָּא וּנְשָׁמָתָא אֲנָא עֲבָדִית:

57:16 "For I will not contend forever, Nor will I always be angry; For the spirit would grow faint before Me, And the breath of those whom I have made.

57:17 בְּעֵינַי בָּצַעְוָה קִצְפָּתִי וְאִפְהֵו הִסְתַּר וְאֶקְצַף וַיִּלָּךְ שׁוֹבֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ:

57:17 בְּחוּבֵי מַמּוֹנְהוֹן דְּאֲנִסוּ הָוָה רוּגְזִי עָלֵיהוֹן וְאֶלְקִיתִינוֹן סְלִיקִית שְׂכִינָתִי מִנְהוֹן וְטִלְטִילְתִּינוֹן בְּדֶרֶת גְּלוּתְהוֹן עַל דְּשַׁעוּ בְּתַר הִרְהוּר לִיבְהוֹן:

57:17 "Because of the iniquity of his unjust gain I was angry and struck him; I hid My face and was angry, And he went on turning away, in the way of his heart.

57:18 דְּרַכּוֹ רְאִיתִי וְאֶרְפָּאֵהוּ וְאֶנְחָהוּ וְאֶשְׁלֵם נַחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו:

57:18 אוֹרַח תְּיֻבְתְּהוֹן גְּלִיָּא קְדָמִי וְאֶשְׁבּוֹק לְהוֹן וְאֶרְחִים עָלֵיהוֹן וְאֶשְׁלִים תַּנְחוּמִין לְהוֹן וְלִדְמַת־אֲבָלִין עָלֵיהוֹן:

57:18 "I have seen his ways, but I will heal him; I will lead him and restore comfort to him and to his mourners,

57:19 בּוֹרָא (נוֹב) [נִיב] שְׁפָתַי שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב אָמַר יְהוָה וּרְפָאתָיו:

57:19 דְּבִרָא מַמְלַל סְפּוֹן בְּפוּם כָּל אִנְשָׁא אָמַר שְׁלָמָא יִתְעַבִּיד לְצַדִּיקָא

דְּנִטְרוּ אוֹרִיתִי מִלְּקַדְמִין וְשְׁלָמָא יִתְעַבִּיד לְתַבִּיא דְּתַבּוּ לְאוֹרִיתִי קָרִיב אָמַר יְיָ וְאֶשְׁבּוֹק לְהוֹן:

57:19 Creating the praise of the lips. Peace, peace to him who is far and to him who is near," Says the LORD, "and I will heal him."

57:20 וְהִרְשָׁעִים פִּיִּם נִגְרָשׁ כִּי הִשְׁקַטְוּ לֹא יוֹכֵל וַיִּגְרָשׁוּ מִיָּמָיו רֶפֶשׁ וְטִיט:

57:20 וְרִשְׁיַעֲיָא כִּימָא דְּטָרִיד דְּבָעִי לְמַנָּח וְלֹא יָכִיל וְעַכְרִין מוֹהִי סִין וְטִין:

57:20 But the wicked are like the tossing sea, For it cannot be quiet, And its waters toss up refuse and mud.

57:21 אֵין שְׁלוֹם אָמַר אֱלֹהֵי לְרִשְׁעִים: ס

57:21 לִית שְׁלָמָא אָמַר אֱלֹהֵי לְרִשְׁיַעֲיָא:

57:21 "There is no peace," says my God, "for the wicked."

58:1 קְרָא בְּגֵרוֹן אֶל־תַּחֲשֹׁךְ כְּשׁוֹפֵר הָרִם קוֹלְךָ וְהִגַּד לְעַמִּי פִשְׁעֵם וּלְבַיִת יַעֲקֹב חַטָּאתָם:

58:1 נְבִיא אֲכָלִי בְּגֵרוֹנְךָ לֹא תִמְנַע כְּקַל שׁוֹפֵרָא אֲרִים קִלְךָ וְחוּי לְעַמִּי מִרְדִּיהוֹן וּלְבַיִת יַעֲקֹב חוֹבִיהוֹן:

58:1 "Cry loudly, do not hold back; Raise your voice like a trumpet, And declare to My people their transgression And to the house of Jacob their sins.

58:2 וְאוֹתִי יוֹם יוֹם יִדְרָשׁוּן וְדַעַת דְּרָכֵי יַחְפְּצוּן כְּגוֹי אֲשֶׁר־צִדְקָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּט אֱלֹהֵיוּ לֹא עָזַב יִשְׁאָלוּנִי מִשְׁפָּטֵי־צֶדֶק קִרְבַּת אֱלֹהִים יַחְפְּצוּן:

58:2 וּקְדָמִי יוֹם יוֹם אֵלְפִן תְּבַעִין כְּאִילוּ לְמִידַע אוֹרְחָן דְּתַקְנִן קְדָמִי צָבָן כְּעַמָּא דְּזָכוּ עֲבַד וּמְדִין אֱלֹהִיהָ לֹא אֲתַרְחַק שְׁאֲלִין מִן קְדָמִי דִּין דְּקִשׁוּט כְּאִילוּ לֵאֲתַקְרְבָא לֵאֲתַקְרְבָא לְדַחֲלָתָא דִּיּוּ צָבָן:

58:2 "Yet they seek Me day by day and delight to know My ways, As a nation that has done righteousness And has not

forsaken the ordinance of their God. They ask Me *for* just decisions, They delight in the nearness of God.

58:3 לָמָּה צָמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ עֲנִינוּ נַפְשָׁנוּ וְלֹא תִדַּע הֵן בְּיוֹם צָמְכֶם תִּמְצְאוּ-חֲפִין וְכָל-עַצְבֵיכֶם תִּנְגְּשׁוּ:

58:3 אֲמַרִין לָמָּה אֲנַחְנָא צִיּוּמִין וְקִדְמָךְ גְּלִי מִסַּנְפִין נַפְשָׁתְנָא וְקִדְמָךְ יָדִיעַ נִבְיָא אֵימַר לְהוֹן הָא בְּיוֹם תַּעֲנִיתְכוֹן אַתּוֹן תִּבְעִין צוּרְכִיכוֹן וְכָל תַּקְלָתְכוֹן אַתּוֹן מְקַרְבִין:

58:3 'Why have we fasted and You do not see? Why have we humbled ourselves and You do not notice?' Behold, on the day of your fast you find *your* desire, And drive hard all your workers.

58:4 הֵן לָרִיב וּמִצָּה תִצְוָמוּ וּלְהַכּוֹת בְּאִגְרָף רָשַׁע לֹא-תִצְוָמוּ כִּיּוֹם לְהִשְׁמִיעַ בְּמָרוֹם קוֹלְכֶם:

58:4 הָא לְתַחֲרוּ וּלְמַצּוּ אַתּוֹן צִיּוּמִין וּלְמַמְחִי בְּכוּרְמִיזָא דְרַשְׁעָא לֹא תַתַּעֲנוֹן תַּעֲנִינָן כְּאַלִּין לְאַשְׁמַעָא בְּמָרוֹמָא קָלְכוֹן קְלָהוֹן:

58:4 "Behold, you fast for contention and strife and to strike with a wicked fist. You do not fast like *you do* today to make your voice heard on high.

58:5 הַכֹּזֶה יִהְיֶה צוֹם אֲבַחְרָהוּ יוֹם עֲנוֹת אָדָם נַפְשׁוֹ הִלְכָּךְ כְּאִגְמֹן רֹאשׁוֹ וְשָׁךְ וְאַפֵּר יִצִּיעַ הִלָּזָה תִּקְרָא-צוֹם וַיּוֹם רָצוֹן לַיהוָה:

58:5 הִהָדָא הִיא תַעֲנִיתָא דְרַעִינָא בַּהּ יוֹמָא דְמַסְגִּיף אִנְשָׁא נַפְשִׁיהּ הִלְכִיף כְּפִיף רִישִׁיהּ כְּאִגְמוֹן כְּפִיף וְעַל סָקָא וְקַטְמָא בָּאִית הִלְהָדָא אַתּוֹן קָרַן תַּעֲנִי יוֹמָא דְרַעֲוָא בִּיהּ מִן קָדָם יוֹי:

58:5 "Is it a fast like this which I choose, a day for a man to humble himself? Is it for bowing one's head like a reed And for spreading out sackcloth and ashes as a bed? Will you call this a fast, even an acceptable day to the LORD?

58:6 הֲלוֹא זֶה צוֹם אֲבַחְרָהוּ פָתַח חֲרָצְבוֹת רָשַׁע הִתַּר אֲגָדוֹת מוֹטָה וְשִׁלַּח רְצוּצִים חֲפָשִׁים וְכָל-מוֹטָה תִּנְתַּקוּ:

58:6 הֲלֹא דָא הִיא תַעֲנִיתָא דְרַעִינָא בַּהּ פָּרְדוּ כְנֻשַׁת רַשְׁעָא שָׁרוּ שְׂרֵי קַטְרִי כְתָבִי דִּין מַסְטִי וּפִטְרוּ דִּהּוּ אֲנִיסִין בְּנֵי חוֹרִין וְכָל דִּין מַסְטִי תִסְלָקוּן:

58:6 "Is this not the fast which I choose, To loosen the bonds of wickedness, To undo the bands of the yoke, And to let the oppressed go free And break every yoke?

58:7 הֲלוֹא פָרַס לָרַעַב לַחֲמֹךְ וְעֲנִיִּים מְרוּדִים תָּבִיא בֵּית כִּי-תִרְאֶה עָרֹם וְכִסְתּוֹ וּמִבְשָׂרָךְ לֹא תִתְעַלֵּם:

58:7 הֲלֹא תִפְרִינִס לְכַפְנָא מִלַּחֲמֹךְ וְחֲשִׁיכִין מִטְּלָטְלִין תַּעִיל לְגוּ בֵּיתָא בֵּיתְךָ אֲרִי תַחֲזִי עֲרִטִילָאָה וּתְכַסִּינָהּ וּמִקְרִיב בִּסְדֵּךְ לֹא תִכְבוֹשׁ עֵינֶךָ:

58:7 "Is it not to divide your bread with the hungry And bring the homeless poor into the house; When you see the naked, to cover him; And not to hide yourself from your own flesh?

58:8 אִזּוּ יִבְקַע כְּשַׁחַר אוֹרְךָ וְאֶרְכָתְךָ מִהֲרָה תִצְמַח וְהִלָּךְ לְפָנֶיךָ צִדְקָךְ כְּבוֹד יְהוָה יֵאֲסָפֶךָ:

58:8 בְּכִין יִתְגַּלִּי כְּשִׁפְרָפְרָא נִהוֹרְךָ וְאַסּוֹת מַחֲתָךְ בְּפִרְיעַ תִּסַּךְ וַיִּהְיוּ קִדְמָךְ זְכוֹתְךָ בִּיקָר מִן ק יוֹי תַתְּכַנִּישׁ:

58:8 "Then your light will break out like the dawn, And your recovery will speedily spring forth; And your righteousness will go before you; The glory of the LORD will be your rear guard.

58:9 אִזּוּ תִקְרָא וַיִּהְיֶה יַעֲנֶה תִשְׁוַע וַיֹּאמֶר הִנְנִי אִם-תִּסִּיר מִתּוֹכְךָ מוֹטָה שְׁלַח אֶצְבֶּע וּדְבַר-אֶוֹן:

58:9 בְּכִין תִּצְלִי וַיּוֹי יִקְבִּיל צְלוֹתְךָ תִּבְעִי מִן קְדְמוֹהִי וַיַּעֲבִיד בְּעוֹתְךָ אִם תַּעֲדִי

מְבִינֶךָ אִסְטִיּוֹת דִּין מִרְמָז בְּאַצְבָּע וּמִלְמַלְלָא מִלִּין דְּאוּנִיס:

58:9 "Then you will call, and the LORD will answer; You will cry, and He will say, 'Here I am.' If you remove the yoke from your midst, The pointing of the finger and speaking wickedness,

58:10 וְתַפֵּךְ לָרֶעִב נַפְשְׁךָ וְנַפֵּשׁ נַעֲנָה תִשְׁבִּיעַ וְזָרַח בַּחֲשֵׁךְ אֹרֶךְ וְאַפְלַתָּה כְּצֹהֲרִים:

58:10 וְתַתַּפַּח קֶדֶם כָּפְנָא נַפְשְׁךָ וְנַפֵּשׁ מִסְנָפָא תִסְבַּע תִסְבַּע וְיִדְנַח בַּחֲשׂוֹכָא נְהוֹרְךָ וְקִבְלָךְ יִהְיֶה כְּטִיהָרָא:

58:10 And if you give yourself to the hungry And satisfy the desire of the afflicted, Then your light will rise in darkness And your gloom will become like midday.

58:11 וְנַחֲךָ יִהְיֶה תָמִיד וְהַשְׁבִּיעַ בְּצֻחָצְחוֹת נַפְשְׁךָ וְעֲצַמְתֶּיךָ יַחֲלִיץ וְהִיטָה כָּנֹן רוּחַ וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא־יִכָּזְבוּ מִימָיו:

58:11 וְיִדְבְּרִינֶךָ וְיִדְבְּרִינֶךָ יְיָ תְדִירָא וְיִסְבַּע בְּשָׁנִי בּוֹצְרָתָא נַפְשְׁךָ וְגוֹפְךָ יִיחִי בְּחַיֵּי עֲלָמָא וְתִהְיֶה נַפְשְׁךָ מְלֵיא תַפְנוּקִין כְּגִיט שְׁקָא דְּמַרְוִיא וּכְמַבּוּעַ דְּמִיין דְּלֹא פִסְקִין מוֹהִי:

58:11 "And the LORD will continually guide you, And satisfy your desire in scorched places, And give strength to your bones; And you will be like a watered garden, And like a spring of water whose waters do not fail.

58:12 וּבְנֵי מִמֶּךָ חֲרֻבוֹת עוֹלָם מוֹסְדֵי דוֹר-וָדוֹר תִּקְוֶמָם וְקִרְאָ לָךְ גִּדְרַי פִּרְיָן מִשְׁבֵּב נְתִיבוֹת לְשֹׁבֹת:

58:12 וְיִבְנוּן מִנֶּךָ חֲרֻבַת עֹלָם יְסוּדֵי דָר וְדָר תִּקְמִים וְיִקְרוּן לָךְ מְקִיִּים אֹרְחָא דְתַקְנָא מְחִיב רְשִׁיעֵיא לְאוֹרִיתָא:

58:12 "Those from among you will rebuild the ancient ruins; You will raise up the age-old foundations; And you will be called the repairer of the breach, The restorer of the streets in which to dwell.

58:13 אִם־תִּשָּׁיב מִשְׁבַּת רִגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקִרְאָתָא לְשַׁבָּת עֲנֵנִי לְקָדוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד וְכֹבֵדוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֲפָצֶךָ וְדִבְרַי דְּבָר: 58:13 אִם תִּתִּיב מִשְׁבַּתָּא רִגְלְךָ לְמַעַבְד צִרְכְךָ בְּיוֹמָא דְקוֹדְשִׁי וְתַעֲרַעַה לְשַׁבָּתָא בְּתַפְנוּקִין לְקַדִּישָׁא דְיוּי תִיָקֵר וְתִיָקֵר קְדְמוּהִי מְלַמְעַבְד אֹרְחָךְ וּמְלִסּוּפָקָא צוֹרְכְךָ וּמִלְמַלְלָא מִלִּין דְּאוּנִיס:

58:13 "If because of the sabbath, you turn your foot From doing your own pleasure on My holy day, And call the sabbath a delight, the holy day of the LORD honorable, And honor it, desisting from your own ways, From seeking your own pleasure And speaking your own word,

58:14 אֲזִי תִתְעַנֵּנִי עַל־יְהוָה וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל־ (בְּמוֹתִי) [בְּמַתַּן] אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נֶחֱלֵת יַעֲקֹב אֲבִיךָ כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר: ס

58:14 בְּכִין תַתַּפְנֵךְ קֶדֶם יְיָ וְיִשְׁרִינֶךָ עַל תַּקְפִּי אֶרֶעָא וְיִזְכִּילָנֶךָ פִּירֵי אַחְסַנָּת יַעֲקֹב אֲבוּךָ אֲרִי בְּמִימְרָא דְיוּי גִזִּיר כִּין:

58:14 Then you will take delight in the LORD, And I will make you ride on the heights of the earth; And I will feed you with the heritage of Jacob your father, For the mouth of the LORD has spoken."

59:1 הֵן לֹא־קָצְרָה יַד־יְהוָה מִהוֹשִׁיעַ וְלֹא־כִבְדָּהּ אָזְנוֹ מִשְׁמוֹעַ:

59:1 הָא לֹא מְקַפִּידוֹת יַד מִן קֶדֶם יְיָ לִית אַתּוֹן מִתַּפְרִקִין וְלֹא מְדִיקִיר קְדְמוּהִי מְלַמְשִׁמַּע לֹא מִתַּקְבְּלָא צְלוּתְכוֹן:

59:1 Behold, the LORD'S hand is not so short That it cannot save; Nor is His ear so dull That it cannot hear.

59:2 כִּי אִם־עֲוֹנֹתֵיכֶם הֵיוּ מְבֹדָלִים בֵּינְכֶם לְבִין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמוֹעַ:

59:2 אֱלֹהִין חוֹבִיכוֹן הוּוּ מַפְרָשִׁין בֵּינִיכוֹן לְבִין אֱלֹהִיכוֹן וְחַטָּאִיכוֹן גִּרְמוּ לְסַלְקָא

אִפִּי שְׁכִינְתָּא שְׁכִינְתִּי מִנְכוֹן מְלַקְבָּלָא צְלוּתְכוֹן:

59:2 But your iniquities have made a separation between you and your God, And your sins have hidden *His* face from you so that He does not hear.

59:3 כִּי כַפִּיכֶם נִגְאָלוּ בְּדָם וְאַצְבָּעוֹתֵיכֶם בַּעֲוֹן שִׁפְתוֹתֵיכֶם דִּבְרוּ שֶׁקֶר לְשׁוֹנְכֶם עוֹלָה תִּהְיֶה:

59:3 אֲרִי יָדִיכוֹן שׁוֹתֶפֶן בְּדָם זָכִי וְאַצְבָּעֶתְכוֹן בְּחוֹבִין שְׁפוֹתְכוֹן מִמַּלְלֵן שֶׁקֶר לִישְׁנֹכוֹן נִכְלִין מִחֲשִׁיב:

59:3 For your hands are defiled with blood And your fingers with iniquity; Your lips have spoken falsehood, Your tongue mutters wickedness.

59:4 אִין-קִרְאָא בְּצֶדֶק וְאִין נִשְׁפָּט בְּאִמּוּנָה בְטוֹחַ עַל-תְּהוֹ וְדִבְרֵ-שְׁוֹא הָרוּ עֵמָל וְהוֹלִיד אָנוּ:

59:4 לִית דְּמַצְלִי בְּקִשׁוּט וְלִית דְּמַתְדֵּן בְּהִימְנוּתָא מִתְרַחֲצִין עַל לָמָא וּמִמַּלְלִין שֶׁקֶר מוֹחֵן וּמִפְקִין מִלְּבָהוֹן מְלִין דְּאוּנִים:

59:4 No one sues righteously and no one pleads honestly. They trust in confusion and speak lies; They conceive mischief and bring forth iniquity.

59:5 בִּיצֵי צִפְעוֹנִי בְּקִעוֹ וְקוֹרֵי עֲכָבִישׁ יֶאֱרָגוּ הָאֵכֶל מִבִּיצֵיהֶם יָמוּת וְהַזְוִירָה תִּבְקַע אֶפְעָה:

59:5 הָא כְּבִיעֵי חִיוּוֹן חֶרְמָנִין וְכִקְוִין דְּעֻבְיָתָא מַחְיָא דְּמִן דְּאָכִיל מִבִּיעִיהוֹן מְאִית וּמִשְׁחָנִן וּמִפְקִין חִיוּוֹן חֶרְמָנִין מִפְּרִתִּין:

59:5 They hatch adders' eggs and weave the spider's web; He who eats of their eggs dies, And *from* that which is crushed a snake breaks forth.

59:6 קוֹרִיָּהֶם לֹא-יִהְיוּ לְבָגָד וְלֹא יִתְכַסּוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂיהֶם מַעֲשֵׂי-אָנוּ וּפְעַל חָמָס בְּכַפֵּיהֶם:

59:6 הָא כְּקוֹין דְּעֻבְיָתָא דְּלֹא כְּשָׂרִין לְאַתְכַּסָּאָה כִּין לִית הִנָּאָה בְּעוֹבְדֵיהוֹן דְּרִשְׁיַעֲיָא עוֹבְדֵיהוֹן עוֹבְדֵי אוּנִים וְלִיאוֹת שֶׁקֶר בִּידֵיהוֹן:

59:6 Their webs will not become clothing, Nor will they cover themselves with their works; Their works are works of iniquity, And an act of violence is in their hands.

59:7 רַגְלֵיהֶם לְרַע יִרְצוּ וַיִּמְהָרוּ לְשַׁפֵּךְ דָּם נָקִי מִחֲשֻׁבוֹתֵיהֶם מִחֲשָׁבוֹת אָנוּ שֶׁד וְשֶׁבֶר בְּמַסְלוֹתָם:

59:7 רַגְלֵיהוֹן לְמַעַבְד דְּבִישׁ רְהָטֵן וּמוֹחִין לְמִשְׁפָּךְ דָּם זָכִי עֲשֻׁתוֹנִיהוֹן עֲשֻׁתוֹנֵי אוּנִים בִּיזָא וּתְבָרָא בְּכַבְשִׂיהוֹן:

59:7 Their feet run to evil, And they hasten to shed innocent blood; Their thoughts are thoughts of iniquity, Devastation and destruction are in their highways.

59:8 דֶּרֶךְ שְׁלוֹם לֹא יָדְעוּ וְאִין מִשְׁפָּט בְּמַעְגְלוֹתָם נְתִיבוֹתֵיהֶם עֲקִשׁוּ לָהֶם כָּל הַדֶּרֶךְ בָּהּ לֹא יָדַע שְׁלוֹם:

59:8 אוֹרַח שְׁלָמָא לֹא יָדְעִין וְלִית דִּינָא בְּמַהְכְּהוֹן שְׁבִילֵהוֹן עֲקִימוּ לָהוֹן כָּל דְּדִרְיִךְ בָּהוֹן לֹא יָדַע שְׁלָמָא:

59:8 They do not know the way of peace, And there is no justice in their tracks; They have made their paths crooked, Whoever treads on them does not know peace.

59:9 עַל-כֵּן רַחֵק מִשְׁפָּט מִמֶּנּוּ וְלֹא תִשְׁיַגְנוּ צִדְקָה נִקְוָה לְאוֹר וְהִנֵּה-חֹשֶׁךְ לְנִגְהוֹת בְּאַפְלוֹת נִהְלָךְ:

59:9 עַל כִּין אֶתְרַחֵק דִּינָא מִנֶּנָּא וְלֹא מַעְרַעֵן לָנָא זָכוֹן סְבִרְנָא לְנִיְהוֹר וְהָא חֹשֶׁךְ לְזִיְהוֹר וְהָא כִד בְּקַבְלָא אֲנַחְנָא מִהִלְכִּין:

59:9 Therefore justice is far from us, And righteousness does not overtake us; We hope for light, but behold, darkness,
For brightness, but we walk in gloom.

59:10 נִגְשָׁה כְּעֹרִים קִיר וְכַאֲיוֹן עֵינַיִם נִגְשָׁה כְּשִׁלְנוּ בַצְּהָרִים כְּנֹשֶׁף בְּאֲשֻׁמִּים
כְּמֹתִים:

59:10 נִמְשְׁמִישׁ נִמְשְׁמִישׁ כְּסִמֵּן כְּתֹלִין וְכִדְלִית לַהוֹן עֵינַיִן נִמְשְׁמִישׁ נִמְשְׁמִישׁ
אֶתְקִילָנָא בְּטִיהָרָא כְּמָא דְּמִתְקִלִין בְּקִבְלָא אִיתְחַד אֶתְחַד עֲלָמָא בְּאִנְפָּאנָא
כְּמָא דְּאִחִידִין קִבְרִיא בְּאִפִּי מִיתָא:

59:10 We grope along the wall like blind men, We grope like those who have no eyes; We stumble at midday as in the
twilight, Among those who are vigorous *we are* like dead men.

59:11 נִהְמָה כְּדָבִים פִּלְנוּ וְכִיוֹנִים הָגָה נִהְגָה נִקְוָה לְמִשְׁפָּט וְאִין לִישׁוּעָה
רְחֻקָּה מִמֶּנּוּ:

59:11 עֲמִינָא מִן קָדָם בְּעָלֵי דְּבִבְנָא דְּמִתְכַּנְשִׁין עֲלָנָא כְּדֹבִין כְּלָנָא כִּיוֹנִין
נִהְמָא נִהִימָנָא סִבְרָנָא לְדִינָא וְלִית לְפִרְקָנָא אֶתְרַחַק מִנָּנָא:

59:11 All of us growl like bears, And moan sadly like doves; We hope for justice, but there is none, For salvation, *but* it
is far from us.

59:12 כִּי־רַבּוּ פִשְׁעֵינוּ נִגְדָד וְחַטָּאוֹתֵינוּ עֲנָתָה בָנוּ כִּי־פִשְׁעֵינוּ אֶתָּנוּ וְעֹנֹתֵינוּ
יִדְעֻנוּם:

59:12 אֲרִי סִגִּיאִין חֹבְנָא לְקִבְלָךְ וְחַטָּאנָא אֶסְהִידוּ בְּנָא אֲרִי חֹבְנָא גִלְן לָנָא
וְעֹנִיתָנָא יִדְעָנָא לַהוֹן:

59:12 For our transgressions are multiplied before You, And our sins testify against us; For our transgressions are with
us, And we know our iniquities:

59:13 פִּשְׁעַ וְכַחַשׁ בִּיהוָה וְנִסּוּג מֵאַחֵר אֱלֹהֵינוּ דְּבַר־עֶשֶׂק וְסָרָה הֲרוּ וְהָגוּ מִלֵּב
דְּבַר־שָׁקֶר:

59:13 מְרִידָנָא וְכְדִיבְנָא בְּמִימְרָא דִּיּוּי וְאַסְתַּחֲרָנָא לְאַחֲרָא מִכְתָּר בְּתַר פּוֹלְחָנָא
דְּאַלְהָנָא הוּינָא מִמְלָלִין שָׁקֶר וְסִטְיָא מוֹחֵן וּמִפְקִין מְלִיבָהוֹן פְּתַגְמֵי שָׁקֶר:

59:13 Transgressing and denying the LORD, And turning away from our God, Speaking oppression and revolt,
Conceiving *in* and uttering from the heart lying words.

59:14 וְהִסָּג אַחֹר מִשְׁפָּט וְצִדְקָה מִרְחוֹק תַּעֲמֹד כִּי־כִשְׁלָה בְּרָחוֹב אֱמֶת וְנִכְחָה
לְאַתּוּכָל לְבוֹא:

59:14 וַיִּסְתַּחֲר וַאֲסְתַּחֲר לְאַחֲרָא דִּינָא וְזָכוּתָא מִרְחִיק קִמַּת אֲרִי אִיתְקִילוּ
בְּרָחוֹבָא עֲבָדֵי קִשְׁטָא וְעֲבָדֵי הִימְנוּתָא לֹא יָכֻלִין לְאַתְגְּלָאָה:

59:14 Justice is turned back, And righteousness stands far away; For truth has stumbled in the street, And uprightness
cannot enter.

59:15 וְתִהְיֶה הָאֱמֶת נֶעְדָּרֶת וְסָר מִרַע מִשְׁתּוֹלָל וַיֵּרָא יְהוָה וַיִּרַע בְּעֵינָיו כִּי־אֵין
מִשְׁפָּט:

59:15 וְהוּוּ עֲבָדֵי קִשְׁטָא מִיטְרַפִּין מִטְמֵרִין וְדִסְטֵן מִבִּישׁ מִתְבָּזִין וְגִלֵּי קָדָם יוּי
וּבִאִישׁ קְדָמוּהִי אֲרִי לִית דִּינָא:

59:15 Yes, truth is lacking; And he who turns aside from evil makes himself a prey. Now the LORD saw, And it was
displeasing in His sight that there was no justice.

59:16 וַיֵּרָא כִּי־אֵין אִישׁ וַיִּשְׁתּוֹמֵם כִּי אֵין מִפְּגִיעַ וְתוֹשָׁע לוֹ זָרְעוֹ וְצִדְקָתוֹ הִיא
סְמִכְתָּהּ:

59:16 וְגִלֵּי קְדָמוּהִי וְלִית גִּבֵּר דְּלִיה עֹבְדִין טָבִין וַיִּדְעַ קְדָמוּהִי וְלִית אָנֶשׁ
דִּיקוּם וַיִּבְעִי עֲלֵיהוֹן וּפְרַקְנוֹן בְּדַרְעַ תּוֹקְפִיה וּבְמִימֵר רַעוּתִיה סְעִידִינוּן:

59:16 And He saw that there was no man, And was astonished that there was no one to intercede; Then His own arm brought salvation to Him, And His righteousness upheld Him.

59:17 וַיִּלְבַּשׂ צְדָקָה כְּשָׂרָיו וְכוּבַע יְשׁוּעָה בְּרָאשׁוֹ וַיִּלְבַּשׂ בְּגָדֵי נָקָם תִּלְבָּשֶׁת וַיַּעַט כְּמַעֲיֵל קִנְאָה:

59:17 וַיִּתְּגַלֵּי לְמַעַבְדֵּי זִכְוֹן לְעֵמִיָּה תְּקוּף וּפְרָקָן יִיְתִי בְּמִיָּמְרֶיהָ לְדַחְלוּהָ לְמַעַבְדֵּי לְאַתְפָּרֶעָא בְּתִקּוּף מִסְנָאֵי עֵמִיָּה וַיִּתִּיב נִקְמָא לְבַעֲלֵי דְבְבוּהִי:

59:17 He put on righteousness like a breastplate, And a helmet of salvation on His head; And He put on garments of vengeance for clothing And wrapped Himself with zeal as a mantle.

59:18 כָּעַל גְּמֻלוֹת כָּעַל יִשְׁלָם חֲמָה לְצָרָיו גְּמוּלָא לְאִיְבּוֹ לְאִיִּים גְּמוּלָא יִשְׁלָם:

59:18 מָרִי גְּמֻלָּא הוּא גְּמֻלָּא יִשְׁלָם פּוֹרְעָנוּתָא לְסִנְאוּהִי גְּמֻלָּא לְבַעֲלֵי דְבְבוּהִי לְנִנְתָּא גְּמֻלָּא יִשְׁלָם:

59:18 According to *their* deeds, so He will repay, Wrath to His adversaries, recompense to His enemies; To the coastlands He will make recompense.

59:19 וַיִּירָאוּ מִמַּעַרְבֹי אֶת־שֵׁם יְהוָה וּמִמְזִרְח־שָׁמֶשׁ אֶת־כְּבוֹדוֹ כִּי־יָבֹא כְנָהֶר צָר רֹיחַ יְהוָה נֹסְסָה בּוֹ:

59:19 וַיִּדְחֲלוּן מִמַּעַרְבָא יֵת שָׁמָא דִּיּוּ וּמִמְדִּנְחַ שְׁמַשָּׁא יֵת יִקְרִיָּה אֲרִי יִיתוֹן כְּשַׁפַּע נָהָר פָּרַת מְעִיקִין בְּמִיָּמְרָא דִּיּוּ יִתְבָּזְזוּן:

59:19 So they will fear the name of the LORD from the west And His glory from the rising of the sun, For He will come like a rushing stream Which the wind of the LORD drives.

59:20 וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבִי פֹשֵׁעַ בִּיעֲקֹב נָאֻם יְהוָה:

59:20 וַיִּיְתִי לְצִיּוֹן פָּרִיק וּלְאַתְבָּא מְרוּדִיא דְּבֵית יַעֲקֹב לְאַוְרִיתָא אָמַר יוֹי:

59:20 "A Redeemer will come to Zion, And to those who turn from transgression in Jacob," declares the LORD.

59:21 וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִתָּם אָמַר יְהוָה רֹחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר־שִׁמַּתִּי בְּפִיךָ לֹא־יִמָּוְשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךְ וּמִפִּי זֶרַעַךְ אָמַר יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: ס

59:21 וְאֲנִי דִין קְנִימִי עֲמֵהוּן אָמַר יוֹי רֹחַ קִדְשִׁי דַּעֲלֹךְ וּפִתְגָמִי נְבוֹאָתִי דְּשׁוּיָתִי בְּפִיךָ לֹא יַעֲדוּן מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךְ וּמִפִּי זֶרַעַךְ אָמַר יוֹי מִכֶּעַן וְעַד עֲלָמָא:

59:21 "As for Me, this is My covenant with them," says the LORD: "My Spirit which is upon you, and My words which I have put in your mouth shall not depart from your mouth, nor from the mouth of your offspring, nor from the mouth of your offspring's offspring," says the LORD, "from now and forever."

60:1 קוּמִי אוּרִי כִּי בָא אוֹרֶךְ וּכְבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ זָרַח:

60:1 קוּמִי אֲנִהְרִי יְרוּשָׁלַם אֲרִי מָטָא זְמַן פִּרְקָנֶיךָ וַיִּקְרָא דִּיּוּ עָלֶךָ יִתְגַּלֵּי:

60:1 "Arise, shine; for your light has come, And the glory of the LORD has risen upon you.

60:2 כִּי־הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶּה־אֶרֶץ וְעֶרְפֹּל לְאֻמִּים וְעָלֶיךָ יִזְרַח יְהוָה וּכְבוֹדוֹ עָלֶיךָ יֵרָאֶה:

60:2 אֲרִי הָא חֲשׁוּכָא יַחְפִּי אֶרְעָא וְקַבְלָא לְמַלְכוּתָא וּבִיךָ יִשְׁרִי שְׂכִינְתִּיהָ שְׂכִינְתָא יוֹי דִּיּוּ וַיִּקְרִיָּה עָלֶךָ יִתְגַּלֵּי:

60:2 "For behold, darkness will cover the earth And deep darkness the peoples; But the LORD will rise upon you And His glory will appear upon you.

60:3 וְהָלְכוּ גוֹיִם לְאוֹרֶךְ וּמַלְכִּים לְנֹגַהּ זֶרְחֶךָ:

60:3 וַיִּהְיוּ עַמְּמָא לְגִיְהוּרֶיךָ וּמַלְכָּא לְקִבְלִי זִיְהוּרֶיךָ:

60:3 "Nations will come to your light, And kings to the brightness of your rising.

60:4 שְׁאֵי־סָבִיב עֵינֶיךָ וּרְאֵי כָל־נִקְבְּצוּ בְּאוֹלָךְ בְּנֶיךָ מִרְחוֹק יָבֹאוּ וּבִנְתֶיךָ
עַל־צַד תֵּאֱמָנָה:

60:4 זָקוּפִי יְרוּשָׁלַם סָחֹר סָחֹר עֵינְךָ וַחֲזֹא כָל בְּנֵי עַם גְּלוּוֹתֶיךָ מִתְכַנְשִׁין
דְּמַתְכַנְשִׁין וְאַתָּן לְגוֹיֶךָ בֶּנֶךָ מִירְחִיק יִיתוֹן וּבִנְתְּךָ עַל גִּסְסִין יִתְנַסְּבוּ:

60:4 "Lift up your eyes round about and see; They all gather together, they come to you. Your sons will come from afar,
And your daughters will be carried in the arms.

60:5 אֲנִי תִרְאֵי וְנִהְרַת וּפָתַח וּרְחַב לִבִּי כִּי־יִהְיֶה עָלֶיךָ הַמָּוֶן וְיָם חֵיל גּוֹיִם
יָבֹאוּ לָךְ:

60:5 בְּכִין תַּחֲזֹן וְתִנְהַרִין וְתִתְנַהֲרִין וְתִדְחַלִין וַיִּפְתִּי לִבִּיךָ בְּדַחֲלַת חֲטָאִין אֲרִי
אֶתְחַלֵּף לִיךָ עוֹתֵר מֵעֶרְבָא נִכְסֵי עַמְּמִיָּא יִתְעַלּוּן לְגוֹיֶיךָ:

60:5 "Then you will see and be radiant, And your heart will thrill and rejoice; Because the abundance of the sea will be
turned to you, The wealth of the nations will come to you.

60:6 שְׂפַעַת גְּמָלִים תִּכְסֹּף בְּכָרִי מִדִּין וְעֵיפָה כָל־מִשְׁבָּא יָבֹאוּ זָהָב וּלְבוֹנָה
יִשָּׂאוּ וְתִהְלֹת יִהְיֶה יִבְשָׁרוּ:

60:6 שְׂרֵית עֶרְבָאִי תַחֲפִי סַחְרָנֶךָ הוֹגְנֵי מִדִּין וַחֲזוּלָךְ כָּל־הוֹן מִשְׁבָּא יִיתוֹן דָּהָב
וּלְבוֹנָה יִהְיוּ טְעִינִין וּדְאָתָן עֲמַהוֹן בְּתַשְׁבְּחָתָא דִּיּוּ יִהְיוּ מִשְׁתַּעֲוּ:

60:6 "A multitude of camels will cover you, The young camels of Midian and Ephah; All those from Sheba will come;
They will bring gold and frankincense, And will bear good news of the praises of the LORD.

60:7 כָּל־צֹאן קֶדָר יִקְבְּצוּ לָךְ אֵילֵי נִבְיֹת יִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ עַל־רָצוֹן מִזְבְּחִי וּבֵית
תַּפְאֲרָתִי אֶפְאֵר:

60:7 כָּל עֵן עֶרְבָאִי יִתְכַנְשֵׁן לְגוֹיֶיךָ דְּכָרִי נִבְטִי יִשְׁמְשׁוּנֶיךָ יִתְסַקֹּן לְרַעְוָא עַל
מִדְּבַחִי וּבֵית תּוֹשְׁבַחְתִּי אֲשַׁבַּח:

60:7 "All the flocks of Kedar will be gathered together to you, The rams of Nebaioth will minister to you; They will go
up with acceptance on My altar, And I shall glorify My glorious house.

60:8 מִי־אֵלֶּה כְּעָב תַּעֲוִפִינָה וְכִיּוֹנִים אֶל־אַרְבְּתֵיהֶם:

60:8 מִן אֵלֶּיךָ דְּאָתָן בְּגִלִּי כְּעִנְיִן קָלִילִין וְלֹא לְאַתְעֵכְבָּא גְלוּתָא דִּישְׂרָאֵל
דְּמַתְכַנְשִׁין וְאַתָּן לְאַרְעֵהוֹן הָא כִּיּוֹנִין דְּתִיבָן לְגוֹ שׁוֹבְכֵיהוֹן:

60:8 "Who are these who fly like a cloud And like the doves to their lattices?

60:9 כִּי־לִי אֵיִם יָקוּוּ וְאַנְיֹת תַּרְשִׁישׁ בְּרֵאשֵׁנָה לְהַבִּיא בְּנֶיךָ מִרְחוֹק כִּסְפָם
וְזָהָבָם אִתָּם לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְקָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פֶאֶרְךָ:

60:9 אֲרִי לְמִימְרֵי נְגוּוֹן יִסְבְּרוּן וְנַחְתִּי סָפִינִי יִמָּא אִידָא פֶּרְסָא קִלְעָהָ
בְּקַדְמִיתָא לְאִיתָאָה בֶּנֶךָ מִרְחִיק כִּסְפָּהוֹן וְדַהֲבָהוֹן עֲמַהוֹן לְשֵׁמָא דִּיּוּ אֱלֹהֶיךָ
וּלְקַדְשָׁא דִּישְׂרָאֵל אֲרִי שְׁבַחְךָ:

60:9 "Surely the coastlands will wait for Me; And the ships of Tarshish will come first, To bring your sons from afar,
Their silver and their gold with them, For the name of the LORD your God, And for the Holy One of Israel because He
has glorified you.

60:10 וּבְנֵי בְנֵי־נֹכַח חֲמַתֶיךָ וּמַלְכֵיהֶם יִשְׂרָאֵל יִתְנַסְּבוּ כִּי בְּקִצְפִי הִכִּיתֶיךָ וּבְרָצוֹנִי
רַחֲמַתֶיךָ:

60:10 וַיִּבְנוּן בְּנֵי עַמְּמִיָּא שׁוֹרֵךְ וּמַלְכֵיהוֹן יִשְׁמְשׁוּנֶיךָ אֲרִי בְּרוּגְזִי אֶלְקִיתֶיךָ
וּבְרַעוּתִי אֶרְחִים עָלֶיךָ:

60:10 "Foreigners will build up your walls, And their kings will minister to you; For in My wrath I struck you, And in
My favor I have had compassion on you.

60:11 וּפְתַחוּ שַׁעְרֵיךָ תָמִיד יוֹמָם וּלְיָלָה לֹא יִסְגְּרוּ לְהַבִּיא אֵלֶיךָ חֵיל גּוֹיִם
וּמַלְכֵיהֶם נְהוּגִים:

60:11 וַיִּתְּפַתְחוּן תַּרְעַךְ תְּדִירָא יִימָם וּלְיָלַי לֹא יִתְאַחֲדוּן לְאַעְלָא לְגִוּיךָ נְכִסֵּי
עַמְמֵיָא וּמַלְכֵיהוֹן זְקִיקִין:

60:11 "Your gates will be open continually; They will not be closed day or night, So that *men* may bring to you the wealth of the nations, With their kings led in procession.

60:12 כִּי־הִגְוִי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲבֹדוּךָ יֵאָבְדוּ וְהַגּוֹיִם חָרֵב יִחָרְבוּ:

60:12 אֲרִי עִם וּמַלְכוֹ דְּלֹא יִפְלַחוּנִיךָ יְרוּשָׁלַם יֵיבְדוּן וְעַמְמֵיָא אֲשִׁתִּיצָאָה
יִשְׁתִּיצוּן:

60:12 "For the nation and the kingdom which will not serve you will perish, And the nations will be utterly ruined.

60:13 כְּבוֹד הַלְבָנוֹן אֵלֶיךָ יָבֹא בְרוֹשׁ תְּדָהָר וּתְאֲשׁוּר יַחְדָּו לְפָאָר מְקוֹם
מִקְדָּשִׁי וּמְקוֹם רַגְלֵי אֲכַבָּד:

60:13 יָקָר לִבְנוֹ לְגִוּיךָ יִתְעַל בִּירוֹן מוֹרֵנִין וְאַשְׁכְּרָעִין כַּחֲדָא לְשִׁבְחָא אַתְרֵי בֵּית
מִקְדָּשִׁי וְאַתְרֵי בֵּית־אֲשֵׁרִיּוֹת שְׂכִינָתִי אֵינָקָר:

60:13 "The glory of Lebanon will come to you, The juniper, the box tree and the cypress together, To beautify the place of My sanctuary; And I shall make the place of My feet glorious.

60:14 וְהָלְכוּ אֵלֶיךָ שָׁחוּחַ בְּנֵי מַעֲנִיךָ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ עַל־כַּפּוֹת רַגְלֶיךָ כָּל־מְנַאֲצֶיךָ
וְקִרְאוּ לָךְ עִיר יְהוָה צִיּוֹן קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

60:14 וַיִּהְיוּ לְגִוּיךָ כַּפִּיפִין בְּנֵי מַשְׁעַבְדְּךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְמַבְעֵי מַנִּיךָ עַל פֶּרֶסַת
רַגְלְךָ כָּל דְּהוּוּ מְרַגְזִין לִיד וַיִּקְרוּן לִיד קֶרְתָּא דִּיּוּ צִיּוֹן דְּאַתְרָעִי בַּה קְדִישָׁא
דִּישְׂרָאֵל:

60:14 "The sons of those who afflicted you will come bowing to you, And all those who despised you will bow themselves at the soles of your feet; And they will call you the city of the LORD, The Zion of the Holy One of Israel.

60:15 תַּחַת הַיּוֹתֶךָ עֲזוּבָה וּשְׁנוּאָה וְאֵין עוֹבֵר וּשְׂמִיתֶיךָ לְגֹאוֹן עוֹלָם מְשׁוֹשׁ דְּדוֹר
וְדוֹר:

60:15 חֶלֶף דְּהִיּוּת שְׁבִיקָא וּמַטְלִטְלָא וְלִית דְּעָרִי וְאַשְׁוִינֶיךָ לִיקָר עָלַם בֵּית דִּין
דָּר וְדָר:

60:15 "Whereas you have been forsaken and hated With no one passing through, I will make you an everlasting pride, A joy from generation to generation.

60:16 וַיִּנָּקֶת חֶלֶב גּוֹיִם וְשֹׁד מַלְכִים תִּינָקִי וַיִּדְעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מוֹשִׁיעֶךָ וְגֹאֲלֶךָ
אֲבִיר יַעֲקֹב:

60:16 וַתִּסְבָּעִין נְכִסֵּי עַמְמֵיָא וּבְבִיזַת מַלְכֵיהוֹן תַּחֲפִנָּקִין וַתִּידְעִין אֲרִי אֲנָא יוֹי
פֶּרְקֶיךָ וּמִשִּׁיזְבִּיךָ תִּקִּיפָא דִּיעֲקֹב:

60:16 "You will also suck the milk of nations And suck the breast of kings; Then you will know that I, the LORD, am your Savior And your Redeemer, the Mighty One of Jacob.

60:17 תַּחַת הַנְּחֹשֶׁת אָבִיא זָהָב וְתַחַת הַבְּרֹזֶל אָבִיא כֶּסֶף וְתַחַת הָעֵצִים נְחֹשֶׁת
וְתַחַת הָאֲבָנִים בְּרֹזֶל וּשְׂמִתִּי פִקְדָתְךָ שְׁלוֹם וְנִגְשִׁיךָ צְדָקָה:

60:17 חֶלֶף נְחֹשֶׁא דְּבִזּוּ מַנִּיךָ יְרוּשָׁלַם אִתִּי דְּהָבָא וְחֶלֶף בְּרֹזָלָא אִתִּי כֶּסֶף
וְחֶלֶף אֶעֱיָא נְחֹשֶׁא וְחֶלֶף אֲבִנְיָא בְּרֹזָלָא וְאַשְׁוִי פֶּרֶנְסָךְ שְׁלָם וְשִׁלְטוֹנְךָ בְּזָכוֹ:

60:17 "Instead of bronze I will bring gold, And instead of iron I will bring silver, And instead of wood, bronze, And instead of stones, iron. And I will make peace your administrators And righteousness your overseers.

60:18 לֹא־יִשְׁמָע עוֹד חָמָס בְּאַרְצְךָ שֹׁד וְשָׁבֵר בְּגִבּוֹלֶיךָ וְקִרְאָת יְשׁוּעָה חוֹמַתֶיךָ

וּשְׁעֵיךָ תִּהְיֶה:

60:18 לֹא יִשְׁתַּמֵּעַ עוֹד חֲטָפָא בְּאַרְעֶיךָ בְּזֹא וּתְבָרָא בְּתַחֲנוּמְךָ וַיַּעֲרֵעוּן פֶּרֶקֶן עַל שׁוֹרֶךְ וְעַל תַּרְעֶךָ יְהוֹן מִשְׁבַּחֶיךָ:

60:18 "Violence will not be heard again in your land, Nor devastation or destruction within your borders; But you will call your walls salvation, and your gates praise.

60:19 לֹא־יִהְיֶה־לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לְאֹר יוֹמָם וּלְנֹגַהּ הַיָּרֵחַ לֹא־יֵאִיר לָךְ וַיְהִי־לָךְ יְהוָה לְאֹר עוֹלָם וְאֱלֹהֶיךָ לְתַפְאֲרֶתְךָ:

60:19 לֹא תִצְטָרְכִין עוֹד לְגִיּוֹר שֶׁמֶשׁא בִּימָמָא וְאַף לֹא לְגִיּוֹר סִיּהָרָא בְּלִילִיָּא וַיְהִי לִיךָ יוֹי לְגִיּוֹר עֹלָם וְאֱלֹהֶיךָ לְתַשְׁבַּחְתֶּיךָ:

60:19 "No longer will you have the sun for light by day, Nor for brightness will the moon give you light; But you will have the LORD for an everlasting light, And your God for your glory.

60:20 לֹא־יָבוֹא עוֹד שֶׁמֶשׁךָ וַיִּרְחַךְ לֹא יֵאָסֶף כִּי יְהוָה יְהִי־לָךְ לְאֹר עוֹלָם וּשְׁלֹמוֹ יוֹמֵי אֲבִלְךָ:

60:20 לֹא תִבְטַל עוֹד מַלְכוּתֶיךָ וַיִּקְרִיךְ לֹא יַעֲרִי אֲרֵי יוֹי יְהִי לִיךָ לְגִיּוֹר עֹלָם וַיִּשְׁלֹמוּן יוֹמֵי אֲבִלְךָ:

60:20 "Your sun will no longer set, Nor will your moon wane; For you will have the LORD for an everlasting light, And the days of your mourning will be over.

60:21 וְעַמְּךָ כָּלֶם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶד (מִטָּעוֹ) [מִטָּעִין] מַעֲשֵׂה יָדֶי לְהַתְּפָאֵר:

60:21 וְעַמִּיךָ כֹּלֵהוֹן זָכָאִין לְעֹלָם יַחֲסִנוּן אֶרְעָא נִצְבָּא דְּחִדּוּתֵי עוֹבֵד גְּבוּרָתִי לְאַשְׁתַּבַּחָא:

60:21 "Then all your people *will be* righteous; They will possess the land forever, The branch of My planting, The work of My hands, That I may be glorified.

60:22 הַקָּטָן יִהְיֶה לְאַלְפָּה וְהַצָּעִיר לְגוֹי עָצוֹם אֲנִי יְהוָה בְּעַתָּה אַחִישָׁנָה: ס

60:22 דְּזַעִיר בְּהוֹן יְהִי לְאַלְפָּא וּדְחַלָּשׁ לְעַם תִּקִּיף אָנָּא יוֹי בְּזַמְנָה אִיתִינָה:

60:22 "The smallest one will become a clan, And the least one a mighty nation. I, the LORD, will hasten it in its time."

61:1 רוּחַ אֲדֹנִי יְהוָה עָלַי יָעַן מִשַּׁח יְהוָה אֹתִי לְבִשָּׁר עֲנוּיִם שְׁלַחְנִי לְחַבֵּשׁ לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב לְקַרְא לְשִׁבוּיָם דְּרוּר וּלְאַסוּרִים פְּקַח־קוֹחַ:

61:1 אֲמַר נִבְיָא רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יוֹי אֱלֹהִים עָלַי חֲלַף דְּרַבִּי יוֹי יְתִי לְבַסְרָא עֲנוּתֵינִי שְׁלַחְנִי לְחַקְפָּא לְחַבִּירִי לְבָא לְמַקְרִי לְדַשְׁבֵּן חִירוֹ וּלְדַאסִּירִין אַתְּגַלוּ לְגִיּוֹר:

61:1 The Spirit of the Lord GOD is upon me, Because the LORD has anointed me To bring good news to the afflicted; He has sent me to bind up the brokenhearted, To proclaim liberty to captives And freedom to prisoners;

61:2 לְקַרְא שְׁנַת־רַצוֹן לְיְהוָה וַיּוֹם נָקָם לְאַלְהֵינוּ לְנַחֵם כָּל־אֲבֵלִים:

61:2 לְמַקְרִי שְׁנַת רַעוּא קֳדָם יוֹי וַיּוֹם פּוֹרְעֵנוּתָא קֳדָם אֱלֹהֵנָא לְנַחֲמָא כָּל אֲבֵלִיא:

61:2 To proclaim the favorable year of the LORD And the day of vengeance of our God; To comfort all who mourn,

61:3 לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן לְתַת לָהֶם פֶּאֶר תַּחַת אֲפֹר שֶׁמֶן שְׁשׁוֹן תַּחַת אֲבֵל מַעֲטָה תְּהַלֵּה תַּחַת רוּחַ פֶּהָה וְקַרְא לָהֶם אֵילֵי הַצֶּדֶק מִטָּע יְהוָה לְהַתְּפָאֵר:

61:3 לְיֹאשָׁא לְשׁוּאָה לְאַבְלֵי צִיּוֹן לְמִיתָן לְהוֹן כְּלִיל חֲלַף קָטַם מִשַּׁח דְּחִדּוּא חֲלַף אֲבֵלָא רוּחַ מִשְׁבַּחָא חֲלַף רוּחָהוֹן דְּהִתָּ עֲמִיָּא וַיִּקְרוּן לְהוֹן רַבְרָבִי קִשְׁטָא עֲמִיָּה דִּיּוֹי לְאַשְׁתַּבַּחָא:

61:3 To grant those who mourn *in* Zion, Giving them a garland instead of ashes, The oil of gladness instead of mourning, The mantle of praise instead of a spirit of fainting. So they will be called oaks of righteousness, The planting of the LORD, that He may be glorified.

61:4 וּבְנוּ חֲרֻבוֹת עוֹלָם שְׁמֹמֹת רִאשֵׁינָם יִקְוֹמָמוּ וַחֲדָשׁוּ עָרֵי חֲרָב שְׁמֹמֹת דָּוָר וְדָוָר:

61:4 וַיִּבְנוּ חֲרֻבֹת עָלֶם צָדִית קִדְמָאִי יִקְמָמוּ וַיַּחֲדָתוּ וַיַּחֲדָתוּ קְרוֹיִן דִּהְוָאָה חֲרָבִין צָדִית דָּר וְדָר:

61:4 Then they will rebuild the ancient ruins, They will raise up the former devastations; And they will repair the ruined cities, The desolations of many generations.

61:5 וְעַמְדוֹ זָרִים וְרָעוּ צֹאנֵכֶם וּבְנֵי נֹכַר אֶכְרִיכֶם וְכֹרְמֵיכֶם:

61:5 וַיִּקְוֹמוּ נֹכְרָאִין וַיִּרְעוּ עֲנֹכוֹן וּבְנֵי עַמְמָאִי אֶכְרִיכוֹן וַיִּמְפְּלְחֵי כֹרְמֵיכוֹן:

61:5 Strangers will stand and pasture your flocks, And foreigners will be your farmers and your vinedressers.

61:6 וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי יְהוָה תִּקְרְאוּ מִשְׁרֵתִי אֱלֹהֵינוּ יֹאמֶר לָכֶם חֵיל גּוֹיִם תֹּאכְלוּ וּבְכָבוֹדֶם תִּתִּימְרוּ:

61:6 וְאַתֹּן כֹּהֲנֵא דִיִּי תתקרון דמשמשין קדם אלהנא יתאמר לכון נכסי עממאי תיכלון וביקרהון תתפנקון:

61:6 But you will be called the priests of the LORD; You will be spoken of *as* ministers of our God. You will eat the wealth of nations, And in their riches you will boast.

61:7 תַּחַת בְּשִׁתְּכֶם מִשְׁנֶה וּכְלִמָּה יִרְנוּ חֲלָקֶם לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שְׂמֹחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָהֶם:

61:7 חֲלָף דְּבִהִיתָתוֹן וְאַתְכַּנַּעְתוֹן עַל חַד תַּרְיִן בְּטַבּוֹן דְּאַמְרִית לָכוֹן אִיתִי לָכוֹן וַיִּבְהִיתוֹן עַמְמָאִי דִּהְוּ מִשְׁתַּבְּחִין בְּחוֹלְקֵהוֹן בְּכִין בְּאַרְעֵהוֹן עַל חַד תַּרְיִן יַחֲסֹנוֹן חֲדוֹת עָלֶם תִּהִי לָהֶוֹן:

61:7 Instead of your shame *you will have a double portion*, And *instead of* humiliation they will shout for joy over their portion. Therefore they will possess a double *portion* in their land, Everlasting joy will be theirs.

61:8 כִּי אֲנִי יְהוָה אֶהֱבֶה מִשְׁפָּט שֵׁנָא גִזֹּל בְּעוֹלָה וְנָתַתִּי פְּעֻלָּתָם בְּאַמַּת וּבָרִית עוֹלָם אֶכְרוֹת לָהֶם:

61:8 אֲרִי אֲנֵא יִי רַחֲמִינֵא דִינֵא מִרְחַק קִדְמִי שְׁקָא וְאַנְסָא וְאַתִּין אֲנִר עוֹבְדֵיהֶוֹן בְּקִשׁוּט וּקְיָם עָלֶם אֲנִזֵּר לָהֶוֹן:

61:8 For I, the LORD, love justice, I hate robbery in the burnt offering; And I will faithfully give them their recompense And make an everlasting covenant with them.

61:9 וְנוֹדַע בְּגוֹיִם זִרְעָם וְצִאצְאֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל־רְאִיֵּיהֶם יִכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ יְהוָה: ס

61:9 וַיַּתְרַבּוּן בְּעַמְמָאִי בְּנֵיהֶוֹן וּבְנֵי בְּנֵיהֶוֹן בְּגוֹ מַלְכוּתָא כָּל חֲזוֹאֵיהֶוֹן יִשְׁתַּמּוֹדְעוּנוֹן אֲרִי אֲנוֹן זִרְעָא דְּבִרְכִיָּה יִי:

61:9 Then their offspring will be known among the nations, And their descendants in the midst of the peoples. All who see them will recognize them Because they are the offspring *whom* the LORD has blessed.

61:10 שׂוֹשׁ אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי כִי הִלְבִּישָׁנִי בְּגָדֵי־יִשְׁע מְעִיל צִדְקָה יַעֲטֵנִי כַּחַתָּן יִכְתֶּן פָּאֵר וְכִפְלָה תַּעֲדָה כְּלִיָּה:

61:10 אֲמַרַת יְרוּשָׁלַם מַחֲדָא אַחֲדִי בְּמִימְרָא דִיִּי תְּבוּע נַפְשִׁי בְּפוֹרְקָנָא דְּאֱלֹהֵי אֲרִי אֲלַבְשָׁנִי לְבוּשִׁין דְּפָרְקוֹן מְעִיל דְּזָכו עֲטַפְנִי כַּחַתָּנָא דְּמַצְלַח בְּגוֹנוּיָה וּכְכֹהֲנָא רַבָּא דְּמַתְקֵן בְּלְבוּשׁוּיָה וּכְכֹלְתָא דְּמַתְקִשְׁטָא בְּתַקּוּנָהָא:

61:10 I will rejoice greatly in the LORD, My soul will exult in my God; For He has clothed me with garments of salvation, He has wrapped me with a robe of righteousness, As a bridegroom decks himself with a garland, And as a bride

adorns herself with her jewels.

61:11 כִּי כָאֶרֶץ תּוֹצִיאַ צִמְחָהּ וּכְגִנָּה זְרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ כֵּן אֶדְנִי יְהוָה יִצְמִיחַ
צִדְקָהּ וְתִהְיֶה נִגֵּד כָּל־הַגּוֹיִם:

61:11 אֲרִי כְאֶרֶץ דְּמַפְקֵא צִמְחָהּ וּכְגִנָּת שִׁקְיָא דְזִירְעָהּא מְרַבֵּיא כִּין יוֹי
אֱלֹהִים יִגְלִי זְכוּתָהּ וְתִשְׁבַּחְתָּהּ דִּירוּשָׁלַם לְקַבִּיל כָּל עֲמֻמָּיא:

61:11 For as the earth brings forth its sprouts, And as a garden causes the things sown in it to spring up, So the Lord
GOD will cause righteousness and praise To spring up before all the nations.

62:1 לִמְעַן צִיּוֹן לֹא אֶחְשֶׁה וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַם לֹא אֶשְׁקוֹט עַד־יֵצֵא כְנֹגֶה צִדְקָהּ
וְיִשׁוּעָתָהּ כָּל־פֶּיֶד יִבְעֹר:

62:1 עַד דְּאֶעְבִּיד פּוֹרְקֵן לְצִיּוֹן לֹא אֲנִיחַ לְעֲמֻמָּיא וְעַד דְּאִיתִי נַחְמָא לִירוּשָׁלַם
לֹא אֶשְׁקוֹט לְמַלְכוּתָא עַד דִּיתְגַּלִּי כְשִׁפְרָפְרָא כְשִׁפְר בָּרָא נְהוֹרָה וּפְרָקְנָה
כְּבָעוֹר יִבְעֹר:

62:1 For Zion's sake I will not keep silent, And for Jerusalem's sake I will not keep quiet, Until her righteousness goes
forth like brightness, And her salvation like a torch that is burning.

62:2 וְרָאוּ גוֹיִם צִדְקָתְךָ וְכָל־מְלָכִים כְּבוֹדְךָ וְקָרָא לְךָ שֵׁם חֲדָשׁ אֲשֶׁר פִּי יְהוָה
יִקְבֹּנוּ:

62:2 וְיַחְזֹזוּן כָּל עֲמֻמָּיא זְכוּתֶיךָ וְכָל מַלְכָּא יִקְרִיד וְיִקְרוּן לִיךְ שְׁמָא חֲדָתָא
דְּבִמְיֻדְיָהּ יוֹי יִפְרֹשְׁנִיהּ:

62:2 The nations will see your righteousness, And all kings your glory; And you will be called by a new name Which the
mouth of the LORD will designate.

62:3 וְהָיִיתָ עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת בִּיד־יְהוָה (וּצְנוּף) [וּצְנוּף] מְלוּכָה בְּכַף־אֱלֹהֶיךָ:

62:3 וְתִהְיֶה כְלִיל דְּחֶדְוָא קֳדָם יוֹי וּכְתֹר דְּתִשְׁבַּחְתָּא קֳדָם אֱלֹהֶיךָ:

62:3 You will also be a crown of beauty in the hand of the LORD, And a royal diadem in the hand of your God.

62:4 לֹא־יֵאמַר לְךָ עוֹד עֲזוּבָהּ וּלְאֶרֶץ לֹא־יֵאמַר עוֹד שְׁמֵמָה כִּי לְךָ יִקְרָא
חִפְצִי־בָהּ וּלְאֶרֶץ בְּעוֹלָהּ כִּי־חִפֶּץ יְהוָה בָּךְ וְאֶרֶץ תִּבְעַל:

62:4 לֹא יִתְאָמַר לִיךְ עוֹד שְׁבִיקָא וּלְאֶרֶעִיךָ לֹא יִתְאָמַר עוֹד צְדִיאָא אֲרִי לִיךְ
יִתְקַרִי עַבְדִּי רַעוּתִי בָהּ וּלְאֶרֶעִיךָ יִתְבָּא אֲרִי תְהִי רַעוּא מִן קֳדָם יוֹי בִּיךְ
וְאֶרֶעִיךָ תִּתִּיב:

62:4 It will no longer be said to you, "Forsaken," Nor to your land will it any longer be said, "Desolate"; But you will be
called, "My delight is in her," And your land, "Married"; For the LORD delights in you, And to Him your land will be
married.

62:5 כִּי־יִבְעַל בָּחֹר בְּתוּלָהּ יִבְעָלוּךְ בְּנִיךָ וּמִשׁוּשׁ חֲתָן עַל־כָּלָה יִשֵּׁשׁ עָלֶיךָ
אֱלֹהֶיךָ:

62:5 אֲרִי כָמָא דְּמִתִּיב עוֹלִים עִם בְּתוּלָהּ כִּין יִתִּיבֹון בְּגוּיךְ בְּנִכִּי וּכְמָא
דְּחָדִי חֲתָנָא עִם כְּלָתָא יַחְדִּי עָלְךָ אֱלֹהֶיךָ:

62:5 For as a young man marries a virgin, So your sons will marry you; And as the bridegroom rejoices over the bride,
So your God will rejoice over you.

62:6 עַל־חוֹמֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַם הִפְקַדְתִּי שָׁמָרִים כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלַּיְלָה תָמִיד לֹא
יִחְשׂוּ הַמִּזְכְּרִים אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי דְּמִי לָכֶם:

62:6 הָא עוֹבְדִי אֲבָהֶתְךָ צְדִיקָא קֳרָתָא יְרוּשָׁלַם מִתְקַנִּין וּנְטִירִין קְדָמִי כָּל
יָמָא וְכָל לַיְלָא תְדִירָא לֹא פָסְקִין מִתְאָמַר דְּכִרְן שְׁבֹתֶיךָ קֳדָם יוֹי לֹא
פָסִיק:

62:6 On your walls, O Jerusalem, I have appointed watchmen; All day and all night they will never keep silent. You who

remind the LORD, take no rest for yourselves;

62:7 וְאַל־תִּתְּנוּ דָמִי לֹא עַד־יִכּוֹנֵן וְעַד־יֵשִׁים אֶת־יְרוּשָׁלַם תְּהִלָּה בָּאָרֶץ:
62:7 וְלֹא יִפְסֹק דְּכַרְנֵהוּן מִן קְדְמוֹהִי עַד דִּיתְקִין וְעַד דִּישׁוּי יֵת יְרוּשָׁלַם
תִּשְׁבַּחַא בְּאַרְעָא:

62:7 And give Him no rest until He establishes And makes Jerusalem a praise in the earth.

62:8 נִשְׁבַּע יְהוָה בְּיָמִינוּ וּבְזִרְעוֹ עֵזוֹ אִם־אֶתֶּן אֶת־דָּגְנֶךָ עוֹד מֵאֲכָל לְאִיבֶיךָ
וְאִם־יִשְׁתּוּ בְנֵי־נֹכַר תִּירוּשָׁךָ אֲשֶׁר יִנְעַת בּוֹ:
62:8 קָיִים יְיָ בְּיָמֵינִי וּבִדְרֹעַ תּוֹקֶפִיָּה אִם אֶתֶּן יֵת עֲבוּרֶיךָ עוֹד מִיכָל לְבַעְלֵי
דְּבָבֶיךָ וְאִם יִשְׁתּוּן בְּנֵי עַמֻּמְיָא חֲמֹרֶיךָ דְּלֵאִית בֵּיהּ:

62:8 The LORD has sworn by His right hand and by His strong arm, "I will never again give your grain as food for your enemies; Nor will foreigners drink your new wine for which you have labored."

62:9 כִּי מֵאֲסָפִיו יֹאכְלֵהוּ וְהִלְלוּ אֶת־יְהוָה וּמִקְבְּצָיו יִשְׁתְּהוּ בְּחִצְרוֹת קִדְשֵׁי: ס
62:9 אֲרִי דְכַנְשׁוֹהִי לַעֲבוּרָא וַיְכַלּוּנִיָּה וַיִּשְׁבַּחֲהוּן קִדְם יְיָ וְדַעֲצֹרוֹהִי לְחֲמֹרָא
יִשְׁתַּוְנִיָּה בְּדֶרֶת קִדְשֵׁי:

62:9 But those who garner it will eat it and praise the LORD; And those who gather it will drink it in the courts of My sanctuary.

62:10 עֲבְרוּ עֲבְרוּ בְּשַׁעְרִים פָּנוּ דְרֹךְ הָעָם סְלוּ סְלוּ הַמַּסְלָה סְקְלוּ מֵאֲבָן
הָרִימוּ נֹס עַל־הָעַמִּים:

62:10 נִבְיָא עֵיבְרוּ וְתוֹבּוּ בְּתַרְעִיָּא אַפְּנוּ לֵב עִמָּא לְאוּרַח תְּקַנָּא בְּסוּרֹן
טָבֹן וְנִחְמֹן לְצַדִּיקָא דְּסַלְיָקוּ הַרְהוּר יִצְרָא דְּהוּא כְּאֲבָן תְּקַלָּא אֲרִימוּ אַתָּא
עַל עַמֻּמְיָא:

62:10 Go through, go through the gates, Clear the way for the people; Build up, build up the highway, Remove the stones, lift up a standard over the peoples.

62:11 הִנֵּה יְהוָה הַשְׁמִיעַ אֶל־קִצְצָה הָאָרֶץ אָמְרוּ לְבַת־צִיּוֹן הִנֵּה יִשְׁעֶךָ בָּא הִנֵּה
שָׁכְרוּ אֹתוֹ וּפָעִלְתּוּ לִפְנָיו:

62:11 הָא יְיָ אֲשַׁמֵּעַ לְסִפְיָ אֲרַעָא אִימְרוּ לְכַנְשַׁתָּא דְּצִיּוֹן הָא פִּרְקִיד מִתְגַּלִּי
הָא אֲגַר עֲבָדֵי מִימְרִיָּה עֲמִיה דְּכָל וְכָל עוֹבְדֵיהוֹן גִּלְן קְדְמוֹהִי:

62:11 Behold, the LORD has proclaimed to the end of the earth, Say to the daughter of Zion, "Lo, your salvation comes; Behold His reward is with Him, and His recompense before Him."

62:12 וְקִרְאוּ לָהֶם עַם־הַקֹּדֶשׁ וְאוֹלֵי יְהוָה וְלֵךְ יִקְרָא דְּרוּשָׁה עִיר לֹא נִעְזָבָה: ס
62:12 וַיִּקְרוּן לָהוֹן עִמָּא דְּקוֹדֶשָׁא פְּרִיקָא דִּיּוּי וְלֵךְ יִתְקַרִי תְּבִיעֲתָא קִרְתָּא
דְּלֹא אֶתְרַחֲקַת:

62:12 And they will call them, "The holy people, The redeemed of the LORD"; And you will be called, "Sought out, a city not forsaken."

63:1 מִי־זֶה בָּא מֵאֲדוֹם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצָרָה זֶה הַדּוֹר בְּלָבוּשׁוֹ צֹעָה בְּרֹב
כַּחוֹ אֲנִי מְדַבֵּר בְּצַדִּיקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

63:1 מִן אֲמַר אֲלִין עֲתִיד לְאִיתָאָה מִחָא עַל אֲדוֹם פּוֹרַעָנָא תְּקִיפָא עַל בְּצָרָה
לְמַעַבְד פּוֹרַעָנוֹת דִּין עֲמִיה כְּמָא דְּקָיִים לָהוֹן בְּמִימְרִיָּה אֲמַר הָאֲנָא מִתְגַּלִּי
כְּמָא דְּמִלְלִית בְּזָכוּ סְגִי קְדָמִי חִיל לְמַפְרָק:

63:1 Who is this who comes from Edom, With garments of glowing colors from Bozrah, This One who is majestic in His apparel, Marching in the greatness of His strength? "It is I who speak in righteousness, mighty to save."

63:2 מַדּוּעַ אָדָם לְלָבוּשָׁךְ וּבְגָדֶיךָ כְּדֹרֶךְ בְּגָת:

63:2 מִדִּין יִסְמְקוֹן טוֹרִין מִדָּם קְטִילִין וּמִיִּשְׁרִין יִפְיִקוֹן כַּחֲמֹר בְּמַעֲצָרָא:
63:2 Why is Your apparel red, And Your garments like the one who treads in the wine press?

63:3 פּוֹרָה דְּרַכְתִּי לְבָדִי וּמַעֲמִים אֵין-אִישׁ אִתִּי וְאֶדְרַכֶּם בְּאַפִּי וְאַרְמָסֶם
בְּחַמְתִּי וְיוֹ נִצָּחֶם עַל-בְּגָדִי וְכָל-מַלְבוּשֵׁי אֲנָאִלְתִּי:
63:3 הָא כְּבִעוּט דְּמַתְּבַעִיט בְּמַעֲצָרָא כִּין יִסְגִי קְטוּל בְּמִשְׁרִית עֲמֻמָּא וְלֹא יְהִי
לְהוֹן תְּקוּף קְדָמִי וְאַקְטִילֵנוּן בְּרוּגְזִי וְאֶדוּשְׁשִׁינוּן בְּחַמְתִּי וְאַתְּבַר תְּקוּף
תְּקִיפִיהוֹן קְדָמִי וְכָל חַיִּמִּיהוֹן אֶסְלַעִים:

63:3 "I have trodden the wine trough alone, And from the peoples there was no man with Me. I also trod them in My anger And trampled them in My wrath; And their lifeblood is sprinkled on My garments, And I stained all My raiment.

63:4 כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי וְשָׁנַת גְּאוּלִּי בָּאָה:
63:4 אֲרִי יוֹם פּוֹרְעָנוּתָא קְדָמִי וְשָׁנַת פּוֹרְקָן עִמִּי מִטָּת:
63:4 "For the day of vengeance was in My heart, And My year of redemption has come.

63:5 וְאַבִּיטִי וְאֵין עֹזֵר וְאַשְׁתּוּמָם וְאֵין סוֹמֵךְ וְתוֹשֵׁעַ לִי זֶרְעִי וְחַמְתִּי הִיא סִמְכָתִּי:
63:5 וּגְלִי קְדָמִי וְלִית גְּבַר דְּלִיהַ עוֹבְדִין טָבִין וִידִיעַ קְדָמִי וְלִית אֲנֹשׁ דִּיקוּם
וְיַבְעִי עֲלֵיהוֹן וּפְרַקְתִּינוּן בְּדַרְעַתְּ תִּקְפִי וּבְמִימַר רַעוּתִי סַעֲדָתִינוּן:
63:5 "I looked, and there was no one to help, And I was astonished and there was no one to uphold; So My own arm brought salvation to Me, And My wrath upheld Me.

63:6 וְאַבּוּס עַמִּים בְּאַפִּי וְאַשְׁכַּרֶם בְּחַמְתִּי וְאוֹרִיד לְאָרֶץ נִצָּחֶם: ס
63:6 וְאַקְטִיל עֲמֻמָּא בְּרוּגְזִי וְאֶדוּשְׁשִׁינוּן בְּחַמְתִּי וְאַרְמִי לְאָרְעָא אֶרְעִיתָא קְטִילִי
גִּיבְרִיהוֹן:
63:6 "I trod down the peoples in My anger And made them drunk in My wrath, And I poured out their lifeblood on the earth."

63:7 חֲסָדֵי יְהוָה אֲזִכִּיר תְּהִלַּת יְהוָה כְּעַל כָּל אֲשֶׁר-גִּמְלָנוּ יְהוָה וְרַב-טוֹב
לְבֵית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-גִּמְלָם כְּרַחֲמָיו וְכִרְבַּח חֲסָדָיו:
63:7 אֲמַר נְבִיא טְבוּתָא דִּיּוּי אֲנָא מְדַכַּר תּוֹשְׁבַתְחָא דִּיּוּי כְּעַל כָּל דְּגִמְלָנָא יוּי
וְסִגִּי טוֹבִיָּה לְבֵית יִשְׂרָאֵל דְּגִמְלִינוּן כְּרַחֲמוּהִי וְכִסְגִּיאוֹת טְבוּתִיהַ:
63:7 I shall make mention of the lovingkindnesses of the LORD, the praises of the LORD, According to all that the LORD has granted us, And the great goodness toward the house of Israel, Which He has granted them according to His compassion And according to the abundance of His lovingkindnesses.

63:8 וַיֹּאמֶר אֶדְ-עַמִּי הֵמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ:
63:8 וְאֲמַר בְּרַם עַמִּי אֵינוֹן בְּנִיָּא דְּלֹא לֹא יִשְׁקְרוּן וְהָוָה מִימְרִיהַ לְהוֹן לְפָרִיק:
63:8 For He said, "Surely, they are My people, Sons who will not deal falsely." So He became their Savior.

63:9 בְּכָל-צָרָתָם (לֹא) נָלֹן צָר וּמִלְאָךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחַמְלָתוֹ הוּא
גְּאֻלָּם וַיִּנְטָלֶם וַיִּנְשָׂאֵם כָּל-יְמֵי עוֹלָם:
63:9 בְּכָל עֶדֶן דְּחָבּוּ קְדָמוּהִי לְאַיְתָאָה עֲלִיהוֹן עָקָא לֹא אַעִיק לְהוֹן וּמִלְאָךְ
שְׁלִיחַ מִן קְדָמוּהִי פְּרַקִּינוּן בְּרַחֲמִתִּיהַ וּבְמַחְסִיָּה עֲלִיהוֹן הוּא שְׂיִזְיַבְנוּן וְשִׂיזְיַבְנוּן
וְנִטְלִינוּן וְסוֹבְרִנֵּן כָּל יְמֵי עֲלָמָא:
63:9 In all their affliction He was afflicted, And the angel of His presence saved them; In His love and in His mercy He redeemed them, And He lifted them and carried them all the days of old.

63:10 וְהֵמָּה מָרוּ וְעַצְבוּ אֶת-רוּחַ קְדָשׁוֹ וַיַּהֲפֹךְ לָהֶם לְאוֹיֵב הוּא נִלְחַם-בָּם:
63:10 וְאֵינוֹן סְרִיבּוּ וְאַרְגִּיזוּ עַל מִימַר נְבִיָּי קְדָשִׁיהַ וְאַתְּהִפִּיךְ מִימְרִיהַ לְהוֹן
לְבַעִיל דְּבָב הוּא אֲנִיחַ בְּהוֹן:
63:10 But they rebelled And grieved His Holy Spirit; Therefore He turned Himself to become their enemy, He fought

against them.

63:11 וַיִּזְכֹּר יְמֵי-עוֹלָם מֹשֶׁה עִמּוֹ אֵיךְ הִמְעֵלָם מִיָּם אֶת רַעֲיָ צֹאֲנוֹ אֵיךְ הָשֵׁם
בְּקִרְבּוֹ אֶת-רוּחַ קְדָשׁוֹ:

63:11 וְחָס עַל יָקָר שְׁמִיהַ בְּדִיל דְּכַרְן טְבוּתִיהַ דְּמִן עֲלָמָא גְבוּרָן דְּעֵבֵד עַל
יְדֵי מֹשֶׁה לְעַמִּיהַ דְּלָמָא יִימְרוּן אֵן דְּאֶסִּיקְנוּן מִימָא אֵן דְּדַבְרִינוּן בְּמַדְבָּרָא
כְּרַעֲיָא לְעִנְיָה אֵן דְּאֶשְׂרֵי בִינְיָהוֹן יְת מִימַר גְּבִי קוֹדֶשִׁיהַ:

63:11 Then His people remembered the days of old, of Moses. Where is He who brought them up out of the sea with the
shepherds of His flock? Where is He who put His Holy Spirit in the midst of them,

63:12 מוֹלִיד לִימִין מֹשֶׁה זְרוּעַ תַּפְאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מַיִם מִפְּנֵיהֶם לַעֲשׂוֹת לוֹ שֵׁם
עוֹלָם:

63:12 דְּבַר לִימִינָא דְּמֹשֶׁה דְּרַע תּוֹשְׁבַחְתִּיהַ בְּזַע מִי יִמָּא דְּסוּף מִן קְדָמִיהוֹן
לְמַעַבְדַּ לִּיהַ שׁוֹם עֲלָם:

63:12 Who caused His glorious arm to go at the right hand of Moses, Who divided the waters before them to make for
Himself an everlasting name,

63:13 מוֹלִיכֶם בְּתַהֲמוֹת פְּסוּס בְּמַדְבָּר לֹא יִפְשְׁלוּ:
63:13 דְּבַרִּינוּן בֵּין תְּהוּמָא כְּסוּסָא דְּבַמְדְּבָרָא לֹא מִיתְקִיל כִּין אַף אִינוּן לֹא
אִיתְקִילוּ:

63:13 Who led them through the depths? Like the horse in the wilderness, they did not stumble;

63:14 כְּבַהֲמָה בְּבִקְעָה תִּלְד רִיחַ יְהוָה תְּנִיחוּ כִּן נִתְּנָת עֲמִיד לַעֲשׂוֹת לָךְ שֵׁם
תַּפְאֲרָת:

63:14 כְּבַעֲיָרָא דְּבַמִּישְׂרָא מִדְּבָרָא מִימָרָא דִּי דְּבַרִּינוּן כִּין דְּבַרְתִּיהַ לְעַמְךָ
לְמַעַבְדַּ לָךְ שׁוֹם דְּתוֹשְׁבַחָא תְּשַׁבַּחָא:

63:14 As the cattle which go down into the valley, The Spirit of the LORD gave them rest. So You led Your people, To
make for Yourself a glorious name.

63:15 הִבֵּט מִשְׁמַיִם וּרְאָה מִזְבֵּל קְדָשְׁךָ וְתַפְאֲרָתְךָ אֵיךְ קִנְאַתְךָ וְגִבּוֹרְתְךָ הִמּוֹן
מַעֲיָד וְרַחֲמֶיךָ אֵלֵי הַתַּאֲפָקוֹ:

63:15 אֶסְתַּכִּי מִן שְׁמָא וְאַתְגְּלִי מִמְדוֹר קְדָשְׁךָ וְתִשְׁבַּחְתְּךָ אֵן פּוֹרְעֵנוֹתְךָ
וְגִיבּוֹרְתְךָ הִמּוֹן טְבוּתְךָ וְסִגְיָאוֹת רַחֲמְךָ עֲלָנָא יִתְחַסְנוּן:

63:15 Look down from heaven and see from Your holy and glorious habitation; Where are Your zeal and Your mighty
deeds? The stirrings of Your heart and Your compassion are restrained toward me.

63:16 כִּי-אַתָּה אָבִינוּ כִּי אֲבָרְהָם לֹא יָדָעֵנוּ וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְרִינּוּ אַתָּה יְהוָה
אָבִינוּ גְּאֻלָּנוּ מִעוֹלָם שְׁמֶךָ:

63:16 אֲרִי אַתָּה הוּא דְּרַחֲמְךָ עֲלָנָא סִגְיָאִין מֵאֵב עַל בְּנִין אֲרִי אֲבָרְהָם לֹא
אֶסְקֵנָא מִמְצָרִים וְיִשְׂרָאֵל לֹא עֵבֵד לָנָא פְּרִישָׁן בְּמַדְבָּרָא אַתָּה יְיָ דְּרַחֲמְךָ
עֲלָנָא סִגְיָאִין מֵאֵב עַל בְּנִין פֶּרְקָנָא מַעֲלָמָא שְׁמֶךָ:

63:16 For You are our Father, though Abraham does not know us And Israel does not recognize us. You, O LORD, are
our Father, Our Redeemer from of old is Your name.

63:17 לָמָּה תִּתְעַנּוּ יְהוָה מִדְּרָכֶיךָ תִּקְשִׁיחַ לִבֵּנוּ מִיִּרְאָתְךָ שׁוֹב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ
שְׁבִטִי נִחְלָתְךָ:

63:17 לָמָּא תִּרְחַקִּינָנָא יְיָ לְמַטְעֵי מְאֹרְחָן דְּחִקְנָן קְדָמְךָ כְּעַמְמָא דְּלִית לְהוֹן
חֹלֶק בְּאַלְפָן אוּרִיתְךָ לֹא יִתְפְּנִי לִבְנָא מִדְּחִלְתְךָ אֲתִיב שְׁכִינְתְךָ לְעַמְךָ בְּדִיל
עֲבָדְךָ צְדִיקָא דְּקִיַּימָתָא לְהוֹן בְּמִימְרְךָ לְמַעַבְדַּ בִּינְיָהוֹן בִּינְיָהוֹן שְׁבִטִי אֲחִסְנָתְךָ:

63:17 Why, O LORD, do You cause us to stray from Your ways And harden our heart from fearing You? Return for the sake of Your servants, the tribes of Your heritage.

63:18 לְמַצֵּעַר יְרֵשׁוּ עִם־קִדְשֶׁךָ צָרִינוּ בּוֹסְסוּ מִקִּדְשֶׁךָ:

63:18 זַעִיר דִּירִיתוֹ עִמָּא דִּקְדוּשָׁךְ בְּעָלֵי דְבִבְנָא רוֹשִׁישׁוּ מִקִּדְשֶׁךָ:

63:18 Your holy people possessed Your sanctuary for a little while, Our adversaries have trodden it down.

63:19 הָיִינוּ מְעוּלִים לֹא־מִשְׁלַת בָּם לֹא־נִקְרָא שְׁמֶךָ עֲלֵיהֶם לֹא־קָרַעַת שְׁמֵימִם יִרְדָּת מִפְּנֵיךְ הָרִים נָזְלוּ:

63:19 הָא אֲנַחְנָא עִמָּךְ דְּמִן עֲלָמָא לֹא לַעֲמֻמְיָא יִהְבְּתָא אוּרִיתְךָ לֹא אִתְקָרִי שְׁמֶךָ עֲלֵיהוֹן לֹא לְהוֹן אֲרִכִּינְתָא שְׁמִיָּא אִתְגַּלִּיתָא מִן קִדְמָךְ טוּרִיָּא זָעוּ:

63:19 We have become like those over whom You have never ruled, Like those who were not called by Your name.

63:19 הָיִינוּ מְעוּלִים לֹא־מִשְׁלַת בָּם לֹא־נִקְרָא שְׁמֶךָ עֲלֵיהֶם לֹא־קָרַעַת שְׁמֵימִם יִרְדָּת מִפְּנֵיךְ הָרִים נָזְלוּ:

63:19 הָא אֲנַחְנָא עִמָּךְ דְּמִן עֲלָמָא לֹא לַעֲמֻמְיָא יִהְבְּתָא אוּרִיתְךָ לֹא אִתְקָרִי שְׁמֶךָ עֲלֵיהוֹן לֹא לְהוֹן אֲרִכִּינְתָא שְׁמִיָּא אִתְגַּלִּיתָא מִן קִדְמָךְ טוּרִיָּא זָעוּ:

63:19 We have become like those over whom You have never ruled, Like those who were not called by Your name.

64:1 כִּקְרַח אֵשׁ הַמָּסִים מַיִם תִּבְעֶה־אֵשׁ לְהוֹדִיעַ שְׁמֶךָ לְצָרֶיךָ מִפְּנֵיךְ גּוֹיִם יִרְגְּזוּ:

64:1 כִּד שְׁלַחַת רִגְזָךְ בְּאִשְׁתָּא אִתְמַסִּיאת יִמָּא מִיָּא מְלַחְכָּא אִשְׁתָּא לְהוֹדְעָא שְׁמֶךָ לְסָנַי עִמָּךְ מִן קִדְמָךְ עֲמֻמְיָא זָעוּ:

64:2 As fire kindles the brushwood, as fire causes water to boil-- To make Your name known to Your adversaries, That the nations may tremble at Your presence!

64:2 בַּעֲשׂוֹתְךָ נֹרְאוֹת לֹא נִקְנֶה יִרְדָּת מִפְּנֵיךְ הָרִים נָזְלוּ:

64:2 בְּמַעֲבֹדְךָ פְּרִישָׁן לֹא סִבְרָנָא לְהוֹן אִתְגַּלִּיתָא מִן קִדְמָךְ טוּרִיָּא זָעוּ:

64:3 When You did awesome things which we did not expect, You came down, the mountains quaked at Your presence.

64:3 וּמְעוּלִים לֹא־שָׁמְעוּ לֹא הָאִזְנוּ עֵין לֹא־רָאָתָה אֱלֹהִים זִוְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲפָה־לוֹ:

64:3 וּמַעֲלָמָא לֹא שָׁמַעַת אוּדִין קָל גְּבוּרָא לֹא אֲצִיתַת לְמַלּוּל זִיעַ עֵין לֹא חָזַת מָא רַחֲזוּ עִמָּךְ שְׁכִינַת יְקָרְךָ יְיָ אֲרִי לִית בַּר מִנְךָ דָּאת עֲתִיד דַּעֲתִיד לְמַעֲבַד לְעַבְדְּךָ לַעֲמֹךְ צְדִיקָא דְּמִסְבְּרִין לְפֻורְקָנְךָ:

64:4 For from days of old they have not heard or perceived by ear, Nor has the eye seen a God besides You, Who acts in behalf of the one who waits for Him.

64:4 פִּנְעַת אֶת־שֵׁשׁ וַעֲשֶׂה צֶדֶק בְּדַרְכֶּיךָ יִזְכְּרוּךְ הֵן־אֵתָה קִצְפָּתָ וְנִחַטָּא בָּהֶם עוֹלָם וְנוֹשָׁע:

64:4 מִתַּעֲרָעִין קִדְמָךְ עוֹבְדֵי אֲבֹהֶתְנָא צְדִיקָא דְּחַדִּיאוּ לְמַעֲבַד רַעוּתְךָ בְּקִשׁוּט וּבִזְכוּ כְּאוֹרַח בְּאוֹרַח טוֹבְךָ וְרַחֲמֶךָ הוּוּ דְּכִרִין לְדַחֲלֶתְךָ הָא בְּכָל עָדִין דְּהוּה דְּהוּי רִגְזוּ מִן קִדְמָךְ עֲלָנָא עַל דְּחִבְנָא בְּהוֹן בְּעוֹבְדֵי בְּעוֹבְדֵי אֲבֹהֶתְנָא צְדִיקָא דְּמִן עֲלָמָא אֲנַחְנָא מִתְּפַרְקִין:

64:5 You meet him who rejoices in doing righteousness, Who remembers You in Your ways. Behold, You were angry, for we sinned, We continued in them a long time; And shall we be saved?

64:5 וְנִהֵי כְּטָמָא פִּלְנֵי וּכְבִּגְדַת עֲדִים כָּל־צְדִיקְתֵּינוּ וְנִבֵּל כַּעֲלָה פִּלְנֵי וַעֲוֹנוֹנוּ כְּרוּחַ יִשְׁאָנוּ:

64:5 וְהוּיָנָא כְּמַסָּאב כּוֹלָנָא וּכְלָבוּשׁ מְרַחֵק כָּל זְכוֹתְנָא וְנִתְרָנָא כְּמִיתַר טָרְף

כֹּלֵנָא וּמִן קֶדֶם חֹבֵנָא כְּרוּחָא אֲתַנְשִׁילָנָא:

64:6 For all of us have become like one who is unclean, And all our righteous deeds are like a filthy garment; And all of us wither like a leaf, And our iniquities, like the wind, take us away.

64:6 וְאִין־קוֹרָא בְּשִׁמּוֹךְ מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ כִּי־הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמֶּנּוּ וּתְמוּגָנוּ בְּיַד־עוֹנָנוּ:

64:6 וְלִית דְּמַצְלִי בְּשִׁמְךָ מִתְרַעֲי לְאַתְקַפָּא לְאַיתְקַפָּא בְּדַחְלֶתְךָ אֲרִי סְלִיקְתָּא אֲפִי שְׂכִינְתְּךָ מִיִּנָּא וּמִסְרַתְנָא בְּיַד חֹבֵנָא:

64:7 There is no one who calls on Your name, Who arouses himself to take hold of You; For You have hidden Your face from us And have delivered us into the power of our iniquities.

64:7 וְעַתָּה יְהוָה אֲבִינוּ אַתָּה אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאַתָּה יִצְרָנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּלֵנוּ:

64:7 וּכְעַן יוּי דְּרַחֲמֶךָ עָלֵנָא סְגִיאוֹן מֵאֵב עַל בְּנִין אֲנַחְנָא טִינָא וְאַתְּ בָּרָנָא וְעוֹבֵד גְּבוּרְתְּךָ כָּלֵנָא:

64:8 But now, O LORD, You are our Father, We are the clay, and You our potter; And all of us are the work of Your hand.

64:8 אֶל־תִּקְצֹף יְהוָה עַד־מְאֹד וְאֶל־לַעַד תִּזְכֹּר עֵוֹן הֵן הִבְטַנָּא עִמָּךְ כָּלֵנוּ:

64:8 לֹא יְהִי רָגִז מִן קֶדֶמְךָ יוּי בְּנָא עַד לַחֲדָא וְלֹא לְעֵלְמָא תִּדְכֹּר חוֹבִין הָא גְּלִי קֶדֶמְךָ דְּעִמָּךְ אֲנַחְנָא כֹּלֵנָא:

64:9 Do not be angry beyond measure, O LORD, Nor remember iniquity forever; Behold, look now, all of us are Your people.

64:9 עָרֵי קֳדְשֶׁךָ הָיוּ מִדְּבַר צִיּוֹן מִדְּבַר הָיְתָה יְרוּשָׁלַם שְׁמֹמָה:

64:9 קֳרָוּי קוֹדֶשֶׁךָ הִנֵּה מִדְּבַר צִיּוֹן מִדְּבַר הָיְתָה יְרוּשָׁלַם צָרִיא:

64:10 Your holy cities have become a wilderness, Zion has become a wilderness, Jerusalem a desolation.

64:10 בֵּית קֳדְשֶׁנוּ וְתַפְאֲרָתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ אֲבֹתֵינוּ הָיָה לְשַׁרְפֶּת אֵשׁ

וְכָל־מַחְמְדֵינוּ הָיָה לְחָרְבָה:

64:10 בֵּית קֳדְשָׁנָא וְתַשְׁבַּחְתָּנָא אַתְר דְּפִלְחוּ קֶדֶמְךָ אֲבָהֶתְנָא הָוָה לִיקִידַת נֹר

וְכָל בֵּית רִגְנָא הָוָה לְחָרְבָה:

64:11 Our holy and beautiful house, Where our fathers praised You, Has been burned by fire; And all our precious things have become a ruin.

64:11 הָעַל־אֵלֶּה תִּתְאַפֵּק יְהוָה תַּחֲשָׁה וְתַעֲנֵנוּ עַד־מְאֹד: ס

64:11 הָעַל אֵלֶּיךָ תַּחֲסֹן יוּי וְאַתְּ יְהִיב אֲרָכָא לְרַשִׁיעִיא וּמַשְׁעַבְדִּין בְּנָא עַד

לַחֲדָא:

64:12 Will You restrain Yourself at these things, O LORD? Will You keep silent and afflict us beyond measure?

65:1 נִדְרַשְׁתִּי לִלּוּא שְׁאֵלוּ נִמְצָאתִי לֹלָא בְּקִשְׁנִי אִמְרַתִּי הִנְנִי הִנְנִי אֶל־גּוֹי

לֹא־קָרָא בְּשִׁמִּי:

65:1 אֲשַׁתְּאִילִית בְּמִימְרֵי לִדְלָא שְׁאִילוּ מִן קֶדְמִי תַּבְעִית אוֹלְפִין אוֹרִיתִי לִדְלָא

תַּבְּעוּ דַּחְלִתִּי אִמְרִית הָאֲנָא מִשְׁתְּאִיל תְּדִירָא כָּל יוֹמָא לְעָם דְּלֹא מְצָלִי בְּשִׁמִּי:

65:1 "I permitted Myself to be sought by those who did not ask for Me; I permitted Myself to be found by those who did not seek Me. I said, 'Here am I, here am I,' To a nation which did not call on My name.

65:2 פִּרְשְׁתִּי יָדַי כָּל־הַיּוֹם אֶל־עַם סוֹרֵר הַהֲלֹכִים הַדְרֹךְ לֹא־טוֹב אַחֵר

מַחֲשַׁבְתֵּיהֶם:

65:2 שְׁלַחִית נְבִי כָּל יוֹמָא לֹות עֲמָא סָרְבָּנָא דְּאֲזִלִּין בְּאוֹרַח לֹא תִקְנָא בְּתֵר

עֲשֻׁתוֹנֵיהוֹן:

65:2 "I have spread out My hands all day long to a rebellious people, Who walk in the way which is not good, following

their own thoughts,

65:3 הָעַם הַמְכַעֲסִים אוֹתִי עַל-פְּנֵי תָמִיד זִבְחִים בְּגִנּוֹת וּמִקְטָרִים עַל-הַלְבָנִים:
65:3 עָמָא דְמַרְגִּזִּין עַל מִימְרֵי קְדָמִי תְדִירָא דְבַחִין בְּגִנְיָאךְ טַעֲוִתָא וּמִסְקִין
בְּסֻמִּין עַל לְבִנְיָא:

65:3 A people who continually provoke Me to My face, Offering sacrifices in gardens and burning incense on bricks;

65:4 הַיֹּשְׁבִים בְּקִבְרִים וּבִנְצוּרִים יִלְיֶנוּ הָאֲכָלִים בֶּשֶׂר הַחֲזִיר (וּפֶרֶק) [וּמֶרֶק]
פְּגָלִים פְּלִיהֶם:

65:4 דִּיתְבִּין בְּבִתְיָא דְבָנִין מַעַפֵּר קִבְרִיא וְעַם פִּגְרֵי בְנֵי אֲנָשָׁא דִּירִין אֲכָלִין
בְּסֵר חֲזִירָא וּרְשָׁף וּרְטָף פִּיגּוּל בְּמִנְיָהוֹן:

65:4 Who sit among graves and spend the night in secret places; Who eat swine's flesh, And the broth of unclean meat is in their pots.

65:5 הָאֹמְרִים קִרְבִּי אֵלֶיךָ אֶל-תִּגְשֵׁבִי כִּי קִדְשְׁתִּיךָ אֵלֶּה עֲשֵׂן בְּאַפִּי אֵשׁ יִקְרַח
כָּל-הַיּוֹם:

65:5 דְּאֹמְרִין רַחֵק לְהִלָּאָה לֹא תִקְרַב בִּי אֲרִי אֲנָא דְכִינָא מִנְךָ אֵלִין רַגְזִהוֹן
כְּתִנָּא קְדָמִי פּוֹרַעְנוּתִהוֹן בְּגִיָּהֶם דְּאִשְׁתָּא דְלִקָא בַּה כָּל יוֹמָא:

65:5 "Who say, 'Keep to yourself, do not come near me, For I am holier than you!' These are smoke in My nostrils, A fire that burns all the day.

65:6 הִנֵּה כְתוּבָה לִפְנֵי לֹא אֶחְשֶׂה כִּי אִם-שְׁלֹמֹתִי וְשְׁלֹמֹתִי עַל-חִיקָם:

65:6 הָא כְּתִיבָא קְדָמִי לֹא אֶתִּין לְהוֹן אֲרָכָא בְּחִינָא אֱלֹהִין אֲשֵׁלִים לְהוֹן
פּוֹרַעְנוּת חוּבִיהוֹן וְאִמְסֵר לְמוֹתָא תִנְנָא יָת גּוּיָתִהוֹן:

65:6 "Behold, it is written before Me, I will not keep silent, but I will repay; I will even repay into their bosom,

65:7 עֲוֹנֹתֵיכֶם וְעֹנֹת אֲבוֹתֵיכֶם יַחְדָּו אָמַר יְהוָה אֲשֶׁר קָטְרוּ עַל-הַהָרִים
וְעַל-הַגְּבְעוֹת חֲרָפוּנִי וּמִדַּתִּי פָעַלְתֶּם רָאשֶׁנָּה (עַל-) [אֶל-]חִיקָם: ס

65:7 חוּבִיכּוֹן וְחוּבֵי אֲבֹתְכּוֹן גִּלְן קְדָמִי כַּחֲדָא אָמַר יוֹי דְּאִסִּיקוּ בּוֹסְמִין עַל
טוּרִיא וְעַל רִמְתָּא חֲסִידוֹ קְדָמִי וְאֶתִּין עַל אֲנֵר עוֹבְדִיהוֹן בְּקִדְמִיתָא עַל חֲנֵהוֹן:
65:7 Both their own iniquities and the iniquities of their fathers together," says the LORD. "Because they have burned incense on the mountains And scorned Me on the hills, Therefore I will measure their former work into their bosom."

65:8 כֹּה אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יִמְצָא הַתִּירוֹשׁ בְּאֲשְׁכּוֹל וְאָמַר אֶל-תִּשְׁחִיתֵהוּ כִּי
בִרְכָּהּ בּוֹ כֵּן אֶעֱשֶׂה לְמַעַן עֲבָדִי לְבַלְתִּי הִשְׁחִית הַכֹּל:

65:8 כְּדָנִן אָמַר יוֹי כְּמָא דְאִשְׁתַּכַּח נַח זְכִי בְדָרָא דְטוּפְנָא וְאִמְרִית דְלֹא
לְחַבְלוּתִיהָ בְּדִיל לְקִיּוּמָא עֲלָמָא מְנִיָּה כִּין אֶעֱבִיד בְּדִיל עֲבָדִי צְדִיקָא בְּדִיל
דְלֹא לְחַבְלָא כּוּלָּא:

65:8 Thus says the LORD, "As the new wine is found in the cluster, And one says, 'Do not destroy it, for there is benefit in it,' So I will act on behalf of My servants In order not to destroy all of them.

65:9 וְהוֹצֵאתִי מִיַּעֲקֹב זֶרַע וּמִיַּהוּדָה יוֹרֵשׁ הָרִי וִירְשׁוּהָ בְּחִירֵי וְעַבְדֵי יִשְׁכְּנוּ-שָׁמָּה:
65:9 וְאִפִּיק וְאִפִּיקִית מִיַּעֲקֹב זֶרַע וּמִיַּהוּדָה יִרִית טוּרֵי וְיַחֲסֻנוּנָה בְּחִירֵי וְעַבְדֵי
צְדִיקָא יִשְׁרוּן תַּמָּן:

65:9 "I will bring forth offspring from Jacob, And an heir of My mountains from Judah; Even My chosen ones shall inherit it, And My servants will dwell there.

65:10 וְהָיָה הַשְּׂרוּן לְנוֹה-צֶאֱן וְעַמְּךָ עָכוֹר לְרַבִּין בְּקֶר לְעַמִּי אֲשֶׁר דְּרָשׁוּנִי:

65:10 וְהָיָה שְׂרוּנָא לְבֵית מִשְׁרֵי עֲדְרִין דְּעָן וּמִישְׁר עָכוֹר לְבֵית אַרְבַּעָה רַבְעָה
בְּקֶרן דְּתוּרִין לְעַמִּי דְּתַבְעוּ דַּחְלָתִי:

65:10 "Sharon will be a pasture land for flocks, And the valley of Achor a resting place for herds, For My people who seek Me.

65:11 וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם יְהוָה הַשֹּׁכֵחִים אֶת־הָר קִדְשִׁי הָעֲרֻכִים לְגַדֹּל שְׁלָחַן וְהַמִּמְלָאִים לִמְנִי מִמֶּסֶד:

65:11 וְאַתֹּן בֵּית יִשְׂרָאֵל שְׁבַקְתָּו פֶּלֶא דִּיּוּ אֶתְנַשִּׁיתוֹן יֵת פֶּלַח טוֹרָא דְקִדְשִׁי דְמִסְדְּרִין לְטַעוֹתָא לְטַעוֹן פִּתּוּרִין וּמִמְזִגִין לְדַחֲלַתְהוֹן אֲגִנִין:

65:11 "But you who forsake the LORD, Who forget My holy mountain, Who set a table for Fortune, And who fill cups with mixed wine for Destiny,

65:12 וּמִנִּיתִי אֶתְכֶם לַחֲרֹב וְכָלְכֶם לְטַבַּח תִּכְרְעוּ יַעַן קָרָאתִי וְלֹא עֲנִיתֶם דְּבַרְתִּי וְלֹא שָׁמַעְתֶּם וַתַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינִי וּבְאֲשֶׁר לֹא־חִפְצָתִי בְּחַרְתֶּם: פ

65:12 וְאַמְסֵר יִתְכוֹן לַחֲרָבָא וְכָלְכוֹן לְקַטְלָא תַתְּמַסְרוֹן חִלְף דְּשִׁלְחִית נְבִיִי וְלֹא תַבְתּוֹן אֶתְנַבִּיאוֹ וְלֹא קְבִילְתּוֹן וַעֲבַדְתּוֹן דְּבִישׁ קִדְמִי וּבִדְלָא צְבִינָא אֶתְרַעִיתּוֹן:

65:12 I will destine you for the sword, And all of you will bow down to the slaughter. Because I called, but you did not answer; I spoke, but you did not hear. And you did evil in My sight And chose that in which I did not delight."

65:13 לָכֵן כֹּה־אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הִנֵּה עֲבָדַי יֹאכְלוּ וְאַתֶּם תִּרְעָבוּ הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׁתּוּ וְאַתֶּם תִּצְמָאוּ הִנֵּה עֲבָדַי יִשְׂמְחוּ וְאַתֶּם תִּבְשּׁוּ:

65:13 בְּכִין כְּדֹנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים הָא עֲבָדַי צְדִיקָא יִיכָלוּ וְאַתֹּן רְשִׁיעָא תַכְפִּנוּן הָא עֲבָדַי צְדִיקָא יִשְׁתּוּ וְאַתֹּן רְשִׁיעָא תַצְהוּן הָא עֲבָדַי צְדִיקָא יַחֲדוּן וְאַתֹּן רְשִׁיעָא תִּיבַהֲתוּן:

65:13 Therefore, thus says the Lord GOD, "Behold, My servants will eat, but you will be hungry. Behold, My servants will drink, but you will be thirsty. Behold, My servants will rejoice, but you will be put to shame.

65:14 הִנֵּה עֲבָדַי יִרְנּוּ מִטוֹב לֵב וְאַתֶּם תִּצְעֲקוּ מִכָּאֵב לֵב וּמִשֹּׁכַר רוּחַ תִּיִּלְלוּ:

65:14 הָא עֲבָדַי צְדִיקָא יִשְׁבְּחוּן מִטוֹב לֵב וְאַתֹּן תַּצּוּחוּן מִכָּאֵב לֵב וּמִתְבָּר רוּחַ תִּיִּלְלוּן:

65:14 "Behold, My servants will shout joyfully with a glad heart, But you will cry out with a heavy heart, And you will wail with a broken spirit.

65:15 וְהִנַּחְתֶּם שְׁמֵכֶם לְשִׁבוּעָה לְבַחֲרִי וְהִמִּיתָ אֲדֹנִי יְהוָה וּלְעַבְדָּיו יִקְרָא שֵׁם אַחֵר:

65:15 וְתַשְׁבְּקוֹן שׁוּמְכוֹן לְקִימָא לְבַחֲרִי וְיִמִּיתְכוֹן יְיָ אֱלֹהִים מוֹתָא תִנְיָא וּלְעַבְדוֹהִי צְדִיקָא יִתְקַרִי יְקָרִי שְׁמָא אוּחְרָנָא:

65:15 "You will leave your name for a curse to My chosen ones, And the Lord GOD will slay you. But My servants will be called by another name.

65:16 אֲשֶׁר הִמְתַּבָּרַךְ בָּאָרֶץ יִתְבָּרַךְ בְּאֱלֹהֵי אֱמֶן וְהִנִּשְׁבַּע בָּאָרֶץ יִשְׁבַּע בְּאֱלֹהֵי אֱמֶן כִּי נִשְׁכַּחוּ הַצָּרוֹת הָרֵאשֹׁנוֹת וְכִי נִסְתָּרוּ מֵעֵינַי:

65:16 דְּמִבְרִיךְ בָּאֲרַעָא יְבָרִיךְ בְּאֱלֹהָא קִימָא וְדִמְקִיִּים בָּאֲרַעָא יְקִיִּים בְּאֱלֹהָא קִימָא אֲרִי יִתְנַשּׁוּן עֲקָתָא קִדְמִיתָא וְאֲרִי מִסְתָּרִין מִן קִדְמִי:

65:16 "Because he who is blessed in the earth Will be blessed by the God of truth; And he who swears in the earth Will swear by the God of truth; Because the former troubles are forgotten, And because they are hidden from My sight!

65:17 כִּי־הִנֵּנִי בּוֹרֵא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה וְלֹא תִזְכְּרֶנָּה הָרֵאשֹׁנוֹת וְלֹא תַעֲלִינָה עַל־לֵב:

65:17 אֲרִי הָאֲנִי בְרִי שְׁמָיָא חֲדָתִין וָאֲרַעָא חֲדָתָא וְלֹא יִדְכָּרֵן קִדְמִיתָא וְלֹא יִתְסָקֵן עַל לֵב:

65:17 "For behold, I create new heavens and a new earth; And the former things will not be remembered or come to mind.

65:18 כִּי־אִם־שִׂישׁוּ וְגִילוּ עַד־עַד אֲשֶׁר אֲנִי בּוֹרֵא כִּי הִנְנִי בּוֹרֵא אֶת־יְרוּשָׁלַם
גִּילָה וְעִמָּה מְשׁוֹשׁ:

65:18 אֲלֵהֶין יַחְדּוֹן וַיְבוֹעֶון וַיְבוֹעֶון בְּעָלָם עַל־מִיָּא דֶּאֱנָא בְּרִי אֲרִי הָאֱנָא בְּרִי ית
יְרוּשָׁלַם בִּיעָא וְעִמָּה חֲדִי:

65:18 "But be glad and rejoice forever in what I create; For behold, I create Jerusalem *for* rejoicing And her people *for* gladness.

65:19 וְגִלְתִּי בִירוּשָׁלַם וְשִׁשְׁתִּי בְעַמִּי וְלֹא־יִשְׁמַע בָּהּ עוֹד קוֹל בְּכִי וְקוֹל זַעֲקָה:

65:19 וְאִבּוֹעַ בִּירוּשָׁלַם וַיַּחְדּוֹן בָּהּ עַמִּי וְלֹא יִשְׁתַּמַּע בָּהּ עוֹד קוֹל דְּבִכּוֹן וְקוֹל
דְּמִצְוֹחִין:

65:19 "I will also rejoice in Jerusalem and be glad in My people; And there will no longer be heard in her The voice of weeping and the sound of crying.

65:20 לֹא־יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד עוֹל יָמִים וְזָקֵן אֲשֶׁר לֹא־יִמְלֵא אֶת־יָמָיו כִּי הִנֵּה
בֶּן־מֵאָה שָׁנָה יָמוּת וְהַחֹשֶׁא בֶּן־מֵאָה שָׁנָה יִקָּלֵל:

65:20 לֹא יִהְיֶה מִיתָמָן עוֹד יִנִּיק יוֹמִין וְסָבָא דְלֹא יִשְׁלִים יִשְׁלִים ית יוֹמוֹהִי אֲרִי
דְּחֹאִיב עוֹלִים בֶּר מֵאָה שָׁנִין יִהְיֶה מֵאִית וּדְחֹשִׁי בֶר מֵאָה שָׁנִין יִתְרַךְ:

65:20 "No longer will there be in it an infant *who lives but a few days*, Or an old man who does not live out his days; For the youth will die at the age of one hundred And the one who does not reach the age of one hundred Will be *thought* accursed.

65:21 וּבְנוּ בָתִּים וַיֵּשְׁבוּ וְנָטְעוּ כִרְמִים וְאָכְלוּ פְּרִים:

65:21 וַיִּבְנוּן בָּתִּין וַיִּתְּבוּן וַיַּצְבוּן כִּרְמִין וַיִּיכְלוּן אֲבָהוֹן:

65:21 "They will build houses and inhabit *them*; They will also plant vineyards and eat their fruit.

65:22 לֹא יִבְנוּ וְאַחַר יֵשֵׁב לֹא יִטְעוּ וְאַחַר יֹאכַל כִּי־כִימִי הָעֵץ יָמֵי עַמִּי
וּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם יִבְלוּ בַּחִירִי:

65:22 לֹא יִבְנוּן וְאַחֲרֵינִין יִתְּבוּן לֹא יַצְבוּן וְאַחֲרֵינִין יִיכְלוּן אֲרִי כִּיּוֹמִי אֵילָן חַיִּיא
יוֹמֵי עַמִּי וְעוֹבֵד יְדֵיהוֹן יִבְלוּן בַּחִירִי:

65:22 "They will not build and another inhabit, They will not plant and another eat; For as the lifetime of a tree, *so will* be the days of My people, And My chosen ones will wear out the work of their hands.

65:23 לֹא יִיגְעוּ לָרִיק וְלֹא יִלְדוּ לְבִהְלָה כִּי זֶרַע בְּרוּכִי יִהְיֶה הַמָּה וְצֹאצְאֵיהֶם
אֲתָם:

65:23 לֹא יִהְיוּן לְרִיקָנוּ וְלֹא יִרְבוּן לְמוֹתָא אֲרִי זֶרַע דְּבִרְכִיָּה יוֹי אֲנוֹן וּבְנֵי
בְּנֵיהוֹן עִמָּהוֹן:

65:23 "They will not labor in vain, Or bear *children* for calamity; For they are the offspring of those blessed by the LORD, And their descendants with them.

65:24 וְהָיָה טֶרֶם־יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה עוֹד הֵם מְדַבְּרִים וְאֲנִי אֲשַׁמַּע:

65:24 וַיְהִי עַד לֹא יִצְלוֹן קִדְמִי אֲקַבִּיל צְלוֹתָהוֹן וְעַד לֹא יִבְעוֹן מִן קִדְמִי
אֲעִבִּיד בְּעוֹתָהוֹן:

65:24 "It will also come to pass that before they call, I will answer; and while they are still speaking, I will hear.

65:25 זֶאֵב וְטֹלָה יִרְעוּ כְּאַחַד וְאַרְיֵה כְּבָקָר יֹאכַל־חֶבֶן וְנָחֹשׁ עֹפֵר לַחֲמֹ
לֹא־יִרְעוּ וְלֹא־יִשְׁחִיתוּ בְּכָל־הָהָר קִדְשִׁי אָמַר יְהוָה: ס

65:25 דִּיבָא וְאִימְרָא יִרְעוֹן כְּחֶדָא וְאַרְיָא כְּתוֹרָא יִיכּוֹל תְּבִנָא וְחוּיָא עֹפְרָא
מְזוּנִיָּה לֹא יִבְאָשׁוּן וְלֹא יַחְבְּלוֹן בְּכָל טוֹרָא דְּקוֹדֶשִׁי אָמַר יוֹי:

65:25 "The wolf and the lamb will graze together, and the lion will eat straw like the ox; and dust will be the serpent's food. They will do no evil or harm in all My holy mountain," says the LORD.

66:1 כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסֵּאִי וְהָאָרֶץ הֶדְמִי אֵיזָה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵיזָה מְקוֹם מְנוּחָתִי:

66:1 כְּדָנָן אָמַר יוֹי שְׁמִיָּא כּוֹרְסִי יִקְרִי וְאַרְעָא כִּיבֵּשׁ קִדְמִי אִידִין בֵּיתָא דְתַבְנוּן קִדְמִי וְאִידִין הוּא אַתְר בֵּית־ אֲשֶׁרִיּוֹת שְׁכִינָתִי:

66:1 Thus says the LORD, "Heaven is My throne and the earth is My footstool. Where then is a house you could build for Me? And where is a place that I may rest?"

66:2 וְאַת־כָּל־אֱלֹהִי יָדִי עָשְׂתָה וַיְהִי כָל־אֱלֹהִי נֶאֱמַר־יְהוָה וְאַל־זָה אֲבִיט אֶל־עֲנִי וְנִכְה־רוּחַ וְחָרָד עַל־דְּבָרִי:

66:2 וַיֵּת כָּל אֱלֹהִין גְּבוּרָתִי עֲבַדְתָּ הֲלֹא הוּאָה כָּל אֱלֹהִין אָמַר יוֹי וּבִדְיִן רַעְוָא קִדְמִי לְאַסְתַּכְלָא בֵּיה בְּדַעְנוּתָן וּמִכִּיד רוּחַ וּמִשְׁתַּוִּי לְקַבִּיל פְּתָנָמִי:

66:2 "For My hand made all these things, Thus all these things came into being," declares the LORD. "But to this one I will look, To him who is humble and contrite of spirit, and who trembles at My word.

66:3 שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר מִפֶּה־אִישׁ זֹבֵחַ הַשֶּׁה עֶרְפָּה כָּלֵב מַעֲלָה מִנְחָה דֶּם־חֲזִיר מִזֶּפֶר לִבְנֵה מִבְרָךְ אֹון גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בְּדַרְכֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפְצָה:

66:3 נָכִיס תוֹר כְּקָטִיל גֶּבֶר דָּבַח אָמַר כְּנָקִיף כָּלֵב מְסִיק מְסִקִי קֶרֶבֶן דֶּם חֲזִירָא קֶרֶבֶן מִתְנַתְּהוֹן מִתְנַת אוֹנִיס אֶף אֲנוּן אֲתַרְעִיָּא בְּאוֹרְחַתְהוֹן וּבִשְׁקוּצֵיהוֹן נַפְשֵׁהוֹן אֲתַרְעִיָּאת:

66:3 "But he who kills an ox is like one who slays a man; He who sacrifices a lamb is like the one who breaks a dog's neck; He who offers a grain offering is like one who offers swine's blood; He who burns incense is like the one who blesses an idol. As they have chosen their own ways, And their soul delights in their abominations,

66:4 גַּם־אֲנִי אֲבַחַר בְּתַעֲלָלֵיהֶם וּמִגּוֹרָתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאִין עֹנָה דְּבִרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינֵי וּבִאֲשֶׁר לֹא־חָפְצָתִי בָּחֲרוּ: ס

66:4 אֶף אֲנָא אֲצַבִּי בְּתַבְרֵהוֹן וּמִמָּא דִּי־צִיפּוּ לֹא יִשְׁתַּיִּזְבוּן חֲלָף דְּשִׁלְחִית נְבִיִּי וְלֹא תָבוּ אֲתַנְבִּיָּאוּ וְלֹא קִבִּילוּ וַעֲבָדוּ דְּבִישׁ קִדְמִי וּבִדְלֹא צְבִינָא אֲתַרְעִיָּאוּ:

66:4 So I will choose their punishments And will bring on them what they dread. Because I called, but no one answered; I spoke, but they did not listen. And they did evil in My sight And chose that in which I did not delight."

66:5 שָׁמְעוּ דְּבִרְיָהוּהָ הַחֲרָדִים אַל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֵכֶם שְׁנֵאִיכֶם מְנַדִּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד יְהוָה וְנִרְאָה בְּשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יִבְשׁוּ:

66:5 קִבִּילוּ פְתָנָמָא דִּיּוֹי צְדִיקָא דְּמִשְׁתַּוִּי לְקַבִּיל פְּתָנָמִי רַעוּתִיהָ אָמְרוּן אַחֲיִכוֹן סְנֵאִיכוֹן מִרְחָקִיכוֹן בְּדִיל שְׁמִי יִסְגִּי יִקְרָא דִּיּוֹי וְנַחְזִי בְּחַדוּתְכוֹן וְאֲנוּן יִבְהַתּוּן:

66:5 Hear the word of the LORD, you who tremble at His word: "Your brothers who hate you, who exclude you for My name's sake, Have said, 'Let the LORD be glorified, that we may see your joy.' But they will be put to shame.

66:6 קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר קוֹל מֵהִיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְאִיבָיו:

66:6 קָל אֲתַרְגּוּשָׁא מִקְרָתָא יְרוּשָׁלַם קָלָא מֵהִיכָלָא קָל מִימְרָא דִּיּוֹי דְּמִשְׁלִים גְּמֻלָּא לְבַעֲלֵי דְּבִבּוּהִי:

66:6 "A voice of uproar from the city, a voice from the temple, The voice of the LORD who is rendering recompense to His enemies.

66:7 בְּטֶרֶם תַּחֲלִיל יִלְדָּה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֶבֶל לָהּ וְהַמְלִיטָה זָכָר:

66:7 עַד לֹא מִיַּתִּי עָקָא לָהּ תַּתְּפָּרִיק עַד לֹא יִיַּתִּי לָהּ זִיעַ כְּחַבְלִין עַל יִלְדָּא יִתְגַּלִּי מַלְכָּה:

66:7 "Before she travailed, she brought forth; Before her pain came, she gave birth to a boy.

66:8 מִי־שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה כְּאֵלֶּה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אַחַת כִּי־חָלָה גַּם־יִלְדָּה צִיּוֹן אֶת־בְּנֶיהָ:

66:8 מִן שָׁמַע כְּהָדָא מִן חָזָא כְּאֵלִין הָאֲפֻשֶׁר דְּתַתְּעֵבִיד אֲרַעָא בְיוֹמָא חַד אִם יתְבַרֵי עִמָּה זְמַן חָדָא אֲרִי עֲתִידָא דְתַתְּנַחֵם צִיּוֹן וְתַתְּמִלִי מַעַם גְּלוּתָהָא:

66:8 "Who has heard such a thing? Who has seen such things? Can a land be born in one day? Can a nation be brought forth all at once? As soon as Zion travailed, she also brought forth her sons.

66:9 הֲאֲנִי אֲשַׁבֵּיר וְלֹא אוֹלִיד יֹאמַר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמוֹלִיד וְעַצְרָתִי אֹמַר אֱלֹהֶיךָ: ס

66:9 אֲנָא אֱלֹהָא בְרִית עֲלָמָא מְבַרִישִׁית אֹמַר יוֹי אֲנָא בְרִית כָּל אֲנָשָׁא אֲנָא בְּדִרִית יְתָהוֹן לְבִינִי עֲמָמִיָּא אֲפִי אֲנָא עֲתִיד לְכַנְשָׂא גְלוּתֵיךְ אֹמַר אֱלֹהֶיךָ:

66:9 "Shall I bring to the point of birth and not give delivery?" says the LORD. "Or shall I who gives delivery shut the womb?" says your God.

66:10 שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָּהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׁוּ אֶתְּהָ מְשׁוֹשׁ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ:

66:10 חָדוּ בִירוּשָׁלַם וּבֹעֲזוּ בָּהּ כָּל רַחֲמָהָא דְרֹצוּ עִימָהּ דִּינָן כָּל דַּהוּוּ מִתְאַבְּלִין עָלֶיהָ:

66:10 "Be joyful with Jerusalem and rejoice for her, all you who love her; Be exceedingly glad with her, all you who mourn over her,

66:11 לְמַעַן תִּינָקוּ וּשְׁבַעְתֶּם מִשָּׁד תִּנְחַמְיָהּ לְמַעַן תִּמְצְוּ וְהִתְעַנְּגַתֶּם מִזִּיד כְּבוֹדָהּ: ס

66:11 בְּדִיל דְּתַתְּפִּנְקוּן וְתַסְבְּעוּן מִבִּיזַת תִּנְחַמְיָהּ בְּדִיל דְּתַשְׁתּוֹן וְתִרְוּן מִחֲמַר יִקְרָה:

66:11 That you may nurse and be satisfied with her comforting breasts, That you may suck and be delighted with her bountiful bosom."

66:12 כִּי־כֹה אֹמַר יְהוָה הִנְנִי נֹתֶה־אֵלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וְכִנְחָל שׁוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וַיִּנָּקֶתֶם עַל־צֶדֶד תִּנְשָׂאוּ וְעַל־בְּרָכִים תִּשְׁעֲשְׁעוּ:

66:12 אֲרִי כְדָנָן אֹמַר יוֹי הָאֲנָא מִיְתִי לָהּ כְּשַׁפַּע נָהָר פָּרַת שָׁלָם וְכִנְחָל מְגִבֵּר יִקָּר עֲמָמִיָּא וְתַתְּפִּנְקוֹן עַל גִּסְסִין תַּתְּנַטְלוֹן וְעַל רְכוּבִין תַּתְּרַבּוּן:

66:12 For thus says the LORD, "Behold, I extend peace to her like a river, And the glory of the nations like an overflowing stream; And you will be nursed, you will be carried on the hip and fondled on the knees.

66:13 כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תִנְחַמְנוּ כֵּן אֲנִכִּי אֲנַחֲמָכֶם וּבִירוּשָׁלַם תִּנְחַמוּ:

66:13 כְּגִבֵּר דְּאִמְיָה מִנְחָמָא לִיהָ כֵּן מִיְמָרִי יִנְחִים יִתְכוֹן וּבִירוּשָׁלַם תִּתְנַחֲמוּן:

66:13 "As one whom his mother comforts, so I will comfort you; And you will be comforted in Jerusalem."

66:14 וּרְאִיתֶם וּשְׁשׁ לְבָבְכֶם וְעֲצָמוֹתֵיכֶם כְּדָשָׂא תִפְרַחְנָה וְנוֹדַעַה יְד־יְהוָה אֶת־עַבְדָּיו וְזַעַם אֶת־אִיְבָיו:

66:14 וְתַחֲזוֹן וַיַּחְדִּי לְבָכוֹן וְגוּיְתָכוֹן כְּדַתְּאִין יִזְהָרֵן וְתַתְּגְלִי גְבוּרְתָא דִּיּוֹי לְאִיטְבָּא לְעַבְדוּהִי צְדִיקָא וַיִּתֵּי לֹט לְבַעֲלִי דְּבְבוּהִי:

66:14 Then you will see this, and your heart will be glad, And your bones will flourish like the new grass; And the hand of the LORD will be made known to His servants, But He will be indignant toward His enemies.

66:15 כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבֹא וְכִסְפוּפָה מִרְכַּבְתּוֹ לְהַשִּׁיב בַּחֲמָה אִפּוֹ וְנִעְרָתוֹ בְּלֶהֱבִי־אֵשׁ:

66:15 אֲרִי הָא יוֹי בָּאֲשָׁתָא מִתְּגְלִי וְכַעֲלֵעוּלִין וְכַעֲלֵעוּלָא רְתִּכּוּהִי לְאַתְבָּא

בְּתִקְוָה תִּקְוָה רֹגֶזִיה וּמִזֹּפִיתִיה בְּשִׁלְהוּבִית כְּשִׁלְהוּבִית אֲשַׁתָּא:

66:15 For behold, the LORD will come in fire And His chariots like the whirlwind, To render His anger with fury, And His rebuke with flames of fire.

66:16 כִּי בָאֵשׁ יִהְיֶה נִשְׁפָּט וּבַחֲרָבוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוֹ חֲלָלִי יִהְיֶה:

66:16 אֲרִי בָאֲשַׁתָּא עֲתִיד יוֹי לַמֶּדֶן וּבַחֲרָבִיהָ יָת כָּל בְּסָרָא וְסִגְיָאִין קְטִילָא קָדָם יוֹי:

66:16 For the LORD will execute judgment by fire And by His sword on all flesh, And those slain by the LORD will be many.

66:17 הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים אֶל־הַגִּנּוֹת אַחֵר (אַחֵר) [אַחַת] בַּתְּוֶן אֲכָלִי בָשָׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהַעֲכָבֵר יַחְדָּו יִסְפּוּ נֹאֲמֵי־הָהוּא:

66:17 דְּמִזְדְּמִינִין וּדְמִדְכֵּן לְגִנְיָאךָ טַעֲוִתָּא סִיעָא בְּתַר סִיעָא אֲכָלִי בְּסַר חֲזִירָא וְשִׁקְצָא וְעַכְבְּרָא כַחֲדָא יִסּוּפּוּן אָמַר יוֹי:

66:17 "Those who sanctify and purify themselves to go to the gardens, Following one in the center, Who eat swine's flesh, detestable things and mice, Will come to an end altogether," declares the LORD.

66:18 וְאֲנֹכִי מַעֲשִׂיהֶם וּמַחֲשַׁבְתֵּיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְשֹׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי:

66:18 וּקְדָמִי גֵלָן עוֹבְדִיהוֹן וְעִשְׂתוֹנִיהוֹן עֲתִידָא לְכַנְשָׂא יָת כָּל עַמְמָא אוֹמְיָא וְלִישְׁנָא וַיִּיתוֹן וַיַּחֲזוּן יָת יְקָרִי:

66:18 "For I know their works and their thoughts; the time is coming to gather all nations and tongues. And they shall come and see My glory.

66:19 וְשִׁמַּתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם פְּלִיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלֹד מִשְׁכֵּי קִשְׁתׁ תּוּבַל וַיּוֹן הָאֵיִים הָרַחֲקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שְׁמִיעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בְּגוֹיִם:

66:19 וְאֲשׁוּי בַּהוֹן אֲתָא וְאֲשַׁלַּח מִנְהוֹן מְשִׁיזְבִּין לְבִינִי עַמְמָא לְמַדִּינַת יָמָא פּוּלָאִי וְלֹדָאִי דְּנִגְדִין דְּמַתְּחִין וּמַתָּן וְשָׁדָן בְּקִשְׁתָּא לְמַדִּינַת תּוּבַל וַיּוֹן נִגְוֹתָא רַחֲקָא דְּלֹא שָׁמְעוּ יָת שִׁמְעֵי גְבוּרָתִי וְלֹא חָזוּ יָת יְקָרִי וַיַּחֲזוּן יָת יְקָרִי בְּעַמְמָא:

66:19 "I will set a sign among them and will send survivors from them to the nations: Tarshish, Put, Lud, Meshech, Rosh, Tubal and Javan, to the distant coastlands that have neither heard My fame nor seen My glory. And they will declare My glory among the nations.

66:20 וְהִבִּיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם מִכָּל־הַגּוֹיִם מִנְחָה לַיהוָה בְּסוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצִּבּוֹרִים וּבַפָּרָדִים וּבַבְּרָכּוֹת עַל הָר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כִּי־יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בְּכָלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה:

66:20 וַיִּיתוֹן יָת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל עַמְמָא קֶרְבָּנָא קָדָם יוֹי בְּסוּסוֹן וּבַרְתְּכוֹן וּבַרְחִילָן וּבַכּוֹדֶנֶן וּבַתְּשַׁבָּחַן עַל טוֹרָא דְּקוֹדְשֵׁי יְרוּשָׁלַם לְיְרוּשָׁלַם אָמַר יוֹי כְּמָא דִּיִּיתוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת קֶרְבָּנָא בְּמֶן דְּכִי לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיּוֹי:

66:20 "Then they shall bring all your brethren from all the nations as a grain offering to the LORD, on horses, in chariots, in litters, on mules and on camels, to My holy mountain Jerusalem," says the LORD, "just as the sons of Israel bring their grain offering in a clean vessel to the house of the LORD.

66:21 וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לְלוֹיִם אָמַר יְהוָה:

66:21 וְאִף מִנְהוֹן אֶקְרִיב לְמַהוֹי כְּהֵנָּא לְיוֹאִי אָמַר יוֹי:

66:21 "I will also take some of them for priests and for Levites," says the LORD.

66:22 כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִתְחַדְּשׁוּ וְהָאָרֶץ הִתְחַדְּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים לְפָנַי

נֹאמֵי־יְהוָה בֵּן יַעֲמֹד זִרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם:

66:22 אֲרִי כָמָא דְשָׁמַיָא חֲדָתִין וְאַרְעָא חֲדָתָא דֵּאֲנָא עֲבִיד קִימִין קִדְמִי אָמַר

יְי כִּין יִתְקִיִּים זִרְעֻכֹּן וְשִׁמְכֹן:

66:22 "For just as the new heavens and the new earth Which I make will endure before Me," declares the LORD, "So your offspring and your name will endure.

66:23 וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ יִבֹּא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת

לִפְנֵי אָמַר יְהוָה:

66:23 וְיִהְיֶה כְּזִמְן יָרַח בִּירַח וְכְזִמְן שַׁבָּא בְּשַׁבָּא יִיתּוֹן כָּל בְּנֵי בְּסָרָא לְמִסְגֵּד

קִדְמִי אָמַר יְי:

66:23 "And it shall be from new moon to new moon And from sabbath to sabbath, All mankind will come to bow down before Me," says the LORD.

66:24 וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָנַי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאֲשָׁם

לֹא תִכָּבֵּה וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר:

66:24 "Then they will go forth and look On the corpses of the men Who have transgressed against Me. For their worm will not die And their fire will not be quenched; And they will be an abhorrence to all mankind."